

Dejvid Brin

**PODIZANJE
ZVEZDANE
PLIME**

drugi deo u seriji »uzdizanje«

REČNIK I LIKOVI

Aki - delfin, podoficir sa Kalafije.

Džilijan Baskin - lekar i predstavnik Zemaljskog veća. Plod genetskog inženjeringa upražnjenog na ljudima.

Bei Čohoaun - sintijski špijun.

Beskrajon - Providenje, luda sreća.

Biblioteka - skladište informacija koje odražava galaktinski poredak; arhiva referenci i znanja sakupljenog od doba Praotaca.

Braća Noći - rasa galaktinskih pokrovitelja.

Brukida - delfin-metalurg.

Emerson D'Anit - čovek-inženjer dodeljen 'Brazdaču'.

Čarls Dart - neošimpanza-planetolog.

Epizirah - pripadnik šticieničke rase podređene tanduima. Nasledno posvećen u psihičke aktivnosti.

Fin - govorni naziv za neodelfina.

Grozdasti plicak - retko posećeno, nenaseljeno područje gde je nađena Napuštena flota.

Gubru - pseudoptičija galaktinska rasa, neprijateljski raspoložena prema Zemlji.

Hoaki - neodelfin Torsiops.

Herbi - mumija prastarog zvezdanog putnika, nepoznatog porekla.

Heurikija - neodelfin Stenos.

Hikahi - ženski neodelfin, treća po starešinstvu na 'Brazdaču'.

Iki - prastaro ostrvo smrti i razaranja.

Tošio Ivašika - podoficir sa kolonijskog sveta Kalafije.

Kalafija - svet koji su kolonizovali ljudi i neodelfini.

Kanteni - jedna od retkih galaktinskih rasa naklonjenih ljudima.

Karranci - (ljudska rasa ovo ne može izgovoriti) galaktinska rasa toliko duboko promenjena tokom uzdizanja da je dovedena do ludila.

Kikvi - amfibijska prerazumna bića, domoroci na planeti Kitrup.

Kinink - hibridna škola discipline koja kombinuje logično ljudsko razmišljanje sa nasleđem Kitovskog Sna.

Kipiru - prvi pilot 'Brazdača'. Potiče sa Atlasa.

Kraidaiki - kapetan istraživačkog broda 'Brazdač'.

Krat - komandant Soro flote.

K'ta-Džon - posebna varijanta neodelfina Stenosa. Niži podoficir na 'Brazdaču'.

Makani - brodski hirurg na 'Brazdaču'; ženski neodelfin.

Ignacio Mec - stručnjak za uzdizanje, dodeljen 'Brazdaču'.

Moki - neodelfin Stenos.

Napuštena flota - potopljena grupa ogromnih svemirskih brodova, prastara i neotkrivena do dolaska 'Brazdača'.

Nis mašina - pseudointeligentni kompjuter koji je Tomas Orli pozajmio od predstavnika Timbrima.

Tomas Orli - predstavnik Zemaljskog veća, plod genetskog inženjeringa upražnjenog na ljudima.

Pila - rasa galaktinskih pokrovitelja, deo klana Soro, neprijatelji Zemlje.

Praoci - mitska prva rasa koja je zasnovala galaktinski poredak i Biblioteku pre nekoliko milijardi godina.

Primalac - pripadnik rase šticećenika Tandua. Nasledno posvećen u psihičke aktivnosti.

Primalni - polujezik kojim se koriste obični, nemodifikovani delfini na Zemlji.

Deni Sadmen - čovek-egzobiolog.

Sahot - neodelfin Stenos. Lingvista, član dodeljen 'Brazdaču'.

Sintijac - pripadnik jedne od tri galaktinske rase prijateljski raspoložene prema Zemlji.

Soro - rasa galaktinskih pokrovitelja, neprijatelji Zemlje.

Stenos - govorni izraz za neodelfina čiji genetski materijal uključuje fragmente koji potiču od zemaljske vrste delfina Stenos bredanensis.

Stenos bredanensis - vrsta običnih, nemodifikovanih delfina na Zemlji.

Hanes Suezi - čovek-inženjer.

Šticećenik - vrsta koja je dostigla punu inteligenciju zahvaljujući genetskom uzdizanju koje je izvršila pokroviteljska rasa.

Takata-Džim - neodelfin Stenos, vicekapetan na 'Brazdaču'.

Tandu - ratoborna galaktinska rasa, neprijatelji Zemlje.

Tenanijski - ratoborna galaktinska rasa.

Timbrimi - galaktinska rasa prijateljski nastrojena prema Zemljanima, na glasu po svojoj inteligenciji.

Tišt - ženski neodelfin, četvrti oficir na 'Brazdaču'.

Tursiops - govorni izraz za neodelfina bez nasleđa Stenosa.

Tursiops amicus - savremeni neodelfin. 'Prijateljski tuponosi'.

Tursiops truncatus - prirodni tuponosi delfini na Zemlji.

Ugovorna rasa - štićenička rasa služi pokrovitelje i time vraća taj dug.

Uzdizanje - proces kojim starije rase zvezdanih putnika uvode nove vrste u galaktinski poredak, kroz odabiranje i genetski inženjering. Tako nastala štićenička rasa služi svog pokrovitelja tokom ugovornog razdoblja da bi mu uzvratila za ovu uslugu.

Vataceti - neodelfin-podoficir.

PROLOG

IZ DNEVNIKA DŽILIJAN BASKIN

'Brazdač' hramlje kao pas na tri noge.

Juče smo preduzeli rizičan skok ispred samog nosa Galaktinaca koji nas progone. Jedino kolo verovatnoće koje je preživelo bitku kod Morgana gundalo je i ječalo, ali na kraju nas je dovelo dovde, do područja slabe gravitacije oko male zvezde druge klase, patuljka po imenu Kitsemeni.

Biblioteka ima registrovan nastanjiv svet na orbiti oko nje, planetu Kitrup.

Reč 'nastanjiv' je suviše optimistička. Tom, Hikaki i ja proveli smo sate sa kapetanom u potrazi za još nekom mogućnošću. Na kraju je Kraidaiki odlučio da nas dovede ovamo.

Kao lekar, grozim se spuštanja na tako opasnu planetu, ali Kitrup je vodeni svet, a naša uglavnom delfinska posada mora imati vodu u kojoj će se kretati da bi mogla da osposobi brod. Kitrup je bogat teškim metalima i trebalo bi da poseduje sirovine koje su nam neophodne.

Takođe ima tu prednost da je slabo posećen. Biblioteka kaže da je tako već odavno. Možda se Galaktinci neće setiti da nas tu potraže.

Rekla sam to Tomu prošle noći, dok smo se držali za ruke i posmatrali kako disk planete postepeno raste u vidnom polju sa jedne od paluba za rekreaciju. Na prvi pogled, to je sasvim lep, plavičast svet, optočen pramenjem oblaka. Noćna strana delimično je osvetljena svetlucajnjem vulkana i sevanjem munja.

Rekla sam Tomu da sam sigurna da nas niko neće slediti ovamo, izgovarajući proročanstvo što sam samouverenije mogla, ali nisam zavarala nikoga. Tom se smešio i ćutao, povlađujući mom napadu optimizma.

Doći će oni ovamo, naravno. Postoji samo nekoliko međuprostornih staza koje je 'Brazdač' mogao da iskoristi bez

upotrebe prenosne tačke. Jedino se postavlja pitanje da li možemo završiti popravke i otići odvade pre nego što Galaktinci dođu po nas.

Tom i ja smo imali nekoliko sati za sebe, prvi put posle više dana. Vratili smo se u kabinu i vodili ljubav.

Pišem ovo dok on spava. Ne zanm kada ću ponovo imati prilike.

Kapetan Kradiaki upravo se javio. Želi da se oboje pojavimo na mostu, verovatno da bi nas fini videli i znali da su njihovi ljudski pokrovitelji u blizini. Čak i iskusan vasijski putnik kao što je Kraidaiki može ponekad da oseti takvu potrebu.

Kad bismo bar i mi, ljudi, imali neko takvo psihološko uporište.

Vreme je da završim i probudim svog umornog prijatelja. No, pre toga hoću da zabeležim nešto što mi je Tom rekao prošle noći, dok smo posmatrali olujna mora Kitrupa.

Okrenuo se prema meni, nasmešio onako neobično kao uvek kad ima nešto ironično na umu i odzviždao kratki haiku na delfinskom trinarnom.

- * Zvezde podrhtavaju od oluje
- * Vode gromovito tutnje -
- * Ipak, jesmo li mokri, ljubavi? *

Morala sam da se nasmejem. Ponekad mislim da je Tom napola delfin.

Prvi deo: POTISAK

"Sve što si učinio
u vodi
-zapisano biće..."

Frensis Bomon
i Džon Flečer

1. TOŠIO

Delfini su hiljadama godina pravili dosetke na račun ljudskih bića. Oduvek su smatrali ljude strašno smešnim. Činjenica da čovečanstvo čačka po njihovim genima i da ih uči tehnici nije mnogo promenila njihov stav.

Delfini su i dalje bili sveznalice.

Tošio je posmatrao upravljačku tablu svojih podvodnih saonica, pretvarajući se da proverava dubinomer. Saonice su mirno brujale na stalih deset metara ispod površine. Nije bilo potrebe za podešavanjima, ali ipak se usredsredio na tablu kad je Kipiru doplivao do njega - bez sumnje da bi počeo novo zavatlavanje.

"Zazviždi Mala Ruko!" Glatko, sivo telo načinilo je okret u obliku valjka sa njegove desne strane, a onda je delfin prišao bliže da ga nemarno osmotri. "Zazviždi nam melodiju o brodovima i sssvemiru i povratku kući!"

Kipiruov glas, odjekujući iz složenog sistema komora ispod lobanje, grmeo je kao fagot. Isto tako je mogao da oponaša i obou, ili tenor-saksofon.

"Pa, Mala Ruko? Gde je tvoja pesssma?"

Kipiru je hteo da bude siguran da i ostatak grupe sluša. Drugi delfini plivali su u tišini, ali Tošio je znao da ih čuju. Bilo mu je drago što se Hikahi, vođa pohoda, nalazi daleko napred, u izviđanju. Bilo bi mnogo gore da je ona tu i da naredi Kipiruu da ga ostavi na miru. Ništa što bi Kipiru rekao ne bi ga osramotilo toliko kao kad bi bio štićen poput bespomoćnog deteta.

Kipiru se lenjo okrenuo stomakom nagore, sasvim uz dečakove saonice, povremeno pokrećući peraja da bi ostao ukorak sa Tošiovom mašinom. U kristalno čistoj vodi Kitrupa, sve je izgledalo neobično prelomljeno. Vrhovi metalnih brda, nalik na korale, svetlucali su kao planinski lanci viđeni kroz izmaglicu sa drugog kraja dugačke doline. Plutajuće žute rašljike plovećih biljaka visile su sa površine.

Kipiruova siva koža fosforescentno se presijavala, a kao igla oštri zubi u njegovoj dugačkoj, uskoj njušci sinuli su sa izazivačkom

surovošću koja je morala biti preuveličana... ako ne vodom, onda Tošiovom mašinom.

Kako jedan fin može biti tako zao?

"Zar nam nećeš pevati, Mala Ruko? Pevaj pesmu koja će nam svima doneti bar piće kad se konačno izvučemo ssa ove takozvane planete i nađemo prijateljsku luku! Zazviždi tako da Sanjari sanjaju o kopnu!"

Osim tihog predenja uređaja za recikliranje vazduha, Tošio je osećao i zujanje u ušima od pometnje. Svakog trenutka, bio je siguran, Kipiru će prestati da ga zove 'Mala Ruka' i počće da koristi novi nadimak koji je upravo izabrao: 'Veliki Sanjar'.

Bilo je dovoljno strašno njihovo podsmevanje zbog toga što je načinio pogrešku i počeo da zviždi, prateći istraživačku grupu delfina - pozdravili su melodiju koju je pevushio odsutnog uma dobacivanjima i detinjastim pošalicama - ali da mu se podsmešljivo obraćaju titulom gotovo uvek rezervisanom za velike muzičare i za grbave kitove... to je bilo gotovo više nego što je mogao da podnese.

"Sad mi se baš nešto ne peva, Kipiru. Zašto ne odeš da gnjaviš nekog drugog?" Tošio se osećao pomalo pobedonosno što je uspeo da mu glas ne podrhtava. Na Tošiovo olakšanje, Kipiru je jedva zapištao nešto visoko i brzo na lošem trinarnom, gotovo primalnom delfinskom - što je samo po sebi bila vrsta uvrede. Tada se delfin izvio i krenuo prema površini po vazduh.

Voda je sa svih strana bila bistra i plava. Svetlucave kitropske ribe, sa leđnim krljuštima koje su prelamale svetlost, prolazile su pored njega. Sve unaokolo imalo je boju i izgled različitih metala. Jutarnje sunce prodiralo je kroz bistro, mirno more i svetlucalo se na čudnim oblicima života ovog neobičnog i neizbežno smrtonosnog sveta.

Tošio nije primećivao lepotu Kitropovih voda. Mrzeo je planetu, obogaljeni brod koji ga je doveo ovamo i delfine koji su sa njim delili brodoloničku sudbinu, dok je sa gorčinom nalazio zadovoljstvo u prebiranju po uvredljivim odgovorima koje je mogao uputiti Kipiruu.

'Ako si tako dobar, Kipiru, zašto nam ne izvadiš malo vanadijuma?' Ili: 'Ne vidim zašto bih traćio ljudsku pesmu na delfinsku publiku, Kipiru.'

U njegovoj mašti ove opaske bile su sasvim delotvorne. U stvarnom svetu, Tošio je to znao, nikad ne bi mogao da kaže nešto slično.

Kao prvo, to nisu bili ljudi, već delfini čije su melodije bile zakonito sredstvo plaćanja u četvrtini svemirskih luka Galaksije. I dok su najvišu cenu dostizale tužne balade o njihovim krupnijim srodnicima, kitovima, Kipiruova vrsta mogla je kupiti piće na desetini svetova jednostavnim razmrđavanjem pluća.

U svakom slučaju, bila je velika greška pokušati naglašavati ljudsko poreklo pred bilo kojim članom posade 'Brazdača'. Stari Hanes Suezi, jedan od sedmoro ljudi na brodu, upozorio ga je na to čim su napustili Neptun, na samom početku putovanja.

"Pokušaj, pa ćeš videti šta će se desiti", upozorio ga je mehaničar. "Smejaće se iz sveg glasa, a i ja, ako budem imao sreće da se nađem blizu. Neko od njih će ti verovatno pošteno odbrusiti! Ako postoji išta što delfini ne poštuju, onda je to čovek koji se bez ikakvih sopstvenih zasluga poziva na pripadnost pokroviteljskoj rasi".

"Ali Protokol..." Tošio je pokušao da se pobuni.

"Kakav crni protokol! Ta pravila su ustanovljena zato da bi se i ljudi i šimpanze i delfini ponašali kako treba kad su Galaktinci u blizini. Ako 'Brazdača' zaustavi Soro-patrola, ili ako budemo morali da zapitamo pilanske biblioteke za neke podatke, e, onda doktor Mec ili Tomas Orli - ili čak ti i ja - možda treba da se pretvaramo da komandujemo... zato što niko od tih uobraženih vanzemaljaca ne bi utrošio ni minut na tako mladu rasu kao što su delfini. Ali sve ostalo vreme svi primamo naređenja od kapetana Kraidaikija.

Prokletstvo, već i to bi bilo dovoljno gadno - puštati da te neki Soro zavatlava i pretvarati se da si zadovoljan jer je glupi vanzemaljac dovoljno ljubazan da prizna kako su ljudi nešto malo pametniji od vinskih mušica. Možeš li zamisliti koliko bi bilo teško kad bismo mi zaista morali da upravljamo ovim brodom? Šta da smo pokušali da pretvorimo delfine u ljubaznu, lepo vaspitanu, robovsku, šticieničku rasu? Da li bi ti se to dopalo?"

Tošio je odlučno odmahnuo glavom. I sama zamisao da se prema delfinima ponaša onako kako se prema šticienicima obično odnosilo u Galaksiji bila je odbojna. Njegov najbolji prijatelj, Aki, je delfin.

Pa ipak, bilo je trenutaka, kao sada, kad bi Tošio poželeo da ima bar neku utehu što je jedini mlad čovek na svemirskom brodu punom odraslih delfina.

Svemirskom brodu koji u ovom trenutku nikuda ne putuje, podsetio se. Trenutnu ozlojeđenost zbog Kipiruovog bockanja zamenila je mnogo trajnija i dublja zabrinutost što možda nikad neće napustiti vodeni svet Kitrupa i vratiti se kući.

- * Uspori svoj put - ti koji voziš *
- * Grupa se skuplja - na ovom mestu *
- * Hikahi stiže - čekamo na nju *

Tošio je podigao pogled. Brukida, postariji delfin-metalurg, plivao je pored njega sleva. Tošio je odzviždao odgovor na trinarnom.

- * Hikahi stiže - stajem i čekam *

Postepeno je smanjio brzinu.

Na sonarnom ekranu video je sitne odbleske kako se iz daljine približavaju, sa strane i spreda. Izviđači su se vraćali. Podigao je pogled i ugledao Hist-t i Kipirua kako se igraju na površini.

Bruhida je prešao na engleski jezik. Iako je povremeno pištao i zamuckivao, ipak ga je govorio bolje nego što je Tošio uspevao sa trinarnim. Uostalom, delfini su tokom pokolenja menjani genetičkim inženjerstvom da bi se prilagodili ljudima, a ne obratno.

"Jesi li našao t-tragove potrebnih materija, Tošio?" pitao je Brukida.

Tošio je pogledao molekularnu rešetku. "Ne, ser. Zasad ništa. Ova voda je gotovo neverovatno čista kad se uzme u obzir sadržaj metala u planetnom omotaču. Jedva da postoje bilo kakve soli teških metala."

"A na dugotalasnoj ssslici?"

"Nema dejstva rezonance ni na jednoj liniji koju proveravam, iako je količina smetnji užasno visoka. Čak nisam siguran da bih mogao izdvojiti dvovalentni nikel, a da ne govorimo o ostalim materijama za kojima tragamo. Igleđa kao da tražim iglu u plastu sena."

To je bilo paradokslano. Planeta je imala metala u izobilju. To je bio jedan od razloga što je kapetan Kraidaike izabrao ovaj svet za utočište. Pa ipak, voda je bila srazmerno čista... dovoljno čista da delfini mogu slobodno da plivaju, mada su se neki žalili na svrab, a svakom je bio potreban postupak prečišćavanja kad bi se vratio na brod.

Objašnjenje je ležalo svuda oko njih, u biljkama i ribama.

Kalcijum nije ulazio u sastav kostiju kitrupskih oblika života. Ostali metali jesu. Vodu su prosejavali i prečišćavali biloški filteri. Kao ishod toga, more se svuda unaokolo presijavalo jasnim bojama metala i metalnih oksida. Blistava leđna peraja riba, srebrnaste čaure podvodnih biljaka - sve je bilo u kontrastu sa mnogo zemaljskijom zelenom bojom hlorofilnih listova i izdanaka.

Okolinom su preovlađivala metalna brda, ogromna sunderasta ostrva stvarana milionima pokolenja koralnih bića, čiji su se organometalni egzoskeleti nagomilavali u velike, na vrhu zaravnjene planine koje su se izdizale nekoliko metara iznad nivoa vode.

Na vrhu ostrva raslo je stvrdlasto drveće, pružajući metalom obloženo korenje kroz brdo da sakuplja organske materije i silikate iz dubine. Drveće je počivalo na nemetalnom sloju na površini i obrazovalo šupljinu u unutrašnjosti metalnog brda. To je bila neobična formacija. 'Brazdačeva' Biblioteka nije nudila nikakvo objašnjenje.

Tošiovi instrumenti otkrili su nakupine čistog kalaja, brda hromirane okre, kolonije koralne izgrađene od različitih oblika bakra, ali do sada nije bilo vanadijuma u pogodnom obliku iz koga bi se lako mogao izdvojiti. Nisu našli ni naročiti oblik nikla koji im je bio potreban.

Sada im je moglo pomoći samo čudo - takvo koje bi omogućilo posadi delfina, uz pomoć sedmoro ljudi i jednog šimpanze, da poprave brod i izgube se iz ovog dela Galaksije pre nego što njihovi gonjoci stignu do njih.

U najboljem slučaju, imali su nekoliko nedelja prednosti. Inače će ih zarobiti neka od desetak ne baš sasvim razumnih vanzemaljskih rasa. U najgorem slučaju, to je moglo značiti međuzvezdani rat u razmerama kakve nisu viđene tokom milion godina.

Zbog svega toga Tošio se osećao malim, bespomoćnim i veoma mladim.

Tošio je mogao da čuje, vrlo slabe, visokofrekventne, solarne dozive izvidnika koji su se vraćali. Svaki daleki pisak imao je svoj obojeni kontrapunkt na ekranu skanera.

Dva siva oblaka pojavila su se sa istoka, uronivši na kraju u grupu iznad njega, šepureći se, razigrano poskakujući i podbadajući se.

Na kraju se jedan od delfina izvio i zaronio pravo prema Tošiu. "Hikahi stiže i hoće da ssaonice budu na površini", začegrtao je Kipiru tako brzo da su se reči stopile i postale gotovo nerazumljive. "Pokušaj da se ne izgubiš na p-p-putu do gore."

Tošio je napravio grimasu dok je oslobađao balast. Kipiru nije morao tako jasno da pokaže svoj prezir. Čak i kad su normalno govorili englički, delfini su obično zvučali kao raštimovana pištaljka.

Saonice su se digle u oblaku sitnih mehurova. Kad je stigao do površine, voda je otekla sa bokova u dugačkim, žuborećim potocima. Tošio je ugasio motor i okrenuo se na leđa da skine masku sa lica.

Iznenadna tišina bila je pravo olakšanje. Zavijanje motora saonica, odjeci sonara i pištanje delfina su nestali. Sveži povetarac prešao je preko njegove vlažne, ravne, crne kose i smanjio vrelinu koju je osećao u ušima. Nosio je mirise strane planete - ljutinu sekundarnog rasta starijeg ostrva, težak, uljast miris svrdlastog drveta na vrhuncu aktivnosti.

A preko svega je lebdeo slab, oštar miris metala.

Ne bi trebalo da im škodi, rekli su im tamo na brodu, najmanje ne Tošiu i njegovom vodootpornom odelu. Postupak prečišćavanja ukloniće sve teške elemente koji bi se možda nakupili tokom izviđačkog pohoda... iako niko nije zasigurno znao kakve ih još opasnosti mogu očekivati na ovom svetu.

Ali šta ako budu primorani da ostanu mesecima? Godinama?

U tom slučaju, mediconska oprema na 'Brazdaču' neće moći da se nosi sa postepenom akumulacijom metala. Vremenom će početi da se mole da jofurski, ili tenaninski, ili Soro-brodovi dođu i odvedu ih na ispitivanje ili nešto još gore - samo da bi se izbacili sa prelepe planete koja ih polako ubija.

To nije bila prijatna tema za razmišljanje. Tošiu je bilo drago kad je Brukida doplovio do njegovih saonica.

"Zašto me je Hikahi pozvala na površinu?" upitao je delfina. "Mislio sam da treba da ostanem sklonjen za slučaj da već imamo špijunske satelite nad glavama."

Brukida je uzdahnuo. "Pretpostavljam da misliš kako ti je potreban odmor. Osim toga, ko bi primetio tako malu mašinu kao što su saonice, sa toliko mnogo metala unaokolo?"

Tošio je slegnuo ramenima. "Pa, to je lepo od Hikahi, svakako. Zaista mi je potreban odmor."

Brukida se podigao iznad vode, balansirajući nizom brzih pokreta repa. "Čujem Hikahi", objavio je. "Evo je, sssstiče."

Dva delfina brzo su se približavala sa severa, jedan svetlosiv, drugi tamniji i pegav. Tošio je kroz slušalice mogao da čuje glas vođe ekspedicije.

- * Obuzeta brigom ja - Hikahi zovem vas *
- * Leđima slušajte - stomakom delajte *
- * Smej se mojim rečima - ali se pokori *
- * U grupu kraj saona - skupi se i slušaj *

Hikahi i Ssattatta naprville su krug oko cele grupe i zaustavili se pred njima.

Među darovima koje je Čovečanstvo donelo neodelfinima nalazio se i povećan broj izraza lica. Jedva pet stotina godina genetičkog inženjeringa nije moglo učiniti u tom pravcu ono što je milion godina evolucije učinilo za čoveka. Delfini su i dalje izražavali najveći deo svojih osećanja zvukom i pokretom. No, više nisu imali onaj obavezan izraz koji su ljudi shvatali (do izvesne mere tačno) kao osmeh nekog ko se beskrajno zabavlja. Delfini su sada bili sposobni da izgledaju zabrinuto. Tošio je mogao da protumači Hikahin trenutni izraz kao tipičan primer nasekiranog delfina.

"Fip-pit je nestao", objavila je.

"Čula sam njegov uzvik, južno od mene, a zatim više ništa. Tražio je Ssassiju, koja je ranije nestala u istom pravcu. Ostavićemo crtanje mape i potragu za metalima i pokušaćemo da ih nađemo. Sssvi će

nositi oružje."

Začulo se opšte nezadovoljno mumljanje. To je značilo da će delfini morati da odenu oklope koje tek što su imali zadovoljstvo da skinu pri napuštanju broda. Pa ipak, čak je i Kipiru shvatio neophodnost toga.

Tošio je zakratko bio zauzet bacanjem oklopa u vodu. Trebalo je da se odmah rašire u oblik u koji je delfinu pogodno da lako sklizne, ali uvek bi bar jedan ili dva delfina imali problema sa pričvršćivanjem oklopa za mali priključak nervnog pojačivača koji je svakom od njih stajao tik iznad levog oka.

Tošio je brzo obavio posao, sa nesvesnom lakoćom izvežbanih pokreta. Bio je zabrinut za SSassiju, plemenitu delfinku koja je uvek bila ljubazna i prijatna prema njemu.

"Hikahi", rekao je kad je vođa prošla pored njega, "hoćeš li da pozovem brod?"

Mala, siva Tursiops-ženka podigla se da bi ga pogledala u oči. "Ne, Pentralo. Slušaćemo naređenja. Špijunski sateliti su možda već nad nama. Podesi sssvoje saonice tako da se vrate, pod automatskom kontrolom, ako ne uspemo da preživimo to što nas čeka na jugoistoku."

"Ali nisu primećene nikakve veće životinje..."

"T-to je samo jedna od mogućnosti. Hoću da poruka stigne na brod kakva god bila naša sudbina... čak i ako nas sve zadesi spasilačka groznica."

Tošio je osetio hladnoću na pomen 'spasilačke groznice'. Čuo je za nju, naravno. To je bilo nešto čemu ni najmanje nije želeo da prisustvuje.

Razvijeni u strelce, krenuli su prema jugoistoku. Delfini su naizмениčno klizili po površini, a onda bi zaronili da plivaju pored Tošiovih saonica. Okeansko dno izgledalo je kao beskrajni niz zmijskih tragova - prošarano neobičnim kraterima, nalik na ožiljke od boginja, mračnim i zlokobnim. U udolinama, Tošio je obično mogao da vidi dno, stotinu ili više metara duboko, zatamnjeno tamnoplavim rašljikama.

Dugački grebeni završavali su se u razmacima sjajnim metalnim

brdima, nalik na nezgrapne tvrđave svetlucavih, šupljikavih oklopa. Mnoga su bila pokrivena gustim, bršljanolikim biljem u kome su se kitrupske ribe skrivale i razmnožavale. Jedno metalno brdo kao da se njihalo na ivici ponora - pećina koju je izdubilo njegovo sopstveno stvrđasto drvo, spremno da proguta celu tvrđavu čim se izvrši podrivanje.

Motor saonica hipnotiči je zujao. Praćnje instrumenata bilo je suviše jednostavno da bi zaposlilo Tošiov um. Iako to nije želeo, počeo je da razmišlja. Da se priseća.

Kada je pozvan da uzme učešće u svemirskom putovanju, sve je izgledalo kao jednostavna pustolovina. Već je bio položio Skakačku Zakletvu, pa su znali da je spreman da ostavi svoju prošlost za sobom, a bio im je potreban oficir nižeg ranga da pomaže u radu na novom delfinskom brodu.

'Brazdač' je bio mali istraživački brod jedinstvene izrade. Malo je rasa koje koriste kiseonik i imaju peraja, a otiskuju se na međuzvezdana putovanja, pa i one koriste veštačku gravitaciju radi udobnosti i uzimaju u najam pripadnike neke štíćeničke rase da bi im izgradili brod i opsluživali ga.

Prvi delfinski brod morao je biti drugačiji. Projektovan je u duhu načela kojim su se upravljali Zemljani tokom dva stoleća: "Kad god je moguće, drži se jednostavnosti. Izbegavaj korišćenje galaktinske nauke ako je ne razumeš".

Dve stotine pedeset godina posle Kontakta sa galaktinskom civilizacijom, Čovečanstvo se još borilo da uhvati korak. Galaktinske rase koje su koristile eonima staru Biblioteku još pre nego što su se prvi sisari pojavili na Zemlji - popunjavajući tu opštu riznicu znanja glečerskom sporošću - izgledali su gotovo bogoliko primitivnim Zemljanima u njihovim ranim, nezgrapnim, sporim brodovima. Zemlja je, sada, imala ogranak Biblioteke, koji bi trebalo da joj pruži pristup do sveukupnog znanja sakupljenog tokom glaktičke istorije. No, tek poslednjih godina to je počelo da im pruža više pomoći nego zbunjujućih smetnji.

'Brazdač', sa svojim složenim sistemom centrifugalno povezanih bazena i bestežinskih radionica, mora da je izgledao neverovatno zastareo tuđincima koji su ga pregledali neposredno pre lansiranja.

Pa ipak, za zemaljske neodelfine on je predstavljao veliki ponos.

Posle probnog putovanja, 'Brazdač' se zaustavio na maloj ljudsko-delfinskoj koloniji, Kalafiji, da pokupi nekoliko najboljih diplomaca sa tamošnjeg maleckog univerziteta. To je bila Tošiova prva, a verovatno i poslednja poseta staroj Zemlji.

'Stara Zemlja' i dalje je bila dom čak za devedeset odsto Čovečanstva, da se i ne pominju otale zemaljske razumne rase. Galaktinski turisti i dalje su se tiskali da bi piljili u dom onih enfants terribles koji su izazvali toliko komešanja za svega nekoliko stoleća. Otvoreno su nagađali koliko će dugo Čovečanstvo uspeti da preživi bez zaštite svojih pokrovitelja.

Sve vrste su imale pokrovitelja, naravno. Niko nije dostigao inteligenciju potrebnu za svemirska putovanja bez pomoći rase koja je već putovala. Zar nisu ljudi učinili to isto za šimpanze i delfine? Skroz unazad, sve do vremena Praotaca, prve mitske rase, svaku vrstu koja je govorila i letela svemirom uzdignuli su prethodnici. Nijedna vrsta nije preživela iz te davne ere, ali civilizacija koju su ustanovili Praoci, sa svojom sveobuhvatnom Bibliotekom, trajala je i dalje.

O sudbini samih Praotaca govorilo je mnogo legendi i čak nekoliko ozbiljno sukobljenih religija.

Tošio se pitao, kao i svi drugi tokom tri stotine godina, kako li su mogli izgledati pokrovitelji Čoveka. Ako su postojali. Možda je to bila neka od fanatičnih vrsta koje su postavile zasedu 'Brazdaču', a sad ga jure kao psi lisicu?

To nije bila prijatna pomisao kad se ima u vidu šta je 'Brazdač' otkrio.

Zemaljsko veće ih je poslalo da se pridruže raštrkanoj floti istraživačkih brodova koja je proveravala verodostojnost Biblioteke. Do sada je nađeno samo nekoliko manjih pukotina u njenoj savršenosti. Ovde zaturena zvezda. Tamo pogrešno zavedena vrsta. To je bilo kao da ste otkrili da je neko načinio listu sa opisom svakog zrna peska na plaži. Nikako ne možete proveriti celu listu, ni za hiljadu životnih vekova rase, ali možete pokušati sa slučajnim uzorcima.

'Brazdač' je čeprkao po malom gravitacijskom zalivu, pedeset

hiljada parseka izvan ravni Galaksije, kad je našao Flotu.

Tošio je uzdahnuo. To baš nije pošteno! Sto pedeset delfina, sedmoro ljudi i šimpanza; kako smo mogli znati šta smo našli?

Zašto smo baš mi morali da je nađemo?

Pedeset hiljada brodova, vaki veličine meseca. To su našli. Delfini su bili oduševljeni svojim otkrićem - najvećom Napuštenom flotom ikad otkrivenom, očito neverovatno starom. Kapetan Kraidaiki poslao je psi-poruku na Zemlju da bi dobio uputstva.

Prokletstvo! Zašto je zvao Zemlju? Zar izveštaj nije mogao da čeka dok ne stignu kući? Zašto da cela prislušivačka Galaksija sazna da si našao Sargaško more prastarih olupina Bogu iza leđa?

Zemaljsko veće odgovorilo je šifrovanom porukom.

"Sakrijte se. Čekajte naređenja. Ne odgovarajte."

Kraidaiki je poslušao, naravno. Ali ne pre nego što je polovina pokroviteljskih rasa iz Galaksije poslala svoje ratne brodove da nađu 'Brazdača'.

Tošio je zažmirkao.

Nešto. Konačno rezonantni odjek? Tako je, feromagnetni detektor pokazivao je slab odjek prema jugu. Usredsredio se na prijemnik, pun olakšanja što konačno ima šta da radi. Samosažaljenje je počelo da postaje napast.

Da. To mora da je prilično veliko nalazište. Da li da javi Hikahi? Prirodno, potraga za nestalim delfinima je najvažnija, ali...

Preko njega je pala senka. Pohod je išao duž ivice masivnog metalnog broda. Masa boje bakra bila je prekrivena gustim rašljikama neke zelene, viseće biljke.

"Ne idi preblizu, Mala Ruko" zazviždao je Kipiru odnekud sleva. Samo su Kipiru i saonice bili toliko blizu brda. Ostali delfini su ga široko zaobišli.

"Ne znamo ništa o ovoj flori", nastavio je Kipiru "a blizu ovog mesta je nestao Fip-pit. Treba da ostaneš na sigurnom, unutar konvoja." Kipiri je lenjo načinio krug oko saonica, održavajući se laganim pokretima peraja. Pažljivo prkrštene ruke njegovog oklopa bacale su bakarni odsjaj sa metalnog broda.

"Znači, sve je važnije od uzimanja uzoraka, je li?" iznervirano je

uzvratio Tošio. "Ionako smo zbog toga došli ovamo!" Ne pruživši Kipiruu priliku da odgovori, Tošio je nagnuo saonice i skrenuo prema senovitoj masi brda.

Zaronio je u tmasti predeo kad je ostrvo zaklonilo svetlo popodnevnog sunca. Mirujuće jato srebrnastih riba kao da se rasprсло, udaljavajući se od njega dok je nagnut plovio duž gustog, vlaknastog korova.

Kiprinu je zgranuto pištao iza njega kletvu na primitivnom delfinskom, što je pokazivalo na kolikoj je mucu. Tošio se nasmešio.

Saonice su saradnički zujale dok se brdo, nalik na planinu, nadnosilo sa njegove desne strane. Tošio ih je nagnuo u stranu i zgrabio u najbliže treperavo zelenilo. Osetio je nadmoćno zadovoljstvo kad mu je uzorak ostao slobodan u ruci. Nijedan delfin ne bi to mogao da učini! Zadovoljno je savio prste, a onda se okrenuo da smesti hrpicu u vreću za sabiranje.

Potom je podigao pogled i video da je zelena masa, umesto da uzmakne, bliža nego ranije. Kipiruoovo pištanje postalo je glasnije.

Plačljivko, pomislio je Tošio. Izgubio sam kontrolu za trenutak. Pa šta? Vratiću se u tvoj prokleti konvoj pre nego što stigneš da završiš stihovanu grdњу.

Jače se nagnuo ulevo i istovremeno podigao zaravnjeni pramac. Istoga trenutka shvatio je da je to bila taktička greška. Usporilo ga je dovoljno da grozd rašljika uspe da stigne do saonica.

Verovatno je na Kitrupu bilo i većih morskih bića nego što ih je pohod dosad video, jer su pipci koji su se sklopili oko dečaka očigledno bili predviđeni da hvataju krupan plen.

"O, Koino-Anti! Sad sam uspeo!" Pritisnuo je gas dokraja i odupro se jer je očekivao naglo ubrzanje.

Ubrzanja nije bilo. Saonice su ječale istežući dugačke, užaste strukove, ali nisu se ni pomerile. Onda se motor ugasio. Tošio je osetio sluzavi dodir na nozi, zatim još jedan. Pipci su počeli da ga stežu i vuku.

Dašćući, uspeo je da se okrene na leđa i da dohvati nož pričvršćen za butinu. Pipci su bili vijugavi i čvornovati. Čvorovi su se pripijali uz sve što bi dodirnuli, a kad je jedan okliznuo nadlakticu Tošiove nezaštićene leve ruke, dečak je uzviknuo od sažižućeg bola

pri dodiru.

Delfini su se napolju dovikivali i čuli su se zvuci snažnog kretanja u blizini. Ali osim kratke nade da niko drugi nije uhvaćen, Tošio nije imao vremena da razmišlja o ičem drugom osim o borbi koju je vodio.

Uspeo je da oslobodi nož koji je sinuo kao nada. A nada je donela novu nadu kad su se dva mala struka prekinula pod njegovim oštrim udarcima. Za jedan veći trebalo mu je nekoliko sekundi da ga raseče. Skoro istog trenutka zamenila su ga dva nova.

Onda je video mesto prema kome su ga vukli.

Duboki, zjapeći procep raskidao je stranu metalnog brda. U njoj je iščekivala vijugava masa vlakana. Duboko unutra, izdignuto desetak metara, nešto glatko i sivo već je ležalo uhvaćeno u mrežu varljivo omlitavelog lišća.

Tošio je osetio da mu dah iz otvorenih usta ispunjava ronilačku masku. Odras njegovih sopstvenih očiju, raširenih i ukočenih, napola je zaklanjalo nepokretno telo Ssassije. Plima ju je njihala nežno, onako kako je živela, ali ne i umrla.

Uz uzvik, Tošio je ponovo počeo da udara oko sebe. Hteo je da dozove Hikahi - da bi vođa ekspedicije saznala za Ssassijinu sudbinu - ali sve što je mogao da izgovori bili su krici gađenja pred kitrupskom puzavicom. Listovi i izdanci razleteli su se kroz uzburkanu vodu dok je unosio svoju mržnju u udarce noža, ali sa malo koristi, jer su pipci koji su ga vukli prema zjapećoj pukotini postajali sve mnogobrojniji.

* Pentralo - oštrooki pevaču *

* Javi se - onima što te traže *

* Sonarom - kroz gusto lišće *

Hikahi ga je zvala.

Kroz zapenušanu vodu i svoje promuklo dahtanje, Tošio je mogao da čuje zvuke borbe delfinske grupe. Brzo treperenje trinarnog jezika, nedovoljno usporeno za ljudski sluh osim ovog kratkog naređenja, i cviljenje njihovih oklopa.

"Ovde! Ovde sam!" Presekao je listastu puzavicu koja je zapretila

njegovom dovodu vazduha, jedva izbegavši sam dovod. Liznuo je usne i pokušao da zazviždi na trinarnom.

- * Zadržava me - kljun morske sipe *
- * Čvrste sisaljke - i slabi izgledi *
- * Ovde je pustoš - Ssassija je stradala! *

Slabašan oblik i ritam, ali delfini će ovo čuti bolje nego vikanje na engličkom. Posle samo četrdeset pokolenja razuma, i dalje su u iznenadnim situacijama bolje razmišljali ako su koristili zviždane stihove.

Tošio je mogao da čuje približavanje zvukova bitke. Ali, kao da su požurili zbog opasnosti, pipci su počeli da ga vuku sve brže unazad, prema pukotini. Odjednom se sisaljka prekrivena struna obmotala oko njegove desne ruke. Pre nego što je stigao da se oslobodi stiska, jedan sažižući čvor stigao mu je do šake. Vrisnuo je i otrgao se od rašljike, ali nož je bio izgubljen u tami.

Nove niti padale su svuda po njemu. U tom trenutku Tošio je kroz maglu postao svestan da mu se neko obraća, polako, i to na engličkom!

"...kaže da su tamo gore brodovi! Vicekapetan Takata-Džim hoće da zna zašto Hikahi nije poslala monopulsnu potvrdu..."

To je bio Akijev glas, poziv sa broda! Tošio nije mogao da odgovori svom prijatelju. Prekidač radija na saonicama nalazio se van njegovog domašaja, a on je sad bio prezauzet.

"Nemojte odgovoriti na poruku", predusretljivo je nastavio Aki. Tošio je zaječao na ironičnost situacije, dok je pokušavao da otrgne pipak sa ronilačke maske, nastojeći da pri tom još više ne povredi ruke. "Samo pošaljite monopuls i vratite se, sssvi. Mislimo da se nad Kitrupom vodi svemirska bitka. Verovatno su nas oni blesavi vanzemaljci sledili dovde i sad se bore za pravo da nas zarobe, kao i kod Morgrana.

Sada moram da p-prekinem. Radio se više ne koristi. Vratite se što pre možete. Aki prekida vezu."

Tošio je osetio da se pipak dokopao njegovog dovoda vazduha. Ovog puta stisak je bio čvrst.

"Naravno, Aki, družite stari", zaroptao je dok ga je povlačio na drugu stranu. "Krećem kući čim mi vasiona to dopusti."

Dovod vazduha bio je presavijen i zatvoren i ništa više nije mogao da učini. Magla mu je ispunila masku. Osećajući da mu se svest zamračuje, Tošio je pomislio da vidi približavanje spasilačke grupe, ali nije mogao biti siguran da li je to stvarnost ili halucinacija. Nikad ne bi očekivao da Kiparu vodi napad, na primer, ili da se taj delfin tako razjareno ponaša, ne hajući za sažičuće sisaljke.

Na kraju je zaključio da je to ipak samo san. Blesci lasera bili su suviše jarki, zvuk odveć jasan. Grupa je išla prema njemu sa zastavama koje su lepršale u vodi kao konjica koju je pet stoleća kulture engličkog jezika poistovetilo sa predstavom o dolasku spasilaca.

2. GALAKTINCI

Na brodu u središtu flote, faza poricanja polako je prolazila.

Ogromne krstarice rasule su se kroz pukotinu u svemiru i počele da padaju prema sićušnom sjaju još neopisanog crvenkastog sunca. Jedna po jedna, stropoštavale su se iz blistavog procepa. Sa njima je stigla i prelomljena svetlost zvezda sa mesta polaska, stotinama parseka daleko.

Postojala su pravila koja bi trebalo da to spreče. Tunel je bio veštački način da se pređe sa jednog mesta na drugo. Bila je potrebna snažna volja da bi se poricala priroda i prizvao u postojanje ovakav otvor u svemiru.

Epiziarh, u svom nasilnom odbacivanju Onog Što Jeste, tvorio je prolaz za svoje gospodare, Tandue. Otvor je održavala nepokolebljiva snaga njegovog ega - odbijanje da popusti pred Stvarnošću.

Kad je poslednji brod prošao, Epiziarha su namerno ošamutili i rupa se rastočila uz bezvučnu silovitost. Za koji trenutak, samo su instrumenti pokazivali da je ikad postojala. Začikavanje fizike bilo je izbrisano.

Epiziarh je doveo vojsku Tandua do željene zvezde znatno ispred ostalih flota koje bi mogle osporiti pravo Tandua da zarobe zemaljski brod. Tandui su poslali impulse pohvale u Epiziarhove centre zadovoljstva. On je zavijao i mahao krupnom, kosmatom glavom u znak zahvalnosti.

Za Tandue nerazumljiv i opasan način putovanja još jednom se pokazao vredan rizika. Bilo je dobro stići na poprište bitke pre neprijatelja. Dodatno vreme moglo im je dati taktičku prednost.

Epiziarh je jedino želeo da poriče stvari. Sad kad je obavio zadatak, vratili su ga u njegovu dvoranu varki, da prekraja beskrajn lanac veštačkih stvarnosti sve dok njegova moć ponovo ne ustreba Gospodarima. Njegov kosmati, amorfni oblik oslobodio se čulnog spleta i odgegao se, praćen opreznim čuvarima.

Kad je put bio čist, ušao je Primalac i uzverao se svojim vretenastim nogama do mesta u čulnom spletu.

Jedan dugi trenutak procenjivao je Stvarnost i obuhvatao je. Primalac je isprobavao, dodirivao i mazio ovo novo područje svemira svojim rasprostrtim čulima. Onda je ispustio brujeći krik zadovoljstva.

"Kakvo propuštanje!" objavio je radosno Primalac. "Čuo sam da su progonjeni aljkavi u skrivanju, ali oni propuštaju čak i dok se sklanjaju od opasnosti! Sakrili su se na drugoj planeti. Ivice njihovih psihičkih stihova jedva da su se zgusnule da bi od mene sakrili svoj tačan položaj. Ko su im bili gospodari, tim delfinima, kad su ih naučili da budu tako dobar plen?"

"Njihovi gospodari su ljudi, i sami nedovršeni", odgovorio je Vodeći Prikradalac Tandua. Njegov govor bio je složeni niz brzih škljocanja i pucanja iz zapornih zglobova nogu nalik na bogomoljkine. "Zemljani su okruženi pogrešnim verovanjem i sramotom što su i sami odbačeni. Tri stoleća galame biće ućutkano kada budu pojedeni. Tada će naša lovačka radost biti nalik na tvoju, kada otkriješ novo mesto ili stvar."

"Velika radost", složio se Primalac.

"Sad se potrudi da saznaš pojedinosti", naredio je Prikradalac. "Uskoro će početi bitka sa jereticima. Moram saopštiti ostalim štićenima njihove zadatke."

Primalac se okrenuo u mreži čulnog spleta kad je Prikradalac otišao i otvorio svoja osećanja ovom novom deliću stvarnosti. Sve je bilo dobro. Predavao je izveštaje o onom što je video i Gospodari su u odgovor pomerali brodove, ali veći deo njegovog uma je procenjivo... prihvatao... sićušno crveno sunce, svaku od njegovih malih planeta, predivno očekivanje da mesto uskoro postane bojno polje.

Ubrzo je osetio ostale ratne flote kako ulaze u sistem, svaka na svoj način. Svaka je zauzela pomalo podređen položaj zbog ranijeg pristizanja Tandua.

Primalac je osetio pohlepu ratničkih štićenika i hladne proračune smirenih starešina. Mazio je glatke psihičke štitove čvrsto razapete preko umova i pitao se šta se dešava ispod njih. Procenjivao je otvorenost drugih boraca, koji su prezrivo rasipali svoje misli oko sebe, čekajući slušaoca da shvati njihovu oholost.

Primaočeve neobuzdane maštarije o sopstvenom uništenju

prevaziđene su kad su se velike flote zarile jedna u drugu i kad su počele da bleskaju snažne eksplozije.

Primalac je sve to radosno prihvatio. Kako bi iko mogao drugačije da se oseća, kad svemir sadrži tolika čuda?

3. TAKATA-DŽIM

Visko na levoj strani 'Brazdačeve' sferne kontrolne sobe, oklop psi-operatora zatresao se od naglih pokreta. Peraja su joj uzburkala vodu dok je uzvikivala na trinarnom.

* Mastiljavi, osmoruki, kljunasti su nas našli! *

* Silne gomile ih se bore! *

Ovaj izveštaj potvrdio je otkriće koje je neutriski detektor načinio koji minut ranije. To je bila litanija loših vesti, povezana u ekstatične stihove.

* Oni vrište od pohlepe

Da pobede i pokore... *

Sa druge postaje došao je smireniji izveštaj na engličkom sa delfinskim naglaskom.

"Primamo gust gravitacioni promet, vicekapetane. Gravitacione smetnje potvrđuju da se nedaleko od p-planete vodi povelika bitka."

Izvršni oficir 'Brazdača' ćutke je slušao izveštaj, prepuštajući se blagom plutanju u kružnoj struji komandnog centra. Iz nozdrva mu se podigao niz mehurića kad je udahnuo naročiti fluid koji je ispunjavao brodski most.

"Primljeno", konačno je rekao. Pod vodom, glas mu je zvučao kao prigušeno zujanje. Samoglasnici su se slivali u nejasnom izgovoru. "Koliko je udaljen najbliži kontakt?"

Pet astronomsikih jedinica, ssser. Dovde im treba najmanje sssat, čak i ako zapnu iz sve snage."

"Hmmm. Vrlo dobro, onda. Ostanite u stanju pripravnosti. Nastavi sssvoja osmatranja, Akeakemai."

Vicekapetan je bio neobično krupan za neodelfina, popunjen i mišićav tamo gde je većina ostalih bila vitka i tanka. Njegova neujednačena siva boja i reckavi zubi bili su oznaka stenoskopog varijeteta, što je njega i još nekolicinu u posadi odvajalo od

tursiopske većine.

Čovek pored Takata-Džima nije reagovao na loše vesti. One su samo potvrdila ono čega se već plašio.

"Pa, najbolje da obavestimo kapetana", rekao je Ignacio Mec. Maska koju je imao na licu raširila je njegove reči kroz zapenušanu vodu. Mehurići su se odvajali iz proređene sede kose visokog čoveka.

"Upozorio sam Kraidaikija da će se ovo desiti ako pokušamo da izbegnemo Galaktince. Još se nadam da će odlučiti da bude razuman sad, kad je bekstvo postalo nemoguće."

Takata-Džim je otvorio i zatvorio usta po dijagonali: odlučno klimanje glavom.

"D-da, doktore Mec. Sad čak i Kraidaiki mora shvatiti da ste bili u pravu. Saterani smo u ugao i kapetan neće imati izbora - moraće da vas posluša."

Mec je zadovoljno klimnuo glavom. Šta je sa Hikahinom grupom? Je li im rečeno?"

"Već sam naredio da se istraživački odred vrati. Možda su čak i ssaonice suviše veliki rizik. Ako su Itiji već na orbiti, možda imaju načina da ih otkriju."

"Vanzemaljci..." ispravio ga je Mec automatski. "Izraz 'Itiji' nije nimalo učtiv."

Takata-Džim je zadržao miran izraz. On je komandovao brodom i posadom dok je kapetan bio van dužnosti. Ipak, čovek se sa njim ponašao kao sa neiskusnim đaćićem. To je bilo prilično razdražujuće, ali Takata-Džim je pazio da ne pokaže Mecu koliko ga nervira. "Da, doktore Mec", rekao je.

Čovek je nastavio. "Hikahina grupa uopšte nije trebalo da napusti brod. Upozorio sam Toma Orlija da se ovako nešto može desiti. Sad je tamo Tošio... i toliki delfini, bez kontakta sa nama tako dugo. Bilo bi užasno da im se išta desi!"

Takata-Džim je osećao da zna šta zaista brine Meca. Čovek je verovatno mislio da bi bilo užasno ako iko od 'Brazdačeve' posade pogine daleko od njegovih očiju... tamo gde nije mogao da proceni kako su se ponašali, kako bi to osmatranje iskoristio za svoja bihejvioristička i genetička proučavanja. "Da vas je bar Kraidaiki

poslušao, ssser", ponovio je. "Vi uvek imate toliko da kažete."

To je bilo pomalo riskantno, ali ako je čovek i uspeo da prodre kroz Takata-Džimovu masku punu poštovanja do sarkastične suštine, nije to pokazao.

"Pa, lepo je od tebe što to kažeš, Takata-Džime. I vrlo uviđavno. Znam da sad imaš mnogo posla, pa ću pronaći slobodnu komunikacionu liniju i probuditi Kraidaijija umesto tebe. Pažljivo ću mu saopštiti vest da su nas progonitelji sledili do Kitrupa."

Takata-Džim se naklonio čoveku sa puno poštovanja iz svog uspravnog položaja. "T-to je ljubazno od vas, doktore Mec. Učinićete mi uslugu."

Mec je potapšao poručnika po naravnom peraju, kao da je želeo da ga ponovo umiri. Takata-Džim je podneo taj snishodljivi gest spolja mirno, posmatrajući kako se čovek okreće da bi otolivao.

Komandni most predstavljao je kuglu ispunjenu tečnošću, koja je pomalo štrčala na pramcu cilindričnog broda. Glavni otvori komandnog centra gledali su napolje, u mračan svet okeanskih grebena, sedimenata i plivajućih morskih stvorenja.

Povezana u mreži, radna mesta posade bila su osvetljena malim svetlosnim snopovima. Veći deo prostorije tiho je ležao u senci, dok je elitno osoblje na mostu izvršavalo svoje zadatke brzo i gotovo u tišini. Jedini zvukovi, osim šuštanja i penušanja reciklirane oksivode, bili su povremeno kuckanje sonarnih signala i jezgrovite, profesionalne opaske između pojedinih operatora.

Treba odati priznanje Kraidaijiju, rekao je u sebi Takata- Džim. Od posade na mostu stvorio je uhodanu mašinu.

Naravno, delfini su bili manje dosledni od ljudi. Nije se moglo unapred znati šta bi moglo da spetlja neodelfina sve dok ga nisi video kako radi pod stresom. Ova posada mosta radila je isto tako dobro kao i bilo koja druga koju je video, ali hoće li to biti dovoljno?

Ako su prevideli ijedno zračenje ili psi-propuštanje, vanzemaljci će se spustiti na njih brže nego orke na foke u luci.

Delfini tamo napolju, u istraživačkom timu, bili su sigurniji nego njihove kolege na brodu, pomislio je Takata-Džim pomalo gorko. Mec je budala što se brine za njih. Oni se verovatno sjajno provode!

Takata-Džim je pokušao da se priseti slobodnog plivanja u

okeanu, bez oklopa, i disanja prirodnog vazduha. Pokušao je da se priseti rođenja u dubokoj vodi, dubokoj vodi Stenosa, gde su velikousti, sveznajući, plićački Tursiopsi bili retki kao dugonzi.

"Aki", pozvao je radistu, mladog delfinskog oficira sa Kalafije. "Jesi li dobio potvrdu od Hikahi? Da li je primila poziv?"

Naseljenik je bio mali Tursiops sivo-žute boje. Odgovorio je sa izvesnim oklevanjem. Još nije bio naviknut na disanje i govor u oksivodi. Tu je bilo potrebno koristiti vrlo neobičan dijalekt podvodnog engličkog.

"Ja... š-žalim, vicekapetane, ali nema odgovora. Tražio sam monopuls na sssvim kanalima. Nije bilo ničega."

Takata-Džim je nervozno odmahnuo glavom. Hikahi je možda zaključila da je čak i monopulsni odgovor suviše rizičan. Ipak, potvrda bi mu skinula sa vrata neprijatnu odluku.

"Ovaj... vicekapetane?" Aki je oborio glavu i spustio rep u znak poštovanja.

"Da?"

"Ne bi li trebalo da ponovimo poruku? Postoji mogućnost da sssu bili rastrojeni i propustili je tr.. prvi put..."

Kao i svi delfini sa kolonijske planete Kalafije, Aki je bio ponosan na svoj kultivisani englički. Očito mu je smetalo što ima problema sa tako jednostavnim rečenicama.

To je baš odgovaralo vicekapetanu. Ako se ijedna englička reč mogla tačno prevesti na trinarni, onda je to bilo 'pametnjaković'. Takata-Džimu se nije dopadao ovaj pametnjaković od podoficira.

"Ne, radisto. Imamo naređenja. Ako kapetan bude hteo da pokuša ponovo kad stigne ovamo, baš dobro. Do tada, na svoje mesto."

"Raj... ovaj, razumem ser." Mladi delfin se okrenuo da se vrati do svoje stanice, gde je mogao da diše u vazdušnoj komori umesto da guta vodu kao riba. Tamo je mogao da govori kao normalna osoba dok je čekao poruku svog najbližeg prijatelja, ljudskog oficira napolju u širokom, stranom okeanu.

Takata-Džim je pozeleo da kepetan dođe što pre. Kontrolna soba izgledala je zatvorena i mrtva. Disanje šušteće, gazirane oksivode

uvek ga je zamaralo pred kraj smene. Stalno je izgledalo da nema dovoljno kiseonika. Dodatna škržna pluća svrbela su ga od nadraživanja usled izazvanog nagona, a od pilula - koje su mu osiguravale dodatni kiseonik preko crvenog trakta - uvek je dobijao gorušicu.

Još jednom je bacio pogled na Ignacija Meca. Sedokosi naučnik držao se za podupirač, sa glavom zavučenom pod komunikacionu vazдушnu kupolu da bi pozvao Kraidaikija. Kada završi, verovatno će hteti da se muva okolo. Ovaj čovek se uvek muvao u blizini, posmatrajući... zbog toga se stalno osećao kao da je na nekoj proveri.

"Potrebni mi je ljudski saveznik", podsetio se Takata-Džim. Delfini su zapovedali 'Brazdačem', ali se posada brže pokoravala oficiru ako bi se videlo da on uživa poverenje nekog od pripadnika pokroviteljske rase. Kraidaiki je imao Toma Orlija. Hikahi je imala Džilijan Baskin. Brukidin ljudski pomagač bio je inženjer Suezi.

Mec je mogao biti Takata-Džimov čovek. Na sreću, ljudima se moglo manipulirati.

Podaci o svemirskoj bici sada su se brže pojavljivali na ekranu. Izgledalo je da se sve više razbuktava iznad planete. Učestvovalo je bar pet velikih flota.

Posle višemesečnog bežanja, 'Brazdač' je konačno uhvaćen u klopku. Sa kakvim će se novim trikom pojaviti Kraidaiki i Tom Orli da ih ovog puta izbave?

Šta ako ne uspeju da se pojave sa nekim trikom? Ili, još gore, šta ako smisle neki sipljiv plan koji će ih jednostavno sve odvesti u smrt? Šta ćemo onda?

Takata-Džim je mozgao o tome da bi imao čime da se bavi dok je čekao da kapetan dođe i odmeni ga.

4. KRAIDAIKI

To mu je bio prvi zaista dubok san posle više nedelja. Naravno, morao je biti prekinut.

Kraidaiki je bio navikao da se odmara pri nultoj gravitaciji, lebdeći u vlažnom vazduhu. No, dok se budu skrivali, antigravitacioni kreveti biće zabranjeni, a spavanje u tečnosti bilo je jedini preostali način za delfina.

Pokušao je da nedelju dana udiše oksivodu tokom razdoblja predviđenog za odmor. Posledice su bile noćne more i iscrpljujući snovi o gušenju.

Brodski lekar, Makani, predložila mu je da pokuša da spava na starinski način, plutajući na površini bazena sa vodom.

Kraidaiki je odlučio da isproba njenu alternativu. Uverio se da će imati dovoljno veliki vazdušni prostor u gornjem delu svoje kabine. Onda je tri puta proverio da li su alarmni uređaji za nedostatak kiseonika potpuno ispravni. Na kraju, iskobeljao se iz oklopa, isključio svetla, isplivao na površinu i izbacio oksivodu iz škržnih pluća.

To je bilo olakšanje. Ipak, u prvi mah je samo ležao u vazdušnom prostoru pod tavanicom, dok su mu se misli sustizale, a koža bridela od potrebe za oklopom sa opremom. Znao je da je to iracionalan osećaj. Presvemirski ljudi, u svojim primitivnim, neurotičnim društvima, isto su osećali prema nudizmu.

Siroti homo sapiens! Istorija Čovečanstva govorila je o patnjama tokom teških milenijuma mladosti pre Kontakta, dok su bili neuki i odsečeni od galaktičkog društva.

Za to vreme, mislio je Kraidaiki, delfini su bili u gotovo povlašćenom položaju, plutajući u svom uglu Kitovskog Sna. Kad je čovek dostigao neku vrstu zrelosti i počeo da uzdiže viša bića na Zemlji da bi mu se pridružila, delfini vrste amicus prelazili su prilično lako iz jednog časnog stanja u drugo.

Imamo mi svoje probleme, podsetio se. Strašno je želeo da počese osnovu svog priključka nervnog pojačivača, ali nije bilo načina da ga dohvati bez oklopa.

Lebdeo je na površini, u tami, očekujući san. To jeste delovalo opuštajuće: sitni talasi zapljuskivali su mu glatku kožu iznad očiju. Pravi vazduh svakako je bio opuštajući posle udisanja oksivode.

Ipak, nije mogao da izbegne blagu nelagodnost zbog tonjenja... kao da bi mu išta naškodilo ako bi potonuo u oksivodi... kao da milioni drugih delfina nisu tako spavali čitavog života.

Smetala mu je svemirska navika da gleda uvis. Plafonska pregrada nalazila se pedalj iznad vrha njegovog leđnog peraja. Čak i kad bi zatvorio oči, sonar ga je upozoravao na blizinu zida. Nije bio nimalo sposobniji da zaspi bez odašiljanja sonarnih impulsa nego što bi šimpanza mogao da drema bez češkanja.

Kraidaiki je frknuo. Nek se nosi na obalu ako dopusti da mu brodski uslovi izazovu nesanicu. Glasno je huknuo i počeo da broji otkucaje sonora. Počeo je tenorskim ritmom, pa je polako izgradio fugu dok je uspavanci dodavao dublje elemente.

Odjek mu je polazio od lica i prelamao se u maloj prostoriji. Tonovi su sustizali jedan drugi, meko se preklapajući u tihom cviljenju i dubokom tutnjanju. Stvorili su sonično ustrojstvo, model uzajamnosti. Prave kombinacije, znao je, učinile bi da zidovi naizgled nestanu.

Namerno je sljuštio i odbacio kruti oklop dužnosti Kininka i sa zadovoljstvom se prepustio sitnom, pouzdanom odlomku Kitovskog Sna.

* Kada šare -

U cikloidu

* Prizovu šapatom -

Meka sećanja

* Na mrmljanja -

Pesme svitanja

* Pa i Meseca -

Ljubavnika plime

* Tada šare -

U cikloidu

* Prizovu šapatom -

Meka sećanja... *

Pult, ormani, zidovi, bili su skriveni pod lažnim soničnim senkama. Njegov napev počeo je da se otvara sopstvenim saglasjem, bogata i vrlo lekovita poezija veštih odraza.

Kao da su pored njega prolazila plivajuća bića, sitni treptaji repom stvorenja iz snova u jatima. Odjeci su otvarali prostor oko njega, kao da su se vode produžavale u beskraj.

* I More Snova,
Neuništivo
* Priziva šapatom
Meka sećanja... *

Uskoro je osetio pored sebe nečije prisustvo kako se postepeno zgušnjava iz odbijenih zvukova.

Polako se stvarala uz njega dok mu se iženjerska svest opuštala... senka boginje. Onda je Nukapai zaplivala kraj njega... talasavo priviđenje, storeno česticama zvuka. Glatka crnina njenog tela vratila se u tamu, neometena tavanicom koje kao da nije bilo.

Vizija je izbledela. Vode su potamnele svuda oko Kraidaikija i Nukapai je postala više od senke, pasivnog prihvatača njegove pesme. Njeni igličasti zubi su sinuli i ona mu je uzvratila zvucima njegove sopstvene melodije.

* Sa bliskostima -
Unutar voda
* U beskonačnom -
Ležanju Snova
* Dok grbavi kit -
Stariji srodnik
* Ispeva pesme -
Jatima riba
* Ovde me nađi -
Nestalni brate
* Čak i u ovom -
Ljudskome ritmu

* Tu gde i ljudi -
Kao hodači
* Donose radost -
Zvezdama samim... *

Obuzimalo ga je lako blaženstvo dok mu se puls usporavao. Kraidaiki je spavao pored nežne boginje sna. Samo u šali ga je izgrdila što je inženjer i što ju je sanjao u krutim, zbijenim stihovima trinarnog umesto na haotičnom primalnom jeziku svojih predaka.

Poželela mu je dobrodošlicu u Početnom moru, gde je trinarni bio dovoljan i gde je samo blago osećao žestinu Kitovskog Sna i prastarih bogova koji su u njemu prebivali. To je bilo najviše što je njegov inženjerski um mogao da prihvati od tog okeana.

Koliko su kruto ponekad izgledali stihovi trinarnog! Ritmovi preklapajućih tonova i simbola bili su gotovo ljudski odmereni... gotovo ljudski šturi.

Odgajan je tako da ove izraze shvata kao komplimente. Delovi njegovog mozga genetski su oblikovani prema ljudskim merilima. Ali povremeno bi se provukli haotični zvučni prizori, izazivajući ga nagoveštajima drevnih napeva.

Nukapai je saosećajno coknula. Nasmejala mu se...

Ne! Nije učinila ništa tako kopneno i majmunski! Od svih morskih sisara, samo su se neodelfini 'smešili' svojim ustima.

Nukapai je učinila nešto drugo. Pogladi ga je duž boka, ta najnežnija boginja, i rekla mu...

* Budi u miru *
* Ono je Što jeste... *
* I inženjeri *
* Daleko od mora *
* Mogu to čuti... *

Napetost iz proteklih nedelja konačno je nestala i on je zaspao. Kraidaikijev dah se kondenzovao u svetlucave kapljice na oblozi tavanice. Strujanje iz obližnjeg dovoda vazduha postojano ih je otiralo, pa bi uzdrhtale i pale na vodu kao nežna kiša. Kada se na

metar od njga stvorio lik Ignacija Meca, Kraidaiki ga je vrlo polako postao svestan.

"Kapetane...", rekao je lik. "Zovem sa mosta. Bojim se da su nas Galaktinci našli ranije nego što smo očekivali..."

Kraidaiki je prenebregao tanki glas koji je pokušavao da ga dozove nazad dužnostima i bitkama. Bio je rasplinut u uznjihanoj šumi izdanaka algi, slušajući duge noćne zvuke. Konačno, sama Nukapai ga je izgurkala iz sna. Bledeći pored njega, nežno ga je podsetila:

Dužnost, dužnost - čast je, je -
Čast, Kraidaiki, - hitno
Učešće, je - Čast

Jedino je Nukapai mogla da govori primalni sa Kraidaikijem nekažnjeno. Više nije mogao da prenebregava ni boginju sna ni svoju savest. Jedno oko se najzad zaustavilo na hologramu upornog čoveka i reči su doprle do njega.

"Hvala doktore Mec", uzdahnuo je. "Recite Takata-Džimu da odmah ssstižem. I, molim vas, nađite Toma Orlija. Voleo bih da ga vidim na mostu. Kraidaiki prekida."

Duboko je disao nekoliko trenutaka, dok se oko njega ponovo pojavljivala soba. Onda se izvio i zaronio da bi se vratio u oklop.

5. TOM ORLI

Visoki, tamnokosi muškarac visio je držeći se jednom rukom za nogu od kreveta, koji je bio pričvršćen za pod u naopačke okrenutoj sobi. Pod mu se naginjao nad glavom. Leva noga mu se oslanjala na dno ladice izvučene iz jednog od izokrenutih zidnih ormara.

Na iznenadan blesak žutog svetla za pripravnost, Tom Orli se okrenuo i slobodnom rukom dohvatio futrolu. Već je napola izvukao pištolj sa iglama kad je shvatio šta ga je trglo. Opsovao je u pola glasa i vratio oružje u futrolu. Kakva je sad uzbuna? Mogao je da smisli desetak mogućnosti na brzu ruku, a eto ga kako visi na jednoj ruci u najnezgodnijem delu broda!

"Tražim kontakt, Tomase Orli."

Glas kao da je dolazio odnekud iznad njegovog desnog uha. Tom je izmenio ruku kojom se džao za nogu od kreveta da bi se okrenuo. Apstraktna trodimenziona slika okretala se na metar od njegovog lica, nalik na raznobojne čestice prašine.

"Pretpostavljam da bi voleo da znaš uzrok alarma. Je li to tačno?"

"Naravno da jeste!" obrecnuo se. "Jesmo li napadnuti?"

"Ne." Obojeni lik se izmenio. "Ovaj brod još nije napadnut, ali vicekapetan Takata-Džim objavio je uzbunu. Bar pet flota nepozvano se pojavilo u blizini Kitrupa. Izgleda da se bore nedaleko od planete."

Orli je uzdahnuo. "A mi hteli brze popravke i bekstvo." Nije verovao da će ih njihovi progonitelji pustiti da opet umaknu. Oštećeni 'Brazdač' ostavio je jasan trag kad se izvukao iz pometnje pri zasedi kod Morgrana.

Tom je pomagao posadi u mašinskoj prostoriji da popravi 'Brazdačev' generator staznog polja. Upravo su završili deo posla koji je zahtevao preciznu koordinaciju i došao je trenutak da se iskrade u napušteni deo suvog kruga gde je bio sakriven Nis Kompjuter.

Suvi krig predstavljao je pojas radionica i kabina i slobodno se okretao dok je brod bio u svemiru, obezbeđujući veštačku gravitaciju za ljudski deo posade. Sada je mirovao. Ovaj deo naopačke okrenutih hodnika i kabina bio je napušten zbog neodgovarajuće

gravitacije planete.

Tomu je odgovaralo da bude sam, iako su ga gnjavila prilagođavanja haotičnom položaju.

"Nije trebalo da se oglasiš dok te ne prebacim na ručnu kontrolu", rekao je. "Trebalo je da sačekaš dok ne identifikuješ moj otisak prsta i glas pre nego što daš do znanja da si samo običan komunikacioni uređaj."

Pokretna slika zadobila je kubistički izgled. Glas mašine nije delovao uznemireno. "S obzirom na okolnosti uzela sam sebi tu slobodu. Ako sam pogrešila, spremna sam da prihvatim disciplinsku meru do trećeg nivoa. Stroža kazna smatraće se neopravdanom i biće odbačena bez ispitivanja."

Tom je dozvolio sebi ironični osmeh. Kada bi dopustio, mašina bi ga vodila u krug, a isticanje zvaničnog vlasništva nad njom nimalo mu ne bi pomoglo. Timbrimski špijun koji mu ju je pozajmio otvoreno je rekao da je njena korisnost delimično posledica njene prilagodljivosti i inicijative, ma koliko razdražljivo to ponekad delovalo.

"Uzeću u razmatranje stepen tvoje greške", rekao joj je. "E, sad, šta mi možeš reći o trenutnoj situaciji?"

"Nejasno pitanje. Mogu da se priključim na brodski vojni kompjuter. Ali, to bi povuklo za sobom i element rizika."

"Ne, zasad bolje nemoj." Ako bi Nis pokušala da stupi u vezu sa vojnim kompjuterom tokom uzbune, Kraidaijewa posada na mostu mogla bi to primetiti. Tom je pretpostavljao da Kraidaiji zna da je i Nis na brodu, kao što je znao i da Džilijan Baskin ima svoj tajni projekat. No, delfinski komandant je ćutao o tome, ostavljajući ih da na miru rade svoj posao.

"U redu, možeš li me povezati sa Džilijan?"

Holo se poigravao plavim pegicama. "Sama je u svojoj kancelariji. Poslaću poziv."

Čestice su odjednom izbledele. Umesto njih, pojavila se slika plavokose tridesetogodišnje žene. Za trenutak je izgledala zbunjena, a onda joj je lice sinulo od blistavog osmeha. Nasmejala se.

"Aha, posećuješ svoju mehaničku prijateljicu, kao što vidim. Kaži mi, Tome, šta ta sarkastična tuđinska mašina ima što ja nemam?"

Zbog mene nisi nikada bukvalno visio naglavačke."

"Vrlo smešno." Ipak, njeno ponašanje umanjilo mu je zabrinutost zbog uzbune. Bojao se da će odmah stupiti u bitku. Za otprilike nedelju dana, 'Brazdač' će morati da prihvati ozbiljan obračun pre nego što bude uništen ili zarobljen. Sada je bio snažan koliko i hipnotisani zec.

"Koliko vidim, Galaktinci se još ne spuštaju."

Džiljan je odmahнула glavom. "Ne, iako smo Makani i ja u pripravnosti kod bolnice za svaki slučaj. Posada na mostu kaže da su se bar tri flote niotkuda pojavile u obližnjem svemiru. Odmah su počele da se tuku, baš kao kod Morgrana. Možemo se jedino nadati da će se međusobno uništiti."

"Bojim se da je to malo verovatno."

"Pa, ti si porodični taktičar. Ipak, možda će proći i nedelje pre nego što pobednik siđe da nas pokupi. Biće pogodbi i savezništva u poslednjem trenutku. Imaćemo vremena da smislimo nešto."

Tom je poželeo da poseduje njen optimizam. Pošto je već bio porodični taktičar, u njegov posao je spadalo da 'izmisli nešto'.

"Pa, pošto situacija nije hitna..."

"Mislim da nije. Možeš ostati još neko vreme sa svojom cimerkom - mojom elektronskom suparnicom. Da bismo se izjednačili, ja ću postati prisna sa Herbijem."

Tom je jedino mogao da odmahne glavom i ostavi je da se šali. Herbi je bio leš - njihov jedini opipljivi plen iz Napuštene flote. Džiljan je odredila da je telo tuđinca staro preko dve milijarde godina. Brodska mini-biblioteka kao da se vezivala u čvor kad god bi je zapitali kojoj rasi je nekada pripadao.

"Onda, u redu. Kaži Kraidaikiju da ću odmah doći, važi?"

"Naravno, Tome. Sad ga baš bude. Reći ću mu da sam te poslednji put videla kako negde visiš." Namignula mi je i prekinula vezu.

Tom je posmatrao mesto na kome je bio njen lik i po ko zna koji put se upitao čime je mogao osvojiti takvu ženu.

"Ne pitam iz radoznalosti, Tomase Orli, nego me zanima podtekst ovog poslednjeg razgovora. Da li sam u pravu kad pretpostavljam da blage uvrede koje je saopštila doktor Baskin spadaju u kategoriju

naklonog zadirkivanja? Moji timbrinski stvaraoci poseduju, naravno, telempatiju, ali i oni se, izgleda, prepuštaju ovoj zabavi. Je li to deo obreda parenja? Ili možda neka vrsta provere prijateljstva?"

"Oboje pomalo, čini mi se. Zar Timbrimi zaista imaju isti tip..." Tom se stresao. "Nije važno! Ruke su mi se zamorile i ubrzo ću morati dole. Imaš li još neki izveštaj?"

"Ne od bitne važnosti za vaš opstanak ili misiju."

"Znači, treba da shvatim da još nisi uspela da obrlitiš brodsku mini-biblioteku i saznaš išta o Herbiju ili Napuštenoj floti."

Holo se pretočio u jasne geometrijske oblike. "To je glavni problem, zar ne? Doktor Baskin me je isto to pitala kad se poslednji put povezala sa mnom, pre trinaest časova."

"I, jesi li joj dala neki iole konkretniji odgovor nego meni?"

"Pronalaženje načina da se premosti programiran ulaz za ovu brodsku mini-biblioteku bio je prvi razlog za moje ukrcavanje. Rekla bih vam da sam uspela." Mašinin bestelesni glas bio je toliko suv da je mogao služiti kao antiovlaživač prostorija. "Timbrimi odavno podozrevaju da Bibliotečki institut nije neutralan - da ogranci Biblioteke koje on prodaje imaju istančane nedostatke koji stavljaju problematične rase u podređen položaj.

Timbrimi rade na tom problemu još od vremena kad su vaši preci nosili životinjske kože, Tomase Orli. Od ovog putovanja smo očekivali jedino da prikupimo nekoliko delića novih podataka i možda da odstranimo neke manje prepreke."

Tom je razumeo otkuda dugovečnoj mašini toliko strpljenja. Ipak, to mu se nije dopalo. Bilo bi lepo misliti da će bar nešto ispasti iz silnih nevolja u koje su upali 'Brazdač' i njegova posada. "Posle svih iznenađenja koja smo doživeli, možda će ovo putovanje doneti i više od nekoliko bita koje bi mogla da preživaš", nagovestio je.

"Sklonost Zemljana da uleću u nevolje i da pomoću toga uče i bila je razlog što su moji gospodari uopšte i pristali na ovu ludu pustolovinu - iako niko nije očekivao toliki lanac neuobičajenih baksuzluka koji su se desili ovom brodu. Vaše nadarenosti su potcenjene."

Nije bilo načina da se na to dogovori. Toma su počele da bole ruke. "Pa, vreme je da se vratim. U hitnim slučajevima pozivaću te

preko brodskog komunikatora."

"Naravno."

Orli se pustio i dočekaao u čučanj pored zatvorenih vrata, pravougaonika koji se nalazio visoko na nagnutom zidu.

"Doktor Baskin mi je upravo poslala poruku da je Takata-Džim naredio istraživačkoj grupi da se vrati na brod", iznenada je progovorila Nis. "Mislila je da biste voleli da znate."

Orli je opsovao. Mora da je u to upleten Mec. Kako da poprave brod ako posadi nije dozvoljeno da ide u potragu za sirovinama koje su im potrebne? Kraidaikijev najjači razlog za dolazak na Kitrup bio je obilje čistih metala u okeanskoj sredini pristupačnoj delfinima. Ako su Hikahini istraživači pozvani nazad, opasnost mora da je velika... ili je nekog uhvatila panika.

Tom se okrenuo da ode, ali je zastao i pogledao uvis. "Nis, moramo saznati šta je to što Galaktinci misle da smo našli."

Varnice su se prigušile. "Izvršila sam podrobno ispitivanje raspoloživih datoteka u brodskom mikoro-ogranu Biblioteke u potrazi za podacima koji bi mogli baciti malo svetlosti na tajnu Napuštene flote, Tomase Orli. Osim nekoliko nejasnih sličnosti između šara koje smo videli na tim divovskim olupinama i nekih drevnih kulturnih simbola, nisam našla nikakve dokaze koji bi potvrdili pretpostavku da su brodovi koje smo otkrili u ikakvoj vezi sa legendarnim Praocima."

"Ali nisi našla ni dokaze protiv, zar ne?"

"Tačno. Flotu možda jeste, a možda i nije moguće povezati sa jednom legendom koja se javlja kod svih kiseoničkih rasa iz pet galaksija."

"Znači, može biti da smo našli veliku gomili olupina bez ikave istorijske vrednosti."

"Tačno. Ali, s druge strane, možda ste napravili najveće arheološko i religijsko otkriće našeg doba. Ta pretpostavka pomaže da se objasni bitka koja je započela u ovom zvezdanom sistemu. Odbijanje brodske mini-biblioteke da pruži više pojedinosti pokazuje šta mnoge galaktinske kulture misle o tako davnim događajima. Sve dok je ovaj brod jedini izvor informacija o Napuštenoj floti, istrživačka letelica 'Brazdač' ostaće veliki plen, vredan za svaku grupu fanatika."

Orli se nadao da će Nis naći dokaze koji bi njihovo otkriće učinili neškodljivim. Takvi podaci mogli bi se iskoristiti da navedu vanzemaljce da ih ostave na miru. Ali, ako je Napuštena flota zaista tako važna kao što je izgledalo, 'Brazdač' će morati da nađe načina da prosledi informaciju na Zemlju gde će pametnije glave znati šta da učine sa njom.

"Ti samo nastavi sa razmatranjem", rekao je mašini. "U međuvremenu, ja ću učiniti sve što mogu da se otarasimo Galaktinaca. Možeš li mi reći..."

"Naravno da mogu", ponovo ga je prekinula Nis. "Hodnik pred vratima je čist. Zar misliš da ti ne bih rekla da napolju ima nekoga?"

Tom je odmahnuo glavom, uveren da je mašina bila programirana za ovakvo ponašanje. To je bilo tipično za Timbrime. Zemljini najveći saveznici bili su iskusne šaljivdžije. Kada se budu postarali za desetak problema koji su imali prednost, nameravao je da napadne mašinu odvijačem i nastalu zbrku objasni svojim timbrimskim prijateljima kao 'nesrećan slučaj'.

Kad su ulazna vrata skliznula u stranu, Tom se uhvatio za ivicu i prebacio se preko nje na tavanicu polumračnog hodnika. Vrata su se automatski zatvorila uz blago zujanje. Crvena svetla signala za uzbunu bleskla su u pravilnim razmacima duž blago zakrivljenog prolaza.

U redu, pomislio je. Naše nade za brzo bekstvo su propale, ali već sam smislio nekoliko mogućih planova.

O nekolicini je porazgovarao sa kapetanom. Jedan ili dva zadržao je za sebe.

Moraću da stavim neke od njih u dejstvo, pomislio je, znajući iz iskustva koliko slučajnosti mogu da izmene sve planove. Uopšte nije isključeno da će iskrsnuti nešto potpuno neočekivano što će nam ponuditi poslednju istinsku nadu.

6. GALAKTINCI

U prvoj fazi bitke svako se borio za sebe. Dvadesetak zaraćenih strana ćuškalo je i isprobavalo jedna drugu, tražeći slabe tačke. Na orbiti je već lebdelo nekoliko olupina, raskidanih, izobličenih i zlokobno sjajnih. Svetleći oblaci plazme širili su se duž bojišta, a iskidani delovi metala svetlucali su dok su se okretali.

Na samom komandnom brodu, kožasta kraljica nadgledala je ekrane koji su joj pikazivali ratište. Ležala je na velikom, mekom jastuku i zamišljeno gladila smeđe trbušne ljuste.

Ekрани koji su okruživali Kratin divan prikazivali su mnoge opasnosti. Jedan je bio prekriven izuvijanim linijama koje su označavale područja nepravilnih verovatnoća. Drugi su pokazivali gde su tragovi psihičkog oružja još bili opasni.

Grozdovi svetla predstavljali su druge flote koje su se sada, pošto je prva faza završena, pregrupisavale. Na rubovima su borbe i dalje besnele.

Krat je leškarila na jastuku od vletorske kože. Promenila je položaj da bi smanjila pritisak u svom trećem abdomenu. Bojni hormoni uvek su joj ubrzavali trudnoću. Ta neprijatnost je, u stara vremena, primoravala njene ženske pretke da ostanu u gnezu i prepuste ratovanje glupim mužjacima.

Ali, više nije bilo tako.

Sa strane joj se približilo malo, pticoliko stvorenje. Krat je uzela šljivu-vres sa poslužavnika koji joj je ponudilo. Zagrizla ju je i okusila sok koji joj je prošao preko jezika i niz brkove. Mali Forski spustio je poslužavnik i počeo da peva tužnu baladu o radostima bitke.

Pticoliki Forski su, naravno, uzdignuti do punog razuma. Bilo bi protiv Pravila uzdizanje ne učiniti to za šticieničku rasu. Ali, iako su mogli da govore i čak i upravljaju svemirskim brodovima ako zagusti, odgajanjem im je uklonjena želja za samostalnošću. Bili su suviše korisni kao posluga i zabavljači da bi ih predodredili za nešto drugo. Prilagodljivost bi mogla omesti njihovu ljupkost i spretnost pri izvršavanju ovih poslova.

Jedan od njenih malih ekrana iznenada se zamračio. Razarač u

zaštitnici Soroa bio je i sam razoren. Krat jedva da je obratila pažnju. Učvršćivanje položaja zasad je teklo bez previše gubitaka.

Komandna soba bila je podeljena na trouglaste odseke. Sa zapovedničkog ležaja u središtu, Krat je mogla da nadgleda svaki od njih. Njena posada, sastavljena od štićeničkih rasa, usplahireno je žurila da se pokori njenoj volji, svako u svojoj podspecijalnosti.

U sektorima za navigaciju, borbu i osmatranje vladalo je zatišje posle grozničavog tempa bitke. No, kod planera je videla povećanu delatnost, dok je osoblje procenjivalo razvoj situacije, uključujući novi savez između snaga Abdikatora i Transcendora.

Podoficir, Paha, promolio je glavu iz sektora za osmatranje. Krat ga je ispod oka posmatrala kako je odjurio do stanice za ishranu, dograbio krčag vrelog amoklaha i požurio nazad na svoje mesto. Pahama je bilo dozvoljeno više rasne šarolikosti nego Forskima, da bi se povećala njihova vrednost obrednih ratnika. To ih je činilo manje pokornim nego što bi joj odgovaralo, ali trebalo je platiti cenu za dobroga borca. Krat je odlučila da se ne osvrće na incident. Slušala je malog Forska kako peva o gotovoj pobedi - o slavi koja čeka Krat kad zarobi Zemljane i konačno iscedi iz njih njihovu tajnu.

Klaksoni su zakreštali. Forski je uplašeno odleteo do svoje jazbine. Odjednom su se Pahe rastrčali na sve strane.

"Napad Tandua!" vikao je oficir za taktiku. "Brodovi dva do dvanaest, uperen je prema vašem području! Prduzmite odbrambene korake! Brzo!"

Komandni brod se zatresao, pošto je i sam morao naglo da zaokrene kako bi izbegao niz projektila. Ekрани pred Krat pokazivali su pulsirajuću, opasno plavu tačku - drsku krstaricu Tandua koja je iskrsnula usred njene flote, pa čak sipala vatru na brodove Soroa!

Prokleta bila njihova zakrivljena verovatnoća! Krat je znala da niko drugi ne može da se kreće po njoj brže od Tandua, jer nijedna druga vrsta ne bi pristala da toliko rizikuje!

Kratina kandža za parenje nežno je podrhtavala. Njeni brodovi su bili toliko zauzeti izbegavanjem projektila da niko nije uzvraćao vatru!

"Budale!" Krat je siktala u komunikator. "Brodovi šest i deset, zaržite taj položaj i usredsredite vatru na ovu poganiju!"

Ali onda, pre nego što su njene reči stigle do potkapetana, pre

nego što je ijedan Soro brod uzvratio vatru, strašni brod Tandua počeo je sam od sebe da nestaje! U jednom trenutku bio je tu, smrtonosan i preteći, rešetajući po brojnom, ali bespomoćnom protivniku. U sledećem času, vretenasti razarač našao se okružen svetlkucavim, bezbojnim oreolom varnica. Njegov štit se naborao i krstarica se urušila u samu sebe kao kula od karata.

Sa jasnim bleskom, Tandui su isparili, ostavljajući za sobom oblak gadnih isparenja. Čak i kroz štitove sopstvenog broda Krat je mogla da oseti strašnu psihičku grmljavinu.

Imali smo sreće, shvatila je Krat dok je psi-buka lagano iščezavala. Nisu bez razloga ostale rase izbegavale metode Tandua. No, da je taj brod potrajao nekoliko trenutaka duže...

Nikakva šteta nije bila pričinjena i Krat je primetila da je cela posada izvršila svoje zadatke. Neki od njih su, ipak, bili spori i moraće da budu kažnjeni...

Prizvala je glavnog taktičara, visokog, krupnog Pahu. Ratnik je zakoračio prema njoj. Pokušao je da zadrži ponosno držanje, ali opuštene treplje pokazivale su da zna šta ga očekuje. Krat je zarežala duboko iz grla.

Komandant Soro flote zaustila je da progovori, ali je u tom trenutku osetila talasavi pritisak iznutra. Krat je zagroktala i zgrčila se, a oficir Paha se uklonio dok je ona dahtala na vletorskom jastuku. Konačno je urliknula sa olakšanjem. Trenutak kasnije, sagnula se da podigne jaje koje je snela.

Držala ga je pred sobom, privremeno zaboravivši kažnjavanje i bitku. Nagonom koji je posticao iz vremena pre nego što su njenu rasu uzdigli bojažljivi Huli, dva miliona godina ranije, reagovala je na miris feromona i olizala porođajnu sluz sa pukotina koje su prekivale kožastu površinu jajeta.

Krat ga je liznula još nekoliko puta iz čistog zadovoljstva. Polako je njihala jaje po drevnom, neizmenjenom refleksu materinstva.

7. TOŠIO

Bio je tu i brod. Svi njegovi snovi još od devete godine bili su o brodovima. U početku su brodovi, od čelastike i gumivoska, plovili moreuzima i arhipelazima Kalafije, a kasnije su to postali svemirski brodovi. Tošio je sanjao o brodovima svih vrsta, uključujući i one koji su pripadali moćnim pokroviteljskim rasama Galaktinaca i koje se nadao da će jednog dana videti.

Sada je sanjao o čamčiću.

Malena ljudsko-delfinska kolonija njegovog rodnog sveta poslala ga je sa Akijem da voze dugačak, uzan, trkački čamac. Značke Kalafijske Akademije jarko su se presijavale pod sunčanim svetlom Alfa. Sve je obećavalo prijatan dan.

Ali samo malo kasnije, vreme se zamutilo i sve unaokolo steklo je istu boju kao i voda. More je postalo žućkasto, zatim crno, pa se petvorilo u vakuum, i odjednom su svuda oko njih bila zvezde.

Zabrinuo se zbog vazduha. Ni on ni Aki nisu imali odela. Bilo je prilično teško pokušavati disanje u vakuumu!

Bio je spreman da okrene ka kući kada ih je primetio kako ga progone. Galaktinci, sa glavama svih oblika i boja - sa dugačkim, vijugavim rukama, ili malim, grabljivim kandžama, ili nečim još gorim - staloženo su veslali prema njemu. Glatki pramci njihovih čamaca presijavali su se nalik na svetlost zvezda.

"Šta hoćete?" uzviknuo je dok je iz sve snage veslao da bi umakao. (Zar nisu na početku imali motorni čamac?)

"Ko je tvoj gospodar?!" vikali su na hiljadu različitih jezika. "Je li to On pored tebe?"

"Aki je delfin! Delfini su naši štićenici! Mi smo ih uzdigli i oslobodili!"

"Onda su slobodni!" odgovorili su Galaktinci, prilazeći bliže. "Ali ko je uzdigao tebe? Ko je tebe oslobodio?"

"Ne znam!" viknuo je. "Možda smo to sami učinili!" Veslao je sve snažnije dok su se Galaktinci smejali. Pokušavao je da udahne teški vakuum. "Ostavite me na miru! Pustite me da idem kući!"

Iznenada se u daljini pojavila Flota. Brodovi su izgledali veći od

Meseca - veći od zvezda. Bili su tamni i tihi, i taj prizor kao da je zaplašio čak i Galaktince.

Onda su najbliže prastare kugle počele da se otvaraju. Tošio je tada shvatio da je Aki nestao. Njegov čamac je nestao. Vanzemaljci su nestali.

Poželeo je da vrisne, ali nije imao vazduha.

Prodoran zvižduk dozvao ga je svesti u bolnom trenutku izgubljenosti. Naglo je seo i osetio da su saonice nezgodno odskočile zbog njegovog pokreta. Dok mu je pogled zbrkano preletao preko obzorja, u lice mu dunu jak vetar. Oštar miris Kitrupa ispunio mu je nozdrve.

"U pravi čas, Pentralo. Prilično si nas uplašio."

Tošio je uzdrhtao, a onda je vudeo Hikahi kako pliva u blizini, proučavajući ga jednim okom.

"Jesi li dobro, mali Oštrooki?"

"Eee... da, mislim da jesam."

"Onda se pozabavi svojim dovodom vazduha. Morali smo ga preseći da bi dobio vazduh."

Tošio je napipao presek ivica oštarih kao nož. Primetio je da su mu obe šake pažljivo previjene.

"Je li još neko povređen?" pitao je dok je opipavao džep na butini u potrazi za priborom za popravke.

"Nekoliko manjih opekotina. Uživali smo u borbi kad smo sshvatili da si dobro. Hvala što si nam rekao za SSassiju. Nikad ne bismo pogledali tamo da nisi bio uhvaćen i da nisi rekao šta si našao.

Sad je oslobađaju."

Tošio je znao da bi trebalo da bude zahvalan Hikahi što tako govori o njegovoj nevolji. Pravo je bilo da ga pošteno izgrdi što je brzopleto napustio formaciju i gotovo izgubio život.

Ali osećao se suviše izgubljeno da bi mogao da oseti čak i zahvalnost prema delfinskom poručniku. "Pretpostavljam da još nisu našli Fip-pita?"

"Još nema ni traga od njega."

Spora rotacija Kitrupa dovela je sunce do mesta na kome bi bilo

oko četiri sata po zemaljskom vremenu. Nisko na istoku skupljali su se oblaci. Na vodi su se pojavili sitni talasi kojih ranije nije bilo.

"Možda će biti neвреme nešto kasnije", rekla je Hakihi. "Možda nije mudro koristiti nagone sa Zemlja na drugom svetu, ali mislim da nemamo čega da se plašimo..."

Tošio je podigao pogled. Na jugu je bilo nečeg... zažmirio je.

Ponovo se pojavilo: blesak, zatim još jedan. Sledila su jedno za drugim dva sitna svetla, gotovo nevidljiva nad svetlucanjem mora.

"Od kada to traje?" pokazao je prema južnom nebu.

"Kako to miliš, Tošio?"

"Ono bleskanje. Jesu li to munje?"

Delfinkine oči su se raširile, a usta blago zgrčila. Njena peraja uzburkala su vodu kada se uspravila da bi okrenula prema jugu prvo jedno pa drugo oko.

"Ne vidim ništa, Oštrooki. Kaži šta si primetio."

"Raznobojne bleskove. Eksplozije svetla. Mnogo..." Tošio je prestao da umotava svoj dovod vazduha. Za trenutak je gledao u prazno, pokušavajući da se seti.

"Hikahi", polako je rekao. "Mislim da me je Aki pozvao za vreme borbe sa travom. Da li si primila nešto preko svog aparata?"

"Ne, nisam, Tošio. Ali nemoj zaboraviti da mi, delfini, nismo naročito jaki u apstraktnom razmišljanju u borbi. P-pokušaj da se setiš šta je rekao, molim te."

Tošio je dodirnuo čelo. Obračun sa morskom travom nije bilo nešto čega bi se rado prisetio, bar ne sada. Sve se stopilo sa njegovom noćnom morom u pometnju i zbrku boja i zvukova.

"Mislim... misli da je rekao nešto kao da se ne javljamo radiom i da se vratimo kući... nešto o svemirskoj bici koja traje?"

Hikahi je zviždavo jeknula i zapenušala vodu, roneći natraške. Odmah se vratila, snažno udarajući repom.

* Približi se

Zatvori se

* Pođi okolo - i uvis! *

Površan trinarni. Bilo je u njemu nijansi primalnog delfinskog koji

Tošio, naravno, nije razumeo. Ipak, osetio je jezu. Hikahi je bila poslednja od koje bi očekivao da pređe na primalni jezik. Dok je završavao obmotavanje svog dovoda za vazduh, sa žaljenjem je shvatio koliko ih sve može koštati to što nije ranije rekao Hikahi.

Brzo je navukao masku i nagnuo se da pritisne zaliske za potisak saonica, istovremno proveravajući podatke koje mu je prikazivala ivica šlema. Prošao je celokupnu proceduru pripreme za ronjenje brzinom koju je mogao da postigne samo onaj ko pripada četvrtom pokolenju kolonista na Kalafiji.

Pramac saonica brzo se spuštao dok se more uzdizalo zdesna. Sedam delfina izbilo je kroz zapenušanu vodu i izdahnulo vazduh.

"S-s-sassia je privezana za tvoju krmu, Tošio. Možeš li malo da požuriš?" Kipiru ga je požurivao. "Sad nije vreme da se dangubi izmišljanjem pesssama!"

Tošio je iskrivio usta. Kako se Kipiru mogao još malopre tako srčano boriti da bi spasao život nekome koga toliko ismeva?

Setio se kako je Kipiru jurnuo u travu, gnevnog pogleda i sjaja u oku koji se pojavio kad ga je video. Ipak je sad bio zajedljiv i okrutan kao i uvek.

Oštar bleska svetla pojavio se na istoku, obasjavši nebo svuda oko njih. Delfini su zacičali kao jedan i odmah zaronili - svi osim Kipirua, koji je ostao pored Tošija, kad je vatra iz oblaka na istoku sunula u popodnevno nebo.

Saonice su konačno zaronile, ali u poslednjem trenutku Tošio i Kipiru videli su delić bitke divova.

Ogroman svemirski brod u obliku vrha strele sručio se pravo na njih, izrešetan i usijan. Vetar je raznosio trake purpurnog dima koji je izbijao iz velikih procepa na bokovima i odmah zadobijao igličast izgled zbog nadzvučne brzine broda. Dim je zaklonio čak i sjaj odbrambenih štitova velikog broda, školjke od gravitacije i plazme koje su se iskrile od nezdravog preopterećenja.

Dva pljosnata razarača pratila su ga na udaljenosti od jedva četiri dužine broda. Zraci ubrzane antimaterije bleskali su sa svakog od njih i dva puta su pogodili metu uz užasne eksplozije.

Tošio je bio pet metara ispod površine kad je stigao sonični udar. Zatresao je saonice koje su nastavile da se ljuljaju usred buke koja

je zvučala kao kuća što se ruši. Voda se pretvorila u uzburkani vir pun mehurića i tela.

Dok se borio sa saonicama, Tošio je zahvaljivao Beskrajonu što nije bio na površini da čuje prolazak bitke. Kod Morgana su videli brodove kako umiru. Ali nikad ovako blizu.

Buka se konačno pretvorila u dugo, bučno režanje. Tošio je najzad uspeo da ispravi saonice.

SSassijini žalosni ostaci i dalje su ležali pričvršćeni na zadnji kraj saonica. Ostali delfini, suviše uplašeni ili razumni da bi pošli na površinu, počeli su da se smenjuju kod malih vazdušnih komora poređanih duž donje ivice saonica. Na Tošiu je bilo da umiri saonice. To nije bilo lako u zapenušanoj vodi, ali obavio je stvar rutinskim kretnjama, bez razmišljanja.

Bili su blizu zapadne padine velikog, sivkastog, metalnog broda. Morsko bilje raslo je u razmacima duž nje. Nisu ni najmanje ličile na daveću morsku travu, ali to nije bilo niakvo jemstvo.

Tošiu se sve manje i manje dopadalo što je tu. Poželeo je da je kod kuće, gde su opasnosti jednostavne i lake za savladaivanje - lepljiva morska trava, ostrvske kornjače i tome slično - i gde nije bilo vanzemaljaca.

"Jesi li dobro?" upitala je Hikahi, prilazeći. Iz nje je zračila smirenost.

"Odlično sam", promrmljao je. "Dobro je što nisam još duže čekao da ti kažem za Akijevu poruku. Imaš puno pravo da budeš besna na mene."

"Ne budi smešan. Sad ćemo krenuti nazad. Brukida je oslabljen, pa sam ga privezala pod vazdušnu komoru. Ti isprednjači sa izviđačima, a mi ćemo za tobom. Hajde, k-kreći!"

"Razumem." Tošio je uzeo pravac i pritisnuo gas. Potisni motori su brujali dok su saonice ubrzavale. Nekoliko boljih plivača uspelo je da ostane uz njega dok se brdo polako gubilo zdesna.

Trebalo im je oko pet minuta da pođu. Ali tek što su krenuli, pogodio ih je cunami.

To nije bio veliki talas, samo prvi od nekoliko koncentričnih prstenova koji su se širili sa mesta gde je oblutak pao u more.

Oblutak je slučajno bio svemirski brod dug pola kilometra. Pao je, nadzvučnom brzinom, jedva pedeset kilometara daleko.

Talas je prodrmao saonice u svim pravima i gotovo stresao mladića sa njih. Oblak morskih otpadaka, otkinutih biljaka i mrtve i žive ribe vitlao je oko njega kao busenje u oluji. Buka je bila zaglušujuća.

Tošio je očajnički šćepao kontrole. Nekako je uspeo da, uprkos ogromnoj brzini, polako odigne krmu saonica i ukloni se ispred talasa. U pravom trenutku išćupao se iz vrtloga struje koja ga je vukla naniže i upravio maleno vozilo onuda kuda ga je vukao talas. Prema istoku.

Nešto pepeljastosivo prošlo je levo od njega. Za trenutak je preoznao Kipirua kako se bori da održi pravac u uzburkanoj vodi. Fin je zazviždao nešto nerazumljivo na trinarnom i nestao.

Tošija je možda vodio instinkt, a možda i sonarni ekran koji je pokazivao uzvitlani sneg, ali i slabe, izbledele tragove mape terena od pre nekoliko sekundi. Tošio je primorao saonice da zaokrenu ulevo što se oštrije moglo.

Grmljavina motora pod maksimalnim opterećenjem pretvorila se u urlik kad je očajnički smotao još više ulevo. Pred njim se pojavila ogromna, tamna masa metalnog broda! Već je mogao da oseti povratnu struju, dok mu se sa desne strane obrazovao udarni talas i vukao ga prema blago nagnutoj obali ostrva.

Tošio je želeo da vrisne, ali izgubio je dah od borbe. Stegao je zube i brojao dok su užasne sekunde prolazile.

Saonice su prošle pored same severne obale u oblaku mehurića. Iako je i dalje bio pod vodom, mogao je da pogleda desetak metara naniže sa desne strane i da vidi obalske biljke na ostrvu. Nalazio se u sredini visokog vodenog brega.

I prošao je! More se otvorilo i pred njim je ležala jedna od dubokih okenaskih pukotina, tamna i naizgled bez dna. Tošio je zalupio otvore na pramcu i otvorio tankove. Saonice su zaronile brže nego ikad ranije.

Tonuo je prilično nesigurno, krmom napred. Tošio je prolazio kroz oblake plutajućih otpadaka. Okruživale su ga tama i hladnoća, a on je hrlio u njih kao u utočište.

Kada je doveo saonice u mirnu dubinu, pred njim se otvorila dolina. Mogao je da oseti kako se nad njim valja cunami. Morsko bilje oko njega njihalo se na očito neuobičajen način. Sa svih strana spuštala se usporena kiša sitnih otpadaka, ali barem voda više nije pokušavala da iscedi dušu iz njega. Tošio je usporio zaranjanje i pošao prema središtu doline, daleko od svega. Tek tada je dopustio sebi da se skljoka u agoniji bolnih mišića i adrenalinske reakcije.

Bio je zahvalan sitnim, ljudskom rukom stvorenim simbiotima koji su upravo prečišćavali njegovu krv od suvišnog azota, sprečavajući pojavu dubinske bolesti.

Tošio je podesio motorre na četvrtinu brzine i oni su odahnuli, zazvučavši gotovo kao da im je laknulo. Svetiljkice na kontrolnoj tabli saonica bile su uglavnom zelene, što je bilo iznenađujuće posle svega što su saonice pretrpele.

Jedan indikator privukao mu je pogled - pokazivao je da vazдушna komora dejstvuje. Tošio je iznenada začuo slab, pevušeci zvuk; zviždukanje puno strpljenja i poštovanja.

- * Okean je što je što je što je -
beskrajni uzdah sanjanja -
- * O morima što su što su što su -
i onima što tamo sanjaju - *

Tošio je žurno pružio ruku da uključi hidrofone.

"Brukida! Jesi li dobro? Je li vazduh u redu?"

Začuo se uzdah, drhtav i umoran.

"Zdravo, Brzoprsti. Hvala što si mi spasao život. Leteo si kao pravi Tursiops."

"Taj brod koji smo videli mora da se razbio! A ako je bilo tako, svakako će se pojaviti povratni udari" Možda je bolje da neko vreme ostanemo ovde dole. Uključi sonar, tako da ostali mogu da nas pronađu i dođu po vazduh dok ne prođu talasi." Okrenuo je prekidač i istog trenutka dug niz coktaja raširio se kroz okolnu vodu. Brukida je zaječao.

"Oni neće doći, Tošio. Zar ih ne čuješ? Neće odgovoriti na tvoj poziv."

Tošio se namrštió. "Moraju! Hikahi će znati za povratne udare. Verovatno nas već sada traže! Možda bi trebalo da okrenem nazad!..." Pošao je da okrne saonice i oslobodi balast. Brukida ga je zabrinuo.

"Nemoj íci, Tošio! Neće koristiti ako i ti umreš! Čekaj dok talasssi prođu! Moraš živeti da kažeš Kraidaikiju!"

"O čemu to govoriš?"

"Slušaj, Oštóoki. Slušaj!"

Tošio je odmahnuo glavom, a onda je opsovao i smanjio gas dok motor nije zaćutao. Okrenuo je regulator hidrofona.

"Ćuješ li?" pitao je Brukida.

Tošio je sagnuo glavu i slušao. More je bilo zbrka zvukova. Huka odlazećeg talasa doplerovala se dok je on ležao. Jata riba tvorila su panićnu buku. Sa svih strana ćulo se pomeranje stena i udaranje talasa o ostrvo.

A onda je ćuo i to. Ponovljene piskutave zvižduke na primalnom delfinskom. Nijedan savremeni delfin nije ih koristio dok je vladao sobom.

To je samo po sebi bila loša vesst.

Jedan od uzvika bio je jasan. Mogao je lako da razazna osnovni poziv u pomoć. To je bio najraniji delfinski signal koji su razumeli ljudski naućnici.

Ali ostali zvuci... ćinila su ih najmanje tri glasa. Zvućali su neobićno, vrlo odsećno i vrlo pogrešno!

"To je ssspasilaćka groznica", zajećao je Brukida. "Hikahi je izbaćena na obalu, povrećena. Ona bi to mogla da zaustavi, ali je u delirijumu i samo pogrošava problem!"

"Hikahi..."

"Kao i Kraidaiki, ona je posvećena u Kinink... školu logićke discipline. Bila bi u stanju da primora ostale da prenebregnu krike onih na obali, da ih natera da zarone u sssigurnost na vreme."

"Zar oni ne shvataju da će nastupiti povratni udar?"

"Udari nusssu vaćni, Oštóoki!" uzviknuo je Brukida. "Oni će i samo dospeti na obalu ako im se ne pomogne! Ti si sa Kalafije. Kako možeš baš to o nama da ne znaš? I ja se otimam da odem i poginem, odgovarajući na taj poziv!"

Tošio je zaječao. Naravno da je znao za spasilačku groznicu, u kojoj su panika i strah uklanjali glazuru civilizovanosti i ostavljali delfine sa samo jednom pomisli - da spasu svoje sadruge bez obzira na lični rizik. Svakih nekoliko godina ta tagedija pogađala je čak i veoma napredne delfine Kalafije. Aki mu je jedanput rekao da ponekad kao da samo more zove u pomoć. Neki ljudi su tvrdili da su osetili isto - naročito oni koji su uzimali delfinski RNK u obredima Sanjačkog Kultra.

Nekad davno, za Tursiopsa, tuonosog delfina, bilo je najmanje verovatno da će dopusti da bude nasukan. Ali, genetički iženjering je negde poremetio ravnotežu. Pošto su geni drugih vrsta bili nakalemljeni na osnovnu garnituru Tursiopsa, neke sitnice su izmakle kontroli. Ljudski genetičari borili su se sa tim problemom tokom tri pokolenja. No, zasada su delfini plivali duž oštrice noža, gde je iracionalnost bila stalna opasnost.

Tošio se ugrizao za usnu. "Imaju svoje oklope", nesigurno je rekao.

"Možemo se nadati. Ali je li verovatno da će ih pravilno koristiti kad čak i sad govore Primalni?"

Tošio je stegnutom pesnicom udario po saonicama. Ruka je već počela da mu trne od hladnoće. "Idem gore", objavio je.

"Ne! Ne smeš! Moraš čuvati svoju bezbednost-t!"

Tošio je zaškripao zubima. Uvek me zaklanjaju. Zaklanjaju ili zavitlavaju. Delfini se ponašaju sa mnom kao sa delfinom i sad mi je već dosta toga!

Podesio je gas na četvrtinu i podigao kljun. "Sad ću te odvezati, Brukida. Hoćeš li moći da plivaš?"

"Da, ali..."

Tošio je pogledao na sonor. Na zapadu se stvarala pahuljasta linija.

"Hoćeš li moći da plivaš?" zahtevao je odgovor.

"Hoću. Mogu da plivam sasvim dobro. Ali nemoj me osloboditi blizu spasilačke groznice! Nemoj rizikovati sa povratnim udarom!"

"Vidim jedan kako dolazi. Biće razdvojeni po nekoliko minuta i vremenom će slabiti. Podesiću da se podignemo čim ovaj jedan prođe. Moraćeš da kreneš nazad na brod! Reci im šta se dešava i

dovedi pomoć."

"To bi ti trebalo da učiniš, Tošio."

"Pusti sad to! Hoćeš li učiniti kao što kažem? Inače ću morati da te ostavim vezanog!"

Pauza je bila gotovo neprimetna, ali Brukidin glas se promenio. "Učiniću tačno kao što si rekao, Tošio. Dovešću pomoć."

Tošio je proverio opremu, a onda je skliznuo preko boka, pridržavajući se jednom rukom za hvataljke na ivici. Brukida ga je pogledao kroz prozirni omotač vazdušne komore. Delfinovu glavu okruživala je čvrsta opna mehurića. Tošio je prekinuo veze koje su držale Brukidu. "Moraćeš da uzmeš aparat za disanje."

Brukida je uzdahnuo dok je Tošio povlačio jednu ručicu pored vazdušne komore. Spustilo se malo gumeno crevo, čiji je jedan kraj prekrio Brukidin otvor za disanje. Tri metra creva obmotalo mu se poput zmije oko trupa. Aparati za disanje bili su neudobni i ometali su govor, ali ovako Brukida neće morati da izlazi na površinu po vazduh. Aparat za disanje pomoći će postarijem metalurgu da prenebregne krike u vodi - stalni, neudobni podsetnik na njegovo pripadništvo tehnološkoj kulturi.

Tošio je ostavio još samo jednu vezu oko Brukide. Vratio se na gornju površinu vozila baš kad je prvi povratni udar protutnjao odozgo.

Saonice su se propele, ali ovog puta bio je spreman. Nalazili su duboko i talas je prošao iznenađujuće brzo.

"U redu, idemo." Pritisnuo je gas do maksimuma i odbacio balast.

Uskoro mu se sa leve strane pojavilo metalno ostrvo. Glasovi njegovih sadruga na sonaru postali su uočljivo jači. Pozivi u pomoć preovladali su nad odgovorima spasilačke groznice.

Tošio je zaokrenu na sever. Hteo je da Brukida krene što sigurnije.

Upravo tada mu je jedno glatko, sivo telo preseklo put. Odmah je znao ko je to i kuda se uputio.

Presekao je poslednju vezu. "Kreni, Brukida! Ako se ponovo vratiš u blizinu ostrva, strgnuću ti oklop i pregrišću ti rep napola!"

Nije ni pogledao nazad kad se Brukida odgurnuo i zaljuljao saonice. Uključio je i pomoćni motor da bi pokušao da dostigne

Kipirua. Najbrži plivač u posadi 'Brazdača' uputio se pravo na zapadnu obalu. Njegovi uzvici bili su na čistom primalnom delfinskom.

"Proklet bio, Kipiru. Stani!"

Saonice su naglo ubrzale tik ispod površine vode. Popodne je odmicalo i oblaci su se crvenkasto presijavali, ali Tošio je jasno mogao da vidi Kipirua kako preskače sa talasića na talasić daleko napred. Uopšte nije obraćao pažnju na Tošiove pozive dok se približavao ostrvu gde su njegovi sadruzi ležali nasukani i pomahnitali.

Tošio se osećao bespomoćno. Sledeći povratni udar naići će za tri minuta. Ako on ne nasuče delfina, Kipiru će to verovatno učiniti sam. Kipiru je poticao sa Atlasa, novog i prilično primitivnog kolonizovanog sveta. Bilo je pitanje da li je znao za veštine mentalne discipline koje su poznavali Kriadaiki i Hikahi.

"Stani! Ako počnemo usklađeno, možemo raditi zajedno! Možemo izbeći povratne udare! Hoćeš li pustiti da te stignem?" vikao je. Nije vredelo. Fin je imao suviše veliku prednost.

Uzaludna potera iznervirala je Tošija. Kako je mogao živeti i raditi s delfinima celog života, a tako ih malo poznavati? Kad samo pomisli da ga je Zemaljsko veće izabralo za ovo putovanje zbog njegovog iskustva sa delfinima! Ha!

Tošija su delfini oduvek zavitalavali. Zavitalavali su svu ljudsku decu, iako su ih pažljivo štitili. No, kad se javio na 'Brazdaču', Tošio je očekivao da će se ponašati prema njemu kao prema odraslom oficiru. Naravno, biće malo doskočica, kao što ih je bilo između ljudi i delfina i kod kuće, ali isto tako i uzajamnog poštovanja. To se jednostavno nije dogodilo.

Kipiru je bio najgori, odmah je počeo sa teškim sarkazmima i nikad nije prekinuo.

Pa zašto, onda, pokušavam da ga spasem?

Setio se pomamne hrabrosti koju je Kipiru pokazao dok ga je izbavljao iz smrtonosne trave. Tada nije bili spasilačke groznice. Fin je imao punu kontrolu nad svojim oklopom.

Znači, smatra me za dete, shvatio je Tošio sa gorčinom. Nikakvo

čudo što me sad ne čuje.

No, to je nudilo rešenje. Tošio se ugrizao za usnu, uzaludno tragajući za nekom alternativom. Da bi spasao Kipiruov život moraće potpuno da se ponizi. Bilo mu je teško da odluči da nanese takav udarac sopstvenom ponosu.

Uz divlju psovku, smanjio je brzinu i usmerio pramac naniže. Podesio je hidrofone na maksimum, progutao knedlu i povikao na primitivnom trinarnom:

- * Dete tone - dete se davi! *
- * Dete tone - dete spasite *
- * Ljudsko dete - treba mu pomoć *
- * Ljudsko dete - dođite odmah! *

Ponavljao je poziv ponovo i ponovo, zviždući usnama suvim do srama. Ovu jednostavnu melodiju poznavala su sva deca na Kalafiji. Ona koja su je koristila obično su tražila da budu prenesena do drugog ostrva da bi izbegla nevolje u koje su upala. Postojali su mnogo dostojanstveniji načini na koje je odrasla osoba mogla da pozove u pomoć.

A Kipiru ništa od toga nije čuo!

Osećao je da mu uši gore dok je ponavljao poziv.

Naravno, nisu se sva deca na Kalafiji lepo slagala sa delfinima. Svega četvrtinja ljudskog stanovništva bavila se nečim u vezi sa morem, ali to su bili oni koji su shvatali kako je najbolje postupati sa delfinima. Tošio je uvek smatrao da spada među takve.

Sada je svemu bio kraj. Ako stigne natrag na 'Brazdač', moraće da se krije u svojoj kabini... bar nekoliko dana ili nedelja koliko će biti potrebno pobednicima bitke nad Kitrupom da siđu i proglašavaju ih za svoj posed.

Na sonarnom ekranu video je još jednu pahuljastu liniju kako se približava sa zapada. Pustio je da saonice skliznu malo dalje. Zapravo mu i nije bilo važno. Nastavio je da zviždi, ali osećao je da je na ivici suza.

gde - gde - gde dete je - gde dete je? gde

Primali delfinski! Gotovo! Tošio je gotovo zaboravio na svoju sramotu. Dohvatio je uže koje je ostalo od Brukidinog poveza i nastavio da zviždi.

Kraj njega je blesnula sivkasta pruga. Tošio se spustio u čučanj i uhvatio uže u obe ruke. Znao je da će Kipiru napraviti krug i pojaviti se s druge strane. Kad je ugledao prvi nagoveštaj sivog kako se diže uvis, Tošio se bacio sa saonica.

Vretenasto telo delfina izvilo se u naglom, paničnom pokušaju da izbegne sudar. Tošio je kriknuo kad ga je delfinov rep udario po grudima, ali to je bio više krik radosti nego bola. Dobro je procenio trenutak!

Kad se Kipiru ponovo izvio, Tošio se bacio unazad, dopustivši finu da prođe između unjega i užeta. Sklopio je stopala oko delfinovog glatkog repa i povukao uže sa rešenošću dželata.

"Imam te!" uzviknuo je.

U tom trenutku pogodio ih je povratni udar.

Cikloid je pokušao da ga se dočepa i poklopi ga. Delovi naplavina udarali su ga dok ga je kovitlanje vode bacalo unaokolo u prividnom savezništvu sa poludelim delfinom koji se otimao.

Ovog puta Tošio se nije plašio talasa. Bio je ispunjen divljom pomamom borbe. Adrenalin se širio kroz njega kao vrela plima. Prijalo mu je da spase Kipiruov život, kažnjavajući ga istovremeno fizički za nedelje ponižavanja.

Delfin se panično otimao. Dok se talas valjao nad njima, Kipiru je ispustio doziv koji je značio nedostatak vazduha. Očajnički je zaplivaao prema površini.

Isplivali su i Tošio je jedva izbegao udarac mlaza pene iz Kipiruovog otvora za disanje. Kipiru je počeo da skače, obrćući se da bi se otresao nepoželjnog jahača.

Kad god bi zaronio, Tošio je pokušavao da ga dozove.

"Ti si razuman", dahtao je. "Proklet bio, Kipiru... ti si... ti si pilot zvezdanog broda!"

Znao je da bi trebalo da govori tinarnim, ali nije imalo smisla ni pokušavati, kad se istovremeno morao boriti za goli život.

"Zar imaš pileći mozak, ti... falusna simbolčino!" povikao je kad se voda sklopila oko njega. "Nedorasla ribetino! Pa, ubićeš me, proklet bio... Vanzemaljci su dosad porobili Kalafiju zato što vi, delfini, ne znate da držite jezik za zubima! Uopšte nije trebalo da vas povedemo u svemir!"

Reči su mu bile pune mržnje. Prezrive. Izgledalo je da ga je Kipiru konačno čuo. Propeo se iz vode kao pobesneli pastuv. Tošio je osetio da mu stisak popušta i bio je odbačen kao krpena lutka da bi se sa pljuskom spustio u more.

Tokom četrdeset pokolenja uzdizanja delfina zabeleženo je svega osamnaest slučajeva da su napali ljude sa ubilačkim namerama. U svakom od njih, svi delfini koji su bili u srodstvu sa napadačem bili su sterilisani. Tošio je očekivao da svakog trenutka bude zgnječen. Nije mu bilo važno. Shvatio je, konačno, uzrok svoje potištenosti. Izbio je na površinu dok se borio sa Kipiruom.

Sprečenost da ode kući nije bilo ono što ga je tištalo poslednjih nedelja. Postojalo je nešto drugo o čemu se nije usuđivao da razmišlja ni jedan jedini put posle bitke kod Morgana.

Itiji... vanzemaljci.... Galaktinci svih sojeva i verovanja koji su progonili 'Brazdača'... neće se zadovoljiti time da ulove brod sa delfinskom posadom.

Bar jedna vanzemaljska rasa mogla je shvatiti da 'Brazdač' može uspešno da se krije. Ili bi mogli da pomisle kako je posada uspela da prenese tajnu svog otkrića Zemlji. U oba slučaja, logičan sledeći korak za neku od izopačenih ili pokvarenih galaktinskih rasa bio bi iznuđivanje.

Zemlja bi mogla biti u stanju da se odbrani. Verovatno i Omnivarijum i Hermes. Timbrimi će štititi kolonije Kaanana.

Ali mesta kao Kalafija, ili Atlas, dosad su već siurno porobljena. Bili su taoci, svi koje je poznavao.. I Tošio je shvatio da za to treba da krivi delfine.

Sledeći udar mogao je naići svakog časa. Tošiju to više nije bilo važno.

Ostaci plutajućeg otpada lebdeli su svuda unaokolo. Na manje od kilometar udaljenosti, Tošio je mogao da vidi metalno brdo. Ličilo je na ono isto. Nije mogao da vidi ima li delfina nasukanih na obali.

Velika naplavina doplutala je do njega. Bio mu je potreban trenutak da shvati da je to Kipiru.

Tošio se uspravio u vodi dok je skidao masku sa lica.

"Pa", upitao je, "jesi li sad zadovoljan?"

Kipiru se okrenuo na bok i tamno oko pogledalo je u Tošija. Ispupčenje na delfinovom temenu, gde je ljudsko uplitanje stvorilo govorni aparat na mestu ranijeg otvora za disanje, ispustilo je dug, mek, vibrirajući zvuk.

Tošio nije mogao biti siguran da li je to samo uzdah. Moglo je biti i izvinjenje na primalnom delfinskom. Već i sama takva mogućnost bila je dovoljna da ga razljuti.

"Zaveži! Hoću da znam samo jedno. Da li ću morati da te pošaljem nazag na brod, ili misliš da možeš ostati razuman dovoljno dugo da bi mi pomogao? Odgovori na engleskom i postaraj se da bude gramatički ispravno!"

Kipiru je zaječao, očito na mucu. Posle nekoliko trenutaka teškog disanja konačno je progovorio, prilično sporo.

"Nemoj me ssslati nazad. Oni još zovu u pomoć! Učiniću šta budeš t-tražio!"

Tošio je oklevao. "Dobro. Pođi dole za saonicama. Kad ih nađeš, stavi aparata za disanje. Neću da te sputava potreba za vazduhom, a potreban ti je, takođe, stalan podstrek!"

Onda dovezi saonice do ostrva, ali ne suviše blizu!"

Kipiru je široko klimnuo glavom. "Dobro!" uzviknuo je. Okrenuo se i zaronio u vodu. Bilo je to isto kao da mu je prepustio da sam donosi sve odluke.

Fin bi možda i ustuknuo da je shvatio šta Tošio namerava da učini.

Kilometar do ostrva; postojao je samo jedan način da se tamo stigne brzo i da se izbegne puzanje uz iskošenu, uglačanu površinu koju su stvorili korali. Još jednom je proverio orijentaciju, a onda mu je spuštanje nivoa vode pokazalo da talas dolazi.

Četvrti talas izgledao je iz daljine najslabiji. Znao je da ga osećaj vara. Bio je u dovoljno dubokoj vodi, tako da je uzdignuće delovalo pre kao blagi nabor nego kao zapenjeni rušilac. Zaronio je i zaplivao nasuprot struji pre nego što se vratio na površinu.

Morao je tačno da odmeri. Ako otpliva suviše daleko, neće moći da stigne do ostrva pre no što ga naredni talas ne odvuče ponovo na pučinu. Ako ostane ispred talasa, će jednostavno ga tresnuti na obalu.

Sve se odigralo prebrzo. Plivao je iz sve snage, ali nije znao da li je prešao preko vrha talasa ili nije. Jedan pogled mu je rekao da je prekasno za naknadna podešavanja. Okrenuo se da se suoči sa planinom prekrivenom zelenilom, koja se pomaljalo pred njim.

Talas je počeo da se ruši stotinak metara ispred, ali nagib dna brzo je smanjivao snagu zapenušanog čudovišta. Vrh se kretao unatrag, prema Tošiju, čak i kad je talas udario o obalu.

Mladić je pribrao snagu kad ga je kresta talasa zahvatila. Bio je spreman da pogleda naniže u bezdan, a onda više ništa nije video.

Jedino što je video bila je mrena od bele pene kad je talas počeo da gubi snagu. Tošio je uzviknuo da bi mu slušni kanali ostali otvoreni i počeo mahnito da pliva da bi se zadržao na vrhu uzburkane plime pene i otpadaka.

Odjednom je svuda oko njega bilo zeleno. Drveće i žbunje koje je izdržalo ranije napade povijalo se pod ovim. Neka od njih bila su otrgnuta iz korena upravo dok je Tošio leteo pored njih. Druga su ostala i mlatila oko sebe dok je on promicao pokraj.

Nije se natakao ni na kakvu oštru granu. Nijedna čvrsta puzavica nije ga zadavila u prolazu. U zbruci prevrtanja i valjanja konačno je uspeo da se smiri, nekako zagrlivši stablo velikog drveta, dok je talas penušao oko njega i konačno se povukao.

Za divno čudo, bio je na nogama, prvi čovek koji je zakoračio na tlo Kitrupa. Tošio je ošamućeno gledao oko sebe, za trenutak ne verujući da je preživeo.

Onda je žurno otvorio masku i postao prvi čovek koji je povratio doručak na tlo Kitrupa.

8. GALAKTINCI

"Pobijte ih!" zahtevao je jofurski visoki sveštenik. "Pobijte izdvojene tenanijske krstarice u našem šestom kvadrantu!"

Jofurski načelnik štaba naklonio je svih dvanaest prstenova trupa pred visokim sveštenikom.

"Tenanijci su naši trenutni saveznici! Kako se možemo okrenuti protiv njih ako prvo ne izvedemo tajne obrede izdaje? Njihovi preci neće biti zadovoljni!"

Jofurski visoki sveštenik raširio je šest spoljnjih prstenova sa životnim sokom. Podigao se u punoj visini sa sedišta u dnu komandne prostorije.

"Nema vremena za obrede! Sada, kad smo sa saveznicima završili pročišćavanje ovog sektora, kad je naše savezništvo postalo najjače! Sada, dok ova faza bitke još traje. Sada, kad su glupi Tenanijci ostavili bok prema nama otvoren. Sada im možemo najviše nauditi!"

Načelnik štaba unzemireno je pulsirao, a spoljni prstenvi sa životnim sokom postali su mu bezbojni od uzrujanosti.

"Možemo menjati saveznike kako nam odgovara, slažem se. Možemo činiti sve da bismo se domogli premije, slažem se. Možemo izdati naše saveznike, slažem se. Ali ne možemo to učiniti bez izvođenja obreda! Obredi su ono što nas čini dostojnim da produžimo duh svog doba! Ti bi nas spustio na nivo jeretika!"

Sedište se zatreslo od besa visokog sveštenika.

"Moji prstenovi odlučuju! Moji prstenovi su sveštenci! Moji prstenovi..."

Govornički vrh piramidalnog visokog sveštenika rasprsnuo se u gejzer vrele, višebojne životne tečnosti. Erupcija je rasula lepljivu tečnost boje ćilibara preko celog mosta komandnog broda Jofura.

"Nastavite borbu." Načelnik štaba mahnuo je bočnom rukom posadi da se vrati na posao. "Pozovite Intendanta Religioznosti. Neka pošalje prstenove da sastavimo novog sveštenika. Nastavite borbu dok se pripremimo da izvedemo obrede izdaje".

Načelnik štaba se naklonio zbunjenim šefovima odeljenja.

"Zadovoljčemo pretke Tenanijaca pre nego što se okrenemo protiv njih.

Ali pazite da sami Tenanijci ne osete naše namere!"

9. IZ DNEVNIKA DŽILIJAN BASKIN

Prošlo je dosta vremena otkako sam mogla da upišem nešto u moj lični brodski dnevnik. Od Grozdastog plićaka kao da smo neprestano u pomamnom kretanju... dolazimo do otkića milenijuma, upadamo u zasedu kod Morgana i od tada se borimo za život. Jedva da uopšte viđam Toma. Uvek je ili u mašinskom odeljenju ili u oružarnici. Ja sam ili ovde u laboratoriji ili pomažem u bolesničkom odeljenju.

Brodski hirurg Makani ima puna usta problema. Delfini su uvek bili nadareni za hipohondriju. Petina posade redovno se prijavljuje na preglede, žaleći se na psihomatske tegobe. Ne možemo im tek tako reći da sve to uobražavaju, pa ih malo mazimo i govorimo im kako su hrabri i kako će sve biti u redu.

Mislim da bi pola posade postalo histerično da nam nije kapetana. Za mnoge od njih on je nalik na junaka iz Kitovskog Sna. Kraidaiki se kreće po brodu, nadgleda popravke i daje male poduke iz logike Kininka. Delfini kao da se obodre kad god je on u blizini.

Ipak, i dalje pristižu izveštaji o bici u svemiru. Umesto da postepeno prestane, postaje sve veća i žešća!

I postajemo sve zabrinutiji za Hikahinu ekspediciju.

Džilijan je spustila pero. Van malog kruga njene stone svetiljke, ostatak laboratorije izgledao je taman i turoban. Jedino svetlo još je dopiralo iz udaljenog kraja sobe. Spram osvetljenih tačaka ocrtavao se neodređeno humanoidni oblik, tajanstvena senka koja je ležala na staznom stolu.

"Hikahi", uzdahnula je. "Gde si, za ime Beskrajona?"

Bilo je veoma zabrinjavajuće što Hikahin pohod nije poslala ni monopulsnu potvrdu da je primila naredbu za povratak. 'Brazdač' nije smeo da izgubi toliko posade. Ma koliko često bio nepouzdan van mosta, Kipiru im je bio najbolji pilot. Čak je i Tošio Ivašika mnogo obećavao.

Ali najviše bi ih pogodio gubitak Hikahi. Kako će Kraidaiki uspeti bez nje?

Hikahi je bila Džilijanina najbolja delfinska prijateljica, bile su barem toliko bliske kao Tom i Kraidaiki ili Tišt. Džilijan se pitala zašto je za vicekapetana postavljen Takata-Džim, a ne Hikahi. U tome nije bilo smisla. Mogla je samo da nagađa da iza svega stoji politika. Takata-Džim je bio Stenos. Možda je Ignacio Mec upleo svoje prste u izbor osoblja za ovu misiju. Mec je, tamo na Zemlji, zdušno zastupao određene rasne tipove delfina.

Džilijan nije zapisala ove misli. To su bila jalova nagađanja, a za nagađanja sad nije imala vremena.

U svakom slučaju, vreme je da se vratim Herbiju. Zatvorila je dnevnik i ustala, pošavši prema staznom stolu, gde je suvi, sparušeni lik lebdeo u teško oklopljenom polju zaustavljenog vremena.

Prastari leš joj je kroz staklo uzvratio osmeh.

Nije bio čovek. U vreme kad je ta stvar živela i disala i upravljala svemirskim brodovima, na Zemlji još nije ni bilo višećelijskih bića. Pa ipak, izgledao je ljudski. Imao je prave ruke i noge i vrlo čovekoliku glavu i vrat. Vilice i očne duplje izgledale su mu neobično, ali lobanja se vrlo ljudski cerila.

Koliko si star, Herbi? upitala je u mislima. Jednu milijardu godina? Dve?

Kako to da je tvoja flota prastarih olupina tako dugo čekala neotkrivena od galaktinskih civilizacija, čekala dok nismo došli mi... gomila samoniklih ljudi i tek uzdignutih delfina? Zašto smo te baš mi našli?

I zašto je jedan jedini tvoj hologram, emitovan prema Zemlji, doveo polovinu pokroviteljskih rasa u Galaksiji do ludila?

'Brazdačeva' mikrobiblioteka nije bila od pomoći. Odbila je čak i da prepozna Herbija. Možda ju je nešto sputavalo. Ili je jednostavno bila premala da bi pamtila rasu koja je tako davno izumrla.

Tom je zatražio od Nis mašine da zaviri u nju. Sarkastična naprava Timbrima do sada nije uspela da iščačka odgovor.

Za to vreme, između brodske bolnice i ostalih dužnosti, Džilijan je morala da nađe nekoliko sati dnevno da ispituje ovaj relikv bez oštećenja i da možda shvati šta je toliko uznemirilo vanzemaljce. Ako ona ne supe, niko drugi neće.

Nekako je uspevala do večeras.

Siroti Tom, pomislila je Džilijan, smešeći se. Vratice se od svojih mašina sav izmožden, a ja ću biti ljubavno raspoložena. Baš dobro što je uvek spreman za provod.

Uzela je pi-mezonsku mikrosondu.

U redu, Herbi, hajde da vidimo možemo li otkriti kakvu si vrstu mozga imao.

10. MEC

"Žao mi je, doktore Mec. Kapetan je ssa Tomasom Orljem u oružnom odeljenju. Možda mogu ja da vam pomognem...?"

Kao i obično, Takata-Džim je bio besprekorno učtiv. Dikcija njegovog engličkog, čak i dok je disao oksivodu, bila je gotovo savršena. Ignacio Mec nije mogao da se odobravajuće ne nasmeši. Bio je naročito zainteresovan za Takatu-Džima.

"Ne, vicekapetane. Samo sam svratio na most da vidim da li se istraživački pohod javilo."

"Nije. Možemo samo da čekamo."

Mec je uzdahnuo. Već je zaključio da je Hikahin pohod uništen.

"Pa, dobro. Pretpostavljam da još nije bilo ponude za pregovore od Galaktinaca?"

Takata-Džim je odmahnuo krupnom šarenosivom glavom sleva nadesno.

"Na žalost nije, gospodine. Kao da ih više zanima da se međusobno kasape. Izgleda da svakih nekoliko sati nove ratne flote ulaze u Kitsemenijev sistem da bi se pridružile opštoj zabavi. Može potrajati dok se neko seti da počne diplomatski."

Doktor Mec se namrštio nad tom nelogičnošću. Da su Galaktinci bili racionalni, pustili bi 'Brazdač' da preda svoje otkriće Bibliotečkom institutu i sve bi bilo u redu! Tada bi svi mogli da se služe njime!

Ali glaktinska civilizacija bila je najslabija kad je trebalo narušiti zajedništvo, a suviše mnogo gnevni rasa imalo je velike brodove i oružje.

Eto nas, pomislio je, usred srede, sa nečim što svi žele.

To sigurno nije samo ta ogromna flota prastarih brodova. Mora da postoji još nešto što ih je raspalilo. Džilijan Baskin i Tom Orli pokupili su nešto tamo u Grozdastom plićaku. Pitam se šta je to.

"Da li biste želeli da mi se pridružite danas za večerom, doktore Mec?"

Mec je začkiljio. Koji je dan danas? A, da. Sreda. "Naravno, vicekapetane. Ceniću vaše društvo i razgovor sa vama kao i obično. Recimo, u šest?"

"Možda bi bilo bolje tačno u devetnaest časova, gospodine. Tada predajem dužnost."

"Vrlo dobro. Vidimo se tada."

Takata-Džim je klimnuo glavom. Okrenuo se i otpravio nazad na dužnost.

Mec ga je sa odobravanjem posmatrao.

On je najbolji od mojih Stenosa, pomislio je. Ne zna da sam mu ja kumovao... da sam kumovao njegovim genima. No, i pored toga se ponosim.

Svi delfini u posadi bili su poreklom tursiops amicus, ali neki su imali genetske fragmente od stenosa bredanensisa, dubinskog delfina koji je po inteligenciji oduvek bio najbliži tuponosom.

Divlji bredanensis bio je poznat po nezasitoj radoznalosti i bezbrižnom neosvrtnju na opasnost. Mec je preduzeo pokušaje da se DNK ove vrste doda genetskom materijalu neodelfina. Na Zemlji su mnogi novi Stenosi ispali odlično, pokazujući znake preduzimljivosti i odličan karakter.

Ali, glas o opakoj naravi kasnije je izazvao dosta otpora u obalskim zajednicama Zemlje. Činio je sve što je mogao da ubedi Veće koliko je važno postaviti nekoliko Stenosa na odgovorna mesta na prvom svemirskom delfinskom brodu.

Takata-Džim bio mu je dokaz. Hladno logičan, besprekorno korektan, fin je koristio anglički, gotovo zanemarujući trinarni, i izgledao je neosetljiv na Delfinski San koji je toliko očaravao starije modele kao što je Kraidaiiki. Takata-Džim bio je najljudskiji delfin koga je Mec ikad upoznao.

Posmatrao je kako vicekapetan vodi posadu komandnog mosta, bez onih malih parabola iz Kininka koje je Kraidaiiki uvek ubacivao, već sa angličkom preciznošću i sažetošću. Nijedna suvišna reč.

Da, pomislio je. On će dobiti dobar izveštaj kad stignemo kući.

"Doktore Meccc?"

Mec se okrenuo i ustuknuo pred veličinom delfina koji je tiho iskrsnuo kraj njega. "Št...oh. K'ta-Džone. Prepao si me. Mogu li ti pomoći?"

Zaista veliki delfin mu se iskezio. Njegova tupa usta, neobično zatamnjeno telo i ispupčene oči rekli bi Mecu sve o njemu... da to

nije već znao.

Feresa attenuata, naslađivao se čovek svojom pomišlju. Tako divan i divalj. Moj najtajniji projekat. Niko, pa ni ti, K'ta-Džone, ne zna da si ti više od običnog Stenosa.

"Oprostite što vas prrekidam, doktore Meccc, ali šimp-naučnik Čarls Dart-t tražio je da govori sa vama. Mislim da mali majmun hoće opet da se femka."

Mec se namrštio. K'ta-Džon je bio samo član posade i od njega se nije očelivalo da bude prefinjen kao Takata-Džim. Ipak, postoje izvesne granice, čak i kad se ima u vidu divovo tajanstveno poreklo.

Moraću da razgovaram sa ovim momkom, podsetio je sebe. Ovakvo držanje nikad neće proći.

"Molim te, obavesti doktora Dartu da sam pošao", rekao je delfinu. "Ovde sam zasad završio."

11. KRAIDAIKI I ORLI

"I tako smo ponovo naoružani", uzdahnuo je Kraidaiki. "Po poslednjoj modi."

Tomas Orli podigao je pogled sa tek opravljenih cevi za projekte i klimnuo glavom. "To je najbolje što smo mogli, Kraidaiki. Nismo očekivali nikakve neprilike kad smo uleteli pravo u bitku kod prenosne tačke na Morgranu. Imali smo sreće što smo se izvukli sa ovako malim oštećenjima."

Kraidaiki se složio.

"Uprvo tako", sumorno je uzdahnuo. "Da sssam samo brže reagovao."

Orli je primetio u kakvom mu je raspoloženju prijatelj. Nabrao je usne i zazviždao. Njegova maska za disanje uvećala je bledu sliku osenčenu zvukom. Mali odjek poigravao je i skakutao s kraja na kraj komore ispunjene oksivodom kao poludeli patuljak. Radnici u oružnom odeljenju podigli su uske vilice osetljive na zvuk da bi pratili nevidljivi lik što je vitlao unaokolo, ćurličući sa podrugljivim saučešćem.

* Kad neko komanduje,
Onda mu svi zavide -
Ali, joj! A zahtevi! *

Zvučna utvara je nestala, ali ostao je smeh. Posada oružnog odeljenja cikala je i galamila.

Kraidaiki je pustio da razdraganost umine. Onda je od njega potekao niz pucketanja koji je ispunio prostoriju zvukom olujnih oblaka. U zatvorenoj sobi začuo se šum kišnih kapi nošenih vetrom. Tom je zatvorio oči da bi se oko njega sklopila slika oluje nad morem.

* Stoje mi na putu,
Ludi, stari, gadni,
kaži im da odu, inače... *

Orli je sagnuo glavu, priznajući poraz. Niko nikad nije potukao Kraidaikija u trinarnoj haiku poeziji. Uzdasi divljenja posade to su samo potvdili.

Naravno, ništa se nije izmenilo. Kad su se Orli i Kraidaiki okrenuli da napuste oružno odeljenje, znali su da prkosno raspoloženje samo po sebi neće sačuvati posadu od krize. Moralo je biti i nade.

Nada je bila retkost. Tom je znao da je Kraidaiki očajnički zabrinut zbog Hikahi, iako je to dobro krio.

Kad su bili van domašaja sluha, kapetan je upitao: "Je li Džilijan napredovala ssa proučavanjem onoga što smo našli... uzroka cele ove nevolje?"

Tom je odmahnuo glavom. "Za ova dva dana nisam bio sa njom ni sat, pa ne znam. Poslednji put kad sam proverio, brodska minibiblioteka i dalje je tvrdila da ništa nalik na Herbija nikad nije postojalo."

Kraidaiki je uzdahnuo. "Bilo bi lepo znati šta to Galaktinci misle da smo našli. No, dobro..."

Zaustavio ih je iznenadan zvižduk iza leđa. Tišt, četvrti oficir broda, uletela je u prolaz u oblaku mehurića.

"Kraidaiki! Tome! Sonar pokazuje delfina, vrlo daleko na issstoku, ali očito je da pliva ovamo velikom brzinom!"

Kraidaiki i Orli su se zagledali. Tom je klimnuo glavom na kapetanovu neizgovorenu zapovest.

"Mogu li uzeti Tišt i dvadeset delfina?"

"Da. Ssspremite se, ali nemojte poći dok ne otkrijemo ko je to. Možda ćeš hteti da uzmeš više od dvadeset... ili će biti beznadežno uopšte izlaziti."

Tom je razabrao bol u kapetanovom oku. Sledeći sat čekanja biće težak.

Mahnuo je poručniku Tišt da ga sledi i okrenuo se da što brže otpлива niz poplavljen hodnik prema spoljnjim vratima.

12. GALAKTINCI

Krat, Soroanka, posmatrala je, sa osećanjem radosti zbog pokroviteljstva i komandovanja, bića - Gelonce, Pahe, Pile - njena bića, kako vode flotu Soroa prema još jednoj bici.

"Gospodarice", oglasio se oficir za osmatranje Gelom. "Približavamo se vodenom svetu jednom četvrtinom brzine svetlosti, prema vašem naređenju."

Krat je jedva coknula jezikom, ali potajno je bila srećna. Njeno jaje bilo je zdravo. Kada budu pobedili ovde, moći će da ode kući i pari se još jednom. Posada njenog komandnog broda radila je složno kao precizno podešena mašina.

"Flota je jedan paktaar ispred predviđenog trajanja puta, gospodarice", objavio je oficir za osmatranje.

Od svih štićeničkih rasa koje su dugovale pokornost Soroima, Krat je izdavajala Gelonce. Oni su bili prvi štićenici njene rase, izdignuti odavno od strane Soroa. Gelonci su i sami postali pokrovitelji, i u klan su doveli dve nove štićeničke rase. Soroj su se ponosili njima. Lanac uzdizanja se nastavljao.

Duboko u prošlosti postojali su Praoci, koji su zasnovali Galaktinski Zakon. Od tada, jedna rasa je pomagala drugoj da dostigne razum, primajući zauzvrat ugovorno služenje.

Pre mnogo miliona godina, prastari Luberi uzdigli su Pubere, tako je bar tvrdila Biblioteka. Luberi su već odavno izumrli. Puberi su još postojali, negde, iako degenerisani i izopačeni.

No, pre nego što su se izopačili, Puberi su uzdigli Hule, koji su zauzvrat načinili štićenicima kamenojede pretke Soroa. Uskoro zatim, Huli su se povukli na svoju planetu i postali filozofi.

Sada su Soroj imali mnogo štićenika. Najuspešnije uzdignuti bili su Gelonci, Pahe i Pile.

Krat je mogla da čuje visoki glas pilanskog taktičara Kaberkabuba kako drži pridiku svojim potčinjenima u planerskom odeljenju. Zahtevao je da se potrude i izmame od brodkse minibiblioteke podatke koje je ona zahtevala. Kaberkabub je zvučao uplašeno. Dobro. Tako će se više truditi.

Za razliku od ostalih na brodu, Pile su bili sisari, oniži dvonošci sa sveta sa visokom gravitacijom. Njihova rasa je postala moćna u mnogim birokratskim organizacijama širom Galaksije, uključujući i veoma važan Bibliotečki institut. Pile su podizali svoje sopstvene štíćenike, vraćajući dug klanu.

Ipak, bilo je šteta što Pile više nisu ugovorni štíćenici. Bilo bi lepo poigrati se ponovo njihovim genima. Krznene mlakonje su se linjale i imale su neprijatan miris.

Nijedna štíćenička rasa nije savršena. Pre dve stotine godina, Pile su se ozbiljno sukobili sa ljudima Zemlje. Krat nije znala sve činjenice, ali stvar je bila u nekoj vezi sa Suncem Zemljana. Od tog vremena Pile su ogorčeno mrzeli ljude.

Kratina kandža za parenje zatreperila je pri pomisli na Zemljane. Za svega tri stotine svojih godina postali su gotovo isto toliko neprijatni kao i licemerni Kanteni ili proklete podvaladžije Timbrimi!

Rasa Soroa strpljivo je čekala pravu priliku da spere mrlju sa obraza svog klana. Na sreću, ljudi su bili gotovo dirljivo neuki i ranjivi. Možda se prilika upravo pojavila!

Kako bi bilo divno imati homo sapiensa dodeljenog Soroima kao usvojenog ugovornog štíćenika! To bi moglo da se desi! Kakve bi promene mogle da se izvedu! Kako bi ljudi mogli da se ukalupe!

Krat je pogledala svoju posadu i poželela da može da se umeša, da menja, da uobličava čak i te odrasle vrste. Šta bi sve mogla sa njima! Ali to bi značilo menjanje pravila.

Ako su novajlije, vodeni sisari sa Zemlje, otkrile ono što je mislila da jesu, onda će pravila moći da se izmene... ako su se Praoci zbilja vratili. Koliko ima ironije u tome što je najnovija rasa u svemiru otkrila Napuštenu flotu! Gotovo im je oprostila što postoje, što su omogućili ljudima da dostignu status pokrovitelja.

"Gospodarice!" oglasio se visoki Gelon. "Savez Jofura i Tenanijaca se raspao. Bore se između sebe. To znači da više nisu značajniji od ostalih!"

"Održavajte budnost." Krat je uzdahnula. Gelon nije trebalo da pridaje toliku važnost sitnom činu izdaje. To nije bilo neobično. Savezništva će se sklapati i raskidati sve dok se ne pokaže čije su snage nadmoćnije. Ona je nameravala da to budu snage Soroa.

Kada bitka bude dobijena, ona će pokupiti nagradu.

Delfini moraju biti tu. Kada dobije bitku, iščeprkaće te bezruke stvorove iz njihovog podvodnog skrovišta i nateraće ih da kažu sve!

Mlitavim pokretom leve šape prizvala je pilanskog bibliotekara iz njegove niše.

"Pogledaj podatke o tim vodenim stvorenjima koja gonimo", rekla mu je. "Hoću da znam više o njihovim navikama, šta vole i šta ne vole. Kažu da su njihove veze sa ljudskim pokroviteljima slabe i lako kvarljive. Daj mi oruđe da izopačim te... delfine."

Kaber-kabub se naklonio i povukao u odeljenje Biblioteke, prostor sa zrakastim, zavojitim hijeroglifom iznad ulaza.

Krat je osetila usud svuda oko sebe. Ovo mesto u svemiru bilo je stožer sile. Instrumenti to nisu morali da joj kažu.

"Imaću ih! Pravila će se menjati!"

13. TOŠIO

Tošio je našao SSattattu kraj debla ogromnog svrdlastog drveta. Delfinka je bila bačena na ogromnu biljku i smrvljena. Njen oklop pretvorio se u zbrku izlomljenih delića.

Tošio se spoticao preko uništenog žbunja, zviždeći trinarni poziv kad se osećao sposobnim za to. Uglavnom se samo trudio da ostane na nogama. Nije mnogo hodao otkako je napustio Zemlju. Modrice i mučnina nisu mu bili od velike pomoći.

Našao je K'Hita kako leži na mekoj postelji travolikog rastinja. Oklop mu je bio nedirnut ali delfinski planetolog već je do smrti iskrvario iz tri duboke rane na truhu. Tošio je zapamtio to mesto i pošao dalje.

Bliže obali našao je Satimu. Mala ženka je krvarila i bila je histerična, ali živa. Tošio joj je previo rane penastim mesom i trakom za pomoć. Onda je uzeo mehaničke ruke njenog oklopa i velikim kamenom ih zabio u ilovaču. To je bilo najviše što je mogao da učini kako bi je pričvrstio za tle pre nego što naiđe peti talas.

To je bila pre poplava nego talas. Tošio se čvrsto uhvatio za drvo dok je trajala i dok ga je cimala, popevši mu se gotovo do vrata.

Čim je talas počeo da opada, pustio se i odbacio do Satime. Pipajući, našao je njen oklop i oslobodio je da pluta u nemirnoj vodi. Snažno je pogurao da bi se pridružio struji, kako ne bi bili ostavljeni na suvom.

Borio se da je progura oko nekog žbunja, nasuprot rastućem pristisku povratne struje, kad mu je pogled privukao brz pokret na drvetu iznad njegove glave. Pokret se nije uklapao u opšte zanjihano smirivanje. Pogledao je uvis i spazio par sitnih, crnih očiju.

Jedva da je bilo vremena za uzajamno zaprepašćenje pre nego što je plima povukla njega i Satimu pravo kroz prepreku u tek stvorenu močvaru. Tošio je odjednom bio suviše zauzet da bi gledao ikuda sem pravo pred sebe.

Morao je da vuče Satimu niz poslednjih nekoliko metara klizavog morskog bilja, pazeći da joj ponovo ne otvori rane. Poslednjih nekoliko minuta izgledalo je da joj se vraća prisebnost. Njeno

delfinsko pištanje počelo je da dobija oblik i zvuči kao trinarne reči.

Zvižduk je naveo Tošija da podigne glavu. Kipiru je bio na samo četrdesetak metara od obale, upravljajući saonice prema njemu. Fin je imao aparat za disanje, ali ipak je mogao da signalizira.

"Satima!" Tošio je povikao na ranjenu delfinku. "Idi do saonica! Idi do Kipirua!".

"Pričvrsti je pod vazдушnu komoru!" doviknuo je Kipiruu. "I pazi na taj sonarni ekran! Skloni se odatle ako vidiš da dolazi talas!"

Kipiru je podigao glavu. Čim je Satima prešla trideset metara, iskoristio je saonice da bi je poveo prema dubljoj vodi.

To je bilo pet. Ostali su još Hist-t i Hikahi.

Tošio se uzverao natrag uz morsko bilje i ponovo zabasao u rastinje. Područje njegovog uma bilo je razrovano i opustošeno kao i ostrvo pod kome je stupao. Video je previše leševa za jedan dan - previše mrtvih prijatelja.

Sad je shvatio koliko je bio nepravedan prema delfinima.

Bilo je nepravedno kriviti ih što ga zavitlavaju. Nisu mogli izmeniti način na koji su bili stvoreni. Uprkos genetskom uplitanju čoveka, delfini su opštili sa čovečanstvom sa stanovišta dobroćudnog izrugivanja još od vremena kad je prvi pojedinac porinuo u more dugački kanu. Ta dirljiva slika bila je dovoljna da uspostavi obrazac koji je uzdizanje moglo samo da izmeni, ali ne i da izbriše.

A i zašto bi ga izbrisali? Tošio je sad znao da su oni ljudi koje je poznao na Kalafiji, koji su najbolje radili sa delfinima, imali naročit tip ličnosti, čije su glavne crte bile debelokožnost, postojanost i predusretljiv smisao za humor. Niko nije dugo radio sa delfinima ako nije zaslužio njihovo poštovanje.

Požurio je prema sivom obliku koji je ležao u žbunju... ali ne. To je ponovo bila SSattatta. Poslednji talas ju je pomerio. Tošio je nastavio da posrće.

Delfini su bili prilično svesni toga šta je Čovečanstvo učinilo za njih. Uzdizanje je bilo bolan proces. No, niko od njih ne bi se vratio Kitovskom Snu da su mogli da biraju.

Delfini su isto tako znali da labavi kodovi koji određuju ponašanje među galaktinskim rasama, pravila eonima ugrađivana u Biblioteku, daju Čovečanstvu pravo da od svojih štićenika zahteva sto hiljada

godina robovanja. Čovek je kolektivno uzdrhtao nad tom pomišlju. Sam homo sapiens jedva da je bio toliko star. Ako čovečanstvo ipak ima gospodara tamo negde - nekog dovoljno snažnog da se proglasi za to - ta vrsta neće dobiti tursiopsa amicususa kao dodatnu premiju.

Nije bilo živog delfina koji nije bio svestan stava Zemlje. U Zemaljskom veću bilo je i delfina i šimpanza.

Tošio je konačno znao koliko je povredio Kipirua svojim rečima za vreme njihove borbe u moru. Najviše je žalio zbog opaske o Kalafiji. Kipiru bi spremno hiljadu puta umro da spase ljude sa Tošiovog sveta.

Tošio bi pre pregrizao jezik nego što bi ponovo rekao tako nešto. Ikad.

Isteturao se na čistinu. Tu je, u plitkom bazenu, ležao Tursiops delfin.

"Hikahi!"

Bila je izgrebana i izmučena. Na bokovima je imala tanke mlazeve krvi. Ali bila je pri svesti. Kad je Tošio krenuo prema njoj, uzviknula je.

"Ostani tamo. Oštrooki! Ne miči ssse! Imamo društvo!"

Tošio je stao u mestu. Hikahina naredba bila je jasna, ali potreba da joj priđe bila je neodložna. Njene ogrebotine nisu nimalo prijatno izgledale. Ako su se pod kožu zabile cepke metala moraju brzo biti izvađene, pre nego što dođe do trovanja krvi. I neće biti nimalo lako vratiti Hikahi nazad u more.

"Hikahi, uskoro stiže novi talas. Može dospeti do ove visine. Moramo se spremiti za njega!"

"Stani, Tošio. Talas neće stići dovde. Osim toga, pogledaj okolo. Vidi koliko je ovo važnije!"

Prvi put, Tošio je zaista primetio čistinu. Bazen je bio blizu ivice, sa tragovima kopanja svuda unaokolo, što je pokazivalo da je nedavno iskopan. Onda je video da na Hikahinom oklopu nedostaju ruke.

Onda ko...? Tošio je pažljivije pogledao oko sebe. Ugledao je isprepletan morski otpad na udaljenijem kraju čistine, rasut po žbunju, i prepoznao ostatke uništenog, smrskanog sela.

U stalnom svetlucanju kitrupske šume primetio je deliće drugih,

iscepanih, tkanih mreža, rasute komadiće razrušenih trščanih krovova i deliće oštrog metala, grubo pričvršćene na drvene motke.

Na granama drveća primetio je hitre pokrete. Onda su se, jedan po jedan, pojavile male, široke ruke sa plovnim kožicama, a za njima su izvirile sjajne crne oči koje su gvirile na njega ispod spuštenih, zelenkastih obrva.

"Domoroci!" šapnuo je. "Video sam ranije jednog, ali potpuno sam zaboravio! Izgledaju pre-razumni!"

"Jesste" uzdahnula je Hikahi. "I zato je tajnost još važnija nego ranije. Brzo, Oštrooki! Kaži mi šta se dešavalo!"

Tošio je saopštio ono što je učinio otkako je naišao prvi talas, izostavivši jedino pojedinoste o svojoj borbi sa Kipiruom. Bilo je teško usredsrediti se kad su oči sa drveća prvo piljile u njega, a onda se plašljivo povlačile u zaklon kad bi pogledao prema njima. Tek što je završio pričanje, kad je pristigao poslednji talas.

Videle su se kreste talasa kako udaraju uz iskošenu obalu, bučeći i penušajući se. No, bilo je jasno da je Hikahi u pravu. Voda se nije popela do njih.

"Tošio!" zazviždala je Hikahi. "Vrlo dobro si postupio. Možda si spasao ovaj mali narod, baš kao i nas. Brukida će uspeti. Dovešće pomoć."

Moje spasavanje nije toliko važno. Moraš učiniti kao što kažem! Neka Kipuri odmah zaroni! Mora ostati sakriven od pogleda i što tiši dok bude tražio tela i otpad. Ti moraš sahraniti Ssattattu i K'Hita i sakriti ostatke njihovih oklopa. Moramo biti spremni za brz pokret čim stigne pomoć!"

"Jesi li sigurna da će ti biti dobro? Tvoje rane..."

"Sve će biti u redu! Moji prijatelji me stalno kvassse. Drveće se nadnosi nad mene kao zaklon. Posmatraj nebo, Oštrooki! Nemoj da te primete! Dok završiš, nadam se da ću uveriti sve naše prijatelje da imaju poverenja u tebe."

Zvučala je umorno. Tošio se dvoumio. Konačno je uzdahnio i vratio se u šumu. Prisilio se da potrči kroz iskidano rastinje, prateći vodu koja je opadala prema obali.

Kipiru se baš pojavio kad je stigao. Fin je uklonio aparat za disanje i sad je bio priključen na vazдушnu komoru. Izvestio je da je

našao telo Fip-pita, delfina koji je verovatno nastradao ranije, od krvoločne travuljine. Telo prekriveno tragovima sisaljki sigurno se otrglo za vreme cunamija.

"A Hist-t?" povikao je Tošio.

Kipuru je odgovorio odrečno. Tošio je preneo Hikahino naređenje i posmatrao kako saonice ponovo zaranjaju.

Za trenutak je i dalje ostao tu, gledajući prema zapadu.

Kitrupovo crvenkasto sunce je zalazilo. Nekoliko zvezda se promolilo kroz iskidane oblake u visini. Na istoku su oblaci počeli da izgledaju zlokobno. Preko noći će biti kiše. Tošio je odlučio da ne svlači ronilačko odelo, nego je samo skinuo gumiranu kapuljaču. Povetarac je bio prohladan, ali doneo mu je ogromno olakšanje.

Pogledao je na jug. Ako se bitka u svemiru i nastavljala, nije video ni traga od nje. Kitrupova rotacija ih je pronela ispod svetleće kugle plazme i olupina koja sad tamo svakako pluta.

Tošio je odoleo želji da zapreti pesnicom, ali se samo izbekeo prema južnom nebu, nadajući se da će se Galaktinci međusobno istrebiti.

To nije bilo verovatno. Neko će biti pobednik i jednog od sledećih dana sići će ovamo u potrazi za delfinima i ljudima.

Tošio je ispravio ramena, uprkos slabosti, i obazrivo se uputio prema šumi i zaštitinički nadnesenom drveću.

Našli su mladića i delfina ubrzo posle spuštanja. Oboje su se zgurali pod grub zaklon koji je u mlazevima prokapavala topla kiša. Blesci munja zasenjivali su prigušeni žuti sjaj svetiljki koje su nosili spasioci. Pri prvom blesku, Tomasu Orliju se učinilo da vidi desetak sitnih šćućurenih prilika skupljenih oko Zemljanke i Kalafijanca. No, do časa kad su se on i njegov sadrug promolili kroz rastinje da bi bolje videli, životinje - ili šta su već bili - nestali su.

Njegov prvi strah da su to lešinari nestao je kad je video da se Tošio pokreće. Ipak, zadržao je desnu ruku na dršci pištolja sa iglama i podigao svetiljku da bi Hanes Suezi prošao ispod. Pažljivo je pogledao čistinu, upijajući mirise i zvuke života na površini metalnog brda, pamteći pojedinosti.

"Jesu li dobro?" pitao je posle nekoliko sekundi.

"Ššš, u redu je, Tošio. To sam ja, Hanes", čuo je inženjera kako mrmlija. Tip je zvučao savršeno materinski. "Da, gospodine Orli", odazvao se Suezi, "oboje su pri svesti, samo nisu baš u stanju da razgovaraju."

Tomas Orli je ponovo pogledao čistinu, a onda je prišao da spusti svetiljku pored Suezia. "Munje će sve pokriti", rekao je. "Pozvaću mehaničare da sklonimo ovo dvoje što pre možemo." Dotakao je dugme na ivici svoje maske i brzo zazviždao na savršenom trinarnom. Poruka je trajala šest sekundi. Pričalo se da Tomas Orli može da govori čak i primalni delfinski, ali nijedan čovek nije nikad tome prisustvovao.

"Stići će za koji minut. Moraju da sakriju tragove." Čučnuo je pored Tošija, koji se uspravio i seo kad se Suezi premestio do Hikahi.

"Pozdrav, gospodine Orli", rekao je mladić. "Žao mi je što smo vas otrgli od vašeg posla."

"Nije važno, sinko. Ionako sam želeo da malo pogledam unaokolo. Ovo je dalo kapetanu dobar izgovor da me pošalje. Kad te uputimo nazad na brod, Hanes, Tišt i ja idemo da pogledamo onaj brod koji se srušio.

E sad, misliš li da možeš da nas odvedeš do SSattatte i K'Hita? Voleli bismo da očistimo ostrvo pre nego što oluja prođe."

"Dobro. Toliko ću moći da izdržim. Je li neko našao Hist-ta?"

"Ne. Zabrinuti smo zbog toga, ali ni blizu onoliko kao kad se Brukida vratio. Kipiru nam je ispričao najveći deo priče. Taj fin ima prilično visoko mišljenje o tebi, znaš? Obavio si povelik posao ovde."

Tošio se okrenuo kao da ga je sramota da primi pohvalu.

Orli ga je radoznalo posmatrao. Nikada ranije nije ozbiljno razmišljao o njemu. Tokom prvog dela puta momak je izgledao bistro, ali pomalo neodgovorno. Kasnije, kad su našli Napuštenu flotu, počeo je da postaje mrzovoljan dok su im se izgledi da ikad stignu kući smanjivali.

Ovo ovde predstavljalo je nešto novo. Bilo je suviše rano reći kakve će biti posledice na duge staze, ali za Tošija ovo je očigledno bio ispit zrelosti.

Sa plaže je doprlo zujanje. Ubrzo su se na vidiku pojavile dve

paukolike naprave kojima je upravljao po jedan oklopljen delfin u zaštitnoj mreži.

Tošio je pomalo drhtavo uzdahnuo dok mu je Orli pomagao da ustane. Onda se stariji čovek sagnuo da podigne predmet sa zemlje. Odvagnuo ga je levom rukom.

"Strugač, zar ne? Napravljen od komadića kosti metalne ribe, pričvršćenih za drvenu dršku..."

"Tako izgleda."

"Imaju li razvijen jezik?"

"Ne... zapravo, u začetku je. Izgledaju stabilizovano. Lovačko-sakupljačka zajednica. Hikahi pretpostavlja da su na tom stupnju nekih pola miliona godina."

Orli je klimnuo glavom. Ova domorodačka vrsta izgledala je zrela, na prvi pogled. Pre-razumna rasa u pravom stadijumu za uzdizanje. Bilo je čudo da ih neka pokroviteljska rasa Galaktinaca nije već šćepala, da im budu šticenici, a potom i sluge za ceo eon.

Sad su ljudi i delfini sa 'Brazdača' imali još jednu obavezu i tajnost je bila još važnija nego ranije.

Spustio je kameno oruđe u džep i položio ruku na Tošiovo rame.

"Pa, sinko, ispričaćeš nam sve kad stignemo na brod. Dotle ćeš morati malo da promozgaš."

"Izvinite?" Tošio je zbunjeno podigao pogled.

"Pa, nema svako priliku da kumuje budućoj rasi svemirskih putnika. Znaš, delfini će očekivati da od toga načiniš pesmu."

Tošio je pogledao starijeg čoveka, pitajući se da to nije šala. No, Tomas Orli je imao svoj uobičajeni zagonetni izraz lica.

Orli je bacio pogled uvis, na kišne oblake. Kad su se mehanički pauci primakli da preuzmu Hikahi, zakoračio je unazad i nasmešio se zavesi koja je, privremeno, bila spuštena preko nebeske pozornice.

Drugi deo: STRUJANJA

"Jer nebo i more,
I more i nebo,
Leže kao breme na mom malaksalom oku,
A mrtvi leže kraj mojih nogu."

S. T. Kolridž

14. DENI

Čarls Dart se odgurnuo od polarizatorskog mikroskopa i promumlao kletvu. Po navici koje je pola života pokušavao da se otrese, odsutno je prebacio obe ruke preko glave i povukao samog sebe za maljave uši. Takvo majmunsko kreveljenje niko drugi na brodu ne bi mogao lako da ponovi. Da je primetio da to čini, odmah bi prestao.

Od sto pedeset članova posade, samo je osmoro na 'Brazdaču' imalo ruke... i ušne školjke. Jedan od takvih delio je sa njim suvu laboratoriju.

Deni Sadmen nije padalo na pamet da komentariše gestove Čarlsa Dart. Odavno je prestala da primećuje takve stvari kao što je njegov rasklaćeni hod, vrištavi smeh šimpanze ili krzno koje mu je prekrivalo telo.

"Šta je?" pitala je. "I dalje imaš problema sa uzorcima jezgra?"

Čarli je odsutno klimnuo glavom, zureći u ekran. "Aha."

Glas mu je bio tih i škripav. U najboljem slučaju, Čarls Dart je zvučao kao čovek koji govori sa peskom u grlu. Ponekad, kad je trebalo da kaže nešto složeno, nesvesno je pomerao ruke saglasno znakovnom jeziku svoje mladosti.

"Ne mogu da iscedim nikakav smisao iz ovih koncentracija", promrmljao je. "Imam minerale na potpuno pogrešnim mestima... siderofilne soli bez metala, kompleksne kristale na dubini gde ne bi trebalo da bude takve složenosti... smešna ograničenja kapetana Kraidaikija obogaljuju mi posao! Voleo bih da mi je dopustio bar malo seizmičkog skeniranja i dubinski radar." Obrnuo se na stolici da bi ozbiljno pogledao Deni, kao da se nada da će ona biti istog mišljenja.

Deni se nasmešila celim licem sa istaknutim jagodicama. Bademaste oči veselo su joj se suzile.

"Naravno, Čarli. Što da ne? Evo nas u obogaljenom brodu, krijemo se u okeanu smrtonosnog sveta, iznad glave nam se bore flote desetak osionih i moćnih pokroviteljskih rasa za pravo da nas zarobe, a ti bi da praviš eksplozije i emituješ gravitaciono zračenje

na sve strane. Divna ideja!

Čekaj! Imam nešto bolje! Zašto ne uzmemo veliki natpis pa da mašemo njime po nebu, nešto što bi značilo 'Juhu, gnusobice! Hodite da nas pojedete!' Hmmm?"

Čarli ju je iskosa pogledao i dobacio joj jedan od svojih, retkih, zbuđenih, nakrivljenih osmeha. "O, pa ne moraju to biti velika gravitaciona skeniranja. A za seizmografiju mi treba samo nekoliko malih, malecnih eksplozija. Vanzemaljci ih ne bi ni primetili, šta misliš?"

Deni se nasmejala. Ono što je Čarli želeo bilo je da planeta odjekuje kao zvono, tako da može da sledi obrazce seizmičkih talasa u unutrašnjosti. Male, malecne eksplozije, nije nego! Mnogo verovatnije bi to bile detonacije kilotonske snage. Ponekad je Čarli izgledao toliko prostodušno kao planetolog da je zabrinjavao Deni. No, ovog puta se očito šalio na sopstveni račun.

Smejao se i sam, ispuštajući kreštave krike koji su se odbijali od savršeno belih zidova suve laboratorije. Udarao je pesnicom po stolu kraj sebe.

Smešeci se, Deni je napunila aktovku papirima. "Znaš, Čarli, postoje aktivni vulkani na nekoliko stepeni odavde. Ako budeš imao sreće, možda će se jedan pojaviti sasvim blizu."

Čarli ju je pogledao pun nade. "Joj, stvarno misliš?"

"Naravno. A ako vanzemaljci počnu da bombarduju planetu da bi nas uhvatili, imaćeš mnoštvo podataka od bliskih promašaja. To jest, ako ne budu bombardovali toliko da učine sve geofizičke analize Kitrupa spornim. Zavidim ti na potencijalnoj zlatnoj žici. U međuvremenu, nameravam da zaboravim na to i na svoje osujećujuće istraživanje, i da odem na ručak. Ideš i ti?"

"Nee. Ipak, hvala. Poneo sam jelo sa sobom. Mislim da ću ostati i raditi još malo."

"Kako želiš. Ipak, mogao bi pokušati da vidiš još neki deo broda osim svoje kabine i ove laboratorije."

"Stalno razgovaram sa Mecom i Brukidom preko ekrana. Nije mi potrebno da cunjam i zveram po ovom izumu Ruba Goldberga koji više ne može ni da leti."

"A osim toga..." podstakla ga je.

Čarli se iscrerio. "A osim toga, mrzim da se kvasim. I dalje mislim da je trebalo da vi ljudi nastavite sa psima kad ste isprobali svoje bajalice na našem opštem tipu. Delfini su u redu - neki od njih su mi najbolji prijatelji. Ali oni su prilično neobična družina za nekog ko treba da postane rasa svemirskih putnika!"

Odmahnuo je glavom sa izrazom tužne razboritosti. Očito je mislio da bi ceo proces uzdizanja na Zemlji bio bolje vođen da je to zavisilo od njegovog naroda.

"Pa, oni su sjajni svemirski piloti, na primer", primetila je Deni. "Pogledaj kakav je silan međuzvezdani džokej Kipiru."

"Jeste, a pogledaj koliko je sarkastičan taj fin kad ne pilotira. Zbilja, Deni, ovo putovanje me je navelo da se upitam jesu li delfini zaista spremni za svemirske letove. Jesi li primetila kako se neki od njih ponašaju otkad smo u nevolji? Toliki pritisak učinio je da pojedini jednostavno otkače, naročito Mecovi veliki Stenosi."

"Nisi baš mnogo milostiv", ljutnula se Deni. "Niko nije ni očekivao da će ovaj zadatak biti toliko naporan. Mislim da se najveći deo delfinske posade odlično drži. Pogledaj kako nas je Kraidaiki izbavio iz one klopke kod Morgrana."

Čarli je odmahnuo glavom. "Svejedno. Ipak, voleo bih da u posadi ima više ljudi i šimpanza."

Šimpanze su bili priznata rasa putnika kroz svemir svega jedno stoleće duže od delfina. Deni je shvatila da će kroz milion godina oni imati pokroviteljski stav prema delfinima.

"Pa, ako nećeš sa mnom, ja idem", rekla je Deni. Uzela je aktovku i položila dlan na ploču pored vrata. "Vidimo se kasnije, Čarli."

Šimpanza je doviknuo za njom pre nego što su se vrata zujeći zatvorila:

"Hej, slušaj! Ako naletiš na Tkaat ili Sahota, neka mi se jave, važi? Čini mi se da su ove nepravilnosti u prigušenju možda paleotehničke! Možda bi to zanimalo arheologa!"

Deni je pustila da se vrata zatvore, ništa ne uzvativši. Ako ne pokaže da je čula Čarlijev zahtev, može se kasnije time izgovoriti. Ni slučajno neće razgovarati sa Sahotom, ma koliko bio značajan Čarlijev nalaz!

Izbegavanje baš tog delfina već joj je oduzimalo suviše vremena.

Suva odeljenja zvezdanog broda 'Brazdač' bila su prostrana, mada se njima služilo samo osam članova posade. Sto trideset delfina - broj je umanjen za trideset dvoje otkako su napustili Zemlju - moglo je da poseti suvi krug samo ako su koristili mehanički hodač ili 'pauk'.

Bilo je nekih soba koje nisu mogle biti ispunjene hiperoksidovanom vodom, niti izložene gravitacionim kolebanjima središnje osovine kad je brod bio u svemiru. Bilo je skladišta koja su morala ostati suva i mašinskih radionica koje bi bez gravitacije bile neupotrebljive. A tu su bile i stambene prostorije za ljude i šimpanzu.

Deni se zaustavila u međuoodeljenju. Pogledala je niz hodnik, gde su se nalazile kabine većine ljudi, i pomislila da zakuca na druga vrata odatle. Ako je Tom Orli tu, možda bi mogla da ga zamoli za savet u vezi sa problemom koji je svakim danom postajao sve zamorniji - na koji način da postupi sa Sahotovim neobičnim... 'ljubaznostima'.

Malo je ljudi bilo kvalifikovanije od Tomasa Orlija da je posavetuje u vezi sa ne-ljudskim ponašanjem. Njegova službena titula bila je savetnik za strane tehnologije, ali je bilo jasno da je ovde i u ulozi psihologa, da pomogne doktoru Mecu i doktorki Baskin da procene učinak celokupne delfinske posade. On poznaje delfine i mogao bi da joj kaže šta Sahot, zapravo, želi od nje.

Tom bi znao šta da učini, ali...

Njena uobičajena neodlučnost probudila se ponovo. Bilo je mnogo razloga da ne gnjavi Toma baš sada. Činjenica je da provodi svaki trenutak budnog stanja pokušavajući da nađe način i svima spase živote. Naravno, isto bi se moglo reći za većinu posade, ali iskustvo i ugled nagoveštavali su da bi Orli možda i mogao da smisli način da izbavi 'Brazdača' i njegovu posadu sa Kitrupa pre nego što ih vanzemaljci uhvate.

Deni je uzdahnula. Drugi razlog za odlaganje bila je zbunjenost. Mladoj ženi nije bilo lako da traži lični savet od svetskog čoveka kao što je Tomas Orli. Naročito zato što bi posredni bio način postupanja prema ljubavnim pokušajima jednog delfina.

Ma koliko Tom bio predusretljiv, mogao bi isto tako biti prisiljen da se smeje - ili da očigledno proguta smeh. Deni je priznavala da bi situacija mogla da izgleda smešno svakome, osim onome koga pokušavaju da zavedu.

Deni je ubrzala korak uz blago zakrivljeni koridor prema liftu. Zašto li sam uopšte i želela da idem u svemir, upitala se. Naravno, bila je to mogućnost da ubrzam svoju karijeru. I lični život mi je bio nikakav, na Zemlji. Ali gde sam sad? Moja analiza biologije Kitrupa nikuda ne vodi. Hiljade bubookih čudovišta kruže nad planetom i kolju se za pravo da siđu i dočepaj me se, a oguglali delfin me kinji predlozima od kojih bi i Katarina Velika pocrvenela.

To nije pošteno, naravno, ali zar je život ikad bio pošten?

'Brazdač' je bio izgrađen od preuređenog istraživačkog broda tipa Lovac na zamke. Nekoliko Lovaca još je bilo u upotrebi. Kad su Terani postali naviknutiji na istančane tehnologije Biblioteke, naučili su da kombinuju staro i novo - prastare zamisli Galaktinaca i urođenu tehnologiju Zemlje. Ovaj proces bio je u fazi prilične trapavosti kad su građeni Lovci.

Brod je bio u obliku valjka zaobljenih krajeva, sa po pet izbočenih cevastih nastavaka u pet redova duž trupa. U svemiru su ovi nastavci držali brod u zaštitnoj sferi stazisa. Sada su služili kao noge za prizemljenje dok je oštećeni 'Brazdač' ležao na boku u blatnjavom kanjonu, osamdeset metara ispod površine tuđinskog mora.

Između trećeg i četvrtog prstena podupirača, trup je bio blago izbačen zbog suvog kruga. U slobodnom svemiru krug je rotirao, stvarajući primitivni oblik veštačke gravitacije. Ljudi i njihovi štićenici naučili su kako da stvaraju gravitaciona polja, ali gotovo svaki zamaljski brod posedovao je centrifugalni krug. Neki su to smatrali za zaštitni znak koji objavljuje ono što su im neke prijateljske vrste savetovale da ne ističu, da su tri rase sa Sola drugačije od svih ostalih u svemiru... 'siročad' sa Zemlje.

U 'Brazdačevom' krugu bilo je mesta za četrdesetak ljudi, iako ih je sada bilo sedam i jedan šimpanza. Tu je bio i prostor za rekreaciju delfinske posade, bazeni za skakanje i prskanje i seksualne igre tokom slobodnih sati.

No, na površini planete krug nije mogao da se okreće. Većina prostorija bila je nagnuta i neupotrebljiva. Središnji prostor broda bio je ispunjen vodom.

Deni se popela liftom uz jedan od paoka koji su povezivali suvi krug sa nepokretnom kičmom broda. Kičma je podržavala otvorenu unutrašnjost 'Brazdača'. Deni je zakoračila iz lifta u šestougaoni hodnik, sa vratima i prilaznim pločama pod svim uglovima, nastavivši njime sve dok nije stigla do ustave koja je vodila u glavni prostor broda, pedeset metara ispred paoka suvog kruga.

U bestežinskom stanju radije bi lebdela nego hodala niz dugački prolaz. Gravitacija ga je učinila jezivo neobičnim.

U ustavi se nalazio niz prozirnih ormarića sa svemirskim i ronilačkim odelima. Deni je iz svog odeljka uzela bikini, masku i peraja. Pod 'normalnim' okolnostima uzela bi puno odelo, mali mlazni pojas i možda par širokih ručnih krila. Uskočila bi u središnji prostor i odlebdela kroz vlažni vazduh kuda god bi joj se ushtelo, čuvajući se rotirajućih paoka suvog kruga.

Sada su, naravno, paoci mirovali, a središnji prostor bio je ispunjen nečim vlažnijim od vazduha.

Brzo se svukla i uskočila u kupaći kostim. Onda se zaustavila pred ogledalom i povukla trake da bi namestila bikini. Deni je znala da je privlačno građena. Bar su joj to dovoljno često govorili muškarci koje je poznavala. Ipak, nešto šira ramena davala su joj izgovor za samoprekore koji kao da su joj bili neophodni.

Osmehom je stavila ogledalo na probu. Slika se odmah promenila. Snažni beli zubi divno su se slagali sa tamnosmeđim očima.

Odmah se uozbiljila. Jamice na obrazima činile su je mlađom, što je trebalo izbegavati po svaku cenu. Uzdahnula je i pažljivo ututkala kao ugajl crnu kosu pod gumenu ronilačku kapu.

Pa, hajde da i sa tim završimo.

Proverila je zaptivače na aktovki i ušla u ustavu. Kad je zatvorila unutrašnja vrata, penušava, slana voda počela je da se uliva u komoru iz otvora oko poda.

Deni je izbegavala da pogleda naniže. Neprestano je baratala oko Batoove maske za disanje, pažljivo je podešavajući prema svom

licu. Prozirna membrana delovala je kruto, ali propuštala je vazduh slobodno unutra i napolje dok je brzo, duboko disala. Brojne savitljive pločice oko ivice pomoći će joj da uzme dovoljno vazduha iz prezasićene oksivode. U uglovima vidnog polja, maska je bila opremljena malim sonarnim pokazivačima koji bi trebalo da joj nadoknade trajnu ljudsku gluvoću pod vodom.

Topla, klobučava vlaga pela joj se uz noge. Deni je nekoliko puta podesila masku na licu. Laktom je pritiskala aktovku uz bok. Kad joj je tečnost doprla gotovo do ramena, potopila je glavu i duboko udahnula, zatvorenih očiju.

Maska je radila. Kao i uvek, naravno. Osećala se kao da udiše gustu okeansku maglu, ali bilo je dovoljno vazduha. Pomalo snebljiva zbog ovog plašljivog, malog obreda, ispravila se i sačekala da joj voda dospe iznad glave.

Konačno su se vrata otvorila i Deni je isplivala u prostaranu komoru gde su 'pauci', hodači i druga delfinska oprema ležali pažljivo složeni u udubljenjima. Uredno sređeni po policama, stajali su mali vodomlazni ranci koje su delfini koristili za kretanje po brodu u bestežinskom stanju. Mlazni pogon omogućavao je neverovatnu akrobatiku u slobodnom padu, ali na planeti, dok je veći deo broda poplavljen, bili su beskorisni.

Obično je u garderobi uvek bio po koji delfin, koji bi se uvlačio ili izvlačio iz opreme. Zbunjena prazninom, Deni je otplivala do otvora na kraju komore i pogledala napolje, u središnji prostor.

Veliki cilindar imao je samo dvadeset metara u prečniku. Pogled odavde nije bio upečatljiv kao onaj iz središta svemirskih gradova u Solovim asteroidnim prstenovima. Ipak, kad god bi ušla u središnji prostor, uvek bi imala utisak prostranog i prometnog mesta. Od paoka do zida cilindra protezali su se dugački, zrakasti nosači, koji su odražavali čvrstinu broda i provodili energiju do staznih nosača. Između njih bio je delfinski radni prostor, opremljen elastičnim mrežastim podupiračima.

Delfini, čak i tursiops amicus, ne vole da budu zatvoreni više nego što je to neophodno. U svemiru, posada je radila u bestežinskom središnjem prostoru, zujeći unaokolo u vlažnom vazduhu. No, Kraidaike je morao da prizemli svoj oštećeni brod u

okean. A to je značilo da je morao da poplavi brod kako bi omogućio radnicima da dosegnu svoje instrumente.

Prostor se presijavao od jedva obuzdanog klobučenja. Ovde-
onde, podizali su se tanki nizovi mehurića prema blago zakrivljenoj
tavanici. Vode Kitrupa bile su pažljivo prečišćavane kiseonikom da bi
se dobila oksivoda. Neodelfini su bili genetski prilagođeni da je
udišu, iako baš nisu uživali u tome.

Deni je zbunjeno pogledala unaokolo. Gde su svi nestali?

Jedan pokret privukao joj je pogled. Iznad petmetarskog raspona
središnje kičme, dva delfina i dvoje ljudi brzo su plivali prema
pramcu broda. "Hej!" povikala je. "Čekajte me!"

Trebalo je da maska dovede u žižu i pojača zvuk njenog glasa, ali
Deni se činilo da joj je voda progutala reči.

Delfini su se smesta zaustavili, okrenuli i kao jedan zaronili prema
njoj. Ljudi su plivali još nekoliko trenutaka, a onda su zastali i
osvrnuli se, polako pokrećući ruke. Kad su ugledali Deni, jedno od
njih je mahnulo.

"Požuri, poššštovani bioložžšše!" Veliki, ugljenosivi delfin u
teškom, radnom oklopu sunuo je pored Deni. Drugi je nestrpljivo
kružio oko nje.

Deni je zaplivala što je brže mogla. "Šta se dešava? Da li je bitka
u svemiru završena? Da li nas je neko našao?"

Zdepasti, crni muškarac se isceri kad im se približila. Visoka,
dostojanstvena plavuša pored njega nestrpljivo se okrenula da
produži čim ih je Deni sustigla.

"Ne b' li čuli uzbunu da j' bilo dolazećih Itija?" zavitlavao se crni
muškarac dok su plivali duž kičme. Za Deni je bila zasad nerešiva
tajna zašto tamnopusi Emerson D'Anit povremeno afektira sa
ovakvim govorom.

Osetila je olakšanje kad je čula da nisu napadnuti, ali ako
Galaktinci ne dolaze da ih pokupe, otkuda onda tolika gužva?

"Istraživački pohod!" Sudbina izgubljene patrole potpuno joj je
nestala iz svesti, toliko je bila zaokupljena sopstvenim problemima.
"Džilijan, jesu li se vratili? Jesu li se Tošio i Hikahi vratili?"

Starija žena plivala je uz nesvesnu gracioznost dugačkih ruku i
nogu, na čemu joj je Deni zavidela. Njen duboki alt neobično se

dobro pronosio kroz vodu. Lice joj je bilo namršteno.

"Da, Deni, vratili su se. Ali bar četvero ih je mrtvo."

Deni je dahnula. "Mrtvi? Kako...? Ko...?"

Džilijan Baskin nije usporila tempo. Odgovorila je preko ramena. "Još ne znamo kako... Kad se Brukida vratio, pomenuo je Fip-pita i SSassiju... i rekao da će spasioci verovatno naći ostale nasukane ili ubijene."

"Brukida...?"

Emerson ju je munuo laktom. "Pa, gde si ti to bila? Bilo je objavljeno kad je stigao, još pre nekoliko sati. Gospodin Orli uzeo je starog Hanesa i dvadeset delfina da nađu Hikahi i ostale."

"Ja... mora da sam spavala u to vreme." Deni se premišljala, polako, sve dok nije došla do određenog šimpanze. Zašto mi Čarli nije rekao kad sam došla na posao? Verovatno je potpuno zaboravio na to. Jednog dana će ga neko zadaviti zbog te monomanije!

Doktorica Baskin već je isprednjačila sa dva delfina. Bila je gotovo isto tako dobar plivač kao Tom Orli i niko od ostalih petoro ljudi na brodu nije mogao da se meri sa njom kada je u žurbi.

Deni se okrenula prema Emersonu. "Pričaj!"

D'Anit joj je brzo ponovio Brukidinu priču - o krvoločnom korovu, o zapaljenoj svemirskoj krstarici i o divljim talasima koji su pratili njen pad i izazvali beskrajni ciklus spasilačke groznice.

Deni je bila zapanjenja pričom, naročito ulogom mladog Tošija. To joj nimalo nije ličilo na Tošija Ivašiku. On je bio jedina osoba na 'Brazdaču' koja je izgledala mlađa i usamljenija od nje. Kadet joj se dopadao, naravno, i nadala se da nije izgubio život pokušavajući da postane junak.

Onda joj je Emerson preneo najnovija govorkanja - o izbavljenju sa ostrva tokom ponoćne oluje i o urođenicima koji su koristili alatke.

Ovoga puta Deni je zastala u pola zamaha. "Domoroci? Siguran si? Lokalni pre-razumni žitelji?"

Sada su bili na svega deset metara od velikog otvora pri pramcu. Kroz njega je dopirala kakofonija visokih pisaka i kričanja.

Emerson je slegnuo ramenima. Taj pokret stresao mu je sloj mehurića sa ramena i ivice maske. "Deni, zašto ne odemo tamo da proverimo? Dosad imamo samo glasine, a oni su sigurno već prošli

dekontaminaciju."

Spreda je doprlo iznenadno, visoko cviljenje motora; onda je kroz otvor prošlo troje saonica. Zaokružile su, jedna po jedna, oko Deni i Emersona pre nego što su stigli da se pomere, ostavljajući za sobom uzavreli trag mehurova.

Na svakim saonicama, privezan pod plastičnim zvonom, nalazio se po jedan povređeni delfin. Dvoje ih je imalo duboke, grubo previjene rane na bokovima. Deni je iznenađeno zatreptala kad je videla da je jedan od njih Hikahi, treći oficir 'Brazdača'.

Ambulantne saonice nagnule su se da bi prošle ispod kičme broda i pošle prema otvoru u unutrašnjem zidu cilindra. Na poslednjim saonicama pridržavajući se za rukohvat, nalazila se plavuša sa kojom su doplivali ovamo. Slobodnom rukom pritiskala je dijagnostički monitor na bok jednog od ranjenih delfina.

"Nikakvo čudo što je Džilijan u tolikoj žurbi. Bilo je glupo što sam je usporila."

"O, ne brini zbog toga." Emerson ju je uhvatio za ruku. "Povrede ne izgledaju kao da im je potreban ljudski lekar. Makani i autodok mogu da učine gotovo sve, kao što znaš."

"Ipak, možda ima biohemijskih oštećenja...otrova...možda mogu da pomognem."

Okrenula se da pođe, ali inženjerova ruka ju je zadržala. "Pozvaće te ako je u pitanju nešto sa čime Makani i Baskinova ne mogu da izađu nakraj. A i ne verujem da bi volela da propustiš novosti koje se odnose na tvoju struku."

Deni je pogledala za saonicama i klimnula glavom. Emerson je bio u pravu. Ako bude bila potrebna, pozvaće je preko interkoma, a saonice će je prebaciti brže nego što bi mogla da pliva. Pošli su prema žagoru uzbuđenih delfina u spoljašnjoj ustavi i ušli u prednju komoru, usred kovitlaca uzmuvanih sivih tela i komešanja mehurića.

Prednja ustava na 'Brazdačevom' pramcu bila je glavna veza broda sa spoljašnjošću. Cilindrični zidovi bili su pokriveni skladišnim odeljenjima sa paucima, saonicama i ostalom opremom za posadu koja bi po nalogu napuštala brod. Na pramcu su postojala tri prostrana izlaza.

U luci i svemiru, prostranu komoru zauzimali su skif i dugi čamac.

Kljun oba mala broda dodirivao je metalnu dužicu koja bi ga propustila napolje, u vakuum, vazduh ili vodu, već prema potrebi.

Rep skifa završavao se blizu pregrade dvadesetmetarske ustave, ali zadnji kraj mnogo većeg dugačkog čamca nestajao je u rukavcu koji se produžavao u lavirint soba i prolaza u 'Brazdačevom' debelom valjkastom oklopu.

Iznad njih, treće sidrište bilo je prazno. Laki kapetanski čamac bio je izgubljen u čudnoj nesreći pre više nedelja, zajedno sa deset članova posade, u području kome je Kraidaiki dao ime Grozdasti plićak. Taj nestanak u toku istraživanja Napuštene flote vrlo je retko pominjan u razgovorima.

Deni je ščepala D'Anitovu ruku kad su pored njih prošle još jedne saonice, sporije od ambulantnih. Za njih su bile pričvršćene zapečaćene zelene vreće. Suženje na jednom kraju svake od njih, i pljosnato proširenje na drugom, jasno su govorili šta se nalazi u njima.

Sve su vreće jednake veličine, pomislila je Deni. Da li to znači da je Tošio živ? Onda je ugledala, pored odeljenja za dekontaminaciju, mladića u ronilačkom odelu okruženog gomilom delfina.

"Eno ga Tošio!" uzviknula je, pomalo iznenađena silinom olakšanja koje je osetila. "Je li to Kipiru pored njega?" pokazala je.

D'Anit je klimnuo glavom. "Aha. Izgleda da su dobro. Po mom računu, Hist-t je uleteo u struju prema nebu. To je grdna šteta. Dobro smo se slagali." Emersonov afektirani sleng potpuno je nestao dok je izražavao žaljenje zbog gubitka prijatelja.

Provirio je prema grupi. "Možeš li smisliti dovoljno služben razlog da se pojavimo tamo? Većina delfina skloniće nam se sa puta iz navike, ali Kraidaiki je nešto drugo. Odgrišće nam stražnjice ako pomisli da se beskorisno movamo okolo i smetamo."

Deni je baš razmišljala o tome. "Prepusti sve meni." Povala ga je u gomilu koja se tiskala, dotičući peraja i repove, da bi joj oslobodili prolaz. Većina delfina sklanjala se u stranu čim bi ugledala ljude.

Deni se osvrtna po gomili koja je pištala i cuktala. Zar ne bi trebalo da je Tom Orli tu, pomislila je. On, Hanes i Tišt bili su sa sapasiocima, zar ne? Pa zašto ga, onda, ne vidim? Moraću uskoro

da razgovaram sa njim!

Tošio je delovao kao vrlo umoran mladić. Upravo je izišao iz dekontaminatora i polako je svlačio ronilačko odelo dok je razgovarao sa Kraidaikijem. Uskoro je ostao da pliva nag, ako se ne računa maska. Kipiru je bio pored njega. Iscrpljeni delfin nosio je aparat za disanje, verovatno po lekarskom naređenju.

Iznenada su naočari koje su ograničavale Denin vidik počele da se njišu i okreću u svim pravcima.

- * ...hrpa trapavih lenjivaca -
nek se mani prisluškivanja!
- * Mreže Ikija naći će ih -
jer nemaju posla ni svrhe!

Nagli razlaz delfina izbubecao je Deni i Emersona: za nekoliko sekundi masa se proredila.

"Ne t-terajte me da se ponavljam!" Kraidaikijev glas poterao je neodlučnije svemirce. "Ovde je sve gotovo. Razmišljajte jasno i obavljajte svoj posao!"

Pored kapetana i Tošija ostalo je desetak delfina: osoblje spoljnje ustave i kapetanovi pomoćnici. Kraidaiki se okrenuo prema Tošiju. "Hajde, mali, časni borče, završi svoju priču."

Momak je pocrveneo, smeten ovom počašću. S mukom je podigao otežele kapke i pokušao da zauzme nešto nalik na zvanično držanje u strujećoj tečnosti.

"Pa, mislim da je to sve, ser. Rekao sam vam sve što su mi Orli i Tišt kazali o svojim planovima. Ako galaktinska olupina izgleda iskoristivo, poslaće nazad saonice sa izveštajem. Ako ne, vratiće se što brže budu mogli sa onim što uspeju da spasu."

Kraidaiki je pravio male krugove donjom vilicom. "Rizzzična igra", zaključio je. "Neće stići do olupine za manje od dana. A i više dana će proći bez kontakata..."

Sa otvora za disanje podigli su mu se mehurići.

"Pa, vrlo dobro. Sad ćeš se odmoriti, a onda ćeš doći kod mene na večeru. Bojim se da će tvoja nagrada što si nam spasio Hikahi, a

možda isto tako i naše živote, biti ispitivanje kakvo ti možda ne bi priuštili ni naši neprijatelji."

Tošio se umorno nasmešio.

"Potpuno shvatam. Rado ću dopustiti da cedite iz mene informacije, samo ako mogu najpre da jedem... i da se bar zakratko osušim!"

"Dobro, vidimo se kasnije!" Kapetan je klimnuo glavom i okrenuo se da ode.

Deni je baš htela da vikne za Kraidaijem, kad se neko drugi oglasio pre nje.

"Molim vas, kapetane, mogu li nešto da kažem?"

Glas je bio melodičan. Pripadao je krupnom mužjaku delfina čija je prošarana siva boja pokazivala da pripada podliniji Stenosa. Imao je civilni oklop, bez kabastih istezača ili teških mehaničkih ruku koje je nosila posada. Deni je osetila snažnu potrebu da se sakrije iza Emersona D'Anita. Nije primetila Sahota u masi dok nije progovorio.

"Pre nego što odete", zapevušio je delfin. Glas mu je zvučao nehajno. "Moram vasss zamoliti za dozvolu da odem na to ossstrvo gde je Hikahi bila nasukana."

Kraidai se lakim pokretom repa izvio uvis da bi pogledao govornika. Obratio mu se sa skepsom. "Raznogovorniče, to nije riblji bar, to ostrvo, na kome poezija može iskupiti grešku. Zašto okušavaš sreću sa hrabrošću koju nikad ranije nisi pokazivao?"

Sahot je za trenutak ostao nepomičan. Iako nije volela civilnog stručnjaka, Deni je osetila kako u njoj raste sažaljenje. Sahotovo ponašanje kod Napuštene flote, kada je odbio da pođe sa nesrećnom istraživačkom ekipom, nije bilo za divljenje. Poneo se kao kukavica.

Ali, pokazalo se da je bio u pravu. Kapetanski čamac i deset odličnih članova posade su izgubljeni, zajedno sa 'Brazdačevim' ranijim drugim zapovednikom.

Sve što im je ova žrtva donela bila je tri metra dugačka cev od nekog neobičnog metala, gusto izbušena posle vekova mikrometeoritskih udara. Lično ju je otkrio Tomas Orli. Džilijan Baskin je preuzela zapečaćeni ostatak i, koliko je Deni znala, niko ga od tada nije video. Teško da je bio vredan gubitka koji su pretrpeli.

"Kapetane", obratio se Sahot Kraidaikiju, "verujem da je to pitanje koje ni Tomas Orli nije imao dovoljno vremena da istraži. Otišao je da ispita oštećeni zvezdani brod, ali ostrvo nas i dalje zanima."

Nije fer! Deni je bila spremna da učini baš ovo! Trebalo je da bude dokaz profesionalnosti, samopotvrđivanja, kad progovori i zatraži...

"Iskreno, kapetane", nastavio je Sahot, "posle dužnosti da izbegnemo ovu zamku i obaveze da služimo klanu zemaljskih vrsta, koja najveća odgovornost pada na nas?"

Kraidaiki je izgledao besno. Očito bi rado odgrizao Sahotovo leđno peraje zato što ga ovako izaziva. Ali, isto tako, Sahot ga je gađao dvoseklim harpunom... pomenuo je reč 'dužnost' i uvio ju je u zagonetku. Kapetan je mlatio repom, ispuštajući duboke nizove sonarnih klikova, nalik na kucanje sata. Oči su mu bile udubljene i tamne.

Deni nije mogla da sačeka dok kapetan reši zagonetku, ili pošalje Sahota u samicu.

"Urođenici!" povikala je.

Kraidaiki se okrenuo i pogledao je. Deni je pocrvenela kad je osetila kako je prekriva njegovo polje ispitivačkog zvuka. Znala je da talasi prodiru u svaki njen organ, otkrivajući čak i šta je doručkovala. Kraidaiki ju je plašio. Nije se osećala nimalo nalik na pokrovitelja moćnog i složenog uma iza tog širokog čela.

Kapetan se iznenada okrenuo i otplivao do Tošija. "Imaš li još one alatke šššto ih je probrao Tomas Orli, mladi lovče?"

"Da, ja..."

"Molim te, predaj ih nakratko biologu Sadmenu i lingvisti Sahotu pre nego što se povučeš. Kad se odmoriš, uzećeš ih nazad, zajedno sa mišljenjem ssstručnjaka. Lično ću ih pregledati za vreme večere."

Tošio je klimnuo glavom. Kapetan se brzim pokretom okrenuo prema Deni.

"Pre nego što dam dozvolu, morate imati plan. Imaćete malo materijalne pomoći, a na prvi znak opasnosti bićete opozvani. Možete li prihvatiti takve uslove?"

"D-da... biće nam potrebni monofilamentni kabel za vezu sa brodom, priključak za kompjuter i..."

"To se dogovori sa Kipiruom, pre nego što ode da se odmori. Mora vam pomoći da formulišete nešto što će biti prihvatljivo i sa vojnog glediššta."

"Kipiru? Ali, mislila sam..." Deni je pogledala mladog delfina i progutala netaktilno pitanje koje je zamalo postavila. Tih pod svojim aparatom za disanje, pilot je izgledao nesrećniji nego ikada.

"Imam svoje razloge. Kao pilot, neće nam biti od velike pomoći dok mirujemo. Mogu ga osloboditi posla ovde da bi vama bio veza... ako se složim sa vašim planom."

Kapetanova pažnja nagnala je Kipirua da se blago pogrbi i odvrati pogled. Tošio je spustio ruku na njegova glatka leđa. I to je bila promena. Njih dvojica nikad ranije nisu delovala kao dobri prijatelji.

Kraidaikijevi zubi sinuli su pri jasnom svetlu ustave.

"Ima li još pitanja?"

Svi su ćutali.

Kraidaiki je zamahnuo repom i zazviždao frazu komande za razlaz. Izvio se i otišao brzim, snažnim zamasima. Pomoćnici su ga pratili na maloj udaljenosti.

Kipiru je posmatrao kapetana kako odlazi, a onda se obratio Deni i Sahotu.

* Vama na usluzi, potražite me -

U mojoj kabini, dok plivam, dišem -

* Kada ispratim Tošija na Odmor... *

Tošio se nasmešio kad ga je Deni brzo zagrlila. Onda se okrenuo i otplivao, sa rukom na Kipiruovim leđima, prateći delfinove spore pokrete.

Baš tada se otvorio jedan od liftova iz unutrašnjosti broda i iz njega je izletela plavo-žuta prilika. Prostoriju je ispunila vesela graja kad je drugi brodski kadet sunuo pored Kipirua i mladića, a zatim počeo da pliva oko njih u sve užim krugovima, uzbuđeno brbljajući.

"Veruješ li da će Tošio uspeti da odspava?" upitao je Emerson.

"Ne, ako ga Aki natera da mu sve ispriča pre večere sa kapetanom." Deni je zavidela Akiju i Tošiju na prijateljstvu, snažnom i stalnom kao zvezde. Posmatrala je mladića kako se smeje, braneći

se od prijatelja dok su nestajali u tunelu.

"Pa, sestro", Emerson D'Anit se iscerio na Deni, "izgleda da si dobila naučnu komandu. Moje čestitke."

"Ništa još nije rešeno", odgovorila je. "Osim toga, zapovednik će biti Kipiru."

"Kipiru će biti vojni zapovednik. To me pomalo zbunjuje. Ne znam na šta cilja Kraidaiki, određujući na tu dužnost Kipirua posle načina na koji čujem da se ponašao tamo napolju. Pretpostavljam da hoće da ga malo makne... odavde."

Deni je morala da se složi, mada je mislila da je to pomalo okrutno.

Iznenda je osetila mek, gladak dodir na unutrašnjem delu leve butine. Ciknula je i brzo se okrenula sa rukom na grlu, a onda je odahnula kad je videla neodelfinskog antropologa, Sahota, kako je ispružio levo grudno peraje da bi je pogladio. Stenos joj se prevrtljivo nasmešio. Neravni zubi jasno su mu sinuli.

Deni je osećala kako joj srce tuče. "Ajkulin sine! Stihoklepče nijedan! Idi i vodi ljubav sa neopranim bocama za uzorke!" Glas joj se slomio.

Sahot se trgao unazad, oči su mu se za trenutak raširile od iznenađenja. Očito nije očekivao da će Deni biti tako prenapeta.

"O, Deni", uzdahnuo je. "Sssamo sam hteo da ti zahvalim što si posredovala kod Kraidaikija. Očito je tvoja ljupkost bila ubedljiviji od svih razloga koje sam ja mogao da iznesem. Izvini ako sssam te prepao."

Deni je frknula na Sahatovo dvosmisleno izvinjenje. Ipak, njena reakcija je zbilja bila preterana. "Oh... nije važno. Samo se nemoj tako šunjati oko mene!" Puls joj se polako smirivao.

Čak i bez okretanja, mogla je da oseti kako se Emerson D'Anit ceri sebi u bradu. Muškarci, pomislila je. Da li oni ikad odrastu?

"Ej, Deni?" Sahatov glas brujao je kao gudački trio. "Ima jedna sitnica o kojoj treba da porazgovaramo, ako budemo zajedno išli u pohod na to ostrvo. Hoćeš li biti toliko neotesana da dopustiš Kraidakiju da izabere komandanta na osnovu predrasude? Ili ćeš i meni dati priliku? Možda da se rvemo za tu časst?"

D'Anit se zakašljao. Okrenuo se na drugu stranu i pročistio grlo.

Deni je pocrvenela. "Prepušćićemo kapetanu da odluči šta je najbolje. Osim toga... nisam sigurna da treba oboje da idemo. Čarli mi je rekao da će te možda zanimati njegove analize uzoraka planetne kore... ima tragova paleotehnologije u skorijim slojevima. Trebalo bi odmah da odeš do njega."

Sahatove oči su se suzile. "To i jesste zanimljivo. Mislio sam da je planeta zaparložena mnogo duže nego što bi trajali takvi tragovi."

No, razbio je Denine nade. "Avaj. Kapanje za davno sprženim ostacima propalih kitrupskih civilizacija nije ni upola važno kao uspostavljanje kontakta sa pre-razumnima i postavljanje odgovarajućeg pokroviteljskog zahteva za vas ljude. Mi, delfini, možda ćemo imati nove šticieničke rođake pre nego što neo-psi budu završeni! Neka nebo pomogne sirotim stvorenjima ako neko od Tandua ili Soroa ili sličnih naroda nabasa na njih!"

"Osim toga", uprepodobio se, "ovo je prilika da se nas dvoje bolje upoznamo... i razmenimo stručne informacije, naravno."

Emerson D'Anit je morao ponovo da se zakašlje.

"Već sam predugo zanemario popravke, deco", rekao je. Ponovo je prešao na sleng. "Vreme mi je da se vrcem do oni moji mašina, a vas ću ostavim da s'izrazgovarate o svojim planovima."

D'Anit je jedva sakrivao cerenje. Deni se zaklela na osvetu. "Emersone", prosiktala je.

"Kaž', curo." Pogledao ju je sasvim nedužno.

Prostrelila ga je pogledom. "Oh... kladim se da nemaš ni kapi keltske krvi u telu!"

Crni inženjer joj se nasmešio. "Šta, ženska, nis' znala? Svi Škoti su inženjeri i svi inženjeri su Škoti." Mahnuo joj je i otplivao pre nego što je Deni stigla da smisli neki odgovor. Poklopljena, zgrozila se, i to šablonom!

Kad ih D'Anit više nije mogao čuti, Sahot joj se približio sa strane. "Hoćemo li da počnemo sa planiranjem našeg pohoda?" Usta su mu bila tik uz Denino uho.

Deni je ustuknula. Iznenada je primetila da su svi otišli. Srce je počelo jače da joj udara i kao da nije mogla da dobije dosta vazduha kroz masku. "Ovde ni slučajno!" Okrenula se i zaplivala. "Idemo u trpezariju. Tamo imamo mape... i vazdušne komore! Tamo čovek

može da diše!"

Sahot ju je krenuo za njom, neprijatno blizu.

"O, Deni..." rekao je, ali nije navljivao. Umesto toga, počeo je da peva duboku, skladnu, mešovitu melodiju u složenom i maglovitom dijalektu trinarnog.

I protiv svoje volje, Deni je osetila da se unela u pesmu. Bila je čudna, neobično lepa i trebalo joj je nekoliko minuta da shvati da je takođe krajnje poročna.

15. STENOSI

Moki, Šrika-Pol i Hakuka-Džo proveli su svoje poslednje slobodno razdoblje onako kako su ih provodili već nedeljama - žaleći se.

"I d-danas je ponovo bio u mom odeljenju", dočepao se reči Šrika-Pol, "zabijajući njušku u sssvačiji posao. Misli da je tako diskretan, a svojim nikogovićima puni glavu onim Kinink-ehom!"

Moki je klimnuo glavom. Nije bilo sumnje o kome je reč.

* Viču, pevaju,
pričaju, pričaju
* i svi se dive
njegovoj Logici! *

Hakuka-Džo je žmirnuo. Moki je u poslednje vreme retko govorio englički, a njegov trinarni imao je suviše primesa primalnog da bi bio pristojan.

Ali, Šrika-Pol je, izgleda, smatrao Mokijevu žaoku razložnom. "Sssvi Tursiopsi obožavaju Kraidaikija. Oponašaju ga i trude se da deluju kao posvećenici Kininka! Čak i pola naših Stenosa kao da je progutalo njegove bajalice!"

"Pa ako može da nasss izvuče žive odavde, oprostiću mu čak i te njuškave inspekcije", odvratio je Hakuka-Džo.

Moki je zavrteo glavom.

* Živi! Živi!
U dubokoj vodi!
* Sledi, sledi
Oštrozubog vođu! *

"Hoćeš li ućutati?" Hakuka-Džo se brzo osvrnuo da oslušne odjeke u prostoru za odmor. Nekoliko članova posade okupilo se oko automata za hranu. Nije bilo znaka da su išta čuli. "Pazi na domet! U nevolji si i bez bundžijskih parola! Čuo sam da se doktor Mec raspitivao o tebi kod Takata-Džima!"

Moki se prkosno nasmešio. Šrika-Pol se složio sa njegovom neizgovorenom primedbom. "Mec neće ništa postići", rekao je Šrika-Pol. "Javna je tajna da je on izabrao pola Stenosa na brodu. Mi smo njegovi mezimci", zapevušio je. "Sad kad Orli i Tišt nisu tu i kad je Hikahi u ambulanti, jedini od koga treba da se pazimo jeste glavni pametnjaković lično!"

Hakuka-Džo se plašljivo osvrnuo. "I ti? Gledaj da ućutiš! Eno dolazi K'ta-Džon!"

Druga dvojica su se okrenula u pravcu koji je pokazao. Ugledala su krupnog neodelfina kako pliva iz glavnog lifta prema njima. Delfini upola manji od njega brzo su se uklanjali sa divovog puta.

"Pa šššta? On je naš!" nesigurno je rekao Šrika-Pol.

"Ali je osim toga i podoficir!" ljutito je odgovorio Hakuka-Džo.

"I on mrzi Tursiopske pametnjakoviće!" Moki je upao na engličkom.

"Možda, ali ako je i tako, zadržava to za sebe! On zna šta ljudi misle o rasizmu!"

Moki je pogledao u stranu. Tamno-pegavi fin se kao i mnogi delfini odnosio prema pokroviteljskoj rasi sa nekim sujevernim strahom. Nemoćno je uzvratio na trinarnom.

* Pitaj crne ljude -
smeđe, žute ljude
* Pitaj i delfine -
o ljudskom rasizmu! *

"To je bilo odavno!" obrecnuo se Hakuka-Džo, pomalo uvređen. "I ljudi nisu imali pokrovitelje da ih vode!"

"Baššš t-tako..." rekao je Šrika-Pol, ali njegovo slaganje zvučalo je nesigurno.

Svi su ućutali kad im se približio K'ta-Džon. Hakuka-Džo je osetio ponovnu drhtavicu pri pogledu na podoficira.

K'ta-Džon je bio div od preko tri metra dužine, koga dva čoveka ne bi mogla obujmiti rukama. Zatupasti nos delovao mu je nabusito i, za razliku od ostalih takozvanih Stenosa na brodu, koža mu nije bila pegasto prošarana nego jasno kontrastno obojena. Govorkalo se da

je on jedan od 'posebnih' slučajeva doktora Meca.

Div je doplivao do njih i glasno izdahnuo mnoštvo mehurića. Njegova otvorena usta otkrivala su zastršujući niz grubih zuba. Drugi su gotovo nesvesno zauzeli ponizan položaj, oborenih očiju i zatvorenih usta.

"Čujem da je opet bilo tuče..." K'ta-Džon je zatutnjao na dubokom podvodnom engličkom. "Na sreću, bio sam u stanju da potkupim starijeg podoficira S'tatu retkom čulnom trakom, pa se složio da ne raportira kapetanu. Očekujem da će mi neko nadoknaditi cenu trake, i to sa k-kamatom..."

Moki kao da je hteo da progovori, ali K'ta-Džon ga je presekao.

"Bez izgovora! Tvoja ćud mi je opterećenje bez koga bih sasvim lepo mogao. S'tata bi imao pravo da te izazove što si ga tako ugrizao s leđa!"

* Izazovi! Izazovi!
Bednog Tursiopsa!
* Izazovi...

Moki jedva da je izgovorio početak kad ga je pogodilo K'ta-Džonovo snažno peraje. Proleteo je nekoliko metara kroz vodu pre nego što se zaustavio, previjajući se od bola. K'ta-Džon mu je prišao sasvim blizu i tiho promrmljao.

"Ti si Tursiops! Tako je cela tvoja vrsta registrovana u Biblioteci! Tursiopss amicusss... 'prijateljski tuponosi'! Pitaj doktora Meca ako mi ne veruješ! Svojim životinjskim ponašanjem dovodiš u nepriliku ostale na brodu koji imaju nasleđe Stenosa u genima - vicekapetana Takata-Džima i mene, na primer - a ja ću te naučiti kako da budeš prijateljski tuponosi! Napraviću palamare od tvojih creva!"

Moki je uzdrhtao i okrenuo se, čvrsto sklopljenih usta.

K'ta-Džon je prešao preko zgurenog delfina prezrivim mlazom sonara, a onda se okrenuo da pogleda ostale. Hakuka-Džo i Šrika-Pol dokono su posmatrali blistave, šarene skalare koji su ostavljeni da mirno plivaju kroz središnji prostor. Hakuka-Džo je tiho zviždao.

"Pauza je skoro gotova", obrecnuo se podoficir. "Nazad na posao. I čuvajte omrazu za svoje privatne razgovore!" K'ta-Džon se

okrenuo i žurno otišao, dok je komešanje vode iza njegovih peraja gotovo preturilo ostale.

Hakuka-Džo ga je posmatrao kako odlazi i zazviždao dug, dubok uzdah.

To bi trebalo da bude dovoljno, mislio je K'ta-Džon dok je žurio na dužnost u tovarno odeljenje. Naročito će Moki biti tih neko vreme. I bolje mu je tako.

Ako je Takata-Džimu išta nepotrebno, onda je to plima rasističkih nagoveštaja i sumnji. Ljudi bi se složno otuđili od nas zbog tako nečeg.

A i ne treba privlačiti Kraidaijevu pažnju. Takata-Džim uporno tvrdi da treba pružiti kapetanu još jednu priliku, kako bi se pojavio s planom da nas žive dovede kući.

Pa, dobro. Ja mogu da čekam.

Ali šta ako ne uspe? Šta ako on nastavi da traži žrtvovanje od posade koja se nije upisala u dobrovoljne heroje?

U tom slučaju, neko će morati da se pojavi pred posadom sa alternativom. Takata-Džim je još neodlučan, ali to neće dugo trajati.

Ako dođe vreme, biće im potrebna podrška ljudi, a Mokijevo međurasno siledžijstvo uništiće takvu mogućnost. K'ta Džon je nameravao da drži na oku tog Stenosa i natera ga da bude i fin i poslušan.

Iako bi bilo lepo s vremena na vreme zagristi rep nekog prokletog, plitkovodnog, licemernog pametnjakovića Tursiopsa!

16. GALAKTINCI

- Veselite se - pevušio je četvrti Brat Abonosnih Senki. Veselite se, jer je peti mesec male prašnjave planete osvojen!

Braća noći teško su se borila za ovo uporište moći, sa koga će uskoro poteći nesavladiva snaga i zbrisati s neba jeretike i bogohulnike. Ovaj mesec obezbediće da nagrada bude njihova i samo njihova!

Nijedan od ostalih meseca u Kitsemenijevom sistemu nije imao osebenost kao ovaj: gotovo jedan postotak nenabavijuma u kori. Već se spustilo trideset brodova Braće i počela je izrada oružja.

Kao i uvek, Biblioteka je bila ključ. Pre mnogo ciklusa, četvrti Brat Abonosnih Senki naišao je na neobičan podatak o pronalasku korišćenom nekada davno, u ratu dveju sada već odavno izumrlih rasa. Trebalo mu je pola životnog veka dok nije razabrao pojedinosti, jer Biblioteka je lavirint. Sada je došlo vreme naplate!

- Veselite se! - Ponovo se začuo uzvik. Bila je to himna trijumfa namenjena da je i drugi čuju, i zaista su neke od zaraćenih strana počele da primećuju kako se nešto neobično dešava tamo u uglu Kitsemenijevog sistema. Dok su se najžešće borbe vodile oko gasnog džina od strateške važnosti i samog Kitrupa, neki neprijatelji počeli su da šalju izviđače u tom pravcu da vide šta to nameravaju Braća Noći.

- Neka dođu i vide! Zar je važno? -

Soroanski brod posmatrao ih je neko vreme. Zar je mogao da predkaže njihove naume?

- Nikada! Citat je bio suviše tajanstven! Naše novo oružje suviše je dugo čamilo u prašnjavim arhivama. Razumeće tek kad ovaj mesec počne da vibrira u petnaestom prstenu verovatnoće, šaljući talase nesigurnosti koji će rastrgnuti njihove bojne flote! Onda će se njihove brodske Biblioteke setiti, ali biće prekasno! -

Brat Abonosnih Senki posmatrao je iz svemira kako se približava završetak posla na rezonatoru, posmatrao je kako prizemljeni brodovi predaju svoje kombinovane energije napravi. Sa udaljenosti od hiljadu jedinica mogao je da oseti talas koji je nastajao...

- Šta to rade? Šta to rade od Praoca prezreni Soroj? -

Instrumenti su pokazivali da Braća Noći nisu sami u petnaestom prstenu. Sa broda Soroa dopro je tihi ton, varijacija na ritam koji se izlivao sa malog meseca. Odjek.

Petnaesti prsten počeo je da odjekuje. To je bilo nemoguće, ali bio je u sazvučju sa ritmom Soroa!

Braća na tlu pokušavala su da priguše signal za bekstvo, ali već je bilo prekasno! Mali mesec se zatresao i raspao. Veliko komade stenja letelo je na sve strane, mrveći brodove koji bi im se zatekli na putu.

- Kako su mogli znati? Kako su mogli...? -

A onda je Brat Abonosnih Senki razumeo. Vrlo davno, kad je tek počeo potragu za novim oružjem, postojao je jedan vrlo ljubazan bibliotekar. Pilan. Pilani su uvek bili u blizini sa korisnim predlozima, sa podatkom koji bi bio od pomoći. Brat nije ni razmišljao o njemu. Bibliotekari treba da budu od pomoći i neutralni, bez obzira na poreklo.

- Ali, Pile su štićenici Soroa - shvatio je Brat. - Znači, Krat je sve vreme znala. -

Izdao je naređenje da se preostale snage sakriju. - To je samo privremeno povlačenje. Ipak ćemo mi biti ti koji će zarobiti Zemljane!

-

Iza razletelih ostataka, mali mesec se i dalje raspadao.

17. TOM ORLI

Hanes Suezi ležao je nagnut na saonicama za teške poslove odmah do Tomasa Orlija. Suvonjavi, ćelavi pronalazač mahnuo je prema olupini ispred njih.

"To je brod Tenanijaca", rekao je glavni inženjer. "Prilično je gadno izgužvan, ali ipak nema sumnje. Vidiš? Nema oslonaca stvarnosti, samo projektori staze na glavnim rubovima. Tenanijci se užasavaju promena stvarnosti. Ovaj brod uopšte nije bio predviđen za korišćenje zakrivljene verovatnoće. Da, svakako je tenanijski, ili nekog tenanijskog šticeenika ili saveznika."

Delfini su polako kružili u blizini, izmenjujući se kod vazdušnih komora pod saonicama i ispuštajući uzbuđene sonarne coktaje dok su posmatrali džinovski izlomljeni vrh strele pod sobom.

"Mislim da si u pravu, Hanese", rekao je Tom. "Koliki je to div!"

Bilo je začuđujuće što je brod još u jednom komadu. Udarivši u okean pri brzini od pet maha, razorio je bar dva mala podvodna ostrva - ostavljajući trajnja udubljenja umesto njih - i zaorao duboku brazdu u okeanskom dnu pre nego što se konačno zaustavio u nanosu pelagijalnog mulja, nedaleko od strme padine o koju se sasvim mogao razbiti. Litica nad njima izgledala je trošno i nesigurno. Još jedan jači udar svakako bi izazvao rušenje koje bi potpuno zatrpalo olupinu.

Orli je znao da je kvalitet stazisnih štitova Tenanijaca sačuvao brod. Čak i umirući, tenanijski brodovi smatrani su nedostojnim izbavljenja iz nevolje. U bici su bili spori, teško pokretljivi, ali bilo ih je teško trajno onesposobiti baš kao i bubašvabu.

Zasad je bilo teško proceniti oštećenje. Svetlo sa površine bilo je plavičasto i mutno u dubini. Delfini neće uključiti lučne svetiljke koje su nanizali sve dok Tišt ne kaže da će to biti bezbedno. Na sreću, olupina se nalazila dovoljno plitko da bi se moglo stići do nje i dovoljno duboko da ih zakloni od špijunskih očiju što su motrile odozgo.

Tuponosa delfinka prošaranog trbuha doplivala je naviše do saonica. Zamišljeno je kružila nose.

"Zaista je neverovatno, zar ne, Tome?" upitala je. "Trebalo bi da se raspao u džilion delića."

Na ovoj dubini glas joj je bio neobično čist. Ispuštanje vazduha iz nozdrva i sonarni ciktaji stapali su se na komplikovan način, pretvarajući govor u zamršenu opsenu telesnih funkcija. Za nekog smetenog kopnenog čoveka, neodelfinski podvodni govor zvučao je više kao uštímavanje avangardnog orkestra nego kao neko ko govori izvedenu varijantu engleskog jezika.

"Misliš li da ga možemo issskoristiti?" upitala je.

Orli je ponovo pogledao brod. Bilo je prilično verovatno da u pometnji bitke nijedna od sukobljenih strana nad Kitrupom nije obratila pažnju na to kuda je pala ova ptičica. Već je imao nekoliko početnih zamisli, od kojih su jedna ili dve mogle biti dovoljno hrabre, neočekivane - i idiotske - da bi uspele.

"Hajde da ga pogledamo", klimnuo je glavom. "Predlažem da se razdvojimo u tri grupe. Prva će tražiti bilo kakav emisioni centar, naročito za verovatnoću, psi ili neutrinsko zračenje, i onesposobiće ga. Takođe će obratiti pažnju na preživjele, mada mi to izgleda prilično neverovatno",

Suezi je huknuo, posmatrajući unakaženu olupinu. Orli je nastavio.

"Druga grupa se usredsređuje na prikupljanje. Njih bi trebalo da vodi Hanes, zajedno sa Ti-Čaom. Tražiće monopole i prečišćene metale koje bi 'Brazdač' mogao da iskoristi. Uz malo sreće, mogli bismo naći neke zamene za kaleme koji su nam potrebni.

Sa tvojom dozvolom, Tišt, ja ću preuzeti treću grupu. Hoću da pregledam brod u celini i da istražim topografiju okolnog područja."

Tišt je škljocnula vilicama u znak slaganja. "Logika ti je dobra, Tome. Tako ćemo učiniti. Ostaviću Srećnog Kaa sa drugim saonicama u stanju pripravnosti. Osssstali se odmah dele u grupe."

Orli je uhvatio Tišt za leđno peraje kad se spremila da zazviždi naređenje. "Oh, bilo bi bolje da koristimo aparate za disanje dok smo u blizini, zar ne? Trinarni možda neće biti dovoljno pogodan, ali radije ću se odreći složenijih razgovora na engličkom nego da svi špartaju tamo-amo zbog vazduha, pa da se neko povredi."

Tišt je iskrivila lice, ali je izdala naređenje. Pohod je bio sastavljen

od disciplinovanih delfina - vrhuške 'Brazdačeve' posade - tako da je okupljanje kod saonica proteklo samo uz poluglasno gundanje i negodujuće žuborenje mehurića dok je svaki delfin podešavao dovod vazduha, obmotavajući vodove oko sebe.

Tom je čuo za prototip aparata za disanje koji bi dao delfinu strujnicu vazduha bez sprečavanja govora. Ako ikad nađe vremena, možda bi mogao i sam da izmajstoriše tako nešto. Nije mu predstavljalo problem da govori trinarni, ali iz iskustva je znao da će delfini imati teškoća pri saopštavanju tehničkih podataka na jeziku koji nije englički.

Stari Hanes je već gundao. Pomagao je u dodavanju aparata za disanje sa loše prikrivenim oklevanjem. Glavni pronalazač je, naravno, tečno govorio trinarni, ali je smatrao složenom logiku na tri nivoa. Da bude još gore, bio je slabačak pesnik. Očito, nije goreo od želje da pokuša sa rimovanim zviždukanjem tehničkih podataka.

Posao im je bio po meri. Nekoliko odabranih nižih oficira i članova posade koji su ih pratili pri spasilačkoj misiji vratili su se na brod, prateći Tošija i Hikahi i ostale žrtve cunamija. Samo je manji broj delfina ostao u pohodu. Ako iskrсне neka opasnost, moraće sami da se brinu o sebi. Nikakva pomoć sa 'Brazdača' ne može stići na vreme.

Bilo bi lepo da je Džilijan tu, sanjario je Tom. Ne zato što je istraživanje tuđinskih krstarica njeno polje stručnosti, nego zato što je poznavala delfine i znala bi da se snađe ako nešto zagusti.

No, ona je imala svoj posao na 'Brazdaču', pokušavajući da reši zagonetku mumije stare milijardu godina, koja uopšte ne bi trebalo da postoji. A u slučaju opasnosti, ona je bila još jedina osoba na 'Brazdaču', osim, možda, samog Kraidaijija, koja je znala za Nismašinu i njene potencijalne mogućnosti ako dobije pristup pravim podacima.

Tom se nasmešio kad je uhvatio samog sebe kako opet racionalizuje stvari.

U redu - znači, postoje dobri i logični razlozi zašto nas dvoje ne možemo baš sada biti zajedno. Primi ih takve kakvi su. Obavi svoj posao kako treba, pa češ možda moći da joj se vratiš za nekoliko dana.

Nikad nije dolazio u pitanje, još otkako su se sreli u mladosti, da li će njih dvoje biti par. Ponekad se pitao da li su njihovi planeri znali unapred, izbirajući gamete odabranih bračnih parova, da će se dva od rastućih zigota kasnije tako savršeno uklopiti - čak do jednostavne telepatije koja ih je ponekad spajala.

Verovatno je to bila srećna slučajnost. Ljudsko genetičko planiranje bilo je veoma ograničeno zakonima i običajima. Slučajno ili ne, Tom je bio zahvalan. Tokom rada za Zemaljsko veće, naučio je da je Vaseljena opasna i ispunjena razočaranjima. Vrlo su retki bili oni razumnjaci - čak i kad bi bili odgovarajuće opremljeni - koji su ikad dobili dovoljno ljubavi.

Čim su aparati za disanje bili razdijeljeni, Tom je uključio zvučnik na saonicama da bi pojačao svoj glas. "Svi zapamtite ovo: iako su sve galaktinske tehnologije zasnovane na Biblioteci, ta gomila znanja jeste tolika da se u brodskom koritu pod nama može nalaziti bilo kakav tip naprava. Prema svemu se ponašajte kao da je nagazna mina sve dok ga ne identifikujete i ne učinite bezopasnim.

Glavni zadatak prve grupe, pošto učutkaju olupinu, jeste da pronađu glavne vojne kompjutere. Možda će sadržavati zapis o početnom stanju bitke tamo gore. Taj podatak bio bi od neprocenjive važnosti za kapetana.

I, molim vas, svi obratite pažnju na hijelograf Biblioteke. Ako igde primetite taj simbol, označite mu položaj i pošaljite mi poruku. Voleo bih da vidim kakav su mikroogranak koristili."

Klimnuo je glavom prema Tišt. "Da li se slažete, poručniče".

Četvrti oficir 'Brazdača' škljocnula je vilicama i klimnula glavom. Orljeva učtivost bila je opštepoznata, ali ona bi pre zagrizla sopstveni rep nego što bi odbacila ijedan njegov predlog. 'Brazdač' je bio prvi veliki pohod koji su ikad predvodili delfini. Od početka je bilo jasno da među ljudima ima i onih čiji su saveti nosili patinu pokroviteljstva.

Uzviknula je na trinarnom.

* Tim Jedan, sa mnom -
Raspi se, slušaj

* Tim Dva i Hanes -
Tražite blaga
* Tim Tri i Orli -
Pravite mape
* Ni traga zemlje -
Ostati ne sme
* Posetu našu -
Ikom da oda
* Misli pa radi -
Logikom našom
* Mirno i tiho -
Napred! *

Tri formacije razdvojile su se po preciznim naređenjima. Jedna od njih izvela je sinhronizovani okret u valjku dok je prolazila pored Orlijevih saonica. U skladu sa naređenjem Tišt, jedini zvuk bilo je brzo kuckanje delfinskog sonora.

Orli je upravljao saonicama sve dok nije stigao na četrdeset metara od trupa broda. Onda je potapšao Hanesa po leđima i prevrnuo se preko boka.

Kakvo je divno otkriće bio brod! Orli je koristio plameni spektrograf za brzu analizu metala na ivicama zjapeće pukotine na njegovom zidu. Kad je otkrio odnose različitih proizvoda beta-raspada zviznuo je, pa su ga delfini u blizini ljubopitljivo pogledali. Mogao je samo da pretpostavi početnu čistoću i stepen izlaganja neutrinima, pre nego što je metal iskovan, ali grubi proračuni pokazivali su da je brod proizveden pre bar trideset miliona godina!

Tom je odmahnuo glavom. Takve činjenice pokazivale su koliko će vremena Čovečanstvu biti potrebno dok ne sustigne Galaktince.

Volimo da rase koje koriste Biblioteku smatramo za ubačene u kolotečinu, nekreativne i neprilagodljive, mislio je Orli.

To je često bila istina. Galaktinske rase su većinom bile suvoparne i nemaštovite. Ali...

Pogledao je tamni, oštećeni bojni brod i zamislio se.

Po legendi, Praoci su naložili da se stalno traga za znanjima pre

nego što su otišli u nepoznatom pravcu, pre mnogo eona. No, u stvarnosti, većina vrsta tražila je znanje u Biblioteci, i samo u Biblioteci. Njene zalihe vrlo su polako rasle.

Kakve svrhe ima istraživanje nečega što mora da je otkriveno hiljadama puta od strane onih koji su ranije postojali? Bilo je jednostavno, na primer, izbrati usavršeni projekat svemirskog broda iz arhiva Biblioteke i slepo ga pratiti, razumevajući samo mali deo onog što se gradi. Zemlja je imala nekoliko takvih brodova i oni su bili čudesni.

Zemaljsko veće, koje se staralo o odnosima između zamaljskih rasa i galaktinskog društva, jenom prilikom je gotovo podleglo ovoj primamljivoj logici. Mnogi ljudi zastupali su mišljenje da treba usvojiti modele Galaktinaca koje su starije rase i same usvojile od još starijih. Pozivali su se na primer Japana, koji se u devetnaestom veku suočio sa sličnim problemom - kako opstati među neuporedivo moćnijim nacijama. Japanci su uložili sve svoje snage da nauče da oponašaju svoje susede i na kraju su uspeli da postanu isti kao oni.

Većina u Zemaljskom veću, uključujući gotovo sve njegove delfinske članove, nije se složila sa tim. Smatrali su Biblioteku za neku vrstu osinjaka - izazovnog i verovatno vrlo hranljivog, ali isto tako i opasnog kao zamka.

Plašili su se sindroma 'zlatnog doba'... iskušenja da se 'gleda unazad' - da se znanje pronađe u najstarijim, najprašnjavijim tekstovima, umesto u najsavremenijim časopisima.

Osim nekoliko rasa, kao što su Kanteni i Timbrimi, galaktinsko društvo u celini bilo je zaglibljeno u taj tip mentaliteta. Biblioteka je bila njihovo prvo i poslednje прибежиште u slučaju bilo kog problema. Činjenica da su prastari zapisi skoro uvek sadržavali nešto korisno, nije činila ovakav pristup ništa manje odbojnim za mnoge samonikle sa Zemlje, uključujući i Toma, Džilijan i njihovog mentora, starog Džekoba Demvu.

Prevazilazeći tradicije tehnologije zasnovane na obojcima, vođe Zemljana bile su uverene da se od pronalazaštva može mnogo dobiti, čak i u tako kasnom razdoblju galaktinske istorije. U najmanju ruku, bilo je prijatno verovati u to. Za rasu samoniklih, ponos je bio veoma važan.

Siročad često nema ništa drugo.

No, ovde je bilo dokaza o moći logike 'zlatnog doba'. Sve na ovom brodu pokazivalo je gotovo nežnu prefinjenost. Čak i kao olupina, bio je prelepo jednostavan po građi, dok su ukrasi bili blago raskošni. Nije bilo vidljivih spojeva. Podupirači i spojnice uvek su služili još nekoj svrsi. Jedan je podržavao stazisne projektore, ali je očito takođe služio kao ometač suvišne verovatnoće. Orli je pomislio da bi mogao da otkrije ostala preklapanja, istančanosti koje su mogle proizići samo iz eona postepenih poboljšanja prastarih planova.

Bio je iznenađen dekadentnošću uzoraka, šepurenjem koje je smatrao ne samo tuđinskim, nego i arogantnim i bizarnim.

Jedna od Tomovih glavnih dužnosti na 'Brazdaču' bila je procenjivanje tuđinskih nacrti - naročito onih vojnih. Ovo nije bilo najbolje što su Galaktinci imali, ali se ipak osećao kao lovac na glave sa Nove Gvineje, ponosan na svoju novu kremenjaču, ali bolno svestan postojanja mitraljeza.

Pogledao je naviše. Njegova grupa se okupljala. Pokretom brade uključio je hidrofon.

"Svi spremni? Dobro. Podgrupa dva, pođite i proverite da li se ovaj kanjon proteže kroz ceo greben. Mogao bi da nam uštedi dvadeset klikova na povratku do 'Brazdača'.

Čuo je zvižduk saglasnosti Karaha-Džefa, vođe druge podgrupe. Dobro je. Taj fin je bio pouzdan.

"Pazite se", dodao je kad su otplivali. Mahnuo je ostalima da ga slede u olupinu kroz nagorelu, izuvijanu pukotinu u trupu.

Ušli su u zatamnjene hodnike jezivo poznatog izgleda. Svuda su bili tragovi zajednički za galaktinske kulture, nadograđeni sklopovima određene tuđinske rase. Svetleće ploče bile su iste kao na brodovima stotina drugih rasa, ali prostor između njih bio je drečavo ukrašen tenanijskim hijelografima.

Orli ih je sve ideografski pregledao, ali stalno je tražio jedan od njih, simbol koji se mogao naći svuda u Pet Povezanih Galaksija - zrakastu spiralu.

Reći će mi kada je nađu, podsetio je samog sebe. Delfini znaju šta me zanima.

Nadam se, ipak, da ne sumnjaju koliko strašno želim da vidim taj hijelograf.

18. DŽILIJAN

"O, pa zašto? Je li? Ti baš i nemaš razumavanja za mene! Sve što želim jeste da govorim sa Brukidom, samo minut! Zar je to tako mnogo?"

Džilijan Baskin bila je umorna i nervozna. Holo-slika planetologa, šimpanze Čarlsa Dartu, streljala ju je očima. Bilo bi lako postati oštar i primorati Čarlija na povlačenje. No, on bi se verovatno požalio Ignaciju Mecu, a Mec bi joj održao lekciju o 'razmetljivosti pred drugima samo zato što su šticenici'.

Grozno. Džilijan ne bi otpela od ljudskog bića ovo što je priređivao ovaj uobraženi, mali neošimpanza!

Sklonila je pramen zagasitoplave kose koji joj je pao preko očiju. "Čarli, poslednji put ti govorim, Brukida spava. Primio je tvoju poruku i javiće ti se kad Makani kaže da se dovoljno odmorio. U međuvremenu, jedino što želim od tebe jeste lista gustine izotopa transferičnih elemenata na Kitrupu. Upravo smo završili operaciju Satime, koja je trajala više od četiri sata, i potrebni su nam ti podaci da bih znala kakav proces prečišćavanja da sprovedem. Hoću da izvučem iz njenog tela svaki mikrogram teških metala, i to što pre.

Naravno, ako je to preveliki zahtev, ako si suviše zauzet proučavanjem malih geoloških zagonetki, mogu i da pozovem kapetana ili Takata-Džima i zamolim ih da odrede nekog ko će doći da ti pomogne!"

Šimpanza-naučnik iskrivio je lice. Iskezio se, pokazujući krupne, žućkaste zube. Za trenutak je, uprkos povećanoj zapremini lobanje, isturenoj donjoj vilici i ujednačenim palčevima, više ličio na ljutitog majmuna nego na mudrog naučnika.

"Oh, dobro!" Ruke su mu podrhtavale i počeo je da zamuckuje od uzrujanosti. "A-ali, ovo je važno! Razumeš? Mislim da je Kitrup nastanjivala tehnološka rasa pre manje od trideset hiljada godina! A Galaktinski institut za migracije drži ovu planetu nenaseljivom i nedodirljivom poslednjih sto miliona godina!"

Džilijan se uzdržala da ne kaže 'Pa šta?'. U istoriji Pet Galaksija bilo je više pokojnih i zaboravljenih vrsta nego što je čak i Biblioteka

mogla da pamti.

Čarli mora da joj je prozreo misli. "To je nezakonito!" Povikao je. Grubi glas se naglo slomio. "Ako je ovo tačno, treba javiti Institutu za m-migracije! Možda će nam biti toliko zahvalni da nateraju one blesave religiozne manijake da nam se skinu s vrata!"

Džilijan je iznenađeno podigla obrve. Šta je sad ovo? Čarls Dart uzima u obzir i ono što se ne tiče njegovog posla? Znači, čak i on s vremena na vreme razmišlja o preživljavanju. Njegovo pozivanje na zakon o migracijama bilo je naivno, ako se ima u vidu koliko često su moćni klanovi menjali i preinačavali propise. No, zaslužio je malo poverenja.

"Vidi, vidi. To si se dobro setio, Čarli", klimnula je glavom. "Danas večeram sa kapetanom i svakako ću mu to pomenuti. I zamoliću Makani da malo ranije pusti Brukidu. Je li sad u redu?"

Čarli ju je sumnjičavo gledao, a onda se, nesposoban da duže zadrži tako posredan i prefinjen izraz, široko nasmešio.

"Jeste, u redu je", zakreštao je. "A ti ćeš dobiti listu pravo u ruke za četiri minuta! Ostavljam te u dobrom zdravlju."

"U zdravlju", blago je odgovorila Džilijan dok je holo bledeo.

Neko vreme je zurila u prazan ekran komunikatora, nalakćena na sto i lica zagnjurenog u dlanove.

Do Beskrajona! Mogla sam i lakše izaći nakraj sa ljutitim šimpanzom. Šta se dešava sa mnom?

Pažljivo je protrljala oči. Pa, budna sam već dvadeset šest sati, na primer.

Duga i besplodna rasprava o semantici sa Tomovom gnusnom, sarkastičnom Nis-mašinom nimalo joj nije pomogla, jer sve što je želela da naprave bila je pomoć oko nekih nerazumljivih referenci iz Biblioteke. Nis je znala da joj je potrebna pomoć da bi razjasnila tajnu Herbija, prastarog leša koji je ležao pod staklom u njenoj privatnoj laboratoriji, ali je uporno menjala temu tražeći od nje mišljenje o raznim nevažnim pitanjima kao što je poreklo polova kod ljudi. Pred kraj razgovora, Džilijan je bila spremna da onesposobi bezočnu spravu golim rukama.

Ali Tomu se to verovatno ne bi dopalo, pa je odustala.

Baš se spremila za krevet, kad je stigao hitan poziv sa spoljnje

ustave. Uskoro je bila zauzeta pomažući Makani i autodoku oko preživelih iz istraživačkog pohoda. Briga za Hikahi i Satimu odagnala joj je svaku pomisao na san sve dok nije učinjeno sve što treba.

Sad kad je izgledalo da su obe van opasnosti, Džilijan više nije mogla da koristi adrenalinsku reakciju kako bi oterala osećanje praznine koje ju je vrebalo tokom celog teškog dana.

Nije trenutak za uživanje u samoći, pomislila je. Podigla je glavu i pogledala sopstveni odraz na praznom ekranu komunikatora. Oči su joj bile zakrvavljene. Od previše posla, svakako, ali i od brige.

Džilijan je znala kako da se snađe, ali snalaženje nije bilo nikakvo rešenje. Nagon je zahtevao toplinu, nekoga ko će je zagrliti i zadovoljiti fizičku čežnju.

Pitala se da li se Tom slično oseća u istom trenutku. Oh, pa naravno da je tako; uz grubu telempatsku vezu koja ih je ponekad spajala, osećala je da ga sasvim dobro poznaje. Bili su od iste sorte, njih dvoje.

Samo ponekad joj je izgledalo da su planeri bili uspešniji sa njim nego sa njom. Svi kao da su je smatrali savršeno sposobnom, ali prema Tomasu Orliju gajili su i malo strahopoštovanja.

A u trenucima kao što je ovaj, kada je podrobno sećanje bilo pre prokletstvo nego sreća, Džilijan se pitala da li je zaista otporna na neuroze kao što se tvrdilo u proizvođačkoj garanciji.

Štampač na njenom stolu izbacio je poruku. Bila je to lista gustine izotopa koju je obećao Čarli - minut pre vremena, primetila je. Džilijan je proverila kolone. Dobro je. Jedva se razlikovala od milenijuma starih podataka o Kitrupu iz Biblioteke. Nije ni očekivala promene, ali bolje je uvek proveriti.

Kratak dodatak u dnu upozoravao ju je da su ove vrednosti važeće samo na površini omotača planete i u gornjim oblastima astenosfere, a da na preko od dva kilometra ispod površine više ne važe.

Džilijan se nasmešila. Čarlijeva moć ubeđivanja jednog dana će ih možda i spasti.

Iskoračila je iz svoje kancelarije na parapet iznad velikog otvorenog prostora. Voda je ispunjavala glavni deo prostorije sve do dva metra ispod parapeta. Kabaste mašine štrčale su nad vodom.

Gornja polovina prostora, uključujući i njenu kancelariju, bila je nepristupačna za delfine, osim ako bi došli koristeći hodač ili pauk.

Džilijan se nije mučila oko maske za disanje koja joj je bila presavijena za pojasom. Pogledala je naniže i zaronila između dva niza tamnih autodokova. Veliki, četvrtasti, zastakljeni kontejneri bili su tihi i prazni.

Svi vodeni putevi kroz brodsku ambulantu bili su plitki da bi omogućili otvoreno disanje i operacije na suvom. Plivala je dugim, snažnim zamasima, a onda se uhvatila za ugao jedne od mašina kako bi zaokrenula i prošla kroz klizeća vrata u odeljenje za povređene.

Izronila je otvorenih usta, uzela vazduh, zastala za trenutak, a zatim otplivala do zida od debelog zatamnjenog stakla. U teško oklopljenim gravitacionim tankovima plutala su dva previjena delfina.

Jedan od njih, prikopčan na lavirint cevčica, imao je pogled zamagljen od mnogih sredstava za umirenje. Drugi je veselo zazviždao kad se Džilijan približila.

"Pozdravljam te, Leči-telice! Tvoji napici kruže kroz moje vene, ali bestežinski ukus je taj koji prija mom sssvemirskom srcu! Hvala ti!"

"Nema na čemu, Hikahi." Džilijan je sa lakoćom koračala kroz vodu, ne osvrćući se na prečage i rukohvate oko gravitacionog tanka. "Samo, nemoj se mnogo navikavati na udobnost. Bojim se da ćemo te Makani i ja ubrzo izbaciti odatle, za kaznu što imaš gvozdeno zdravlje."

"Za razliku od bizmutnog ili k-kadmijumskog?" Hikahi je prsnula u piskavi smeh.

Džilijan se nasmejala. "Baš tako. Imaš strašnu sreću što si tako zdrava. Uskoro ćemo te pustiti odatle, da dišeš mehuriće i stojiš na repu kraj kapetana."

Hikahi joj se blago nasmešila na neodelfinski način. "Jesi li sigurna da nije suviše opasno uključivati ove gravitacione tankove? Ne bih volela da Satima i ja budemo odgovorne što smo odale položaj."

"Ne brini, delfinko", odmahнула je Džilijan glavom. "Sve je trostruko provereno. Plutače za otkrivanje zračenja nisu ništa pokazale. Opusti se i uživaj."

E, da, čujem da će kapetan možda poslati malu ekipu natrag na tvoje ostrvo da ispitaju urođenike koje si pronašla. Mislila sam da će te zanimati. To je znak da zasad nije zabrinut zbog Galaktinaca. Svemirska bitka može potrajati, pa ćemo moći da se krijemo neograničeno dugo."

"Neograničeni boravak na Kitrupu baš me i ne oduševljava!" Hikahi je otvorila usta u ironičnom smešku. "Ako su to bile lepe vesti, molim te, upozori me kada budeš donosila loše!"

Džilijan se nasmejala. "Hoću. Sad pokušaj da spavaš. Da li da pogasim svetla?"

"Da, molim te. I, Džilijan, hvala na novostima. Zaista mislim da je veoma važno učiniti nešto sa urođenicima. Nadam se da će pohod imati uspeha.

K-kaži Kraidaikiju da ću se vratiti na dužnost pre nego što uspe da otvori konzervu tunjevine."

"Hoću. Lepo sanjaj, mila." Džilijan je dotakla prekidač i svetla su postepeno oslabila. Hikahi je nekoliko puta trepnula, očito tonući u mornarski san.

Džilijan se uputila prema ambulantom odeljenju, gde se Makani sigurno već bavila povorkom članova posade koji su se žalili na sve i svašta. Pokazaće joj Čarlijev spisak izotopa, pa će se vratiti u svoju laboratoriju da još malo radi.

Obuzimala ju je sanjivost, ali znala je da ne bi mogla da zaspi. U ovom raspoloženju osećala je otpor prema spavanju.

Logika je bila sreća i prokletstvo njenog obrazovanja. Znala je da je Tom tamo gde treba da bude - u traganju za načinom da ih sve spase. I on je to znao. Njegov odlazak bio je hitan i neophodan, pa jednostavno nije bilo vremena da je potraži i oprost se.

Džilijan je svega toga bila svesna. Ponavljala je sve razloge dok je plivala, ali oni kao da su samo razdvajali njene velike probleme od manjih i lišavali gorke utehe neprivlačnost njene prazne postelje.

19. KRAIDAIKI

"Kinink je proučavanje povezanosti", rekao je svojim slušaocima. "To proizlazi iz našeg delfinskog nasleđa. Kinink je, takođe, proučavanje strogih upoređenja. To je ono što učimo od naših ljudskih pokrovitelja. Kinink je sinteza dva pogleda na svet, baš kao što smo to i mi sami."

Tridesetak delfina plutalo je nasuprot njemu. Mehurići su se polako dizali sa njihovih otvora za disanje, a jedini zvuk koji su odavali behu povremeni nesvesni sonarni ciktaji.

Pošto nije bilo prisutnih ljudi, Kraidaiki nije morao da koristi odsečne suglasnike i druge samoglasnike standardnog engličkog. No, prenesene na papir, njegove reči bi se svidеле bilo kom engleskom gramatičaru.

"Razmislite o odrazima na površini okeana, tamo gde se vazduh dodiruje sa vodom", uputio je svoje učenike. "Šta nam ti odrazi govore?"

Zbunjeno su ga posmatrali.

"Pitate se sa koje strane površine vode, je li? Da li govorim o odrazima prema visini, prema vazduhu, ili prema vodi?"

I još, da li mislim na odraze zvuka ili svetlosti?"

Okrenuo se prema jednom od pažljivih delfina. "Vataceti, zamisli da si jedan od naših predaka. Koja kombinacija bi ti prvo pala na pamet?"

Mašinski tehničar je trepnuo. "Zvučne slike, kapetane. Pre-razumni delfin pomislio bi na odraze zvuka pod vodom, zvuka koji je došao odozdo i odbio se o površinu."

Tehničar je zvučao umorno, ali Vataceti je i dalje dolazio na ove sastanke u žarkoj želji za samousavršavanjem. Baš zbog morala takvih delfina kao što je Vataceti, prezauzeti kapetan nalazio je vremena da nastavi sa sastancima.

Kraidaiki je klimnuo glavom. "Tačno tako. E, sad, na koju vrstu odraza bi prvo pomislio čovek?"

"Na odraz svetla odozgo", smesta je odgovorio glavni kuvar, S'tat.

"Najverovatnije, mada svi znamo da čak i neki od 'velikouhkih'

mogu konačno naučiti da čuju."

Razlegao se opšti smeh zbog ove bezazlene šale na račun pokroviteljske rase. Smeh je bio mera morala posade i on ga je merio kao što bi proveravao težinu ćelije sa gorivom držeći je u vilici.

Kraidaiki je primetio da su se Takata-Džim i K'ta-Džon prvi put pojavili i pridružili grupi. Prigušio je trenutnu zabrinutost. Takata-Džim bi mu dao znak da je nešto iskrsnulo. Izgledalo je da je došao samo da bi slušao.

Kraidaikiju bi bilo drago da je to znak da vicekapetan prekida svoje dugo, neobjašnjivo durenje. Zadržao je Takata-Džima na brodu, umesto da ga pošalje sa Orlijem i spasilačkom ekipom, zato što je hteo da ga drži na oku. Već je počeo da sa oklevanjem razmišlja kako bi trebalo napraviti neke promene među komandnim osobljem.

Sačekao je da smejućkanje utihne. "Razmislite sada. Po čemu su ljudske misli o odrazima sa površine slične našima?"

Držanje učenika odavalo je usredsređenost. Ovo je bio gotovo završni problem. Kraidaiki je imao toliko posla sa nadgledanjem popravki da je pomišljao da otkaže sve sastanke, ali mnogi članovi posade očajnički su želeli da nauče Kinink.

Na početku putovanja gotovo svi delfini su učestvovali ili prisustvovali predavanjima, igrama i atletskim takmičenjima, što je razbijalo dosadu svemirskog leta. No, od groznog događaja u Grozdastom plićaku, kada je dvanaest članova posade izgubljeno tokom istraživanja zastrašujuće Napuštene flote, neki su počeli da se izdvajaju iz zajednice na brodu, stvarajući sopstvene male grupe. Neki su čak počeli da ispoljavaju neobičan atavizam - povećane teškoće sa angličkim i sa usredsređenim razmišljanjem potrebnim svemircima.

Kraidaiki je bio primoran da tumba spiskove kako bi im pronašao zamene. Dao je Takata-Džimu zadatak da pronađe poslove za unazađene pojedince. To je, izgleda, odgovaralo vicekapetanu. Uz pomoć podoficira K'ta-Džona našao je korisno zanimanje čak i za najteže slučajeve.

Kraidaiki je pažljivo slušao pokrete peraja, nelagodno kлокotanje škržnih pluća, ritam srčanog rada. Takata-Džim i K'ta-Džon su tiho

plutali, očito usredsređeni, ali Kraidaiki je kod obojice osećao prikrivenu napetost.

Uzdrhtao je. Iznenada je imao živu mentalnu sliku vicekapetanovog prepredenog, zlovoljnog oka i podoficirevih krupnih, oštrih zuba. Potisnuo ju je, ljut na svoju prebujnu maštu. Nije bilo nijednog logičnog razloga da se boji bilo koga od njih dvojice!

"Razmatramo odraze sa granice između vazduha i vode." Žurno je sažeo svoje predavanje. "I ljudi i delfini, kada pomisle na nju, vide barijeru. Sa druge strane je oblast koja se samo nazire sve dok se ne pređe preko barijere. Moderan čovek, sa svojim oruđima, ne boji se vodene strane kao nekada. Neodelfin, sa svojim oruđima, može živeti i raditi u vazduhu i pogledati naniže bez nelagodnosti.

Pomislite kuda su se pružile vaše misli kad sam postavio početno pitanje. Prva pomisao bio je zvuk iz dubine. Naši preci bi se zadovoljno zaustavili kod toga, ali vi niste. Niste uopštavali pre nego što razmotrite ostale mogućnosti. To je uobičajena odlika bića koja planiraju i za nas je nešto novo."

Oglasila se zujalica na Kraidaikijevom oklopu. Bilo je već kasno. Tako umoran, morao je da prisustvuje sednici, a hteo je da svrati i na most i vidi ima li vesti od Orlija.

"Kako delfin, čije je nasleđe, čiji je mozak prilagođen intuitivnom razmišljanju, uči da analizira složen problem, deo po deo? Ponekad je put do odgovora dat u načinu na koji je sročeno pitanje. Danas ću vam ostaviti vežbu za dokone trenutke.

Pokušajte da postavite problem odraza sa površine vode na trinarnom... na način koji ne zahteva jednostavan odgovor, ni logiku u tri nivoa, nego jasno nabranje odraza koji su mogući."

Video je da se neki delfini nelagodno mršte.

Nasmešio se umirujuće. "Znam da zvući teško i neću tražiti da govorite danas. Ali samo da bih vam pokazao kako se to može učiniti, prihvatite odjek ovog sna."

- * Sloj razdvaja
nebeske zvezde i morske
- * Šta nam pristiže

pod oštrim uglom?

* Lovački krik oktopoda u lovu na zvezde

Odrazi!

* Noćni poziv morskog laste koja sledi zvezde

Odrazi!

* Oko moje drage nosi svetlucanje zvezde

Odrazi!

* Sunce, bešumna, preteća prikaza -

Odrazi! *

Uvažavanje koje se videlo u raširenim očima publike bilo je dovoljna nagrada za Kraidaijija. Kad se okrenuo da pođe, primetio je da čak i Takata-Džim polako odmahuje glavom, kao da razmišlja o nečemu što mu nikad ranije nije palo na pamet.

Sastanak je bio završen, a K'ta-Džon je uporno nastavljao razgovor.

"Jesssi li video? Jesssi li ga čuo, Takata-Džime?"

"Video sam i čuo sam i, kao i obično, zadivljen sam. Kraidaiji je genije. I šššta si to hteo da mi dokažeš?"

K'ta-Džon je škljocnuo vilicama, što baš nije bio učtiv postupak pred nadređenim oficirom.

"Nije rekao ništa o Galaktincima! Ni reči o opsssadi! Ni nagoveššštaja o planovima da nas izvuče odavde! Ili, ako ne usspe, o borbi!"

I sve ovo vreme pravi se da ne primećuje rastući razdor među posadom!"

Takata-Džim je ispustio niz mehurića. "Razdor koji ti vredno podstičeš, K'ta-Džone. Ne, nemoj pokušavati da porekneš. Bio si prepreden i znam da si nameravao da mi načiniš moćnu zaledinu. Zato sam se pravio da ne primećujem.

Samo, ne budi uveren da će Kraidaiji uvek biti suviše zauzet da bi primetio! A kada primeti, K'ta-Džone, čuvaj svoj rep, jer ja neću ništa da znam o tvojim malim štosovima!"

K'ta-Džon je ispuštao tihe mehuriće, ni ne pokušavajući da odgovori.

"A što se tiče Kraidaikijevih planova, videćemo. Videćemo da li je spreman da sluša doktora Meca i mene, ili će biti uporan u nasstojanju da prenese sssvoje neotkrivene tajne nazad na Zemlju."

Takata-Džim je video da ogromni Stenos želi da mu upadne u reč. "Da, znam da misliš kako bi trebalo da razmotrimo i t-treću mogućnost, zar ne? Voleo bi da se uputimo tamo i sami se postaramo za sve Galaktince, zar ne, K'ta-Džone?"

Krupni delfin nije odgovorio, ali oči su mu blistale, uzvraćajući pogled vicekapetanu.

Jesi li ti moj Bosvel, moj Siton, moj Igor ili Jago? Takaka-Džim je zamišljeno posmatrao ogromnog mutanta. Sada mi služiš, ali, na duge staze, da li ja iskorišćavam tebe ili ti mene?

20. GALAKTINCI

Bitka je besnela svuda oko flotile malenih ksapiških ratnih brodova.

"Upravo smo izgubili X'tau i X'lenu! To znači da je gotovo trećina ksapiške oružane sile nestala!"

Stariji ksapiški poručnik je uzdahnuo. "Pa? Mladiću, reci mi novosti, a ne ono što već i sam znam."

"Naši pokrovitelji, Ksatini, koriste svoje štíćenike kao reaktivni gas i jedva da upotrebljavaju vlastite snage. Pogledaj kako se drže u pozadini, spremni da odlete ako bitka postane suviše opasna! A nas mogu da pošalju napred!"

"Oni su uvek tako postupali", složio se drugi.

"Ali, ako ksapiška flota bude uništena u ovom uzaludnom okršaju, ko će štítiti naša tri malena sveta i osiguravati naša prava?"

"Pa zar nemamo zato pokrovitelje?" Stariji poručnik je znao da postaje ironičan. Podesio je ekrane da se odupru iznenadnom psioničkom napadu, a da pri tom nije promenio ni ton glasa.

Njegov podređeni nije se udostojio odgovora, nego je gundao. "Šta su nam ti Zemljani uopšte učinili? Čime su zapretili našim pokroviteljima?"

Sažižući udar sa jedne od bojnih krstarica Tandua za dlaku je promašio levo krilo malog ksapiškog izviđača. Mlađi poručnik izveo je divlji manevar da bi ga izbegao. Stariji je odgovorio na pitanje kao da se ništa nije desilo.

"Izgleda da ti ne veruješ u priču da su se Praoci vratili."

Mlađi je samo huknuo dok je podešavao nišane za torpeda.

"Zgodno rečeno. I ja mislim da je to samo deo uvoda u uništenje Zemljana. Starije pokroviteljske rase smatraju ih za pretnju. Samonikli su i zato opasni. Propovedaju prevratničke zamisli o uzdizanju... što je još opasnije. Saveznici su sa Timbrimima, što je neoprostiva uvreda. I stiču pristalice - a to je ogrešenje koje se ne može prevideti."

Mali izviđački brod uzdrhtao je kad je otposlao torpedo prema razaraču Tandua, a zatim je ubrzao da bi se uklonio na vreme.

"Pa, ja mislim da bi trebalo slušati Zemljane", povikao je mlađi poručnik. "Kad bi se sve štićeničke rase u Galaksiji istovremeno pobunile..."

"To se već dogodilo", prekinuo ga je stariji. "Pogledaj zapise u Biblioteci. Šest puta u istoriji Galaksije. I dva puta uspešno."

"Ne! I šta se desilo?"

"Šta misliš da se desilo? Štićenici su postali pokrovitelji novih vrsta i ponašali su se prema njima isto kao i uvek!"

"Ne verujem! Ne mogu da verujem!"

Stariji poručnik je uzdahnuo. "Pogledaj sam."

"I hoću!"

Ali nije nikad to učinio. Neotkrivena mina verovatnoće ležala je na njihovoj putanji. Mali izviđački brod napustio je Galaksiju na živopisan, ali i krajnje smrtonosan način.

21. DENI I TOŠIO

Deni je još jedanom proverila punjenja. U uskom prolazu oko korena svrdlastog drveta bilo je tamno i tesno. Svetiljka na njenom šlemu bacala je ukočene senke kroz gust lavirint korenčića.

Povikala je naviše. "Jesi li blizu kraja, Tošio?"

On je smeštao eksploziv u gornjim delovima, blizu površine metalnog brda.

"Jesam, Deni. Ako si gotova, pođi dole. Stižem za koji minut."

Nije mogla ni da vidi njegova peraja u visini. Glas mu je bio izmenjen u uskom, vodom ispunjenom gustišu. Bilo je olakšanje što je mogla da iziđe.

Pažljivo je birala put naniže, boreći se protiv talasa klaustrofobije. Deni nikada ne bi odabrala ovakav posao, ali neko ga je morao obaviti, a dva delfina nisu bila sposobna za to.

Na pola puta zapela je o struk puzavice. Povukla je nogu, ali nije uspela da se oslobodi. Otimanje ju je samo čvršće uplelo i jasno se prisetila Tošiove priče o krvoločnoj travi. Gotovo ju je obuzela panika, ali primorala se da prestane sa batrganjem, duboko udahнула i pogledala zamku.

Bila je to samo osušena rašljika koja joj se obmotala oko jedne noge. Lako ju je preseкла nožem. Nastavila je silazak sa više opreznosti i konačno izbila u pećinicu ispod metalnog broda.

Kipiru i Sahot su ih čekali. Cevasti aparati za disanje pokrivali su im usta i obmotavali im telo. Farovi sa dvaju saonica rasipali su svetlo kroz hiljadu niti koje kao da su ispunjavale prostor slojevima magle. Prigušeno svetlo dopiralo je u pećinu kroz otvor koji im je poslužio kao ulaz.

* Odjeci ovog kamenog kaveza
Ne znače srećno ribarenje za nas *

Deni je pogledala Sahota, nesigurna da li je dobro razumela pesnikov maštoviti trinarni.

"O! da. Kad Tošio podesi upaljače, biće bolje da iziđemo odavde.

Eksplodija će odjeknuti i ovde. Mislim da zaista ne bi bilo najzdravije čuti je."

Kipiru je klimnuo glavom u znak slaganja. Vojni upravitelj pohoda celim putem je uglavnom ćutao.

Deni se osvrnula po podvodnoj pećini. Mikroskopski, koraloliki strvinari izgradili su svoj zamak na bogatim silikatnim stenama okeanskog brežuljka. Tvorevina je rasla polako, ali kad je brdo konačno probilo površinu okeana, na njemu je postao moguć kopneni život. Među rastinjem koje je izniklo bilo je i svrdlasto drvo.

Ta biljka nekako je probila metalne slojeve brda i prodrla u organski iskoristljiv sloj ispod ostrva. Odavde su izvlačeni minerali i sakupljani iznad površine. Pećina je rasla i to će na kraju pretvoriti metalno brdo u naslage taloga.

Bilo je nečeg neobičnog u tom spoju, nečeg što je uznemiravalo ekologa u Deni. Mali mikrogranak Biblioteke na 'Brazdaču' nije ni pominjao metalna brda, što je bilo čudno.

Bilo je teško poverovati da je svrdlasto drvo moglo da se prilagodi ovakvoj ekološkoj niši postepeno, kao većina vrsta. Za drvo, uspeh je bio uslov tipa 'sve ili ništa' i zahtevao je veliku snagu i sposobnost opstanka. Deni se pitala kako je došlo do toga.

A šta se dešavalo sa brdima kada se uruše u pećine koje je za njih pripremlilo svrdlasto drveće? Videla je neke provalije koje su progutale svoja brda. Bile su maglovite, mračne i očito mnogo dublje nego što bi to mogla očekivati.

Osvetlila je podnožje brda. Odrzi su zaista bili prilično zastrašujući. Deni je očekivala nešto iskrzano i nepravilno, a ne polje prekriveno jasnim metalnim udubljenjima na sjajnoj metalnoj površini.

Otplivala je do jedne od većih rupa, noseći kameru. Čarli Dart bi voleo da dobije slike i uzorke sa ovog putovanja. Znala je da ne treba da očekuje zahvalnost. Najverovatnije će svaka uzbudljiva fotografija kamena izazvati njegove ogorčene uzdahe, jer je Deni propustila da sledi tako očite tragove.

Duboko u jednoj jami nešto se pomerilo, previjajući se i polako se okrećući. Deni je premestila svetiljku i prišla bliže. Bila je to neka vrsta korena. Posmatrala je nekoliko plivajućih niti kako dolaze

nadohvat izdanka i kako ih on hvata i uvlači. Uhvatila je i sama nekoliko za svoju torbu sa uzorcima.

"Deni, idemo!" Čula je Tošiov poziv i gundavi zvuk saonica odmah ispod sebe. "Hajde! Imamo samo pet minuta do eksplozije!"

"Dobro, dobro", rekla je. "Daj mi još minut." Profesionalna radoznalost začas je potisnula sve ostale misli. Deni nije mogla da zamisli razlog zbog čega bi živo biće zalazilo u tamnu unutrašnjost mase gotovo čistog metala. Posegnula je duboko u otvor i zgrabila pokretni izdanak korena, a onda se oduprla o podnožje brega i povukla iz sve snage.

Gipki koren je ispočetka delovao čvrsto i čak kao da se opirao. Deni je živo zamislila samu sebe uhvaćenu u zamku.

Koren se iznenada otkinuo. Deni je zaškiljila na tvrdi, svetlucavi vrh pre nego što ga je strpala u torbu za uzorke. Okrenula se i odgurnula od metalne površine.

Kipiru ju je prekorno pogledao kad se dočepala saonica. Usmerio je mašinu prema ulazu u pećinu i napolje, na dnevno svetlo, gde su čekali Tošio i Sahot. Nekoliko trenutaka kasnije, glasan potres razaslao je gruvajući odjeke prema plićacima.

Čekali su jedan sat, o onda su se vratili u pećinu.

Eksplozije su razbile deblo svrdlastog drveta na mestu gde je prodiralo kroz donju stranu metalnog brda. Otkinuti ogranci nastavljali su se u mračnu dubinu. Komadi otpadaka i dalje su padali iz otvora u dnu brda. Prostor ispod ostrva bio je ispunjen uskovitlanim komadićima rastinja.

Oprezno su se približili otvoru. "Bolje da ga prvo proverim robotom", rekao je Tošio. "Možda je u oknu ostalo nešto nestabilno."

* Prepusti to meni - mali pentralo

* Nek robote vodi - nervni priključak *

Tošio je klimnuo glavom. "Da, u pravu si. Učini to, Kipiru." Pošto je imao priključak nervnog pojačivača, pilot će moći da kontroliše sondu mnogo bolje nego Tošio. Od ljudi na brodu, samo su Emerson D'Anit i Tomas Orli imali ovu kiboršku spojnicu. Proći će još mnogo

vremena dok većina ljudi bude mogla da podnese sporedne posledice implantacije priključka tako dobro kao delfini, kojima je to bilo mnogo potrebnije i koji su odgajeni da ga koriste.

Mala sonda odvojila se pod Kipiruovom kontrolom od zadnjeg dela saonice. Ubrzala je prema rupi i nestala u njoj.

Tošio nije ni najmanje očekivao da će odmah biti poslan nazad sa Kipiruom - na mesto gde se, po njegovom mišljenju, nijedan od njih dvojice nije baš proslavio ponašanjem. Važnost misije, da pomažu i štite dva važna naučnika, još ga je više zbunjivala. Zašto Kraidaiki nije odredio nekog drugog? Nekog pouzdanijeg?

Naravno, kapetan im je mogao narediti da odu sa broda samo da bi ih sve četvoro skinuo s vrata, ali ni to se nekako nije uklapalo.

Tošio je rešio da ne pokušava da razume Kraidaikijevu logiku. Ionako je bila potpuno nedokučiva. Možda je on baš zato i bio kapetan. Tošio je jedino znao da su i on i Kipiru rešeni da što bolje obave ovaj zadatak.

Kao kadet, zvanično je bio nadređen Kipiruu, ali po tradiciji su visoki podoficiri i piloti zapovedali kadetima, osim ako neko odozgo ne bi naredio drukčije. Tošio je trebalo da pomaže Deni i Sahotu u njihovim proučavanjima. Za pitanja sigurnosti starao se Kipiru.

Tošio se još čudio zbog toga što svi zastaju i pažljivo ga slušaju kada ima neki predlog; redovno su ga pitali za mišljenje. Trebaće mu vremena da se navikne na to.

Ekran je prikazivao sliku koju je slao robot - okomitu valjkastu rupu u penušavom metalu. Sve što je ostalo od utvrđenih oslonaca, koji su držali deblo svrdlastog drveta, bili su raskidani patrljci. Dok su posmatrali, pored kamere je protonulo nekoliko delova velike biljke.

Dok se robot podizao, svetlo odozgo polako je postajalo jasnije kroz gustu izmaglicu mehurića.

"Misliš da je dovoljno široko da saonice prođu?" upitao je Tošio. Kipiru je zazviždao da prolaz izgleda plovao.

Robot je isplivao u jezerce prečnika nekoliko metara. Njegova kamera doticla je obale, prenoseći slike plavog neba i gustog zelenog rastinja. Visoko stablo svrdlastog drveta srušilo se u šumu. Nagib obale jezerceta sprečavao je da se vidi pričinjena šteta, ali Tošio je bio siguran da nije palo prema urođeničkom selu.

Brinuli su se da bi eksplozija u unutrašnjosti ostrva mogla da upaniči lovce-sakupljače, ali odlučili su se na rizik. Rutinski pokušaj da savladaju podmukle litice na obali bio bi opasan, a da se i ne govori o nepotrebnom izlaganju galaktinskim špijunskim satelitima. Naizgled slučajan pad drveta na ostrvu teško da bi privukao pažnju posmatrača odozgo.

"Oh-oh." Tošio se nagnuo nad ekran.

Deni mu je prišla. "Šta je, Toš? Imamo problema?"

Kipiru je zaustavio kameru baš kad je završavala posao. "Pogledaj", rekao je Tošio. "Ono zupčasto parče korala nagnuto je nad jezerce. Moglo bi svakog časa da padne."

"Pa, može li robot da podmetne nešto i učvrsti ga?"

"Ne znam. Šta ti misliš, Kipiru?"

* Možda bi moglo -

nešto da uspe

* Ako probamo -

Da se kockamo *

Kipiru je pogledao svoje ekrane i usredsredio se. Tošio je znao da pilot sluša složeni obrazac zvučnih slika koje dospevaju do njega preko neuro-veze. Robot se, po Kipiruovim naređenjima, primakao ivici jezerceta. Njegove račvaste ruke dohvatile su suđerasti metal obale i povukle ga naniže. Stvorila se kiša šljunka dok je pokušavao da se uspne na suvo.

"Pazi!" povikao je Tošio.

Iskrzani kamen se nagnuo. Kamera je pokazivala kako se zlokobno klati. Deni je ustuknula od ekrana. Kamen se prevrnuo i udario pravo u robota.

Sledio je kovitlac slika zavojitog spuštanja. Deni je nastavila da gleda u ekran, ali Tošio i Kipiru su preneli pogled na dno otvora. Iznenada se iz njega prosuo pljusak komadića koji su se tumbali u tamu u dubini. Otpaci su bleskali u mlazu svetla sa saonica pre nego što su nestali u bezdanu.

Posle duge tišine oglasio se Kipiru.

- * Sonda je sad dole - pluća joj ne dišu
- * Bio sam pošteđen - osećanja smrti
- * Još mi zviždi - nasukane zvuke *

To je značilo da sonda i dalje šalje poruke Kipiruu iz sumornog bezdana u kome se konačno zaustavila. Njen maleni mozak i predajnik nisu bili uništeni i Kipiru nije pretrpeo potres koji bi nagli prekid neuro-veze doneo njegovom nervnom sistemu.

No, robotovi plovni rezervovari bili su uništeni. Bio je zauvek izgubljen.

- * To mora biti - poslednja smetnja
- * Zato ulazim -
pažljivo,
sporo -
- * Deni, saonice - uzmi i pazi! *

Pre nego što su Kipiru ili Tošio stigli da ga zaustave, Sahot je skliznuo sa svojih saonica i otplivao. Uz brze pokrete začas je nestao. Kipiru i Tošio su se zagledali. Znali su da obojica misle isto: da su civili blesavi.

Mogao je bar poneti kameru sa sobom, pomislio je Tošio. No, da se zadržao zbog toga, Tošio bi imao prilike da za sebe zahteva sumnjivu povlasticu da lično izvidi prolaz.

Pogledao je Deni. Posmatrala je ekran robotske sonde kao da od njega očekuje obaveštenje šta se dešava sa Sahotom. Trebalo ju je podsetiti da otpliva i preuzme kontrolu nad drugim saonicama.

Tošio je uvek smatrao Deni Sadmen za običnog odraslog naučnika, prijateljskog, ali zagonetnog. Sad je video da ona uopšte nije tako mnogo starija od njega. Iako je imala ugled i status potpunog profesionalaca, nedostajala joj je sposobnost izbora koju je on stekao tokom obuke za oficira. Ona nikada neće naići na toliko ličnosti, situacija i problema kao što je on imao prilike tokom svoje karijere.

Ponovo je pogledao prema ulazu u otvor. Kipiru je nervozno izbacivao mehuriće. Uskoro će morati da odluče šta da rade ako se

Sahot ne pojavi.

Sahot je očito bio genetski opit, ishod procesa kojim je niz osobina bio veštački menjan prema proračunatom optimumu. Ako se pokaže uspešnim, odgovorajući geni biće uključeni u standardnu garnituru neodelfinske vrste. Proces je ponavljao, mnogo bržim tempom, razdvajanje i mešanje osobina u prirodnom sistemu odabiranja.

Naravno, ovakvi opiti ponekad su donosili sasvim neplanirne ishode.

Tošio nije bio siguran da li veruje Sahotu. Bio je povučen, ali ne na Kraidaikejev nedokučivi način - dubok i promišljen. Smetalo mu je to, kao što mu je smetalo i licemerje nekih ljudi koje je poznao.

Osim toga, postojala je neka seksualna igra između Sahota i Deni. Tošio nije izigravao čednost. Takve razbibrige nisu bile zaista zabranjene, ali znalo se da često dovode do problema.

Deni očito uopšte nije bila svesna nijansi u svome ponašanju, kojima je ohrabrivala Sahota. Tošio se pitao da li bi imao hrabrosti da joj kaže - ili ga se to nije ni ticalo.

Prošao je još jedan minut napetosti. Tek što se Tošio odlučio da pođe i sam, Sahot je izleteo iz otvora i sjurio se prema njima.

* Put je sasvim čist -
Prema vazduhu! *

Kipiru je potisnuo svoje saonice prema delfinu-antropologu i zapištao nešto u tako visokom registru da ni Tošiovo izvežbano kalafijsko uho nije moglo ništa da razume.

Sahot je iskrivio usta i zatvorio ih u oklevajućem izrazu pokoravanja. Ipak, bilo je nečeg prkosnog u njegovom oku. Bacio je pogled na Deni dok se okretao da bi pružio jedno od trbušnih peraja prema Kipiruovim ustima.

Pilot ga je simbolično gricnuo, a onda se obratio ostalima.

* Put nam je čist -
to mu verujem
* Hajdemo sada -

bez aparata

* Da dišemo, pričamo -
o našem poslu

* I sretnemo buduću -
braću pilote *

Saonice su ušle u šupljinu svrdlastog drveta i podigle se u obliku mehurića. Ostale su ih sledile.

22. KRAIDAIKI

Sastanak se strašno otegao.

Kraidaiki je zažalio što je ranije dopustio Čarlsu Dartu da prisustvuje preko holo-ekrana. Šimpanza planetolog sigurno bi manje razvlačio priču da se nalazi ovde, u penušavoj oksivodi središnjeg prostora, da nosi masku za disanje i da je mokar.

Dart se izležavao u laboratoriji, šaljući svoju sliku u salu za sastanke 'Brazdača'. Izgleda da je zaboravio koliko to razjaruje njegove slušaoce. Disati oksivodu pred podnožjem ekrana tokom dva sata bilo je veoma neudobno za neodlefine.

"Sasvim prirodno, kapetane", šimpanzin škripavi bariton bio je projektovan u oksivodu. "Kada ste odlučili da nas spustite u blizini glavne tektonske granice, složio sam se iz sveg srca. Ni na jednom drugom mestu ne bih mogao da prikupim toliko mnogo podataka odjednom. Pa ipak, mislim da sam izneo dovoljno ubedljive argumente u korist još šest ili sedam područja na Kitrupu gde bi trebalo da potvrdimo neka od najzanimljivijih otkrića koja smo učinili ovde."

Kraidaiki je bio pomalo iznenađen upotrebom prvog lica množine. To je bila prva skromna stvar koju je Čarli izgovorio.

Pogledao je Brukidu koji je plutao u blizini. Pošto nije bio često potreban ekipi za opravke, metalurg je radio sa Čarlsom Dartom. Tokom poslednjeg sata uglavnom je ćutao, prepustivši šimpanzi da se razbacuje gomilom tehničkih izraza od kojih se Kraidaikiju zavrtelo u glavi.

Šta je to sa Brukidom? Zar misli da kapetan pod opsadnim stanjem nema pametnijeg posla?

Hikahi, tek otpuštena iz ambulante, prevrnula se na leđa, udišući penušavu, oksidovanu tečnost i posmatrajući jednim okom hologram šimpanze.

Ne bi trebalo da to radi, pomislio je Kraidaiki. I ovako mi je teško da se usredsredim.

Dugi, zamorni sastanci uvek su tako delovali na Kraidaikija. Osetio je strujanje krvi u okolini polnih organa. Želeo je da otpliva do

Hikahi i da počne nežno da je gricka duž bokova.

To je bilo nastrano, naravno, naročito na javnom mestu, ali je bar bio pošten prema samom sebi.

"Poštovani Dart", uzdahuo je. "Trudim se da razumem to što tvrdite da ste otkrili. Mislim da sam shvatio deo koji se odnosi na različite kristalne i izotopske promene ispod površine Kitrupa. Što se tiče podvučenih slojeva..."

"Zona podvlačenja je mesto spajanja dve tektonske ploče, kada jedna od njih sklizne preko susedne", upao je Čarli.

Kraidaiki je poželeo da zanemari svoje dostojanstvo i ispsuje šimpanzu. "Toliko poznajem planetologiju, doktore Dart." Pažljivo je govorio. "Drago mi je što vam je blizina takvog spoja koristila. Ipak, morate razumeti da je izbor mesta za spuštanje broda bilo taktično pitanje. Potrebni su nam metali i zaklon koje nam nude 'koralna' brda. Spustili smo se ovde da bismo se sakrili i popravili brod. Sa neprijateljskim krstaricama nad glavom, ne sssmem ni da pomislim da dozvolim pohode na druge delove planete. Zapravo, moram odbiti i vaš zahtev za dalja bušenja na ovoj lokaciji. Sada, kada su stigli Galaktinci, rizik je suviše veliki."

Šimpanza se namrštio. Ruke su počele da mu podrhtavaju. Pre nego što je našao reči, Kraidaiki ga je presekao.

"Osim toga, šta brodski mikrogranak kaže o Kitrupu? Zar Biblioteka ne može da vam pomogne u vezi sa problemima sa kojima ste suočeni?"

"Biblioteka!" Dart je frknuo. "Ta gomila laži! Ta smrznuta kaljuža dezinformacija!" Čarlijev glas pretvorio se u gundanje. "Nema ničega o anomalijama! Čak ne pominje ni metalna brda! Poslednje istraživanje izvršeno je pre sto miliona godina, kada je planeta prevedena u status zatvorenog sveta za Karranke%..."

Čarli se toliko spetljao oko produžene glotalne tačke da je počeo da kašlje. Izbuljio je oči i udario se po grudima.

Kraidaiki se okrenuo Brukidu. "Je li to tačno? Je li Biblioteka toliko oskudna kad je reč o ovoj planeti?"

"Da", polako je klimnuo glavom Brukida. "Četiri stotine epoha zbilja je dugo vreme. Kada planeta bude proglašena za zatvoreni svet, to obično znači da treba ostaviti vremena novoj vrsti da

dostigne stepen pre-razumnosti pogodan za uzdizanje, ili obezbediti mirno mesto za opadajuću, prastaru rasu koja je ušla u staračko doba. Planete se zatvaraju da bi postale dečija soba ili starački dom.

Izgleda da se na Kitrupu desilo i jedno i drugo. Otkrili su spremnu pre-razumnu rasu koja se očito razvila posle poslednjeg popunjavanja Biblioteke na ovom mestu. A i... Karrant-cija..." i Brukida je imao problema sa izgovorom imena, "sssu dobili planetu kao mirno mesto za umiranje, što su očito i učinili. Izgleda da Karrant-cija više nema."

"Ali četiri stotine epoha bez ponovne procene?" To je bilo teško zamisliti.

"Da, Institut za migracije obično mnogo ranije ukida povlastice planeta. No, Kitrup je tako neobičan svet... malo bi rasa odabralo tu da živi. I dobri prilazni putevi sssu retki. Ovo područje svemira je gravitaciono veoma plitko. T-to je jedan od razloga šta sssmo došli ovamo."

Čarls Dart je još hvatao dah. Otpio je vodu iz visoke čaše. Tokom pauze, Kraidaiki je mirovao i razmišljao. Uprkos Brukidinim podacima, da li je Kitrup mogao biti zapostavljen tako dugo u prenaseljenoj Galaksiji, gde je svaki delić tla preko potreban?

Institut za migracije bio je jedina od mnogih galaktinskih birokratskih organizacija koja se po svojoj moći i uticaju mogla meriti čak i sa Bibliotečkim institutom. Po tradiciji, sve pokroviteljske rase pokoravale su se njagovim pravilima o upravljanju ekosferom; sve drugo dovelo bi do uništavanja širom Galaksije. Mogućnost da niže vrste jednog dana postanu šticenici, a zatim i pokrovitelji, uticala je na stvaranje moćnog galaktinskog konzervativizma.

Većina Galaktinaca bila je voljna da zanemari ljudsku prošlost pre Kontakta. Pokolj mamuta, ogromnih kopnenih lenjivaca, i morskih krava, oprošteni su zbog 'samoniklosti' Čovečanstva. Pravu krivicu snosili su nepostojeći pokrovitelji homo sapiensa - tajanstvena neotkrivena rasa koja je po opštem mišljenju ostavila čovekovo uzdizanje napola završeno pre mnogo hiljada godina.

Delfini su znali koliko su oni sami, zajedno sa kitovima, bili blizu istrebljenja od ruku ljudskih bića, ali to nikada nisu pomenuli van Zemlje. U dobru i zlu, njihova sudbina sada je bila vezana uz ljudsku.

Zemlja je pripadala Čovečanstvu sve dok se rasa ne preseli ili ne izumre. Za deset kolonijskih svetova čovek je dobio dozvolu na mnogo kraće vreme, na osnovu složenih eko-upravljačkih planova. Po isteku tog vremena, kolonisti će morati da odu sa Atlasa.

"Četiri stotine miliona godina", mrmljao je Kraidaiiki. "To je neobično dugo vreme bez ponovne procene ovog sveta."

"Slažem se!" povikao je Čarli Dart, sada potpuno oporavljen od napada.

"A šta ako vam kažem kako ima znakova da je Kitrup zauzimala mašinska civilizacija pre jedva trideset hiljada godina? Bez ikakvog navoda u Biblioteci?"

Hikahi se dokotrljala bliže. "Missslite da su te vaše anomalije u planetnoj kori možda posledica prokrijumčarene civilizacije, doktore Dart?"

"Da!" povikao je. "Baš tako! Pun pogodak!"

Svi znate da mnoge eko-osetljive rase grade samo veća postrojenja duž zona podvlačenja u kori planete. Na taj način, kad planeta kasnije ostane napuštena, svi tragovi nastanjenosti brzo će nestati pod tektonskim pločama. Mnogi misle da je to razlog zašto nema tragova ranijih zadržavanja na zemlji."

Hikahi je klimnula glavom. "A ako se neka vrsta naselila ovde bez dozvole...?"

"Gradili su u zoni podvlačenja! Biblioteka posećuje planete svakih nekoliko epoha. Znaci najezde na planetu dotle bi nestali pod zemljom!" Šimpanza je nestrpljivo gledao sa holografskog ekrana.

Kraidaiikiju je bilo teško da sve to ozbiljno shvati. Po Čarliju je to zvučalo kao detektivska priča! Jedino što je u ovom slučaju zločinac bila cela civilizacija; putokaz su bili gradovi, a tepih pod koji su čušnuti dokazi bila je kora planete! Savršeni zločin! Na kraju krajeva, žaca sa ugla navraća ovamo svakih par miliona godina, a onda će već biti prekasno.

Kraidaiiki je shvatio da je svaka od metafora koje je primenio bila ljudska. Pa, to se moglo i očekivati. Bilo je prilika, na primer, kod leta kroz zakrivljeni svemir, kada su delfinske analogije bile pogodnije. Ali, kad se razmišlja o manijačkoj politici Galaktinaca, dobro je imati za sobom mnogo odgledanih starih ljudskih krimi-filmova i još više

pročitanih tomova ljudske istorije.

Sad su Brukida i Dart raspravljali o nekom tehničkom pitanju... a Kraidaiki je mogao da razmišlja samo o ukusu vode oko Hikahi. Strašno je želeo da je pita da li taj miris znači ono što je on mislio da znači. Da li je koristila parfem, ili je to bio prirodni feromon?

S mukom se prisilio da se vrati razgovoru.

Pod normalnim okolnostima, Čarlijevo i Brukidino otkriće bilo bi uzbudljivo.

Ali ovo nema nikakve veze sa spasom mog broda i posade, niti sa dostavljanjem naših podataka Zemaljskom veću. Čak je i zadatak na koji sam poslao Kipirua i Tošija, da pomognu u proceni pre-razumnih domorodaca, mnogo značajniji od lova na tajanstvene tragove u prastarom tuđinskom kamenju.

"Izvinite, kapetane. Žao mi je što kasnim. Ipak, neko vreme sam vas slušao."

Kraidaiki se okrenuo da pogleda doktora Meca koji je lebdeo kraj njega. Suvonjavi, sedi psiholog polako se probijao kroz vodu, povremeno izjednačujući mali negativni potisak. Blago isturen stomak proširivao je pristali kraj njegovog ugladenog, smeđeg ronilačkog odela.

"Dobro ste došli i kad kasnite, doktore Mec. Drago mi je što ste uspeli da dođete."

Brukida i Dart su i dalje raspravljali, sada o stepenu zagrevanja usled radijacije, o gravitaciji i o meteorskim udarima. Hikahi je očito bila opčinjena time.

Kraidaiki se čudio što nije čuo čoveka kako se približava. Mec je obično pravio buku koja se mogla čuti na pola broda. Ponekad je zračio zujanje od dva kiloherca iz desnog uha. Sada se jedva osećalo, ali ponekad je bilo prilično neprijatno. Kako je taj čovek mogao toliko dugo da radi sa delfinima, a da ne ublaži taj problem?

Sad počinjem da zvučim kao Čarli Dart! Ljutnuo se na sebe. Ne budi džangrizav, Kraidaiki!

Zazviždao je strofu koja je odjeknula samo u njegovoj lobanji.

* Oni što žive
Svi vibriraju,

* Svi,
* I pomažu svetu
Da peva *

"Kapetane, zapravo sam došao ovamo iz drugog razloga, ali Dartovo i Brukidino otkriće možda se odnosi na ono što imam da kažem. Možemo li razgovarati nasamo?"

Kraidaiki je postao bezizražajan. Uskoro će morati da se odmori i razmrda. Prekomerni rad ga je iscrpljivao, a to bi moglo štetiti 'Brazdaču'.

No, sa ovim čovekom moralo se oprezno postupati. Mec mu nije mogao zapovedati, ni na 'Brazdaču' ni drugde, ali imao je moć, i to veoma veliku. Kraidaiki je znao da je njegovo sopstveno pravo na razmnožavanje zajemčeno, bez obzira na to kako se ova misija okonča. Ipak, Mecova procena imala je težinu. Svaki delfin na brodu ponašao se što je 'razumnije' mogao u njegovoj blizini. Čak i kapetan.

Možda sam zato odlagao sukob, pomislio je Kraidaiki. Pa ipak, uskoro će primorati doktora Meca da mu odgovori na neka pitanja u vezi sa određenim članovima posade 'Brazdača'.

"Vrlo dobro, doktore", odgovorio je "Samo trenutak. Mislim da sam ovde završio."

Klimnuo je glavom Hikahi i ona je doplivala do njega. Nasmejala se i mahnula Mecu grudnim perajima.

"Hikahi, molim te zameni me ovde. Daj mi još najviše deset minuta pre nego što ukratko izložiš njihove predloge. Kroz jedan sat dođi u rekreacioni bazen 3-A da mi podneseš izveštaj."

Odgovorila je onako kako joj se on obratio - brzim, izvijenim podvodnim angličkim. "Razumem, kapetane. Želite li još nešto?"

Prokletstvo! Kraidaiki je znao da je Hikahin sonar otkrio njegovo seksualno uzbuđenje. To je na mužjaku lako primetiti. On bi morao da otvoreno sonarom pregleda njenu unutrašnjost, a to ne bi bilo učtivo.

Kako sve to mora da je bilo jednostavno u starim vremenima!

Pa, za jedan sat će saznati šta ona ima na umu. Jedna od kapetanskih povlastica bila je da može narediti da se rekreacioni

bazen isprazni. Samo da ne bude uzbune do tada!

"Ne, ništa više za sada, Hikahi. Nastavite."

Otresito je salutirala rukom svog oklopa.

Brukida i Čarli su još raspravljali, kada se Kraidaiki ponovo obratio Mecu. "Hoće li biti dovoljno nasamo ako pođemo okolnim putem do mosta, doktore? Voleo bih da obiđem Takata-Džima pre no što pođem na druge poslove."

"Odlično, kapetane. Ono što imam da kažem neće dugo trajati."

Kraidaiki je pazio da zadrži smiren izraz. Da li se Mec smeši zbog nečeg konkretnog? Da li ga je zabavilo nešto što je čuo ili video?

"Još sssam zbunjen obrascem pojave vulkana duž zone od tri hiljade kilometara gde se te dve ploče susreću", rekao je Brukida. Govorio je polako, delom zbog Čarlija, a delom zato što je bilo teško svađati se u oksivodi. Uvek je izgledalo da nema dovoljno vazduha.

"Ako pogledate istraživačke snimke koje smo načinili sa orbite, videćete da su vulkani drugde po planeti raspoređeni raštrkano. Ali ovde su vrlo česti i svi su podjednako mali."

Čarli je slegnuo ramenima. "Ne vidim kakve to veze ima, stari moj. Mislim da je to samo povelika slučajnost."

"Ali to je, takođe, jedino područje u kome se nalaze metalna brda, zar ne?" iznenada je ukazala Hikahi. "Ja nisam stručnjak, ali svemirac nauči da bude sumnjičav prema dvostrukim slučajnostima."

Čarli je otvorio i zatvorio usta, kao da je hteo da progovori, ali onda se predomislio. No, konačno je ipak rekao: "To je vrlo dobro. Da! Brukida, misliš li da je tim koralnim bićima možda potrebna neka hrana koju im može obezbediti samo ovaj tip vulkana."

"Može biti. Naš ssstručnjak za egzobiologiju je Deni Sadmen. Ona je sad na jednom od ostrva gde istražuje urođenike."

"Mora nam uzeti uzorke!" Čarli je protrljao ruke. "Misliš li da bi bilo previše zamoliti je da svrati do vulkana? Ne suviše daleko, naravno, posle onog što je Kraidaiki upravo rekao. Samo mali, malecki put."

Hikahi se kratko, zviždukavo nasmejala. Momak je zaista imao živaca! Pa ipak, njegovo oduševljenje bilo je zarazno, divno za rasterivanje briga. Kada bi bar mogla sebi da dozvoli ovakvo utočište od opasnog svemira: u apstrakcijama, kao Čarli Dart.

"I proveru temperature!" Uzviknuo je Čarli. "Deni svakako može toliko, posle svega što sam učinio za nju!"

Kraidaiki je kružio u širokoj spirali oko čoveka koji je plivao, istežući mišiće dok se izvijao i okretao.

Pomoću nervne komande ispravio je glavne manipulatore svog oklopa, kao što bi čovek protegnuo ruke. "Vrlo dobro, doktore. Šta mogu da učinim za vas?"

Mec je lagano plivao, služeći se samo nogama. Prijateljski je pogledao Kraidaikija. "Kapetane, verujem da je vreme da ponovo razmotrimo našu strategiju. Situacija se izmenila od našeg dolaska na Kitrup. Potreban nam je nov pristup."

"Možete li biti određeniji?"

"Naravno. Kao što se sećaš, pobjegli smo sa prenosne tačke kod Morgrana zato što nismo želeli da budemo uništeni u sedmostrukoj zasedi. Brzo si shvatio da čak i ako se predamo jednoj strani, to bi značilo da će ostati da navale na njih, što bi neizbežno dovelo i do našeg nestanka. U tom trenutku bio sam suviše spor da bih shvatio tvoju logiku. Sada je pohvaljujem. Razume se, tvoji taktički manevri bili su savršeni."

"Hvala, doktore Mec. Naravno, izostavili ste još jedan razlog za naše bekstvo. Imamo naređenje od Zemaljskog veća da sve svoje podatke saopštimo direktno njima, bez procurivanja uz put. Naše zarobljavanje svakako bi bilo 'procurivanje', zar ne?"

"Svakako!" Složio se Mec. "Takva je bila situacija u kojoj smo doleteli na Kitrup, što sada smatram nadahnutim potezom. Po mom mišljenju, stvar je samo loše sreće što skrovište nije dejstvovalo kao što je predviđeno."

Kraidaiki se uzdržao od primedbe da se još kriju u istom skrovištu. Opkoljeni su, ali još nisu upali u nečiju mrežu. "Nastavite", podstakao ga je.

"Pa, sve dok ima izgleda da izbegnemo zarobljavanje, tvoja strategija je dobra, ali stvari su se izmenile. Mogućnost bekstva sada je ravna nuli. Kitrup je i dalje pogodan za sklonište od haosa bitke, ali neće nas dugo štiti kad se bude znao konačni pobednik."

"Hoćete da kažete kako nema nade da izbegnemo konačno

zarobljavanje?"

"Tačno, Mislim da treba da razmotrimo naše prioritete i pripremimo planove za najneprijatnije mogućnosti."

"Koje prioritete smatrate važnim?" Kraidaiki je već znao koji odgovor da očekuje.

"Pa, opstanak ovog broda i posade, naravno. I podatke o proceni uspešnosti i jednog i drugog! Na kraju krajeva, šta je glavna svrha našeg putovanja, je li?" Mec je prestao da pliva i uspravio se u vodi, posmatrajući Kraidaikija kao učitelj koji propituje đaka.

Kraidaiki je mogao da nabroji pet-šest zadataka koji su postavljeni 'Brazdaču', od provere verodostojnosti Biblioteke, do uspostavljanja kontakta sa potencijalnim saveznicima i vojno-obaveštajnog rada Tomasa Orlija.

Ti zadaci su bili važni. Ali glavna svrha ovog putovanja bila je da se utvrdi uspešnost svemirskog broda sa delfinskom posadom i delfinskom komandom. 'Brazdač' i njegova posada bili su opit.

Ali kad su pronašli Napuštenu flotu, sve se promenilo! Nije mogao da poštuje prioritete koji su mu dati na početku puta. Kako to objasniti čoveku kao što je Mec?

Rasudnosti, zamisli se Kraidaiki, tvoja umetnost prešla je beslovesnim zverima, a ljudi su izgubili razum... Ponekad je mislio da je i sam Bard morao biti napola delfin.

"Razumem vaše razloge, doktore Mec, ali ne razumem zašto bi bila potrebna promena strategije. I dalje nas čeka uništenje ako promolimo noseve nad Kitrupovo more."

"Samo ako to učinimo pre nego što se tamo gore bude znao pobednik! A ako budemo mudro pregovarali, možemo obezbediti uspeh našeg zadatka!"

Kraidaiki je nastavio svoju laganu spiralu, primoravši genetičara da ponovo zapliva prema ustavi mosta.

"Možete li mi predložiti šta da ponudimo u pregovorima, doktore Mec?"

Mec se nasmešio. "Za početak, imamo podatak koji su Brukida i Čarls Dart bukvalno iskopali. Instituti nagrađuju one koji izveste o ekološkim zločinima. Većina strana koje se bore oko nas jesu tradicionalni konzervativci one ili ove vrste i cenili bi naše otkriće."

Kraidaiki se uzdržao da ne izrazi zviždukom svoje mišljenje o čovekovoј naivnosti. "Nastavite, doktore", ugladeno je rekao. "Šta bisssmo još imali da ponudimo?"

"Pa, kapetane, tu je i časnost naše misije. Čak i ako naši porobljivači odluče da zadrže 'Brazdač' neko vreme, svakako će imati saosećanja za naš zadatak. Učiti štíćenike da koriste svemirske brodove jedan od osnovnih zadataka uzdizanja. Sigurno će nas pustiti da pošaljemo nekoliko ljudi i delfina kući sa našim podacima o proceni ponašanja, tako da se može nastaviti napredovanje u budućnost delfinskih brodova. Bilo kakav drugi postupak sa njihove strane bio bi kao uplitanje stranca u odgajanje deteta zbog svađe sa njegovim roditeljima!"

A koliko je ljudske dece mučeno i ubijeno zbog nekog greha njihovih roditelja u vašem srednjem veku? Kraidaiki je hteo da pita ko bi bio izaslanik koji bi poneo podatak o uzdizanju natrag na Zemlju, dok 'Brazdač' ostaje zarobljen.

"Doktore Mec, mislim da potcenjujete fanatizam umešanih strana. Ima li još nešto, možda?"

"Naravno. Ostavio sam najvažnije za kraj." Mec je dodirnuo Kraidaikijev bok da bi naglasio svoje reči. "Moraćemo da razmotrimo treba li možda dati Galaktincima ono što žele."

Kraidaiki je to očekivao. "Mislite, da odamo položaj Napuštene flote."

"Da, i sve suvenire i podatke koje smo tamo pokupili."

Kraidaikijevo lice ostalo je bezizražajno. Koliko li zna o Džilijaninom Herbiju, pitao se. Tako mi velikog Sanjara! Ali taj leš je i izazvao nevolje!

"Prisetićete se, kapetane, kratke poruke koju smo dobili sa Zemlje, u kojoj nam je naređeno da se krijemo i čuvamo tajne podatke, ako je moguće! Rečeno je i da koristimo sopstvene procene!"

Da li naše ćutanje zaista odlaže ponovno otkriće tog Sargaskog mora izgubljenih brodova za duže vreme, sad kad se zna da postoje? Nema sumnje da je pola pokroviteljskih rasa iz Pet Galaksija već poslalo rojeve izviđača, pokušavajući da ponove naše otkriće. Već znaju da treba da traže u slabo povezanom, mračnom

planetnom jatu. Samo je pitanje vremena kada će se spotaći o pravi gravitacioni plićak, u pravom jatu."

Kraidaiki je smatrao da bi se o tome moglo i raspravljati. Galaktinci su retko razmišljali na isti način kao Zemljani i ne bi proveli istragu istim putem. To je pokazivala i duga neotkrivenost Flote.

Pa ipak, Mec je, dugoročno gledano, verovatno bio u pravu.

"U tom slučaju, doktore, zašto jednostavno ne otpošaljemo podatke Biblioteci? Tako bi postali javno dobro i više nas se ne bi ticalo. Tako važno otkriće svakako bi trebalo da ispituje zvanični tim Instituta, zar ne?"

Kraidaiki je bio sarkastičan, ali shvatio je da mu se Mec pokroviteljski smeši i da ga je sasvim ozbiljno shvatio.

"Naivni ste, kapetane. Oni fanatici nad nama ne zarezuju baš mnogo nestabilne zakone Galaktinaca ako veruju da im je milenijum gotovo u rukama! Ukoliko svi saznaju gde se nalazi Napuštena flota, jednostavno će premestiti bojno polje tamo! Ti prastari brodovi biće uništeni u unakrsnoj vatri, bez obzira na to koliko bilo moćno to natprirodno zaštitno polje koje ih okružuje. A Galaktinci će se i dalje upinjati da nas uhvate, za slučaj da smo slagali!"

Stigli su do ulaza na most. Kraidaiki je tu zastao. "Dakle, bilo bi bolje da samo jedna od zainteresovanih grupa dobije podatke i nastavi sa proučavanjem Flote za svoj račun?"

"Da! Na kraju krajeva, šta nam znači ta gomila plutajućih olupina? To je samo opasno mesto gde smo izgubili izviđački čamac i dvanaest sjajnih delfina. Mi nismo obožavaoci predaka kao ti fanatični Itiji koji se bore za nas i ni najmanje nas se ne tiče - osim kao čisto intelektualno pitanje - da li je Napuštena flota ostavština Praotaca, ili znak njihovog povratka! Siguran sam da ne vredi umreti zbog nje. Ako smo išta naučili za poslednjih dve stotine godina, bilo je to da mala grupa novajlija kao što smo mi sa Zemlje mora da se sklanja sa puta kada odraslim momcima kao što su Soro i Gubru počnu da cure sline za nečim!"

Mecova seda kosa talasala se dok je tresao glavom od uzbuđenja. Duž vlasi su mu se stvarale penušavi oreoli mehurića.

Kraidaiki nije želeo da ponovo počne da poštuje Ignacija Meca,

ali kad je čoveka dovoljno obuzela strast da bi odbacio ukočenu fasadu, postao je gotovo dopadljiv.

Na nesreću, Mec je grešio iz osnova.

Oglasio se sat na Kraidaikijevom oklopu i on je zaprepašćeno shvatio koliko je zakasnio.

"Imate zanimljive argumente, doktore Mec. Za sada nemam dovoljno vremena da bih dublje zašao u to, ali ništa neće biti odlučeno pre rasprave pred celokupnim osobljem na Savetu broda. Da li to zvuči pravedno?"

"Da, čini mi se, mada..."

"I kad već pominjemo bitku nad Kitrupom, moram da odem i vidim šta Takata-Džim ima da kaže o njoj." Nije nameravao da provede toliko vremena sa Mecom. I nije planirao da propusti svoje odavno odlagano razdoblje rekreacije.

Mecu se nije odlazilo. "Ah. Pomenuli ste Takata-Džima, pa me je to podsetilo šta sam još hteo da iznesem. Zabrinut sam zbog nagoveštaja društvene izdvojenosti koju ispoljavaju određeni opitni podtipovi. Žale se da su odstranjeni iz društva i da su nesrazmerno mnogo na dužnosti."

"Mislite na nekog od Stenosa, pretpostavljam."

Mecu kao da je bilo neprijatno. "Govorni izraz koji izgleda da je uhvatio korena, iako svi delfini taksonomski pripadaju vrsti tursiops amicus..."

"Svestan sam situacije, doktore Mec.", Kraidaiki se više nije ustručavao da prekine čoveka. "U pitanju je prefinjena dinamika grupe i ja primenjujem ono za šta verujem da je uspešan način za postizanje jedinstva posade."

Svega je dvanaestak Stenosa pokazivalo nezadovoljstvo. Kraidaiki je pretpostavljao da je to uticaj atavizma pod stresom: opadanje razumnosti usled straha i pritiska. Onaj koji bi trebalo da bude stručnjak, doktor Mec, izgleda da je smatrao kako većina 'Brazdačeve' posade ispoljava rasnu diskriminaciju.

"Hoćete li da kažete kako i Takata-Džim ima problema?" Upitao je Kraidaiki.

"Naravno da ne. On je izvrstan oficir. Pominjanje njegovog imena me je podsetilo zato..." Mec je zastao.

Zato što je Stenos, završio je u sebi Kraidaiiki. Da li da kažem Mecu kako nameravam da unapredim Hikahi u vicekapetana? I pored svih sposobnosti, Takata-Džimova mrzovoljna povučenost predstavlja smetnju po moral posade. Ne smem imati takvog zamenika.

Kraidaiikiju je bolno nedostajala poručnik Jahapa-Džin, koja je poginula u Grozdastom plićaku.

"Doktore Mec, pošto ste već počeli ovaj razgovor, primetio sam neslaganja između psiho-bioloških profila određenih članova posade, utvrđenih pre polaska, i njihovog kasnijeg ponašanja, čak i pre nego što smo otkrili Napuštenu flotu. Ja nisam delfopsiholog, ali u nekim slučajevima sam siguran da dotični delfini uopšte nije trebalo ni da se nađu na brodu. Imate li objašnjenje?"

Mecovo lice je ostalo bezizrazno. "Nisam siguran da znam o čemu govorite, kapetane."

Kraidaiikijev oklop naglo se okrenuo kad se jedna ruka vijugavo ispružila da ga počese iznad desnog oka. "Imam još ponešto da obavim, ali mislim da ću se uskoro pozvati na pravo komandanta i zatražiti da pregledam vaše beleške. Samo informativno, naravno. Molim vas da ih pripremite za..."

Prekinulo ga je melodično zujanje komunikatora na oklopu. "Da, ssslušam!" Začuo se zujavi glas na Kraidaiikijevom nervnom priključku.

"Prekinite sve", odgovorio je. "Odmah dolazim." Kraidaiiki prekide vezu.

Uputio je sonarni signal prema ploči pored vrata. Ulaz se otvorio uz zujanje.

"To je bio most", rekao je Mecu. "Vratio se izviđač sa izveštajem od Tišt i Tomasa Orlija. Potreban sam tamo, ali ponovo ćemo razgovarati o ovome, doktore, usskoro."

Kraidaiiki je u dva moćna zamaha peraja prošao kroz vrata ustave na putu prema mostu.

Ignacio Mec je posmatrao kapetanov odlazak.

Kraidaiiki sumnja, pomislio je. Posumnjao je da imam specijalna proučavanja. Moram nešto da preduzmem, ali šta?

Ovakvi uslovi, pod pritiskom opsade, obezbeđivali su fantastične podatke, naročito u delfinima koje je Mec ubacio u posadu. No, sad se sve zapetljalo. Neki od subjekata pokazivali su simptome stresa kakve nikad nije predvideo.

A sad, osim brige zbog fanatičnih Itija, morao je da se suoči sa Kraidaikijevim podozrenjem. Neće biti lako ukloniti ga s puta. Mec je umeo da prepozna genija kada bi ga video, a naročito među uzdignutim delfinima.

Da je bar on jedan od mojih, mislio je. Kad bih makar ja bio zaslužan za to.

23. DŽILIJAN

Brodovi su ležali u prostoru kao rasute đinđuve, mutno odražavajući slabo svetlucanje Mlečnog Puta. Najbliže zvezde bili su mutni crvenkasti starci iz malog zvezdanog jata, strpljivi i jalovi ostaci iz prve epohe stvaranja zvezda - lišeni planeta i metala.

Džilijan se zamislila nad fotografijom, jednom od šest koje je 'Brazdač' poslao kući sa mesta koje je izgledalo kao zabačen i nezanimljiv gravitacioni zaton, daleko od utabanih staza.

Jeziva, tiha armada, neosetljiva na sve njihove nedoumice; Zemljani nisu znali šta da misle o njoj. Flota ukletih brodova nije imala mesto u uređenom ustrojstvu Pet Galaksija.

Koliko su ostali neprimećeni?

Džilijan je spustila hologram u stranu i uzela drugi. Pokazivao je jedan od divovskih napuštenih brodova izbliza. Velik kao mesec, šupljikav i drevan, svetlucao je unutar slabog zračenja - zaštitnog polja nesagledivih mogućnosti. Oreol je prkosio analizama. Jedino su saznali da je to snažno polje verovatnoće, neobične prirode.

U pokušaju da pristanu uz jedan ukleti brod, na ivici domašaja polja, posada 'Brazdačevog' čamca nekako je započela lančanu reakciju. Između prastarog diva i malog izviđačkog čamca sevnula je blistava munja. Poručnik Johapa-Džin izvestila je da svi delfini imaju snažne vizije i halucinacije. Pokušala je da se oslobodi, ali tako dezorijentisana uključila je stazisne ekrane unutar nepoznatog polja. Eksplozija koja je nastala razorila je i mali zemaljski brod i ogromnu olupinu.

Džilijan je spustila sliku i pogledala preko laboratorije. Herbi je i dalje ležao uhvaćen u mrežu stazisa, lik neotkriven stotinama miliona godina - star nekoliko milijardi godina.

Posle nesreće, Tom Orli je sam izašio napolje i u krišom uneo tajanstveni ostatak kroz jednu od bočnih ustava 'Brazdača'.

Plen koji nas je mnogo koštao, mislila je Džilijan, gledajući leš. Puno smo platili za tebe, Herbi. Kad bih bar mogla da shvatim šta smo to kupili.

Herbi je bio zagonetka koja je zasluživala zajedničko ispitivanje

od strane velikih Instituta, a ne jedne usamljene žene na opkoljenom brodu daleko od kuće.

To je bilo osujećujuće, ali neko je morao da se potrudi. Neko je morao pokušati da razume zašto su se pretvorili u progonjene životinje. Bez Toma i sa Kraidaikijem zauzetim održavanjem posade i broda u radnom stanju, zadatak je bio njen. Ako ona to ne uradi, niko drugi neće.

Polako je učila ponešto o Herbiju... dovoljno da potvrdi da je telo veoma staro, da ima kostur za hodanje po kopnu i da brodska mikrobiblioteka i dalje tvrdi kako ništa nalik na njega nikad nije postojalo.

Podigla je noge na sto i izvukla sledeću fotografiju iz hrpe. Na njoj se jasno video, kroz ono svetlucavo polje verovatnoće, niz simbola ugraviranih na masivnom trupu.

"Otvaram Biblioteku", objavila je. Od četiri holo-ekrana na njenom stolu, osvetlio se krajnji levi - onaj iznad koga se nalazio hijelograf zrakaste spirale.

"Sargaski dosje - potraga za referencama simbola. Otvori i iznesi promene."

U znak odgovora, na zidu s njene leve strane pojavio se elegantan stubac teksta. Bio je obeshrabrujuće kratak.

"Pod-osoba: Bibliotekar Referenci - modus za pitanja", rekla je. Pregled podataka ostao je projektovan na zidu. Pored njega se uskovitlana šara slila u oblik zrakaste spirale. Zazvučao je dubok, miran glas. "Modus Bibliotekara Referenci, mogu li vam pomoći?"

"Je li to sve što možeš da mi daš u vezi sa simbolima na boku napuštenog broda?"

"Potvrdno." Glas je bio hladan. Dikcija je bila pravilna, ali nije bilo ni traga pokušaju da se prikrije kako dolazi od minimalne osobe, delića broskog programa Biblioteke.

"Pretražio sam svoje zapise u potrazi za nečim sličnim ovim simbolima. Vi ste svesni, naravno, da sam ja vrlo mali mikrogranak, a da su ti simboli beskrajno promenljivi u vremenu. Ovaj pregled daje sve moguće reference koje sam našao unutar zadanih pokazatelja."

Džilijan je pogledala kratak spisak. Bilo je teško poverovati. Iako neverovatno mala u poređenju sa planetnim ili područnim

ograncima, brodska Biblioteka sadržavala je ekvivalent svih knjiga izdatih na Zemlji do pred kraj dvadeset prvog veka. Moralo je biti više referenci u vezi sa ovim.

Uzdahnula je. "Moralo je biti nešto što je uzrujalo polovinu fanatika u Galaksiji. Možda slika Herbija koju smo otposlali. Možda ovi simboli. Šta je od toga dvoga?"

"Nisam opremljen za razmatranja", odgovorio je program.

"Pitanje je bilo retorsko i svakako ne upućeno tebi. Vidim da pokazuješ korelaciju od trideset procenata između pet simbola i religijskih hijeroglifa Saveza 'Abdikatora'. Daj mi pregled o Abdikatorima."

Glas je promenio ton. "Modus pregleda kultura..."

"Abdikator je izraz izabran iz engleskog da označi jednu od glavnih filozofskih grupacija u galaktinskom društvu.

Verovanje Abdikatora potiče od mita o Tarzeusima iz petnaestog eona, približno pre šest stotina miliona godina, izrazito burnog, kada su Galaktinski instituti jedva preživeli vlastoljublje tri moćne pokroviteljske rase (reference broj 97AcF109t, 97AcG136t, i 97AcG986s).

Dve od ovih vrsta spadale su u najmoćnije i najagresivnije vojne sile u istoriji Pet Povezanih Galaksija. Treća vrsta odgovorna je za uvođenje nekoliko novih tehnika proizvodnje svemirskih brodova, uključujući i današnje standardne..."

Biblioteka je prešla na strogo tehničku raspravu o materijalima i proizvodnim metodama. Iako zanimljivo, to nije izgledalo bitno. Dotakla je prstom dugme za 'premotavanje' na stolu i priča se nastavila sa drugog mesta...

"...pobednici su uzeli naziv koji bi se mogao prevesti kao 'Lavovi'. Uspeli su da se dokopaju većine prenosnih tačaka i centara moći, kao i svih velikih Biblioteka. Dvadeset miliona godina njihova vlast je bila neosporna. Lavovi su se upustili u nekontrolisano širenje i kolonizaciju, što je dovelo do izumiranja osam od deset preštićeničkih rasa tog vremena u Pet Galaksija.

Tarzeusi su pomogli da se okonča ova tiranija tako što su pozvali u posredovanje šest drevnih vrsta za koje se prerano mislilo da su izumrle. Njih šest udružilo je snage sa Tarzeusima u uspešnom

protivnapadu galaktinskih kultura. Kasnije, kad su ponovo uspostavljeni Instituti, Tarzeusi su ispratili tajanstvene branioce u krajnji zaborav..."

Džilijan je prekinula bujicu reči.

"Odakle potiče šest vrsta koje su pomogle pobunjenicima? Jesi li rekao da su bile iščezle?"

Vratio se monitorski glas. "Sudeći po zapisima iz tog vremena, bile su smatrane za iščezle. Želite li brojeve referenci?"

"Ne. Nastavi."

"Danas većina razumnjaka veruje da su tih šest vrsta bili ostaci nezavršenog prelaska u kasniju fazu evolucije. Znači da nisu iščezle same od sebe, nego su postepeno postale gotovo neprepoznatljive. I dalje su bile sposobne da se zainteresuju za ovozemaljska zbivanja kada bi situacija postala dovoljno ozbiljna. Želite li da iznesem članke o prirodnom menjanju vrsta?"

"Ne. Nastavi. Šta je bilo sa Abdikatorima?"

"Abdikatori veruju da postoje izvesne duhovne rase koje blagoizvole preuzeti fizički oblik, s vremena na vreme, prerusene u naizgled normalne aktere uzdizanja. Ovi 'Veliki Duhovi' pojavljuju se kao pre-štićenici, prolaze kroz ugovorni odnos, i na kraju postaju vodeći među pokroviteljima, a da nikad ne odaju svoju pravu prirodu. U slučaju preke potrebe, ipak, ove supervrste mogu brzo i neposredno da se umešaju u odnose između smrtnika.

Kaže se da su Praoci najraniji, najpovučeniji i najmoćniji od tih Velikih Duhova.

Naravno, to se suštinski razlikuje od uobičajene legende o Praocima, po kojoj su Najstariji napustili svoju Galaksiju pre mnogo vremena, obećavši da će se jednog dana vratiti..."

"Stani!" Biblioteka je smeta začutala. Džilijan se mrštila nad izrazom 'Naravno, to se suštinski razlikuje...'

Besmislica! Verovanje Abdikatora bilo je samo varijanta iste osnovne dogme i gotovo da se nije razlikovalo od ostalih, milenijumima starih legendi o 'povratku' Praotaca. Ove prepirke podsećale su je na stare religijske sukobe na Zemlji, kada su vernici mahnito raspravljali o prirodi svetog trojstva, ili o broju anđela koji bi mogli da igraju na čiodnoj glavi.

Ovo neverovatno uzrujavanje nad nevažnim delovima doktrine bilo bi gotovo smešno da bitka nije upravo trajala, na nekoliko hiljada kilometara iznad njih.

Zapisala je u podsetnik da pokuša sa unakrsnim ispitivanjem hinduističkih verovanja o inkarnacijama božanstva. Njihova sličnost sa osnovnim stavovima Abdikatora nagnala ju je da se upita zašto Biblioteka nije i to navela kao vezu, ili bar analogiju.

Što je dosta, dosta je.

"Nis!" Pozvala je.

Osvetlio se prvi ekran zdesna. Apstraktna šara svetlucavih čestica pojavila se u oštro ograničenoj zoni odmah iznad ekrana.

"Kao što znaš, Džilijan Baskin, poželjno je da Biblioteka ne sazna za moje prisustvo na ovom brodu. Uzela sam slobodu da je ogradim, tako da ne može primetiti naš razgovor. Želiš li da me pitaš nešto?"

"Naravno. Jesi li saslušala ovaj izveštaj?"

"Slušam sve što radi ovaj brodski mikroogranak. To je moja osnovna dužnost. Zar ti Tomas Orli nije ništa objasnio?"

Džilijan se jedva obuzdala. Stopalo joj je bilo suviše blizu uvredljivog ekrana. Spustila ga je na pod da bi izbegla iskušenja. "Nis", smireno je upitala, "zašto mikroogranak Biblioteke frflja dok govori?"

Timbrimska naprava antropomorfno je uzdahnula. "Doktore Baskin, gotovo svaka rasa sa kiseoničnim disanjem, osim Čovečanstva, odviknuta je od semantike koja se kosi sa jezikom njihovih pokrovitelja, a na sve njih uticala je Biblioteka. Jezici Zemlje su po galaktinskim standardima čudni i haotični. Problemi pri prevođenju galaktinskih arhiva na vašu neubičajenu sintaksu su ogromni."

"To znam! Itiji su u vreme Kontakta hteli da svi naučimo Galaktinski Sedmi. Rekli smo im da zadrže svoje ideje za sebe."

"Slikovito rečeno. Umesto toga, ljudi su upotrebili neizmerna sredstva da bi prebacili zemaljski ogranak Biblioteke na englički jezik i pri tome su unajmili Kantene, Timbrine i druge kao savetnike. No, i dalje ima problema, zar ne?"

Džilijan je protrljala oči. Ovo nije nikuda vodilo. Zašto je Tom verovao da je ova sarkastična mašina iskoristiva? Kad god je htela

da dobije jednostavan odgovor, ona je samo postavljala pitanja.

"Jezički problemi im služe kao izgovor već više od dva veka", rekla je. "Koliko će to još trajati? Od Kontakta proučavamo jezik onako kako nije bio proučavan milionima godina! Hvatamo se ukoštac sa nesavršenostima 'samoniklih' jezika kao što su anglički, engleski, japanski i učimo delfine i šimpanze da govore. Čak smo imali uspeha i u kontaktiranju sa onim čudnim bićima, Solarijancima sa Zemljinog sunca!

A Bibliotečki institut i dalje tvrdi da je naš jezik kriv za sve pogrešne korelacije i traljavo prevedene podatke! Prokletstvo, pa Tom i ja govorimo po četiri ili pet galaktinskih jezika. Nije problem u jezičkim razlikama. Ima nečeg čudnog u podacima koji su nam dati!"

Nis je neko vreme tiho zujala. Svetlucave čestice slivale su se kao dva fluida koja ne mogu da se pomešaju, nego se spajaju i razdvajaju u kapljicama.

"Doktore Baskin, zar niste upravo naveli glavni razlog za postojanje brodova kao što je ovaj, koji tumaraju svemirom tražeći omaške u zapisima Biblioteke? A glavna svrha mog postojanja jeste da pokušam da uhvatim Biblioteku u laži, da pokušam da otkrijem jesu li najmoćnije pokroviteljske rase, kao što biste vi rekli, 'zamazale oči' mlađim razumnjacima kao što su Čovek i Timbrimi?"

"Pa zašto mi onda ne pomogneš?" Džilijan je zgrabila ivicu stola. Srce joj je ubrzano tuklo i iznenada je shvatila koliko je blizu da je savlada osujećenje.

"Zašto sam očarana načinom na koji ljudi posmatraju svet, doktore Baskin?" upitala je Nis. Glas joj je postao gotovo saosećajan. "Moji gospodari, Timbrimi, neobično su lukavi. Njihova prilagodljivost ih je održala u životu u opasnoj Galaksiji. Pa ipak, i oni su zarobljeni u načinu razmišljanja Galaktinaca. Vi, Zemljani, sa novim pogledom na svet, možete da vidite i ono što oni ne mogu.

Raspon ponašanja i verovanja među disačima kiseonika je širok, ali iskustvo čoveka gotovo je jedinstveno. Pažljivo uzdignute štíćeničke rase nikada ne prolaze kroz greške kakve su počinile vaše ljudske nacije pre Kontakta. Te greške su vas načinile drugačijima."

Džilijan je znala da je to istina. Rani ljudi i žene činili su razmetljive idiotluke - gluposti koje nikad ne bi ni pale na pamet

nekoj vrsti svesnoj zakona prirode. Tokom divljih stoleća nastajala su neverovatna praznoverja. Način vladanja, spletke, filozofije, isprobavani su i napušteni. Kao da je Samonikla Zemlja bila planetna laboratorija nad kojom su vršeni nizovi bezosećajnih i tajanstvenih opita.

Nelogična i sramotna kad se posmatraju unazad, ovakava iskustva su obogatila modernog čoveka. Malo rasa načinilo je tako mnogo grešaka za tako kratko vreme i isprobalo toliko besmislenih rešenja za beznadežne probleme.

Mnogi čudljivi Itiji tražili su zemaljske umetnike i dobro im plaćali da bi ispredali priče kakave ne bi izmislio nijedan Galaktinac. Naročito su Timbrimi voleli ljudske fantastične priče, sa mnogo zmajeva, divova i čarolija - što više, to bolje. Smatrali su ih zastrašujuće grotesknim i slikovitim.

"Mene ne obeshrabruje kada vas Biblioteka osujećuje. Meni je drago. Učim od vaših osujećenja!

Ispitujete stvari koje celo galaktinsko društvo uzima zdravo za gotovo.

Gospođo Orli, ja vam pomažem samo sekundarno. Primarno sam ovde da vas posmatram kako patite."

Džilijan je trepnula. To što je mašina iskoristila drevan način oslovljavanja moralo je imati svrhu - kao i taj razmetljivi pokušaj da je naljuti. Mirno je sedela i nadgledala struju sukobljenih osećanja.

"Ovo nikuda ne vodi", frknula je. "Počeću da ludim. Već se osećam sputana."

Nis je svetlucala bez komentara. Džilijan je posmatrala čestice kako se okreću i poigravaju.

"Predlažete da ostavimo sve da odleži?" Konačno je rekla.

"Možda. I Timbrimi i ljudi poseduju nesvesni deo ličnosti. Možda treba ostaviti sve ovo da odleži neko vreme u mraku i pustiti naše skrivene delove da se pozabave time."

Džilijan je klimnula glavom. "Zamoliću Kraidakija da me pošalje na Hikahino ostrvo. Urođenici su važni. Posle samog bekstva, mislim da su nam oni najvažniji."

"Gledište je normalno, moralno sa galaktinskog stanovišta, i zato mi nije zanimljivo". Nis je već zvučala kao da se dosađuje.

Zaslepljujuća slika pretvorila se u tamnu šaru jurećih linija. Okretale su se i spajale, slile se u jednu tačku i nestale.

Džilijan je uobrazila da je čula tih prasak kad je Nis otišla.

Kad je našla Kraidaikija preko komunikatora, kapetan ju je iznađeno pogledao.

"Džilijan, tvoj psi radi prekovremeno? Upravo sam hteo da te zovem!"

Uspravila se u sedištu. "Vesti od Toma?"

"Jesste. On je dobro. Zamolio je da te pošaljem na zadatak. Možeš li odmah doći ovamo?"

"Krećem, Kraidaiki."

Zaključala je vrata laboratorije i požurila prema mostu.

24. GALAKTINCI

Bei Čohoan je jedino mogla čudom da se čudi veličini bitke. Kako li su fanatici uspjeli da sakupe tolike snage za tako kratko vreme?

Bein mali sintijski izviđački brod krstarilo je niz drevnu, kamenitu, mlaznu struju preostalu iza davno nestale komete. Sistem Kitsemenija plamteo je od jasnih bleskova. Njeni ekrani pokazivali su svuda unaokolo, mrseći se, potirući i ponovo razdvajajući. Savezništva su se stvarala i raspadala kad god bi neka strana pomislila da je u prednosti. U kršenjima pravila Instituta za civilizovno ratovanje nije bilo nikakve milosti.

Bei je bila iskusan uhoda Sintijske Enklave, ali nikad nije videla išta nalik ovome.

"Bila sam posmatrač kod Pahlatutla, kad su štićenici J'81eka raskinuli ugovornost na bojnopolju. Videla sam okršaj Abdikatora i Pokorenih Saveznika u obrednom ratu. Ali nikada nisam videla ovako bezuman pokolj! Zar oni nemaju ponosa? Zar nemaju poštovanja prema umetnosti rata?"

Čak i dok je posmatrala, Bei je videla kako se najjače savezništvo raspada naglom izdajom, kad se jedan bok sručio na drugi.

Gadljivo je frknula. "Verolomni fanatici", zagundala je.

Začulo se čegrtanje sa police levo od nje. Posmatrao ju je red sitnih ružičastih očiju.

"Ko je to rekao?" Streljala je očima male, hrčkolike vazune, koji su virili kroz otvore svojih sopstvenih, malih, špijunskih kugli. Počeli su da trepću i veselo žagore, ali nisu joj neposredno odgovorili.

Bei je frknula. "Pa, u pravu ste, naravno. Fanatici su sposobni da brzo reaguju. Ne traće vreme u razmatranjima nego odmah deluju, za razliku od nas umerenijih, koji moramo da razmislimo pre nego što išta učinimo."

Naročito uvek oprezni Sintijci, pomislila je. Zemljani bi trebalo da nam budu saveznici, ali mi prvo bojažljivo razgovaramo i razmišljamo, protestujemo kod važnih Instituta i uz velike troškove šaljemmo izviđače da uhode fanatike.

Vazuni su upozoravajuće začegrtali.

"Znam!" obrecnula se. "Zar mislite da nemam pojma o svom poslu? Dobro, imamo osmatračku sondu pred sobom. Neka se jedan od vas pobrine za nju i nemojte me gnjaviti! Ne vidite da sam zauzeta?"

Očice su zatreptale. Jedan par je nestao kad se vazun povukao u svoj maleni brod i zatvorio ulaz. Sledećeg trenutka izviđački brod uzdrhtao je kad ga je sonda napustila.

Srećno ti bilo, verni štićenice, pomislila je. Sa lažnom smirenošću posmatrala je kako se vazunov brodić upućuje prema planetoidnom otpadu, prikradajući se osmatračkoj sondi koja im je ležala na putu.

Jedan nevažni izviđač, gorko je pomislila. Timbrimi se bore za život. Zemlja je opkoljena, polovina njenih kolonija je zauzeta, a mi Sintijci i dalje čekamo i gledamo, gledamo i čekamo, i samo ja i moja ekipa smo poslani kao posmatrači!

Iznenada je blesnuo mali plamen, šaljući jasne senke kroz asteroidni pojas. Vazuni su tiho, bolno uzdahnuli, brzo ućutavši kad je Bei pogledala prema njima.

"Ne sakrivajte svoja osećanja od mene, hrabri moji vazuni", promrmljala je. "Vi ste štićenici i hrabri ratnici, a ne robovi. Ožalite svoga druga koji je dostojno umro za nas."

Pomislila je na svoj hladni, oprezni narod, među kojima se uvek osećala kao stranac.

"Osećajte!" zahtevala je, iznenađena sopstvenim ogorčenjem. "Nije sramota brinuti za druge, mali moji vazuni. U tome možete nadmašiti svoje pokrovitelje, kada budete odrasli i osamostalili se!"

Bei je upravela brod bliže vodenom svetu gde je besnela bitka, osećajući se bliskijom svojim malim štićeničkim sadruzima nego sopstvenoj, uvek opreznoj rasi.

25. TOMAS ORLI

Tomas Orli je posmatrao svoje blago: stvar koju je tražio dvanaest godina. Izgledala je nedirnuta, prva te vrste koja je pala u ljudske ruke.

Samo dva puta su ljudske posade došle do mikrogranaka Biblioteke projektovanih za druge rase, na brodovima uništenim u čarkama tokom poslednjih dve stotine godina. Uvek su riznice bivale oštećene. Pokušaji proučavanja bili su korisni, ali neka greška uvek bi dovela do samouništenja poluinteligentnih mašina.

Sada su prvi put naišli na neoštećenu napravu sa ratnog broda moćne galaktinske pokroviteljske rase. I sada su prvi put imali uz sebe Timbrime, koji su im se pridružili u naizgled neostvarivom traganju za ključem istine.

Jedinica je predstavljala sivu kutiju, otprilike tri puta dva puta jedan metar, sa jednostavnim optičkim ulazima. Na sredini jedne stranice nalazio se zrakasto-spiralni simbol Biblioteke.

Bila je pričvršćena na teretne saonice zajedno sa drugim plenom, uključujući i tri kalema verovatnoće, neoštećena i nezamenjiva. Hanes Suezi će ih odvesti do 'Brazdača', štiteći ih kao kvočka jaja. Tek kad ih bezbedno preda u ruke Emersona D'Anita, okrenuće se i vratiti se nazad.

Tom je ispisao rutinska uputstva na voštanu tablu. Sa malo sreće, posada na 'Brazdaču' isporučiće mikrogranak Kraidaikiju ili Džilijan bez preterane radoznalosti. Zalepio je tovarni list tako da zakloni oznaku Biblioteke.

Njegovo zanimanje za zaplenjeni mikrogranak nije bilo naročito tajno. Prisutna posada mu je da pomogla ga izvuče iz tenanijskog broda. No, što ih manje bude znalo za pojedinosti, to bolje. Naročito ako na kraju ipak budu zarobljeni. Ukoliko budu sledili njegova uputstva, jedinica će biti uglavljena u komunikator u njegovoj kabini, pa će spolja posmatrano izgledati kao običan ekran komunikatora.

Verovao je da će ovo ostaviti utisak na Nis. Tom je poželeo da bude tamo kada naprava Timbrima otkrije čemu ima pristup. Uobražena mašina verovatno će ostati bez reči bar pola dana.

Nadao se da ipak neće biti suviše zapanjena. Hteo je nešto da sazna što pre.

Suezi je već spavao, privezan uz svoj dragoceni tovar. Tom je proverio da su uputstva dobro osigurana, pa je zaplivaao prema strmoj steni koja se nadosila nad oštećeni tuđinski zvezdani brod.

Neodelfini su se tiskali oko olupine, vršeći precizna merenja unutrašnjosti i spoljašnjosti. Čekalo se Kraidaikiyevo naređenje, pa da počne opšte demontiranje, posle koga će omotač ogromnog bojnog broda ostati samo prazna šupljina.

Do sad je izviđač koga su poslali nazad morao stići na 'Brazdač' sa početnim izveštajem, a saonice bi se morale već vraćati novom prečicom koju su otkrili, donoseći od kuće monofilamentni komunikator. Otprilike na pola puta trebalo bi da se sretnu sa tovarnim saonicama punim plena.

To je sve podrazumevalo da je 'kuća' još tamo. Tom je pretpostavljao da borba još besni nad Kitrupom. Svemirski rat je spor proces, naročito ako ga vode dalekovidni Galaktinci. Možda će i dalje trajati godinu ili dve, iako je sumnjao u to. Posle toliko vremena svakako bi stigla pojačanja i sve bi se pretvorilo u rovovski rat. Teško da bi udruženi fanatici dopustili da dođe do toga.

U svakom slučaju, posada 'Brazdača' mora se ponašati kao da će rat biti završen za koji dan. Imaće izgleda sve dok bude trajala zbrka iznad njih.

Tom je još jednom pretresao u glavi ceo plan i došao do istog zaključka. Nije bilo drugog izbora.

Postojala su tri moguća puta za izbavljanje iz zamke u kojoj se nalaze - spasioci, pregovori i lukavstva.

Bilo je lepo zamišljati spasioce. No, sama Zemlja nije imala snage koje bi mogle da dođu i izbave ih. Zajedno sa svojim saveznicima, možda bi mogla da se suprotstavi jednoj od pseudoreligijskih stranaka u bici nad Kitrupom.

Mogli bi intervenisati Galaktinski instituti. Postojeći zakoni zahtevali su da 'Brazdač' podnese izveštaj direktno njima. Nevolja je bila što Instituti imaju malo sopstvenih snaga. Kao i svetske vlade zbog kojih je Zemlja gotovo izumrla u dvadesetom veku, Insituti su se oslanjali na javno mnjenje i dobrovoljačke vojne jedinice. Većina

'umerenih' možda će konačno odlučiti da otkriće 'Brazdača' treba da pripadne svima, ali Tom je znao da bi bile potrebne godine dok se ne sklope neophodna savezništva.

Pregovori su nudili isto tako malo nade kao i spasiodci. U svakom slučaju, Kraidaiki je imao Džilijan, Hikahi i Meca da mu pomognu ako ikada dođe do pregovora sa pobednikom svemirske bitke. Tom im nije bio potreban za to.

Preostali su još promućurni planovi i prepredene varke... nalaženje načina da se nadmudri naprijatelj kada spasiodci i pregovori zakažu.

A to je moj posao, pomislio je.

Ovde je okean bio dublji i tamniji nego u području na svega pedeset kilometara istočno, gde su nizovi metalnih planina nicali iz brežuljkastih plićaka duž ivica tankih tektonskih ploča. U oblasti odakle je spasena Hikahina ekipa, voda je bila obogaćena metalima zbog lanca poluaktivnih vulkana.

U ovom kraju nije bilo pravih metalnih brda, a odavno mrtva vulkanska ostrva bila su sprana sve do površine vode.

Kad je odvratio pogled od izubijanog tenanijskog broda i tragova pustošenja koje je načinio pre nego što se smirio, Tom je zaključio da je okolina umirujuća i da njena lepota donosi spokoj. Izdanci morske trave koji su plivali na površini i njihali se, nalik na kukuruznu svilu, podsetili su ga na boju Džilijanine kose.

Orli je pevušio za sebe melodiju koju bi malo koje ljudsko biće moglo da izvede. Mali genetski ugrađeni sinusi odjekivali su mu unutar lobanje, šaljući tih napev kroz vodu oko njega.

* Dok spavam, tvoja briga
Me dotiče,
* Tamo gde joj, budan, ne dopuštam
* Izdaleka,
Pozvaću te
* I dotaći kada spavaš *

Naravno, Džilijan neće moći da čuje pesmu koju joj je posvetio. Njegove psi-moći bile su prilično skromne. Ipak, možda će moći da

uhvati nagoveštaj.

Delfinska pratnja okupila se oko saonica. Suezi se probudio i sad je sa poručnikom Tišt proveravao svoje veze.

"Volela bih kad bi jošš jednom razmislio", gotovo je preklinjala kad su se sreli. "Biću otvorena. Tvoje prisustvo dobro je za moral. Ako nessesstaneš, to će biti veliki udarac."

Tom se nasmešio i spustio joj ruku na bok. Već je bio načisto sa tim koliko su mu mali izgledi za povratak.

"Ne vidim drugi izlaz, Tišt. Sve ostale delove mog plana mogu izvršiti drugi, ali ja sam jedini koji može da zabaci udicu. Znaš to i sama.

Osim toga", nasmešio se, "Kraidaiki će imati još jednu priliku da me pozove nazad ako mu se plan ne dopadne. Zamolio sam ga da pošalje Džilijan na Hikahino ostrvo, sa jedrilicom i zalihama koje su mi potrebne. Ako mi ona kaže da je odgovor odričan, vratiću se na brod pre tebe."

Tišt je odvrtila pogled. "Sssumnjam da će odbiti", zazviždala je tiho, gotovo nečujno.

"Je li? A zašto?" Tišt je, sa oklevanjem, odgovorila na trinarnom.

- * Kraidaiki je vođa -
- I starešina
- * Ipak, znamo da postoje -
- Tajne naredbe *

Tom je uzdahnuo. Evo opet sumnje da Zemlja nikad ne bi dopustila prvom delfinskom brodu da pođe na zadatak bez prikrivenog ljudskog nadzora. Prirodno, većina glasina bile su usredsređene na njega. To je bilo glupo, jer je Kraidaiki izvrstan kapetan. Osim toga, to je umanjivalo značaj jedneog od svrha putovanja: umanjivalo je očigledan dokaz koji bi ulio samopouzdanje pokolenjama neodelfina.

- * Iz mog odlaska -
- Tada nauči,
- * Da je kapetan

Tvoj na 'Brazdaču' *

Tišť mora da je bila pri kraju zaliha vazduha uzetog iz komore pri saonicama. Iz otvora za disanje odvajali su joj se mehurići. Ipak ga je spokojno pogledala i odgovorila na englićkom.

"Dobro. Kad Suezzi ode, pođi svojim putem. Mi nassstavljamo posao ovde dok ne stignu naređjenja od Kraidaiķija."

"U redu." Tom je klimnuo. "I dalje se slažeš sa ostatkom plana?"

Tišť se okrenula oborenih oćiju.

* Kinink i logika

Zajedno

* Pevaju o tome

* Plan je sad jedini

Između

* Nas i naše sudbe

* Poslušaćemo ga *

Tom je pružio ruke da je zagrli. "Znao sam da mogu računati na tebe, divna stara ribo-lovko. Ni najmanje se ne brinem. Hajde sad da se oprostimo sa Hanesom, pa da pođem. Ne bih voleo da Džil stigne na ostvo pre mene."

Zaronio je prema saonicama. Tišť je zaostala iza njega za trenutak. Iako joj je vazduh u plućima postao ustajao, mirno je ležala, gledajući ga kako se udaljava.

Njeni sonarni coktaji sustigli su ga dok se spuštao. Milovala ga je svojim sluhom i pevala tihi rekvijem.

* Prostrli su mreže -

Da nas uhvate,

* Ali imamo tebe -

Da ih presećeš.

* Dobri Hodaću,

Uvek ćeš

* Seći mreže -

Iako će te

To kořtati
Źivota ... *

26. KRAIDAIKI

Čoveku odgajenom samo na ljudskom engleskom bilo bi teško da razume i najpravilniji anglički, čak i kad bi ga neodelfin pažljivo izgovarao. Sintaksa i mnogi koreni reči bili su isti, ali Londonac iz presvemirskog doba smatrao bi zvuke isto tako čudnim kao i glasove koji su ih izgovorili.

Izmenjeni otvor za disanje služio je delfinima i za stvaranje zvižduka, coktaja, samoglasnika i nekih suglasnika. Sonarni i mnogi drugi zvuci nastajali su u složenim rezonantnim šupljinama unutar lobanje.

Pri govoru, ovi odvojeni organi nekad su bili usklađeni, a nekad nisu. Čak i u najboljem slučaju, uvek je bilo produženih zvučnih samoglasnika. Govor je bio umetnost.

Trinarni je služio za opuštanje, za maštanje i lične razgovore. Zamenjivao je i znatno proširivao Primalni delfinski. Ali anglički je vezivao neodelfine za svet uzroka i posledica.

Anglički je bio jezik kompromisa između galasovnih mogućnosti dveju rasa - sveta ruku i vatre Čoveka i lebdećih legendi Kitovskog Sna. Govoreći ga, delfin se izjednačavao sa većinom ljudi u analitičkom mišljenju, razmatranju prošlosti i budućnosti, planiranju, korišćenju alata i vođenju ratova.

Neki promišljeniji ljudi pitali su se da li je stvaranjem angličkog delfinima zaista učinjena usluga.

Dva neodelfina nasamo bi mogla govoriti zgusnutu verziju angličkog, ne hajući za to da li zvuci odgovoraju engleskim rečima. Prešli bi na učestalosti nečujne za ljudsko uho, a suglasnici bi gotovo nestali.

Kinink je to dopupštao. Bila je važna semantika. Ako su gramatika, logika na dva nivoa i vremenska orijentacija bili anglički, jedino su bili bitni konkretni ishodi.

Kad je Kraidaiki primio Hikahin izveštaj, namerno je govorio ublaženom verzijom delfinskog angličkog. Hteo je primerom da joj pokaže kako je u pitanju lični razgovor.

Slušao ju je, istežući mišiće, roneći i jurcajući tamo-amu po

rekreacionom bazenu. Hikahi je izlagala izveštaj o planetološkom sastanku, uživajući u slatkom mirisu pravog vazduha u svojim glavnim plućima. Povremeno bi prekinula i ubrzala uz Kraidaikija da se razmrda pre nego što nastavi.

U ovom trenutku njene reči nisu ni najmanje ličile na ljudski govor, mada bi dobar zapisivač glasova mogao da ih prevede.

"...vrlo je zagrejan za to, kapetane. Zapravo, Čarli predlaže da ostavimo ovde malu istraživačku ekipu sa drugim čamcem, čak i ako 'Brazdač' pokuša sa bekstvom. I Brukida je zainteresovan za to. Bila sam pomalo zbunjena."

Kraidaiki je prošao ispred nje i odštektao brzo pitanje.

"A šta bi bilo sa njima ako ih ostavimo, a zarobe nas?" Ponovo je zaronio i ubrzao prema suprotnom kraju bazena.

"Čarli misli da bi on i ostavljena ekipa mogli da se proglase za neborce, kao i Sahotova grupa na ostrvu. Kaže da je bilo takvih slučajeva. Na taj način, deo misije ostao bi očuvan, bez obzira na to šta se desilo sa nama."

Rekreaciona prostorija bila je u centrifugalnom prstenu 'Brazdača', sada nagnuta za oko deset stepeni. Zidovi su bili iskošeni i Kraidaiki je morao da pazi na plićake u ulaznom delu. Na vodi su ležale lopte, obruči i složene igračke.

Kraidaiki je brzo zaronio ispod hrpe lopti i iskočio iz vode. Obrnuo se dok je leteo kroz vazduh i pao je u vodu na leđa, uz pljusak. Pod vodom se opet okrenuo, izdigao se na površinu i uspravio, snažno udarajući repom. Zadihan, jednim okom je posmatrao Hikahi.

"Već sam razmišljao o tome", rekao je. "Mogli bismo da ostavimo i Meca sa njegovim beleškama. Dao bih trideset haringi i desert od sardele samo da ga skinem sa repa."

Skliznuo je nazad u vodu. "Šteta što je takvo rešenje nemoralno i nepraktično."

Hikahi je izgledala zbunjeno dok je pokušavala da razume njegove misli.

Kraidaiki se osećao mnogo bolje. Osujećenje koje je dostiglo vrhunac dok je slušao poruku Toma Orlija sada je nestalo. Mogao je da odloži, za neko vreme, potištenost koju je osetio dok je slušao čovekov plan.

Ostalo je još samo da se sasluša zvanično mišljenje Saveta broda. Nadao se da će neko imati bolju ideju, iako je sumnjao da je to moguće.

"Razmisli", zatražio je od poručnika. "Proglašavanje za neborce vredelo bi ako mi budemo ubijeni ili zarobljeni, ali šta ako mi pobegnemo i povučemo za sobom naše drage Itije?"

Hikahi je malo opustila vilicu - gest pozajmljen od ljudi. "Naravno. Čujem. Kitsemeni je veoma izdvojen. Postoji mali broj puteva za dolazak i odlazak. Drugi čamac najverovatnije neće moći da se vrati u civilizaciju ako ostane sam."

"Što bi značilo?"

"Postali bi brodolomci, na smrtonosnoj planeti, sa minimalnom medicinskom opremom. Izvinjavam se zbog nedostatka predviđanja."

Lako se okrenula, pružajući mu levo grudno peraje. To je bila civilizovana verzija drevnog gesta pokornosti, kao što su ljudski studenti plašljivo klimali glavom profesorima.

Sa malo sreće, Hikahi će jednog dana komandovati brodovima mnogo puta većim od 'Brazdača'. Kapetan i učitelj u Kraidakiju bio je ponosan na njenu skromnost i bistrinu. No, postojalo je još nešto u njemu što joj je namenilo još jedan zadatak.

"Pa, uzećemo njihovu zamisao u razmatranje. U slučaju da moramo brzo prihvatiti plan, pobrini se da čamac bude snabdeven. I pod stražom."

Oboje su znali da je loš znak kada mere predostrožnosti moraju postojati i unutar broda.

Jarko prugasti gumeni prsten plovio je pored njih. Kraidaike je osetio potrebu da ga pojuri... a hteo je da potisne Hikahi u ugao i mazi je sve dok... stresao se.

"Što se tiče daljih tektonskih istraživanja", rekao je, "to ne dolazi u obzir. Džilijan Baskin je pošla na tvoje ostrvo da ponese zalihe Tomu Orliju i pomogne Deni Sadmen u proučavanju urođenika. Kad se vrati, može doneti uzorke stenja za Čarlija. To će morati da mu bude dovoljno. Mi ostali bićemo veoma zauzeti čim nam Suez donese očuvane delove."

"Suez je siguran da je u olupini našao ono što nam je potrebno?"

"Prilično siguran."

"Taj novi plan znači da ćemo morati da pomerimo 'Brazdač'. Uključivanje mašina moglo bi nas odati. No, pretpostavljam da nemamo izbora. Počecu da planiram pokretanje broda."

Kraidaiki je shvatio da to nikuda ne vodi. Ostalo je još malo vremena, najviše nekoliko sati do Suezijevog dolaska, a on je razgovarao sa Hikahi na engličkom... primoravajući je ličnim primerom da kruto i pažljivo razmišlja! Nikakvo čudo što ne vidi nikakav nagoveštaj, nikakav gest, nikakav mig da li bi njegov pokušaj bio prihvaćen ili odbijen.

Odgovorio joj je na trinarnom.

* Samo ćemo poći -

Ispod vode

* Do slomljenog broda -

Tihog, praznog

* Uskoro, dok bitka -

Reže tamu

* Ispunjava svemir -

Bleskom ognja

* Za vreme dok Orli -

Sekač mreža

* Daleko od nas

Čini

Pokušaje

* Daleko od nas

Traži

Otkrovenje

* Da rastera ajkule -

Da bi nas zaštitio *

Hikahi je zurila u njega. Ovo je bilo prvi put da je čula o tom delu Orlijevog plana. Kao i mnoge ženke na brodu, Hikahi je gajila platonsku naklonost prema Tomasu Orliju.

Trebalo je da joj saopštim novosti nežnije, ili da sačekam još malo!

Trepnula je jednom, dvaput, a onda je zatvorila oči. Počela je polako da tone, tiho jadikujući.

Kraidaiki je zavideo ljudima na rukama koje su mogle da grle spustio se za njom dotičući je vrhom tuponose njuške.

* Ne oplakujmo -
Snažnog letača
* Njegove pesme -
Pevaće mnogi *

Hikahi je tužno odgovorila.

* Da, ja, Hikahi -
Cenim Orlija
* I kapetana -
I svu posadu
* Sve je gotovo -
Ali ja žalim
* Džilijan Baskin -
Leči-telicu
* Gubitak je njen -
I njena tuga *

Posramljen, Kraidaiki je osetio da ga zastire veo utučenosti. Zatvorio je oči i vode su mu poslale odjek podeljene tuge.

Dugo su ležali jedno uz drugo, izdižući se da udahnu i ponovo se spuštajući.

Kraidaiki je bio daleko u mislima kad je konačno osetio da se Hikahi odvojila od njega. Ubrzo se vratila, nežno se tarući o njegov bok i pažljivo ga grickajući malim, ostrim zubima.

Kraidaiki je, u početku protiv svoje volje, osetio da mu se raspoloženje vraća. Prevrnuo se na bok i spustio dug uzdah pun mehurića kad je njeno maženje postalo izazovnije.

Voda je dobila srećniji ukus kad je Hikahi zapevušila poznatu pesmu, izvedenu iz jednog od najstarijih primalnih signala. Značila je, između ostalog, i 'život ide dalje'.

27. OSTRVO

Noć je bila tiha.

Kitrupovi brojni mali meseci podizali su niske plime uz metalne litice stotinak metara daleko. Uvek prisutni vetrovi, koji su bez prepreka prelazili preko planetnog okeana, naletali su na drveće i mreškali lišće.

Ipak, u poređenju sa onim na šta su navikli proteklih meseci, vladala je teška tišina. Nije bilo sveprisutne buke motora koja ih je pratila od Zemlje, neprekidnog zujanja i škljocanja mehaničkih naprava, ni povremenih zadimljenih praskova usled kvara.

Nestali su i piskavi, zujavi uzdasi delfinskih razgovora. Čak su i Kipiru i Sahot bili odsutni. Dvojica delfina pridružila su se preko noći kitrupskim urođenicima u pomorskom lovačkom pohodu.

Površina metalnog brda bila je gotovo pretiha. Ono malo zvukova kao da su bili večiti. More, prigušena tutnjava udaljenog vulkana...

Kroz noć se pronelo nežno cviljenje, praćeno vrlo tihim zadihanim jecajem.

"Eto ih opet", uzdahnula je Deni, ne mareći naročito hoće li je Tošio čuti.

Zvuci su dolazili sa čistine na južnom delu ostrva. Preostalo dvoje ljudi pokušalo je da nađe mir što je dalje moguće od urođeničkog sela i otvora tunela. Deni je zažalila što ne mogu da odu još dalje.

Začuo se smeh, slab ali jasan.

"Nikad nisam čula ništa slično", uzdahnula je.

"Tošio je pocrveneo i dodao još drva u vatru. Par na susednoj čistini imao je pravo na svoju samoću. Razmišljao je da li da to kaže Deni.

"Pa oni su kao zečevi!" Deni je htela da zvuči zlobno i pomalo zavidljivo, ali ispalo je samo gorko.

Tošio je to primetio. Iako je znao da ne bi trebalo, ipak se oglasio. "Deni, svi znamo da ljudi spadaju u seksualne prvake Galaksije, mada su nas neki od naših štićenika pretekli u tome."

Gurnuo je štap u vatru. To je bilo prilično drsko reći. Osetio se kao ništarija ohrabrena zbog noći i želeo je da vatrom razbije napetost.

"Šta si time hteo da kažeš?" Deni ga je oštro pogledala.

Tošio se igrao štapom. "Paaa... postoji rečenica u staroj drami... 'Ni tvoj delfin nije bio požudniji!' Šekspir nije bio prvi koji je poredio sposobnosti dva najinteligentnija sisara. Ne verujem da će neko smisliti način da se to izmeri, ali ponekad se pitam da nisu takve sklonosti preduslov inteligencije.

Naravno, to je samo jedna od mogućnosti. Ako uzmeš u obzir i ono što galaktinci kažu o uzdizanju..."

Pričao je dalje, udaljavajući se polako od podbadanja, jer je primetio da je Deni malo nedostajalo da razbije svoju hladnoću pre nego što se okrenula i odvratila pogled.

Uspeo je! Počeo je igru i dobio je! Bila je to mala pobeda u igri za koju se pitao da li će ikad moći da učestvuje u njoj.

Umetnost peckanja je za Tošija uvek bila jednostrani doživljaj i uvek je izvlačio deblji kraj. Nadmudriti privlačnu stariju ženu veštim razgovorom i sagledanjem njene naravi, bila je prava majstorija.

Nije smatrao da je bio surov, mada je malo okrutnosti možda i bilo deo igre. Jedino je zasigurno znao da je ovo jedini način da navede Deni Sadmen da se više ne ponaša prema njemu kao prema detetu. Ako je zbog toga morala malo da strada njihova uzajamna naklonost, utoliko gore.

Ma koliko Tošio ne voleo Sahota, bilo mu je drago što mu je fin obezbedio oružje da načini pukotinu u Deninom oklopu.

Hteo je da pokuša još jednom, kad se oglasila Deni.

"Žao mi je, Toš. Volela bih da čujem nastavak, ali idem u krevet. Imaćemo težak dan sutra, lansiraćemo Tomovu jedrilicu, pokazati Kikve Džilijan i isprobavati onog prokletog Čarlijevog robota. Predlažem da i ti odspavaš."

Okrenula se i umotala u vreću za spavanje na drugom kraju logora, blizu osmatračnica.

"Tako je", rekao je Tošio, možda malo previše revnosno. "I ja ću tako učiniti, Deni. Laku noć. Lepo sanjaj."

Ćutala je, leđima okrenuta svetlucanju vatre. Tošio nije znao da li je budna ili spava.

Voleo bih da ljudi imaju bolje psi-sposobnosti, pomislio je. Kažu da telepatija ima i loših strana, ali sigurno bi bilo lepo ponekad

znati šta se dešava u nečijoj glavi.

Bio bi mnogo manje zabrinut kada bih znao na šta ona misli... čak i kad bih otkrio da me jednostavno smatra za bezobrazno derište.

Pogledao je uvis, u nebo pokriveno krpastim oblacima. Kroz praznine između njih probijale su se zvezde.

Na dva mesta videle su se magline kojih prethodne noći nije bilo - znak da bitka i dalje besni. Presijavale su se u svim vidljivim bojama, a verovatno i izvan područja vidljive svetlosti.

Tošio je zahvatio šakom metalno-silikatnu prašinu i pustio je da mu kroz prste sipi na žar. Iskre metala treperile su kao zažarene konfete, kao zvezde padalice.

Otresao je dlanove i zavukao se u svoju vreću. Ležao je zatvorenih očiju, oklevajući da pogleda zvezde i razmatra svoje ponašanje.

Umesto toga, slušao je zvuke vetra i talasa u noći. Bili su pravilni i umirujući, kao uspavanka, kao more kod kuće.

S vremena na vreme učinilo bi mu se da razabire, na ivici čujnosti, uzdahe i nežni smeh sa južne strane. To su bili zvuci potpune sreće koji su ga ispunjavali tužnom čežnjom.

"Eno ih opet", uzdahnua je za sebe. "Zaista nikad nisam čuo ništa slično."

Vlažni vazduh ostavio je sloj znoja na njihovim telima.

Džilijan je liznula brčice od soli nalik na suze sa gornje usne. Tom je na isti način uklanjao sjaj sa njenih grudi. Vlažnost njegovih usta osvežila joj je bradavice kad se povukao.

Uzdahnula je i mašila se talasaste kose na njegovom potiljku, što on, zbog blage proćelavosti, nije dopuštao. Odgovorio joj je prividnim ujedima od kojih su joj uzdrhtali listovi, butine i kukovi.

Džilijan je zakačila petu iza njegovog kolena i izdigla kukove do njegovih. Dah joj je bio ubrzan kad je Tom podigao glavu i pogledao je u oči.

"Mislio sam da je ovo bila završnica", šapnuo je pomalo promuklo. Teatralno je obrisao čelo. "Trebalo bi da me upozoriš kad pređem preko granice i počnem da obećavam ono što ne mogu ispuniti." Uzeo ju je za ruku i poljubio joj dlan i zapešće.

Džilijan je prešla prstima preko njegovog obraza, lako mu dotakla vilicu, grlo i rame. Dohvatila je proređene čuperke malja na njegovim grudima i šaljivo ih povukla.

Prela je - ne kao domaća mačka, nego sa pretećom grmljavinom, kao ženka leoparda. "Kad god poželiš, ljubavi. Mogu da čekam. Ti si mažda nezakoniti sin oplodne epruvete, ali ja te poznajem bolje od svih tvojih planera. Ti raspolažeš sredstvima kakva njima nisu ni na pamet padala."

Tom je već hteo da kaže kako je, bez obzira na planere, on sasvim zakoniti sin Mej i Brusa Orlija iz Minesote, u Zemaljskom Savezu... ali primetio je sloj tečnosti u njenim očima. Reči su joj bile grube, olake i zajedljive, ali stisak ruke na njegovim grudima pojačao se kad mu je pogledala u lice, krstareći pogledom, kao da želi da zapamti svaku crtu.

Tom se iznenada osetio zbunjeno. Hteo je da bude što bliže Džilijan njihove poslednje zajedničke noći. Kako bi mogli biti bliži nego u ovom trenutku? Njegovo telo bilo je pripijeno uz njeno i njen topli dah ispunjavao mu je nozdrve. Odvratio je pogled, osećajući se kao da ju je na neki način izneverio.

Onda je osetio nežno milovanje koje kao da se borilo protiv teškog osećanja zatvorenosti u njegovoj glavi. Meki pritisak nikako nije popuštao. Shvatio je da se bori protiv samog sebe.

Sutra odlazim, pomislio je.

Raspravljali su ko će od njih dvoje poći i on je pobedio. Bila je to gorka pobeda.

Zatvorio je oči. Odsekao sam je od sebe! Možda se nikad neću vratiti, a odsekao sam svoj najdublji deo.

Tom se iznenada osetio vrlo neobično, vrlo, sitno, kao da je nasukan na opasnom mestu, na čvrstoj prepreci između onih koje je voleo i opasnih protivnika, ne superjunak nego samo čovek, brojno nadmašen i na putu da prokocka sve što je imao. Kao da je bio sam.

Otvorio je oči i osetio dodir na licu.

Pritisnuo je obraz uz njenu ruku. U očima su joj još bile suze, ali i začetak osmeha.

"Glupane jedan", rekla je. "Nikad me ne možeš napustiti. Zar to još nisi shvatio? Biću sa tobom i ti ćeš mi se vratiti."

Začudoeno je odmahnuo glavom.

"Džil, ja..." Pokušao je da govori, ali njena usta su ga sprečila kad ga je povukla naniže da bi ga gladno poljubila. Usne su joj bile vrele i nežne pod njegovim. Podsticala ga je prstima desne ruke.

Ipak, najviše od svega, njen opojni, slatki miris naveo ga je da shvati kako je, još jednom, ona bila u pravu.

Treći deo: NESKLAD

"Životinje su stvorene prirodnim silama koje ne razumeju. Za njih nema prošlosti ni budućnosti. Postoji samo večita sadašnjost jednog pokolenja, njeni tragovi u šumi, njene skrivene staze u vazduhu i u moru.

Ništa u Vaseljeni nije usamljenije od Čoveka. On je stupio u čudni svet istorije..."

Loren Ajsli

28. SAHOT

Cele noći ih je pratio. Pred jutro, Sahot je osetio da je počeo da razumeva.

U zoru su Kikvi napustili svoja noćna lovišta i zaplivali prema sigurnosti ostrva. Smestili su tkane mreže i zamke u skrovite koralne pukotine i požurili da se sklone od sve jačeg svetla. Preko dana postojale su aktivne krvoločne trave, kao i druge opasnosti. Danju su Kikvi mogli da se snabdevaju u šumama na površini metalnih ostrva, tražeći plodove i male životinje u gustom rastinju.

Pod vodom, Kikvi su izgledali kao zelene trbušaste ribe sa kratkim rukama, plovnim kožicama između prstiju i nogama koje su se brzo pokretale. U manevrisanju su im pomogala dva elastična trbušna peraja. Snažne noge plivale su jakim zamasima i ostavljale im ruke slobodne za nošenje tereta. Oko svake glave lelujali su tanki bičevi, sakupljajući rastvoreni kiseonik i popunjavajući proširene vazdušne kese Kikvija.

Lovci sakupljači vukli su dve mreže pune svetlucavih, rakolikih morskih bića, nalik na višebojne metalne kipove uhvaćene u zamku. Kikvi su pevali pesmu punu treperenja, kreštanja i štektanja.

Sahot ih je slušao dok su piskutali između sebe. Rečnik im se sastojao od niza glasovnih signala koji su im usklađivali pokrete. Kad god bi se nekoliko Kikvija podiglo na površinu po vazduhu, čuo bi se niz složenih ćurlika.

Domoroci kao da su jedva primećivali strana bića koja su ih pratila. Sahot se držao na rastojanju, pazeći da im ne smeta. Znali su da je u blizini, naravno. Mlađi Kikvi povremeno bi uputili prema njemu sumnjičavi sonarni mlaz. Začudo, stariji lovci kao da su ga sasvim prihvatili.

Sahot je sa olakšanjem podigao pogled prema nadolazećem danu. Uprkos tami, koristio je sonar što je manje mogao da ne bi uznemirio domoroce. Osećao se gotovo slep i pomalo ga je hvatala panika kada bi bezmalo naleteo na nešto... ili kad bi 'nešto' bezmalo naletelo na njega.

Ipak, vredelo je.

Osećao je da je prilično dobro shvatio njihov jezik. Signalni sklop se, kao i u primalnom delfinskom, zasnivao na hijerarhiji grupe i ritmu ciklusa disanja. Uzročno-posledična logika bila je malo složenija nego u primalnom, svakako zbog postojanja ruku i upotrebe alata.

:?: Vidi, lep ulov
ulovljen - lep
:?: Pažljivo, pažljivo
U dobar čas
:?: Jesti, JESTI lepo-
-ne pojeden Ne!
:?: Umreti nad vodom, ne u...

Ako se posmatraju samo semantičke sposobnosti, ova bića su izgledala manje spremna za uzdizanje nego neobučeni zemaljski delfini nekada. No, ako se posmatra sposobnost korišćenja oruđa, možda je i drugačije.

Naravno, činjenica da imaju ruke verovatno znači da Kikvi nikada neće biti dobri pesnici, ali bilo je nečeg simpatičnog u njihovom ponosnom razmetanju.

Remenje Sahotovog oklopa počelo je da ga žulji kad se podigao po vazduh. Iako je bila laka i hidrodinamična, poželeo je da se otarasi proklete naprave.

Naravno, ove vode bile su opasne i može mu ustrebat i zaštita. A i Kipiru je bio negde u blizini, pazeći da ne smeta, ali ipak slušajući. Kipiru bi mu odgrizao leđno peraje do kosti ako bi ga uhvatio bez oklopa.

Za razliku od supertehničkih delfina u 'Brazdačevoj' posadi, Sahot se osećao neprijatno sa raznim napravama. Nisu mu smetali kompjuteri, od kojih su neki umeli da govore i pomagali mu da razgovara sa drugim rasama. Ali naprave za pokretanje, oblikovanje ili ubijanje bile su potpuno neprirodne i želeo je da ih što više izbegava.

Mrzeo je male grudvaste 'prste' na vrhovima grudnih peraja - za koje su mu rekli da će jednog dana dovesti do prvih šaka u njegovoj

vrsti. Nisu bili estetski. Nisu mu se dopadale ni promene izvršene na delfinskim plućima, što ih je učinilo otpornijim na kopnene bolesti i prilagodilo ih disanju oksivode. Prirodnim delfinima takve mutacije nisu bile potrebne. Neprilagođeni delfini *Stenos bredanensis* i *Tursiops truncatus*, nedirnute genetskim izmenama, mogli su da natplivaju bilo kojeg *amicusa*.

Bio je neodlučan oko proširenog čula vida, dobijenog na račun sive moždane mase nekada posvećene samo zvuku.

Sahot se ponovo podigao da udahne, pa zaronio, držeći korak sa urođenicima.

Njegov soj više je cenio put ka isticanju jezičke sposobnosti nego korišćenje oruđa. To je smatrao mnogo prirodnijom nadgradnjom za delfine nego sve ovo truckanje u zvezdanim brodovima i pretvaranje u svemirce i inženjere.

To je bio razlog što je odbio da pođe sa čamcem i pomogne izviđačima *Napuštene flote* tamo u *Grozdastom plićaku*. Čak i da je tamo bilo ikoga ili ičega s kim bi se moglo razgovarati - a o tome nije bilo znakova - nije mu padalo na pamet da njuška unaokolo samo sa gomilom budalastih šticećenika! 'Brazdač' mu je, u pokušaju da istraži *Napuštenu flotu*, ličio na decu koja se igraju bombom.

Svojim ponašanjem zaradio je prezir posade, čak i kad ga je opravdao nesrećni nestanak kapetanskog čamca.

Taj prezir i nije bio važan, podsetio se. On je civil. Sve dok obavlja svoj posao, nije dužan da objašnjava svoje postupke.

Nije mu smetalo ni njihovo coktanje puno prebacivanja zato što on obleće oko *Deni Sadmen*. Mnogo pre uzdizanja, mužjaci delfina su se nametali ženskim istraživačima. To je stara tradicija, pokušavao je da objasni samom sebi. Šta god da je bilo dobro za glupog, matorog *Flipera*, dobro je i za njegove mudre potomke.

Jedna od stvari koju je mrzeo kod engliškog načina razmišljanja bila je ta potreba za samoopravdanjem. Ljudi su uvek pitali 'Zašto'. Zar je važno zašto? Bilo je i drugih načina posmatranja stvari od ljudskog. To bi vam rekao svaki delfin.

Kikvi su uzbuđeno torokali dok su plivali prema istočnom kraju ostrva, spremajući se da izvuku svoj plen uz pukotinu u zavetrini obale.

Sahot je osjetio mlaz sonara nalik na svjetlo reflektora. Kipiru se približavao sa severa da ga otprati do logorišta Zemljana.

Sahot je izbio na površinu. Zabacio je glavu da osmotri novi dan. Sunce se uzdizalo iza sloja magle na istoku, a vetar je nosio šapat nadolazeće kiše.

Metalni trulež prljao je vazduh, podsećajući ga na smrtonosnu sudbinu koja ih čeka na Kitrupu.

Kraidaiki i njegovi 'inženjeri' bez sumnje su pokušavali da zajednički smisle plan koji bi ih izveo iz ove zbrke. Ishod njihovih promišljanja svakako će biti zastrašujuće smeo i promućuran... i sve će ih pobiti.

Zar nije očito da se novajlije u igri smišljanja i porobljavanja ne mogu suprotstaviti Galaktincima, koji je igraju već eonima?

Bio je odan ljudima, naravno. Ali znao je kakvi su - trapavi, samonikli stvorovi, koji se bore da prežive u opasnoj reakcionarnoj Galaksiji.

Postojala je stara delfinska poslovice. "Svi inženjeri su ljudi, a svi ljudi su inženjeri." Bila je to simpatična, ali očita laž.

Kipiru je probio površinu pored njega. Sahot je tiho disao, dok mu se dah raspršivao. Ležao je posmatrajući izlazak sunca sve dok Kipirua nije izdalo strpljenje.

"Sssviće, Sahote. Ne bi trebalo da se zadržavamo ovde. Moramo podneti izveštaj i hoću da jedem i da se odmorim!"

Sahot je uživao u ulozi rasejanog naučnika. Trgao se kao da je bio zadubljen u misli kakve Kipiru nikad ne bi mogao da razume.

"Šta? O, da. Naravno. Svakako. Imam mnogo zanimljivih podataka za izveštaj. Znaš li da smatram da razumem njihov jezik?"

"Baš lepo." Kipiruov odgovor semantički je bio na engličkom, a fonetski je predstavljao kreštanje. Zaronio je i uputio se prema ulazu u pećinu.

Sahot se trgao od pilotovog sarkazma, ali nije mogao da mu odgovori.

Možda bih mogao da završim nekoliko sugestivnih limerika i umetnem ih u izveštaj za Deni, pomislio je. Šteta što ona uvek ostaje na rubu bazena i neće da mi se pridruži u vodi. Možda će se danas predomisлити.

Zaneo se u stvaranje nepristojne pozije dok se naginjao u stranu da bi sledio Kipirua naniže, u tamu nalik na noćnu.

Kad su stigli do dna ranije pukotine za deblo svrdlastog drveta, sada osvetljene malom fosfornom sijalicom, Sahot je primetio da je neko sklonio obe saonice sa prolaza i usidrio ih dublje u pećinu. Pa, uvek su bar jedne saonice morale biti na raspolaganju u slučaju da Deni i Tošio moraju brzo da pobegnu! Požurio je za Kipiruom uz uski okomiti tunel.

U bazenu na vrhu, bile su još dve saonice. Shvatio je da je preko noći morao doći neko sa broda.

Tošio i Deni već su bili pored vode, razgovrajući sa Kipiruom. Sahot je pažljivo pogledao Deni i odlučio da se ne upliće.

Večaras ću pokušati da je nagovorim da mi se pridruži u vodi, pomislio je. Smisliću izgovor, možda nešto u vezi sa mehanikom korena svrdlastog drveta. Verovatno neće uspeti, ali biće zabavno probati.

Sahot je poskočio udarajući repom da bi se ispravio i pogledao čistinu oko bazena. Pitao se ko li je došao sa 'Brazdača'.

Gusto žbunje se razdvojilo sa južne strane i pojavilo se dvoje ljudi, muškarac i žena.

Džijilan Baskin je kleknula na obalu bazena i zazviždala dobrodošlicu na trinarnom.

- * Čvrsti Kipiru
- Nalik na stenu
- * Pobedniče orka
- * Vešti Sahote
- Uvek pripremljen
- * Na čoveka nalik
- * Ispod oblaka
- Poznala sam vas
- * A da li vi mene...?

Kipiru je odgovorio na engličkom, dirljivo neoriginalno. "Drago mi je što te vidim, Džilijan. I tebe T-Tome."

Sahot se umirio, neprijatno svestan da mora da opravda ugled.

Za razliku od Kipirua, mora pozdraviti Džilijan na istom nivou.

Najradije bi se povukao da na miru razmisli o Džilijaninoj primedbi, naročito onom 'na čoveka nalik...' Je li to bio kompliment, ili je postojalo malo sažaljenja u višim tonovima dok je Džilijan to zviždala?

Tomas Orli je ćutke stajao pored Džilijan. Sahot se osećao kao da čovek gleda kroz njega.

Duboko je uzdahnuo.

* Pogledaj ovo!

Čudo

* Monogamnosti!

* Ljubavnički par!

Prema

* Nebu ocrtan. *

Džilijan se nasmejala i zatapšala.

Tomas Orli se samo kratko osmehnuo. Očito je mislio na nešto drugo.

"Drago mi je što ste stigli", rekao je. "Džilijan i ja smo došli noćas, ona sa 'Brazdača', a ja sa mesta gde se razbio Tošiov brod. Džil vam je donela monofilamentni kabel, pa možete biti u kontaktu sa brodom. Radiće sa vama nekoliko dana na važnom ispitivanju urođenika. Čini mi se da na brodu ima i nekih koji bi voleli da vas zamole da im prikupite neke podatke. Je li tako, Džilijan?"

Plavokosa žena klimnula je glavom. Vest o zahtevima Čarlija Darta nije oduševila Deni i Tošija.

Orli je nastavio. "Drugi razlog što je Džil došla jeste taj da mi donese neku opremu. Moram da krenem još ovog jutra. Koristiću solarnu jedrilicu."

Kipiru je naglo uzdahnuo. Zaustio je da se pobuni, ali Orli je podigao ruku. "Znam, opasno je, ali moram nešto da isprobam kako bih video hoće li dejstvovati plan za bekstvo koji smo smislili. Pošto ste vi jedini prisutni ovde, moraću da vas zamolim za pomoć."

Sahotov rep snažno je udario po vodi. Borio se da sakrije svoja osećanja, ali bilo je teško. Tako teško!

Znači, zaista će pokušati sa bekstvom! Nije se tome nadao od Orlija i Džilijan. Oni su pametni i iskusni, gotovo legendarni izaslanici zemaljskog veća. Navikli da preživljavaju.

A sad su govorili gluposti i očekivali su od njega da im pomogne! Zar ne shvataju protiv koga su krenuli?

Isplivo je do Kipirua sa nameštenim izrazom vernog, pažljivog štićenika. No, osećao je pometnju dok je slušao ludački 'plan' koji bi trebalo da ih spase od bubookih čudovišta.

29. TAKATA-DŽIM

"Sastanak Saveta broda bio je katastrofalan. Gore je nego što sam mislio", uzdahnio je vicekapetan.

* Hoće da obmanu
Obmanjivače
* I zastru koprenom,
Skriju delfine!

K'ta-Džon je žustro klimao glavom.

"Čujem da je tajno ime celog projekta 'Trojansski morski konj'. Šta to znači?"

"To je književna aluzija", odgovorio je Takata-Džim. Pitao se gde se to školovao podoficir. "Objasniću ti nekom drugom prilikom. Sada moram da razmislim. Mora postojati još neki način osim ovog samoubistva koje su nam preporučili Kraidaiki i Orli.

Nadao sam se da će Kraidaiki biti razumniji, ali sada više ne znam."

"Nije htao da sssasluša?"

"O, bio je vrlo ućtiv! Mec je plivao mojim tragom, tačku po tačku, i Kraidaiki nas je vrlo ljubazno slušao. Sastanak je trajao četiri sata! Ali kapetan je odlučio da ipak nastavimo sa Orlijevim planom! Baskinova je već otišla da mu odnese opremu."

Dva Stenosa su za trenutak ćutke plivala. K'ta-Džon je čekao vicekapetana.

Takata-Džim je razmahnuo repom. "Zašto Kraidaiki nije makar razmislio o emitovanju izveštaja o lokaciji onog što smo našli, pa da sve bude gotovo! Umesto toga, on i Orli hoće da pokušaju da prevare razumnjake koji nadmudruju jedni druge već milionima godina! Ispržiće nas! U poređenju sa tim planom, čak i tvoja zamisao ideja o jurišu sa vatrom iz svih oružja je bolja. Bar bismo mogli da manevrišemo!"

"Sssamo sam ponudio uzvišeniju vrstu njegovog ludačkog plana", rekao je K'ta-Džon, "ali ostajem uz vaš plan. Mislim, ako se mi

pojavimo sa idejom o tome kako da spasemo brod i posadu, imali bismo i veću korist nego što su spaseni životi, zar ne?"

Takata-Džim je odmahnuo glavom. "Možda, da ja komandujem. Ovako, vodi nass ludak, genije vezan čašću, koji će nas odvesti pravo u propast."

Okrenuo se, zadubljen u misli, i tiho otplivao kroz hodnik prema svojoj kabini.

K'ta-Džonove oči su se suzile dok mu je pogled pratio vicekapetan. Mehurići su mu izlazili iz nozdrva u kratkim mlazevima.

30. AKI

To nije pravedno! Svakome ko je išta vredeo dozvoljeno je da pođe sa Hikahi i pridruži se posadi koja je radila na tenanijskoj olupini. Popravke 'Brazdača' gotovo su završene, a on je i dalje bio prikovan ovde, gde se baš ništa važno nije dešavalo!

Aki je lebdeo u dežurnoj stanici, ispod vazdušne komore, blizu tavanice središnjog prostora. Mehurići iz dubine nesmetano su prolazili kroz stranice holo-teksta koji se nalazio pred njim.

Kakva glupa ideja! Naterati ga da proučava astrogaciju dok je brod prikovan na dnu okeana!

Pokušao je da se usredsredi na tananosti navigacije u svemirskim 'crvotočinama', ali duh mu je lutao. Morao je da misli na Tošija. Koliko je vremena prošlo otkako su njih dvojica poslednji put izvela neku pristojnu smicalicu? Mora da ima već mesec dana otkako su ukrali Brukidine naočari i zamenili ih difrakcionim sočivima.

Nadam se da je Tošio dobro. On bar radi nešto. Zašto je Kraidaiki zahtevao da ostanem ovde kad im je tamo kod olupine potreban svaki pristojan inženjer?

Aki je još jednom pokušao da se usredsredi na tekst, ali ga je trgao zvuk. Pogledao je naniže, gde se začela burna raspra oko jedne od kantina. Dva delfina napadala su jedan drugog, okruženi posmatračima.

Aki se izvukao ispod vazdušne komore i zaronio prema njima.

"Presstanite!" povikao je. "Odmah prekinite!"

Bacio se napred i svojim telom razdvojio S'tatu i Šrika-Pola.

Posmatrači su malo ustuknuli, ali megdandžije su nastavile da se udaraju i ujedaju. Jedna razmahnuta ruka oklopa zakačila je Akija po grudima i zavrtela ga u vodi.

Jedva je povratio dah. Otkuda im snage da se bore u oksivodi?

Otplivao je do jednog od posmatrača. "Pt'Tau... Pt'Tau!" Ugrizao je fina za peraje i zauzeo nadmoćan položaj kad se ovaj ljutito okrenuo. Nije bilo lako suočiti se sa njim; Aki se osetio premlad. Ali Kraidaiki ga je naučio kako da se ponaša. Ako delfin podivlja, pokaži mu da ti nisi!

"Pt'Tau! Prestani da ih slušaš i koristi oči. Pogledaj me! Kao brodski oficir, naređujem ti da mi pomogneš da prekinemo borbu!"

Sa Pt'Tauovog lica nestao je zastakljeni pogled. Klimnuo je glavom. "Razumem." Njegova otupelost iznenadila je Akija.

Kapljice krvi pretvorile su se u ružičaste mrlje dok su se zavađeni delfini smirivali, još razmenjujući udarce, ali škržna pluća su im se nadimala od nedostatka vazduha. Aki je pokupio još tri člana posade i ubacio se. Konačno je uspeo da razdvoji Stenosa i kuvara i pod stražom ih je poveo prema ambulanti. Doktor Makani će ih ostaviti izdvojene sve dok on ne raportira kapetanu.

Aki je podigao pogled i video K'ta-Džona, podoficira, kako prolazi. Div nije ni ponudio pomoć. Verovatno je posmatrao ceo događaj, pomislio je Aki sa gorčinom. K'ta-Džon ne bi morao da traži pomoć posmatrača. Bilo bi dovoljno da zamumla pa da zastraši kavgadžije.

K'ta-Džon se brzo uputio prema spoljašnjoj ustavi sa napetim izrazom lica.

Aki je uzdahnuo.

Pa dobro, možda je Kraidaiki imao razloga da me zadrži ovde, na kraju krajeva. Sad kad je Hikahi otišla sa inženjerima potrebna mu je pomoć oko ološa koji je ostao na 'Brazdaču'.

Munuo je noseom Šrika-Pola da bi ga požurio. Stenos je zazviždao gotovo primalnu psovku, ali je poslušao.

Sad bar imam izgovor da više ne proučavam astrogaciju, sarkastično je pomislio Aki.

31. SUEZI

"Ne! Stoj! Vratite se nazad i pokušajte ponovo - ovaj put pažljivije!"

Hanes Suezzi skeptično je posmatrao delfinske inženjere kako okreću svoje teške saonice i vuku gredu napolje iz prostorije.

To im je bio treći pokušaj da nameste dodatni podupirač u zjapeći otvor na repu skrhanog tenanijskog broda. Gotovo su uspjeli u tome, ali prve saonice uvek su se predugo zadržavale u mestu i dolazile u opasnost da se krmom zariju u unutrašnji zid velikog bojnog broda.

"Pazi, Olelo, ovako ćeš izbeći gredu." Obratio se pilotu prednjih saonica. Glas mu se prenosio preko hidrofona na saonicama, "Kada stigneš do onog njihovog hijelogrifa što liči na dvoglavog šakala, brzo podigni kljun!" Gestikulirao je rukama.

Fin ga je bezizrazno pogledao, načas, a onda je revnosno zaklimao glavom.

* Razumem - izvrdaću! *

Suezzi je iskrivio lice na ovu neozbiljnost. Delfini ne bi bili delfini da nisu pola vremena sarkastični a pola previše revnosni. No, zaista su teško radili.

Bilo je grozno raditi pod vodom. U poređenju sa time, građenje u bestežinskom stanju bilo je prava igrarija.

Od dvadeset prvog veka, čovek je naučio mnogo o građenju u svemiru. Pronašli su rešenja za probleme inercije i rotacije kakvih nije bilo čak ni u Biblioteci. Bićima koja su milijardu godina imala antigravitaciju nije ni bilo potrebno da ih pronalaze.

U poslednjih tri stotine godina imali su nešto manje iskustva sa teškim poslovima pod vodom, čak i u delfinskim zajednicama na Zemlji, i naravno nikad nisu popravljali ni pljačkali svemirske brodove na dnu okeana.

Ako je bestežinska inercija pravila probleme na orbiti, šta činiti sa gotovo nepredvidljivim potiscima potopljenih materijala? Snaga potrebna da se pomeri masivni predmet varirala je u zavisnosti od

brzine koju je već posedovao i njegovog poprečnog preseka. U svemiru takvih poteškoća nije bilo.

Dok su delfini premeštali gredu, Suezi je zavirio unutar broda da vidi kako ostali poslovi napreduju. Blesak laserskih testera, jak kao heliolučne lampe, osvetljavao je prizor laganog rasparčavanja središnje šupljine tenanijskog ratnog broda. Postepeno se pripremao veliki valjkasti otvor.

Taj deo posla nadgledala je poručnik Tišt. Njeni radnici kretali su se na tipičan neodelfinski način. Svi su koristili oči ili instrumente kad su radili na nečem, ali da bi se približili predmetu, okretali su glavu kružnim pokretima, ispuštajući uske mlazeve zvuka iz loptastog ispupčenja koje je davalo Tursiopsima izgled nadmoćnosti. Kretanje je omogućavalo da pomoću vrha donje vilice, osetljivog na zvuk, dobiju trodimenzionu sliku.

Prostorija je bila ispunjena škripavim zvucima. Suezi se uvek čudio kako oni išta shvataju u takvoj kakofoniji.

Bile su to velike galamdžije. Želeo je da ih ima više sa sobom.

Suezi se nadao da će Hikahi stići sa dodatnom ekipom. Trebalo je da doveze sa sobom veliki čamac ili skif, što bi Sueziju omogućilo da se bar povremeno osuši, a ostali bi imali prilike da se odmaraju dišući dobar vazduh. Ako uskoro ne budu bili odmenjeni, počće da se događaju nesreće.

Orlijev plan bio je đavolski. Suezi se nadao da će Kraidaiki i Savet broda imati neki drugi predlog, ali svi oni koji su se protivili planu nisu imali nikakav drugu ideju. 'Brazdač' će biti pokrenut čim stigne signal od Tomasa Orlija.

Kraidaiki je očito zaključio da nemaju mnogo da izgube.

Kroz vodu se razlegao tresak. Suezi se trgao i okrenuo. Jedan kraj tenanijske kvantne kočnice labavo je visio, slomljen na spoju udarom Olelovog tegljača. Obično neosetljivi delfin izgledao je očito ojađen.

"Pa dobro, momci i devojke", jeknuo je Suezi, "kako da izvedemo da ova školjka izgleda kao da je preživela bitku ako joj mi sami nanosimo više štete od neprijatelja? Ko će poverovati da ovo može leteti sa toliko rupa?"

Olelov rep udarao je po vodi. Ispuštao je žalosno cvrčanje.

Suezi je uzdahnuo. I posle tri stotine godina s delfinima se moralo oprezno postupati. Kritikovanje bi ih naprosto slomilo. Reči ohrabrenja mnogo su bolje delovale.

"U redu, hajde da probamo ponovo, dobro? Pažljivo. Ovog puta ste bili mnogo bliže."

Suezi je odmahnuo glavom i upitao se kakvo ga je to ludilo navelo da postane inženjer.

32. GALAKTINCI

Bitka se pomerila iz ove oblasti svemira; flota Tandua još je jednom preživela.

Sekta Ftaka udružila se sa Tenanijcima i Gubrima, a ostalo je i dosta opasnih Soroa. Braća Noći bila su gotovo uništena.

Primalac se smestio u svoju mrežu i pažljivo postepeno uklonio štitove. Njegovim pokroviteljima, Tanduima, bili su potrebni milenijumi da bi naučili njegovu rasu korišćenja štitova uma, toliko su nerado propuštali događaje oko sebe.

Kad su barijere pale, Primalac je žudno okušao okolni prostor, mazeći se oko oblaka isparenja i plutajućih otpadaka. Lako je zaobišao neaktivirane psi-klopke i polja nerazrešene verovatnoće. Bitke su bile divne za gledanje, ali isto tako i opasne.

Tandui su ga morali silom naučiti da prepoznaje opasnost. Primaočeva rasa, držeći se u tajnosti, nije to shvatala previše ozbiljno. Kako bi išta što se zaista dešava moglo biti loše? Epiziarh je tako mislio, a eto koliko je lud!

Primalac je primetio nešto što bi inače prevideo. Da mu je bilo dozvoljeno da razgleda brodove, planete i projekte bio bi suviše zaokupljen da bi otkrio takvu tananu pojedinost - misli jednog disciplinovanog uma.

Primalac je oduševljeno shvatio da to potiče od Sintijca. Tu je bio Sintijac koji je pokušavao da kontaktira sa Zemljanima!

To je bilo neobično i zato prelepo. Primalac nikad ranije nije sreo smelog Sintijca.

Sintijci isto tako nisu bili poznati po psihičkoj umešnosti, ali ovaj se ozbiljno potrudio da prodre kroz mnoštvo psi-detektora koji su bili na sve strane rasuti po okolnom svemiru.

Taj podvig bio je divan zbog toga što je bio potpuno neočekivan... još jedan dokaz nadmoći objektivne stvarnosti nad subjektinom, uprkos bulažnjenjima Epiziarha! Iznenađenje je činilo suštinu života.

Primalac je znao da će biti kažnjen ako se još dugo bude divio događaju umesto da izvestio njemu.

I to ga je čudilo, to 'kažnjavanje' pomoću koga su Tandui mogli

navesti narod Primalaca da izabere jedan put umesto drugog. To ih je zadivljavalo već četrdeset hiljada godina. Jednog dana učiniće nešto oko toga, ali nije bilo razloga za žurbu. Dotle će možda i sami postati pokrovitelji. Neće biti teško sačekati nekih šezdesetak hiljada godina.

Signal sintijskog uhode je oslabio. Očito ga je bes bitke odneo dalje od Kitsemenija.

Primalac je promenio pravac, pomalo žaleći zbog gubitka. No, sad se pred njim ukazala lepota bitke. Željan bogatstva nadražaja koji su ga očekivali, Primalac je odlučio da izvesti o Sintijcu kasnije... ako se bude setio.

33. TOMAS ORLI

Tom je preko ramena pogledao sve gušće oblake. Bilo je suviše rano da proceni hoće li ga oluja zakačiti. Čekao ga je dug put dok to ne sazna.

Solarni avion zujao je na četiri hiljade stopa; mala letelica nije bila predviđena za obaranje rekorda. Predstavljala je tek nešto više od običnog kostura. Propeler je pokretan sunčevim svetlom koje je padalo na široka, prozračna krila.

Kitrupov planetni okean pod njim bio je prekriven krestama talasa. Tom je leteo na severoistok, prepuštajući pasatnom vetru da obavi najveći deo posla. Isti taj vetar učiniće put nazad - ako ga bude bilo - spornim i opasnim.

Viši, brži vetrovi gonili su tamne oblake na jug, progoneći ga.

Leteo je gotovo naslepo, koristeći samo Kitrupovo narandžasto sunce za grubu orijentaciju. Kompas bi bio beskoristan, jer je metalima bogati Kitrup bio je prekriven prepletenim magnetskim anomalijama.

Vetar je zviždao oko malog štitnika na nosu aviona. Ležeći ničice na uskoj platformi, jedva da je osećao povetarac.

Tom je požalio što nije poneo još jedan jastuk. Laktovi su mu bili oguljeni i počeo je da mu se koči vrat. Menjao je i podešavao listu zaliha sve dok nije počeo da se dvoumi između još jedne psi-bombe koju bi upotrebio na odredištu i destilatora vode koji bi ga održao u životu kada stigne tamo. Ishod svih kompromisa bio je pričvršćen za platformu ispod njegovog ležaja. Toliko ga je žuljio da je bilo gotovo nemoguće pronaći udoban položaj.

Putovanje je postalo beskrajna jednoličnost neba i mora.

Dva puta je primetio u daljini rojeve letećih bića. To je bio prvi nagoveštaj postojanja života u vazduhu na Kitrupu. Da li su se mogli razviti od letećih riba? Bio je pomalo iznenađen pojavom letenja na svetu tako siromašnom visinama.

Naravno, ta bića mogla su stvoriti i neki drevni galaktinski žitelji Kitrupa, pomislio je. Gde zakaže raznovrsnost prirode, mogu se uplesti razumnjaci. Video sam i gluplje genetski stvorene stvari nego

što su letači na vodenom svetu.

Tom se setio vremena kada su se on i Džilijan pridružili starom Džejku na Katrenlinu, univerzitetskom svetu Timbrima. Između sastanaka, on i Džil obilazili su prostranu divljinu kontinenta, gde su videli velika krda Klido-stoke kako pase po travnatim dolinama u preciznim i složenim geometrijskim uzorcima. Raspored se spontano menjao, iz minuta u minut, bez ikakve vidljive komunikacije između pojedinih životinja - nalik na promenljivo tkanje uzoraka na tekstilu. Timbrimi su objasnili da je drevna galaktinska rasa koja je naseljavala Katrenlin ugradila uzorke u Klidoe kao neku vrstu zagonetke. Niko nikada nije uspeo da je reši, ako je uopšte i postojala.

Džilijan je pomislila da su možda Klidoi izmenili uzorke onako kako je njima odgovoralo. Timbrimi, ljubitelji zagonetki, više su voleli da misle drugačije.

Tom se nasmešio dok se prisećao tog putovanja, njihovog prvog zadatka u paru. Od tada su on i Džilijan videli više čuda nego što bi mogli da popišu.

Već mu je nedostajala.

Lokalne ptice, ili šta su već bile, zaobišle su izdaleka oblake koji su se gomilali. Orli ih je posmatrao dok mu nisu nestale iz vidokruga. Nije bilo tragova kopna u pravcu kuda su letele.

Avion je dostigao brzinu od gotovo dve stotine čvorova. To bi trebalo da ga dovede do severoistočnog lanca vulkanskih ostrva, koja je tražio, za oko dva sata. Tom je imao samo kartu zakačenu za vetrobran.

Na povratku će biti bolje. Džilijan je zahtevala da ponese povratni snimač. To ga je moglo odvesti i vezanih očiju do Hikahinovog ostrva.

Ako bude bilo prilike.

Preteći oblaci polako su narastali iznad i iz njega. Kitrupova strujanja zaista su zakuvala stvar. Tom je priznao da mu ne bi smetalo da nađe mesto za spuštanje pre nego što ga oluja sustigne.

Dok je popodne odmicalo, video je još jednu grupu letećih bića, a dva puta je primetio pokrete u vodi ispod sebe, nešto krupno i izuvijano. Oba puta je sve nestalo pre nego što bi stigao bolje da

pogleda.

Rasute među ispupčenjima ispod njega, plutale su raštrkane krpice morskog bilja. Neke su se spajale međusobno, stvarajući odvojena brdašca rastinja. Možda se ona leteća bića gnezde na tome, dokono je razmišljao.

Tom se borio sa dosadom i iz dubine duše je omrznuo kvrgavi predmet koji mu je ležao tačno pod levim bubregom.

Zažareni oblaci bili su na svega nekoliko milja iza njega kad je ugledao nešto na severnom obzorju, bledu mrlju naspram posivelog neba.

Povećao je brzinu i skrenuo prema obrisu. Uskoro je mogao da razabere tamnu perjanicu dima. Uvijajući se i preplićući prema severoistoku, vio se kao čađavi barjak preko neba.

Tom se borio za visinu, čak i kad su preteći oblaci prekrili pozno podnevno sunce, bacajući senku preko solarnih kolektora na njegovim krilima. Zatutnjali su gromovi, a munje su nakratko osvetljavale more.

Kad je počela kiša, ampermetar je naglo pao sve do crvenog. Maleni motor počeo je da štuca.

Da. Eno ga! Ostrvo! Planina je izgledala još prilično daleko. Bila je delimično skrivena dimom.

Više je voleo da se spusti na susedno ostrvo, koje nije bilo toliko aktivno. Orli se iscerio na pomisao da neko u njegovom položaju ima još želje. Spustiće se i na more, ako bude trebalo. Mali avion bio je opremljen pontonima.

Svetlo je slabilo. Tom je kroz izmaglicu primetio da je površina okeana promenila boju. Nešto u njenom izgledu nateralo ga je da se zbunjeno namršti. Bilo je teško reći u čemu je razlika.

Uskoro više nije imao vremena za razmatranje, jer je morao da se nosi sa avionom koji se propinjao, boreći se za svaki metar visine.

Nadajući se da će biti dovoljno svetla da bi pronašao mesto za sletanje, poveo je svoj krhki avion kroz pljusak prema zadimljenom vulkanu.

34. KRAIDAIKI

Nije znao da brod tako loše izgleda.

Kraidaiki je proverio stanje svake oštećene mašine i instrumenta. Kako su vršene popravke, on ili Takata-Džim diskretno su proveravali po tri puta. Sve što je moglo da se popravi, bilo je popravljeno.

Ali, kao zapovednik broda, morao je da se bavi i neopipljivim problemima. Neko je morao da obrati pažnju i na estetiku, bez obzira na to koliko nevažna bila. A, ma koliko uspešne bile popravke sa funkcionalne tačke gledanja, 'Brazdač' više nije bio lep.

Prvi put je lično izišao iz broda. Nosio je aparat za disanje i plivao iznad izbrazdanog trupa, obuhvatajući ga pogledom.

Stazisne ivice i glavni gravitacioni pogon će raditi. To su mu jemčili Takata-Džim i Emerson D'Anit, a i sam je proverio. Jedan raketni motor uništen je mlazom antimaterije kod Morgrana. Onaj preostali bio je upotrebljiv.

No, iako je trup bio siguran i čvrst, više nije bio radost za oko kao nekada. Spoljnja oplata bila je razderana na dva mesta, tamo gde su mlazevi prodrli kroz štitove.

Brukida mi je rekao da je na jednom mestu metal promenio boju. Brod kao celina bio je neoštećen, ali to je značilo da im je neko prišao užasno blizu iskrivljačem verovatnoće. Bilo je neprijatno i pomisliti da je taj delić 'Brazdača' zamenjen delićem nekog sličnog broda koji se razlikuje samo po pojedinostima i u kome se nalaze slični, samo po pojedinostima drugačiji begunci, u nekom hipotetičnom paralelnom svemiru.

Sudeći po podacima Biblioteke, niko nikad nije naučio da kontroliše međusvemirske iskrivljače dovoljno dobro da bi ih koristili za nešto drugo osim kao oružje, mada se govorilo da su neke prastare vrste koje su 'nadrastle' galaktinsku civilizaciju povremeno otkrivale tajnu i koristile je da bi napustile ovu stvarnost na mala vrata.

Zamisao o beskonačnim paralelnim svemirima delfini su poznavali mnogo pre nego što je čovek pronašao vatru. To je bio deo

Kitovskog Sna. Veliki kitovi samozadovoljno su oplakivali svet koji je bio beskrajno promenljiv. Kada su počeli da se služe alatom, amicus delfini izgubili su tu veličanstvenu ravnodušnost. Sada su razumeli kitovsku filozofiju jedva nešto bolje od čoveka.

Pitomija verzija iskrivljača verovatnoće bila je jedan od desetak načina da nadmaše brzinu svetlosti, ali su je opreznije vrste izbegavale. Brodovi koji su koristili pogon verovatnoće bespovratno su nestajali.

Kraidaiki je zamislio kako izlaze iz ništavila i zatiču kongres 'Brazdača' - svaki iz drugačijeg svemira i na svakom je kapetan nešto izmenjena verzija njega samog. Kitovi bi mogli naći filozofsko zadovoljenje u takvoj situaciji. On za sebe nije bio siguran.

Osim toga, kitovi su, pored filozofske genijalnosti, bili imbecili kad je reč bila o svemirskim brodovima i mašinama. Ne bi prepoznali flotu brodova baš kao što pas ne bi prepoznao svoj odraz u vodi.

Pre manje od dva meseca Kraidaiki se suočio sa napuštenom flotom brodova veličine meseca, starih kao sredovečne zvezde. Tamo je izgubio dvanaest dobrih delfina i sve od tada beži čitavim flotama brodova.

Ponekad bi poželeo da može da bude životinjski slep prema nekim stvarima, kao i kitovi. Ili bar takav filozof.

Kraidaiki je otplivao do grebena koji se nadnosio nad brod. Snažne heliolučne lampe bacale su dugačke senke kroz bistru, tamnu vodu. Posada u dubini završavala je postavljanje plena koji je Suezi našao na tenanijskoj olupini. Ostalo je još samo raščišćavanje podupirača pre pokreta.

Hikahi je otišla pre nekoliko sati, sa odabranom posadom i skifom. Kraidaiki je želeo da pošalje više njih u pomoć Sueziju, ali 'Brazdač' je iovako imao manje od minimuma posade.

I dalje nije video drugi izlaz do plana Tomasa Orlija. Mec i Takata-Džim nisu smislili ništa drugo osim da se predaju pobedniku bitke, a to Kraidaiki nikad ne bi dozvolio. Ne, sve dok imaju ikakvih izgleda.

Pasivni senzori pokazivali su da je bitka u svemiru dostigla vrhunac. Još koji dan pa će se smiriti i tada će imati poslednju priliku da pobegnu u opštoj zbunjenosti i iscrpljenosti.

Nadao se da je Tom dobro stigao i da mu je opit uspeo.

Voda je odjekivala dubokim gundžanjem isprobavanih motora. Kraidaiki je proračunao lično prihvatljivi nivo buke. Bilo je toliko oblika propuštanja - neutrini iz energane, gravitoni iz stazisnih ekrana, psi iz svakoga na brodu. Zvuk mu je bio najmanja briga.

Dok je plivao, Kraidaiki je začuo nešto iznad. Usmerio se na površinu.

Jedan neodelfin plutao je pored detektorskog plovka i radio nešto na njemu pomoću manipulatora na oklopu. Kraidaiki je prišao bliže.

* Šta se desilo -
Kada remetiš
* Dnevni raspored? *

Prepoznao je džinovskog Stenosa, K'ta-Džona. Podoficir se trgao. Oči su mu se raširile i Kraidaiki je za trenutak mogao da vidi beonjače oko tupih, izduženih zenica.

K'ta-Džon se brzo pribrao. Usta su mu se otvorila u smešak.

* Buka je zbunila -
Prisluškivača
* Pa nije slušao -
Bitku što besni
* Sada je popravljen -
I dobro sluša
* Na svoje dužnosti -
Odmah se vraćam. *

Ovo je bilo ozbiljno. 'Brazdačev' most morao je znati šta se dešava na nebu i čuti vesti o zadatku Tomasa Orlija.

Takata-Džim trebalo je da odredi nekog drugog za ovaj posao. Plovci su bili deo posla posade mosta. No, pošto su Hikahi i Tišt otišle odvođeci većinu elitne posade mosta, možda je K'ta-Džon bio jedini podoficir slobodan u tom trenutku.

* Dobro si radio -
Velik i spretan

* Požuri sad nazad -
jer brod te čeka *

K'ta-Džon je klimnuo glavom. Ruke njegovog oklopa vratile su se na mesto. Bez reči je izbacio oblak mehurova i zaronio prema osvetljenom otvoru 'Brazdačeve' ustave.

Kraidaiki je posmatrao diva kako odlazi.

Bar spolja gledano, K'ta-Džon je na 'Brazdačevu' sudbinu reagovao elastičnije od većine ostale posade. Čak kao da je uživao u povlačenju pod vatrom sa Morgrana i rukovao je svojim topovima divljim ushićenjem. Bio je dobar podoficir.

Zašto se onda naježim kad je on u blizini? Je li to još jedan Mecov štos?

Moram primorati doktora Meca da ne vrda više i da mi pokaže svoje dosjee. Običu mu vrata ako treba - ko mari za Protokole!

K'ta-Džon je postao stalni pratilac poručnika Takata-Džima. Oni su, zajedno sa Mecom, bili glavni protivnici Orlijevog plana. Oko toga je još bilo žuči. Takata-Džim držao se uzdržanije nego ikad.

Vicekapetan je postao ozbiljan poroblem. Kraidaiki je osećao sažaljenje prema njemu. Nije poručnik bio kriv što se probno krstarenje pretvorilo u borbu za život. No, saosećanje neće sprečiti Kraidaikija da unapredi Hikahi na njegov položaj čim se posada ponovo okupi.

Takata-Džim verovatno je bio svestan šta se sprema, kao i da će kapetan napisati izveštaje o svakom oficiru i predati ih Centru za uzdizanje. Takata-Džimovo pravo na naročito, dodatno potomstvo može doći u opasnost.

Kraidaiki je mogao da zamisli kako se Takata-Džim oseća. Ponekad se i sam osećao ugnjeten zbog silne nasrtljivosti uzdizanja i gotovo je želeo da zakrešti protest na primalnom: 'Otkuda vam pravo?' Slatka hipnoza Delfinskog Sna zvala bi ga da se vrati u zagrljaj starih bogova.

Taj trenutak uvek bi prošao i on bi se setio da nema ničeg u svemiru što želi više nego da komanduje zvezdanim brodom, da sakuplja trake sa pesmama vasiona i da istražuje strujanja među zvezdama.

Pored njega je prošlo jato domaće ribe. Pomalo su ličile na ciple, sa bleštavim, slojevitim krljuštima.

Osetio je iznenadnu potrebu da lovi, da pozove svoju prezaposlenu posadu da mu se pridruži u lovu i gonjenju!

Zamislilo je svoje budalaste inženjere i tehničare kako odbacuju oklope i okupljaju se u kreštavu grupu, spretno jureći za sirotim stvorenjima, hvatajući ih u vazduhu kad ih panika navede da iskoče na površinu.

Čak i ako neki fin ode predaleko i proguta malo metala, vredelo bi za moral.

* Sve kiše Proleća,
A onda, uveče,
Na talasima, Mesec... *

To je bio haiku žaljenja.

Nije bilo vremena za lovačke igre, ne dok su i sami bili lovina.

Melodično zvonjenje njegovog oklopa objavilo je da je ostalo vazduha za još trideset minuta. Stresao se. Ako produži sa meditacijom, mogla bi se pojaviti Nukapai. Vizija boginje bi ga zadirkivala. Njen nežni glas podsetio bi ga na Hikahinu odsutnost.

U blizini su se njihale osmatračke plutače, pričvršćene tankim užadima za dno. Prišao je bliže glatkom crveno-belom ovoidu na kome je radio K'ta-Džon i primetio da je poklopac ostao odškrinut.

Kraidaiki je kružio glavom dok je odašiljao fokusirani zvuk. Neobičan oblik plutače i sidrenih konopaca delovao je pomalo uznemirujuće.

Začuo je zujanje sonarnog prijemnika. Pojačani glas dopro je do njega preko ugrađenog nervnog prijemnika.

"Kapetane, govori Takata-Džim. Upravo sssmo završili proveru raketnih motora i stazisnih generatora. Rade po vašim novim ssspecifikacijama. Zvao je i Suezi da kaže kako je...'T-trojanski morski konj' ssspreman. Hikahi je stigla tamo i šalje pozdrave."

"Dobro." Kraidaiki je poslao reči neposredno nervnom vezom. "Ima li nešto novo o Orliju?"

"Ne, a vreme odmiče. Jeste li sigurni da treba nastaviti sa tim

planom? Šta ako ne primimo poruku preko psi-bombe?"

"Već smo raspravljali o svim mogućnostima."

"I ipak ćemo pomeriti brod? Zaista mislim da o tome moramo još jednom razgovarati."

Kraidaiki je osetio da ga obuzima razdražljivost. "Nećemo rassspravljati o tome na otvorenom kanalu, zameniče. Sve je već odlučeno. Uskoro se vraćam, a vi na posao. Moramo biti spremni kad se Tom javi!"

"Razumem." Takata-Džim nije zvučao nimalo pokajnički kad je prekinuo vezu.

Kraidaiki je izgubio račun koliko puta su ga ispitivali o tom planu. Ako nemaju poverenja u njega zato što je 'samo' delfin, neka se sete da je osnovna ideja Orlijeva! Osim toga, on, Kraidaiki, je kapetan. Zadužen je da spase njihove živote i čast.

Kad je služio na istraživačkom brodu 'Džejms Kuk', njegov ljudski zapovednik, kapetan Alvarez, nikad nije bila ovako ispitivana.

Udarao je repom oko sebe dok se nije malo ohladio. Brojao je sve dok se oko njega nisu sklopili umirujući ritmovi Kininka.

Neka ih, zaključio je. Većina posade nije postavljala pitanja, a ostatak se povinovao njihovim naredbama. Za probnu posadu, pod ogromnim pritiskom, to je moralo biti dovoljno.

"Gde je um, tu je uvek i rešenje", upućivao je Kinink. Svaki problem sadržao je i elemente rešenja.

Naredio je rukama na oklopu da posegnu i uhvate poklopac plutače.

Ako je sa napravom sve u redu, naći će načina da pohvali Takata-Džima. To bi mogao biti i način da se približi poručniku, da ga vrati u zajednicu broda i razbije njegov ćudljivi ciklus izdvojenosti. "Gde je um..."

Trebaće mu samo nekoliko minuta da utvrdi da li je sve ispravno. Kraidaiki je priključio nastavak svog nervnog pojačivača na kompjuter plutača. Naredio je napravi da izvesti o svom stanju.

Blistavi luk električnog pražnjenja najednom je blesnuo pred njim. Kraidaiki je vrisnuo kad mu je udar razneo motore oklopa i ispržio mu kožu nervnog priključka.

Strujni udar, shvatio je Kraidaiki, ošamućen i nepokretan. Kako...?

Sve je osećao kao na usporenom filmu. Struja se borila sa zaštitnim diodama njegovog nervnog pojačivača. Glavno kolo je izdržalo, ali je izolacija počela da se izobličuje zbog preopterećenja.

Paralisan, Kraidaiki kao da je začuo glas unutar pulsirajućih, prenapregnutih polja, glas poruge.

Gde je um - je um,
je - i prevara
Prevara - je, tu je

U grčevitom cviljenju agonije, Kraidaiki je vrisnuo na primalnom, prvi put otkako je odrastao. Onda se okrenuo trbuhom naviše i zaronio u tamu dublju od noći.

Četvrti deo: LEVIJATAN

"Otac mi je pored čamca često bdeo,
jedne lepe noći sirenu je sreo.
Dobio je troje dece od te žene:
Jednoga delfina, i sasu, i mene.
To je pravi život na debelom moru."

Stari napev

35. DŽILIJAN

"Kao i većina vrsta izvedenih od isključivo mesožderih predaka, Tandui su bili problematični štíćenici. Imali su sklonosti prema kanibalizmu, a napadi na pojedince iz rase njihovih pokrovitelja, Nght6, nisu bili retki na početku njihovog uzdizanja.

Tandui imaju upadljivo nisku empatiju prema ostalim razumnim životnim oblicima. Članovi su pseudo-religijske grupe čije dogme nalažu konačno istrebljenje vrsta procenjenjih kao 'bezvredne'. Iako se pridržavaju zakona Galaktinskih instituta, Tandui ne tajе želju za manje naseljenim svemirom, kao ni iščekivanje dana kad će svi propisi biti zbrisani 'višom silom'.

Sudeći po sledbenicima njihove grupe 'Naslednika', to će se desiti kad se Praoci budu vratili u Pet Galaksija. Tandui uobražavaju da će biti odabrani, kad taj dan dođe, da progone bezvredne.

Čekajući na taj milenijum, Tandui se vežbaju, upuštajući se u bezbrojne sitne čarke i bitke časti. Pridružuju se svakom ratu koji objave Galaktinski instituti, bez obzira na uzrok, i često ih navode kao primer korišćenja nepotrebne sile. Pripisuje im se 'istrebljenje nesrećnim slučajem' bar tri rase svemirskih putnika.

Iako se ova rasa malo obazire na sebi ravne pokrovitelje, pravi su umetnici u uzdizanju. U pre-razumnom obliku, na svom prvobitnom svetu, već su bili pripitomili nekoliko lokalnih vrsta da bi ih koristili kao lovne životinje: to odgovara lovačkim psima na Zemlji. Posle oslobođenja od ugovornog štíćeníštva, Tandui su stekli i prilagodili dve psihički najposvećenije rase u poslednjoj žetvi štíćenika. Tandui su pod dugotrajnom istragom zbog prekomernih genetskih manipulacija pri stvaranju dva (vidi reference EPIZIARH-cl-82f49 i PRIMALAC-cl-82f50) potpuno zavisna oruđa, iz ljubavi prema lovu..."

Prijatan narod, ti Tandui, pomislila je Džilijan.

Spustila je glatku ploču za čitanje pored drveta kraj koga je sedela. Odredila je sebi jedan sat za čitanje ovog jutra. Gotovo je prošao. Prešla je otprilike dve stotine hiljade reči.

Ovaj prikaz Tandua noćas je stigao monofilamentom sa 'Brazdača'. Nis se očito lepo snalazila sa minibibliotekom koju je Tom izvukao iz tenanijske olupine. Ovaj izveštaj tekao je suviše glatko i suviše se držao teme da bi poticao od engleskog prevoda softvera 'Brazdačevog' dirljivo malog mikroogranaka.

Naravno, Džilijan je već znala ponešto o Tanduima. Svi izaslanici Zemaljskog veća bili su upoznati sa tajanstvenim, surovim neprijateljima Čovečanstva.

Izveštaj je samo pojačao njen osećaj da ima nećeg strašno pogrešnog u svemiru koji dozvoljava postojanje takvih čudovišta. Džilijan je jednom provela leto u čitanju drevnih 'svemirskih' romana iz vremena pre Kontakta. Kako su otvorene i prijateljske bile te starinske, izmišljene vasseljene! Čak i retki 'pesimistički' romani nisu bili ni blizu zatvorene, ograničene, opasne stvarnosti.

Razmišljanje o Tanduima navelo ju je na malodramatičnu pomisao da nosi sa sobom bodež i da radije iskoristi pravo na drevnu žensku poslednju povlasticu nego da se nađe u situaciji da je zarobe takva krvoločna stvorenja.

Gusti, organski miris humusa nadvalao je metalni zadah koji je lebdeo svuda u blizini vode. Noćasnja oluja obnovila ga je i pojačala. Zeleni izdanci lagano su se njihali pod naletima Kitrupovog stalnog pasata.

Tom mora da je dosad našao svoje ostrvo, pomislila je, i počeo pripreme za ogled.

Ako je još živ.

Tog jutra prvi put je počela da sumnja u to. Ranije je bila sigurna da će osetiti ako on umre, ma gde i ma kada se to desi. Ipak, sad je bila zbunjena. Duh joj je bio smućen i jedino je zasigurno znala da se protekle noći desilo nešto strašno.

Prvo je, u sumrak, naišlo pritajeno predosećanje da se Tomu nešto desilo. Nije mogla da tačno uhvati osećaj, ali ju je ipak uznemirio.

A tokom noći je imala niz snova.

Videla je lica. Lica Galaktinaca, prekrivena kožom perjem ili krljuštima, sa zubima i kljunovima. Zavijali su i urlicali, ali ona, uprkos

tolikom skupom obučavanju, nije mogla da razume nijednu reč ili ikoničku sliku. Prepoznala je nekoliko izmešanih lica - dva ksapiška pilota kako umiru u raznetom brodu - Jofura kako zavija kroz dim nad krvavim patrijkom svoje ruke - Sintijku kako osluškuje delfinske pesme, nestrpljivo čekajući iza komada ledene stene u vakuumu.

Džilijan nije bila u stanju da ih odagna iz sna.

Naglo se probudila usred noći sa drhtajem koji joj je napeo leđa kao tetivu luka. Teško dišući u tami, osetila je srodnu svest kako se grči u agoniju na granici njenog dometa. Uprkos razdaljini, mogla je da uhvati mešavinu osobina u kratkotrajnoj psihičkoj slici. Bila je suviše ljudska da pripada nekom delfinu, i suviše delfinska za običnog čoveka.

Uskoro je prestalo. Psihički napad bio je završen.

Nije znala šta da misli. Od kakve je koristi psi, ako su poruke suviše tamne da bi se dešifrovale? Njena genetski pojačana intuicija sada je izgledala kao surova obmana. Gore nego da je beskorisna.

Imala je još nekoliko minuta od svog sata. Provela ih je sklopljenih očiju, slušajući podizanje i opadanje zvukova i talasa kako biju beskraju bitku sa zapadnom obalom. Grane dreća šumele su i pucketale zbog vetra.

Džilijan je povremeno, izmešano sa ostalim zvucima, mogla čuti visoko, piskutavo cičanje pre-razumnih urođenika - Kikvija. S vremena na vreme, razabirala je glas Deni Sadmen kako govori u napravu koja je prevodila njene reči na dijalekt Kikvija u visokim učestalostima.

Iako je radila dvanaest sati dnevno, pomažući Deni sa Kikvima, Džilijan se ipak osećala krivom što je tu na odmoru. Podsećala je sebe da su mali domoroci veoma važni i da je na brodu, zapravo, vrtela palčevima.

Jedno od lica iz njenog sna progonilo ju je celog jutra. Tek pre pola sata shvatila je da je to bilo njeno podsvesno nagađanje kako je Herbi, prastari leš koji je izazvao sve ove nevolje, morao izgledati kad je bio živ.

U njenom snu, neposredno pre nego što ju je uhvatilo predosećanje propasti, izduženo, pomalo ljudsko lice nasmešilo joj

se i polako namignulo.

"Džilijan! Doktore Baskin? Vreme je!"

Otvorila je oči. Podigla je ruku i pogledala na sat. Mogla ga je i podesiti prema Tošiovom glasu. Kadetu treba verovati na reč, setila se. Reci mu da te pronađe kroz jedan sat i on će biti tu tačno u sekund. Na početku puta morala je da mu zapreti groznom kaznom da bi je oslovljavao sa 'ser' - ili prastarim 'gospođo' - tek u svakoj trećoj rečenici, umesto posle svake druge reči.

"Stižem, Tošio! Samo časak!" Uspravila se i protegnula. Kratki odmor joj je koristio. Misli su joj bile tako zapletene da ih je samo tišina mogla razmrsiti.

Nadala se da će završiti posao ovde i vratiti se na 'Brazdač' za tri dana, u vreme kada je Kraidaiiki planirao da pokrene brod. Do tada će ona i Deni razraditi ekološke potrebe Kikvija - tako da mogu uzeti malu grupu sa sobom kao uzrok za centar za uzdizanje, tamo na Zemlji. Ako se 'Brazdač' izvuče i ako Čovečanstvo prvo podnese zahtev za pokroviteljstvo, to bi poštedelo Kikvije mnogo gore sudbine.

Koračajući između drveća, Džilijan je uhvatila odsjaj okeana kroz pukotinu u zelenilu sa severoistočne strane.

Hoću li moći da osetim ovde kada Tom pozove? Nis je rekla da će njegov signal moći da se otkrije na celoj planeti.

Svi Itiji će ga zasigurno čuti.

Pažljivo je održavala psihičku energiju na niskom nivou, kao što je Tom zahtevao od nje. No, ipak je izgovorila starinsku molitvu u pola glasa i uputila je na sever, preko talasa.

"Siguran sam da će ovo zadovoljiti doktora Darta", rekao je Tošio. "Naravno, senzori možda nisu tačno ono što je želeo, ali robot je i dalje koristan."

Džilijan je posmatrala mali ekran priključen na robota. Nije bila stručnjak za robotiku ni planetologiju, ali razumela je na kom načelu radi.

"Mislim da si u pravu, Tošio. Rendgenski spektrometar radi, baš kao i laserska sonda i magnetomer. Robot i dalje može da se kreće?"

"Kao mali zeleni kamenojedac! Jedino što ne može da se vraća. Rezervoari za plutanje oštećeni su mu udarcem korala koji ga je oborio."

"Gde je sad robot?"

"Na grebenu, oko devet stotina metara duboko." Tošio je dodirnuo malenu tastaturu i hologramska šema se pojavila u prostoru ispred ekrana. "Sonarna mapa koju mi šalje potiče sa te dubine. Zadržao sam ga da ne ide dublje dok ne razgovoram sa doktorom Dartom. Možemo ići samo naniže, sloj po sloj. Kad robot jednom napusti mesto, nema povrtka."

Šema je pokazivala blago kupastu valjkastu šupljinu kako se spušta niz metalno-silikatnu stenu Kitrupove tanke kore. Zidovi su bili načičkani ispupčenjima i grebenima nalik na onaj gde je sada počivala oštećena sonda.

Kroz šupljinu se pružala čvrsta osovina, nagnuta pod malim uglom. To je bio veliki koren svrdlastog drveta koji su Tošio i Deni razneli pre nekoliko dana. Gornji kraj bio je naslonjen na ivicu sopstvenog terena ispod kartografisanog područja.

"Mislim da si u pravu, Tošio", nasmešila se Džilijan i stegla mladićevo rame. "Čarlju će biti drago zbog ovoga. Možda ćemo uspeli da ga skinemo Kraidaijku s vrata. Hoćeš li da mu javiš novosti?"

Tošiju je prijala pohvala, ali ga je Džilijanina ponuda pomela. "Ja, ovaj, ne, hvala, ser. Mislim, zar ne možete jednostavno da umetnete poruku u današnji izveštaj? Siguran sam da će doktor Dart imati pitanja za koja ja nisam kvalifikovan..."

Džilijan nije mogla da ga okrivi. Javljanje dobrih vesti Čarlsu Dartu jedva je bilo išta prijatnije od saopštavanja loših vesti. No, Tošio će ranije ili kasnije dopasti šaka šimpanzi planetologu. Biće najbolje da od početka nauči kako se postupa sa njim.

"Žao mi je, Tošio. Doktor Dart pripada tebi. Ne zaboravi da ja odlazim za koji dan. Ti ćeš morati da...da zadovoljavaš Čarlja kad bude zatražio da radiš po trideset sati dnevno."

Tošio je ozbiljno klimnuo glavom, ozbiljno prihvatajući njen savet, sve dok nije uspela da ga pogleda u oči. Tako se iscerila da je on mogao samo da pocrveni i nasmeši se.

36. AKI

Žureći da stigne na most pre smene straže, Aki je pošao prečicom kroz ustavu. U hitnji je stigao do pola velike prostorije pre no što je primetio da se išta izmenilo.

Okrenuo se preko glave da se zaustavi. Škržna pluća su mu otežala i nazvao je samog sebe idiotom što jurca i izvodi akrobacije kad nema dovoljno kiseonika.

Aki se osvrnuo. Ustava je bila praznija nego obično.

Kapetanov čamac izgubljen je u Grozdastom plićaku. Teške saonice i dosta opreme preneto je u tenanijsku olupinu, a poručnik Hikahi juče je tamo odvezla i skif.

Bila je neka gužva oko drugog čamca, poslednjeg i najvećeg iz 'Brazdačeve' flotile. Nekoliko delfina koristilo je mehaničke hodače da bi preneli sanduke do čamca. Aki je zaboravio hitnju da stigne blagovremeno na dužnosti i u dugoj spirali spustio se do grupe.

Doplivao je do jednog od delfina na 'pauku' koji je nosio veliku kutiju u servo-rukama.

"Hej, Sup-peh, šššta se dešava?" Aki je pazio da mu rečenice budu kratke i jednostavne. Poboljšavao je svoj englički u oksivodi, ali šta bi ostali mislili kad bi čuli Kalafijanca kako se muči sa izgovorom?

Drugi delfin je podigao pogled. "Oh, dobar dan, Aki. Promena naredbi, eto šta je. Proveravamo da li drugi čamac može da dejstvuje u sssvemiru. Treba i da ukrcamo ove kutije."

"A ššš-t...mislim, kakve su to kutije?"

"Dokumentacija doktora Meca, izgleda". Treća paukova ruka mahnula je prema gomili vodootpornog kartona. "Zamissslite, tu su dedovi i unuci svakog od nas, poređani na GaAs čipovima. To vam daje osećanje kontinuiteta, zar ne?"

Sup-peh je poticao iz Južnoatlantske zajednice, koja je negovala neobično izražavanje. Aki se pitao da li je u pitanju ekscentričnost ili jednostavna nespretnost. "Missslio sam da si upućen na snabdevanje tenanijskog broda?" Upitao je. Sup-pehu su obično dodeljivani zadaci koji su tražili najmanje spretnosti.

"Bio sam, ali snabdevanja su otkazana, nisste čuli? Brod je

zatvoren do daljnjeg. Plivamo dokoni dok ssse ne razjasni kapetanovo stanje."

"Šššt-ta?" Aki se zagrcnuo. "Kapetan...?"

"Povređen u inspekciji izvan broda. Strujni udar, kažu. Jedva su ga našli pre nego što je nessesstalo vazduha. Sad je u nesvesti. Takata-Džim ga zamenjuje."

Aki je ostao šokiran. Bio je suviše zaprepašćen da bi primetio kako se Sup-peh naglo okreće i vraća na posao kad im se približila vrlo krupna prilika.

"Trebali li vam nešto, gospodine Aki?" Glas ogromnog delfina zazvučao je gotovo sarkastično.

"K'ta-Džone", pribrao se Aki, "šta se desilo kapetanu?"

Sledio se od podoficirovog držanja. Nije to bio običan nedostatak poštovanja prema Akijevom činu. K'ta-Džon je odgovorio na trinarnom.

* Postoje neki

Predlozi

* Kako da doznaš više - *

* Idi i pitaj

Svog vođu

* Koji te čeka na kopnu - *

Gotovo drsko zamahnuvši jednom rukom oklopa, K'ta-Džon se okrenuo i zaplivaao da se pridruži svojoj posadi. Aki je odleteo par metara unazad od talasanja vode iza njegovih snažnih pokreta. Znao je da ne vredi da ga zove nazad. Nešto u K'ta-Džonovom trinarnom odgovoru kazalo mu je da bi to bilo beskorisno. Odlučio je da to prihvati kao upozorenje i okrenuo se da požuri prema glavnom liftu i ode na most.

Iznenada je postao svestan koliko je najboljih delfina iz 'Brazdačeve' posade odsutno. Tišt, Hikahi, Karket, S'tat i Srećni Ka - svi su otišli na tenanijski brod. Tako je K'ta-Džon ispao najstariji podoficir!

A ni Kipiru nije bio tu. Aki nije verovao spletkama koje je čuo o pilotu. Oduvek je smatrao Kipirua za najhrabrijeg člana posade,

pored toga što je bio i najbrži plivač. Poželeo je da su Kipiru i Tošio sad tu. Oni bi mu pomogli da sazna šta se dešava!

Pored lifta je zatekao grupu od četiri Tursiopsa, sakupljena u uglu ustave i naizgled ničim zauzeta. Delovali su mrzovoljno i ravnodušno.

"Sus'ta, šta se dešava?" Upitao je. "Zar nemate posla?"

Vezista je podigao pogled i savio rep, što je kod delfina označavalo sleganje ramenima. "Zašto pitate?"

"Zato što...pa, imamo sssvoje dužnosti! Šta vas je uhvatilo?"

"K-kapetan..." počeo je drugi delfin.

Aki ga je prekinuo. "Kapetan bi vam prvi rekao da treba istrajati!" Prešao je na trinarni.

* Pomislite na

Daleko nebo -

* Na Zemlju, Zemlju!

Koja nas čeka... *

Sus'ta je zatreptao i pokušao da odbaci očajničko držanje. Ostali su sledili njegov primer.

"Razumem, Aki. Pokušaćemo."

Aki je klimnuo glavom. "Vrlo dobro. Nastavite u duhu Kininka."

Ušao je u lift i zazviždao šifru mosta. Dok su se vrata zatvarala, video je delfine kako odlaze, verovatno prema svojim radnim mestima.

Bilo je teško postaviti se i delovati umirujuće kad je želeo jedino da sazna nešto više. Ali, da bi delovao umirujuće, morao se pretvarati da zna više od njih.

Kornjačini ujadi! Pokvareni motori! Koliko je teško povređen kapetan? Kakve ćemo izgledе imati ako izgubimo KraidaiKija?

Odlučio je da bude što mirniji i neprimetniji neko vreme... dok ne sazna šta se dešava. Znao je da je kadet uvek najviše izložen, pošto ima dužnosti oficira, a nikakvu zaštitu.

I kadet je uvek poslednji koji saznaje šta se dešava!

37. SUEZI

Iskop je bio gotovo spreman. Tenanijski bojni brod bio je proširen i poduprt. Uskoro će moći da ispune valjkasti prostor predviđenim teretom i da pođu.

Hanes Suezzi je to jedva čekao. Dojadilo mu je da radi pod vodom. Iskreno rečeno, dojadilo mu je i da radi sa delfinima.

Kakve će samo priče moći da priča kad stigne kući! Vodio je radne grupe pod okeanima smoga na Titanu. Pomagao je u okupljanju adeninskih kometa kroz maglinu Supa. Čak je radio i sa onim šašavim Ameridijancima i Izralitima koji su pokušavali da teraformiraju Veneru. Ali nikad ga nijedan posao nije naučio zakonima bandoglavosti kao ovaj!

Gotovo svi materijali sa kojima su morali da rade bili su tuđinskog porekla, sa neverovatnom rastegljivošću i još gorom kvantnom provodljivošću. Morao je da proverava psionički otpor gotovo svakog spoja, pa ipak će njihove tajanstvene osobine verovatno rasipati statički telekinizitet preko celog neba kad se otisnu!

Delfini! Zaista su neverovatni! Savršeno su izvršavali najprefinjenije poslove, a onda bi iznenada plivali u krug i pištali besmislice na primalnom kada bi probijanje nekog otvora stvorilo osobene sonarne odraze.

I uvek kad bi završili posao, zvali su starog Suezija. Proveri to umesto nas, Hanese, molili su. Da budemo sigurni da je sve u redu.

Trudili su se iz sve snage. Nisu mogli da se bore protiv osećanja da su napola završeni štíćenici samoniklih pokrovitelja u stravično neprijateljskoj Galaksiji. Naročito kad je sve to bila istina.

Suezzi je morao priznati da je mnogo češće čuo žalbe od samog sebe nego od svih delfina zajedno. Obavili su posao; to je jedino bilo važno. Bio je ponosan na svakog od njih.

Naravno, sve je bili mnogo lakše otkako je stigla Hikahi. Bila je primer ostalima, peckajući ih prabolama Kininka da bi im pomogla u usredsređenosti.

Suezzi se podigao na lakat. Njegov uski ležaj bio je samo metar ispod tavanice. Ulaz u odeljak za spavanje nalazio se na svega

nekoliko centimetara od njegovog ramena.

Dovoljno sam se odmarao, pomislio je, iako su ga oči i dalje peklye, a ruke bolele. Nije bilo smisla dalje pokušavati da zaspi. Samo bi se nervirao zatvorenih očiju.

Otvorio je poklopac ulaza. Zaklonio je oči od svetla kad je seo i prebacio noge preko ivice. Pljusnule su.

Uf. Voda. Osim gornjeg metra, tamo uz tavanicu, skif je bio pun vode.

Telo mu je delovalo bledo pri oštrom svetlu iz hola. Pitam se kad je predviđeno da konačno izbledim, pomislio je dok se zatvorenih očiju spuštao u vodu. Otplivao je u susednu prostorijicu i zatvorio vrata za sobom.

Naravno, morao je da sačeka da se voda ispumpa iz sobe pre nego što je mogao da je nenamenski upotrebi.

Malo kasnije ušao je u kontrolnu sobu malog broda i zatekao Hikahi i Tišt uzrujane oko komunikatora. Raspravljale su na brznoj, pištavoj varijanti engličkog koju nije mogao da razume.

"Hej!" Javio se. "Ako hoćete da me isključite, u redu. Ali ako mogu da pomognem, bolje se prebacite na trideset tri obrtaja. Ja nisam Tom Orli. Ne mogu da pratim to brbljanje!"

Njih dve podigle su glave iz vode kad se Suezzi uhvatio za jedan od držača u zidu. Hikahine oči su se ispupčile da bi se prilagodile gledanju nad vodom.

"Nisssmo sigurni da je u pitanju problem, Hanese, ali izgleda da smo izgubili kontakt sa brodom."

"Sa 'Brazdačem'?" Suezzi jeve čupave obrve su se podigle. "Jesu li napadnuti?"

Tišt je blago zanijhala gornji deo tela "Ne verujemo. Bila sam tu i čekala potvrdu da su se čuli sa Orlijem i da uskoro pokreću brod. Nisam naročito pazila, ali čula sam operatora kao iznenada poručuje 'Spremite se'... i ništa više!"

"Kad je to bilo?"

"Pre nekoliko sati. Čekala sam na smenu, nadajući se da je u pitanju tehnička omaška, a onda sam pozvala Hikahi."

"Od tada proveravamo kola", dodala je Hikahi.

Suezi je doplivao da pogleda komunikator. Naravno, trebalo bi ga rastaviti i pregledati deo po deo, ali elektronika je bila zapečaćena zbog zaštite od vlage.

Da smo bar u slobodnom padu, pa da delfini mogu da rade bez ove proklete vode na sve strane.

"U redu", uzdahnuo je. "Sa tvojom dozvolom, Hikahi, izbaciću vas oboje napolje i pregledati jedinicu. Nemojte uznemiravati delfine koji se odmaraju u rezervi."

Hikahi je klimnula glavom, "Poslaću grupu da prati monofilament i vidi da li je ceo."

"Dobra zamisao. I nemoj da brineš. Siguran sam da se ništa nije desilo. Verovatno su se gremlini malo poigrali."

38. ČARLS DART

"Bojim se da su spustili prokletog robota za samo još osamdeset metara. Onaj mali Tošio radi sa njim samo nekoliko sati, a onda mora da ode i pomaže Deni i Džilijan da vode svoje nove štice kroz lavirinte, ili da ih teraju da motkama obaraju banane ili tome slično. To je užasno! Bezvezna, mala, napola uništena sonda nosi uglavnom pogrešne instrumente za geološka ispitivanja. Možeš li da zamisliš na šta će to ličiti kada stignemo do pristojne dubine?"

Holografska slika metalurga Brukide za trenutak kao da je gledala kroz Čarlsa Darta. Delfinski naučnik očito je posmatrao svoje kerane. Oči su mu bile pokrивene ispupčenim sočivima da bi se ispravio astigmatizam pri čitanju. Ponovo je pogledao kolegu šimpanzu.

"Čarli, vrlo pouzdano govoriš o slanju t-tog robota dublje u Kitrupovu koru. Žališ se da je sišao 'samo' pet stotina metara. Jesi li svestan da je to p-pola kilometra?"

Čarli je počeo maljavu bradu. "Je l'? Pa šta? Iskopavanje je teklo tako glatko da lako možemo postići još toliku dubinu. To je divna mineraloška laboratorija! Već sad saznajemo mnogo o potpovršinskoj zoni!"

Brukida je uzdahnuo. "Čarli, zar te ne zanima zašto se pećina ispod Tošiovog ostrva spušta čak i sto metara u dubinu?"

"Hmmm? Kako to misliš?"

"Mislim da takozvano 'svrdlastvo drvo' koje je napravilo tu rupu nije moralo da ide tako duboko samo zbog potrage za ugljeničnim i silikatnim hranljivim materijama. To ne mora..."

"Otkud znaš? Da nisi možda ekolog?" Čarli se oštro nasmejao. "Ozbiljno, Brukida, na čemu ti zasnivaš te pretpostavke? Ponekad me zaista iznenađuješ!"

Brukida je strpljivo sačekao da šimpanza završi sa smejanjem. "Zasnivam ih na dobrom opštem poznavanju osnovnih zakona prirode i na Okamovoj oštrici. Pomisli na količinu uklonjenog materijala! Je li rasut po vodi? Zar nisi pomislio da postoje desetine hiljada tih metalnih brda duž graničnih pojaseva ove planete i da ih većina ima svoje svrdlasto drveće...i da je u nedavnoj geološkoj

prošlosti nastalo više miliona ovako dubokih iskopa?"

Dart je počeo da se smejuća, pa se zaustavio. Za trenutak je zurio u sliku svog delfinskog kolege, a onda se iskreno zasmejao. Udario je po stolu.

"Tuše! Vrlo dobro! 'Otkud te rupe?' - biće još jedno na spisku naših pitanja! Na sreću, poslednjih nekoliko meseci odgajao sam kolegu ekologa. Učinio sam joj bezbroj usluga, a ona je slučajno baš na licu mesta! Zamoliću Deni da odmah počne sa ispitivanjem! Budi miran, uskoro ćemo saznati čemu služi to svrdlasto drveće!"

Brukida se nije potrudio da odgovori. Samo je tiho uzdahnuo.

"Sad kad smo ovo sredili", nastavio je Čarli, "hajde da se vratimo na ono što je zaista važno. Možeš li mi pomoći da ubedimo kapetana da mi dopusti lični izlazak i ozbiljno dubinsko sondirabnje umesto one smešne naprave koju koristi Tošio?"

Brukida je raširio oči, oklevajući.

"K-kapetan je i dalje u nesvesti", najzad je rekao. "Makani je izvršila dve operacije. Sudeći po poslednjim izveštajima, izgledi su i dalje slabi."

Šimpanza je zurio u njega za trenutak. "O, da. Zaboravio sam." Čarli je odvratio pogled od holo-slike. "Pa, moćda će onda Takata-Džim biti voljan. Na kraju krajeva, dugački čamac stoji neiskorišćen. Zamoliću Meca da govori sa njim. Hoćeš li mi pomoći?"

Brukida je oborio pogled. "Proučiću podatke sa spektrometra mase", odmereno je rekao. "Pozvaću te kad završim. Sad moram da prekinem vezu, Čarlse."

Slika je iščezla. Čarli je ponovo bio sam.

Brukida je bio vrlo osoran, pomislio je. Jesam li ga nečim uvredio?

Čarli je znao da lako vređa druge. Nije mogao ništa da učini protiv toga. Čak su ga i druge šimpanze smatrale čangrizavim i egocentričnim. Govorili su da neošimpanze kao on iznose celu rasu na loš glas.

Pa, bar sam pokušao, pomislio je. A kad neko stalno pokušava i greši, kad se nečiji najbolji pokušaji ljubaznosti pretvaraju u gafove, kada neko neprestano zaboravlja imena drugih osoba, pa, možda treba da odustane. Ni drugi se nisu pretrgli od ljubaznosti prema

meni.

Čarls Dart je slegnuo ramenima. Nije važno. Kakvog smisla ima težiti nepostojanoj popularnosti? Imao je svoj lični svet kamenja i vulkanskih stena, magme i živih planeta.

Ipak, mislio sam da mi je bar Brukida prijatelj...

Potisnuo je tu misao.

Moram pozvati Meca. On će mi pomoći. Pokazaću im da je ova planeta tako jedinstvena da će... da će je nazvati po meni! Bilo je takvih slučajeva. Nasmejao se, jednom rukom se vukući za uho, a drugom kucajući šifru.

Dok je čekao da kompjuter pronađe Ignacija Meca, na pamet mu je pala jedna zaludna misao. Zar nisu svi čekali da se javi Tom Orli? Do pre nekog vremena samo su o tome govorili.

Onda se setio da je Tomov izveštaj trebalo da stigne juče, otprilike u vreme kad je Kraidaiki povređen.

Ah! Onda je Tom verovatno uspeo u onom što je naumio, pa se niko nije setio da mi kaže. Ili mi je neko možda i rekao, siguran sam da je izišao nakraj sa Itijima. Bilo je i vreme. Grozno je neprijatno kad te love kroz celu Galaksiju i nateraju da ispuniš brod vodom...

Na interkomu se pojavio Mecov broj. Na drugom kraju linije čulo se zvonjenje.

Grdna šteta za Kraidaikija. Bio je užasno krut i ozbiljan za delfina i ne baš uvek razborit... ali Čarli nije uspeo da se oseti srećan što mu on više nije na putu. Zapravo, pomisao na to izazivala je čudan osećaj u stomaku.

Pa nemoj onda misliti na to! Pobogu! Zar se ikada isplatilo brinuti se?

"Ah, doktore Mec! Jesam li vas uhvatio pri odlasku? Pitao sam da li bismo uskoro mogli da razgovaramo. Kasnije po podne? Dobro! Želeo bih da vas zamolim za jednu vrlo, vrlo sitnu uslugu..."

39. MAKANI

Lekar mora biti delom intelektualac i delom alhemičar, delom detektiv i delom šaman, mislila je Makani.

No, na medicinskom fakultetu nikad joj nisu rekli da će morati da bude i vojnik i političar.

Makani je sa mukom zadržavala dostajanstveno držanje. Zapravo, osećala je da je na ivici pobune. Udarala je repom po površini vode, prskajući hodnike brodske ambulante.

"K-kažem vam da ne mogu operisati sama! Moji pomoćnici nisu dovoljno vešti da bi mi asistirali! Nisam sigurna da bih smela operisati čak i da nije tako! Moram razgovarati sa Džilijan Baskin!"

Jednom rukom oklopa zakačen za rukohvat, Takata-Džim izdigao je jedno oko iznad vode i pogledao Ignacija Meca. Čovek mu je uzvratio izrazom ogromnog strpljenja. Očekivali su ovakvu reakciju broskog lekara.

"Ssiguran sam da potcenjujete svoju veštinu, doktore", pokušao je Takata-Džim.

"Znači, ti ssi lekar sada? Treba mi tvoje mišljenje? Moram govoriti sa Džilijan!"

Mec je progovorio umirujućim glasom. "Doktore, poručnik Takata-Džim samo je objasnio da postoje vojni razlozi za delimični prekid komunikacionih linija. Podaci detektorskih plovaka pokazuju da u krugu od sto kilometara oko nas postoji curenje psi-energije. Za to su odgovorni ili Hikahi i Suezijeva ekipa ili oni na ostrvu. Dok to ne utvrdimo..."

"Jedini razlog je, dakle, informacija sa plovka? Pa to je bio isti onaj koji je gotovo ubio Kraidaijija!"

Mec se namrštio. Nije navikao da mu delfini upadaju u reč. Primitio je da je Makani prilično uzbuđena. Zapravo, suviše uzbuđena da bi govorila dikcijom engleskog kakvu bi morao koristiti delfin na njenom položaju. Ovo je bio podatak za njegove dosjee... kao i njeno ratoborno ponašanje.

"U pitanju je druga plutača, doktore Makani. Imamo ih tri. Osim toga, ne tvrdimo da curenje zaista postoji, nego se moramo ponašati

kao da je stvarno sve dok se ne uverimo u suprotno."

"Ali prekid komunikacija nije potpun! Čula sam da onaj šimpanza i dalje dobija svoje p-proklete podatke! Zašto onda ja ne mogu da govorim sa doktorom Baskin?"

Mec je zamalo opsovao. Zamolio je Čarsla Darta da drži jezik za zubima. Prokleta bila potreba da umire šimpanzu!

"Odstranjujemo jednu po jednu mogućnost." Takata-Džim je pokušavao da umiri Makani. Istvoreneno je zauzeo položaj sa blago oborenim glavom, ističući time svoju nadmoćnu ulogu. "Čim zaključimo da oni koji su u kontaktu sa Čarlsom Dartom - mladi Ivašika, Sadmen i pesnik Sahot - nisu odgovorni za curenje, uspostavićemo kontakt sa Džilijan Baskin. Svakako uvidate da je manje verovatno da baš ona nevesno zrači psi-energiju nego ostali, pa zato njih prvo proveravamo."

Mec je blago podigao obrve. Bravo! Izgovor, naravno, ne bi izdržao ozbiljniju proveru, ali delovao je razumno! Bilo im je potrebno samo još malo vremena! Ako ovo umiri Makani samo koji dan, biće dovoljno.

Takata-Džim očitio je primetio Mecovo odobravanje. Ohrabren, postao je još ubedljiviji. "Sad je bilo dosta odlaganja, doktore! Došli smo da se raspitamo o kapetanovom stanju. Ako nije sposoban da preuzme dužnost, mora biti izabran novi komandant. U krizi smo i ne možemo dopustiti dalja odlaganja!"

Ako je to trebalo da je zaplaši, delovalo je upravo obratno. Mekanin rep počeo je da podrhtava. Podigla je glavu nad vodu. Okrenula je jedno suženo oko prema drugom delfinu i sarkastično začegrtala.

- * Mislila sam
- da zaboravljaš
- na svoje dužnosti
- * Drago mi je
- što sam grešila
- u takvoj proceni
- * Nećeš valjda
- sad zahtevati

- mesto kapetana?

Takata-Džim otvorio je usta, otkrivajući niz oštih, belih zuba. Mec je na trenutak pomislio da će izazvati malu ženku.

Ali Makani je brže reagovala, iskočivši iz vode i vrativši se sa pljuskom koji je pokvasio i Meca i Takata-Džima. Čovek se zagrcnuo i ustuknuo.

Makani se okrenula i nestala iza niza jedinica za održanje života. Takata-Džim se zagnjurio, odašiljući brze sonarne coktaje da bi je našao. Mec ga je zgrabio za leđno peraje pre nego što je stigao poći za njom.

"Ah... hm!" Drugom rukom se uhvatio za ručku u zidu. "Možda bismo mogli prestati sa ovakvim ponašanjem? Doktore Makani? Hoćete li se, molim vas, vratiti? Dovoljno je što nas pola svemira progoni. Ne smemo se boriti između sebe!"

Takata-Džim je podigao pogled i video da Mec ozbiljno govori. Poručnik je i dalje teško disao.

"Makani, molim te!" Mec je ponovo pozivao. "Hajde da civilizovano razgovaramo."

Sačekali su i malo kasnije Makani je promolila glavu između dva autodoka. Više nije delovala izazivački, nego umorno. Njen lekarski oklop je škripitao. Precizni instrumenti blago su podrhtavali kao da ih drže nesigurne ruke.

Podigla se toliko da su joj samo nozdrve dodirivale površinu.

"Izvinjavam se", šapnula je. "Znam da Takata-Džim ne bi preuzeo komandu bez odobrenja broskog saveta."

"Naravno da ne bi! Ovo nije vojni brod. Dužnosti zapovednika na istraživačkom brodu uglavnom su administrativne i njegovo stupanje na komandu mora odobriti brodski savet čim se bude mogao održati. Takata-Džim je potpuno svestan tih pravila, zar ne, poručniče?"

"Naravno".

"No, dotle moramo ili prihvatiti njegovo zapovedništvo ili ćemo imati kaos! 'Brazdač' mora imati komandanta, a to je nemoguće dok vi ne potvrdite da kapetan Kraidaiki nije u stanju da vrši svoje dužnosti."

Makani je zatvorila oči, teško dišući. "Kraidaiki verovatno neće

doći svesti bez nove operacije. Čak i t-tada neće biti sigurno. Udar je prošao duž njegovog priključka nervnog pojačivača pravo u mozak. Većina oštećenja je u Novim Zonama korteksa... gde je osnovna siva masa Tursiopsa veoma izmenjena pri uzdizanju. Postoje lezije u oblastima koje kontrolišu vid i govor. Korpus kalozum je ozbiljno oštećen..."

Makani je ponovo otvorila oči, ali nije gledala u njih.

Mec je klimnuo glavom. "Hvala, doktore", rekao je. "Rekli ste nam ono što smo želeli da znamo. Žao mi je što smo vas toliko zadžali. Siguran sam da činite sve što možete".

Pošto mu nije odgovorila, čovek je navukao oksimasku i skliznuo u vodu. Mahnuo je Takata-Džimu i okrenuo se da ode.

Mužjak je uputio nekoliko sonarnih signala Makani, ali pošto mu nije odgovorila, okrenuo se i požurio za Mecom prema izlazu.

Kad su već stigli do ustave, Makani se trgla. Podigla je glavu i povikala za njim.

"Ne zaboravite da sssam i ja član Saveta broda! I Hikahi i Džilijan i Tom Orli!" Vrata su se tog trenutka zatvorila. Nije znala jesu li je čuli.

Makani se sa uzdahom spustila nazad u vodu. I Tom Orli, pomislila je. Nemojte zaboraviti na njega, đubradi ljigava! Kod njega nećete proći!

Odmahnula je glavom, svesna da iracionalno razmišlja. Njene sumnje nisu bile zasnovane na činjenicama. A čak i da je to istina, Tomas Orli ne može pružiti ruku sa udaljenosti od preko dve hiljade kilometara. Govorkalo se da je već mrtav.

Mec i Takata-Džim potpuno su je zbunili. Imala je neprijatan osećaj da su joj napričali gomilu istina, poluistina i ovejanih laži, a nije bilo načina da razabere šta je šta.

Misle da me mogu preći samo zato što sam žensko, i stara, i dva pokolenja uzdizanja zaostaliya od svakog na brodu izuzev Brukide. Ali mogu da pretpostavim zašto čine posebne usluge jedinom šimpanzi, članu brodskog saveta. U ovom trenutku imaju većinu i mogu progutati sve što požele. Nikakvo čudo što im se ne žuri da dozovu nazad Hikahi i Džilijan!

Možda je trebalo i ja njih da slažem...da kažem kako će se

Kraidaiki ubrzo probuditi.

No, ko bi znao da li su rešeni na sve? I koliko su odlučni? Je li nesreća sa plutačom zaista bila nesreća? Možda su lagali da bi sakrili neznanje... ili zaveru. Mogu li da zaštitim Kraidaikija sa samo dve pomoćnice?

Makani je tiho zaječala. Ovako nešto nije bilo njen posao! Ponekad je želela da zvanje delfinskog lekara, kao u staro vreme, znači jednostavno podići onoga koga želiš da spaseš do površine i pridržavati ga nad vodom dok se ne oporavi ili dok te izda snaga ili ti srce popusti.

Uputila se nazad u Intenzivnu negu. Prostorija je bila zamračena osim jednog svetla nad krupnim, sivim neodelfinom, smeštenim u zaklonjeni gravitacioni tank. Proverila je stanje aparata za održavanje života i videla da sve dejstvuje.

Kraidaiki bi povremeno zatreptao i jednom mu je duž tela prošao kratak drhtaj.

Makani je uzdahnula i okrenula se. Otplivala je do komunikatora i zamislila se.

Mec i Takata-Džim nisu se mogli vratiti na most, zaključila je. Otposlala je sonarnu šifru koja je uključila komunikator. Pred njom se gotovo istog trenutka stvorilo lice mladog delfina sa plavičastim perajima.

"K-komunikacije, izvolite?"

"Aki, dete, ovde je doktor Makani. Jesi li planirao nešto za ručak? Znaš, mislim da mi je ostalo još malo onog ušećerenog oktopoda. Ssslobodan si? Baš lepo. Znači, vidimo se uskoro. Da, neka taj sastanak bude naša mala tajna. Važi? Baš sssi ti dobar momak."

Dok je napuštala Intenzivnu negu, u glavi joj se polako stvarao plan.

40. KRAIDAIKI

U tihom sivilu gravitacionog tanka, tih ječeći uzdah.

* Očajan, on pliva
Pod sivim olujnim vetrom,
Doživajući: Tonem! Tonem! *

41. TOM ORLI

Raspomamljena planina tutnjala je usred zapečenog mora.

Kiša je tek prestala. Vulkan je gundao i stigao vatru do niskih oblaka koji su se narandžasto presijavali. Tanke, krivudave trake pepela pele su se u nebo. Kada bi konačno palo, užareno ugljevlje nije dospevalo u vodu koja bi ga ugasila, nego u sloj blata koji je prekrivao musave puzavice što su se pružale do u beskonačnost oko njega.

Tomas Orli zakašljao se u vlažnom, čađavom vazduhu. Uzverao se uz malu uzvišicu od ljugavih, isprepletenih izdanaka. Težina njegovih grubih saonica zatezala je uže obmotano oko njegove leve ruke. Desnom se uhvatio za rastinje na vrhu brdašca.

Noge su mu stalno gubile oslonac dok je puzio naviše. Čak i kad bi uspeo da ih uglavi u pukotine u klizavoj masi, stopala bi mu povremeno utonula u kaljugu između izdanaka. Kad bi ih nespretno povukao napolje, močvara ga je sa oklevanjem puštala, uz užasan, mljackav zvuk.

Ponekad je zajedno sa njegovim nogama iz blata izlazilo 'nešto', uvijajući se oko stopala i ponovo padajući nazad u smrdljivu vodurinu.

Čvrsto obmotani remen usecao mu se u ruku kad bi povukao saonice, bedan ostatak solarnog aviona i zaliha sa njega. Bilo je čudo što je i toliko uspeo da spase sa olupine.

Vulkan je bacao žućkaste odsjaje preko močvare. Metalna prašina koja je prekrivala rastinje presijavala se u svim duginim bojama. Bilo je pozno popodne. Prošao je skoro ceo Kitrupov dan otkako je upravio jedrilicu prema ostrvu, tražeći sigurno mesto za spuštanje.

Tom je podigao glavu da bi bacio zamućen pogled preko ravnice prekrivene korovom. Svi njegovi planovi propali su zbog ovih žilavih, rastegljivih morskih biljaka.

Nadao se da će naći na ostrvu zaklon od vetra i vulkana, ili da će se spustiti na more i pretvoriti jedrilicu u širok i postojan splav na kome bi izveo svoj opit.

Trebalo je da uzmem u obzir i ovu mogućnost, pomislio je. Pad i predugi minuti očajničkog ronjena za opremom, pravljenje grubih saonica dok ga je šibala oluja, a zatim časovi puzanja kroz smrdljivu močvaru prema usamljenom brdašcetu trave - sve se to moglo izbeći.

Pokušao je da povuče dalje, ali drhtanje u desnoj ruci pretilo je da se pretvori u grč. Ozbiljno ju je iskrenuo pri padu kad su se pontoni na krilima otkočili, a trup počeo da se prevrće preko baruštine, da bi konačno pljusnuo u usamljeno jezerce slobodne vode.

Dugačka rana preko leve strane lica gotovo ga je onesposobila u prvim, najvažnijim trenucima. Pružila se od vilice gotovo do nervnog priključka nad levim uhom. Plastični pokrivač koji je obično štiti osetljivo mesto odleteo je negde u noć i bio je bezbnadežno izgubljen.

Infekcija ga je zasad najmanje brinula.

Ruka mu je sve jače drhtala. Pokušao je da je odmori, legavši licem naniže na bockavo, gumasto bilje. Škripavo blato grebalo mu je desni obraz i čelo kad god bi se zakašljao.

Morao je nekako da sakupi sargu. Nije bilo vremena za prefinjenu samohipnozu da bi vratio telo u radno stanje. Ogromnom snagom volje naredio je napaćenim mišićima da izdrže još jedan napor. Malo je šta mogao da učini protiv celog svemira što se okrenuo protiv njega, ali, prokletstvo, posle trideset časova borbe, na nekoliko metara od cilja, neće prihvatiti pobunu sopstvenog tela.

Još jedan napad kašlja razderao mu je ogrubelo grlo. Telo mu se treslo i morao je da popusti stisak oko korena za koji se držao. Kad je već pomislio da mu pluća neće izdržati, napad je prošao. Tom je ležao u blatu, iscrpljen, zatvorenih očiju.

* Radost kretanja? -

Prva je od mnogih:

Odsustvo dosade - *

Nije imao daha da odzviždi trinarnu haiku, ali proleteo mu je kroz misli; sakupio je snage za kratak osmeh na ispucalim, blatnjavim usnama.

Nekako se sabrao za još jedan napor. Stegao je zube i prevukao se preko poslednje deonice. Desna ruka gotovo mu je otpala od napora, ali izdržala je kad mu se glava pomolila na vrhu brežuljka.

Tom je otro pepeo iz očiju i pogledao šta je pred njim. Još korova. Koliko god je dopirao pogled, samo korov.

Na vrhu brežuljka štrčala je debela rašljika. Tom je izvukao saonice dovoljno visoko da bi ih vezao za nju.

Osećaj mu se polako vraćao u obamrlu levu ruku dok je ležao otvorenih usta u tihoj agoniji. Skljokao se na uzvišicu, brzo i plitko dišući.

Grčevi su ga uhvatili punom snagom i telo mu se povijalo pod njima. Želo je da iščupa hiljade zuba koji su mu se zarivali u ruke i noge, ali nije mogao da se pomeri. Ležao je sklupčan i nepokretan.

Logički deo Tomovog uma nekeko je ostao pošteđen agonije. I dalje je razmatrao, stvarao planove i pokušavao da odredi vremenske granice. Na kraju krajeva, došao je ovamo sa svrhom. Imao je razloga da prođe kroz sve ovo... kad bi samo mogao da se seti zašto se nalazi tu, u smradu, bolu, prašini i blatu...

Smirujući ritam koji mu je bio potreban nikako se nije pojavljivao. Osetio je da i sam nestaje.

Iznenada mu se učinilo da je, kroz kapke stisnute od bola, video Džilijanino lice pred sobom.

Pred njom su se njihale rašljike kopnenog rastinja. Njene sive oči gledale su prema njemu, kao da traže nešto do čega ne mogu da dosegnu. Kao da su dva puta prošle pored njega dok je drhtao, nesposoban da se pokrene. Onda su se, konačno, srele sa njegovima i ona se nasmešila!

Bolovima izazvane smetnje pretile su da zagluše njene reči iz sna.

Poslala sam **** zauvek ****,
iako si *** skeptičan, ljubavi.
*** makar i ceo **** slušao.

Pokušao je da se usredsredi na poruku - najverovatnije halucinaciju. To je bio oslonac. Uhvatio se za njega dok su mu grčevi

raspinjali tetive.

Njen osmeh izražavao je žaljenje.

Kakav si ti ***! *** koga volim
jeste ***** i nepažljiv! da li da ****
malo bolje?

Meta-Orli se usprotivio. Ako je ovo zbilja bila poruka od Džilijan, ona je strašno rizikovala. "I ja volim tebe", rekao je u pola glasa, "ali budi ljubazna pa zaveži pre nego što te ltiji čuju".

Psi-poruka - ili halucinacija - zatalasala se kad ga je uhvatio napad kašlja. Tresao se sve dok nije pomislio da su mu se pluća pretvorila u suve ljuštore.

Konačno, Meta-Tom je pogazio ponos.

Da!

Otposlao je odgovor u maglu pred očima, dozivajući njen razliveni lik.

Da, ljubavi. Molim te, vrati se i pokušaj bolje...

Džilijanino lice kao da se razlivalo u svim pravcima, kao snop mesečevih zraka, pretapajući se sa svetlucavom vulkanskom prašinom na nebu. Bilo to istinska poruka ili opsena rođena u delirijumu, nestajala je kao slika u dimu.

Ipak, činilo mu se da je čuo tihi odjek Džilijaninog unutrašnjeg glasa...

*** *** je, što je, što je...
i izlečenje stiže, u sanjanju...

Slušao je, nesvestan vremena, i drhtaji su se polako smirili. Više nije bio sklupčan kao embrion.

Vulkan je tutnjao i osvetljavao nebo. 'Tle' pod Tomom blago se njihalo i uljuljkivalo ga u plitak dremež.

42. TOŠIO

"Ne, doktore Dart. Nisam siguran u procenu nestatičkih sadržaja. Statički naboj robota bio je vrlo visok kad sam radio to očitavanje. Ako želite, mogu ga ponoviti odmah."

Tošiovi kapci otežali su od dosade. Izgubio je račun o vremenu koje je potrošio pritiskajući dugmad i očitavajući podatke po nalogima Čarlsa Darta. Šimpanza-planetolog jednostavno nije hteo da bude zadovoljan! Bez obzira na to koliko brzo i potpuno Tošio odgovorio, nikad nije bilo dovoljno dobro.

"Ne, ne, nemamo vremena", osorno je odvratio Čarli sa holoekrana na obali jezerceta. "Vidi možeš li sam to učiniti kad prekinemo vezu, dobro? Znaš, Tošio, to bi bio lep projekat sam za sebe. Neke od tih stena krajnje su jedinstvene! Ako izvršiš detaljno ispitivanje mineralogije ovog okna, rado ću ti pomoći da je napišeš. Zamisli da se zakitiš time! Jedan ozbiljan rad neće škoditi tvojoj karijeri."

Tošio je to lako mogao da zamisli. Zaista je mnogo naučio radeći za doktora Darta. Jedna od stvari koje je naučio i koja će mu mnogo koristiti ako ikad ode na postdiplomske studije, bila je da pažljivo bira mentora za svoj rad.

Uostalom, o tome bi se moglo raspravljati sa vanzemalcima spremnim da ih zarobe, svuda unaokolo. Tošio je po hiljaditi put skrenuo misli od bitke u svemiru. To ga je vodilo u potištenost.

"Hvala, doktore Dart, ali..."

"Nema problema!" Čarli je bio osorno snishodljiv. "Pojednostosti o tvom projektu utvrdićemo kasnije, ako ti ne smeta. Sad treba da ustanovimo gde je tačno ona skalamerija."

Tošio je odmahnuo glavom, začuđen šimpanzinom postojanom samoživošću. Bojao se da će, ako se to samo još malo pogorša, izgubiti strpljenje pred šimpanzom, bio on stariji istraživač ili ne.

"Ovaj..." Tošio je proverio merače, "robot je sišao do dubine od nešto malo više od kilometra, doktore Dart. Pukotina je sve uža i ravnija što se više približavamo skorijim iskopima, pa na svakom zastanku pričvršćujem robota za zid."

Tošio je pogledao preko ramena na sverioistok, priželjkujući da se pojave Deni ili Džilijan i prekinu mučenje. No, Deni je bila sa svojim Kikvima, a Džilijan je poslednji put video u lotosovom stavu na čistini okrenutoj prema okeanu, neosetljivu na sve oko sebe.

Džilijan je bila prilično uznemirena ranije, kad joj je Takata-Džim rekao da su svi na brodu suviše zauzeti pripremama za pokret da bi razgovarali sa njom. Čak su i njena pitanja o Tomu Orliju otklonjena sa grubom učtivošću. Zvali bi je da su nešto saznali, rekao je Takata-Džim pre nego što je prekinuo vezu.

Tošio je video kako se zabrinutost širi njenim licem dok je svaki njen poziv odbijan. Novi oficir za vezu zamenio je Akija. Fin je rekao Džilijan da su svi koje je želela da čuje zauzeti. Jedini član posade sa kojim je mogla da razgovara bio je Čarls Dart, očito zato što njegovo znanje u tom trenutku nije bilo neophodno. A Šimpanza je odbio da razgovara o bilo čemu drugom osim o svom poslu.

Bez oklevanja je počela da se sprema za odlazak. Onda su stigla naređenja sa broda, direktno od Takata-Džima. Morala je da ostane do daljnjeg i pomogne Deni Sadmen u pripremi izveštaja o Kikvima.

Ovoga puta, Džilijan je mirno primila vest. Bez reči je otišla da se osami u džungli.

"...više onih Deninih izdanaka." Čarls Dart je govorio dok su Tošiove misli lutale. Tošio je primorao sebe da sedne sasvim uspravno i obrati pažnju na reči šimpanze-naučnika.

"...najuzbudljiviji su profili izotopa kalijuma i joda. To dokazuje moju hipotezu da je u nedavnim geološkim razdobljima neka razumna rasa zakopavala svoje otpatke u zoni tektonskih preklapanja ove planete! To je kolosalno važno, Tošio. Ovo stenje sadrži dokaze o slaganju đubreta sa površina tokom mnogih pokolenja, kao i o brzom recikliranju materija zbog blizine vulkana. Tu kao da je postojao ritam, plima i oseka. Ovde se već odavno dešava nešto strašno sumnjivo! Kitrup bi trebalo da je napušten još od vremena kad su ovde živeli drevni Karranci. Pa ipak, neko je sakrivao visoko prečišćene materije u koru ove planete, i to nedavno!"

Tošio je gotovo ispao nepristojan. 'Nedavno', nije nego! Dart je tragao po geološkim razdobljima. Svakog dana mogu doći Itiji i

stužiti se na njih, a on se ponaša prema podacima o hiljadama godina starom sakrivanju industrijskih otpadaka kao da je posredi najnovija misterija Skotland Jarda!

"Razumem. Usredsrediću se na to." Tošio i nije znao šta je od njega zahtevao Dart, ali nije nameravao da to i prizna.

"Nemojte se više brinuti. Robot će biti nadgledan danju i noću. Kipiru i Sahot imaju naređenje od Takata-Džima da ostanu priključeni na njega u smenama kad ja nisam tu. Oni će me naći ili probuditi ako se pojavi ikakva promena."

Hoće li to šimpanzi biti dovoljno? Delfini nisu bili nimalo oduševljeni tom naredbom iz 'Brazdačevog' štaba, ali poslušaće, makar to usporilo Sahotov rad sa Kikvima.

Čudo nad čudima, Čarli kao da se složio. "Pa, to je lepo od njih", promrljao je. "Pazi da im se zahvališ umesto mene. I slušaj! Možda bi Kipiru, dok je priključen, mogao da prati taj statički naboj robota? Stvar mi se ne dopada, a postaje sve gora."

"Dobro, zamoliću ga."

Šimpanza je protrljao oči maljavom nadlanicom i zevnuo.

"Slušaj, Tošio", rekao je. "Žao mi je, ali zaista mi je potreban odmor. Hoće li ti smetati ako odložimo dalji razgovor za malo kasnije? Javiću ti se posle večere i odgovoriti na sva tvoja pitanja, važi? U redu, onda se vidimo kasnije!" Čarli je pružio ruku i holo-slika je nestala.

Tošio je za trenutak zurio u prazan prostor, pomalo zbunjen. Smetati? Hoće li mu smetati? O, ne, nikako, zašto bi mi smetalo! Strpljivo ću sedeti ovde, sve dok se ti ne javiš ili mi nebo ne padne na glavu!

Frknuo je. Hoće li mi smetati.

Tošio je ustao. Zglobovi su mu zapucketali od predugog sedenja.

Mislio sam da sam premlad za to. Pa, dobro. Jedan kadet treba da iskusi sve.

Pogledao je prema šumi. Deni je zadubljena u posao sa Kikvima. Pitam se, treba li da uznemirim Džilijan. Verovatno se brine za Toma i ko bi je krivio zbog toga? Trebalo je da nam se javi još juče ujutro.

No, možda joj je potrebno društvo.

U poslednje vreme počeo je da mašta o Džilijan. Bilo je to sasvim

prirodno, naravno. Ona je bila lepa starija žena - bilo joj je bar trideset - i po većini merila mnogo primamljivija od Deni Sadmen.

Ne znači da Deni nije privlačna na svoj način, ali Tošio nije želeo da mnogo razmišlja o njoj. Bolelo ga je to što ona namerno ne obraća pažnju na njega, praveći se da ga ne vidi kad su bili nasamo, a tako su bili slični.

Pri tom, Deni nije bila uvredljiva, ali u poslednje vreme postala je čudljiva. Tošio je verovao da je osetila da ga privlači i da mu uzvraća time što se ponaša hladno prema njemu. Rekao je sebi da je takvo njeno ponašanje nezrelo, ali i dalje ga je bolelo.

Maštanje o Džilijan bilo je nešto drugo. Bavio se sramnim, ali vrlo zanimljivim zamišljanjima šta bi se desilo kad bi on bio u blizini kad joj ustreba muškarac i kako bi joj pomogao da podnese svoj gubitak...

Ona je verovatno to znala, ali nije promenila ponašanje prema njemu. To je bilo utešno praštanje i učinilo ju je bezbednim objektom polutajnog obožavanja.

Naravno, možda sam samo veoma zbunjen, pomislio je Tošio. Pokušavam da analitički razmišljam na području gde gotovo nemam iskustva, a osećanja mi u tome smetaju.

Voleo bih da nisam samo trapavi klinac i da više ličim na Orlija.

Iz razmišljanja ga je trgao neujednačen elektronski zvuk iza njegovih leđa - komunikator je ponovo proradio.

"O, ne!" Jeknuo je. "Ne već!"

Stanica je emitovala smetnje dok je automatski tražila tačnu talasnu dužinu. Tošio je silno poželeo da joj pritrči i šutne je u bazdanu tamu rupe od svrdlastog drveta.

Odjednom se kroz smetnje probio isprekidani, pucketavi zvižduk.

* Ako (šuštanje) kadeti

Stanu zajedno

Ko im nešto može?

* A od tih kadeta

Ko sme leteti

Kao Kalafijci?

"Aki!" Tošio je žurno prišao i kleknuo pred aparat.

* Sasvim je tačno,
Dragi kolega -
* Sećaš se kako smo
Lovili krabe?

"Sećam li se? Aki! Voleo bih da smo sad kod kuće i lovimo ih! Šta se dešava? Je li oprema na mostu oštećena? Ne primam sliku i ima puno smetnji. Mislio sam da više nisi na dužnosti veziste. I zašto govoriš trinarni?"

* Nužda (šuštanje)
Menja zakone -
* Šaljem ti poruku
Nervnim priključkom -
* Snažni pokrovitelj
Sada mi treba -
* Da (šuštanje) prenesem Upozorenje -

Tošio je nabrao usne, ponavljajući za sebe poruku. 'Snažni pokrovitelj...' Delfini su davali takve titule vrlo malom broju ljudi. Na ostrvu je trenutno bio samo jedan kandidat.

"Hoćeš da govoriš sa Džilijan?"

* Da hitno prenesem
Upozorenje -

Tošio je zatreptao. "Odmah ću je dovesti. Aki! Sačekaj!" Okrenuo se i potrčao u šumu, iz sve snage dozivajući Džilijan.

43. AKI

Monofilamentni kabel bio je gotovo nevidljiv na neravnom i muljevitom dnu. Čak i pri sjaju svetiljke sa Akijeveg oklopa jedva da se ponegde video odsjaj nalik na paukovu mrežu među kamenjem i sedimentima na iskrzanom grebenu.

Kabel je bio predviđen tako da bude težak za pronalaženje; to je bio jedini siguran način na koji je 'Brazdač' mogao da kontaktira sa dve isturene ekipe, a da ne oda položaj. Aki je morao da traga više od sata iako je imao najbolje instrumente i znao gde da traži i tek tada je našao liniju prema ostrvu. Do časa kad je povezao svoj nervni priključak sa kabelom, potrošio je više od polovine kiseonika iz aparata za disanje.

Trebalo mu je dosta vremena i da se udalji od broda. I dalje nije bio siguran da li je njegov odlazak ostao neprimećen. Uzdržani podoficir zadužen za opremu nije smeo ništa da proverava kad je Aki zatražio aparat za disanje. Drugi delfin, trenutno slobodan pogonski mehaničar, pratio ga je na rastojanju otkako je izišao iz skladišta opreme i Aki je morao da pobegne kroz ustavu da bi ga otresao sa repa.

Za manje od dva dana, sa posadom 'Brazdača' odigrala se istančana promena. Načinjen je novi poredak u pogledu moći. Članovi posade koji su nekad bili od malog značaja probili su se do početka vrste i zauzeli nadmoćne položaje jezikom tela, dok su ostali išli na dužnost oborenih očiju i opuštenih peraja.

Stalež i čin nisu imali uticaja na to. Takve stvari ionako nisu bile mnogo važne na 'Brazdaču'. Delfini su bili spremniji da obrate pažnju na sitne promene u nadmoćnosti nego na zvanične autoritete.

Sada je čak i rasizam imao uticaja. Nesrazmerno veliki broj novih moćnika pripadao je podliniji Stenosa.

To se približavalo nezvaničnom prevratu. Službeno, Takata-Džim je zamenjivao onesposobljenog Kraidaijija dok ne bude mogao da se održi brodski savet. No, 'Brazdačeva' voda imala je ukus jata sa novim glavnim mužjakom. Oni koji su bili bliski starom vođi polako su istiskivani, a prijatelji novog izbijali su u prvi plan.

Aki je to smatrao pomalo nelogičnim i veoma odvratnim. Shvatio je da čak i pažljivo probrani delfini 'Brazdačeve' posade mogu pod stresom da podlegnu drevnim oblicima ponašanja. Sada je znao šta su Galaktinci mislili kada su govorili da tri stotine godina uzdizanja nije dovoljno da bi nova rasa bila spremna za svemirske letove.

To je bilo surovo saznanje. Aki se zbog njega osećao šticenikom više nego ikada u mešovitoj i ravnopravnoj koloniji Kalafije.

To mu je ipak u nečemu pomoglo. Dalo mu je osećanje primitivnog zadovoljstva u činu pobune. Pravno gledano, načinio je ozbiljan prestup napuštajući brod da bi uspostavio kontakt sa Džilijan Baskin uprkos jasnim naređenjima trenutnog kapetana.

Sada je Aki znao istinu; bio je član posade koja je izigravala svemirske putnike. Nije bilo načina, osim natprirodnog Kraidaikejevog oporavka, na koji bi se izvukli iz čitave zbrke bez uplitanja svojih pokrovitelja.

Odbacio je vrednost Ignacije Meca - kao i Emersona D'Anita i Tošija, uostalom - u ovom slučaju. Složio se sa Makani da je jedina nada da se doktor Baskin ili Orli vrate nazad.

Dosad se već pomirio s činjenicom da je Orli izgubljen. Ostatak posade verovao je u to i to je bio još jedan razlog što je moral opao posle Kraidaikejeve nesreće.

Komunikaciona linija tiho je slala osnovni ton pravo u njegov stato-akustički nerv dok je Aki nestrpljivo čekao da se Tošio vrati sa Džilijan. Veza nije korišćena ni za šta drugo, sad kad se Čarls Dart isključio, ali svaki sekund koji je proticao povećavao je izgleda da dežurni vezista na brodu otkrije rezonancu njegovog priključka. Aki ju je podesio tako da ne mogu da uhvate njegov razgovor sa Tošiom, ali i najgluplji operator bi vremenom primetio uzgredna dejstva.

Gde li su, pitao se. Sigurno znaju da nemam mnogo vazduha. Od ove metalne vode počinje da me svrbi koža!

Aki je disao polako da bi se smirio. Kroz misli su mu proleteli poučni stihovi Kininka.

* 'Prošlost' je to što je bilo -

Ostatak nazvan sećanje...

* U tome leže 'uzroci' -

Onoga što je sada.

* 'Budućnost' je što će biti -

Pritajeno, retko znano...

* U tome su 'posledice' -

Onoga što je sada.

* 'Sadašnjost' je tek skučenost -

Prolazna i migoljeća...

* Dokaz postojanja 'šale' -

Onoga što je sada.

Prošlost, budućnost i sadašnjost spadale su u pojmove koje je bilo najteže izraziti na trinarnom. Stihovi su bili predviđeni da objasne posledičnost onako kako su je shvatili ljudski pokrovitelji i većina ostalih razumnjaka, ali i da sačuvaju poverenje u osnovni delfinski pogled na život.

Akiju je to sve izgledalo tako jednostavno. Ponekad se pitao zašto neki delfini na Zemlji imaju toliko problema sa ovakvim idejama. Jedna pomisao, jedno zamišljeno delovanje i njegove posledice, razmatranje kako će izgledati i kakav će ukus imati njegove posledice, i onda se deluje! Ako je budućnost bila nejasna, trebalo je postupiti što bolje i nadati se.

Tako su se ponašali ljudi tokom trajanja njihovog strašnog, usamljeničkog neznanja. Aki nije video razloge zašto bi to bilo toliko teško za njegov narod, naročito kad su imali nekoga ko će im pokazati put.

"Aki? Tošio je ovde. Džilijan stiže. Morala je da prekine nešto važno, pa sam ja požurio napred. Jesi li dobro?"

Aki je uzdahnuo.

* U dubinama -

Punim svrabeži

* Čekam i čekam -

A dužnost zove

* Dok se cikloid -
Kreće u...

"Sačekaj", uzviknuo je Tošio, prekidajući stih. Aki je iskrivio usta. Tošio nikad nije imao osećanje stila.

"Evo Džiljan", završio je Tošio. "Čuvaj se, Aki!"
Veza je šušketala zbog smetnji.

* I ti se čuvaj -
Dragi kolega *

"Aki?"

Bio je to glas Džilijan Baskin, utanjen zbog loše veze, ali bilo ga je neverovatno prijatno čuti.

"Šta se dešava, mili? Mošeš li mi reći šta je to na brodu? Zašto Kraidaiki neće da govori sa mnom?"

Aki nije mislio da će ga to prvo pitati. Nekako je očekivao da će ona prvo pomisliti na Toma Orlija. Pa, on nije hteo da menja temu.

* Makani -
Strpljivi lekar
* Šalje me -
Da upozorim
* Sam leži -
Kraidaiki
* 'Brazdač' je -
Sada nesrećan
* A ukus -
Atavizama
* Lebdi vodom -

Na drugom kraju vladala je tišina. Džilijan je bez sumnje smišljala sledeće pitanje tako da on može nedvosmisleno odgovoriti na trinarnom. To je bila veština koja je ponekad nedostajala Tošiju.

Aki je brzo podigao glavu. Da li je to bio zvuk? Nije dopro iz pravca komunikacione linije, nego iz tamnih voda oko njega.

"Aki", počela je Džilijan, "postavljaću ti pitanja tako da možeš odgovarati na tri nivoa. Molim te, sačuvaj umetnost za neki drugi put i pokušaj da bude kratak."

Rado, ako uzmognem, pomislio je Aki. Često se pitao zašto je tako teško jasno razgovarati na trinarnom, a ne izgubiti se u poetskim aluzijama. To mu je bio maternji jezik baš kao i englički, pa ipak ga je zbunjivao nedostatkom prečica.

"Aki, da li Kraidaiki ne misli na Ribe-Sanjanja, da li ih progoni, ili one progone njega?"

Džilijan je pitala da li je Kraidaiki i dalje sposoban da koristi alat, da li je u stanju nesvesti ili je, još gore, mrtav. Džilijan je na neki tajanstveni način uspela odmah da pređe na stvar. Aki je mogao da odgovori neverovatno sažeto.

* Progona ribe -
U dubokoj vodi *

Opet se začuo onaj zvuk! Brzo coktanje, ne previše udaljeno. Prokleta bila potreba da drži nervni pojačivač neprekidno priključen na liniju! Zvuk je bio dovoljno blizu da ne ostavi ni najmanje sumnje. Neko ga je tražio.

"Dobro, Aki. Sledeće pitanje. Da li Hikahi umiruje delfine ritmovima Kininka, da li se pokorava sa ostalima, ili nije sa vama?"

Delfinski sonar veoma je neposredan. Aki je osetio ivicu zraka koji je prošao tik iznad njega, ne dodirnuvši ga. Spustio se što je više mogao uz okeansko dno i pokušao da usmeri sopstveno nervozno coktanje u pesak oko sebe. Želeo je da posegne rukom oklopa i dohvati kamen ili nešto drugo da bi ostao postojan, ali bojao se da bi ga moglo odati tiho zujanje motora.

* Nije sa nama -
Bledi sećanje -
* Na Hikahi
* Nema sa nama -
Ni Suezija
* Ni vedre Tišt *

Poželeo je da ni on nije ovde, nego u svojoj tihoj kabini na 'Brazdaču'.

"Dobro, da li ćute zato što su zarobljeni? Ili zaplašeni? Ili ih jure Ribe-Sanjanja?"

Aki je zaustio da odgovori kad je, kao mlazom jakog svetla, ostao uhvaćen u snažan zrak pulsirajućeg zvuka koji je dopirao odnekud sleva, iznad njega. Taj delfin je istog trenutka znao da ga je našao.

* Takata-Džim -
Nagriza vezu
* Moj posao -
Više to nije
* On dovodi -
Svoje delfine *

Aki je bio tako uznemiren da je deo poruke pretvorio u zvuk umesto u signal poslat monofilamentom. Više nije bilo smisla kriti se. Spremio se da u pravom trenutku prekine vezu i okrenuo se prema uljezu. Nadao se da će uspeti da ga ošamuti ili bar zbuni dovoljno jakim mlazom sonara.

Odjeci su mu vratili sliku. Začuo je zvuk udaranja dok se veoma veliki delfin sklanjao od njegovog sonara.

K'ta-Džon! Aki je smesta prepoznao odjek.

"Aki? Šta je to bilo? Moraš li da se boriš? Slobodno prekini vezu ako moraš. Stižem kući što brže..."

Dužnost je izvršena. Aki je iskopčao nervni pojačivač iz kabla i obrnuo se na bok.

U pravi čas. Plavo-zelena munja lasera prošišala je preko mesta gde se maločas nalazio.

Znači, tako je to, mislio je dok je ronio prema kanjonu ispod grebena. Čekićoglavac je pošao da me sredi, i to bez ikakvih učtivosti.

Brzo se okrenuo udesno i ubrzao prema senkama.

Delfini su bili poznati po oklevanju da ubiju išta što diše vazduh,

ali nikad nisu bili ograničeni. Čak i pre uzdizanja, ljudi su prisustvovali slučajevima da delfin ubija delfina. Osposobljavajući ih za svemirska putovanja, ljudi su ih učinili i delotvornijim kada odluče da ubiju.

Jasni laserski zrak prošao je na svega metar ispred njega. Aki je stegao zube i zaronio kroz struju uzavrelih mehurića u sopstvenom tragu. Sledeći sažižući zrak prošao mu je između grudnih peraja. Ponovo se okrenuo i zaronio prema dugačkoj soničnoj senci nazubljenog kamenog ispusta.

K'Ta-Džonova laserska cev mogla je ubiti sa velikog rastojanja dok je lampa-lemilica na Akijevom oklopu bila, kao i sve ostale alatke, od koristi samo izbliza. Očito, jedino je mogao da beži ili da se nadmudruje.

Dole je bilo veoma mračno. Uopšte nije bilo crvenih preliva. Ostale su samo zelena i plava boja dana da osvetljavaju senovit predeo. Aki je iskoristio neravan teren i skliznuo među oštre zidove pukotine u kamenu. Tu se zaustavio da oslušne.

Odjeci koje je primao pasivno slušajući pokazali su mu da je K'ta-Džon tu negde i da ga traži. Aki se nadao da njegovo ubrzano disanje nije baš tako glasno kao što mu se činilo.

Uputio je svom oklopu pitanje neuronskim putem. Ugrađeni mikrokompjuter odgovorio je da ima vazduha jedva za pola sata. To je svakako ograničavalo vreme koje je mogao da provede u čekanju.

Aki je stegao vilice. Poželeo je da ima K'ta-Džonovo dugačko grudno peraje među zubima, ali znao je da ne bi mogao da se nosi sa velikim Stenosom ni po veličini ni po snazi.

Nije bilo načina da sazna da li je K'ta-Džon izišao na svoju odgovornost ili je sledio Takata-Džimova naređenje. Ali ako je u pitanju neka zavera Stenosa, možda se ne bi ustručavali da ubiju bespomoćnog Kraidaikija ako je to bio način da obezbede ostvarenje svog plana. Ma koliko neverovatno, može im pasti na pamet i da naškode Džilijan, ako ne bude pazila kako će se vratiti na brod. Akiju se smučilo već od same pomisli na delfina koji učestvuje u takvim zločinima.

Moram se vratiti na brod i pomoći Makani da brani Kraidaikija dok se ne vrati Džilijan! To je važnije od svega ostalog.

Izvukao se iz pukotine i zaplivao u cik-cak tik iznad dna. Zasad nije bilo moćnih strujanja zvuka. Možda će moći dovoljno da otpлива pre nego što bude otkriven.

Pa ipak, to nije imalo onakav ukus kao zadovoljstvo koje bi osetio da je iznenadio K'ta-Džona udarcem njuške u genitalije!

Džilijan se okrenula od komunikatora i ugledala strepnju na Tošiovom licu. To ga je učinilo naizgled veoma mladim. Nije više izigravao grubog, žilavog, svetskog muškarca. Tošio je bio mladi kadet koji je upravo otkrio da mu je kapetan onesposobljen. A sad mu se najbolji prijatelj možda bori za život. Gledao ju je, očekujući uveravanje da će sve biti u redu.

Džilijan je uhvatila momka za ruku i privukla ga u zagrljaj. Držala ga je, iako se bunio, sve dok nije osetila da mu napetost nestaje iz ramena i kad joj je zagnjurio lice u vrat, čvrsto je grleći.

Kad se konačno povukao, Tošio je nije pogledao, nego se okrenuo i obrisao jedno oko nadlanicom.

"Mislim da će mi biti potreban Kipiru", rekla mu je Džilijan. "Smatraš li da će Deni i Sahot moći da ga odmene?"

Tošio je klimnuo glavom. Glas mu je utanjio, ali brzo je povratio kontrolu. "Moći će. Sahot će možda malo praviti probleme kad počnem da mu dajem neke Kipiruove dužnosti, ali posmatrao sam vas kako se ponašate sa njim. Mislim da ću uspeti."

"To je dobro. Pokušaj da ga skineš Deni sa leđa. Ti ćeš sad biti vojni zapovednik. Sigurna sam da ćeš se dobro snaći."

Džilijan je pošla do svog malog šatora da prikupi opremu. Tošio je prišao jezeretu i uključio hidrofonski pojačivač koji će dojaviti dvojici delfina da su potrebni. Sahot i Kipiru su otišli, pre jedan sat, da sačekaju večernji pohod urođenika.

"Vratiću se sa vama ako želite, Džilijan."

Odmahnula je glavom dok je nagomilavala svoje beleške i alatke. "Ne, Tošio. Denin rad sa Kikvima strašno je važan. Ti treba da pripaziš da ona ne spali pola ostrva upotrbljenom šibicom ako se previše zadubi. Osim toga, potreban mi je neko ko će stvoriti privid kao da nisam otišla. Možeš li mi to učiniti?" Džilijan je zatvorila svoju vodootpornu torbu i počela da svlači košulju i pantalone. Tošio se

okrenuo na drugu stranu i pocrveneo.

Onda je shvatio da za Džilijan nije važno gleda li je on. Možda je više nikad neće videti, pomislio je. Pitam se, zna li ona kako deluje na mene?

"Razumem", rekao je. Usta su mu bila suva. "Ponašaću se jednako grubo i nestrpljivo sa doktorom Dartom kao i ranije. A ako Takata-Džim zatraži da govori sa vama ja ću... reći ću mu da ste otišli nekuda da... da se durite."

Džilijan je raširila pred sobom ronilačko odelo, spremajući se da ga obuče. Pogledala je Tošija, iznenađena ovim neobičnim rešenjem. Nasmejala se.

U dva duga koraka stigla je do njega i ponovo ga zagrlila. Tošio je bez razmišljanja obgrlio njen struk.

"Ti si dobar čovek, Toš", rekla je, ljubeći ga u obraz. "Znaš li da si postao viši od mene? Samo laži Takata-Džima, a ja ti obećavam da ćemo od tebe začas napraviti pravog pobunjenika."

Tošio je klimnuo glavom i zatvorio oči. "Razumem", rekao je čvrsto je grleći.

44. KRAIDAIKI

Koža ga je svrbela. Oduvek ga je svrbela, još od onog maglovitog vremena kad je plivao pored majke u njenom tragu - kad je počinjao da uči o dodiru preko nežnosti i blagog gurkanja kojim ga je podsećala da iziđe po vazduh.

Uskoro je naučio da postoje i druge vrste dodira. Postojali su zidovi i biljke i stranice mnogih zgrada u naselju Pod-Kataline; postojalo je glađenje i ćuškanje i - da! - šaljivo grickanje njegovih vršnjaka; postojao je meki, tako prijatno raznolik dodir muškaraca i žena - ljudi - koji su plivali unaokolo kao perajari, smejući se i igrajući vije sa njim pod vodom i na površini.

Postojalo je osećanje vode. Najrazličitiji osećaji u vodi.

Pljusak i udarac pri padanju u nju! Njeno glatko, ljuspasto strujanje dok juriš kroz nju brže nego ikad iko! Njeno nežno zapljuskivanje odmah ispod nozdrva dok se odmaraš, šapćući sam sebi uspavanku.

O, kako je svrbelo!

Odavno je naučio da se trlja o razne stvari i otkrio je kako to deluje na njega. Od tada je masturbirao kad god bi poželeo, baš kao bilo koji zdrav delfin...

Kraidaiki je želeo da se počese. Želeo je da masturbira.

No, u blizini nije bilo zida o koji bi mogao da se trlja. Kao da nije mogao da se pokrene, čak ni da otvori oči i vidi gde se nalazi.

Plutao je u vazduhu, ničim pridržavan... pridržavan poznatom čarolijom... 'antigravitacijom'. Ta reč - kao i njegova sećanja na mnoga ranija slična plutanja - zbog nečega je zvučala tuđinski, gotovo besmisleno.

Čudila ga je ta malaksalost. Zašto ne otvori oči i pogleda? Zašto ne pošalje zrak sonara i čuje oblik i ustrojstvo ovog mesta?

Povremeno je osećao struju vlažnosti koja je održavala njegovu kožu mokrom. Izgledalo je da dolazi iz svih pravaca.

Razmislio je i došao do zaključka da nešto sa njim nije u redu. Mora da je bolestan. Slučajni uzdah pomogao mu je da shvati kako ipak može nekako da se oglasi. Tragao je za odgovarajućim

mehanizmima, isprobavao i na kraju uspeo da ponovi zvuk.

Mora da pokušavaju da me izleče, pomislio je. Mora da sam povređen. Iako ne osećam nikakav bol, osećam prazninu. Nešto mi je oduzeto. Lopta? Alat? Spretnost? No, ljudi svakako pokušavaju da mi to vrate.

Verujem ljudima, srećno je pomislio. Vrh usta mu se izvio u blagi smešak.

* !!!! *

Šta je učinio vrh njegovih usta?

O. Da. Osmeh. Ona nova stvar.

Nova stvar? Radio sam to čitavog života!

Zašto?

Izražajno je! Daje prefinjenost mojim crtama! To...

To je izlišno.

Kraidaiki je tiho uzdahnuo od zbunjenosti.

* U jasnom sunčanom

Svetlu dana -

* Kao ribe, jata

Odgovora *

Sada se pomalo sećao. Sanjao je. Nešto strašno se desilo i on je zaronio u noćnu moru pometenosti. Oblici su jurili na njega i pored njega i osećao je da drevne pesme stižu nove, jezive oblike.

Shvatio je da sigurno i dalje sanja, sa obe polulopte istovremeno. To je objašnjavalo zašto ne može da se kreće. Pokušao je da pesmom probudi samog sebe.

* Postoje nivoi -

Samo za bele kitove

* Narval, koji lovi

U mračnim bezdanima sna

* Sipa, čiji je kljun
Nalik na morske planine

* A veliki pipci
Opasuju okeane...

To baš i nije bila umirujuća pesma. Preovladavali su tonovi tame koji su ga primorali da poželi da užasno pobegne. Kraidaiki je pokušao da je zaustavi, plašeći se šta bi napev mogao dozvati, ali nije mogao da prestane sa stvaranjem zvučnih slika.

* Idi dole -
U nivoe tame

* Gde 'cikloid'
Nikad ne dopire

* Gde muzika
Konačno pristiže

* Stvarajući
Slojeve zvukova

* Zavijanja
Pradavnih oluja

* I orkana
Što ni ne prestaju...

Kraj Kraidaiikija se stvarala prikaza. Mogao je osetiti u blizini veliku, prostranu priliku kako nastaje od tvari njegove pesme. Kraidaiki je osećao svoje spore, sonarne struje kako ispunjavaju malu komoru u kojoj je ležao... malu komoru u koju svakako nije moglo stati čudovište koje se uobličavalo uz njega.

Nukapai?

* Zemljotresi -
Mirni epohama

* Zvuci stenja
Davno rastopljenog...

Zvučno biće očvršćavalo je sa svakim stihom. U prikazi koja se stvarala pored njega osećala se mišićava snaga. Njegovi lagani, snažni zamasi velikim perajima pretili su da prevrnu Kraidaikije preko sopstvenog repa. Kada je Ono izdahnulo, struja vazduha zvučala je kao udar oluje o kamenitu obalu.

Konačno mu je strah dao volju da otvori oči. Niz očne jabučice slivala mu se vlažna sluz dok se trudio da razdvoji kapke. Vid mu je još bio prilagođen za najveću dubinu i trebalo mu je malo vremena da ga izoštri za gledanje kroz vazduh.

U prvi mah je video samo bolnički rezervoar za plutanje, mali i zatvoren. Bio je sam.

Ali zvuk mu je govorio da je na otvorenom moru i da kraj njega pliva nešto ogromno! Mogao je da oseti njegovu snagu!

Zatreptao je, i iznenada se predviđanje izmenilo. Slika se prilagodila zvuku. Prostorija je iščilela i video je Ono!

!!!!!!!

Biće pored njega nikad ne bi moglo živeti u bilo kom okeanu koji je poznavao. Kraidaiki se gotovo udavio od užasa.

Kretalo se snagom cunamija, sa nadmoćnošću plime.

Bilo je to stvorenje tame i dubine.

To je bilo božanstveno.

* K-K-Kf-kri!! *

Kraidaiki nije bio svestan da zna to ime. Izbilo je odnekud, kao aždaje iz noćnih mora.

Jedno tamno oko zagledalo se u Kraidaikija pogledom koji ga je presekao. Poželeo je da se okrene - da se sakrije ili umre.

Onda mu se ono obratilo.

Prezrivo je odbacilo trinarni, kao što je Kraidaiki znao da će biti. Zanimarilo je primalni, smatrajući ga jezikom promućurnih životinja. Zapevao je pesmu koja je dotakla Kraidaikija fizičkom snagom, obmotala ga i ispunila ga strašnim razumavanjem.

:Otplivao Si Od Nas Kraidaiki : Počinjao Si Da Učiš : Onda Je Tvoj Um Otplivao : Ali Mi Nismo Završili : Još :

:Dugo Smo Čekali Na Nekog Kao Ti : Sada Smo Ti Potrebni Koliko I Ti Nama : Nema Povratka :

:Takav Kakav Si : Bio Bi Olupina : Mrtvo Meso : Praznina Bez Pesme : Nikad Više Sanjač Ni Korisnik Vatre ::

:Beskorisni Kraidaiki : Ni Kapetan : Ni Delfin : Beskorisno Meso :

:Imaš Jedan Put : Kroz Trbuh Kitovskog Sna : Tu Ćeš Naći Način : Težak Način : Ali Način Da Izvršiš Svoju Dužnost : Tu Ćeš Naći Način Da Spaseš Svoj Život...:

Kraidaiki je zaječao. Slabaško se otimao i dozivao Nukapai. A onda se setio. Ona je bila jedna od njih. Čekala je, negde duboko dole, sa ostalim mučiteljima, od kojih su neki stari bogovi za koje je saznao iz saga, a neke nikad nisu pomenuli čak ni grbavi kitovi...

K-K-Kf-kri je došao da ga povede nazad.

Pošto je anglički za njega bio izgubljen, sročio je molbu na jeziku za koji nije znao da ga poznaje.

:Ja sam povređen! : Ja sam olupina! : Trebalo bi da sam mrtvo meso! : Izgubio sam govor! : Izgubio sam reči! : Pustite me da umrem! :

Ono je odgovorilo zvučnom tutnjavom koja kao da je stvorena ispod zemlje. Ispod mulja.

:Ići Ćeš Kroz Kitovski San : Gde Tvoji Srodnici Nikad Nisu Bili : Čak I Kad Su Se Igrali Kao Životinje I Nisu Poznavali Čoveka : Dublje Nego Što Idu Grbavi Kitovi : U Svojim Lenjim Meditacijama : Dublje Nego Narvali : U Svom Đavoljem Lovu : Dublje Od Same Tame...:

:Tamo Možeš Odlučiti Da Umreš, Ako Istina Ne Može Biti Rođena...:

Zidovi male komore izbledeli su kad je njegov mučitelj prešao u novu stvarnost. Imao je veliko lice i sjajne zube belog kita, ali oči su mu svetlele kao svetionici, a peraja su mu bila prošarana srebrnastim prugama. Svuda oko Njega svetlucao je oreol kao... kao odsjaj štitova oko svemirskog broda...

Soba je potpuno nestala. Iznenada je svuda oko njega bilo ogromno, otvoreno more bestežinskog stanja. Staro božanstvo počelo je da pliva napred snažnim zamasima peraja i Kraidaiki, uprkos tihoj cvilećoj jadikovci, nije mogao da spreći da ga trag čudovišta u vodi ne povuče za sobom. Ubrzali su, brže... brže...

Uprkos nepostojanju pravaca, nekako je znao da idu DOLE.

"Jesste li čuli t-t-to?"

Lekarska pomoćnica gledala je u rezervoar u kome je lebdeo kapetan. Prigušeno svetlo unutar gravitacionog tanka presavijalo se na zašivenim rezovima od ponovljene operacije. Svakih nekoliko sekundi, skriveni raspršivači prekrivali su nesvesnog delfina oblakom magle.

Makani je pratila njen pogled.

"Možda. Malopre mi se učinilo da čujem nešto k-k-kao uzdah. A šta si ti čula?"

Pomoćnica je odmahнула glavom. "Nisam sigurna. Učinilo mi se da zvuči kao da on razgovara sa nekim - samo ne na engleskom. Za trenutak kao da je bio trinarni, a onda... onda se promenilo. Strašno je čudno zvučalo."

Pomoćnica je zadrhtala "Mislite li da on možda sanja?"

Makani je pogledala Kraidaikija i uzdahnula. "Ne znam. Čak ne znam ni da li je, u njegovom stanju, san nešto što mu možemo samo poželeti, ili treba da se molimo da mu se to ne desi."

45. TOM ORLI

Preko njega je prelazio svež morski povetarac sa zapada. Usred noći probudila ga je drhtavica. Otvorio je oči u mraku, zureći u prazninu.

Nije mogao da se seti gde je.

Samo trenutak, pomislio je. Odmah će mi sinuti.

Sanjao je planetu Gart, sa njenim malim morima i mnogobrojnim rekama. Živeo je tamo neko vreme u koloniji ljudi i šimpanza, bogatoj i punoj iznenađenja kao i Kalafija, gde su zajedno živeli ljudi i delfini.

Gart je bio prijateljski svet, mada daleko izdvojen od ostalih naseobina Zemljana.

U ovom snu Gart je bio napadnut. Ogromni ratni brodovi nadnosili su se nad gradove i bljuvali oblake gasa preko plodnih dolina. Kolonisti su bežali u panici. Nebo je bilo ispunjeno plamtećim svetlima.

Bilo mu je teško da razdvoji tragove sna od stvarnosti. Tom je zurio u kristalnu kupolu Kitrupove noći. Telo mu je bilo zgrčeno - privučene noge, ruke stegnute oko ramena - koliko od drhtavice zbog iscrpljenosti toliko i od hladnoće. Polako je primorao mišiće da se opuste. Titive su se istezale, a zglobovi pucketali dok je ponovo učio da se pokreće.

Vulkan na severu se umirio i pretvorio u slabo crveno svetlucanje. U oblacima nad njim postojali su dugački, nepravilni procepi. Tom je posmatrao tačkice svetla na nebu.

Razmišljao je o zvezdama. Usredsredio se na astronomiju.

Crveno znači hladno, pomislio je. Ona crvena tamo možda je mala i gotovo prastara - ili udaljeni div već u samrtnim grčevima. A ona tamo blistava može biti plavi superdžin. Vrlo retka. Postoji li nešto takvo u ovom području svemira?

Trebalo bi da se seti.

Tom je trepnuo. Plava 'zvezda' se kretala.

Posmatrao ju je kako plovi preko neba dok se nije srela sa još jednom blistavom tačicom, jasno zelenom. Kad su se približile jedna drugoj, video se blesak. Kad je plava iskra produžila dalje,

zelene više nije bilo.

Kakvi li su bili izgledi da ću prisustvovati tome? Koliko je bilo verovatno da ću pogledati na pravo mesto u pravo vreme? Bitka tamo gore mora da je i dalje prilično gadna i teška. Još nije gotovo.

Tom je pokušao da ustane, ali telo mu se ponovo skljojalo na prostirku izdanaka.

Dobro, idemo ponovo.

Okrenuo se na lakat, zastao da prikupi snagu i pogurao naviše.

Kitrupovi mali, bleđi meseci nisu se videli, ali zvezde su bacale dovoljno svetla da ocrtaju jezivi predeo. Voda je oticala kroz živo blato kaljuge. Čulo se krkljanje i mljackanje. Jednom je začuo tihi vrisak koji je naglo zamro - neka sitna životinja iznenada je ubijena, pretpostavljao je.

Bilo mu je drago što ga je tvrdoglavost dovela do ove skromne uzvisine. Čak i dva metra su nešto značila. Ne bi preživeo noć dole u toj gnusnoj zbrci.

Ukočeno se okrenuo i počeo da pipajući pretražuje svoje oskudne zalihe na sklepanim saonicama. Najvažnije je bilo ugrejati se. Izvukao je gornji deo ronilačkog odela iz ispreturane gomile i polako ga navukao.

Tom je znao da bi trebalo da se postara za rane, ali to je moglo još malo da sačeka. Isto je bilo i sa ozbiljnim obrokom - sačuvao je dovoljno materijala za nekoliko takvih.

Žvaćući hranljivu ploču i umereno otpijajući iz čuture, Tom je procenjivao hrpicu opreme. U tom trenutku najvažnije su bile tri psi-bombe.

Pogledao je u nebo. Osim blage purpurne izmaglice oko jedne blistave zvezde, nije bilo drugih znakova bitke. No, i taj jedan pogled je bio dovoljan. Tom je već znao koju bombu da upotrebi.

Džilijan je provela nekoliko sati sa Nis mašinom pre nego što je napustila 'Brazdač' da bi se srela sa njim na Tošiovom ostrvu. Povezala je ono što su doneli od Timbrima sa tenanijskim mikroogrankom Biblioteke koji je Tom našao. Tada su ona i Nis razradile odgovarajuće signale pohranjene u bombama.

Najvažniji je bio tenanijski poziv u pomoć. Ako im promenljiva sreća Beskrajona dopusti, to će omogućiti Tomu da izvede ključni

opit i utvrdi hoće li Plan dejstvovati.

Sav trud koji su Suezzi, Tišt i ostali uložili u 'Trojanskog morskog konja' izjaloviće se ako Tenanijci nisu među onima koji i dalje učestvuju u ratu. Kakve bi koristi imao 'Brazdač' ako se zavuče u ispražnjeno korito tenanijske olupine i podigne se u svemir tako maskiran, ako sve zaraćene strane odmah otvore vatru na ostatak stranke koja je već izgubila?

Tom je uzeo jednu psi-bombu. Bila je u obliku kugle i ležala mu je na dlanu kao mali globus. Na vrhu su bili sigurnosni prekidači i tajmer. Džilijan je pažljivo obeležila svaku bombu duguljastom nalepnicom, Na ovu je stavila razvučeni potpis i malo srce probodeno strelom.

Tom se nasmešio i prineo bombu usnama.

Osećao je krivicu zbog mačizma kad je navaljivao da on pođe ovamo, a da ona ostane. Sad je znao da je bio u pravu. Ma koliko bila snažna i sposobna, Džilijan nije bila tako dobar pilot kao on i verovatno bi poginula pri padu. Svakako ne bi imala fizičke snage da ovako daleko tegli saonice.

Prokletstvo, pomislio je. Drago mi je što je ona bezbedna među prijateljima koji će je štititi. To je dovoljan razlog. Ona je možda u stanju da prebije deset pećinskih guštera sa Blenkuka jednom vezanom rukom, ali ona je moja dama i neću dopustiti da joj opasnost priđe blizu, ako ikako mogu.

Tom je sprao poslednji zalogaj proteinske ploče. Odmerio je bombu i razmislio o strategiji. Početni plan bio je da se spusti blizu vulkana, sačeka dok jedrilica sakupi dovoljno energije, a zatim ostavi bombu i poleti pre nego što ona eksplodira. Mogao se koristiti strujama toplog vazduha oko vulkana da bi postigao visinu i našao drugo ostrvo sa koga bi posmatrao učinke svog opita.

U nedostatku drugog ostrva, mogao bi se dovoljno udaljiti, spustiti na okean i koristiti teleskop odatle.

To je bio lep plan, ali osujetilo ga je divljanje oluje i neočekivana džungla groznih izdanaka. Njegov teleskop pridružio se metalnom otpadu na dnu Kitrupovog svetskog mora, zajedno sa olupinom solarnog aviona.

Tom se pažljivo podigao na noge. Hrana i toplota učinili su da to

izgleda kao vežbica u kontrolisanoj agoniji.

Pročakao je po svom bednom posedu i otkinuo dugačku, usku traku tkanine od dronjaka svoje vreće za spavanje. Izdržljiva insusvila činila mu se pogodna.

Psi-bomba delovala mu je čvrsto i teško dok ju je držao. Bilo je teško zamisliti da je kugla nabijena moćnim opsenama - supersnažnom prevarom spremnom da na zapovest bukne.

Podesio je tajmer na dva sata i pritisnuo sigurnosni prekidač, pripremajući oružje.

Pažljivo ju je smestio u improvizovani držač. Tom je znao da se dramatično ponaša. Rastojanje mu neće mnogo pomoći. Senzori nad celim Kitrupovim sistemom upaliće se kada ovo eksplodira. Mogao ju je isto tako postaviti pored nogu.

Pa ipak, ko zna. Odbaciće je što dalje može.

Zanjihao je pračku nekoliko puta da bi je osetio, a onda je počeo da je okreće. Ispočetka polako, stvorio je ubrzanje, dok mu se neobično osećanje blaženstva širilo iz grudi u ruke i noge. Iznurenosti kao da je nestalo. Počeo je da peva.

Moj je otac živeo pod zemljom
Igrao se tragovima nogu
Sanjao je udaljene zvezde
Češući se u prljavom logu
Vi Itiji i sve vaše zvezde...
Moj je otac bio velik borac
Pobio je sve rođake redom
Sanjao je o beskrajnom miru
A umro je sav okovan ledom
Vi Itiji i sve vaše zvezde...
Moj je otac bio i ljubavnik
A ženu je lemao ko skota
Čeznuo je za duševnim zdravljem
I žalio čitavog života
Vi Itiji i sve vaše zvezde...
Moj je otac bio velik vođa
I sanjao i lagao slatko

Naveo je uplašene mase
Da pošalju rat u svemir glatko
Vi Itiji i sve vaše zvezde...
Moj je otac bio strašno neuk
Ali stalno probao je nešto
Mrzeo je prokleta neznanje
Sa ponosom borio se vešto
A kada se sapleo o pertlu
U prazninu kada je klisnuo
Taj sirotan mi je zaveštao
Um i srce, a onda svisnuo
Rugajte se meni samoniklom
Punom bola, straha što se gnezde
No, recite, IMATE LI RAZLOG
Vi Itiji i sve vaše zvezde?

Vi Itiji i sve vaše zvezde!

Tomova ramena povila su se kad je zakoračio. Odlučno je zamahnuo rukom i opustio praćku. Bomba je otplovila visoko u noć, obrćući se kao čigra. Osluškivao je, ali nije čuo pad.

Tom je neko vreme mirno stajao, duboko dišući.

Imam dva sata da obedujem, previjam rane i pripremim zaklon. Svaki minut koji dobijem posle toga, Gospode, biće prihvaćen sa poniznom zahvalnošću.

Prebacio je iskrzano parče tkanine preko ramena i okrenuo se da pod svetlom zvezda pripremi sebi nešto za jelo.

Peti deo: POTRES

"U svetu starijem i složenijem od našeg, one se kreću završene i celovite, obdarene opsegom čula koji smo mi izgubili ili nikad nismo dostigli, živeći od glasova koje mi nikada nećemo čuti... one su druge nacije, zarobljene sa nama samima u mreži života i vremena..."

Henri Bejtson

46. SAHOT

Bilo je veće i Kikvi su polazili na svoja lovišta. Sahot ih je čuo kako uzbuđeno pocikuju dok su se okupljali na čistinu zapadno od srušenog svrdlastog drveta. Lovci su prolazili nedaleko od jezerceta na putu prema kamenom dimnjaku na južnoj padini ostrva, čavrljajući i razmetljivo nadimajući plućne kese.

Sahot je slušao sve dok nisu otišli. Onda se spustio metar ispod površine i ispustio obeshrabrene mehuriće. Ništa nije išlo kako treba.

Deni se izmenila i to mu se nije dopadalo. Umesto one divne plašljivosti, sada ga je jednostavno prenebregavala. Saslušala je dva od njegovih najboljih limerika i ozbiljno mu odgovorila, potpuno prečuvši njihovu divnu dvosmislenost.

Uprkos važnosti njenog proučavanja Kikvija, Takata-Džim joj je naredio i da analizira sistem svrdlastog drveta za Čarlsa Dartu. Dva puta je ušla u vodu da bi prikupila uzorke iz unutrašnjosti metalnog brda. Pri tom je prenebregla Sahatove pokušaje maženja, ili bi ga, što je još gore, zauzvrat odsutno pomilovala.

Sahot je shvatio da i pored ranijih napora da je pridobije, zapravo nije želeo da se ona promeni. Bar ne ovako.

Plutao je, nesrećan, sve dok ga uže pričvršćeno za jedne od saonica nije povuklo naviše. Novo zaduženje držalo ga je prikovanog za ovu električnu gadost, razdraženog i zgrčenog u maleckom jezeru, a njegov pravi posao bio je na otvorenom moru sa pre-razumnima!

Kad su Džilijan i Kipiru otišli, mislio je da će mu njihovo odsustvo omogućiti da više radi ono što je želeo. Ha! Tek što su pilot i lekarka pošli, pojavio se Tošio - i to baš Tošio - da preuzme komandu.

Trebalo bi da sam u stanju da ga spetljam u svakom razgovoru. Kako je, za Pet Galaksija, taj momak uspeo da postane glavni?

Bilo je teško setiti se toga. No, bio je tu, prikovan za nadgledanje prokletog robota za naduvenog, uobraženog šimpanzu kome je bilo stalo samo do kamenja! Glupi, mali robot nije čak imao ni mozak sa kojim bi se moglo RAZGOVARATI! Ne možeš voditi razgovor sa mikroprocesorom. Kažeš mu šta da uradi, a onda bespomoćno

posmatrač propast kad te bukvalno shvati!

Oglasila mu se zujalica u oklopu. Bilo je vreme da se proverii sonda. Sahot je zakvocao sarkastičan odgovor.

* Evo odmah,
Gospodaru!
* Idiote
I u kvaru!
* Opslužujem
Šerpu staru!

Sahot je podigao levo oko do nivoa ekrana na saonicama. Otposlao je sonarnu šifru robotu koji mu je uzvratio mlazom podataka.

Naprava je konačno svarila uzorak najdrevnijih stena. Naredio je maloj memoriji sonde da se isprazni u banku podataka na saonicama. Tošio ga je uvežbavao sve dok nije bio u stanju da gotovo nesvesno kontroliše robota.

Naveo ga je da učvrsti jedan kraj monofilamentnog provodnika za grubu stenu, a zatim da se spusti još pedeset metara.

Staro objašnjenje za rupu ispod metalnog brda bilo je odbačeno. Svrdlasto drvo nije moralo da kopa tunel dubok kilometar zbog potrage za hranljivim materijama. Nije ni moglo da se probije tako duboko u koru planete. Masa svrdlastog korena očito je bila prevelika da bi je okretalo skromno drvo koje je nekad stajalo na brdu.

Količina iskopanog materijala ne bi stala na površinu ni deset metalnih brda. Nađena je kao sediment svuda oko visokog grebena na kom se brdo uzdizalo.

Sahota ovakve tajne nisu privlačile. Jedino su ponovo dokazivale da je svemir naopak i da bi ljudi i delfini i šimpanza možda trebalo da sačekaju pre nego što počnu da čačkaju po njegovim velikim zagonetkama.

Robot je završio spuštanje. Sahot mu je naredio da se uhvati za zid šupljine kandžama ojačanim dijamantom, a zatim da povuče užu sa površine.

Postepeno će silaziti sve niže. Za malu mašinu neće biti povratka. Sahot se i sam ponekad tako osećao, naročito od dolaska na Kitrup. Zapravo, nije očekivao da će ikad napustiti ovaj smrtonosni svet.

Na sreću, sonda je rutinski uzimala uzorke kao što je i bila programirana da čini. Čak će i Čarls Dart imati malo razloga na žalbe. Osim...

Sahot je opsovao. Eto ga opet - smetnje koje su sputavale robota otkako je prošao pola kilometra dubine. Tošio i Kipiru su se bavili njima i nisu mogli da pronađu uzrok.

Pucketanje nije ličilo na statički elektricitet kakav je Sahot poznavao... mada nije bio stručnjak za to. Delovalo je kao sinkopa i nije bilo neprijatno za slušanje. Sahot je čuo da ima onih koji vole da slušaju buku. To bar nije zahtevalo usredsređenost.

Sat u Sahotovom oklopu otkucavao je vreme. On je slušao statičke smetnje i razmišljao o nastranostima, ljubavi i usamljenosti.

* Plivam-
kružno- kao drugi
Učim *-
tužno- jer i ja sam
Slepo *-
i sam- uzdišući

Postepeno je postao svestan da je usvojio ritam 'buke' iz dubine. Odmahnuo je glavom, ali kad je ponovo oslušnuo i dalje je bila tu.

Pesma. To je bila pesma!

Sahot se usredsredio. To je ličilo na pokušaj da se prate sve deonice šestodelne fuge u isto vreme. Ritmovi su se smenjivali neverovatnom složenošću.

Nikakvo čudo da su svi mislili da je ovo buka! Čak je i on gotovo naseo!

Zujalica u oklopu opet se oglasila, ali Sahot je nije primetio. Bio je suviše zauzet slušajući kako mu planeta peva.

47. 'BRAZDAČ'

I Moki i Haoki dobrovoljno su se prijavili na stražarsku dužnost, ali iz različitih razloga.

Obojici je prijalo da se za promenu udalje sa broda. Nijednom od njih nije naročito smetalo to što će biti satima priključeni za saonice u tamnim, tihim vodama daleko od broda.

No, po ostalom su se razlikovali. Haoki je bio ovde zato što je osećao da je to neophodan posao. Moki se, naprotiv, nadao da će mu stražarska dužnost pružiti priliku da nešto ubije.

"Voleo bih da je Takata-Džim possslao mene za Akijem, a ne K'ta-Džona", izazivao je Moki. "I ja b-bih mogao da pratim tog pametnjakovića isssto tako dobro."

Mokijeve saonice ležale su na dvadesetak metara od Haokijevih, na povelikoj podvodnoj uzvišici koja se nadosila nad brod. Lučne lampe na 'Brazdačevom' koritu i dalje su sijale, ali područje je sada bilo napušteno, zabranjeno za sve osim za vicekapetanove izabranike.

Moki je pogledao Haokija kroz savitljivu mehurastu komoru na svojim saonicama. Haoki je ćutao, kao i obično. Uopšte se nije osvrtao na Mokijeve reči.

Oholi nakot smrdljive sipe! I Haoki je bio sveznalica Tursiops, kao Kraidaiki i onaj nadmeni kadet Aki.

Moki je stvorio mali zvučni kip samo za sebe. Bila je to slika razbijanja i raskidanja. Jedanput je stavio Kraidaikija u ulogu žrtve. Kapetan koji ga je tako često hvatao u podvalama i dovodio ga u nepriliku ispravljajući mu gramatičke greške u engličkom konačno je dobio ono što zaslužuje. Mokiju je bilo drago, ali sada mu je bila potrebna nova meta za maštanja. Nije bilo zabavno zamišljati kako rastrže nekog neodređenog.

Kalafijanac Aki dobro je poslužio kad je otkriveno da je mladi kadet izdao vicekapetana. Moki se nadao da će ga poslati u poteru, ali Takata-Džim je naredio K'ta-Džonu da pođe, objašnjavajući da je zadatak dovesti Akija pred disciplinski sud, a ne izvršiti ubistvo.

Div kao da je zaboravio na tu sitnu razliku kad je otišao opremljen

moćnim laserskim oružjem. Možda Takata-Džim i nije imao savršenu kontrolu nad K'ta-Džonom, pa ga je poslao napolje zbog sopstvene bezbednosti. Moki je video svetlucanje u K'ta-Džonovom oku i nimalo nije zavideo Kalafijancu na onome što ga čeka kada bude pronađen.

Neka samo K'ta-Džon zadrži Akija! Jedno malo izgubljeno zadovoljstvo nije mnogo umanjivalo Mokijevo radost.

Kako je dobro biti VELIKI, za promenu! Kad je bio slobodan, svi su mu se sklanjali sa puta kao da je jedan od vođa! Već je bacio, oko na jednu ili dve od onih privlačnih, malih ženki u ambulanti kod Makani. I neki mlađi mužjaci su isto dobro izgledali... Moki nije bio probirač.

Svi će oni uskoro biti oko njega, kada vide kuda struja vuče. Za trenutak se odupro potrebi, ali ne zadugo. Oglasio se kratkim, likujućim zovom u zabranjenom obliku.

Slava! je, je,
Slava!
Ujed je i Slava!
Potčinjene ženke!
Novi mužjak je! je!

Video je da Haoki konačno reaguje. Drugi stražar malo se trgao i podigao glavu da bi pogledao Mokija. Ipak, ćutao je kad je Moki prkosno dočekao njegov pogled. Moki je poslao usmeren zrak sonara pravo na Haokija, da bi mu pokazao da i on njega sluša.

Ohola, smrdljiva sipa! I Haoki će dobiti svoje čim Takata-Džim preuzme situaciju u svoje vilice. A ljudi Zemlje nikad se neće usprotiviti, jer je Veliki-Čovek Mec na Takata-Džimovoj strani i sve odobrava!

Moki je ponovo zacičao na primalnom, oduševljeno isprobavajući zabranjeni primitivizam. To je probudilo nešto duboko u njemu. Svaki pokušaj donosio je glad za novim.

Neka samo Haoki prezrivo cokće! Moki je izazivao i same Galaktince da dođu u pokušaju da spreče njega i njegovog novog kapetana!

Haoki je stoički podnosio Mokijevo životinjsko cičanje. No, to ga je podsetilo da se pridružio bandi kretena i disidenata.

Na nesreću, kreteni i disidenti bili su u pravu: najbolja posada 'Brazdača' upala je u strašnu nevolju.

Haoki je očajavao zbog Kraidaikijeve povrede. Kapetan je očito predstavljao jedan od najvećih uspeha odgajanja. No, nesreća je omogućila tihu i savršeno legalnu izmenu politike, tako da nije mogao da žali zbog toga. Takata-Džim je bar shvatao koliko je glupo nastavljati sa izvršenjem očajničkog plana 'Trojanski morski konj'.

Čak i kad bi 'Brazdač' mogao da se tiho premesti do tenanijske olupine i ako bi Tiština ekipa nekim čudom uspela da udesi da 'Brazdač' ponese veći brod kao ogromnu masku - zapravo karikaturu, kad se sve uzme u obzir - šta bi time dobili?

Čak i da je Tomas Orli javio da su Tenanijci još u bici, ostajalo je pitanje mogu li se nadmudriti oni Tenanijci koji dođu da spasu izgubljeni bojni brod što su ga smatrali nestalim i da ga otprate u pozadinu. Haoki je sumnjao u to.

Pitanje je ostalo sporno. Orli je očito mrtav. Nije se javio danima i sad se kockanje pretvorilo u očajničko priželjkivanje.

Zašto jednostavno ne daju triput prokletim Galaktincima ono što žele! Čemu ova romantična besmislica o čuvanju podataka za Zemaljsko veće? Što je nama toliko stalo do gomile opasnih, davno zaboravljenih olupina? Nas se očito ne tiče to što Galaktinci nameravaju da se pobiju oko Napuštene flote. Čak ni za Kitrupove urođenike nije vredno umreti.

Haokiju je sve to bilo jasno. A bilo je jasno i Takata-Džimu, koga je Haoki poštovao zbog inteligencije.

Ali ako je sve bilo tako očito, zašto su se Kraidaiki, Orli, Hikahi i njima slični protivili?

Ovakve nedoumice zadržavale su Haokija na mestu pomoćnika u mašinskom odeljenju, umesto da napreduje do podoficira, što su mu omogućavali ishodi testova.

Moki se ponovo oglasio razmetljivom frazom na primalnom. Ovaj put bio je i glasniji. Stenos je pokušavao da ga izazove.

Haoki je uzdahnuo. Mnogi članovi posade počeli su slično da se

ponašaju, ne baš tako izrazito kao Moki, ali dovoljno. I nisu bili samo Stenosi. Neki od Stenosa ponašali su se bolje od nekih Tursiopsa. Zajedno sa moralom opadala je i volja za održavanjem Kininka, za vođenjem svakodnevne borbe protiv životinjskog dela prirode koji je uvek pretio da se oslobodi. Pre nekoliko nedelja bilo bi teško predvideti ko će se od njih pokazati kao najosetljiviji.

Naravno, najbolji u posadi bili su odsutni, sa Suezijem i Hikahi.

Na sreću, pomislio je Haoki. Mozgao je nad ironijom što dobro postaje loše i što pravilno proizlazi iz pogrešnog. Bar je Takata-Džim naizgled shvatio kako se on oseća i nije mu se suprotstavljao niti zahtevao previše. Vicekapetan je sa zahvalnošću primao Haokijevu podršku.

Mogao je da čuje kako Moki zamahuje repom, ali pre nego što je ljutiti, mali Stenos uspeo da izusti novi izazov, oglasili su se zvučnici na obema saonicama.

"Haoki i Moki? Govori vezista Heurka-pit. Javite ssse!"

Ovaj vezista istvoreneno je bio i osmatrač. Činjenica da su se zaduženja spajala dovoljno je govorila i sama za sebe.

"Govori Haoki. Moki trenutno nije u stanju da odgovori. Šta ssse dešava?"

Čuo je Mokija kako se buni, ali bilo je jasno da će mu trebati neko vreme da se prebaci na englički.

"Imamo soničnu smetnju na istoku, Haoki... deluje kao saonice. Ako su neprijateljske, treba ih uništiti. Ako je neko sa ostrva, mora biti vraćen nazad. Ako odbiju, pucaj da onesposobiš ssaonice!"

"Razumem. Haoki i Moki kreću".

"Slušaj, brbljivko", rekao je još zanemelom Mokiju i uputio mu dug, ošter pogled. "Hajde da proverimo šta je to. I pazi na obarač! Samo održavamo izdvojenost. Ne pucamo na članove naše posade, osim ako zaista budemo morali!"

Nervnim impulsom pokrenuo je motor saonica. Bez osvrtnja se podigao sa muljevite uzvišice i polako ubrzao prema istoku.

Moki je posmatrtao Haokija kako se udaljava, a zatim je krenuo za njim.

Spreman, spreman...spreman Moki, je, je
Spremnost, prekrasna je-je-je!

Saonice su jedna za drugom nestale u tami. Na pasivnim sonarnim ekranima predstavljale su male, nejasne tačke koje su polako prolazile pored senke podvodne planine, a zatim nestale iza nje.

Kipiru je otvorio desnu kandžu na oklopu i ispustio prenosni prijemnik koji je nestao u mekom mulju. Okrenuo se prema Džilijan.

* Učinjeno i nestalo -
Neka gone naše senke
* Neće im se dopasti kad -
Vide da je plen pogrešan! *

Džilijan je očekivala stražare. Na udaljenosti od nekoliko kilometara ostavili su saonice sa uključenim automatskim upravljanjem i zaplivali prema severozapadu. Do trenutka kad su saonice krenule same, napravili su polukrug i stigli do mesta koje je bilo nekoliko stotina metara zapadno od glavne ustave.

Džilijan je dotakla Kipiruov bok. Osetljiva koža podrhtavala je pod njenom rukom. "Da li znaš plan, Kipiru?"

* Pitati zar moraš? *

Džilijan je iznenađeno podigla obrve. Trostruko višeglasje i nepostojani upitni coktaj? To je bio neobično kratak i neposredan odgovor za trinarni. Kipiru je bio sposoban za mnogo više istančanosti nego što je verovala.

"Naravno da ne moram, dragi moj čelni jahaču. Izvinjavam se. Izvršiću moj deo posla i ni za trenutak se neću brinuti oko tvog."

Kipiru ju je pogledao kao da mu je žao što nosi aparat za disanje. Kao da je želeo da joj uzvрати na njenom maternjem jeziku. Džilijan je to osećala telempatskom vezom.

Zagrlila je njegov glatki sivi trup. "Pazi se, Kipiru. Seti se da ima onih koji te cene i vole. Veoma."

Pilot je odmahnuo glavom.

* Plivati - ili

Boriti se

* Paziti - ili

Spasavati

* I steći - tvoje

Poverenje *

Prebacili su se preko ivice uzvišice i brzo zaplivali prema spoljnoj
ustavi broda.

48. TAKATA-DŽIM

Bilo je nemoguće odmoriti se.

Takata-Džim je zavideo ljudima na potpunoj nesvesnosti koju su nazivali snom. Kad bi se čovek smestio na spavanje, njegova svest o svetu je nestajala, a nervi u mišićima prestajali su da deluju. Ako bi i sanjao, obično nije morao da i fizički učestvuje u tome.

Čak ni neodelfin nije mogao tako da se isključi. Jedna ili druga polulopta mozga bila je na straži da bi kontrolisala disanje. Spavanje je, za delfina, bilo i umerenije i mnogo ozbiljnije.

Muvao se po kapetanskoj kabini, priželjkujući da može da se vrati u svoju, mnogo manju. No, simbolika je bila važna zbog posade koju je nasledio. Njegovim sledbenicima bilo je potrebno više od pravne logike da bi se potvrdila njegova komanda. Bilo im je potrebno da ga vide kao Novog Mužjaka. A to je značilo živeti na isti način kao raniji vođa čopora.

Duboko je udahnuo na površini i nizom sonarnih coktaja osvetlio prostoriju zvučnim slikama.

Kraidaiki je zaista imao mešoviti ukus. Sam Beskrajon zna kakve je to stvari posedovao bivši kapetan kad nisu mogle da podnesu vlagu, pa su morale biti smeštene u skladišta pre nego što se 'Brazdač' spustio na Kitrup. I ovo što je ostalo bilo je zadržavajuće.

Radovi umetnika iz desetak razumnih rasa ležali su zapečaćeni u staklenim policama. Zvučno oblikovane fotografije čudnih svetova i neobičnih, nenormalnih zvezda visile su po zidovima.

Kraidaikijeva muzička zbirka bila je upečatljiva. Imao je hiljade snimaka, pesama i jezivih... stvari od kojih su se Takata-Džimu ježila leđa dok ih je slušao. Zbirka kitovskih balada bila je veoma vredna, a veliki deo nje Kraidaiki je lično sakupio.

Pored stonog komunikatora stajala je fotografija Kraidaikija sa oficirima sa 'Džejsa Kuka'. Kapetan Helena Alvarez lično ju je potpisala. Čuvena istraživačica prebacila je ruku preko širokih, glatkih leđa svog delfinskog zamenika dok su se ona i Kraidaiki smešili u objektiv.

Takata-Džim je služio na važnim brodovima - teretnjacima koji su

snabdevali kolonije na Atlastu i Kalafiji - ali nikad nije bio na zadacima kakve je izvršavao legendarni 'Kuk'. On nikada nije video takve predele ni čuo takve zvukove.

Sve do Grozdastog pličaka... kad su našli mrtve brodove veličine meseca...

Očajnički je zamahnuo repom. Peraja su mu bolno udarala o tavanicu. Teško je disao.

Nije bilo važno. Ništa što je učinio neće biti važno ako uspe! Ako izbavi 'Brazdač' sa Kitrupa sa živom posadom! Ako to učini, imaće svoju fotografiju. A možda će mu ruku preko leđa prebaciti Predsednik Konfederacije Zemlje.

Sa desne strane počela je da se stvara hrpica sjajnih čestica. Iskre su uobličile holografsku sliku na desetak centimetara od njegovog oka.

"Da, ssslušam!" obrecnuo se.

Pred njim je nervozno lebdeo uzbuđeni delfin, savijajući i pružajući ruke na oklopu. Bio je to brodski blagajnik, Supeh.

"Desssilo se nešto neob-bično. Nissmo bili sigurni da li da vass p-probudimo, ali..."

Takata-Džim je sa mukom razumevao delfinov podvodni anglički. Viši tonovi nekontrolisano su treperili.

"Smiri se i polako govori!" naredio je oštro. Delfin se trgao, ali je pokušao da posluša.

"Ja... bio sssam kod spoljašnje usstave. Čuo sssam da kažu da je uzbuna. Heurka-pit je p-poslao Haokija i Mokija za zvucima sssaonica..."

"Zašto ja nisam obavešten?"

Supeh je uplašeno ustuknuo. Za trenutak je izgledao suviše obeshrabren da bi progovorio. Takata-Džim je uzdahnuo i mirno progovrio. "Nije važno. Nisi ti kriv. Nastavi."

Supeh je nastavio sa očitim olakšanjem. "Nekoliko minuta kassnije, upalilo se svetlo na ustavi za pojedinačni ulaz. Vataceti je otišao tamo, pa nisam obratio p-pažnju. Ali kad su se pojavili Lečitelica i Pilot-zvezda..."

Takata-Džim se zapenio od besa. Samo ga je preka potreba da čuje Supehovu priču do kraja sprečila da ne počne očajnički da

udara oko sebe.

"...da ih zaustavimo, kao što ste naredili, ali Vataceti i His-ka su se prevrtali od radosti i jurcali okolo za njima!"

"Gde su sada?"

"Bassskinova je otišla u glavni prostor, sa Vatacetijem. His-ka se muva okolo i širi glasine po brodu. Kipiru je uzeo saonice i aparate za disanje i otišao je!"

"Kuda?"

"Nap-polje", zacvileo je Supeh. Opet je gubio kontrolu nad izgovorom. Takata-Džim je iskoristio ono što je dotad saznao.

"Neka Heurka-pit probudi doktora Meca. Neka doktor Mec dođe u ambulantu sa tri stražara i neka me sačeka. Ti idi u garderobu suvog kruga, sa Savtotom, i ne daj nik-kome da uđe! Jasno?"

Supeh je revnosno zaklimao glavom, i slika je nestala.

Takata-Džim se nadao da je Heurka-Pit imao dovoljno pameti da se ponovo javi Mokiju i Haokiju i pošalje ih u poteru za Kipiruom. Zajedno, koristeći Haokijev mozak i Mokijevu divlju nemilosrdnost, možda bi mogli da presretnu pilota pre nego što stigne do tenanijske olupine.

Zašto se K'ta-Džon još nije vratio? Izabrao sam ga da pođe za onim kadetom zato da bih ga na neko vreme uklonio sa broda. Bojao sam se da će postati opasan čak i po mene. Trebalo mi je vremena da se malo organizujem bez njega u blizini. Ali sad se ona Baskinova vratila brže nego što sam očekivao. Možda je trebalo da zadržim K'ta-Džona u blizini. Nadarenosti tog diva sad bi lepo mogle da se iskoriste.

Takata-Džim je zviždukom otvorio vrata i isplivao u hodnik. Suočio se sa odlukom koju se nadao da će odložiti bar za četrdesetak sati, ako ne i beskonačno.

Da li je trebalo ranije da odem do Kraidaikija? Bilo bi lako... nestanak struje u njegovom tanku, priklješten kateter... Mec se ne bi složio, ali već ima dosta stvari za koje ni on ne zna. I za koje bi i Takata-Džim želeo da sam ne zna.

Žurno je zaplivaio prema unutrašnjem liftu.

Možda mi i neće trebati K'ta-Džon da bih sredio stvar sa

Baskinovem, pomislilo je. Na kraju krajeva, šta može učiniti jedna žena?

49. PSI-BOMBA

Brdo delimično osušenog korova stvaralo je kupolu na moru trave. Tom je razapeo nizak krov, koristeći spasene komade oplata sa svojih saonica, i načinio grub zaklon. Seo je na ulaz, čekao u nejasnoj svetlosti pred zoru i žvakao jednu od dragocenih hranljivih ploča.

Očistio je rane što je bolje umeo i prekrivio ih očvršćujućim mrljama medicinske pene. Sa hranom u želucu i olakšanim bolovima, gotovo da se ponovo osećao kao čovek.

Pregledao je svoj mali osmotski destilator. Gornji deo, prozirna vreća sa filterskim siskom na jednom kraju, sadržavao je gust sloj slane vode i mulja. Ispod filtera stajala je jedna od njegovih čaturica, nedavno napunjena.

Tom je pogledao na sat. Ostalo je još samo pet minuta. Nije bilo vremena da zahvati još vode prekrivene penom i napuni destilator. Ne bi mogao ni da očisti filtere pre nego što bomba eksplodira.

Uzeo je čaturu, čvrsto zavrnuo poklopac i smestio je u džep na butini. Izvadio je filter iz držača i stresao većinu gliba pre nego što ga je čvrsto presavio i tutnuo pod pojas. Filter verovatno nije izdvojio iz vode sve rastvorene metalne soli. Onaj ko ga je pravio nije imao na umu Kitrup. Pa ipak, taj mali paket verovatno je bio njegov najvredniji posed.

Tri minuta, rekle su mu svetleće brojke na satu. Tom je pogledao u nebo. Na istoku kao da je postalo malo svetlije i zvezde su počele da blede. Biće vedro jutro i zato očajno hladno. Uzdrhtao je i čvrsto se zakopčao. Zagrlio je kolena.

Jedan minut.

Kada dođe, ličiće na najglasniji zvuk koji je ikad čuo. Na najjasnije svetlo. Neće moći da se isključi.

Poželeo je da zaštiti oči i uši, kao od prave eksplozije. Umesto toga, zurio je u tačku na obzorju i brojao, podešavajući dah. Namerno je dopustio da padne u trans.

"...sedam... osam... devet... deset..." Grudi mu je ispunila lakoća. Osećanje se širilo dalje, utrnjujuće i ublažavajuće.

Svetlost malobrojnih zvezda na zapadu stvarala je paukovu mrežu odraza kroz njegove jedva razmaknute trepavice dok je čekao bezvučnu eksploziju.

"Sahote, rekao sam da sam spreman da preuzmem! "

Sahot se izvio i pogledao Tošija. "Samo još k-koji minut, dobro? Ssslušam nešto!"

Tošio se namrštitio. Ovako nešto nije očekivao od Sahota! Došao je da odmeni delfina-lingvistu ranije, jer je Sahot mrzeo da radi sa robotskom sondom!

"Šta se dešava, Toš?"

Deni je sedela u vreći za spavanje, trljala oči i žmirkala u tami.

"Ne znam, Deni. Ponudio sam da preuzmem robota, da Sahot ne bi morao da govori sa Čarlijem kad ovaj pozove. A Sahot mi ne da."

Deni je slegnula ramenima. "Rekla bih da je to njegov problem. Zašto ti to uopšte smeta?"

Tošio je osetio da mu je oštar odgovor na vrh jezika, ali uspeo je da oćuti i okrene se. Neće se osvrćtati na Deni sve dok se sasvim ne probudi i ne odlući da se pristojno ponaša.

Deni ga je iznenadila kad su Džilijan i Kipiru oćišli, jer je prihvatila njegovu komandu bez žalbi.

Poslednja dva dana nije izgledala mnogo zainteresovana ni za šta drugo osim za svoje mikroskope i uzorke, ne primećujući čak ni Sahotove stalne seksualne nagoveštaje i odgovarajući na pitanja jednosložnim rećima.

Tošio je kleknuo pored komunikatora povezanog sa Sahotovim saonicama. Ukućao je pitanje i namrštitio se pred odgovorom sa ekrana.

"Sahote", ljutito je rekao, "odmah se sklanjaj odatle."

"Sssamo još..." delfin je zvućao rasejano.

Tošio je nabrao usne.

* ODMAH ćeš OVAMO

pristići

* ILI više NEMA

slušanja! *

Čuo je Denin uzdah iza leđa. Verovatno nije razumela svaku reč trinarnog, ali shvatila je osnovnu poruku. Tošio je osetio ponos. Ovo je bila proba. Nije bio sposoban za istančanosti kao Džilijan Baskin, ali morao je obezbediti poslušnost, inače bi bio beskoristan kao oficir.

Sahot je zurio u njega, zbunjeno trepćući. Onda je uzdahnuo i prišao ivici jezerceta.

"Sahote, za četiri sata nisi izvršio nijedno geološko očitavanje! A spustio si sondu dve stotine metara! Šta te je obuzelo?"

Stenos se nesigurno okretao sa boka na bok. Na kraju je tiho odgovorio. "Ssslušao sam pesmu..."

Poslednja reč je utihnula pre nego što ju je Tošio zasigurno čuo. Pogledao je neodelfina, nesposoban da poveruje sopstvenim ušima. "Šta si slušao?"

"Pesssmu...?"

Tošio je podigao ruke i bespomoćno ih spustio. Konačno je otkaćio, pomislio je. Prvo Deni, a sad i Sahot. Ostavljen sam na zadatku sa dvoje mentalno poremećenih!

Osetio je da se Deni približava obali. "Slušaj, Sahote", rekao je. "Uskoro će se javiti doktor Dart. Šta misliš da će reći kad..."

"Ja ću se pobrinuti za Čarlija kad pozove", tiho je rekla Deni.

"Ti?" Deni je provela poslednjih četrdeset sati proklinjući problem svrdlastog drveta, koji joj je dodeljen Takata-Džimovim naređenjem po zahtevu Čarlsa Darta. To je gotovo potpuno potisnulo njen rad sa Kikvima. Tošio nije mogao da je zamisli kako želi da govori sa šimpanzom.

"Da, ja. Ono što imam da mu kažem pomoći će mu da zaboravi robota, pa možeš ostaviti Sahota na miru. Ako kaže da je čuo pevanje - pa, možda ga je čuo."

Tošio se upiljio u nju, a onda je slegnuo ramenima. Sjajno. Moj posao je da štitim njih dvoje, a ne da im ispravljam naučne pogreške. Samo se nadam da će Džilijan dovesti sve u red kad se vrati na brod, pa ću moći da podnesem izveštaj o tome šta se ovde dešava.

Deni je kleknula pored vode da bi govorila sa Sahotom. Bila je mirna i ozbiljna, sa puno strpljenja prema sporosti u engličkom posle

njegovog dugog kontakta sa robotom.

Deni je htela da zaroni i pogleda jezgro metalnog brda. Sahot je pristao da je prati ako bude sačekala dok on ne završi sa zapisivanjem svoje 'muzike'. Deni se složila, očito nimalo ne zazirući od ulaska u vodu sa Sahotom.

Tošio je seo i čekao neizbežno zujanje komunikacione linije sa broda. Svet se promenio preko noći, a on pojma nije imao zašto!

Oči su ga svrbele. Protrljao ih je, ali kao da to nije pomagalo.

Zažmirkao je i pokušao da pogleda Deni i Sahota. Izgledalo mu je sve teže da usmeri pogled. Između njega i jezerceta počela je da se širi izmaglica. Iznenada ga je obuzelo osećanje preplašenog iščekivanja. Kao da se pulsirajuće širilo iz potiljka prema lopaticama.

Prineo je dlanove ušima. "Deni? Sahote? Da li..." Poslednje reči je vikao, ali jedva je čuo sopstveni glas.

Sadruzi su ga pogledali. Deni je ustala i zakoračila prema njemu sa zabrinutim izrazom lica.

Onda su joj se oči iznenađeno raširile. Tošio je video nejasan pokret na ivici vidnog polja i ugledao Kikvije u šumi, kako se prikradaju kroz žbunje!

Tošio je pokušao da izvadi pištolj sa iglama, znajući da je već prekasno. Urođenici su već bili na njima, mašući kratkim rukama i vrišteći tankim, visokim glasovima. Troje je skočilo na njega, a dvoje na Deni. Otimao se i pao pod njih, boreći se da drži njihove razmahane kandže dalje od lica dok mu je škripavi zvuk suklijaao kroz mozak.

A onda su, odjednom, Kikvi nestali!

Usred mučne tutnjave u glavi, Tošio se prisilio da se okrene i pogleda naviše.

Deni se batrgala na zemlji ječeći i pritiskajući oči. Tošio se bojao da su je povredila kandže Kikvija, ali kad se okrenula prema njemu video je samo plitke ogrebotine.

Obema drhtavim rukama izvukao je pištolj sa iglama. Ono malo Kikvija što ih je video nisu išli prema njima, nego su se cičeći bacili u jezero i zaronili.

To nije njihovo delo, nejasno je shvatio.

Prepoznao je 'zvuk' hiljade noktiju kako grebu po školskoj tabli.

Psi-napad! Moramo da se sakrijemo! Možda će voda ublažiti njegovu snagu! Treba da zaronimo kao domoroci!

U glavi mu je bučalo dok je puzao prema jezercetu. Onda se zaustavio.

Ne mogu odvući Deni unutra i ne možemo staviti opremu za disanje dok se ovako tresemo!

Promenio je pravac dok nije stigao do drveta pored obale. Seo je, oslanjajući se leđima na stablo. Pokušao je da se usredsredi uprkos praskanju u glavi.

Seti se šta te je Orli učio, kadetu! Misli na svoj um i uđi u njega. GLEDAJ neprijateljeva predviđanja... olako slušaj njegove laži... koristi Jin i Jang... dvostruke spasioce... logiku da prodreš kroz Maraov veo... veru da izdržiš...

Deni je ječala i njihala se u prašini na nekoliko metara od njega. Tošio je spustio oružje u krilo da bi bilo spremno kad neprijatelj dođe. Pozvao je Deni, vičući da bi nadjačao vrišteću buku.

"Deni! Slušaj svoje bilo! Slušaj svoj dah! To su stvarni zvuci! Ovo nije!"

Video ju je kako se malčice okreće prema njegovom glasu i razabrao je agoniju u njenim očima dok je pritiskala bele, beskrvne ruke preko ušiju. Kreštanje je postalo glasnije.

"Broj otkucaje srca, Deni! Oni su... oni su kao okean, kao talasi! Deni!" vikao je. "Jesi li ikada čula neki zvuk koji je mogao da nadjača talase?... Može... može li išta ili iko vrištati dovoljno glasno da bi sprečio talas da mu ne uzvрати smehom?"

Zurila je u njega, pokušavajući. Mogao je da vidi kako duboko udiše i miče usne, brojeći.

"Da! Broj, Deni! Uzdisanje i otkucaje srca! Postoji li ikakav zvuk koji može da nadjača tvoje srce?"

Zagledala mu se u oči koje su počivale na njoj.

Polako, dok je zavijanje u njegovoj glavi dostizalo vrhunac, Tošio ju je video kako slabačko klima glavom i blede, zahvalno se smeši.

I Sahot je to osetio. I dok se psihički talas valjao preko njega, jezerce je iznenada bilo prepuno upaničenih Kikvija. Sahota je preplavila pometnja zvukova svuda unaokolo i iznutra. Bilo je gore nego ostati zaslepljen reflektorima.

Želeo je da zaroni i pobegne od kakafonije. Progutao je paniku i primorao sebe da mirno leži.

Pokušao je da razdeli buku na delove, da razabere prvo ljudski doprinos. Tošio i Deni kao da su bili u lošijem stanju od njega. Možda su bili osetljiviji na napad. Od njih neće biti pomoći!

Kikvi su bili prestrašeni, dok su se cičeći bacali u jezero!

:?: Beg! Bekstvo...

od velikih tužnih stvari

:?: Pomoć pomozite

velikim tužnim stvarima!

Iz dečijih usta... kad se malo pribrao, to je zaista donekle ličilo na poziv u pomoć. Bilo je strašno kao pakao dubina, ali suočio se sa njim i pokušao je da ga razabere.

Pomislio je da napreduje - u svakom slučaju je izdržavao - kad se pridružio još jedan glas, i to preko njegovog nervnog priključka. Pjesma iz dubine se probudila, ona koju cele noći nije mogao da razume. Rikala je iz utrobe Kitrupa. Njena jednostavnost zahtevala je razumevanje.

+ KO ZOVE? -

- KO SE USUĐUJE +

Sahot je zaječao i raskinuo vezu sa robotom. Tri vrištava zvuka, svaki na drugom nivou uma, bila su sasvim dovoljno. Još jedan - i poludeće!

Buolt od Tenanije se bojao, mada oficir u službi Velikih Duhova nije ni razmišljao o smrti ili o živim neprijateljima.

Šatl je rotirao kroz ustavu zapovedničkog broda 'Divlje vatre'. Ogromna vrata, prijatno masivna i trajna, zatvorila su se za njim. Pilot je podesio kurs prema zapovedničkom brodu Tandua.

Tandui.

Buolt je savio vratnu krestu u znak samopouzdanja. Izgubiće toplotu iz nervnih završetaka i krvnih sudova u ledenoj atmosferi

broda Tandua, ali bilo je krajnje neophodno načiniti utisak.

Možda bi bilo malo manje ogavno sklopiti savezništvo sa Soroima. Oni su bar bili više tenanoidni od zglavskarskih Tandua i živeli su na pristojnoj temperaturi. Osim toga, šticenici Soroa bili su zanimljivi, onakvi kakve bi Buoltov narod voleo da su ih sami uzdigli.

Bilo bi bolje za njih da je tako, pomislio je. Mi smo dobri pokrovitelji.

Ako su kožasti Soroi bili nametljivi i neosetljivi, vretenasti Tandui predstavljali su zastrašujuća bića. Od šticenika su načinili neverovatna stvorenja koja su izazivala drhtanje u korenu Buoltovog repa kad bi samo pomislio na njih.

Buolt je gadljivo iskrivio usta. Politika je težila neobičnim promenama gena. Soroi su sada bili najsnažniji među preživelim, a Tenanijci su bili najslabiji među velikim silama. Iako je filozofija Tandua bila najodvratnija od svih koje su se suprotstavljale Veri Abdikatora, oni su bili jedini koji su stajali na putu pobeđi Soroa. Tenanijci se moraju ujediniti sa njima, zasad.

Ako bude izgledalo da će Tandui preovladati, to će biti nova prilika da se promene strane. To se već mnogo puta dešavalo i dešavaće se i dalje.

Buolt se osnažio za predstojeći sastanak. Bio je odlučan da ne pokaže ni traga od straha zbog stupanja na brod Tandua.

Njima, izgleda, nije bilo važno koliko rizikuju sa svojim ludačkim, jedva razumljivim pogonom verovatnoće. Ludi manipulatori stvarnosti iz redova njihovih šticenika, Epiziarha, često su im dopuštali da se kreću brže od svojih suparnika. No, ponekad je to izazivalo promene u prostor-vremenu, koje bi progutale čitave grupe brodova, nepristrasno odstranjujući i Tandue i njihove neprijatelje iz svemira, i to zauvek! To je bilo ludo!

Samo neka ne koriste svoj izopačeni pogon dok sam ja tamo, tiho su se oglasili Buoltovi organi za molitvu. Dopusti da načinimo plan bitke i da ga izvršimo.

Na vidiku su se pojavili brodovi Tandua, ludački, štakasti oblici koji su prezreli naoružanje u korist divlje brzine i moći.

Naravno da su čak i ovi neobični brodovi bili tek varijacija drevnih projekata iz Biblioteke. Tandui su bili smeli, ali svojim zločinima nisu

dodali i omašku originalnosti. Zemljani su u mnogim stvarima bili neobičniji od Tandua. Njihova aljkava duhovitost bila je vulgarna navika koja se mogla pripisati lošem uzdizanju.

Buolt se pitao šta u tom trenutku rade 'delfini'. Šteta za sirota stvorenja ako ih se dočepaju Tandui, pa čak i Soro! Primitivni morski sisari, štice i neotesane i kosmate samonikle rase, zasluživali su da budu zaštićeni, ako je moguće.

Naravno, znalo se šta je najvažnije. Nije im smelo biti dopušteno da razglase podatke koje su sakupili!

Buolt je primetio da je u uzbuđenju izvukao nokte. Brzo ih je ponovo uvukao i nastavio da uvežbava spokojstvo dok se šatl približavao eskadri Tandua.

Njegovo mozganje prekinuo je iznenadan drhtaj od koga mu se uspravila kresta... poremećaj na psi-području.

"Vezisto!" obrecnuo se. "Stupi u kontakt sa zapovedničkim brodom! Vidi jesu li potvrdili taj poziv!"

"Odmah, general-protektore!"

Buolt je kontrolisao svoje uzbuđenje. Psihička energija koju je osetio mogla je biti i nečije ratno lukavstvo. Ipak, imao je utisak da je prava. Nosila je utisak 'Kronodorove vatre', za koju se više nisu nadali da će je ikad ugledati!

Ispunila ga je rešenost. Na predstojećim pregovorima tražiće još jednu uslugu. Tandui će morati da obezbede još jedan vid saradnje u zamenu za tenanijsku pomoć.

"Potvrđeno je, ser. To je bojni brod 'Kronodorova vatra', ser", rekao je pilot glasom škripavim od osećanja. Buoltova kresta uspravila se u znak odgovora. Gledao je ispred sebe u metalne oblike bogomoljki koji su se pomaljali, pripremajući se za susret, pregovore i čekanje.

Bei Čohoan je slušala pesme kitova - retke i skupe kopije koje su je svojevremeno koštale celu mesečnu platu - kad su joj detektori otkrili signal. Sa oklevanjem je spustila slušalice da bi proverila pravac i snagu. Bilo je tako mnogo varki... bombi, eksplozija i klopki. Jedan od malih vazuna pokazao joj je da signal potiče sa samog vodenog sveta.

Bei je gladila svoje dugačke, mačje brkove i razmišljala.

"Verujem da će ovo izmeniti stvari, lepi moji mališani. Hoćemo, li napustiti ovaj pojas nerođenih okrajaka u svemiru i prići malo bliže događajima? Da li je vreme da Zemljani saznaju kako ovde gore imaju i prijatelje?"

Vazuni su otčegrtali da je politika njen posao. Prema pravilima saveza, oni su uhode, a ne stratezi.

Bei se složila sa njihovim sarkazmom. Bio je vrlo ukusan.

"Vrlo dobro", rekla je. "Pokušajmo da pridemo bliže."

Hikahi je žurno konsultovala bojni kompjuter na skifu.

"To je neka vrsta psi-oružja", objavila je preko hidrofona posadi koja je radila na stranoj olupini. Njen englički bio je smiren i precizan, naglašen mirnim sazvučjima Kininka. "Ne vidim druge znake napada, pa verujem da osećamo posledice bitke u svemiru. Osećali smo ih i ranije, samo ne tako snažno.

Duboko smo pod vodom, delimično zaklonjeni od psi-talasa. Stegnite sube, 'Brazdači'. Pokušajte da ne obraćate pažnju. Nastavite sa svojim dužnostima po tropski jasnoj logici."

Isključila je zvučnike. Hikahi je znala da se Tišt i sada kreće među radnicima, šaleći se i održavajući visoki moral.

Psi-zvuk je ličio na dosadan svrabež, ali svrabež neobičnog ritma. Pulsirao je kao neka šifra kojoj nije uspevala da uđe u trag.

Pogledala je Hanesa Suezija, koji je sedeo u blizini na rukohvatu u zidu. Izgledao je veoma umorno. Bilo mu je vreme da odspava nekoliko sati, ali psionički napad očigledno ga je pogodio još više nego delfina. Uporedio ga je sa noktima koji grebu školsku tablu.

"Mogu da smislim dve mogućnosti, Hikahi. Jedna bi značila vrlo dobre vesti. Druga je najgora moguća."

Klimnula je glatkom glavom. "Više puta smo proverili sva kola, poslali smo tri kurira sa porukama, ali brod i dalje ćuti. Moram pretpostaviti najgore."

"Da je 'Brazdač' zarobljen." Suezi je zatvorio oči.

"Da. Ova psi-buka potiče odnekud sa površine planete. Možda se Galaktinci upravo bore oko njega - ili onog što je od njega ostalo."

Hikahi se odlučila. "Vraćam se na 'Brazdač' ovim čamcem. Sačekaću dok ne završite prostorije za posadu unutar olupine.

Potrebna je energija sa skifa da se napune tenanijski akumulatori."

Suezi je klimnuo glavom. Hikahi je očito žurila da što pre prođe. "Onda idem napolje da pomognem."

"Tek si završio smenu. Ne mogu ti to dozvoliti."

Suezi je odmahnuo glavu. "Slušaj, Hikahi, kad sredimo to utočište unutar broda, možemo upumpati u njega prečišćenu oksivodu za delfine, pa će moći pristojno da se odmore. Olupina je već zaštićena i od ovog psi vrištanja. A što je najvažnije, imaću sopstvenu sobu, suhu, bez gomile cičeće dece koja zbijaju neslane šale i zavitlavaju me iza leđa čim se okrenem!" Oči su mu izražavale blagu ironiju.

Hikahi je lagano zaokružila donjom vilicom. "Onda sačekaj još malo, Tvorče Divnih Igračaka. Izići ću da ti se pridružim. Rad će nam skrenuti misli od grebanja itijevssskih noktiju."

Krat, Soroanka, nije osećala škripave drhtaje. Njen brod bio je zaštićen od psihičkih ometanja. Njihovo postojanje prvo je primetila po osoblju. Primila je sa mlakim zanimanjem listu podataka od Pilana Kalabere.

Tokom bitke otkrili su mnogo ovakvih signala, ali nijedan nije poticao sa planete. Dole, na samom Kitrupu, odigralo se samo nekoliko čarki.

Pod normalnim okolnostima, jednostavno bi naredila da se ispali nekoliko torpeda sa samonavođenjem i zaboravila bi na to. Očekivano savezništvo Tandua i Tenanijaca stvaralo se u blizini džinovskog gasovitog sveta i morala je da sačini planove. Ali nešto ju je kopkalo oko ovog signala.

"Odredi tačno poreklo ovog signala na mapi planete", rekla je Pilanu. "Uključujući i lokacije svih poznatih padova neprijateljskih brodova."

"Do sada ih je bilo na desetine, sa vrlo nejasnim pozicijama", izlanuo se statističar. Glas mu je bio visok i oštar. Usta su mu se sa praskom otvarala pri svakom slogu, a nad malim, crnim očima njihale su se čupave treplje.

Krat ga nije udostojila pogleda. "Kad su Soroi intervenisali da okončaju ugovorni odnos Pila i Kisana", prosiktala je, "to nije bilo zato da bi vas načinili Velikim Starijim. Treba li moje reči dovoditi u

pitanje, kao da sam čovek koji se raznežuje nad svojim šimpanzom?"

Kalabera je uzdrhtao i brzo se naklonio, a zatim odskakao u svoj odeljak.

Krat je zadovoljno prela. Pile su bili tako blizu savršenstva. Arogantni tirani prema svojim štićenicima i susedima, lomili su se da udovolje svakom zahtevu Soroa. Kako je divno biti Veliki Stariji!

Pri tom je nešto dugovala ljudima. Za nekoliko stoleća gotovo su zamenili Timbrime u ulozi strašila za jogunaste štićenike. Simbolisali su sve nedostatke Liberalnog Uzdizanja. Kad Tera bude konačno pokorena i ljudi 'usvojeni' u pristojan štićenički odnos, moraće biti izmišljen neki drugi rđav primer.

Krat je otvorila privatnu komunikacionu liniju. Na osvetljenom ekranu pojavila se slika Soroanke Pritil, mladog komandanta jednog od brodova u flotili.

"Da, majko flote", poklonila se polako i nisko. "Slušam."

Kratini jezici su zapalacali zbog drskosti mlade ženke. "Brod broj šesnaest bio je spor u poslednjem okršaju, Pritil."

"To je jedna tačka gledanja." Pritil je zagledala kandžu za parenje. Čistila ju je pred ekranom, a ta nepristojnost trebalo je da označi njenu ravnodušnost.

Mlađe ženke retko su razumele da prava uvreda mora biti istančana, da žrtvi bude potrebno vreme da je shvati. Krat je odlučila da priušti Pritil tu lekciju.

"Potreban ti je odmor za popravke. U sledećoj bici brod broj šesnaest biće gotovo beskoristan. No, ipak postoji način na koji može zadobiti čast, a možda i plen."

Pritil je podigla pogled. Radoznanost joj je bila zagolicana.

"Da, majko flote?"

"Uхватili smo poziv koji izgleda kao da to neprijatelj zove u pomoć. Ali sve mi se čini da je u pitanju nešto drugo."

Ukus spletkarenja očito je privukao Pritil. "Volela bih da čujem, majko grupe."

Krat je uzdahnula. Predvidela je ovo. Znala je da mladi kapetani potajno veruju u sve legende o njenim slutnjama. Znala je da će Pritil nasesti.

Moraš još mnogo da učiš, pomislila je, pre nego što me zbaciš i pruzmeš moje mesto, Pritil. Mnogi poučni ožiljci naružiće tvoju mladu kožu. Uživaću učeći te do tog dana, kćeri moja.

Džilijan i Makani podigle su pogled kad su u ambulantu ušli Takata-Džim i doktor Mec, praćeni trojicom zdepastih, mrgodnih delfina u ratnim oklopima.

Vataceti je negodujući zacičao i stao između njih. Mankanine pomoćnice su se uplašeno sakrile iza nje.

Džilijan je pogledala Makani u oči. Došlo je do susreta. Sad će videti da li se Makani samo pričinjalo. Džilijan se i dalje nadala da Takata-Džim i Mec imaju ozbiljne razloge za svoje ponašanje i da je Kraidaikijeva povreda zaista bila nesrećan slučaj.

Makani je već imala svoje mišljenje. Aki, mladi kadet sa Kalafije, još se nije vratio. Streljala je pogledom Takata-Džima kao da gleda tigrastu ajkulu. Izraz na mužjakovom licu nije mnogo kvario tu opsenu.

Džilijan je imala tajno oružje, ali se zarekla da ga ne iskoristi osim u krajnjoj nuždi. Neka počnu prvi, pomislila je. Neka pokažu karte pre nego što izvučemo poslednjeg keca iz rukava.

Prvi koraci mogli bi biti pomalo opasni. Jedva da je imala vremena za kratak razgovor sa Nis mašinom u svojoj kancelariji pre nego što je požurila u ambulantu. Položaj joj se može zapetljati ako je pogrešno procenila stepen atavizma koji je zahvatio 'Brazdač'. Možda je trebalo da zadrži Kipirua uz sebe.

"Doktore Baskin!" Ignacio Mec nije doplivao blizu pre nego što se zaustavio kod rukohvata i propustio naoružane Stenose pred sebe. "Drago mi je što vas vidim, ali zašto niste prijavili svoje prisustvo?"

"Ozbiljno narušavanje pravila sigurnossti, doktore", dodao je Takata-Džim.

Dakle, to je to, pomislila je Džilijan. Možda će pokušati da me zadrže dovoljno dugo da bi me strpali u ćeliju.

"Pa, došla sam na sastanak broskog saveta, gospodo. Primila sam poruku od doktora Makani da treba da dođem. Žao mi je ako je vaša posada na mostu propustila moj odgovor. Čujem da su tamo uglavnom novi i neiskusni."

Takata-Džim se namrštio. Zaista je bilo moguće da je ona poslala poruku, koja je zagubljena u opštoj zbrci na mostu.

"I poruka od Makani bila je protivna naredbama! A vaš povratak suprotan je mojim izričitim nalogima."

Džilijan je odabrala izraz neverice. "Zar to nije bilo jednostavno prenošenje poziva za brodski savet? Pravila su jasna. Morate sazvati sastanak tokom dvadeset četiri časa od smrti ili onesposobljavanja kapetana."

"Pripreme sssu u toku! Ali, u slučaju preke potrebe, vršilac dužnosti kapetana može biti određen bez savetovanja. Sssuočen sa jasnim nepokoravanjem naredbama, ovlašćen sam da..."

Džilijan je bila napeta. Njene pripreme neće ničemu služiti ako je Takata-Džim iracionalan. Možda bi trebalo sve da prekine i skoči preko niza autodokova na nizak zid u pozadini. Stići će u kancelariju u tri skoka.

"...naložim da budete zadržani u pritvoru do saslušanja koje će se održati čim se situacija normalizuje."

Džilijan je pokušala da proceni stražare. Hoće li zaista biti voljni da naškode ljudskom biću? Zagledala se u njih i zaključila da možda i hoće.

Usta su joj se osušila, ali pazila je da to sakrije. "Pogrešno ste shvatili svoj pravni status, poručniče", oprezno je odgovorila. "Mislim da će vrlo mali broj delfina na brodu biti iznenađen kad otkrije kako..."

Reči su joj zastale u grlu. Osetila je jezu duž kičme dok je vazduh oko nje treperio i talasao se. Dograbila je rukohvat da bi se oslonila i shvatila da dubok, tutnjeći zvuk potiče iz unutrašnjosti njene glave.

Ostali su zurili u nju, zbunjeni njenim ponašanjem, a onda su i sami počeli da osećaju.

Takata-Džim se brzo okrenuo i povikao. "Psi-oružje! Makani, daj mi vezu sa mostom! Nap-padnuti smo!"

Makani se sklonila u stranu, iznenađena Takata-Džimovom brzinom kad je jurnuo pored nje. Džilijan je pritisnula ruke na uši i videla Meca kako čini isto dok je grebuća buka postajala sve glasnija. Stražari su već bili rastrojeni i izgubljeno su zavijali dok su im zenice bile raširene od straha.

Treba li sada da prekinem? Džilijan je pokušala da razmišlja. Ako je ovo zaista napad, moramo napustiti svoje svađe i udružiti snage.

"...nesssposobnjakovići!" Takata-Džim je vikao u komunikator. "Šta vam to znači - samo na hiljadu kilometara od nas? Lokalizujte ga! Zašto aktivni senzori neće da rade?"

"Čekajte!" povikala je Džilijan. Pljesnula je rukama. Počela je da se smeje u izmaglici narastajućih osećanja. Takata-Džim je nastavio da sve brže viče na posadu mosta, ali svi ostali su je zapanjeno pogledali.

Džilijan se i dalje smejala. Udarala je po vodi, po najbližem autodoku, zagrlila uzdrhtalog Vatacetija. Čak se i Takata-Džim zaustavio, jer mu je pažnju privukao njen očito psihotičan nastup radosti. Zurio je u nju, nesvestan izbezumljenog brbljanja sa mosta.

"Tome!" povikala je. "Rekla sam ti da ne možeš umreti! Prokletstvo, volim te, ti pokvareni... Oh, da sam ja pošla, dosad bih već uveliko bila kod kuće!"

Delfini su buljili u nju, očiju još više raširenih kad su počeli da shvataju o čemu govori.

Smejala se, dok su joj suze tekle niz lice.

"Tome", nežno je rekla, "kazala sam ti da ne možeš umreti." A onda je slepo, čvrsto zagrlila ono što joj je bilo najbliže.

Zvuci su doprli do Kraidaikija dok je plutao u bestežinskom stanju.

Bilo je kao da sluša Betovena, ili da pokušava zaista da razume grbavog kita.

Neko je ostavio uključenu zvučnu vezu za slučaj da se on opet oglasi. Nikome nije palo na pamet da je veza dvosmerna. Reči iz sobe dopirale su u gravitacioni tank.

Mučile su ga kao nagoveštaj značenja u velikoj simfoniji - koji su pokazivali da je kompozitor uočio nešto što su note mogle samo delimično da prenesu, čemu se reči nikad nisu približile.

Takata-Džim je frljao i mumlao. Jasano se osećao preteći ton. Kao i oprezna jasnoća u glasu Džilijan Baskin. Kad bi samo mogao da razume reči! No, englički je za njega bio izgubljen.

Kraidaiki je znao da mu je brod u opasnosti i da mu nikako ne može pomoći. Stari bogovi još nisu završili sa njim i ne bi mu

dozvolili da se pomeri. Imali su još mnogo toga da mu pokažu pre nego što bude mogao da im posluži.

Pomirio se sa povremenim trenucima užasa, kao što je uranjenje u bitku sa ogromnim oktopodom, a zatim uzdizanje na odmor pre nego što se ponovo vrati u kaos. Kad bi došli da ga povuku DOLE, bio bi ponovo uhvaćen u vrtlog idejnih znakova ili rastržućih snova koji su izobličavali njegov inženjerski um stalnim utiscima tuđinskog.

Napad nikad ne bi bio moguć da mu nisu uništeni centri za govor. Kraidaiki je očajavao zbog nedostatka reči. Slušao je zvuke razgovora iz spoljašnjeg sveta, usredsređujući se što je bolje umeo na čudnu, muzičku prisnost.

Nije baš sve nestalo, zaključio je malo kasnije. Mogao je da prepozna neke reči, s vremena na vreme. Jednostavne reči, uglavnom imena predmeta i ličnosti ili jednostavne postupke u vezi sa njima.

Toliko su mogli i njegovi daleki preci.

Nije mogao da se seti reči dubljeg značenja, pa je bilo nemoguće pratiti razgovor. Mogao bi teškim naporom da shvati rečenicu, ali bi je sasvim zaboravio dok je radio na sledećoj. Bilo je očajnički teško i na kraju se primorao da se mane jalovog posla.

To nije način, zaključio je.

Umesto toga, trebalo bi da pokuša geštaltom, rekao je sebi. Da iskoristi trikove koje su stari bogovi primenjivali na njemu. Opkoliti. Upiti... kao kad bi pokušao da oseti šta je osećao Betoven tako što bi zaronio u tajanstvenost violinskog koncerta.

Mrmljavi zvuci ljutitog razgovora dopirali su kroz zvučnik, vrteli se po komori i rasipali se kao gorke kapljice. Posle strašne lepote DOLE, osećao je odbojnost. Prisilio se da sluša, da traži način - neki skroman način kojim bi pomogao 'Brazdaču' i njegovoj posadi.

Dok se usredsređivao, u njemu je rasla potreba. Tražio je središte, žižu haotičnih zvukova.

* Kivnost

Tmurna

U rastućoj plimi...

* Ali

Orke!
Ubilačka bitka...
* Zvati
Orke!
U dobrome času... *

I protiv svoje volje osetio je da je počeo glasno da zviždi. Pokušao je da prestane, znajući kuda to vodi, ali zviždanje se nevoljno nastavljalo, uskoro isprekidano nizom dubokih uzdaha.

Zvuci svađe u ambulanti prigušili su se dok je njegova tiha pesma tkala sve gušću mrežu oko njega. Zujavi, pucketavi odjeci uklonili su zidove i svuda unaokolo uobličila se nova stvarnost. Kraj njega je polako rasla tamna prilika.

Ne koristeći reči, rekao joj je da ode.

: Ne : Vratili Smo Se : Imaš Još Da Učiš :

Po svemu što znam, vi ste samo moj delirijum! Niko od vas se nikad nije oglasio! Uvek govorite odjecima mog sonara!

: Jesu Li Tvoji Odjeci Ikad Bili Tako Složeni? :

Ko zna šta sve može moja podsvest? U sećanju imam više čudnih zvukova nego što ih je ikad čuo ijedan živi delfin! Video sam žive oblake kako zvižde da bi pripitomili orkane! Čuo sam bubnjanje crnih rupa i slušao pesme zvezda!

: To Su Razlozi Zašto Smo Želeli Baš Tebe : Zašto Si Nam Baš Ti Potreban :

Potreban sam ovde!

: Zbilja.
Hodi,
Kraidaiki. :

Prastari bog, K-K-Kf-kri, prišao je bliže. Njegovo sonično prozirno telo se presavijalo. Blesnuli su mu oštri zubi. Prikaza ili ne, krupno telo počelo je da se kreće, povlačeći ga sa sobom, kao i ranije, nemoćnog da se odupre.

: DOLE :

I tada, baš kad ga je obuzela pomirenost, Kraidaiki je začuo zvuk. Čudno, kao da nije poticao od njega, projektovan u sumanutom snu. Dopirao je odnekud drugde, moćan i nametljiv!

: Ne Obraćaj Pažnju : Hodi :

Kraidaikijev um jurnuo je za njim kao da je jato cipala, čak i kad je buka postala zaglušujuća.

: Postao Si Osetljiv : Imaš Psi-Energije Koje Ranije Nisi Poznavao : Još Ne Znaš Da Ih Koristiš : Ostavi Brze Koristi : Pođi Težim Putem... :

Kraidaiki se nasmejao i otvorio se zvuku iz spoljašnosti. Buka je jurnula unutra, rasipajući sjajnu tamu prastarog boga u sonične trunke koje su se presijavale, polako nestajući.

: Tog Puta Više Nema Za Tebe :

: Kraidaiki... :

Ogromno božanstvo je nestalo. Kraidaiki se smejao svom oslobođenju od okrutnog priviđenja, zahvalan novom zvuku koji je to učinio.

No, buka je i dalje rasla. Zadovoljstvo je prešlo u paniku dok je rasla i postajala pritisak u njegovoj glavi, potiskujući mu zidove lobanje, bubnjajući da bi se oslobodila. Svet se pretvorio u uskovitlani, ječeći, tuđinski poziv u pomoć.

Kraidaiki je drhtavo, očajnički zazviždao dok je pokušavao da se održi na divljem talasu plime.

50. 'BRAZDAČ'

Talasi pseudozvuka najzad su počeli da se smiruju.

"Kraidaiki", povikala je Makani i otplivala prema kapetanovom tanku. I ostali su se okrenuli, tek sad primećujući da je povređeni delfin u nevolji.

"Šta mu je?" Džilijan je doplivala do Makani. Mogla je da vidi kapetana kako se grozničavo otima, ispuštajući sve tiše i tiše nizove dubokih uzdaha.

"Ne znam. Niko ga nije pazio kad je psibomba bila na vrhuncu! Tek sad sam videla da je uznemiren."

Krupno, tamnosivo telo u tanku sad je izgledalo smirenije. Mišići duž Kraidaikijevih leđa lagano su se grčili dok je još jedanput duboko, drhtavo zaječao.

Ignacio Mec se pojavio pred Džilijan.

"Oh, Džilijan..." počeo je, "voleo bih da znaš koliko mi je milo što je Tom živ, iako je njegovo odugovlačenje slutilo na zlo. I dalje sam spreman da se opkladim u život da je taj 'Trojanski morski konj' potpuno pogrešno smišljen."

"Pa, znači da ćemo o tome raspravljati na brodskom savetu, zar ne, doktore Mec?" hladno je rekla.

Mec je pročistio grlo. "Nisam siguran hoće li vršilac dužnosti kapetana dopustiti..." Pod njenim pogledom splasnulo je i oborio oči.

Pogledala je Takata-Džima. Ako on učini išta pre nagljeno, to će biti poslednja kap koja će uništiti moral 'Brazdača'. Džilijan ga je morala ubediti da će izgubiti u nadmetanju sa njom. I mora mu ponuditi izlaz, ili će na brodu izbiti građanski rat.

Takata-Džim joj je uzvratio pogled sa mešavinom čistog neprijateljstva i procenjivanja. Videla je kruženje vrha njegove vilice, osetljivog na zvuk, kojim je prešao preko svakog delfina redom, odmeravajući im reakcije. Vest da je Tomas Orli još živ običi će brod brzinom munje. Već je jedan i od stražara Stenosa, verovatno pažljivo izabran od vicekapetana lično, izgledao sumnjivo zadovoljan i ćeretao sa Vatacijem, pun nade.

Moram biti brza, shvatila je Džilijan. On je očajan.

Zaplivala je prema Takata-Džimu, smešeći se. On je ustuknuo. Lojalni Stenos prostrelio je pogledom Džilijan. Ona je progovorila tiho, da ostali ne čuju.

"Ni ne pomišljaj na to, Takata-Džime. Svaki delfin na ovom brodu osvežio je sećanje na Toma Orlija. Ako si ranije mislio da mi možeš nauditi, sad je vreme da se predomisliš."

Takata-Džimove oči su se raširile i Džilijan je znala da je pogodila kuda treba, koristeći priče o svojim psi-sposobnostima. "Osim toga, prilepiću se za Ignacija Meca. Njega je lako prevariti, ali ako bude video da ste me povredili, izgubićete ga. Treba vam čovek kao jamac, zar ne? Ako ostanete bez ijednog, tvoji Stenosi će se raspršiti."

Takata-Džim je resko škljocnuo vilicama.

"Nemoj misliti da ćeš me zaplašiti! Ne moram te povrediti. Na ovom brodu, ja sam legalni zapovednik. Mogu te zatvoriti u kabinu!"

Džilijan se ležerno zagledala u nokte. "Jesi li siguran?"

"Navela bi posadu da se usprotivi zvaničnom zapovedniku?" Takata-Džimov glas odavao je istinsku zaprepašćenost. Morao je znati da bi mnogi, uglavnom većina Tursiopsa, pošli za njom bez obzira na propise. Ali to bi bila pobuna koja bi razdvojila i posadu.

"Zakon je na mojoj strani!" prosiktao je.

Džilijan je uzdahnula. Morala je to učiniti, ma koliko time nanela štete delfinima na Zemlji kada saznaju. Prošaputala je dve reči koje nije želela da upotrebi.

"Tajne naredbe", rekla je.

Takata-Džim se zagledao u nju, a zatim bolno kriknuo. Uspravio se na repu i zaveslao unazad dok su stražari zbunjeno treptali. Džilijan se osvrnula i ugledala Meca i Vatacetija kako zure u njih.

"Ne verujem ti!" galamio je Takata-Džim, prskajući vodu na sve strane. "Obećali sssu nam na Zemlji! Ovo je naš b-brod!"

Džilijan je slegnula ramenima. "Pitaj svoju posadu na mostu da li rade bojne kontrole", ponudila je. "Neka neko pokuša da iziđe kroz ustave. Pokušajte da otvorite vrata oružarnice."

Takata-Džim se naglo okrenuo i požurio prema komunikatorskom ekranu na drugom kraju prostorije. Njegov čuvar za trenutak je posmatrao Džilijan, a onda je pošao za njim. U pogledu mu se videlo

da sumnja u izdaju.

Neće se cela posada tako ponašati, znala je Džilijan. Većina će verovatno biti oduševljena, ali će negde duboko osetiti šta ovo znači. Jedan od glavnih ciljeva 'Brazdačeve' misije - da pruži neodelfinima osećaj nezavisnosti i samopouzdanja - bio je sad ugrožen.

Jesam li imala drugog izbora? Postoji li išta što sam mogla prethodno pokušati?

Odmahnula je glavom, želeći da je Tom tu. Tom je sve to mogao srediti sarkastičnom pesmicom na trinarnom od koje bi se svi posramili.

Oh, Tome, pomislila je. Trebalo je da odem umesto tebe.

"Džilijan!" Mekanina peraja udarala su po vodi, a oklop joj je zvrjao. Jednom metalnom rukom pokazivala je ranjenog delfina koji je plutao u gravitacionom tanku.

Kraidaiki joj je uzvraćao pogled!

"Tako mi Džoše H. Braa - pa rekla si da mu je korteks spržen!" Mec je zaprepašćeno buljio u njega.

Na Kraidaikijevom licu bio je utisnut izraz duboke usredsređenosti. Teško je disao i oglasio se očajničkim uzvikom.

"Napolje! :"

"T-to nije moguće", uzdahnula je Makani. "Njegovi cen-tri za govor..."

Kraidaiki se namrštio od napora.

* Napolje :

Kraidaiki!

* Plivati :

Kraidaiki!

Bio je to dečiji trinarni, ali sa nelagodnim prizvukom. Tamne oči plamtele su inteligencijom. Džilijanino telempatsko čulo je uzdrhtalo.

"Napolje! :"

Okrenuo se u tanku i udario moćnim perajima u prozor sa žestokim treskom. Opadajuća zvučna kosina ličila je na primalnu frazu.

"Nap-p-polje! :"

"Pomozite mu da iziđe!" naredila je Makani svojim pomoćnicima.
"Pažljivo! Brzo!"

Takata-Džim je ostavio komunikator i zuputio se prema njima što je brže mogao, razgnevljen. Naglo se zaustavio pred gravitacionim tankom i zagledao u kapetanovo blistavo oko.

To je bila poslednja kap.

Počeo je da se prevrće tamo-amo, kao da ne može da se odluči za odgovarajući položaj u jeziku tela. Na kraju se okrenuo prema Džilijan.

"Činio sam ono što sam verovao da je u interesu broda, posade i zadatka. Moći ću da opravdam svoje posstupke na Zemlji."

Džilijan je slegnula ramenima. "Nadajmo se da ćeš imati priliku."

Takata-Džim se kruto nasmejao. "Vrlo dobro, održaćemo formalni sastanak broskog saveta. Sssazvaću ga za jedan sat. Dozvolite da vass upozorim, doktore Baskin, nemojte preterivati. I dalje imam moć. Moraćemo naći kompromisss. Pokušajte da me ismejete i podelićete brod... a onda ću ssse boriti sa vama", tiho je dodao.

Džilijan je klimnula glavom. Postigla je ono što je morala. Čak i ako je Takata-Džim počinio najgore stvari na koje je Makani sumnjala, nije bilo dokaza i morao se postići kompromis da bi se izbegao građanski rat na brodu. Prvom oficiru mora biti ponuđen izlaz. "Upamtiću to, Takata-Džime. Znači, za jedan sat. Biću tamo."

Takata-Džim se okrenuo da ode, praćen dvojicom preostalih stražara.

Džilijan je primetila da Ignacio Mec zuri za delfinskim poručnikom. "Izgubili ste kontrolu, zar ne?" suvo je upitala dok je prolazila pored njega.

Genetičar je zatresao glavom. "Šta, Džilijan? Kako to misliš?" Ali lice ga je odalo. Kao i mnogi drugi, Mec je težio da preceni njene psihičke moći. Sad se sigurno pitao da li mu čita misli.

"Nije važno", škrtro se nasmešila. "Hajdemo da prisustvujemo čudu."

Otplivala je do mesta gde je Makani brižno čekala da se pojavi Kraidaiki. Mec je nesigurno pogledao za njom pre nego što je pošao i sam.

51. TOMAS ORLI

Drhtavim rukama uklonio je izdanke sa ulaza u pećinu. Ispuzao je ispod zaklona i zažmirkao u maglovitom jutru.

Okupili su se gusti, niski oblaci. Nije bilo tuđinskih brodova, zasad, i to je bilo sasvim dobro. Bojao se da će pristići dok bude bio bespomoćan, boreći se sa delovanjem psi-bombe.

Nije bilo zabavno. Prvih nekoliko minuta psihički udari probili su njegovu hipnotičku odbranu, nadvijajući se nad njega i zapljuskujući mu mozak tuđinskim zavijanjem. Tokom dva sata - a izgledalo je kao večnost - rvaao se sa ludačkim priviđenjima, pulsirajućim svetlima i zvucima iz sopstvenih nerava. I dalje je drhtao od reakcije.

Duboko se nadam da tamo napolju i dalje ima Tenanijaca i da će nasesti. Valjda je sve ovo nešto vredelo.

Sudeći po Džilijan, Nis mašina bila je uverena da je našla prave šifre u Biblioteci uzetoj sa tenanijske olupine. Ako je u sistemu još bilo Tenanijaca, trebalo bi da pokušaju da odgovore. Bomba je morala biti uočljiva milionima kilometara unaokolo.

Izvukao je punu šaku prljavštine iz pukotine u bilju i bacio je u strahu. Zapenušana morska voda ispunjavala je rupu gotovo do ivice. Verovatno je postojala još koja pukotina na samo nekoliko metara prema sledećoj uzvišici - predeo prekriven korovom neprekidno se uvijao i disao - ali Tomu je bio potreban pristup do vode u neposrednoj blizini.

Raščistio je glib što je bolje mogao, a onda je obrisao ruke i smestio se da promatra nebo iz zaklona. Preostale psi-bombe stavio je u krilo.

Na sreću, one nisu sadržale zbrku tenanijskog poziva u pomoć. Predstavljale su jednostavno prerađene poruke, predviđene da prenesu kratku šifru na nekoliko hiljada kilometara.

Uspeo je da sa olupine jedrilice spase samo tri kugle sa porukama, pa je mogao otposlati vrlo mali broj podataka. Zavisno od toga za koju bombu se odluči, Džilijan i Kraidaike će znati koji su tuđinci došli da ispituju poreklo poziva u pomoć.

Naravno, moglo se desiti i nešto što se ne uklapa u mogućnosti

koje su predvideli. Tada bi morao da odluči hoće li poslati neodgovarajuću poruku ili će jednostavno čekati dalje.

Možda bi bilo bolje da je poneo radio, pomislio je. No, ratni brodovi u okolini mogli bi skoro istog trenutka da otkriju i lokalizuju radio-poruku i raznesu ga pre nego što uspe da izgovori nekoliko reči. Bomba sa porukom obaviće svoj posao za manje od sekunde, a biće je i teže lokalizovati.

Tom je pomislio na 'Brazdač'. Izgledalo je da je prošla čitava večnost otkada je poslednji put bio na njemu. Tamo je bilo sve što je mogao poželeti - hrana, san, vreli tuš, njegova žena.

Nasmešio se kad je shvatio kojim redom je poređao svoje želje. Pa dobro, Džil bi to razumela.

'Brazdač' će možda morati da ga ostavi, ako ovaj opit dovede do kratke prilike da se pobegne sa Kitrupa. To ne bi nio nečastan način umiranja.

Nije se bojao smrti, nego neispunjenja svega što bi mogao da učini... ili da možda neće moći da joj pljune u lice kada dođe po njega.

Zamislilo je još nešto - daleko neprijatnije - zarobljen 'Brazdač', završenu bitku u svemiru i besplodnost svih njegovih napora.

Tom je uzdrhtao. Bilo je bolje zamišljati da je žrtva vredna nečega.

Uporni vetar neprestano je pomerao oblake. Stapali su se i razdvajali u guste, vlažne hrpice. Tom je zaklonio oči od bleska na istoku. Video je pokret na nebu, otprilike jedan radijan južno od maglom okruženog jutarnjeg sunca. Povukao se dublje u svoju priručnu pećinu.

Tamni objekat polako se spuštao iz jedne nakupine oblaka na istoku. Uzvitlana para za trenutak je zaklonila njegov oblik i veličinu dok je stajao visoko nad morem korova.

Do Toma je doprlo slabo bubnjanje. Žmirio je iz svog skloništa, žaleći za izgubljenim dvogledom. Onda se magla zakratko razdvojila i jasno je ugledao svemirski brod koji je lebdeo nad njim. Izgledao je kao čudovišni vilinski konjic, oštro zašiljen i neprijatno opasan.

Malo je rasa kopalo tako duboko po Biblioteci u potrazi za

neobičnim projektima kao što su to činili samozadovoljni, nemilosrdni Tandui. Sa uskog trupa pružale su se u svim pravcima divlje izbočine, zaštitni znak Tandua.

Ipak, na jednom kraju se grub, klinast dodatak suprotstavljao ukupnom utisku nehatne, surove istančanosti, kao da se nije uklapalo u opšti izgled.

Pre nego što je stigao bolje da pogleda, oblaci su se spojili i uklonili lebdeću krstaricu sa vidika. Ipak, slabo zujanje moćnih motora polako je narastalo.

Tom je počeo petodnevnu bradu. Tandui su značili loše vesti. Ako oni ostanu jedini koji su se pokazali, moraće da iskoristi bombu sa porukom broj tri i javi 'Brazdaču' da se zabarikadira i pripremi za borbu do smrti.

Ovo je bio neprijatelj sa kojim Čovečanstvo nikad nije moglo da pregovara. U okršajima po zabitima Galaksije, zemaljski brodovi retko su pobeđivali brodove Tandua, čak i kada su im prilike išle naruku. A kada u blizini nije bilo svedoka, Tandui su voleli da uleću u sukobe. Važila su naređenja da ih treba izbegavati po svaku cenu, do vremena kada će timbrimski savetnici naučiti ljudske posade retkoj veštini pobeđivanja ovih majstora za napade iz potaje.

Ako se pojave samo Tandui, to je verovatno značilo i Tomovo poslednje svitanje. Aktiviranjem psi-bombe gotovo sigurno će odati svoj položaj. Tandui su imali štice koje su mogli da psi-nanjuše čak i jednu misao, ako znaju za čim tragaju.

Znaš šta, Sudbino, pomislio je. Pošalji još nekoga na ovo suočenje. Ne moraju biti baš Tenanijci. Sasvim bi mi odgovarao i jofurski bojni planetoid. Napravi malo zbrke ovde i obećavam ti da ću izmoliti pet sutri, deset Zdravomarija i ceo Kiduš kad stignem kući. Važi? Ako hoćeš, proćerdaću i malo kredita na mašine za kockanje.

Zamislio je timbrimsko-ljudsko-sintijsku bojnu flotu kako se sručuje iz oblaka, bljujući vatru na Tandue i čisteći nebo od fanatika. Bila je to lepa slika, iako je mogao da nabroji desetak razloga zašto je i neverovatna. Na primer, Sintijci, iako prijateljski, ne bi se umešali, osim ako je sve krajnje sigurno. Timbrimi bi verovatno pomogli Zemlji da se brani, ali ne bi založili svoje lepe humanoidne glave za gomilu zalutalih samoniklih.

Dobro, Sudbino, gospodarice sreće i slučaja. Pripremio je bombu broj tri. Zadovoljiću se i jednom jedinom, olupanom, starom, tenanijskom krstaricom.

Sudbina nije ništa odgovorila. Nije to ni očekivao.

Zvrjanje kao da je prelazilo tačno iznad Tomove glave. Naježio se dok je područje snažnog polja oko broda klizilo preko njega. Ono malo psi-čula koja je imao uvijalo se pred vrištećim štitom.

Gamižuća buka konačno je počela da se udaljava ulevo. Tom je pogledao na zapad. Iskidani oblaci razdvojili su se taman dovoljno da dozvole pogled na krstaricu Tandua - laki razarač, sad je tek video, a ne pravi bojni brod - na jedva nekoliko kilometra od njega.

Dok je posmatrao, grubi dodatak se odvojio od matičnog broda i počeo polako da lebdi prema jugu. Tom se namrštio. Ta stvar nije ličila na izviđačke brodove Tandua koje je poznavao. Model je bio potpuno drugačiji, stamen i čvrst, kao...

Magla se ponovo sklopila onespokojavajuće, prekrivajući dva broda. Mumlanje njihovih motora zaklonilo je gundanje obližnjeg vulkana.

Iznenada su tri blistava mlaza zelenog svetla izbila iz oblaka na mestu gde je Tom poslednji put video Tandue i sručila se na površinu mora, šireći oko sebe usijanje. Razlegla se nadzvučna grmljavina.

Prvo je pomislio da to Tandui gađaju okean pod sobom, ali višestruki blesak eksplozije u oblacima pokazao mu je da je sam razarač bio meta. Nešto visoko u oblacima pucalo je na Tandue!

Bio je suviše zauzet prikupljanjem opreme da bi trošio vreme na likovanje. Pazio je da odvrati glavu, pa je izbegao slepilo kad je razarač počeo da ispaljuje i šara prostor oko sebe svim raspoloživim oružjem, uključujući i antimateriju. Talasi vreline osmudili su mu potiljak i levu ruku dok je smeštao psi-bombu u pojas i navlačio masku za disanje.

Zraci anihilacije stvarali su pruge solarne vreline preko neba. Zgrabio je svoj paket i zaronio u rupu koju je ranije raščistio u gusto prepletenim izdancima.

Tutnjava se iznenada promenila kad je pljusnuo u džunglu uznjihanih stabljika. Glatki bleskovi plamtećih svetala bitke probijali su se u polutamu kroz otvore u pokrivaču korova.

Tom je otkrio da automatski zadržava disanje. To nije imalo mnogo smisla. Maska za disanje neće dozvoliti da previše kiseonika nestane, ali propuštaće ugljen-dioksid. Počeo je da udiše i izdiše i uhvatio jedan snažan koren da bi se učvrstio.

Ipak je disao sa naporom. Mislio je da će imati na raspolaganju visok sadržaj kiseonika, s obzirom na bogatstvo vodenog bilja, ali mali indikator na obodu maske pokazivao je da se dešava upravo suprotno. Voda je bila siromašnija nego što je uobičajeno za Kitrupovo more. Škržna perajca na maski uspevala su da prikupe jedva trećinu kiseonika koja mu je bila potrebna, čak i kad bi potpuno mirovao.

Za samo nekoliko minuta obuzeće ga vrtoglavica. Još malo i onesvestiće se.

Urlik bitke prodro je kroz sloj korova kao niz potmulih eksplozija. Mlazevi jasnog svetla probili su se u tamu kroz otvore u lisnatom pokrovu, i to jedan pravo pred Orlijem. Čak i posredna svetlost pekla mu je oči. Tik iznad površine video je izdanke koji su nedavno preživeli kišu pepela iz vulkana, kako se uvijaju od toplote, tamne i otpadaju.

Toliko o ostatku mojih zaliha, pomislio je.

Toliko o izlasku po vazduh.

Obmotao je noge oko čvrstog korena, otrešavši ranac sa ramena. Počeo je da pretura po njemu, tražeći nešto čime bi pomogao sebi. U oštrim senkama prepoznavao je sadržaj uglavnom dodirom.

Inercioni tragač koji je dobio od Džilijan, kesica hranljivih ploča, dve čuture 'slatke' vode, eksplozivna punjenja za pištolj sa iglama, komplet alata.

Merač vazduha postao je zlokobno žut. Tom je stegao ranac među kolena i rascepio omotač alata. Ščepao je mali kotur gumenog creva. Na ivici vidnog polja svetlucali su mu crveni mehurići dok je džepnim nožem odsecao potrebnu dužinu.

Strpao je jedan kraj pod masku. Dobro je pasovalo, ali su mu se pluća napunula ostacima onoga što je ranije putovalo crevom. Zagrcnuo se i zakašljao.

Nije bilo vremena za istančanosti. Otpuzao je uz koren do mesta odakle je rupa u korovu bila nadohvat ruke.

Tom je stegao drugi kraj creva, ali je gorka, masna voda ipak potekla iz nje kad ju je ispravio. Izmakao se, ali je ipak malo progutao. Imala je odvratn ukus.

Maska će biti u stanju da prečisti tečnost, ako je ne bude ušlo previše.

Tom je pružio ruku i gurnuo kraj cevi nad površinu uskog jezerceta, gde su odblesci borbe prodirali prema dubinama. Snažno je vukao vazduh, pljujući blato i oštar metalni zadržak i očajnički pokušavajući da ga pročisti.

Novi blesak oprljio mu je prste tik ispod površine. Potisnuo je nagon da uzvikne ili povuče ruku. Osetio je da ga svest napušta zajedno sa voljom da ostavi levu ruku u sažižućoj vrelini.

Vukao je iz sve snage i konačno bio nagrađen tankim strujanjem močvarnog vazduha. Pomamno je usisavao. Vreo, uparen vazduh imao je ukus dima, ali je okrepljivao. Izdahnuo je u masku, nadajući se da će zadržati s mukom stečeni kiseonik.

Bol u plućima je splasnuo, nadvladan grčevima u ruci. Kad je već pomislio da neće moći izdržati, vrelinu na površini je oslabila i pretvorila se u nejasno svetlucanje na nebu.

Na nekoliko metara od njega nalazila se druga pukotina među izdancima, gde bi možda mogao da učvrsti crevo između dva čvrsta stabla, ne izlažući se pri tom. Tom je još nekoliko puta udahnuo i stegao crevo da bi ga zatvorio. No, pre nego što je stigao da nastavi sa pripremanjem, oštra, plava svetlost iznenada je prekrila vodu, jasnija nego ranije, šireći oštre, zaslepljujuće senke na sve strane. Razlegla se strahovita eksplozija i more je počelo da ga bacaka kao krpenu lutku.

Nešto krupno tresnulo je u okean i uzburkalo ga. Koren za koji se pridržavao bio je otkinut i Tom je upao u vrtlog uskomešanog korova.

Bujica mu je otrgla ranac. Bacio se za njim i dograbio jedan remen, ali nešto ga je udarilo u potiljak i ošamutilo ga. Ranac se istrkao i nestao u buci i bleštavim senkama.

Tom se sklupčao, čvrsto držeći ivice maske da bi je zaštitio od šibanja korova.

Prva pomisao pri buđenju bila mu je nejasno iznenađenje što još diše.

Mislio je da orkan bitke i dalje traje, sve dok nije shvatio da podrhtavanje koje oseća potiče od njega samog. Tutnjanje u ušima bilo je samo tutnjanje u ušima.

Drhtava leva ruka bila mu je prebačena preko debelog vodoravnog debla. Zelena voda prekrivena penom dosezala mu je do brade, zapljuskujući masku. Pluća su ga bolela, a vazduh je bio ustajao.

Podigao je uzdrhtalu desnu ruku i povukao masku naniže dok nije ostala da mu visi oko vrata. Filteri su zadržavali zadah ozona, ali udisao je duboko i sa uživanjem.

Mora da je u poslednjem trenutku izabrao pogibiju umesto davljenja i uputio se na površinu. Na sreću, bitka se završila pre nego što je isplivao.

Odupro se želji da protrlja oči koje su ga pekle; mulj na rukama svakako im ne bi koristio. Na sreću, povratna sprega aktivirala je suzne žlezde i većina sluzi bila je isprana.

Čim je ponovo mogao da vidi, pogledao je uvis.

Na severu, vulkan se dimio kao i uvek. Oblaci su se malo razredili, otkrivajući perjanice raznobojnog dima. Svuda oko Toma, sitna puzava stvorenja uspinjala su se nad osmuđene biljke, nastavljajući svoj normalni život: jesti ili biti pojeden. Na nebu više nije bilo bojnih brodova koji bi sipali jedan po drugom mlazeve vrele poput nove.

Tomu je prvi put bilo drago zbog jednolične topografije biljnog pokrivača. Jedva da je trebalo da se izdigne nad vodom da bi video nekoliko stubova dima koji su se izdizali nad olupinama što su se polako slegale.

Dok je posmatrao, jedan udaljeni metalni otpadak je eksplodirao. Zvuk je stigao nekoliko sekundi kasnije kao niz prigušenih praskova i pucnjeva, neravnomerno isprekidanih bleskovima munja. Nejasni oblik malo je potonuo. Tom je odvratio pogled od konačnog rasprskavanja. Kad je ponovo pogledao, nije video ništa osim oblaka pare i slabog šištanja koje je nestalo u tišini.

Svuda su ležali plutajući otpaci. Tom je polako napravio krug,

pomalo uplašen stepenom razaranja. Bilo je više nego dovoljno otpadaka za osrednji okršaj.

Nasmejao se nad ironijom, mada su ga od toga zbolela napaćena pluća. Galaktinci su svi požurili da ispitaju lažni poziv u pomoć i sa sobom su doneli svoje smrtonosne razmirice, iako je trebalo da budu u spasilačkoj akciji. Sad su svi bili mrtvi, a on je i dalje živeo. To nije ličilo na uobičajenu ćudljivost Sudbine. Više je podsećalo na tajanstveno, pristrasno delovanje samog Boga.

Znači li to da sam opet sam, pitao se. To bi bila premija. Tako mnogo vatrometa, a jedini preživeli je jedno skromno ljudsko biće?

Ne zadugo, verovatno. Zbog bitke je izgubio gotovo sve zalihe za čiji se spas toliko borio. Tom se iznenada namrštio. Bombe sa porukama! Ščepao je pojas - i svet mu se srušio. Ostala je samo jedna kugla! Ostale mora da su ispale dok se borio sa uskovitlanim korovom.

Kad su ruke prestale da mu se tresu, pažljivo je posegnuo pod pojas i izvukao psi-bombu, poslednju vezu sa 'Brazdačem'... sa Džilijan.

Bomba je bila potvrdna... ona koju je trebalo aktivirati ako zaključi da je vreme da 'Trojanski morski konj' poleti. Sada će morati da odluči hoće li aktivirati nju, ili nijednu. Sve što je mogao da poruči bilo je 'da' ili 'ne'.

Voleo bih da znam čiji su to brodovi napali Tandue.

Pažljivo je sklonio bombu i završio sa okretanjem oko sebe. Jedna olupina na sverozapadnom obzorju izgledala je kao delimično razbijeno jaje. I dalje se dimila, ali požar kao da je prestao. Nije bilo eksplozije i izgledalo je da više ne tone.

Pa, dobro, pomislio je Tom. To će mi poslužiti kao meta. Izgleda dovoljno očuvano da bih imao izgleda. Možda mogu iskoristiti nešto opreme ili hrane. U svakom slučaju, imam zaklon, ako nije previše radioaktivnosti.

Izgledalo je udaljeno samo pet kilometara, ili tako nešto, iako razdaljina može da vara. To će ga bar uposliti. Bili su mu potrebni podaci. Olupina će mu možda reći ono što želi da zna.

Razmislio je o tome vredi li pokušati da ide 'po zemlji', verujući svojim malaksalim nogama da će naći čvrst put, ili da se odluči za

putovanje pod vodom, plivajući od jednog otvora do drugog i izazivajući nepoznata bića iz dubine.

Iznenada je začuo neujednačeno cviljenje iza sebe. Okrenuo se i ugledao mali svemiski brod, možda kilometar daleko, kako se polako uputio prema severu, nepostojano lebdeći jedva koji metar iznad okeana. Blistavi štitovi su mu žmirkali. Motori su dahtali i zapinjali.

Tom je navukao masku i pripremio se da zaroni, ali mali brod nije išao prema njemu. Prolazio je više zapadno, dok su mu iz stazisnih nosača vrcale varnice. Ružne crne pruge pružale su se preko oklopa, a jedna ploča se potklobučila i počinjala da se topi.

Tom je zadržao dah dok je brod prolazio. Nikad nije video takav model, ali mogao je da se seti nekoliko rasa čiji bi se stil slagao sa ovim.

Izviđač je izgubio visinu kad je pogon opet zastao. Visoko cviljenje generatora gravitacije počelo je da se utišava.

Posada čamca očito je znala da je to kraj. Nagnuli su ga da bi zaokrenuli prema ostrvu. Tom je zadržao dah, nesposoban da ne oseti saosećanje sa očajanjem tuđinskog pilota. Čamac je kašljući prošao tik iznad rastinja i nestao sa vidika iza obronaka planine.

Zviždanje vetra gotovo je prigušilo slabačak udar prizemljenja.

Tom je čekao. Posle nekoliko sekundi, stazisna polja čamca oslobodila su se uz reski tresak. Svetlucavi otpaci razleteli su se preko mora. Delići su padali u vodu ili polako goreli na korovu.

Sumnjao je da se iko izvukao na vreme.

Tom je promenio odredište. Ljuska jajeta i dalje će ga čekati nekoliko kilometara dalje, ali prvo je hteo da pronjuška po ostacima izviđačkog čamca. Možda će i tamo biti dokaza koji bi mu olakšali odluku. Možda će biti i hrane.

Pokušao je da se uzvere na korov, ali bilo je preteško. I dalje je drhtao.

No, pa dobro. Putovaćemo pod vodom. Verovatno je ionako svejedno.

Mogao bih i da uživam u predelima.

52. AKI

Taj sin presisane pijavice jednostavno nije hteo da odustane!

Aki je bio iscrpljen. Metalni ukus vode pomešao se sa ukusom žuči, dok je mučno plivao prema istoku. Očajnički je želeo da se odmori, ali znao je da ne sme dopustiti goniocu da nadoknadi prednost koju je stekao.

Povremeno bi spazio K'ta-Džona, oko dva kilometra iza, kako postepeno smanjuje rastojanje. Divovski, tamno prošarani delfin kao da je bio neumoran. Dah mu se sakupljao i pravio visoke, okomite mlazeve, nalik na mala vretena magle, dok je jurio kroz vodu.

Aki je isprekidano disao, osećajući da je oslabio od gladi. Opsovao je na engličkom, ali to ga nije zadovoljilo. Poigravanje treperavom skarednom frazom primalnog ispalo je mnogo bolje.

Trebalo bi da bude brže od K'ta-Džona, bar na kraćoj stazi, ali nešto u vodi ometalo je hidrodinamičke osobine njegove kože. Neka materija izazivala je alergijsku reakciju. Njegova obično glatka i gipka koža bila je izgrebana i džombasta. Osećao se kao da pliva kroz sirup, a ne kroz vodu. Aki se pitao zašto niko ranije nije izvestio o tome. Da li se to događalo samo delfinima sa Kalafije?

To je bila još jedna nepravda u nizu koji je započeo u trenutku kad je napustio brod.

Nije uspeo da izmakne K'ta-Džonu onako lako kao što je očekivao. Uputio se na jugoistok i trebalo je da skrene levo ili desno da bi našao pomoć, ili kod Hikahi i njene posade na tenanijskom brodu ili na Tošiovom ostrvu. No, kad god bi pokušao da promeni pravac, K'ta-Džon bi uspeo da mu preseče put. Aki više nije smeo da izgubi ni delić prednosti.

Otpozadi ga je prelio talas fokusiranog sonara. Uvek kada bi se to desilo, poželeo je da se sklupča. Nije bilo prirodno za delfina da tako dugo juri. U dalekoj prošlosti, mladac koji bi naljutio starijeg mužjaka - pokušavajući da se pari sa nekom ženkom iz njegovog harema, na primer - mogao je biti izbubecan ili izujedan, ali zlopamćenja nije bilo. Aki je morao da prigušuje potrebu da se zaustavi i pokuša da urazumi K'ta-Džona.

Zar bi to koristilo? Div je očito pobesneo.

Neobični svrab po koži uništio je njegovu brzinsku prednost. Nije smeo ni da pomisli da zaroni i zaobiđe K'ta-Džona. Stenos bredanensis je dubinski delfin. K'ta-Džon bio verovatno nadmašio u ronjenju bilo koga iz posade 'Brazdača'

Kad se sledeći put osvrnuo, K'ta-Džon mu se približio na otprilike kilometar. Aki je prigušio uzdah i udvostručio napore.

Blizu obzorja, možda pet kilometara daleko, ležao je lanac zelenkastih brda. Morao je da izdrži dovoljno dugo i nekako ih se domogne!

53. MOKI

Moki je upravio saonice punom brzinom ka jugu, oglašavajući se sonarom kao lovačkim rogom.

"...zovemo Haokija, zovemo Mokija. Govori Heurka-pit. Javite ssse!"

Moki je iznervirano odmahnuo glavom. Brod je ponovo pokušavao da ga nađe. Uključio je predajnik na sonicama i pokušao razgovetno da govori.

"Ssslušam, št-ta hoćet-te?"

Nastupila je pauza. "Moki, daj da govorim sa Haokijem."

Moki je jedva prigušio smeh. "Haoki... mrt-tav! Ub-bili sssu ga uljezi! Sssad ih gonim. Kažite Takata-Džimu da ću ih ssse dokopati!"

Mokijev anglički bio je gotovo nerazumljiv, ali on se ipak nije usudio da koristi trinarni. Mogao je javno skliznuti u primalni, ali za to još nije bio spreman.

Na sonarno-govornoj vezi nastupila je duga pauza. Moki se nadao da će ga ostaviti na miru.

Kad su on i Haoki našli prazne saonice Baskinove kako polako idu prema zapadu, nešto u njemu se konačno prekinulo. Zapao je u zbrkano ali ushićeno stanje, puno nejasnih pokreta, kao u snu punom nasilja.

Možda su upali u zasedu, a možda mu se to samo činilo. Uglavnom, kad je sve završeno, Haoki je bio mrtav, a njemu, Mokiju, to nije bilo žao.

Kasnije je sonarom uhvatio objekat koji se kretao ka jugu. Još jedne saonice. Bez razmišljanja se dao u poteru.

Sonarni zvučnik je zapucketao. "Opet Heurka-pit, Moki. Izlaziš van sonarnog dometa, a još ne smemo da koristimo radio. Dobijaš dva naređenje. Prvo - prenesi sssonarom poruku K'ta-Džonu i naredi mu da se vrati! Njegov zadatak je otkazan! Drugo - posle toga se i sam vrati! To je direktno naređenje!"

Svetla i grafikoni sad su malo šta značili za Mokija. Jedino su bili važni ritmovi zvuka koje je dobijao od senzora na saonicama. Razvijenije čulo sluha dalo mu je božanstven osećaj, kao da je jedan

od Velikih Sanjača lično. Zamišljao je da je veliki catodon, glavata ulješura, gospodar dubina, i da lovi žrtve koje beže u panici na prvi znak njegovog približavanja.

Ne tako daleko na jugu čuo je prigušen zvuk saonica onih koje je već neko vreme gonio. Znao je da im se približio.

Mnogo dalje, i više ulevo, bila su dva sitna ritmička signala, zvuci brzog delfinskog plivanja. To su sigurno K'ta-Džon i onaj drski Kalafijanac.

Moki bi vrlo rado ukrao K'ta-Džonu njegov plen, ali to je moglo da čeka. Prvi neprijatelj bi dotle uzmakao.

"Moki, jesi li me shvatio? Odgovori! Imaš naređenja! Moraš..."

Moki je sa gađenjem škljocnuo vilicama. Isključio je zvučnik usred Heurka-pitovog zakeranja. Postalo je teško razumeti upornog podoficira. On ionako nije bio neki Stenos, uvek je proučavao Kinink sa Tursiopsima i pokušavao da se 'poboljša'.

Moki je odlučio da se postara za njega kada završi sa neprijateljima van broda.

54. KIPIRU

Kipiru je znao da ga prate. Očekivao je da će poslati nekoga za njim da bi ga sprečio da stigne do Hikahi.

No, njegov gonilac kao da je bio budala. Po udaljenom zvuku motora znao je da druge saonice nisu ni blizu maksimalne brzine. Šta taj momak hoće da postigne? Kipiru je imao dovoljno veliku prednost da bi ušao u domet sonara sa olupine tenanijskog broda znatno pre no što bi gonilac uspeo da mu se približiti. Sve što je morao da učini bilo je da malo pregreje saonice.

Delfin iza njega rasipao je sonarnu buku na sve strane.

Svim tim zvrndanjem idiot je smetao Kipiruu da razabere šta se dešava na jugoistoku. Kipiru se usredsredio i pokušao da isključi buku iz pozadine.

Dva delfina, izgleda, jedan gotovo bez daha, a drugi snažan i još krepak, pomamno su plivali prema nizu sonarnih senki oko pedeset kilometara daleko.

Šta se dešava? Ko juri koga?

Tako se zaneo u slušanje da je morao naglo da skrene kako bi izbegao povisoko brdo. Prošao je sa zapadne strane, opasno nagnut da bi je izbegao jedva za koji metar. Masa planine odmah ga je zarobila u tišinu.

* Pazi na plićak,
Mali Tursiopsu! *

Odzviždao je klasičnu frazu, pa je prešao na trinarni haiku.

* Odjeci plićaka
Kao laka pera
Nekog pelikana! *

Kipiru je besneo na sebe. Delfini bi trebalo da budu sjajni piloti - zato su i dobili svoj prvi zvezdani brod pre više od jednog veka - a on je nadaleko bio poznat kao jedan od najboljih. Pa zašto onda ima

više problema sa četrdeset čvorova na sat pod vodom nego sa brzinom koja pedeset puta nadmaša svetlosu u 'crvotočini'?

Njegove drndave saonice izišle su iz senke podvodne planine i zašle u otvorenu vodu. Sa juga-jugoistoka opet je primio bledu sliku trke dva delfina.

Kipiru se usredsredio. Da, gonilac je bio Stenos, i to veliki. Koristio je neobičan ritam sonara za pretraživanje.

A onaj napred...

...mora da je Aki, pomislio je. Dečko je u nevolji. Gadnoj nevolji.

Gotovo je ogluveo od eksplozije zvuka kad ga je zahvatio mlaz sonara sa saonica iza njega. Proguđao je psovku-sliku i otresao glavom da bi se sabrao.

Gotovo da je okrenuo saonice kako bi se obračunao sa balavim govnojedom, ali znao je da ga dužnost vodi napred.

Kipiru se mučio da izabere. Strogo gledano, dužnost mu je bila da prenese poruku Hikahi, ali sve u njemu bunilo se na pomisao da napusti kadeta. Zvučao je kao da je iscrpljen. Gonilac ga je pristizao.

Ali ako skrene na istok, pružiće priliku svom goniocu da ga pristigne...

A mogao bi i da zbuni K'ta-Džona i prisili ga da se okrene.

To nije dolikovalo zemaljskom oficiru. To nije bilo u duhu Kininka. Pa ipak, nije mogao logički da se odluči.

Poželeo je da je tu neki daleki čukun-čukun-čukununuk, potpuno zreo i logičan delfin koji bi rekao svom sirovom, napola životinjskom pretku šta da čini.

Kipiru je uzdahnuo. Zašto verujem da će me pustiti da imam čukununuke?

Rešio je da postupi po savesti. Nagnuo je saonice ulevo i još jače pritisnuo gas.

55. ČARLS DART

Jedan od dvoje Zemljana u sobi - čovek - preturao je po ormanima i rastrojeno bacao stvari u kofer na krevetu. Slušao je šimpanzu kako govori.

"...sonda se spustila više od dva kilometra. Radioaktivnost ubrzano raste, kao i temperatura. Nisam siguran hoće li sonda izdržati više od par stotina metara, a pukotina se nastavlja i dalje!

U svakom slučaju, sad sam uveren da je ovde bilo skladište otpada tehnološke rase, i to nedavno! Možda pre sototinak godina!"

"To je vrlo zanimljivo, doktore Dart. Zaista." Ignacio Mec je pokušavao da ne pokaže ogorčenost. Sa šimpanzama se mora biti strpljiv, naročito sa Čarlsom Dartom. Pa ipak, bilo je teško pakovati se dok on vergla i vergla, sedeći na stolici u Mecovoj kabini.

Dart je nemilosrdno nastavljao. "Ma koliko nesposoban bio onaj mali Tošio, počeo sam da ga poštujem zato što uspeva da radi sa onim vašljivim delfinom, lingvistom Sahotom! Dobijao sam dobre podatke sve dok nije eksplodirala Orlijeva prokleta bomba, a Sahot počeo da trtlja gluposti o 'glasovima' iz dubine! Blesavi delfin..."

Mec je slagao svoju imovinu. Gde mi je sad ono plavo odelo za kopno? A, da, već je spakovano. Da vidimo. Kopije svih mojih beležaka već su ukrcane u čamac. Šta još ima?

"Rekoh, doktore Mec!"

"Hmmm?" Brzo je podigao pogled. "Izvinite, doktore Dart. To je zbog svih ovih iznenadnih promena. Siguran sam da razumete. O čemu ste govorili?"

Dart je ogorčeno jeknuo. "Rekao sam da hoću da idem sa vama! Vi taj put možda smatrate nekom vrstom izgnanstva, ali za mene bi to bio spas! Moram biti tamo gde je moj posao!" Udario je u zid i iskezio krupne, žučkaste zube.

Mec se za trenutak zamislio, odmahujući glavom. Izgnanstvo? Možda je Takata-Džim tako razmišljao. On i Džilijan slagali su se kao ulje i voda. Ona je rešila da stavi u pokret Orlijev i Kraidakijev plan 'Trojanski morski konj'. Takata-Džim mu se isto tako nepopustljivo odupirao.

Mec se slagao sa Takata-Džimom i iznenadio se kad je poručnik krotko odustao od vršenja dužnosti kapetana na sastanku broskog saveta i odredio Džilijan za komandanta do Hikahinog povratka. To je značilo da se izvršavanje 'Morskog konja' ipak nastavlja. 'Brazdač' je trebalo da otpočne podvodni pokret za nekoliko sati.

Ako je zaista valjalo pokušati sa lukavstvom, Mecu je bilo sasvim drago što će napustiti brod. Veliki čamac bio je prostran i dovoljno udoban. U njemu će i on i njegove beleške biti na sigurnom. Zapisi o naročitim opitima konačno će stići na Zemlju, čak i ako... ako 'Brazdač' nastrada pri pokušaju bekstva.

Osim toga, sada će moći da se pridruži Deni Sadmen u ispitivanju Kikvija. Mec je bio više nego voljan da se upozna sa pre-razumnim domorocima.

"O tome ćete morati da razgovarate sa Džilijan, Čarli", odmahnuo je glavom. "Dopustila nam je da ponese na ostrvo vašeg novog robota. Možda bi trebalo da se zadovoljite time."

"Ali vi i Takata-Džim ste mi obećali da, ako budem saradivao, ako ništa ne budem rekao Tošiju i ako vam budem dao svoj glas u Savetu..."

Šimpanza je zastao kad je video Mecov izraz lica. Čvrsto je stisnuo usne i ustao.

"Baš vam hvala", zarezao je i pošao prema vratima.

"Hej, Čarli..."

Dart je izašao u hodnik. Tresak vrata presekao je Mecove poslednje reči.

Šimpanza je hodao duž zakrivljenog hodnika, odlučno spuštene glave.

"Moram stići tamo!" gundao je. "Mora postojati neki način!"

56. SAHOT

Kad se Džilijan javila i zamolila ga da govori sa Kraidaikijem, prva pomisao bila mu je da se pobuni zbog preopterećenja.

"Znam, znam", složila se njena umanjena slika, "ali ti si jedini dovoljno kvalifikovan. Ne, da kažemo drugačije. Ti si jedini koji to može učiniti. Kraidaki je potpuno svestan i čio, ali ne može da govori! Potreban nam je neko ko će mu pomoći da komunicira preko delova mozga koji nisu oštećeni. Ti si naš stručnjak."

Sahotu se Kraidaiki nikad nije dopadao, a od tipa povrede koju je kapetan pretrpeo sasvim mu se smučilo. Ipak, to je predstavljalo izazov njegovoj sujeti.

"A šta je sa Čarlssom Dartom? Izluđivao je i Tošija i mene do besnila, a ima prednost na ovoj liniji."

Na umanjenoj holo-slici Džilijan je izgledala veoma umorno. "Više ga nema. Takata-Džim i Mec donose novu sondu koja će kontrolisati samu sebe preko komunikatora. Dotle, njegov projekat je na poslednjem mestu. Poslednjem mestu. Je li to jasno?"

Sahot je glasno sklopio vilice u znak saglasnosti. Bilo je prijatno nalaziti se pod nečijim odlučnim vođstvom. Činjenica da je glas bio ljudski isto je tako pomagala.

"Ono o Mecu i Takata-Džimu..."

"Sve sam objasnila Tošiju", rekla je Džilijan. On će ti ukratko preneti kad se ukaže prilika. Sad je bespogovorni zapovednik. Ima da se pokoravaš bez reči. Je li jasno?"

Džilijan je i pod najvećim pritiskom očuvala bogatsvo rečnika. To se dopadalo Sahotu. "Da. Savršeno. A sad, što se tiče onih rezonanci koje potiču iz planetnog omotača. Šta da učinim? Po onom što znam, one su bez predsedana! Možete li zadužiti nekoga da malo issstraži Biblioteku?"

Džilijan se namrštila. "Kažeš da iz dubine Kitrupove kore postoje rezonance očito inteligentnog porekla?"

"Baš tako."

Džilijan je prevrnula očima. "Tako mi Beskrajona! Istraživanje ovog sveta u miru i tišini zahtevalo bi deceniju rada čitave desetine

istraživačkih brodova!" Odmahnula je glavom. "Ne. Ovako na brzinu, rekla bih da je u pitanju neka formacija stena osetljivih na polje verovatnoće, koje osciliraju usled bitke u svemiru. U svakom slučaju, postoje važnije stvari: bezbednost, Kikvi i razgovor sa Kraidaikijem. Već imaš puna usta posla."

Sahot je prigušio protest. Zakeranje bi samo dovelo do toga da mu Džilijan izričito naredi da napusti sondu. Pošto to još nije učinila, biće najbolje da ćuti.

"Sad razmisli o svom izboru", podsetila ga je. "Ako 'Brazdač' bude krenuo, pokušaćemo da pošaljemo skif po Toma i one koji budu hteli da nam se pridruže sa ostrva. Možeš izabrati da pođeš sa nama ili da ostaneš sa Mecom i Takata-Džimom i čekaš u velikom čamcu. Obavesti Tošija o svojoj odluci."

"Razumem. Razmisliću o tome." Nekako mu odluka nije izgledala tako hitna kao što bi bilo pre nekoliko dana. Zvuci iz dubine delovali su na njega.

"Ako ostanem, želim vam sssreću", dodao je.

"I mi tebi", nasmešila se Džilijan. "Ti si neobičan tip, ali ako stignem kući, preporučiću te da imaš mnoštvo unuka." Njen lik je iščezao kad je prekinula vezu.

Sahot je ostao zagledan u taman ekran. Kompliment, potpuno neočekivan, ostavio ga je za trenutak zgranutog. Malo kasnije, grupa Kikvija koja je tragala za hranom u blizini iznenađeno je posmatrala velikog delfina kako se izdiže na rep i igra po malom jezeru.

* Da te primete

Veliki i važni

* Da te nagrade

Konačno

Za ono što jesi *

57. DENI I TOŠIO

"Bojim se."

Tošio je gotovo bez razmišljanja prebacio ruku preko Deninih ramena. Umirujuće ju je stegao. "Čega? Nema razloga za strah."

Deni je podigla pogled sa velikih talasa da bi videla da li je ozbiljan. Onda je shvatila da je zavatlava. Isplazila mu je jezik.

Tošio je duboko, zadovoljno uzdahnuo. Nije mu bilo jasno kuda vodi novouspostavljeni polu-odnos sa Deni. Na primer, u njemu nije bilo ničeg fizičkog. Prošle noći spavali su zajedno, ali potpuno odeveni. Tošio je pretpostavljao da će to biti teško - i bilo je, pomalo. Ali ne onoliko koliko je očekivao.

Uspeće već nekako. U ovom trenutku Deni je bila potrebna nečija blizina. Bilo je prijatno pomoći joj bar time.

Možda će, kada se sve ovo završi, ona ponovo početi da misli o njemu kao o mladiću, četiri godine mlađem od sebe. Ipak, sumnjao je u to. Sve više i više ga je dodirivala, držala ga za ruku, šaljivo ga udarajući u ljutnji, čak i dok su tek slabili drhtaji od delovanja psi-bombe.

"Kada bi veliki čamac trebalo da stigne?" Ponovo je pogledala prema pučini.

"Sutra po podne."

"Takata-Džim i Mec hteli su da pregovaraju sa Itijima. Šta će ih sprečiti ako odluče da zanemare naređenja i ipak pokušaju?"

"Džilijan im je dala samo toliko energije da stignu dovdje. Imaju regenerator, pa će moći da je obnove za svemirsko putovanje kroz otprilike mesec dana, ali do tada će 'Brazdač' otići, ovako ili onako."

Deni je blago uzdrhtala.

Tošio je prokleo svoj prebrzi jezik. "Takata-Džim neće imati radio. Ja treba da čuvam naš dok ne dođe skif da nas pokupi. Osim toga, šta bi mogao da ponudi Galaktincima? Neće imati mapu sa položajem Napuštene flote. Pretpostavljam da će on i Mec čekati dok se svi ne razidu, pa će pohitati na Zemlju sa Mecovim trakama i podacima."

Deni je pogledala uvis, u prve zvezde Kitrupovog dugog sumraka.

"Hoćeš li se ti vratiti?" pitala je.

"'Brazdač' je moj brod. Hvala Bogu, Kraidaiki je još živ. Čak i ako više ne bude komandovao, dugujem mu to da nastavim, kao jedan od njegovih oficira."

Deni ga je osmotrila, klimnula glavom i ponovo se zagledala u more.

Misli da nemamo izgleda, shvatio je Tošio. A možda i nemamo. Ako budemo nosili tenanijski bojni brod kao masku, imaćemo manevarske sposobnosti kalafijskog prikupljača blata. A možda i nadmudrivanje sa Galaktincima nije bilo najbolja zamisao. Oni hoće da zarobe 'Brazdač', ali neće zadržati vatru ako vide pobeđenog neprijatelja kako izlazi da nastavi sa borbom. Ako plan treba da uspe, u blizini bi moralo biti još Tenanijaca.

Ali ne možemo tek tako sedeti i čekati, zar ne? Ako to učinimo, Galaktinci će shvatiti da mogu mirno da proganjaju Zemljane. Ne smemo dopustiti da iko izvuče korist jureći za jednim našim istraživačkim brodom.

Deni je izgledala zabrinuto. Tošio je promenio temu. "Kako napreduje tvoj izveštaj?"

"Sasvim lepo, čini mi se. Jasno je da su Kikvi potpuno pre-razumni. Zapravo, neki darvinistički jeretici pomislili bi da upravo sazrevaju dovoljno da sami zavežu pertle na cipelama. Pokazuju neke znakove."

Među ljudima je bilo ikonoboraca koji su zastupali mišljenje da pre-razumne rase treba pustiti da same dostignu inteligenciju potrebnu za svemirske letove, bez uplitanja pokrovitelja. Većina Galaktinaca smatrala je tu zamisao apsurdnom i čudnom, ali neuspeh da se pronađu iščezli pokrovitelji Čovečanstva zavrbovao je neke pristalice ove hipoteze.

"A šta je sa metalnim brdom?" Tošio se raspitivao za drugo Denino istraživanje, započeto na zahtev Čarlsa Darta u vreme kad je šimpanza imao vrhunski prioritet, a što je sada potisnuto u drugi plan.

Deni je slegnula ramenima. "Oh, brdo je živo. Biolog u meni dao bi levu ruku za mogućnost da provede još godinu na ovom ostrvu, sa punom laboratorijskom opremom za proučavanje!

Metalojedi pseudokoral, svrdlasto drvo, živa unutrašnjost ostrva, svi su oni simbionti. Zapravo, to su organi jednog džinovskog bića! Kad bih mogla to da objavim kod kuće, postala bih slavna... ako mi iko poveruje."

"Verovaće ti", uveravao ju je Tošio. "I postaćeš slavna."

Blago ju je povukao natrag prema logoru. Jedva da su imali malo vremena za šetnju i razgovor posle druge večere. Sada, kada je on komandovao, morao je da pazi da se dnevni raspored tačno izvršava.

Deni ga je uhvatila za ruku kad su se okrenuli da se vrate u logorište. Kroz glasno šuštanje vetra u lišću povremeno su dopirali glasovi urođenika koji su završavali siestu i pripremali se za večernji lov.

Ćutke su hodali uskom stazom.

58. GALAKTINCI

Krat je polako lizala kandžu za parenje, namerno ne obraćajući pažnju na bića koja su žurno raščišćavala krvavu masu iz ugla.

Biće nevolje zbog ovoga. Pilanski Visoki Savet sigurno će se buniti.

Naravno da je delala u okviru svojih prava velikog admirala, da po svom nahođenju postupa sa svim članovima flote. Ali to obično nije podrazumevalo rastrgnuti starijeg Bibliotekara samo zato što je doneo loše vesti.

Starim, shvatila je. A kćer za koju sam se nadala da će uskoro dovoljno ojačati da me obori sada je mrtva. Ko će mi sad učiniti tu čast pre nego što postanem brljiva i opasna po klan?

Malo, krzneno telo je odvučeno i snažni paha brisao je krvavu mrlju. Drugi Pila ju je gledao.

Neka pilje. Kad zarobimo Zemljane, više neće biti važno. Biću slavna, a ovu nepriliku zaboraviće svi, naročito Pile.

Ako budemo prvi koji pristupe Praocima sa ponudom, Zakon više neće vredeti. Pile više neće biti naši odrasli, ravnopravni štićenici. Biće ponovo naši, da se poigravamo, menjamo, ponovo uobličavamo.

"Nazad na posao! Svi!" Zamahnula je kandžom za parenje. Oštar zvižduk naterao je članove posade da požure svako na svoje mesto, a neke da popravljaju zadimljena oštećenja od projektila koji ih je okrznuo u poslednjem okršaju sa Tanduima.

Razmisli sada, Soro majko. Možeš li odvojiti još jedan brod da ga pošalješ na planetu? Do paklenog vulkana kuda je već svaka flota poslala pohod da se bori i izgine?

Ovde ne bi trebalo da bude nijednog Gubrua! Ali otrcani izviđač ipak se pojavio na mestu odakle je potekao poziv u pomoć. Pretvorio se u zadimljenu olupinu zajedno sa razaračem Tandua, Pritilnim brodom broj šesnaest, i još dva broda koja čak ni njeni bojni kompjuteri nisu stigli da identifikuju. Možda je jedan od njih bio preživeli brod Braće Noći, koji je vrebao skriven na jednom od Kitrupovih meseca.

U međuvremenu se, u svemiru, 'konačna' bitka sa Tanduima i njihovim saveznicima pretvorila u krvavi obračun. Soroi su i dalje imali mršavu prednost, ali preostali Tenanijci ostali su uz svoje saveznike Tandue.

Treba li da rizikuje još jedan obračun? Ako Tandui pobjede, to bi bilo strašno. Oni bi, ako zadobiju Moć, uništili mnoštvo divnih vrsta koje bi Soroi jednog dana mogli posedovati.

Ako dođe do izbora, pretpostavljala je da bi Tenanijci mogli ponovo da promene stranu.

"Strateško odeljenje!" obrecnula se.

"Majko flote?" Ratnik Paha joj se približio, ali zaustavio se van domašaja ruke. Oprezno ju je posmatrao.

Kad bih imala priliku, ugradila bih poštovanje tako duboko u gene Paha da ga ništa ne bi moglo iskoreniti.

Paha je nehotice ustuknuo kad je ispružila kandžu. "Vidi koje brodove možemo izdvojiti. Organizuj ih u malu eskadru. Ponovo ćemo istražiti planetu."

Paha je salutirao i brzo se vratio u svoje odeljenje. Krat se zavalila dublje u vletorski ležaj.

Potrebna nam je mala pauza, pomislila je. Možda će novi pohod do onog vulkana unervoziti Tenanijce, a Tandui bi mogli pomisliti da nešto znamo.

Naravno, podsetila se, možda i sami Tandui znaju nešto što mi ne znamo.

59. KRAIDAIKI

Izdaleka
Zovu
Divovi,
Duhovi OKEANA,
Levijatani

Kraidaiki počinja da razume - da, da, počinja -

Stara božanstva delom su maštarija, delom sećanje rase, delom duhovi... a delom nešto drugo... nešto što inženjer nikad ne bi dozvolio da mu uši čuju ili oči vide...

Izdaleka
Zovu
Levijatani...

Ne još. Ne još, ne. Kraidaiki još ima dužnost da izvrši, da, ima dužnost.

Nije više, nije više inženjer - ali Kraidaiki je i dalje svemirski putnik. Nije beskoristan, Kraidaiki će činiti što može, može činiti, može činiti da pomogne.

Može činiti da pomogne svojoj posadi, svom brodu...

60. DŽILIJAN

Želela je da protrlja oči, ali maska joj je smetala. Ostalo je još mnogo da se uradi.

Delfini su dolazili i odlazili, obrušavajući se kraj nje ma kuda da je išla po brodu i gotovo je obarajući u žurbi da ponesu izveštaj i odu dalje, prenoseći naređenja.

Nadam se da će Hikahi uskoro stići. Čini mi se da radim dobro, ali ipak nisam oficir svemirskog broda. Ona je obučena da upravlja posadom.

Hikahi čak i ne zna da je kapetan, pomislila je Džilijan. Ma koliko želela da se veza što pre osposobi, bilo bi mi strašno da joj saopštim tu vest.

Napisala je kratku poruku za Emersona D'Anita i poslednji kurir odjurio je prema mašinskim postrojenjima. Vataceti ju je pratio u korak kad se okrenula da otpliva prema glavnoj ustavi.

U velikoj prostoriji bile su dve grupice delfina, jedna kod prednjeg izlaznog ispusta, a druga oko velikog čamca.

Pramac brodića gotovo je dodirivao dužicu jednog od izlaznih ispusta. Krma mu se gubila ispod metalnog poklopca na drugoj strani ustave.

Kad veliki čamac ode, ovo mesto delovaće prilično prazno, pomislila je.

Delfini iz grupe pored izlaza opazili su je i ubrzali prema njoj. Jedan se naglo zaustavio pred njom i uspravio se u stavu mirno.

"Izviđači sssu spremni da pođu čim kažete, Džilijan."

"Hvala, Zaft. To će biti ubrzo. I dalje nema vesti od ekipe za popravku linije ili Kipirua?"

"Nema. Kurir koga ste posslali za Kipiruom uskoro bi trebalo da sstigne do olupine."

To je bilo zbunjujuće. Takata-Džim je ošteti vezu sa tenanijskim brodom, a sad je izgledalo nemoguće naći prekid. Ponovo je proklela potrebu da monofilamenti budu tako dobro sakriveni.

Po onom što su znali, možda je neka strašna nesreća zadesila grupu kod broda, baš na mestu kuda je nameravala da premesti

'Brazdač'.

Bar su detektori pokazivali da bitka u svemiru još traje, pomamna kao i uvek.

Ali šta zadržava Toma? Trebalo je da aktivira bombu sa porukom kad se Itiji pojave da ispituju njegovo ratno lukavstvo, a od lažnog poziva u pomoć ništa se nije desilo.

Kao vrhunac svega, prokleta Nis mašina htela je da govori sa njom. Nije uključila skriveni alarm u njenoj kancelariji kao znak da je nešto hitno, ali svaki put kad bi Džilijan koristila komunikator čula je slabo kucanje koje je pokazivalo napravinu želju za razgovorom.

To je bilo dovoljno da poželi da se zavuče u krevet i ostane tamo.

Iznenada je pored izlaza izbio metež. Zvučnik na zidu oglasio se kratkim, nemarnim zvukom trinarnog, a zatim dužim izveštajem na nesigurnom, previsokom engličkom.

Zaft se uzbuđeno okrenuo. "Kažu da..."

"Čula sam", klimnula je glavom. "Veza je popravljena. Čestitaj im u moje ime i neka dođu da se odmire nekoliko sati. Zamolite Heurka-pita da odmah stupi u kontakt sa Hikahi. Neka utvrdi situaciju i kaže joj da počinjemo sa pokretom broda u 21.00, osim ako se ona usprotivi. Uskoro ću joj se javiti."

"Razumem!" Zaft se okrenuo i odleteo.

Vataceti ju je posmatrao ćutke, očekujući.

"Dobro", rekla je, "hajde da ispratimo Takata-Džima i Meca. Jesi li se uverio da je posada istovarila sve što se nije nalazilo na sipsku i pregledala sve što su izgnanici uneli?"

"Jesssam. Nemaju čak ni signalni pištolj. Nemaju radio ni više goriva nego što je minimalno potrebno da bi stigli do ostrva.

Džilijan je i sama pre nekoliko sati pregledala čamac, dok su se Mec i Takata-Džim još pakovali. Preduzela je još nekoliko dodatnih mera opreza za koje niko nije znao.

"Ko ide sa njima?"

"Tri dobrovoljca, sve 'čudni' Stenosi. Sve mužjaci. Istražili smo ih od glave do repa. Čisssti su. Sad su u čamcu, spremni za polazak."

Džilijan je klimnula glavom. "Pa, ispalo na dobro ili loše, hajde da ih izbacimo pa da se bavimo drugim stvarima."

U sebi je već počela da isprobava šta će reći Hikahi.

61. HIKAH I SUEZI

"Zapamtite", rekla je Tišt i Sueziju, "radio mora ćutati po sssvaku cenu. I pokušajte da zadržite one blesave delfine u olupini da ne pojedu sssve zalihe za prva dva dana, dobro?"

Tišt je sklopila vilice da bi pokazala da se slaže, iako su joj oči bile pune neslaganja.

"Jesi li sigurna da nećeš jedno od nas sa sobom?" upitao je Suezi.

"Sigurna sam. Ako doživim nesreću, neću da još neko nastrada. Ako nađem preživele, trebaće mi svaki delić prostora. U svakom slučaju, skif u suštini ide sam. Ja sssamo treba da ga kontrolišem."

"Ne možeš se boriti vozeći", ukazao je Hanes.

"Ako budem vodila strelce, možda ću biti uvućena u borbu. Ovako ću morati da pobegnem. Ako je 'Brazdać' uništen ili zarobljen, moram biti sposobna da vratim skif ovamo, inaće ste vi propali."

Suezi se namrštio, ali morao je da se složi sa njenim mišljenjem. Bio joj je zahvalan što je ostala toliko dugo da bi oni koristili izvore energije na skifu za završetak izgradnje staništa unutar olupine.

Svi se brinemo za 'Brazdać' i kapetana, pomislio je, ali Hikahi mora da je na samrtnim mukama.

"Pa, dobro. Do viđenja i srećno, Hikahi. Neka te ćuvaju Sudba i Beskrajon."

"I ja vama želim isssto." Hikahi je nežno uhvatila Suezijevu desnicu meću zube, a zatim je učinila isto sa Tištinim grudnim perajem.

Tišt i Suezi izišli su kroz malu vazdušnu ustavu skifa i upravili saonice prema razjapljenom otvoru u potopljenom tuđinskom bojnom brodu.

Zaćulo se duboko brujanje kad su se uključili motori skifa. Zvuk se odbio prema njima od mamutske podvodne litice koja se nadnosila nad mesto gde se brod zaustavio.

Maleni brod polako je krenuo prema istoku, podešavajući brzinu za kretanje pod vodom. Hikahi je izabrala zaobilazni put koji ju je odvodio daleko napolje pre nego što zaokrene prema 'Brazdaćevom'

skrovištu. Zato neće biti u kontaktu sa njom bar dva dana, ali to je značilo i da niko neće moći da je locira i zaustavi ako je neprijatelj ležao u zasedi tamo gde je nekad bio 'Bazdač'.

Gledali su dok brod nije nestao u tami. Suezi je još dugo osluškivao šum koji je ostajao za njim. Tišt je polako pokretala vilice tamo-amo, takođe prateći zvuk koji je slabio.

Dva sata kasnije, dok je Hanes koristio prvu priliku za dremanje u svojoj novoj suvoj kabini, priručni kominikator pored ležaja iznenada je zazviždao.

Samo bez novih loših vesti. Uzdahnuo je.

Dodirnuo je komunikator, ležeći u tami, sa jednom rukom prebačenom preko očiju. "Šta je?"

Bio je to Srećni Ka, mladi elektroničar i pomoćni pilot. Glas mu je kipteo od uzbuđenja. "Tišt kaže da odmah dođete ovamo! Brod!"

Suezi se podigao na lakat.

"Brazdač"?

"Jesste! Veza je upravo uspostavljena! Hoće da smesta govore sa Hikahi!"

Sva snaga iščilela je iz Suezijevih ruku. Skljokao se na ležaj. Oh, kakav dan! Ona je dosad izašla van dometa sonara!

U ovakvim prilikama poželim da onako tečno ćeretam delfinski kao Tom Orli. Možda bih na trinarnom mogao da izrazim dovoljno ironično i vulgarno ono što mislim o ustrojstvu svemira.

62. IZGNANICI

Dugački čamac glatko je skliznuo kroz izlaz u sumračno plavetnilo Kitrupovog okeana.

"Krenuo si na pogrešnu stranu", rekao je Ignacio Mec kad se dužica sklopila za njima. Umesto da okrene ka istoku, čamac se spiralno podizao uvis.

"Samo malo skretanje, doktore Mec", umirivao ga je Takata-Džim. "Snika-Džo, kaži 'Brazdaču' da podešavam kurs."

Delfin na kopilotskom mestu počeo je da zviždi svom kolegi na brodu. Sonarni zvučnik ljutito je uzvratio. I 'Brazdač' je primetio promenu kursa.

Mecovo sedište bilo je iznad i iza Takata-Džimovog. Voda mu je dopirala do pojasa. "Šta to radiš", upitao je.

"Samo ssse privikavam na kontrole..."

"Pa, pazi malo! Uputio si se pravo prema detektorskim plutačama!"

Mec je posmatrao, začuđen, kako ubrzavaju prema grupi delfina koji su demontirali opremu za osluškivanje. Radnici su im se razleteli sa puta, piskavo proklinjući, kad je čamac udario u jednu plutaču. Komadići metala začegrtali su duž krme i potonuli u tamu.

Takata-Džimu to kao da nije bilo važno. Okrenuo je mali brod i usmerio ga prema istoku umerenom brzinom, prema njihovom ostrvskom odredištu.

Ponovo se oglasio sonarni zvučnik. Doktor Mec je pocrveneo. Dobri delfini ne bi smeli da koriste takve reči!

"Reci im da je bilo ssslučajno", naredio je Takata-Džim svom kopilotu. "Sad smo uspostavili punu kontrolu. Nastavljamo pod vodom prema ossstrvu, kao što je naređeno."

Veliki čamac zaronio je u uski kanjon, napuštajući jasno osvetljenu podmorsku dolinu i 'Brazdač' iza sebe.

"Slučajno, muda mog kosmatog ujka Freda!"

Reči su bile praćene kreštavim smehom iz pozadine kontrolne prostorije. "Znate, pretpostavljao sam da nećete otići, a da ne uništite dokazni materijal, Takata-Džime."

Doktor Mec se borio sa svojim pojasom da bi se okrenuo. Zapanjeno se upiljio u... "Čarls Dart! Šta ćeš ti ovde?"

Sklopčan na polici metalnog ormara - čija su vrata sad bila otvorena - šimpanza u svemirskom odelu uzvratio mu je osmeh. "Pa, uvežbavam malo inicijativu, doktore Mec! Voleo bih da se uverite i napravite belešku o tome. Želim da mi se oda priznanje za ovo. "Ponovo se vrištavo nasmejao, a zvučnik u odelu to je pojačao.

Takata-Džim se okrenuo sa svog mesta da bi za trenutak pogledao šimpanzu. Frknuo je i vratio se upravljanju.

Čarli je prikupljao hrabrost da sklizne iz ormara u vodu, mada se u odelu nije mogao pokvasiti. Zaronio je u tečnost do ivice kacige.

"Ali, kako..." zaustio je Mec da upita.

Čarli je izvukao veliku, tešku, vodootpornu vreću iz ormara i doteglio je do ljudskog sedišta pored Meca. "Koristio sam dedukciju", rekao je dok se smeštao. "Shvatio sam da će Džilijanini momci paziti samo na ponašanje nekoliko mrzovoljnih Stenosa. Pa, pomislio sam, zašto ne bih ušao u čamac putem koji im ne bi ni palo na pamet da čuvaju?"

Mecove oči su se raširile. "Rukavac! Uvukao si se u jedan od zapečaćenih kanala za održavanje koje su graditelji koristili na Zemlji i stigao da prilaznih ploča na čamcu, tamo kod pomoćnih motora..."

"Baš tako!" Čarli je sijao dok je vezivao pojas.

"Verovatno si morao da ukloniš neke ploče na početku rukavca, koristeći odvrtlač. Nijedan delfin ne bi to uspeo u zatvorenom prostoru, pa niko nije ni pomislio na to."

"Ne, nije."

Mec je pogledao Čarlija od glave do pete. "Prošao si prilično blizu motora. Jesi li se skuvao?"

"Hmmm. Rad-metar u odelu kaže da još nisam reš", podrugnuo se Čarli, duvajući u vrhove prstiju.

Mec se iscerio. "Zaista treba da zabeležim ovo retko ispoljavanje pronicljivosti, doktore Dart! Dobro nam došao. Ja ću ionako biti suviše zauzet nadgledajući Kikvije da bih se dobro starao o tvom robotu. Sad to možeš učiniti lično."

Dart je spremno klimnuo glavom. "Zato sam tu."

"Odlično. Možda bismo mogli da odigramo koju partiju šaha."

"Vrlo rado."

Zavalili su se u sedišta i posmatrali kako kraj njih prolaze okeanski grebeni. Svakih nekoliko minuta bi se pogledali i prsnuli u smeh. Stenosi su ćutali.

"Šta je u vreći?" Mec je pokazao veliki paket u Dartovom krilu.

Čarli je slegnuo ramenima. "Lična imovina, instrumenti. Samo osnovne, najminimalnije, gotovo spartanske potrepštine."

Mec je klimnuo glavom i ponovo se zavalio. Zaista je bilo lepo što će imati šimpanzu za saputnika. Delfini su prijatan narod, naravno, ali stariji štićenici Čovečanstva oduvek su važili za bolje sagovornike. Uz to, delfini nisu igrali šah vredan pomena.

Tek sat kasnije Mec se prisetio prvih Čarlijevih reči kojima je objavio svoje prisustvo. Šta je šimpanza mislio kad je optužio Takata-Džima da je 'uništio dokaz'? To je bila vrlo neobična formulacija.

Uputio je pitanje Dartu. "Pitajte poručnika", predložio je Čarli. "On kao da je znao na šta mislim. Inače nismo u nekim toplim odnosima", progundao je.

Mec je ozbiljno klimnuo glavom. "I hoću, pitaću ga. Čim se smestimo na ostrvu, svakako ću to učiniti."

63. TOM ORLI

U prepletenim senkama ispod biljnog pokrivača, oprezno je napredovao od jedne rupe za disanje do druge. Maska mu je pomagala da duže izdrži sa jednim udisajem, naročito kad se približio ostrvu i morao da traži otvor uz obalu.

Tom je konačno ispuzao na kopno baš kad je narandžasto sunce Kitsemeni skliznulo iza gustih oblaka na zapadu. Dugi Kitrupov dan potrajaće još malo, ali propustio je direktnu toplotu sunčevih zraka. Drhtao je od isparavanja sa kože dok se provlačio kroz pukotinu u korovu i pentrao uz kamenitu obalu. Na kolenima i laktovima ispeo se na uzvišenje nekoliko metara nad morem i sa mukom seo na grubi bazalt. Tek tada je povukao masku za disanje na vrat.

Ostrvo kao da se lagano njihalo, nalik na plutani zapušač u moru. Trebaće mu malo vremena da se navikne na čvrsto tle - taman toliko, shvatio je sa ironijom, da obavi ono zbog čega je došao i ponovo se vrati u vodu.

Skinuo je hrpe zelene sluzi sa ramena i uzdrhtao dok je vlaga polako isparavala.

Glad. Da, i ona je bila tu.

Glad mu je konačno odvratila misli od vlage i hladnoće. Pomislio je da uzme svoju poslednju hranljivu ploču, ali odlučio je da to može i da sačeka. To je bilo sve što je imao za jelo u krugu od hiljadu kilometara, ako ne računa ono što bi mogao naći u tuđinskoj olupini.

Dim se i dalje uzdizao sa mesta gde se slupao mali itijevski izviđač, tačno iza prevoja planine. Tanka perjanica penjala se i stapala u visini sa čađavim isparenjima vulkanskog kratera. Tom je povremeno čuo gundanje same planine.

Dobro, pokret.

Sastavio je stopala i odgurnuo se od zemlje

Svet oko njega nesigurno se njihao. Ipak, bio je prijatno iznenađen što je uspeo da se uspravi bez mnogo problema.

Možda je Džil u pravu, pomislio je. Možda zaista posedujem rezerve kojih nikad nisam bio svestan.

Okrenuo se udesno, zakoračio i gotovo se sapleo. Povratio je

ravnotežu i počeo da posrće preko kamenite padine, zahvalan svojim plivačkim rukavicama kad je trebalo puzati preko oštrog stenja, nazupčenog kao odlomci kремена. Korak po korak, približavao se mestu odakle je poticao dim.

Kad je stigao na mali prevoj, otvorio mu se pogled na olupinu.

Izviđački brod razbio se na tri dela. Krma je bila potopljena, a samo je otkinuti deo virio između ugljenisanih izdanaka u plićaku. Tom je proverio merač radijacije na ivici maske. Mogao je ostati ovde i nekoliko dana ako bude trebalo.

Prednja polovina olupine raspukla se uzduž i sadržaj kabine se rasuo po kamenitoj obali. Otrgnuti svežnjevi tankih žica pomaljali su se nad metalnim krhotinama koje su bile iskrivljene i raskinute kao karamele.

Pomislio je da izvuče oružje, ali je zaključio da je bolje imati obe ruke slobodne u slučaju da padne.

Izgleda dovoljno lako, pomislio je. Treba da siđem dole i pregledam prokletu stvar. Korak po korak.

Pažljivo se spustio niz kosinu, uspevši da ne slomi vrat.

Nije baš mnogo ostalo.

Tom je razgledao rasejane deliće, prepoznajući pojedine naprave. No, ništa mu nije govorilo ono što je hteo da sazna.

I nije bilo hrane.

Svuda unaokolo ležali su komadi savijenog metala. Tom se približio jednom koji je izgledao kao da se ohladio i pokušao da ga podigne. Bio je suviše težak da bi ga pomerio više od nekoliko centimetara pre nego što je morao da ga ispusti.

Za trenutak je dahtao sa rukama na kolenima.

Malo dalje stajala je velika gomila drveta. Otgacao je do nje i izvukao nekoliko debljih delova osušenog korova. Bili su čvrsti, ali suviše elastični da bi poslužili kao poluge.

Zamišljeno je počeo čekinje na bradi. Pogledao je more, prekriveno sve do obzorja bezvrednim, sluzavim biljem. Na kraju je počeo da sakuplja osušene komade u dve gomile.

Kad se smračilo, sedeo je pored vatre, uplićući deblja stabla korova u grube konopce, pomalo nalik na teniske reketе zbog petlji

na jednom kraju. Nije bio siguran da će poslužiti za ono što je želeo, ali sutra će videti.

Tiho je pevao na trinarnom da ne bi mislio na glad. Zviždao je dečiju melodiju koja je tiho odjekivala sa obližnje uzvišice.

* Vatra i ruke?

Vatra i ruke!

* Koristi ih, koristi

da uštediš muke!

* Snovi i pesme?

Snovi i pesme!

* Koristi ih, koristi,

Čini i što se ne sme! *

Naglo je prestao i nagnuo glavu. Za časak je sedeo u tišini, a onda je brzo izvukao pištolj sa iglama iz futrole.

Je li čuo zvuk? Ili mu se samo učinilo?

Tiho se sklonio iz kruga svetlosti i zgurio se u senci. Gledao je u tamu i, kao delfin, pokušavao da čuje oblik stvari. Pognut, od senke do senke, polako je napravio krug preko obale posute olupinama.

"Barkeemkleph Annatan P'Klenno. V'hoominph?"

Tom se bacio iza ljuštore broda i okrenu se. Disao je otvorenih usta, da bi bio tiši, i slušao.

"V'hoomin Kent'thoon ph?"

Glas je odjekivao kao da potiče iz metalne šupljine... možda ispod jednog od većih komada metala? Preživeli? Ko bi to pomislio?

Oglasio se. "Birkech'kleph. V'human ides'k. V'Thennan'kleph ph?"

Čekao je. kad je glas iz tame odgovorio, ustao je i potrčao.

"Idatess. V'Thennan'kleph..."

Ponovo je skočio i našao se iza novog metalnog komada. Puzao je na sve četiri da bi pregledao pregradne zidove.

Uperio je oružje pravo u oči krupnog, gmizavačkog lica, na manje od metra udaljenosti. Lice se iskrivilo pod mutnom svetlošću zvezda.

Samo je jedanput ranije sreo Tenanijce, a proučavao ih je jedne nedelje u školi na Katrenlinu. Ovo biće bilo je napola zgnječeno pod teškom, izvijenom metalnom pločom. Tom je po njegovom licu

pretpostavljao da je u agoniji. Ruke i leđa izviđača bili su slomljeni pod delom oklopa broda.

"V'hoomin T'barrchit pa..."

Tom se prilagodio njegovom dijalektu. Tenanijci su koristili verziju Galaktinskog Šestog.

"...ne bih te ubio, čoveče, čak i da sam imao razlog. Samo želim da te ubedim da govoriš sa mnom i malo me rasonodiš."

Tom je vratio pištolj sa iglama u futrolu i prišao da sedne prekrštenih nogu pred pilota. Bila je osnovna učtivost saslušati ovo biće - i biti spreman da mu prekratiš muke ako bude zatražilo tu uslugu.

"Žalim što nisam u stanju da ti pomognem", rekao je na Galaktinskom Šestom. "Iako si neprijatelj, nikada nisam spadao među one koji su Tenanijce nazivali đavoljim bićima."

Stvorenje je opet iskrivilo lice. Kresta mu je povremeno udarala o metalni krov i uvek bi to izazvalo trzanje.

"Ni mi ne smatramo hooman'vlech beznadežno izgubljenim, mada ste jogunasti, divlji i nedostaje vam poštovanje."

Tom se naklonio, prihvatajući to kao kompliment.

"Spreman sam da izvršim okončavanje ako budeš želeo", ponudio je.

"Ljubazan si, ali to nije naš način. Čekaću dok mi bol ne nadjača život. Veliki Duhovi smatraće me hrabrim."

Tom je oborio pogled. "Svakako će te smatrati."

Tenanijac je isprekidano disao, sklopljenih očiju. Tomova ruka se spustila do pojasa i dotakla ispupčenje bombe sa porukom. Da li na 'Brazdaču' i dalje čekaju, pitao se. Šta će Kraidaiki odlučiti da učini ako ne primi poruku od mene?

Moram saznati šta se dešava u bici nad Kitrupom.

"Radi razgovora i rasonode", ponudio je, "hoćemo li razmeniti pitanja?"

Tenanijac je otvorio oči. Kao da je u njima bio nagoveštaj zahvalnosti. "Lepo. Lepa ideja. Kao stariji, ja počinjem. Postavljaću jednostavna pitanja da te ne bih mučio."

Tom je slegnuo ramenima. Imamo Biblioteku skoro tri stotine godina. Imali smo šest hiljada godina zamršene civilizacije. Ipak, i

dalje niko ne veruje da su ljudi išta više od neukih divljaka.

"Zašto niste pobjegli sa Morgrana u neko sigurnije utočište?" upitao je izviđač. "Zemlja ne može da vas zaštiti, ne mogu čak ni oni nitkovski Timbrimi koji su vas zaveli na put zla. Abdikatori su snažni. Mogli ste biti zaštićeni da ste nam prišli. Zašto niste došli kod nas?"

Kako je to jednostavno zvučalo! Da je bar zaista tako. Da je zaista postojao istinski moćan savez kome se moglo prići i koji ne bi zauzvrat tražio više nego što su 'Brazdačeva' posada i Zemlja mogli da daju. Kako reći Tenanijcu da su njegovi Abdikatori jedva malo manje neprihvatljivi od većine ostalih fanatika?

"Naša je politika da se nikad ne predamo onima koji nas mogu ugroziti", rekao je. "Nikad. Naša istorija pokazala je vrednosti te tradicije, a ona je veća nego što mogu zamisliti oni koji su odgajeni na Biblioteci. Naše otkriće može biti predato samo Galaktinskim institutima, i to samo od strane vođa Zemaljskog veća."

Na pomen 'Brazdačevog' otkrića, Tenanijčevo lice pokazalo je nedvosmisleno zanimanje. Ali čekao je na svoj red, prepustivši Tomu da postavi sledeće pitanje.

"Odnose li Tenanijci pobjedu na orbitu?" upitao je Tom zabrinuto. "Video sam Tandue. Ko prevladava na nebu?"

Vazduh je zviždao kroz pilotove otvore za disanje. "Veličanstveni su malaksali. Ubice-Tandui napreduju, baš kao i paganski Soroi. Mi napadamo gde možemo, ali veličanstveni su malaksali. Jeretici će osvojiti plen."

To je bilo prilično netaktilno izražavanje, pošto je jedan 'plen' sedeo pred njim. Tom je tiho opsovao. Šta da učini? Neki Tenanijci su preživeli, ali može li reći Kraidaijiju da krene i poleti samo na osnovu toga? Treba li da pokušaju lukavstvo koje bi im, čak i ako uspe, donelo samo saveznike suviše slabe da bi bili korisni?

Tenanijac je isprekidano disao.

Iako nije bio red na njega, Tom je postavio sledeće pitanje.

"Je li ti hladno? Premestiću moju vatru ovamo. Imam i neke poslove koje treba da obavim dok razgovaramo. Oprosti mlađem pokrovitelju ako te je uvredio."

Tenanijac ga je pogledao skerletnim, mačijim očima. "Učtivo rečeno. Kazano nam je da ste vi, ljudi, neuglađeni. Možda ste zaista

pomalo neuki, iako dobronamerni..."

Izviđač je krkljao i izbacivao pesak iz proreza za disanje dok je Tom žurno premeštao logor. Kad ga je osvetlila nemirna vatra, Tenanijac je uzdahnuo. "Suđeno je da me, zarobljenog na samrti na primitivnom svetu, zagreju veštine jednog samoniklog. Zamoliću te da ispričaš jednom umirućem biću o vašem otkriću. Nikakve tajne, samo priču... priču o čaroliji velikog Povratka..."

Tom je pribrao sećanje od kojih su ga još podilazili žmarci.

"Zamisli brodove", počeo je. "Zamisli zvezdane brodove - drevne, izbušene, velike kao mesec..."

Kad se probudio pored još toplih ugaraka vatre, tek je svitalo i duž plaže su ležale dugačke, mutne senke.

Tom se osećao mnogo bolje. Stomak kao da mu se privikao na post, a spavanje mu je koristilo. I dalje je bio slab, ali osećao se sposoban da krene prema sledećem odredištu.

Ustao je, stresao sa sebe raznobojni pesak i pogledao na sever. Da, plutajuća olupina još je bila tamo. Nada na vidiku.

Levo od njega, pod masivnim pregradnim zidom, tenanijski izviđač tiho je disao, polako umirući. Zaspao je slušajući Tomovu priču o Napuštenoj floti, o sjajnim, divovskim brodovima i tajanstvenim simbolima na njihovim bokovima. Tom je sumnjao da će se biće ikad više probuditi.

Već je hteo da se okrene i uzme cipele koje je ispleo prethodne noći, a onda se namrštiio i nadneo ruku nad oči gledajući obzorje na istoku.

Da je bar spasao dvogled!

Zažmirio je i konačno razabrao niz senki kako se polako kreću prema sve svetlijem nebu: više dugonogih prilika i jedna manja, zdepasta. Kolona je polako išla prema severu.

Tom je uzdrhtao. Uputili su se prema ljusci jajaste olupine. Ako ne bude bio brz, odseći će ga od jedine prilike za opstanak.

A već je znao da su to Tandui.

Šesti deo: RASIPANJE

"Pitanje je može li Levijatan dugo podnositi toliku poteru i tako nemilosrdno pustošenje... i poslednji kit, kao poslednji čovek, ispuši svoju poslednju lulu, a zatim i sam nestane i poslednjem dimu."

Melvil

64. KRAIDAIKI I SAHOT

Kraidaikii je piljio u holo-ekran, usredsređujući se. Bilo je lakše govoriti nego slušati. Mogao je da prizove reči, po jednu ili dve , i polako ih izgovori, nižući ih kao ogrlicu.

"...nervni pojačivač... popravili... Džilijan i Makani... ali... ali govor je... još... još..."

"Još otežan", klimnuo je Sahotov lik. "Možeš li sad da koristiš oruđa?"

Kraidaiki se usredsredio na jednostavno pitanje. Možeš-li-da-koristiš... Svaka reč bila je jasna, sa očitim značenjem. Ali u nizu nisu ništa značile. Bilo je to izluđujuće!

Sahot je prešao na trinarni.

* Oruđa?

Lopte

Brodovi -

* Imaš li?

Svoje

Veštine - *

Kraidaiki je klimnuo glavom. Ovako je bilo mnogo bolje, mada mu je čak i trinarni zvučao kao strani jezik, pomalo zapetljano.

* Pauk hodači, hodači, hodači

* Holo gledači, gledači, gledači

Moje su igračke, moje su - *

Kraidaiki je oborio pogled. Znao je da je u jednostavnoj frazi bilo prizvuka primalnog, u ponavljanju i visokim tonovima. Bilo je ponižavajuće i dalje imati aktivan, sposoban um i znati da za spoljni svet zvučiš zaostalo.

Istovremeno se pitao hoće li Sahot uočiti tragove jezika iz njegovih snova - glasove starih bogova.

Dok je slušao kapetana, Sahot je osjetio olakšanje. Prvi razgovor

dobro je počeo, ali pred kraj je Kraidaikijeva pažnja počela da popušta, naročito kad je Sahot stao da mu zadaje nizove lingvinstičkih testova.

Sada, posle poslednje operacije koju je izvela Makani, bio je mnogo usredsređeniji.

Odlučio je da testira Kraidaikijevu sposobnost slušanja, pričajući mu o svom otkriću. Pažljivo i polako objasnio je na trinarnom sve što je znao o 'pevanju' koje je čuo dok je bio povezan sa robotom u iskopini svrdlastog drveta.

Kraidaiki je neko vreme izgledao zbunjeno dok se usredsređivao na Sahotovo lagano, pojednostavljeno objašnjenje, a onda kao da je razmeo. Zapravo, po njegovom izrazu bi se reklo da smatra kako je najprirodnija stvar na svetu da planeta peva.

"Veži... veži me... molim t-te... ja... ću... slušati... slušati..."

Sahot je zadovoljno sklopio vilice u znak saglasnosti. Kraidaikijevi centri za govor su sprženi, pa on neće moći ništa drugo da razabere do statičke smetnje. Sahotu su bili potrebni i pažljiva obuka i dugo iskustvo da bi mogao da prati napev. Osim onog jednog puta kad su glasovi iz dubine povikali u očitom besu, zvuci su bili gotovo bezoblični.

Opet je uzdrhtao kada se setio onog jednog trenutka jasnoće.

"Važi, Kraidaiki", rekao je, dok ga je povezivao. "Slušaj pažljivo!"

Kraidaikijeve oči su se pritvorile u usredsređenost dok je šum pucketao i krckao preko linije.

65. DŽILIJAN

"Triput prokleta! Ne možemo odlagati pokret, čekajući na nju. Hikahi će možda biti potrebna dva dana da napravi krug skifom. Hoću da do tada već bezbedno smestim 'Brazdač' u 'Morskog konja'."

Suezijev lik slegnuo je ramenima. "Pa, ostavi joj poruku."

Džilijan je protrljala oči. "Tako ću i uraditi. Ostavićemo monofilament na 'Brazdačevom' trenutnom položaju i vući ćemo novu vezu, tako da ostanemo u dodiru sa grupom na ostrvu. Na mestu povezivanja zakačiću poruku o tome kuda smo otišli."

"A šta je sa Tošiom i Deni?"

Džilijan je slegnula ramenima. "Mislila sam da pošaljem skif po njih i Sahota... i možda po Toma. Ali, kako sada stvari stoje, biće najbolje da se Deni i Sahot upute saonicama prema tebi. Grozno mi je zbog toga. Opasno je, a Tošio treba da ostane tamo i nadgleda Takata-Džima sve dok ne budemo spremni za polazak."

Nije pomenula drugi razlog zbog koga je htela da Tošio ostane tamo što duže. Oboje su znali da će se Tom Orli, ako krene natrag jedrilicom, vratiti na ostrvo. Neko bi trebalo da ga dočeka.

"Hoćemo li zaista ostaviti Meca i Takata-Džima?" Suezi je izgledao zgranuto.

"I Čarlija Darta, očito. On se dokopao velikog čamca. Nadaju se da će moći da krenu kući kada nas Galaktinci raznesu. Zasad su možda u pravu. U svakom slučaju, konačnu odluku doneće Hikahi kad se konačno pojavi i sazna da je komandant."

Džilijan je odmahнула glavom. "Sudba je očito skrenula sa puta da bi nam zapetljala život, zar ne, Hanese?"

Postariji inženjer se nasmešio. "Sreća je oduvek bila prevrtljiva. Zato je i ženskog roda."

"Hmf!" No, Džilijan nije imala snage da ga zaista popreko pogleda. Na stolu pored holo-ekrana žmirkalo je jedno svetlo.

"To je to, Hanese. Mašinska postrojenja su spremna. Moram da idem. Krećemo na put."

"Srećno, Džilijan." Suezi je podigao prste uobličene u slovo 'O' i

prekinuo vezu.

Džilijan je okrenula prekidač koji ju je povezao sa ostrvom. "Sahote, govori Džilijan. Izvini što se ubacujem, ali, molim te, reci kapetanu da smo spremni za pokret." Bila je stvar učtivosti obavestiti Kraidaikija. 'Brazdač' je doskora bio njegov.

"Dobro, Džilijan". Začuo se niz visokih, ponovljenih zvižduka na vrlo primalnolikom trinarnom. Većina ih je bila van Džilijaninog genetski poboljšanog sluha.

"Kapetan bi želeo da iziđe i posssmatra", rekao je Sahot. "Obećava da neće sssmetati."

Džilijan nije videla neki ozbiljan razlog da odbije. "Dobro. Ali reci mu da prvo vidi sa Vatacetijem, da koristi saonice i da se čuva! Nećemo moći da odvojimo nekoga da ga traži ako odluta!"

Ponovo se začulo niz zvižduka koje je Džilijan jedva mogla da prati. Kraidaiki je znao da je razumeo.

"E, da, Sahote", dodala je Džilijan. "Molim te, reci Tošiju da mi se javi čim stigne veliki čamac."

"Dobro!"

Džilijan je prekinula vezu i ustala da se obuče. Bilo je tako mnogo stvari koje je morala da radi istovremeno!

Pitam se, jesam li pravilno postupila kad sam pustila da se Čarli Dart provuče, pomislila je. Ako se on ili Takata-Džim ne budu ponašali onako kako očekujem, šta ću da radim?

Maleno svetlo na uglu stola uporno je sijalo. Nis mašina i dalje je htela da razgovara sa njom. Svetlo nije bleskalo u znak hitnosti. Džilijan je odlučila da ga zanemari dok je žurila napolje da nadgleda pokret.

66. AKI

Mišići su ga boleli dok je polako plivao iz useka u kome se odmarao do zore.

Nekoliko puta duboko je uzdahnuo i zaronio, rasterujući jato blistavih, ribolikih stvorenja kroz mlazeve jutarnje svetlosti. Bez razmišljanja je jurnuo kroz jato i zgrabio veliku ribu, uživajući u njenom grčevitom otimanju između njegovih vilica. No, metalni ukus bio je gorak. Odbacio je stvorenje i otpljunuo.

Crveni oblaci bacali su ružičast odsjaj preko istoka kad je ponovo izbio na površinu. Glad mu je izazvala krčanje u složenim želucima. Pitao se da li je zvuk dovoljno glasan da bi ga njegov progonilac čuo.

Nije pravedno. Kad me K'ta-Džon nađe, on će imati šta da jede!

Aki se pribrao. Kakva nastrana pomisao! "Gubiš se, mali. K'ta-Džon nije kanibal. On je... on je..."

Šta je on? Aki se prisetio poslednjeg napora, juče predveče, kad je nekako dospeo do lanca metalnih brda na svega nekoliko metara ispred svog progonitelja. Jurnjava kroz malecka ostrva pretvorila se u zbrku mehurića, talasa i lovačkih poklika. Prošli su sati dok nije našao skrovište i iz njega slušao sonarni stakato koji je pokazivao da K'ta-Džon nije daleko.

Od pomisli na podoficira Aki se stresao. Kakvo je to stvorenje? Nije bila u pitanju samo bezrazložnost potere na život i smrt; bilo je još nečeg u načinu na koji je K'ta-Džon lovio. Džinovi sonarni mlazevi sadržavali su nešto toliko zlonamerno da je Aki svaki put poželeo da se sklopča.

Naravno, genetski dodaci Stenosa mogli su doprineti njegovoj veličini i razdražljivosti, ali u K'ta-Džonu bilo je još nečeg. U podoficirovom genetskom spoju moralo je biti nečeg drugačijeg. Nečeg zastrašujućeg. Nečeg sa čim se Aki, odrastao na Kalafiji, nikad ranije nije sreo.

Aki je doplivao do ivice koralnog brda i promolio vrh njuške iza severnog ruba. Čuli su se samo prirodni zvukovi Kitrupovog mora.

Poskočio je na rep i pogledao oko sebe. Da pođe na zapad ili sever? Kod Hikahi ili Tošija?

Bolje na sever. Ovaj lanac brda možda se pruža sve do onog na kome je postavljen logor. Može mu poslužiti kao zaklon.

Požurio je preko prostora od četvrt milje do sledećeg ostrva i pažljivo oslušnuo. Nije bilo promene. Malo lakše dišući, prešao je sledeći kanal, pa još jedan, plivajući kratkim zamasima, osluškujući i nastavljajući oprezno putovanje.

Jedanput je začuo neobičan, složen zvuk zdesna. Ležao je nepokretno dok nije shvatio da to ne može biti K'ta-Džon. Polako je skrenuo da bi bacio pogled.

Bila je to podvodna kolona loptastih bića, sa raširenim mehurovima i jasno plavim licima. Nosili su gruba oruđa i mreže pune plena koji se otimao. Osim nekoliko holo-slika koje su Deni Sadmen i Sahot poslali na brod, ovo je bio Akijev prvi susret sa domorocima Kitrupa, Kikvijima. Posmatrao je, zadivljen, a zatim je zaplivaao prema njima. Mislio je da je još daleko, južno od Tošija, ali ako je ovo ista grupa...

Čim su ga videli, lovci su panično zacičali. Bacili su mreže i uzverali su se na najbliže ostrvo uz izdanke koji su visili sa obale. Aki je shvatio da se sigurno sreo sa drugim plemenom, koje nikad ranije nije videlo delfine.

Ipak, to što ih je sreo značilo je nešto. Posmatrao je poslednjeg kako nestaje sa vidika, a zatim se ponovo uputio prema severu.

No, kad je prošao severnu obalu sledećeg brda, preko njega je prešao mlaz sonara.

Aki se trgao. Kako? Je li i K'ta-Džon sledio njegovu logiku o ostrvskom lancu? Ili mu je neki demonski nagon rekao gde da traži svoj plen?

Jezivi signal ponovo je prešao preko njega. Preko noći se još više izmenio i pretvorio se u prodoran, opsednuti doziv od koga su Akija podišli žmarci.

Uzvik je ponovo zabrujao, iz veće blizine, i Aki je znao da se ne može sakriti. Taj zvuk će ga pronalaziti u svakom useku i naprslini sve dok ga ne obuzme panika. Morao se izvući odavde dok je još u stanju da se kontroliše!

67. KIPIRU

Borba je počela u tami pred svitanje.

Pre nekoliko sati Kipiru je shatio da saonice njegovog progonitelja ne pokazuju nameru da otkazu. Motor je urlikao, ali nije hteo da se pokvari. Kipiru je obuzdao svoj motor da bi sprečio dalje pregrevanje, ali bilo je prekasno. Uskoro je začuo zavijanje torpeda upravljenog na njega. Naglo je skrenuo ulevo i naniže, odbacujući balast da bi na tragu ostavio oblak bučnih mehurića.

Torpedo je prošišao pored njega i nestao u tami. Umногоstručeni krik razočaranja i negodovanja odjeknu je među usecima i podvodnim brdima. Kipiru se privikao da sluša svog progonitelja kako sipa gadosti na primalnom.

Gotovo je dosegao niz metalnih brda iza kojih su dva plivajuća delfina nestala pre nekoliko sati. Kad je prišao bliže, Kipiru je osluškivao, očekujući udaljene lovačke poklike, i stresao se od strašne primisli u koju još nije mogao da poveruje. Počeo je da strepi za Akija.

Sad je Kipiru imao svojih briga. Poželeo je Akiju sreću da izdrži dok se on ne otarasi idiota iza sebe.

Iznad glave mu je postajalo sve svetlije. Kipiru je uspravio saonice iza neravnog grebena, utišao motor i stao da čeka.

Moki je opsovao kad mali torpedo nije eksplodirao.

Zubi, zubi su - su -

Bolji, bolji od - od -

Ovog!

Njihao je vilicama levo-desno. Zanemario je senzore na saonicama, upravljajući samo na osnovu navike.

Gde je taj pametnjaković? Neka iziđe, pa da završi sa njim!

Moki je bio umoran, mrzovoljan i neizrecivo se dosađivao. Nikad nije ni pomislio na to da je toliko zamorno biti Veliki Mužjak. Želeo je da mu se vrati vrela, gotovo orgazmička srdžba. Pokušao je da ponovo dozove ključanje krvi, ali i dalje je razmišljao o ubijanju ribe,

a ne delfina.

Kad bi mogao da dostigne divljaštvo koje je čuo u K'ta-Džonovom lovačkom pokliku! Moki više nije mrzeo strašnog podoficira. Počeo je da razmišlja o divu kao o duhovnom biću, čistoj prirodi zla. On bi ubio ovog pametnjakovića Tursiopsa i odneo njegovu glavu K'ta-Džonu kao dokaz svoje apostolske privrženosti. Tada bi i sam postao stihija, pretnja pred kojom se niko ne bi uzjogunio.

Moki je napravio krug saonicama, držeći se uz morsko dno i koristeći se zvučnim senkama. Tursiops je zaokrenuo ulevo velikom brzinom. Okret je morao biti širi od Mokijevog, tako da mu je ostajalo samo da krene u lov pod odgovarajućim uglom.

Moki je bio na stražarskoj dužnosti kad je sve ovo počelo, pa je na saonicama imao torpeda. Bio je siguran da ih pametnjaković nema. Zazviždao je, željno iščekujući kraj jednolične potere.

Zvuk! Okrenuo se tako brzo da je nosom udario u zid vazdušne komore. Pokrenuo je saonice, pripremajući novi torpedo. Ovim će dokrajčiti svog neprijatelja.

Strma padina otvorila se u široki, podvodni kanjon. Moki je iskoristio balast i spustio se, držeći se zida. Usporio je i zaustavio se.

Minuti su prolazili dok je prigušeni zvuk motora sleva postajao sve glasniji. Pridolazeće saonice držale su se ivice grebena, ali na većoj dubini.

Odjednom su se stvorile ispod njega! Moki je rešio da ne puca odmah. Bilo bi suviše lako! Neka pametnjaković čuje smrt kako se iznenada sručuje na njega sa leđa, suviše blizu da bi joj izmakao. Neka se grči u panici pre nego što mu Mokijev torpedo raznese telo u komadiće!

Saonice su zatutnjale i bacile se u poteru. Njegova žrtva se ne može okrenuti na vreme! Moki je likovao.

Vođa čopora sam! Sam!

Veliki Mužjak...

Naglo je prekinuo napev. Zašto pametnjaković ne beži?

Do tada se potpuno pouzdao u zvuk. Tek sad je uperio pogled u buduću žrtvu.

Druge saonice bile su prazne! Plovile su polako, bez upravljanja.
Ali gde je onda...?

* Lovačke uši
Čine mušjaka -
* A oči
I mozak
Čine pilota - *

Glas je dopirao iznad njega! Moki je uzviknuo, pokušavajući da istovremeno okrene saonice i ispali torpedo. Motori su očajnički urliknuli i zamrli. Nervna veza mu je otkazala skoro istog časa kad je ugledao glatkog, sivog delfina, Tursiopsa, dva metra iznad sebe, sa zubima koji su sijali na svetlosti sa površine.

* Budale
Postaju
Leševi - *

Moki je vrisnuo kad je razdirući zrak iz pilotovog oklopa eksplodirao u lasersko-plavom sjaju.

68. TOM ORLI

Otkuda li su samo došli?

Tom Orli se sklonio iza niskog brežuljka korova i posmatrao razne grupe tuđinaca na obzorju. Nabrojao ih je bar tri kako se iz raznih pravaca približavaju olupini u obliku ljuske od jajeta.

Oko kilometar iza njega, vulkan je i dalje tutnjao. Napustio je slupani tenanijski izviđački brod u zoru, ostavljajući dragocenu posudu slatke vode kraj usta umirućeg pilota, na dohvat ruke ako se ikada probudi.

Pošao je na put čim je ugledao grupu Tandua, isprobavajući tek ispletene 'korovske cipele' na neravnoj, skliskoj površini. Pljosnate rukotvorine nalik na krpље pomagale su mu da oprezno korača preko klizavog pokrivača izdanaka.

Isprva je išao znatno brže od ostalih, ali uskoro su Tandui razvili novu tehniku. Prestali su da gacaju kroz blato i prešli su na brzo hodanje. Tom se držao pri zemlji i brinuo se šta će se desiti ako ga ugledaju.

A sad su se pojavile i druge grupe: jedna je dolazila sa jugozapada, a jedna sa zapada. Nije još mogao da ih jasno razabere, video je samo tačke kako poigravaju polako, mučno napredujući duž niskog, neravnog obzorja. Otkud li su se samo pojavili?

Tandui su bili najbliži. Bilo ih je bar osam ili devet u koloni. Svako stvorenje široko je razmaklo šest vretenastih nogu da bi rasporedilo težinu. U rukama su nosili dugačke, blistave naprave koje su mogle predstavljati jedino oružje. Brzo su marširali napred.

Tom se pitao kakva im je nova taktika. Onda je primetio da čelni Tandu ne nosi oružje, nego drži na povocu neko čupavo, rasklimatano stvorenje. Naginjao se nad njega, kao da ga bodri da izvrši zadatak.

Tom je rizikovao da podigne glavu metar nad uzvisinom.

"Neka sam proklet!"

Čupavo stvorenje stvaralo je tlo - ili bar čvrstoću - u vidu malog nasipa pred grupom! Ispred i sa obe strane staze videlo se slabo

svetlucanje, na mestima gde kao da se sama stvarnost borila sa nametnutim oštećenjem.

Epiziarh! Tom je za trenutak zaboravio na svoj položaj, zahvalan za ovaj redak prizor.

Dok je posmatrao, nasip je na jednom mestu popustio. Svetlucave trake duž ivica spojile su se sa glasnim praskom. Ratnik Tandua, koji je tamo stajao, zaklatio se i propao u korov. Njegovi pokreti gotovo su raskinuli prekrivač i proširili otvor u nasipu sve dok nije sasvim potonuo u more.

Ostali Tandui kao da ništa nisu primetili. Dvojica iza pukotine preskočila su preko nje. Skupina je nastavila dalje, umanjena za jednog.

Tom je odmahnuo glavom. Morao je prvi stići do olupine! Nije smeo dopustiti da ga Tandui preteknu.

No, ako išta učini, čak i ako nastavi da se kreće, svakako će ga uočiti. Nije sumnjao u njihovu veštinu sa oružjem koje su nosili. Nijedan ljudski ratnik nije dugo potcenjivao Tandue.

Oklevajući, spustio se na kolena i odvezao uzice koje su mu pridržavale nove cipele. Odbacio ih je i pažljivo otpuzao do ivice otvorenog jezerca.

Polako je brojao, čekajući dok nije začuo približavanje kolone Galaktinaca. U mislima je isprobavao svoje pokrete.

Nekoliko puta duboko je udahnuo i navukao masku za ronjenje preko lica, proveravajući da li dobro naleže i da li su peraja za prikupljanje čista. Onda je izvukao pištolj sa iglama iz futrole i uhvatio ga obema rukama.

Tom je položio stopala na dva čvrsta korena i proverio ravnotežu. Jezerce je bilo tačno nad njim.

Zatvorio je oči.

* Slušaj -

Udare repa

Tigraste ajkule - *

Empatsko čulo uhvatilo mu je moćno psi-zračenje ludog itijeuskog posvećenika na svega osamdesetak metara.

"Džilijan..." uzdahnuo je. Jednim naglim glatkim pokretom uspravio se i ispružio oružje. Otvorio je oči i opalio.

69. TOŠIO

Uprkos Tošiovom protivljenju, iskorostili su svu preostalu energiju sa čamca da bi ga podigli na zaravan na ostrvu. Ponudio je da eksplozivom proširi ulaz u komoru unutar metalnog brda, ali Takata-Džim je hladno odbio njegov predlog.

To je značilo dva sata posla od koga su pucala leđa i gomilanje otkinutog rastinja preko malog broda zbog kamuflaže. Tošio nije bio siguran hoće li to biti dovoljno ako Galaktinci završe bitku i obrate punu pažnju na površinu planete.

Mec i Čarli trebalo je da mu pomognu. Tošio ih je poslao da naseku grmlja, ali je otkrio da im mora naređivati svaku sitnicu. Dart je bio mrzovoljan i besan što je podređen kadetu kome je još pre neki dan sam naređivao. Očito je želeo da se dokopa opreme koju je uzbuđeno spustio pored jezerceta kod nekadašnjeg svrdlastog drveta, pre nego što su ga priključili radnoj ekipi. Mec je bio voljan da radi, ali toliko je nestrpljivo čekao da bude slobodan da razgovara sa Deni da je bio rastresen i više nego beskoristan.

Tošio ih je konačno obojicu otpustio i sam završio posao.

Čamac je najzad bio pokriven. Sručio se na zemlju da odahne pored debla koko-masline.

Prokleti Takata-Džim! Tošio i Deni trebalo je da se uvere da li je logor na sigurnom, da podnesu Mecu izveštaj o radu sa Kikvijima, a onda da uzmu saonice i odu odavde! Džilijan je očekivala da oni krenu za nekoliko sati, a još gotovo ništa nije bilo završeno!

Kao vrhunac svega, 'Brazdač' ga je jedva sat unapred obavestio da će imati slepog putnika. Džilijan je odlučila da Čarlija ne treba uhapsiti zbog oglašivanja o naređenju, iako se ispostavilo da je ukrao opremu iz desetak laboratorija na brodu. Tošiju je bilo drago što je pošteđen dodatnog zaduženja. Ovde ionako nije bilo ničeg što bi moglo poslužiti kao zatvor.

Lišće levo od njega je zašuštalo. Zvuku lomljenja bilja pridružilo se i mehaničko zujanje, a onda su se iz šipraga na malu čistinu probila četiri 'pauka'. Na plutajućim ležajevima svake naoružane naprave ležao je po jedan delfin, Stenos, kontrolišući četiri savitljive

noge preko nervnog priključka. Tošio je ustao kad su mu se približili.

Takata-Džim prošao je pored njega, hladno, ćutke ga odmerivši. Ostala tri pauka pratila su ga preko čistine, natrag u šumu. Stenosi su pištali jedan drugom na lošem trinarnom.

Tošio je gledao za njima. Shvatio je da je zadržavao dah.

"Za Takata-Džima ne znam, ali ova trojica sa njim luđi su od nasipača gnezda sa Atlasta", rekao je sebi, odmahujući glavom. Sreo je nekoliko takozvanih Stenosa na Kalafiji. Neki su bili pomalo uvrnuti, kao Sahot, ali nijedan nikad nije imao izraz nalik na onaj u očima sledbenika bivšeg vicekapetana.

Zvuk kolone se udaljavao. Tošio je i dalje bio na nogama.

Pitao se zašto je uopšte Džilijan pustila Takata-Džima da ode. Zašto nije jednostavno bacila i njega i njegove delfine pod most i tako sve završila?

Naravno, bila je dobra zamisao ostaviti jednu grupu u velikom čamcu, da pokuša da se iskrade nazad na Zemlju ako 'Brazdač' nastrada pri pokušaju bekstva. Džilijan verovatno nije mogla da odvoji nijednog od članova posade koje je imala na raspolaganju. Ali...

Uputio se prema selu Kikvija, razmišljajući u hodu.

Na čamcu je, naravno, ostavljena samo minimalna oprema. Načelno, Takata-Džim nije mogao stupiti u kontakt sa Galaktincima čak i kad bi to želeo. A Tošio nije mogao da smisli nikakav razlog zbog koga bi to mogao želeti.

Ali šta ako je ipak postojao razlog? I šta ako oni nađu način?

Tošio je gotovo naleteo na drvo onako zadubljen u misli. Podigao je pogled i vratio se na stazu.

Moraću da se uverim, zaključio je. Noćas ću proveriti, može li nam napraviti neku nevolju.

Noćas.

Odrasli članovi plemena čučali su u krugu na čistini u središtu sela. Ignacio Mec i Deni Sadmen sedeli su na jednom kraju. Na drugom se smestila Majka Gnezda, blago naduvavši zeleno-crvene, prugaste, vazdušne kese. Stariji s njene obe strane talasali su se i skakutali kao niz veselo obojenih balona pod sunčevom svetlošću u

šumi.

Tošio se zaustavio na ivici seoske čistine. Sunce se probijalo kroz drveće, osvetljavajući sastanak rasa.

Majka Gnezda je začegrtala, mašući šapama gore-dole na neobičan način za koji je Deni rekla da označava naglašavanje zadovoljstva. Da je najstarija ženka bila ljuta, pokreti bi bili vodoravni. Bili su to blaženo jednostavni gestovi. Ostatak plemena ponavljao je njene glasove, povremeno je pretičući u talasavom napevu jednodušnosti.

Ignacio Mec uzbuđeno je klimao glavom, držeći jednu ruku preko slušalice da bi čuo kompjuterski prevod. Kad je napev zamro, izgovorio je nekoliko reči u mikrofon. Iz zvučnika je začuo dugi niz ponovljenih, visokih piskova.

Denin izraz pokazivao je olakšanje. Strahovala je od prvog susreta specijaliste za uzdizanje i Kikvija. No, Mec očito nije pokvario njene duge i pažljive pregovore sa pre-razumnima. Sastanak kao da se približavao donošenju obostrano korisnih zaključaka.

Deni je ugledala Tošija i blistavo mu se nasmešila. Bez cifranja je ustala i napustila krug. Požurila je do ivice čistine gde je on i dalje čekao.

"Kako ide?" upitao je.

"Divno! Ispada da je on pročitao svaku reč koju sam poslala na brod! Razume njihovo ponašanje u grupi, fizičke osobenosti pola i starosti i misli da su moje analize ponašanja 'primerne'! Primerne!"

Tošio se nasmešio, deleći njeno zadovoljstvo.

"Kaže da će mi ugovoriti posao u Centru za uzdizanje! Možeš li to da zamisliš?" Deni nije mogla da prestane sa uzbuđenim skakutanjem.

"A šta je sa pregovorima?"

"O, biće spremni u svako doba. Ako Hikahi stigne skifom ovamo, povećemo desetak Kikvija sa nama na 'Brazdač'. Ako ne, nekoliko će ih poći na Zemlju sa Mecom, u velikom čamcu. Sve je sređeno."

Tošio je pogledao srećne seljane i pokušao da ne pokaže sumnju.

Naravno, to je bilo za dobro Kikvija kao vrste. Mnogo bolje će napredovati pod pokroviteljstvom Čovečanstva nego gotovo bilo koje druge svemirske rase. A genetičari na Zemlji morali su imati živa

bića za ispitivanje pre nego što bude upućen bilo kakav zahtev za pokroviteljstvo.

Biće uloženi svi naponi da se prva grupa urođenika održi u dobrom zdravlju. Polovina Deninog posla sastojala se u analiziranju njihovih telesnih zahteva, uključujući potrebe za elementima u mikronskim količinama. No, i dalje nije bilo verovatno da će iko iz prve grupe preživeti. Čak i ako uspeju, Tošio je sumnjao da Kikvi imaju pojma u kakav će se neobičan svet uputiti.

Još nisu razumni, podsetio se. Prema galaktinskim zakonima, oni su još životinje, a za razliku od svih ostalih u Pet Galaksija, mi ćemo bar pokušati da to objasnimo njihovoj ograničenoj moći razumevanja i da tražimo dopuštenje.

Setio se olujne noći, pljuska kiše i bleska munja, kad su se mali amfibi okupili oko njega i povređenog delfina koji mu je bio prijatelj, grejući ih i rasterujući očajanje svojim prisustvom.

Okrenuo se od čistine okupane suncem.

"Znači, ovde te više ništa ne zadržava?" upitao je Deni.

Odmahnula je glavom. "Rado bih ostala još malo, naravno. Sad kad sam završila sa Kikvijima mogla bih zaista da se posvetim metalnom brdu. Zato sam bila onako džangrizava pre neki dan. Osim što sam se umorila radeći dva velika posla, bila sam i nesrećna. No, sad smo korak bliže rešenju tog problema. Jesi li znao da je kora metalnog brda još živa? To je..."

Tošio je morao da prekine bujicu reči. "Deni! Sačekaj trenutak, molim te. Odgovori mi na pitanje. Jesi li spremna da odeš odavde?"

Deni je zatreptala. Prebacila se na drugi kolosek, mršteći se. "Nešto nije u redu? Sa 'Brazdačem'?"

"Počeli su pokret pre nekoliko sati. Hoću da sakupiš sve svoje papire i uzorke i pričvrstiš ih za saonice. Ti i Sahot polazite ujutro."

Pogledala ga je dok je polako shvatala reči, "Misliš ti, Sahot i ja, zar ne?"

"Ne. Ja ostajem još jedan dan. Moram."

"Ali zašto?"

"Slušaj, Deni, ne možemo sad o tome. Učini kao što kažem, molim te."

Zgrabila ga je za ruku kad se okrenuo da pođe prema jezeretu.

Čvrsto ga je držala i morala je da pođe za njim.

"Ali treba da odemo zajedno! Ako moraš još nešto da obaviš, sačekacu te!"

Hodao je dalje, ne odgovarajući. Nije znao šta da kaže. Bilo je teško konačno zadobiti njeno poštovanje i naklonost samo da bi je za koji sat izgubio.

Ako to znači biti odrastao, neka, hvala, pomislio je. To iscrpljuje.

Kad su se približili obali, začuli su glasnu svađu. Tošio je požurio. Deni je kaskala za njim dok nisu izbili na čistinu.

Čarls Dart je kreštao i vukao tanki valjak čiji je drugi kraj držala mehanička ruka Takata-Džimovog pauka. Čarli se odupirao o servo-uređaj. Takata-Džim se cerio otvorenih usta.

Nadvlačenje je trajalo nekoliko sekundi dok šimpanzini mišići nisu otkazali i valjak mu iskočio iz ruku. Pao je u prašinu i jedva se zaustavio da se ne prevrne u vodu. Skočio je na noge i počeo da vršiti od besa.

Tošio je video ostala tri pauka sa Stenosima kako idu prema velikom čamcu. Svaki je nosio po jedan tanki valjak. Tošio je stao kao ukupan kad je bolje pogledao ono što je Takata-Džim držao. Oči su mu se raširile.

"Nema više opasnosti", rekao mu je Takata-Džim. Glas mu je zvučao bezbrižno. "Zaplenio sssam ovo. Biće na sigurnom na mom čamcu i neće biti štete."

"To je moje, lopove jedan!" Čarls Dart je ljutito poskakivao mašući rukama. "Zločinče!" Režao je. "Misliš da ne znam kako si pokušao da u-ubiješ Kraidakija? Znam da jesi! Uništio si plutaču da bi uklonio dokaz! A sada si u-krao m-moje aparate!"

"Koje si ti ukrao iz oružarnice na 'Brazdaču', bez sumnje. Ili hoćeš da zovemo Džilijan Baskin i proverimo je li to tvoje?"

Dart je zarežao i pokazao upečatljiv niz zuba. Okrenuo je leđa neodelfinu i seo u prašinu ispred složenog gnjuračkog robota, tek otpakovanog na obali.

Takata-Džimov pauk počeo je da se okreće, ali delfin je primetio da ga Tošio gleda. Samo za trenutak, delfinova hladna smirenost ustuknula je pred mladićevim jarosnim pogledom. Oborio je oči, pa ponovo pogledao Tošija.

"Ne veruj sssvemu što čuješ, mladi čoveče", rekao je. "Mnogo sam učinio, i još ću činiti, i ubeđen sssam da sam u pravu. Ali nisssam ja povredio Kraidaikija."

"Jesi li uništio plutače?" Tošio je mogao da oseti Deni kako stoji sasvim blizu, ćutke posmatrajući velikog delfina preko njegovog ramena.

"Jessam, ali nisam ja namesstio zamku. Kao kralj Henri sa Beket-tom, saznao sam za to tek kasnije. Kaži to na Zemlji, ako nekim čudnim slučajem vi odete odavde, a ja ne. Drugi je preuzeo inicijativu."

"Pa ko je onda to učinio?" Tošio je čvrsto stegao pesnice.

Takata-Džim je duboko uzdahnuo.

"Naš doktor Mec je od Istraživačkog odbora izmamio messsto za nekog ko nije trebalo da pođe na ovaj put. Bio je nestrpljiv. Nekoliko njegovih Stenosa imalo je...neobična porodična stabla."

"Stenosi..."

"Nekoliko Stenosa! Ja nisam jedan od Mecovih eksperimenata! Ja sam oficir zvezdanog broda. Ja sam zaslužio sssvoje mesto!" Delfinov glas bio je prkosan.

"Kad je pritisak dostigao kritičnu tačku, neki od njih su se okrenuli meni. Mislio sam da ih mogu kontrolisati, ali jedan od njih je prevazilazio i moje moći. Reci im ako stigneš kući, Tošio Ivašika. Reci na Zemlji da je moguće pretvoriti delfina u čudovište. Treba ih upozoriti."

Takata-Džim ga je dugo, napregnuto posmatrao, a zatim je okrenuo pauka i pošao za svojom posadom u veliki čamac.

"Laže!" šapnula je Deni kad je otišao. "Zvuči vrlo razumno i logično, ali drhtim kad god ga slušam!"

Tošio je posmatrao kako pauk nestaje u šumi.

"Ne", rekao je. "On je ambiciozan, a možda i lud. Verovatno je i izdajnik, ali zbog nečeg mislim da je sve što je rekao potpuna istina. Možda se sada drži spoljašnjeg poštenja, zbog ponosa."

Okrenuo se, odmahujući glavom. "Što ga ne čini ništa manje opasnim."

Približio se Čarlsu Dartu, koji je podigao lice, prijateljski se smešeći. Tošio je čučnuo pored šimpanze-planetologa.

"Doktore Dart, kolike su bile?"

"Ko to, Tošio? Zamisli! Jesi li video ovog novog robota? Naročito sam ga podesio. Može dospeti do dna pukotine, a zatim se bočno ukopati do onih velikih tunela magme koje smo otkrili..."

"Kolike su bile, Čarli?" Tošio je bio uporan. Bio je dovoljno napet da bi zadavio šimpanzu. "Reci mi!"

Dart je bacio pogled pun krivice na Tošija, a onda se zamišljeno zgledao u jezerce.

"Samo po kiloton svaka", uzdahnuo je. "Jedva dovoljne da pokrenu pristojne talase u kori, zaista." Podigao je pogled krupnih, nedužnih, smeđih očiju. "Bile su samo male, malecne A-bombe, zaista!"

70. HIKAHI

Potreba da putuje tiho držala ju je na brzini jedva nešto većoj nego da je išla saonicama. Bilo je to izluđujuće.

Odsečena od kontakta sa bilo kim više od jednog dana, Hikahi je proučavala predeo oko sebe da bi izbegla razmišljanje o mogućoj sudbini Kraidaikija i 'Brazdača'. Ranije ili kasnije saznaće šta se desilo. Do tada će je briga samo izbezumiti.

Jutarnja svetlost dopirala je do dna kanjona dok je skretala na istok, pa na sever. Grumenje plivajuće morske trave plutalo joj je nad glavom, a bakarne ribe brzo su promicale dok ih je skif ostavljao za sobom.

Jednom je ugledala nešto dugačko i izuvijano, što je brzo nestalo u podvodnoj pećini kad se malo približila. Nije bilo vremena da se zaustavi i ispita šta je to, ali u prolazu je napravila fotografiju čudovišta.

Šta ako zateknem 'Brazdač' uništen? Misao je došla sama od sebe.

Smesta ću se vratiti na tenanijsku olupinu. Tamo ću biti potrebna. Ali tada ću ja biti komandant, a skrivanje na dnu okeana ne može biti trajno rešenje. Ne na ovom smrtonosnom svetu.

Mogu li dospeti dotle da pregovaram o predaji?

Ako i bude tako, neće dopustiti Galaktincima da se dokopaju i nje same. Ona je bila jedna od retkih koji su, uz odgovorajuće podatke, mogli označiti kurs koji vodi nazad do Napuštene flote.

Možda ću ispratiti posadu u zarobljeništvo i pokušati da se izvučem na skifu, razmišljala je. Znam da skif ne može izdržati ceo put kući, čak i kad bi se izvukao iz blokade. No, neko mora preneti poruku na Zemlju. Možda ima načina da fanatici budu kažnjeni... da ih ovo ponašanje tako skupo košta da će ubuduće dvaput razmisliti pre nego što se opet okome na Zemljane.

Hikahi je znala da sanja otvorenih očiju. Za nekoliko hiljada godina ljudi i njihovi šticenici možda će i imati takvu moć.

Hikahi je oslušnula. Taj zvuk...

Uključila je hidrofone. Filteri su uklonili tutnjanje mašina i talasa u

pozadini. Čula je tihe, prepletene zvuke morskih bića.

"Kompjutersko prečišćavanje! Traži delfinske zvukove!"

Zvuci su se promenili. More je postalo tiho. Ipak, bilo je tragova nečega.

"Pojačaj!" Buka je porasla. Preko šuštanja smetnji čula je slabe ali razgovetne uzvike plivajućih delfina! Bili su to očajnički zvuci bitke.

Da li je to čula odjeke rasutih preživelih iz nesreće? Šta da učini? Želela je da pojuri u pomoć uplašenim delfinima, ali ko ih progoni?

"Mašinski zvuci!" naredila je, ali detektor je upalio crveno svetlo, pokazujući da ne hvata ništa takvo. Znači, delfini nisu imali saonice.

Ako pokuša da ih spase, možda će uništiti poslednju nadu za posadu na 'Morskom konju'. Da li da skrene prema izbeglicama ili da nastavi prema 'Brazdaču' kao što je planirala? Izbor ju je stavio na muke.

Hikahi je još više smanjila brzinu da bi bila tiša i upravila skif prema severu i prigušenim uzvicima.

71. ČARLS DART

Čekao je da se svi razidu pre nego što je otvorio novog robota i proverio njegov sadržaj.

Da, još je bila tu. Uspešno prikrivena.

Pa, dobro, pomislio je. Nadao sam se da ću imati prilike da ponavljam eksperiment, ali i jedna bomba morala bi biti dovoljna.

72. 'BRAZDAČ'

IZ DNEVNIKA DŽILIJAN BASKIN

Pošli smo na put. Svi na brodu kao da su osetili olakšanje što se konačno krećemo.

'Brazdač' se podigao sa okeanskog dna kasno sinoć; motori jedva da su kucali. Bila sam na mostu, proučavajući izveštaje delfina spolja i proveravajući stepen naprezanja sve dok nismo bili sigurni da je 'Brazdač' u redu. Zapravo, zvučao je sasvim spremno za poletanje.

Emerson i posada u mašinskom odeljenju treba da su ponosni na posao koji su obavili, mada su, naravno, to mogli da postignu tek kad su Tom i Tišt nabavili kalemove. 'Brazdač' ponovo zuji kao zvezdani brod.

Kurs nam je prema jugu. Ostavili smo iza sebe monofilament da bismo bili u vezi da grupom na ostrvu, a ostavili smo i poruku za Hikahi kada stigne tamo.

Nadam se da će požuriti. Komandovanje je mnogo složenije nego što bi mi ikada palo na pamet. Moram da proveravam da li je sve urađeno pravim redom i ispravno - i to što neupadljivije da se delfini ne bi osećali kao da 'stara dama' lebdi oko njih. Zato mi je sada žao što nemam onu vojnu obuku koju je Tom prošao dok sam bila u medicinskoj školi.

Stići ćemo do onog što je ostalo od tenanijskog oklopa za manje od trideset sati. Suez i kaže da će biti spremni. Dotle smo razaslali izviđače, a Vataceti je stalno iznad nas sa detektorskim saonicama. Njegovi instrumenti pokazuju vrlo malo curenja, pa smo zasad sigurni.

Dala bih svoju godišnju platu za Hikahi ili Tišt, ili čak i Kipirua. Nikad ranije nisam shvatala zašto kapetan toliko ceni svoje prve oficire.

Kad već govorim o kapetanima, ovaj naš je pravo čudo.

Kraidaiki kao da je bio ošamućen još dugo pošto je napustio ambulantu. No, dug razgovor sa Sahotom izgleda da ga je razmrdao. Ne znam šta je Sahot učinio, ali nikad ne bih ni pomislila

da neko tako ozbiljno povređen kao Kraidaiki može biti tako živahan i tako se truditi da bude od koristi...

Kada smo se pokrenuli, zatražio je da nadgleda izviđače. Bio mi je očajnički potreban nako baš za tu dužnost, a mislila sam da će podići moral onima koji ga vide. Čak su i Stenosi bili uzbuđeni kad je izišao. Izgleda da je nestao i poslednji trag njihove gorčine zbog mog 'puča' i Takata-Džimovog izgnanstva.

Kraidaiki je ograničen na najjednostavnije dozive na trinarnom, ali i to je, izgleda, dovoljno. I sad je napolju, zuji unaokolo na saonicama i drži stvari u redu, pokazujući, gurkajući i dajući primer. Kroz nekoliko sati Tišt bi trebalo da se sretne sa izviđačima koje smo poslali napred i Kraidaiki će tada moći da se vrati na brod.

Na mom komunikatoru sija malo svetlo otkako sam se vratila. To je ona blesava timbrimska Nis mašina. Ostaviću prokletu napravu da čeka.

Tomu se to verovatno ne bi dopalo, ali ja nemam njegovu snagu i moram malo da odspavam. Da je u pitanju nešto važno, ona bi već progovorila i sama.

Oh, Tome, kako bi nam sad dobro došla tvoja izdržljivost! Jesi li na putu nazad? Grabi li tvoja mala jedrilica niz vetar prema Tošiovom ostrvu?

Koga ja to zavaravam? Od prve psi-bombe nismo primili ništa više, samo buku iz svemirske bitke, čiji je jedan deo poticao sa njegovog poslednjeg poznatog položaja. Nije aktivirao nijednu od kugli sa porukama. Znači, ili je odlučio da ne pošalje dvosmislenu poruku, ili je nešto još gore.

Bez vesti od Toma, kako da odlučimo šta da činimo, kad se smestimo u 'Morskog konja'? Da li da poletimo i iskušamo sreću ili da se krijemo u olupini sve dok možemo?

To će odlučiti Hikahi kada stigne.

Džilijan je zatvorila dnevnik i pritiskom prsta aktivirala zaštitnu bravu. Ustala je i isključila svetlo.

Na putu iz laboratorije prošla je pored stazisnog odra drevnog leša koji su uz tako visoku cenu poneli iz Grozdastog plićaka. Herbi je ležao cereći se pod maleckom svetiljkom. Prastara zagonetka.

Tajna.

Baksuz.

Ulubljen, prekriven ožiljcima, 'Brazdač' se polako kretao duž dna doline, dok su mu motori preli tihom, prigušenom snagom. Tamna, penušava izmaglica podizala se iza njega, tamo gde su motori uzgonili površinski mulj.

Čvornovati valjak klizio je iznad turobno crnih kanjona i ponora, držeći se obronaka podvodnih planina i padina oko dolina. Oko njega su bile sićušne saonice koje su vodile brod sonarnim signalima.

Kraidaiki je posmatrao svoj brod ponovo u pokretu. Slušao je brze izveštaje izviđača i stražara i odgovore posade sa mosta. Nije mogao dokraja da razume poruke; istančani tehnički žargon bio je van njegovog domašaja. No, mogao je da oseti opšte značenje: posada je držala situaciju u rukama.

'Brazdač' nije mogao zaista da sija na ovom svetlu, mutnom i plavom, na pedeset metara dubine, ali mogao ga je čuti - njegov sonar pridružio se ostalim zvukovima, dok se on naslađivao dubokim tutnjanjem motora i zamišljao da je u brodu pri novom poletanju.

: Nikad Više, Kraidaiki : Više Nećeš Leteti Na Njemu :

Uz njega se postepeno stvorilo priviđenje, K-K-Kf-kri, utvarna prilika sačinjena od srebrnastih soničnih senki. Prisustvo božanstva nije iznenadilo, čak ni uznemirilo Kraidaikija. Očekivao je njegov dolazak. Nehajno je plivao, lako održavajući tempo uz saonice.

: Izbegao Si Nas : A Ipak Si Me Sad Namerno Načinio Od Pesme : Zbog Starih Glasova Koje Si Čuo? : Glasova Iz Dubine? :

: Da :

Kraidaiki nije mislio ni na engličkom ni na trinarnom, nego na novom jeziku koji je učio.

: Unutar ovog sveta postoji drevna srdžba : Čuo sam njenu pesmu :

Široko čelo božanstva iz sna blistalo je zvezdanom svetlošću. Mala usta su mu se otvorila. Sinuli su zubi.

: I Šta Ćeš Sada Da Učiniš? :

Kraidaiki je osetio da Ono već zna odgovor.

: Svoju Dužnost : odgovorio mu je njegovim sopstvenim jezikom.

: Šta Bih Drugo I Mogao? :

Iz dubina Kitovskog Sna začuo se uzdah odobravanja.

Kraidaiki je uključio svoje hidrofone. Čuo je udaljene, uzbuđene odjeke odnekud spreda - vesele zvuke pozdravljanja.

Pogledao je na sonarni ekran saonica. Na samoj ivici dometa videla se grupica tačaka kako se približava. Pridružile su se iskrama koje su predstavljale izviđače sa 'Brazdača'. Prva grupa sigurno je bila Tiština, sa Morskog konja.

Uverivši se da nema nikog u blizini ko bi ga primetio, okrenuo je saonice u mali bočni kanjon. Skliznuo je u senku iza sloja kamenja i isključio motor. Čekao je, posmatrajući 'Brazdač' kako prolazi ispod njegovog skloništa i nestaje iza krivine velikog kanjona.

"Zbogom..." Usredsredio se na engličke reči, jednu po jednu. "Zbogom... i... srećno..."

Kada je bio siguran, uključio je saonice i izdigao se iz malog udubljenja. Okrenuo se i uputio prema severu, na mesto koje su napustili pre dvadeset časova.

: Možeš Poći I Ti Ako Želiš: rekao je božanstvu - delom tvorevini svog uma, delom nečem drugom. Utvarna prilika odgovorila je nerečima stvorenim od Kraidaikijevih sonarnih zvukova.

: Pratiću Te : Ne Bih Ovo Propustio Ni Za Sve Pesme Sveta :

Sedmi deo: LANAC ISHRANE

"Gospodaru, pitam se kako ribe žive u moru."

"Pa, kao i ljudi na kopnu - one velike jedu male."

Vilijem Šekspir, Kralj Ričard Drugi

73. AKI

Od krika mu se sledila moždina. Samo čudovište može proizvesti takav zvuk. Bežao je od zvuka isto onoliko očajnički kao i od bića koje se njime oglašavalo.

Oko podneva, Aki je shvatio da je bezmalo gotovo.

Od iscrpljenosti je jedva disao i srce mu je tuklo sve brže, a spoljašnji slojevi kože bili su mu prekriveni bolnim ranama. Njegova alergijska reakcija na vodu kao da je bila pogoršana opštom slabošću organizma. Postalo je još gore dok je pomamno jurcao tamo-amo između ostrvaca. Nekada glatka, dinamički prilagodljiva koža sad se pretvorila u neravnu masu plikova. Um mu je bio jedva nešto gipkija od tela.

Nekoliko puta je izbegao klopke u kojima bi sigurno nastradao. Jednom mu je sonarni odraz uleteo pravo u K-ta-Džonove ralje. Div se iscerio i razmahnuo laserskom puškom dok se Aki panično okretao. Nije pobjegao zbog brzine ili snalažljivosti. Shvatio je da se njegov neprijatelj samo poigrava njime.

Nadao se da će pobeći na sever, prema Tošiovom ostrvu, ali sad je bio sav smušen, i nije mogao na sever. Kad bi samo dočekao sumrak...

Ne. Neće trajati tako dugo. Vreme je da se završi sa tim.

Jezivi lovački krik prolomio se ponovo. Kao da se i voda oko njega sledila od zavijanja.

Najveći deo Akijeve slabosti poticao je od užasa koji ga je i protiv volje obuzimao kad bi čuo taj zvuk. Kakvo ga je to čudovište progonilo?

Malo pre toga učinilo mu se da je u daljini čuo neki drugi uzvik. Zvučao je kao doziv Tursiopsa koji nešto traži, ali verovatno mu se samo pričinjavalo. Šta god da se dešavalo na 'Brazdaču', sigurno nisu mogli poslati nekoga da ga traži. Čak i da jesu, kako bi ga našli u prostranom okeanu?

Učinio je 'Brazdaču' uslugu odvukavši poludelog K'ta-Džona tamo gde nije mogao naneti više zla.

Nadam se da su Džilijan i Hikahi stigle natrag i sredile stvari -

pomislio je. Sigurno jesu.

Tiho je disao u senci kamenite obale. K'ta-Džon je, naravno, znao gde je on. Bilo je samo pitanje vremena kada će mu jurnjava dosaditi i kad će doći po svoj plen.

Gubim se, pomislio je Aki. Moram završiti sa ovim dok još imam priliku da izborim nešto - makar to bila samo čast da sam izaberem trenutak smrti.

Proverio je koliko je energije ostalo u oklopu. Jedva dovoljno za dva pucnja, i to sa vrlo malog rastojanja, a bio je siguran da je K'ta-Džonovo moćno oružje gotovo sasvim puno.

Pomoću ruku oklopa, Aki je navukao aparat za disanje. Još deset minuta kiseonika. Više nego dovoljno.

Ponovo je odjeknuo visoki vrisak, jeziv, podsmešljiv.

U redu, čudovište. Stegnuo je zube da ne bi opet uzdrhtao. Drži se. Dolazim.

74. KIPIRU

Kipiru je jurio na severoistok, prema zvucima borbe koje je čuo tokom noći. Plivao je površinom što je brže mogao, povremeno se izvijajući i zaranjajući. Proklinjao je oklop koji ga je opterećivao, ali bilo bi nerazumno odbaciti ga.

Još jednom je prokleo prevrtljivu sreću. I njegove i Mokijeve saonice odslužile su svoje, bile su beskorisne i morao ih je ostaviti.

Kad je ušao u lavirint između ostrvaca, prvi put je jasno čuo lovački krik.

Sve dosad ubeđivao je sebe da mu se samo pričinjava - da udaljenost ili neko neobično prelamanje pod vodom deluju tako da on čuje nešto što ne može postojati.

Ponovo se prolomio krik, odbijajući se od metalnog brda. Kipiru se trgao. Za trenutak mu je izgledalo kao da su ga opkolili progonitelji.

Onda je začuo drugi uzvik, odvažan i vrlo slab odjek udaljenog trinarnog. Kipiru je napravio kružni pokret vilicama, odabrao pravac i zaplivaio iz sve snage.

Mišići su mu se snažno izvijali dok je krivudao kroz lavirint. Kad mu je škripavo zujanje pokazalo da je aparat za disanje gotovo prazan, opsovao je, odbacio ga i nastavio da juri površinom, dašćući i prskajući oko sebe pri svakom skoku.

Stigao je do uskog spoja dva kanala i zbunjeno se osvrnuo.

Kojim putem? Obrtao se oko sebe sve dok ponovo nije odjeknuo lovački krik. Čuo je vrisak bola i besa i tiho zujanje oklopa u pokretu. Još jedan slab izazov na trinarnom završen je drhtavim vriskom i novim udarcem.

Kipiru je jurnuo. Nije moglo biti daleko! Uložio je svu svoju snagu u sledeći skok kad je začuo poslednji uzvik iscrpljenog prkosa.

* Za čast moje
Kalafije... *

Glas je ostao prigušen vriskom divljeg likovanja, a onda je

nastupila tišina.

Trebalo mu je pet minuta pomamnog krivudanja kroz uske prolaze dok nije našao bojište. Kada je izbio iz poslednje krivine, ukus vode rekao mu je da je prekasno.

Usporio je i zaustavio se pred ulazom u malu dolinu između tri metalna brda. Bakarne niti morske trave lebdele su mu nad glavom.

Iz sredine udoline širila se ružičasta pena, sa crvenim prugama tamo gde su bile jače struje. U središtu je, zarobljeno u zdrobljenoj masi oklopa, trbuhom naviše, delimično rastrgnuto, plutalo telo mladog neodelfina. Krupan delfin i dalje ga je čupao i raskidao.

Krupan delfin? Kako to da za sve vreme otkako su pošli sa Zemlje nije to primetio? Očajnički je izvukao iz oklopa novi aparat za disanje i stao da isprekidano dahće, posmatrajući i slušajući ubicu.

Pogledaj oštre prelive boja, rekao je sebi. Pogledaj kratku njušku, krupne zube, kratko i oštro leđno peraje.

Slušaj ga!

K'ta-Džon je zadovoljno roktao dok je otkidao komad Akijeveg boka. Div kao da nije ni primećivao dugačku opekotinu duž leve strane, ni modricu koja se polako širila na mestu gde ga je pogodio poslednji Akijev očajnički udarac.

Kipiru je znao da je čudovište svesno njegovog prisustva. K'ta-Džon je natenane progutao zalogaj i izdigao se na površinu po vazduhu. Kad se vratio, pogledao je pravo u Kipirua.

"Pa, pilote?" srećno je promrmljao.

Kipiru je koristio englički, iako je aparat za disanje prigušivao reči.

"Upravo sam se obračunao sa jednim čudovištem, K'ta-Džone, ali tvoja deformacija sramoti čitavu našu rasu."

K'ta-Džon je odgovorio nizom podsmešljivih frktaja.

"Misliš da sam dobio osobine predaka, kao onaj siroti Stenosss Moki, zar ne, pilote?"

Kipiru je mogao samo da odmahne glavom, nesposoban da izgovori šta misli da je podoficir postao.

"Može li unazađeni delfin da govori englički tako dobro kao ja?" podsmehnulo se K'ta-Džon. "Ili ovako da korisssti logiku? Može li izobličeni Tursiops, ili čak i čisti Stenos, da progoni inteligentni plen sa toliko odlučnosti... i zadovoljssstva?"

Zaista, kriza iz poslednjih nedelja oslobodila je nešto duboko u meni, ali zar zaista možeš da me ssslušáš i da me nazoveš unazađenim delfinom?"

Kipiru je pogledao crvenkastu penu oko divovih zdepastih, snažnih vilica. Talasi su polako odnosili Akijev leš.

"Znam šta si ti, K'ta-Džone." Kipiru je prešao na trinarni.

* Hladna voda ključa

Od tvojih doziva

* Glad crvenih zuba

Ispunjava tvoj san.

* Harpunima kolju

Delfine, kitove,

* U mrežu Ikija

Svi smo zarobljeni,

* A ipak, od tebe

Strepimo u noći

* Od tebe -

...od orke.

K'ta-Džon je zadovoljno razjapio ralje, kao da je upravo proglašen za viteza. Izišao je po vazduh i vratio se malo bliže Kipiruu, cereći se.

"Pre nekog vremena ssshvatio sam istinu. Ja sam jedan od najboljih eksperimenata našeg voljenog ljudskog pokrovitelja Ignacija Meca. Neki od ostalih koje je ubacio u posadu 'Brazdača' zaista su unazađeni ili poludeli, ali ja sam usspeo..."

"Da nas uvučeš u nevolju!" Kipiru je zafrfljao. Aparat za disanje sprečavao ga je da upotrebi prikladniji izraz.

K'ta-Džon se približio još nekoliko metara i Kipiru je nehotice ustuknuo. Džin se zaustavio; zadovoljno je pucketao sonarom.

"Zaista, pilote? Možeš li ti, običan ribojed, razumeti one koji su bolji od tebe? Jesi li dostojan da procenjuješ one čiji su preci bili na vrhu lanca ishrane u okeanu? I sssudili celoj tvojoj vrsti?"

Kipiru je jedva slušao, neprijatno svestan da se razdaljina između njega i čudovišta smanjuje.

"Precenjuješ sebe. Imaš svega nekoliko dodatnih gena od..."

"Ja sam ORKA!" vrisnuo je K'ta-Džon. Krik je odjeknuo kao hor fanfara. "Spoljašnje telo ne znači ništa! Mozak i krv su važni! Ssslušaj me i pokušaj da porekneš da sam ono što jesam!"

Zvuk sklapanja njegovih vilica ličio je na pucanj. Razlegao se lovački krik i Kipiru, prema kome je bio uperen, osetio je kako se budi duboki nagon, želja da se sklopča, da se sakrije ili umre.

Uspeo je da se odupre. Primorao se da zauzme samopuzdani položaj tela i da prkosno progovori.

"Zaista si unazađen, K'ta-Džone! Još gore, ti si mutant, bez ikakvog nasleđa. Mecov opit je pošao naopako. Misliš li da bi pravi orka učinio tako nešto! Oni love obične delfine na Zemlji, ali ne kad su siti! Pravi kit-ubica ne ubija iz zlobe!"

Izbacio je izmet i perajima ga gurnuo prema divu.

"Ti si propali opit, K'ta-Džone. Kažeš da si još logičan, ali sad više nemaš dom. Kad moj izveštaj sstigne na Zemlju, tvoj genetski materijal biće prosut u kanalizaciju! tvoja loza će završiti onako kako završavaju čudovišta."

K'ta-Džonove oči su blesnule. Prešao je sonarom preko Kipirua kao da hoće da zapamti svki prevoj na budućem plenu.

"Odakle ti pomisao da ćeš ikada podneti izveštaj?" zasiktio je.

Kipiru se iscerio otvorenih usta. "Pa, činjenica je da si ti obogaljeno, poludelo čudovište čija tupava gubica ne može da probuši karticu, čija se muškost zadovoljava jedino trljanjem u bazenu, ne oplodjujući ništa osim ustajale vode..."

Div je ponovo vrisnuo, ovog puta od besa. Kad je K'ta-Džon jurnuo, Kipiru se okrenuo i nestao u bočnom kanalu, tik ispred snažnih vilica.

Dok se probijao kroz gustu morsku travu, Kipiru je čestitao samom sebi. Izazivajući K'ta-Džona ličnim uvredama, uspeo je da ga navede da zaboravi na svoj oklop... i na lasersko oružje. K'ta-Džon je očito nameravao da ubije Kipirua na isti način kao što je dokrajčio Akija.

Kipiru je izmicao mutantnu jedva za dužinu tela.

Zasad je dobro, mislio je, dok su pored njega promicali svetlucavi metalni obronci.

No, pokazalo se da je teško otresti se progonitelja, a preteće vilice navele su Kipirua da se upita da li je njegova strategija bila baš tako oštroumna. Potera je trajala i trajala dok je popodne odmicalo. Pred zalazak sunca ništa se nije promenilo.

U tami, to je postala bitka dosetljivosti i zvuka.

Noćni stanovnici arhipelaga užasnuto su bežali od dva brza strana čudovišta koja su jurcala uz i niz kanale između ostrva, skrećući i skačući u uzvitlanim oblacima mehurića. Kad bi projurili, ispunjavali su dubine i plićake složenim i zbunjujućim ritmovima zvuka - stvarajući slike i jasne prikaze od odjeka. Lokalne ribe, čak i velike, napustile su taj kraj, prepuštajući ga zaraćenim tuđincima.

Bila je to jeziva igra likova i senki, obmane i iznenadnih zaseda.

Kipiru je iskliznuo iz uskog, muljevitog kanala i oslušnuo. Prošao je već sat otkako je poslednji put čuo lovački doziv, ali to nije značilo da K'ta-Džon ćuti. Kipiru je u glavi stvorio mapu okolnog područja od odraza koji su mu se vratili i znao je da su neke od tih slika pažljivo uobličene konstrukcije. Div je bio u blizini i koristio je svoje neizmerno sposobne sonične organe da stvori sloj neistine preko odjeka ovog mesta.

Kipiru je pozeleo da može da vidi, ali ponoćni oblaci prekrili su sve tamom. Predeo su osvetljavale samo slabo fosforescentne biljke.

Izdigao se na površinu da uzme vazduh i pogledao slabo, srebrnasto svetlucanje na ivicama oblaka. Padala je slaba, tmurna kiša, a rastinje na metalnim brdima šumelo je i njihalo se.

Kipiru je nekoliko puta udahnuo i ponovo zaronio. Bitka će se odigrati u dubini.

Kroz otvorene kanale plivala su priviđenja. Lažni odjeci stvarali su privid otvorenog puta ka severu, u pravcu kuda je Kipiru želeo da usmeri poteru, ali pažljivim ispitivanjem utvrdio je da je to varka.

Nešto ranije ga je sličan lažni prolaz zavaravao sve dok, u poslednjem trenutku, nije skrenuo u stranu, suviše kasno da bi izbegao udarac o obraslu obalu metalnog brda. Ugruvan, oslobodio se izdanaka taman na vreme da izbegne udarac glavom. Džinovska

njuška K'ta-Džona promašila ga je za nekoliko centimetara. Dok je Kipiru bežao, sustigao ga je i okrznuo hitac iz laserske puške. Ostavio je vrelu opekotinu na njegovom levom boku. Pakleno je bolelo.

Samo mu je velika pokretljivost pomogla da pobegne i nađe sklonište u kome je sačekao da talas bola prođe.

Verovatno je mogao na vreme izbeći pseudo-orku, ali vreme nije radilo za njega. K'ta-Džon se sav posvetio obrednom lovu i nije razmišljao dalje od toga. Nije nameravao da se vrati u civilizaciju. Jedino je hteo da spreči Kipirua u podnošenju izveštaja i verovao je da će Ignacio Mec zaštititi njegovo pravo na potomstvo, tamo na Zemlji.

Kipiru je, naprotiv, imao svoju dužnost, a 'Brazdač' ga neće čekati ako mu se ukaže prilika za poletanje.

Pa ipak, pomisli je, da li se zaista trudim da pobegnem?

Namrštio se i odmahnuo glavom. Pre dva sata bio je gotovo siguran da se otresao K'ta-Džona. Umesto da to iskoristi i pobegne, okrenuo se nazad, pod izgovorom koga se više nije sećao, sve dok nije ponovo uhvatio zvučni miris čudovišta. I njegov neprijatelj ga je osetio. Začas se ponovo prolomio lovački krik i mutant je opet jurio za njim.

Zašto sam to učinio?

Za trenutak mu je sinulo ... ideja, istina... ali Kipiru ju je potisnuo. K'ta-Džon se približavao. Jedva je osetio naviranje adrenalina koji je nadvladao bolove od uboja i opekotina.

Predviđanja su nestala kao magla, pretvarajući se u šapat i pucketanje od kojih su nastala. Div je jednim zamahom moćnih peraja ušao u kanal ispod Kipirua. Beli prelive na njegovom truhu blesnuli su u izmaglici dok se izdizao da uzme vazduh, a zatim je zaplivaio kraj Kipiruovog udubljenja, šaljući mlazeve sonara ispod sebe.

Kipiru je sačekao da džin prođe, a zatim se i sam podigao na površinu. Tiho je udahnuo nekoliko puta i potonuo, ne pomakavši peraja.

Čudovište je bilo deset metara od njega. Kipiru nije pustio ni glasa dok se K'ta-Džon ponovo podizao da diše. No, kad je Stenos

počeo da silazi, Kipiru je upravio niz sonarnih coktaja tako da počnu da se odbijaju od dva metalna brda koja su oivičavala kanal.

Polu-orka je brzo skrenuo i jurnuo levo od Kipirua, prošavši tik ispod njega, u poteri za priviđenjem.

Kipiru je zaronio kao podvodni projektil, nosom napred, prema svom neprijatelju.

I pored Kipiruovih napora da ostane neprirodno tih, lovčeva čula bila su neverovatna. K'ta-Džon je čuo nešto iza sebe i okrenuo se zapanjujućom brzinom da bi se uspravio u vodi, našavši se gotovo oči u oči sa Kipiruom.

Ugao je odjednom bio potpuno nepogodan za udarac glavom ili repom. Laserska puška i ogromne vilice upravili su se prema njemu. Ustukniti i pobeći značilo bi siguran pogodak laserom!

Kipiruu je nešto iznenada sinulo u sećanju. Prisetio se instruktora taktike na akademiji i predavanja o preimućstvima iznenađenja.

"...to je jedinstveno oružje u arsenalu nas razumnih Zemljana, koje drugi ne mogu oponašati..."

Kipiru je ubrzao i zaustavio se pred K'ta-Džonom, trbuhom uz trbuh zapanjenog stvorenja. Nasmehio se.

- * Ko može odbiti
- Ljubaznu molbu -
- * Hajde da igramo! *

Kipiruov oklop je zazujao i tri servo-ruke pružile su se da uhvate K'ta-Džonove i da ih čvrsto stegne.

Zgranuti bivši podoficir vrisnuo je od besa i pokušao da dohvati Kipirua zubima, ali nije mogao dovoljno da mu priđe. Počeo je da udara snažnim perajima, ali Kipiruov rep pokretao se u savršenom ritmu sa protivnikom.

Kipiru je osetio početak erekcije i počeo da je podstiče. U pubertetskim erotskim igrama između mladih mužjaka delfina obično je snažniji preuzimao mušku ulogu. Prišao je još malo bliže K'ta-Džonu i izmamio mu uzvik obeshrabrenosti.

Div se izvio i stresao. Propinjao se i ritao, a onda je zaplivao nasumce, ispunjavajući vodu urlikom. Kipiru se čvrsto držao, znajući

kakav će biti sledeći K'ta-Džonov potez.

Polu-orka je punom brzinom krenuo bokom prema strmom metalnom brdu. Kipiru je ostao miran sve dok K'ta-Džon nije bio spreman da udari u obalu i priklješti ga. Onda se izvio i prebacio težinu u stranu divljim okretom.

K'ta-Džon jeste bio džin, ali ne i pravi orka. Kipiru je bio dovoljno težak da ih obojicu skrene tik pre sudara. K'ta-Džonovo desno peraje udarilo je u zid oštrog metalnog korala i iza njih su ostale crvene pruge krvi.

K'ta-Džon je nastavio da pliva, ošamućeno odmahujući glavom i ostavljajući crveni oblak za sobom. Čudovište kao da je za trenutak izgubilo zanimanje za sve osim za vazduh, dok se izdizao do površine i dahtao.

I meni će to ubrzo biti potrebno, shvatio je Kipiru, ali sad je čas za napad!

Pokušao je da se povuče kako bi mogao da upotrebi laserski sekač.

Bio je uhvaćen! Zarobljen među razapinjačima K'ta-Džonovog oklopa! Trzao se, ali nije mogao da se oslobodi.

K'ta-Džon ga je posmatrao.

"Sssad je red na tebe, morsko prase", cerio se. "Zamalo si me udesio, ali sad samo treba da te držim pod vodom. Uskoro ćeš da preklinješ za vazduh!"

Kipiru je pozeleo da opsuje, ali morao je sačuvati snagu. Borio se da natera K'ta-Džona da se okrene na leđa, pa da dohvati površinu, jedva metar daleko, ali polu-orka je bio spreman i zaustavljao mu je svaki pokret.

Misli, rekao je sebi. Moram misliti. Kad bih makar bolje poznavao Kinink! Kad bih makar...

Pluća su mu gorela. Gotovo da se oglasio pozivom u pomoć na primalnom.

Setio se poslednje prilike kada je koristio primalni i Tošiovog glasa, pokroviteljski besnog, pa pokroviteljski umirujućeg. Setio se svoje lične odluke da će pre umreti nego što se ponovo spusti na nivo životinje.

Pa naravno! Ja sam glupava, nedorasla ribetina! Kako se nisam

setio!

Prvo je poslao nervnu naredbu da odbaci balast svetiljke. Ionako je bila beskorisna. Onda je pokrenuo ruke oklopa.

* Ko izabere

Zaostajanje

* Nije dostojan

Svemirskog leta *

Jednom kandžom dohvatio je nervni priključak na K'ta-Džonovoj glavi. Oči čudovišta su se raširile, ali pre nego što je stigao nešto da učini, Kipiru je istrgao pojačivač, pazeći da nanese što više bola i štete. Dok je njegov neprijatelj vrištao, iščupao je kabel iz kućišta, ostavljajući oklop potpuno onesposobljen.

Ruke K'ta-Džonovog oklopa, koje su pulsirale pod njegovima, ostale su nepokretne. Tiho zujanje laserske puške je zamuklo. K'ta-Džon je zavijao i otimao se.

Kipiru je žudno udahnuo vazduh kad je mutant u svom propinjanju izbacio obojicu na površinu jednim snažnim skokom. Sručili su se nazad u vodu dok je Kipiru prenosio svoj stisak na K'ta-Džonov oklop. Čvrsto ga je držao dvema servo-rukama. "Buci-buci", zapevušio je dok se spremao da trećom raspori neprijatelja.

No, K'ta-Džon je uspeo da ga grčevitim izvijanjem strese sa sebe. Kipiru je poleteo kroz vazduh i sa pljuskom se spustio sa druge strane uskog, blatnjavog spruda.

Dahtali su i gledali se preko plicaka. Onda je K'ta-Džon škljocnuo vilicama i uputio se da nađe put oko prepreke. Potera je ponovo počela.

Sa nailaskom svitanja, borba je izgubila istančanost. Više nije bilo istančanih varki ni sarkastičnog zajedanja. K'ta-Džon je gonio Kipirua strahovitom usredsređenošću. Čudovište kao da nije znalo za umor. Gubitak krvi kao da je pothranjivao njegovu jarost.

Kipiru je vrdao kroz uske kanale, neke duboke jedva trideset centimetara, pokušavajući da iscrpi ranjenog pseudo-orku pre nego što sam iznemogne. Nije više ni pomišljao da pobegne. Ova bitka

mogla se završiti samo pobedom ili smrću.

No, izgledalo je da K'ta-Džonova izdržljivost ne poznaje granice.

Lovački krik odjeknuo je kroz plićake. Čudovište je menjalo pravac nekoliko kanala dalje.

"Pilot-te! Zašt-to se boriš? Znaš da je lanac ishrane na mojoj ssstrani!"

Kipiru je zatreptao. Kako je K'ta-Džon mogao uvući religiju u sve ovo?

Pre uzdizanja, zamisao o lancu ishrane kao mističnoj hijerarhiji bila je osnova morala delfina i kitova - svetovno tumačenje Kitovskog Sna.

Kipiru je odgovorio, okrećući se u više pravaca.

"K'ta-Džone, ti si lud. To što je Mec dodao tvom zigtu nekoliko minigena orke, ne daje ti pravo da jedeš koga hoćeš!"

U stara vremena, ljudi su se pitali zašto delfini i mnogi kitovi nastavljaju da se prijateljski ponašaju prema čoveku i posle masovnih pokolja koje su iskusili od njegove ruke. Odgovor su počeli da shvataju, pomalo, kad su prvi put pokušali da drže orke i delfine jedne pored drugih u okeanskim akvarijumima i otkrili, na svoje zaprepašćenje, da delfini preskaču ograde da bi bili sa kitovima ubicama... dok ovi ne ogladne.

Na primalnom, delfin nije krivio pripadnika druge rase što ga ubija, samo ako je ta rasa imala viši položaj u lancu ishrane. Delfini i kitovi stolecima su jednostavno smatrali da je čovek vrhovna karika i osuđivali su samo najbezosećajnija ubilačka orgijanja.

To je bilo pitanje časti usled koga su ljudi, kad su ga shvatali, uglavnom osetili još veći stid zbog onog što su činili.

Kipiru je skliznuo u otvoreni kanal da bi promenio položaj, siguran da ga je K'ta-Džon otkrio za vreme poslednje poruke.

Ovo područje bilo mu je nekako poznato. Kipiru nije bio siguran zašto, ali bilo je nečeg u ukusu vode, nečeg nalik na davnu delfinsku smrt.

* Jesti - biti jeden

Gristi - biti grižen

* Oduži se moru...

Vreme je za jelo! *

Preblizu! K'ta-Džonov glas bio je suviše jasan, ponavljajući religijski napev. Kipiru se uputio prema pukotini da bi se zaklonio, iznenada se zaustavivši kad je ukus smrti nadjačao sve ostalo.

Polako je udahuo, zavirio i ustuknuo kad je video kostur upleten u korov.

"Hist-t", uzdahnuo je.

Ovaj delfin je nestao još prvog dana, kad je talas nasukao Hikahi i kad se on onako blesavo poneo. Lešinari su očistili telo. Uzrok smrti se nije video.

Znam gde sam..., pomislio je Kipiru. U tom trenutku ponovo se razlegao lovački krik. Blizu! Veoma blizu!

Naglo se okrenuo i jurnuo nazad u kanal, spazio nagli pokret i bacio mu se s puta u poslednji čas.

Čudovišni oblik sunuo je tik pored njega. Strujanje vode oko divovih peraja ga je zahvatilo i okrenulo.

Kipiru se izvio i požurio dalje, iako ga je bok boleo kao da mu je slomljeno rebro. Oglasio se.

* Za mnom - ti zaostali

* Znam - vreme je za jelo *

K'ta-Džon je urliknuo u odgovor i bacio se za njim.

Prednjačeći za dužinu tela, za dve, za pola dužine, Kipiru je znao da ima samo sekunde pred sobom. Razjapljene ralje bile su tik iza njega. Blizu je, mislio je, mora biti blizu!

Onda je ugledao drugu pukotinu i znao je.

K'ta-Džon je urliknuo kad je uvideo da je Kipiru priteran uz ostrvo.

Sporo, sporo

Ili brzo, brzo -

Vreme je za jelo!

"Vreme je", prodahtao je Kipiru i zaronio i tesan kanjon. Sa svih strana njihala se morska trava, zaplićući se kao da je pokreću talasi.

Zamka! Zamka!
Imam te... #

K'ta-Džon je iznenađeno zakreštao. Kipiru se bacio prema površini pukotine, boreći se da stigne do gore pre nego što se rašljike sklope oko njega. Isplivao je i grčevito udahnuo, daščući i držeći se blizu zida.

U blizini se voda uzburkala i zapenila. Kipiru je posmatrao i slušao sa strahopoštovanjem kako se K'ta-Džon bori sam, bez oklopa i ikakve pomoći, otkidajući vilicama debele rašljike krvoločne biljke, otimajući se dok je jedan po jedan izdanak padao preko njegovog velikog tela.

I Kipiru je bio zauzet. Primorao je sebe da ostane miran i da koristi oklop. Snažne kandže njegovih servo-ruku presecale su rašljike koje su se pružale prema njemu. Deklamovao je tablicu množenja da bi nastavio da razmišlja na engličkom i obračunavao se sa jednim po jednim izdankom.

Borba polu-orke podizala je vodoskoke morske vode i otkinutog bilja. Površina vode pretvorila se u zeleno-crvenu penu. Prkosni lovački krik ispunjavao je pećinu.

No, minuti su prolazili. Izdanaka koji su se pružali da zarobe Kipirua bilo je sve manje i manje, a sve više i više ih je padalo na diva koji se borio. Ponovo se začuo lovački krik - i dalje prkosan, ali sada i očajnički.

Kipiru je gledao i slušao dok je bitka polako jenjavala. Ispunila ga je neobična tuga, kao da mu je bilo žao što se ovako završilo.

* Rekao sam - vreme je za jelo *

Tiho je zapevao umirućem biću ispod sebe.

* Ali nisam rekao -

Ko će koga pojesti... *

75. HIKAHI

Od sumraka je tražila izbeglice, prvo polako i oprezno, a zatim sve očajnije. U jednom trenutku odbacila je opreznost i počela da emituje sonarni znak da bi znali kuda da se upute.

Ništa! Tu su negde bili delfini, ali uopšte nisu obraćali pažnju na nju!

Tek kad je ušla u lavirint mogla je dobro da čuje zvuk. Tada je shvatila da je jedan od delfina potpuno poludeo i da su obojica zametnula obrednu bitku, isključujući ceo svemir dok se boj ne okonča.

Od svega što se moglo dogoditi ovo je najviše zgranulo Hikahi. Obredna bitka? Ovde? U kakvoj je to vezi sa ćutanjem 'Brazdača'?

Imala je neprijatno osećanje da će se ova bitka voditi do smrti.

Podesila je sonar na automatsko emitovanje i pustila da skif sam vozi. Zadremala je, propuštajući jednu, pa drugu poluloptu alfa stanja, dok je mali brod klizio kroz uske kanale, uvek upravljnjen ka severoistoku.

Glasno zujanje trglo ju je iz sna. Skif se zaustavio. Instrumenti su pokazivali prisustvo delfina odmah iza oštrog grebena metalne stene. Polako se kretao prema zapadu.

Hikahi je uključila hidrofone.

"Ko si da si", odjeknuo je njen glas kroz vodu, "odmah izlazi odatle!"

Začuo se tih, nesiguran zvuk, malaksalo, zbunjeno zviždanje.

"Ovuda, budalo! Prat-ti moj glas!"

Nešto je izišlo iz širokog kanala između ostrva. Uključila je reflektore na skifu. Sivi delfin zbunjeno je treptao u oštrom svetlu.

"Kipiru!"

Pilotovo telo bilo je svo u modricama, na jednom boku imao je duboku opekotinu, ali ipak se nasmešio.

* Ah, nežna gospo -
došli ste čak dovde
da me spasete... *

Osmeh mu je izbledeo kao zagašena vatra i prevrnuo je očima. Osnovni nagon okrenuo je napola onesvešćeno telo prema površini, da pluta dok ona ne dođe po njega.

Osmi deo: 'TROJANSKI MORSKI KONJ'

"Ebonosni polumesec se uzdiže
Iz voda gde polusvetlo se začinje.
Gde će se spustiti, u kojoj daljini,
Delfini? Delfini?"

Hamiš Meklaren

76. GALAKTINCI

Bei Čohoan je proklinjala štedljivost svojih pretpostavljenih.

Da je sintijska Visoka Komanda poslala matični brod da posmatra bitku fanatika, ona bi se mogla približiti ratištu u čamcu - suviše malom da bi bio otkriven. Ovako, bila je primorana da koristi zvezdani brod dovoljno velik da putuje preko prenosnih tačaka i hiperprostora, suviše mali da se brani i suviše veliki da se provuče između zaraćenih strana.

Gotovo da je otvorila vatru na malenu kuglu koja se promolila iza asteroida što je zaklanjao njen brod. U poslednjem času prepoznala je sondu kojom je upravljao vazun. Pritusnula je polugu za otvaranje ulaza, ali vazun nije prišao nego je poslao mahnit niz zbijenih laserskih impulsa.

Tvoj položaj je otkriven, javljao je. Neprijateljski projektili se približavaju...

Bei je izustila najgroznije kletve koje je znala. Uvek kada bi bila gotovo dovoljno blizu da pošalje poruku Zemljanima kroz opštu gužvu, morala je da beži od nekog slučajnog, paranoičnog ogranka bitke.

Brzo dođi na brod! Ukucala je naredbu za vazuna. Dosad je već za nju poginulo previše malih, vernih štićenika.

Ne. Beži, Bei. Vazun dva će ti smetati...

Bei je zagundala zbog ove neposlušnosti. Tri vazuna koja su preostala na polici levo od nje zgurila su se i treptala, gledajući je svojim krupnim očima.

Izviđačka kugla ubrzala je i nestala u noći.

Bei je zatvorila ulaz i uključila motore. Pažljivo je isplanirala putanju kroz nizove gromada praiskonskih stena, što dalje od opasnog područja.

Prekasno, pomislila je kad je videla indikator opasnosti. Projektili se prebrzo približavaju.

Iznenadni blesak iza nje pokazao joj je sudbinu malog vazuna. Beina brkata gornja usna zgrčila se dok je razmišljala o pogodnom načinu da se osveti fanaticima, ako ikad bude imala prilike.

U tom trenutku pristigli su je projektili i postala je prezauzeta čak i za zlobna, prijatna razmišljanja.

Raznela je dva projektila u prah svojim atomskim topom. Ostala dva uzvratila su vatru; njen štit jedva je uspeo da odbije zrake.

Ah, Zemljani, razmišljala je. Nikada nećete ni saznati da sam bila ovde. Koliko vi znate, čitav svemir vas je napustio.

Ne dopustite da vas to zaustavi, samonikli. Borite se! Režite na svoje progonitelje! A kad vas sve oružje izda, grizite ih!

Bei je uništila još četiri projektila pre nego što je jedan uspeo da eksplodira u blizini i zavrtla njen slomljeni, zapaljeni brod da se okreće u prašnjavao galaktinskoj tami.

77. TOŠIO

Kiša je lila kao iz kabla, hučeći u noći. Sjajne, širokolisne biljke nesigurno su se njihale pod promenljivim udarima vetra koji kao da nije mogao da se odluči za pravac. Mokro lišće se presijavalo kad bi dva Kitrupova obližnja meseca zakratko sinula kroz oblake.

Na udaljenom južnom kraju ostrva, grubo ispleten krov propuštao je kišu u tankim mlazevima. Kapala je na oklop malog svemirskog broda. Voda je stvarala polukružne barice na blago zaobljenoj metalnoj površini, a zatim se slivala potočićima. Lupkanje teških kapi po krovu bilo je praćeno šljapkanjem, dok su se mlazevi slivali u blato i bilje ispod valjkaste letelice.

Voda je oicala niz zdepaste stazisne držače, stvarala krivudave tragove preko prednjih stakala, tamne i bistre pod povremenom mesečinom.

Mlazevi su prodirali kroz uske pukotine oko krmenih ustava, koristeći ih da u pravoj liniji dospeju do blatnjavog tla.

Začulo se tiho, mehaničko šištanje, jedva nešto glasnije od kiše. Pukotine oko ulaza ustave spojile su se u njima, kao da žele da uđu u brod. Barice na tlu počele su da se spajaju u prljavo jezerce.

Vrata su se još malo otvorila, a onda se iznenada ispod njih izlio klokotavi potok. Pretvorio se u šikljavi vodopad koji se sručio u baru na zemlji. Onda je, isto tako iznenada, bujica presušila.

Oklopljena vrata skliznula su u stranu sa tihim uzdahom. Kiša je bacila pljusak iskošenih kapljica u otvor.

Tamna, oklopljena prilika zaustavila se na pragu, ne obraćajući pažnju na taj napad. Okrenula se da pogleda oko sebe, a onda je zakoračila napolje i pljusnula u baru. Vrata su se zatvorila uz zujanje i tiho škljocanje,

Prilika se sagnula pod vetrom, tražeći stazu u mraku.

Deni je naglo sela na zvuk tihog šljapkanja i stavila ruku na grudi. "Tošio?"

Šatorsko krilo bilo je povučeno u stranu i ulaz je bio otvoren. Za trenutak se mogao nazreti taman oblik, a onda se začuo šapat. "Da,

ja sam."

Deni je počela mirnije da diše. "Bojala sam se da je neko drugi."

"Koga si očekivala, Deni? Čarlija Darta? Da iziđe iz šatora i napastvuje te? Ili, još bolje, nekog od Kikvija?" Nežno ju je zavitlao, ali nije mogao da sakrije napetost. Zbacio je kabanicu i kacigu i okačio ih pored ulaza. Ostavši samo u rublju, otpuzao je do svoje vreće za spavanje i zavukao se u nju.

"Gde si bio?"

"Nigde. Spavaj dalje, Deni."

Kiša je udarala po šatoru neujednačenim ritmom. Deni je ostala da sedi i gleda ga pod slabim svetlom sa ulaza. Jedva da je videla išta osim njegovih beonjača kako gledaju uvis.

"Molim te, Toš, reci mi. Kad sam se probudila, a tebe nije bilo..." Glas joj je utihnuo kad se on okrenuo da joj uzvрати pogled. Promena koja se odigrala sa Tošiom Ivašikom u poslednjih nedelju dana nikad nije bila izraženija nego sada, u ovom teskobnom izrazu lica i oštrom pogledu.

Na kraju je uzdahnuo. "U redu, Deni. Otišao sam do velikog čamca. Prikrao sam se unutra i malo razgledao."

Deni je ponovo počela ubrzano da diše. Pokušala je da kaže nešto, zastala, pa ipak se odlučila. "Zar to nije bilo opasno? Mislim da nema sumnje u to kako bi reagovao Takata-Džim! Naročito ako je zaista izdajnik."

Tošio je slegnuo ramenima. "Bilo je nešto što sam morao da proverim."

"Ali kako si ušao i izišao, a da te nisu primetili?"

Tošio se podigao na lakat. Videla je kratak blesak beline kad se osmehnuo. "Kadet ponekad zna i ono o čemu inženjeri i oficiri pojma nemaju, Deni. Naročito kad su posredi skrovišta na brodu. Kada dođe slobodno vreme, uvek se nađe pilot ili poručnik da smisli neko zaduženje za dokone... uvek još malo astrogacije ili protokola za proučavanje, na primer. Aki i ja bismo se obično zavukli u veliki čamac da hvatamo zjala. Izveštili smo se da otvorimo ustave, a da se kontrolno svetlo ne upali."

Deni je odmahнула glavom. "Drago mi je što mi nisi rekao da ideš. Umrla bih od brige."

Tošio se namrštió. Deni je opet počela da zvuči kao njegova majka. I dalje nije bila presrećna što mora da ode i ostavi ga ovde. Tošio se nadao da neće iskoristiti priliku da ponovo počne razgovore o tome.

Ona je legla i pogledala ga u oči, naslonjena na ruku. Za trenutak je razmišljala pre nego što je šapnula. "Šta si našao?"

Tošio je zatvorio oči. "I ti treba da znaš. Hoću da kažeš Džilijan u slučaju da ja ne stupim u kontakt sa njom ujutro. Video sam šta Takata-Džim namerava sa onim bombama koje je oduzeo od Čarlija... pretvara ih u gorivo za čamac."

Deni je zatreptala. "Ali... ali šta mi tu možemo?"

"Ne znam! Čak nisam ni siguran da treba nešto učiniti. Na kraju krajeva, ionako bi za nekoliko nedelja njegovi akumulatori bili spremni za poletanje. Možda ovo i nije važno za Džilijan. S druge strane, možda je prokleta važno. I dalje nisam sasvim siguran. Možda ću morati prilično drastično da postupim."

Video je delimično demontirane bombe kroz debelo staklo na sigurnosnim vratima laboratorije za uzorke na čamcu. Bilo je mnogo lakše iskrasti se napolje nego približiti im se.

"Šta god da se desi", pokušao je da je umiri, "siguran sam da će sve dobro ispasti. Ti samo pazi da tvoje beleške ujutro dobro zapakuješ. Podaci o Kikvima druga su po važnosti stvar do koje smo došli u ovoj blesavoj odiseji i moraju stići kući. Dobro?"

"Svakako, Toš."

Prebacio se na leđa, zatvorio je oči i polako disao da bi izgledalo kao da spava.

"Tošio?"

Mladić je uzdahnuo. "Molim, Deni..."

"Pa, reč je o Sahotu. On ide samo da bi me otpratio. Inače bi se ti ovde suočio sa pobunom."

"Znam. Hoće da ostane i sluša one svoje podzemne 'glasove'." Tošio je protrljao oči, pitajući se zašto mu Deni ne da da zaspi. Već je odslušao sva Sahotova navaljivanja.

"Nemoj ga oterati tek tako, Toš. On kaže da ih je i Kraidaike čuo i da je morao da prekine vezu kako bi spasao kapetana od transa slušanja, toliko su ga zaneli zvuci."

"Kapetan je bogalj sa oštećenim mozgom." Reči su bile pune gorčine. "A Sahot je sebičan, nestabilan..."

"I ja sam tako mislila", prekinula ga je Deni. "Plašila sam ga se sve dok nisam otkrila da je zapravo sasvim mio i bezopasan. No, čak i ako bismo zaključili da su obojica imala halucinacije, ostaje ono što sam otkrila u vezi sa metalnim brdima."

"Mmmmmf", sanjivo je odgovorio Tošio. "Šta to? Još pojedinosti o živim metalnim brdima?"

Deni se malo trgla od ovog blagog omalovažavanja. "Da, i o neobičnoj eko-niši svrdlastog drveća. Tošio, izvršila sam analizu džepnim kompjuterom; postoji samo jedno moguće rešenje! Okno svrdlastog drveta je deo životnog ciklusa jednog organizma, organizma koji deo svog životnog ciklusa provodi na površini kao naizgled jednostavna koralna kolonija, a kasnije pada u okno pripremljeno za njega..."

"Sve to pažljivo prilagođavanje i energija troše se da bi sami sebi iskopali grob?" Prekinuo ju je Tošio.

"Ne! Ne grob! Kanal! Metalno brdo tek je početak životnog ciklusa tog bića... larvalni oblik. Njegov pravi život počinje u dubini, ispod tankog planetnog omotača, gde strujanje magme obezbeđuje svu energiju koja može biti potrebna metalo-organskom obliku života!"

Tošio se iskreno trudio da obrati pažnju, ali misli su mu lutale - mislio je na bombe, na izdajnike, na brigu za Akija, druga koji je nestao, i na čoveka negde daleko na severu, koji je zasluživao da ga neko sačeka ako... kada... se konačno vrati na svoje ostrvsko odredište.

"...jedino se ne uklapa to što ne vidim načina na koji se takav životni oblik mogao razviti! Nema tragova prelaznih oblika, nema pomena o prethodnicima u starim zapisima Biblioteke o Kitrupu... a to je svakako dovoljno neobičan oblik životna da bi zaslužilo makar da se pomene!"

"Mmmm-hmmm."

Deni je pogledala Tošija. Prebacio je ruku preko očiju i disao polako kao da je zadremao. No, videla je sitnu venu na njegovoj ruci kako brzo pulsira, a druga pesnica grčila mu se u pravilnim razmacima.

Ležala je i posmatrala ga u tami. Poželela je da ga protrese i natera ga da je sasluša!

Zašto mu dosađujem ovim, iznenada se upitala. Naravno, to je važno, ali odveć intelektualno, a Tošio nosi na leđima ceo ovaj deo sveta. Tako je mlad, a ipak izdržava opterećenje jednog borca.

A šta ja mislim o tome?

Zgrčeni želudac davao je odgovor. Gnjavim ga jer želim malo pažnje.

Želim njegovu pažnju, ispravila se. Trapava kakva sam, pokušavam da mu dam priliku da...

Suočila se sa sopstvenom glupošću.

Ako ja, starija, mogu tako da pomešam signale, teško da mogu očekivati od njega da ih shvati, konačno je zaključila.

Pružila je ruku. Zaustavila ju je tik iznad sjajne crne kose čije je mokro pramenje ležalo preko njegovih slepoočnica. Podrhtavajući, ponovo je proučila svoja osećanja i zaključila da je zadržava samo strah od odbijanja.

Kao sama od sebe, ruka joj se pomerila i dotakla meke maljice na Tošiovom obrazu. Momak se trgao i okrenuo se prema njoj, širom, otvorenih očiju.

"Tošio," s mukom je rekla, "hladno mi je."

78. TOM ORLI

Kad je nastupilo srazmerno zatišje, Tom je pokušao da zapamti nešto. Sledeći put moram se setiti, rekao je sebi, da ne diram osinja gnezda.

Držao je u ustima jedan kraj improvizovane cevi za disanje. Drugi kraj izlazio je na površinu kroz maleni otvor u korovu. Na sreću, ovog puta nije morao da uvlači mnogo vazduha, jer je maska čuvala kiseonik koji je već imao. Osim toga, u ovom području bilo je više rastvorenog kiseonika u vodi.

Nad njim su zviždali bojni zraci i čuo je tihe uzvike minijaturnog rata koji se napolju vodio. Voda se dvaput zatalasala od obližnjih eksplozija.

Ovog puta bar ne moram da brinem hoće li me spržiti njihovi promašaji, sokolio je sebe. Svi oni imaju samo ručno oružje.

Tom se nasmešio nad tom ironijom. Imali su samo ručno oružje.

Iz zasede je uspeo da pogodi dvojicu Tandua, pre nego što su stigli da aktiviraju svoje dezintegratore i uzvrate vatru. Što je još važnije, uspeo je da razdraži čupavog Epiziarha pre nego što je naglavce skočio u otvor među biljem.

U poslednji čas. Jedan zrak ostavio mu je opekotine drugog stepena na bosom tabanu. U poslednjem sekundu uspeo je da vidi Epiziarha kako besno urliče, dok mu se oko glave svetlucao oreol nestvarnosti kao plameni hologram. Tomu se činilo da je kroz zatalasani sjaj začas ugledao zvezde.

Tandui su mlatarali oko sebe, pokušavajući da se održe na iznenada nepostojanom nasipu. To im je verovatno pokvarilo čuvenu preciznost u gađanju i ostavilo ga u životu.

Kao što je i očekivao, žeđ za osvetom povukla je Tandue prema zapadu. Povremeno je izranjao na površinu da bi skretao njihovu pažnju na sebe uz pomoć kratkih rafala iglica.

Dok je plivao između dva otvora slobodne vode, bitka kao da je uzela maha sama za sebe. Čuo je zvukove borbe i znao da su njegovi progonitelji došli u kontakt sa drugom grupom lutajućih Itija.

Ostavio ih je i zaronio u potrazi za novim pakostima koje im može

prirediti.

Buka borbe kao da se udaljavala od njega. Po onome što je video kad je provirio napolje pre možda jednog sata, ovaj okršaj uključivao je šest Gubrua i tri otrcana terenska vozila sa balonskim gumama, nepoznatog porekla. Tom nije bio siguran da li su automatizovana ili imaju posadu, ali izgledala su nesposobna da se prilagode varljivom terenu, bez obzira na svu vatrenu moć koju su posedovala.

Još malo je osluškivao, a onda je savio svoju cev i zavukao je za pojas. Tiho se podigao na površinu malog jezera i rizikovao da izdigne oči do nivoa prepletenih izdanaka korova.

Tokom svojih gerilskih napada, polako se pomerao prema jajastoj olupini. Sad ju je ugledao na svega stotinak metar od sebe. Dve zadimljene olupine pokazale su mu sudbinu terenskih vozila. Dok ih je posmatrao, jedna po jedna su potonule. Dva Gubrua prekrivena blatom, očito poslednji iz svoje grupe, probijali su se s mukom kroz glib prema srušenom brodu. Perje im je bilo slepljeno za tanka, kljunasta tela. Izgledali su strašno nesrećno.

Tom se izdigao i video odbleske daljih borbi na jugu.

Pre tri sata, mali izviđački brod Soroa jurnuo je u bitku, bombardujući sve što je video, sve dok ga nije presreo deltoidni atmosferski bojni brod Tandua. Osuli su vatru jedan na drugog, uznemiravani i ručnom vatrom sa tla, sve dok se konačno nisu sudarili i nestali u zajedničkoj eksploziji, srušivši se u more kao jedna olupina.

Otprilike sat kasnije, priča se ponovila. Ovog puta sukobili su se nezgrapni tegljač Ftaka i ulubljeni kopljasti brod Braće Noći. Njihovi ostaci pridružili su se zadimljenim otpacima koji su se polako širili na sve strane.

Nemam hrane, nemam skloništa, a jedina rasa fanatika koju zaista želim da vidim nije se pojavila u ovoj ulupanoj mrtvačnici.

Osećao je pritisak bombe sa porukom ispod pojasa. Opet je poželeo da zna treba li je koristiti ili ne.

Džilijan se dosad sigurno zabrinula, pomislio je. Hvala Bogu, bar je ona bezbedna.

A bitka i dalje traje. To znači da još ima vremena. Da i dalje imamo prilike.

Da. A delfini vole da idu u duge šetnje duž linije obale.
No, dobro. Hajde da vidimo mogu li da napravim još malo zbrke.

79. GALAKTINCI

Soroanka, Krat, proklinjala je shematsku strategiju. Njeni štićenici povukli su se iz predostrožnosti dok je iskaljivala srdžbu, razdirući svoj vletorski ležaj.

Četiri izgubljena broda! A Tandui su izgubili jedan! Poslednja bitka bila je prava propast!

A za to vreme ogranak bitke na površini planete gutao je njene pomoćne letelice, jednu po jednu!

Izgledalo je kao da su maleni ostaci pobeđenih flota, borci koji su se krili na mesecima ili planetoidima, zaključili da se Zemljani kriju u blizini vulkana na umereno severnim širinama Kitrupa. Zašto su to pomislili?

Zato što se očito ne bi svi borili ni oko čega, zar ne? Okršaj je zadobio sopstveni ritam. Ko bi pomislio da su pobeđena savezništva krila toliko vatrene moći za poslednji očajnički pokušaj da se dokopaju plena?

Krat je jarnosno zgrčila kandžu za parenje. Nije smela dopustiti mogućnost da oni budu u pravu. Šta ako je poziv za pomoć zaista emitovan sa zemaljskog broda? To je bez sumnje bila neka zlobna varka ljudi, ali nije smela rizikovati priliku ako su izbeglice zaista bile tamo.

"Jesu li se Tenanijci oglasili?" Obrećnula se.

Pil iz komunikacionog odeljenja brzo se naklonio pre odgovora. "Nisu još, Majko flote, iako su se odvojili od svojih saveznika Tandua. Očekujemo da nam se Buolt uskoro javi."

Krat je osorno klimnula glavom. "Javite mi istog časa!" Pil se žurno saglasio i udaljio se.

Krat je nastavila da razmatra mogućnosti. Na kraju je odlučila koji će oštećeni i gotovo beskorisni brod odvojiti od skore bitke za još jedan pohod na površinu planete.

Zakratko se poigrala pomišlju da pošalje tenanijski brod čim bude sklopljeno savezništvo sa njima protiv trenutno nadmoćnih Tandua, ali zaključila je da to ne bi bilo mudro. Bolje je zadržati licemerne, podvaladžijske Tenanijce tu, gde može da motri na njih. Odrediće za

polazak jedan od svojih malih bogalja.

Krat je zamislila sliku Zemljana - mekokožih, vretenastih, maljavih ljudi, oličenja podlosti - i njihovih glupih, drečavih, bezrukih, delfinskih štíćenika.

Kada konačno postanu moji, pomislila je, nateraću ih da požale sve nevolje koje su mi priredili.

80. DNEVNIK DŽILIJAN BASKIN

Stigli smo.

Poslednja četiri sata bila sam matrijarh u ludnici. Hvala nebesima što su tu Hanes, Tišt, Srećni Ka i svi divni, sposobni delfini koji su nam tako dugo nedostajali. Dok nismo stigli, nisam ni shvatala koliko je najboljih članova posade poslato da nam pripremi novi dom.

Susret je bio pun ushićenja. Delfini su jurcali unaokolo, udarajući jedan u drugog i proizvodeći takvu buku da sam stalno morala da ponavljam samoj sebi kako Galaktinci ne mogu zaista da nas čuju... Jedina senka koja je pala na nas bila je pomisao na odsutne šlanove posade, šest delfina, uključujući Hikahi, Akija i Kipirua. I Toma, naravno.

Tek mnogo kasnije shvatili smo da nam nedostaje i Kipiru.

Posle kratkog slavlja, prionuli smo na posao. Srećni Ka preuzeo je kormilo, gotovo isto onako smiren i siguran kao što bi bio Kipiru, i uveo 'Brazdača' duž niza sigurnosnih ograda u šupljinu tenanijske olupine. Ogromne stege spustile su se i opasale brod, čineći ga gotovo sastavnim delom spoljašnjeg omotača. Pristaje nam. Tehničari su odmah počeli da spajaju senzore i podešavaju otpore stazisnih polja. Otvorena su pažljivo maskirana kućišta za oružje, u slučaju da moramo da stupimo u borbu.

Kakav poduhvat! Ne mogu da poverujem da će Galaktinci očekivati išta slično. Tomova mašta je zaprepašćujuća.

Kad bismo još samo primili njegov signal...

Zamolila sam Tošija da pošalje Deni i Sahota ovamo na saonicama. Ako krenu pravo ovamo najvećom brzinom, trebaće im manje od dana da stignu. Toliko će nam biti potrebno i da završimo sa podešavanjima na brodu.

Zaista je životno važno da dobijemo Denine beleške i uzorke plazme. Ako se Hikahi javi, zamoliću je da se zaustavi na ostrvu i pokupi izaslanike Kikvija. Od podjednakog je značaja da spasemo male vodozemce od služenja nekoj ludačkoj rasi galaktinskih pokrovitelja.

Tošio je rešio da ostane, drži na oku Takata-Džima i Meca i

dočeka Toma, ako se pojavi. Mislim da je ovo poslednje dodao znajući da neću biti u stanju da odbijem... Naravno, znala sam da će se ponuditi. Računala sam na to.

Zbog toga se samo osećam još gore, koristeći ga da nadzire Takata-Džima. Čak i ako me naš bivši vicekapetan razočara i počne da se ponaša pristojno, ne znam kako će se Tošio vratiti ovamo na vreme, naročito ako budemo morali hitno da poletimo.

Počinjem da shvatam šta znači 'patnja komandovanja'.

Morala sam da izigravam zaprepašćenje kad mi je Tošio rekao za mini bombe koje je Čarli Dart ukrao iz oružarnice. Tošio je ponudio da ih uzme od Takata-Džima, ali zabranila sam mu. Rekla sam da ćemo rizikovati.

Nisam mu otkrila moje planove. Tošio je pametan momak, ali ima suviše otvoreno lice.

Mislim da je sve dobro usklađeno. Samo kad bih mogla biti sigurna.

Prokleta Nis me opet zove. Ovaj put idem da vidim šta to hoće.

Oh, Tome. Da si ti bio ovde, da li bi zaturio negde broskog kapetana? Kako da oprostim sebi što sam pustila Kraidaijija da sam iziđe iz broda?

Izgledao je tako dobro. Šta je, za ime Beskrajona, pošlo naopako?

81. ČARLS DART

U rano jutro već je bio pored komandne table na ivici vode, zadovoljno razgovarajući sa svojim novim robotom. Ovaj se nalazio već kilometar duboko, ostavljajući za sobom sitne detektore u pukotini koja je ostala iza svrdlastog drveta.

Čarls Dart je vedro mumlao. Za nekoliko sati spustiće se koliko i onaj stari, gotovo beskorisni robot koga je napustio. A onda, posle još nekoliko testova kojima će proveriti svoje teorije o lokalnim formacijama kore, počće da odgovara na velika pitanja - na primer, na šta to liči planeta Kitrup.

Niko, niko ga sada ne može zaustaviti!

Setio se godina koje je proveo u Kaliforniji, Čileu, Italiji, proučavajući zemljotrese kad bi se dogodili, saradujući sa mnogim velikim umovima u geofizičkoj nauci. To je bilo uzbudljivo. Ipak, posle nekoliko godina počeo je da shvata kako nešto nije u redu.

Bio je prihvaćen u svim velikim stručnim udruženjima, njegovi radovi su dočekivani i sa oduševljenjem i sa ogorčenim protivljenjem - a obe reakcije je svaki pristojan naučnik cenio mnogo više od zevanja. Nisu mu nedostajale ni ponude za ugledne poslove.

No, došlo je vreme kad je počeo da se pita kuda su se deli studenti.

Zašto ga studenti pred diplomom nisu tražili za mentora? Video je svoje kolege opsednute revnosnim kandidatima za pomoćnike, pa ipak, uprkos svojoj listi objavljenih radova, široko poznatim kontroverznim teorijama, kod njega su dolazili samo drugorazredni studenti kojima je bila potrebija stipendija nego mentor. Nijedan od blistavih mladih studenata nije došao kod njega da mu on bude učitelj.

Naravno bilo je nekoliko beznačajnih slučajeva kada je njegov temperament nadvladao, i jedan ili dva studenta su ga ogorčeno napustila, ali to nije objašnjavalo mrtvilo koje je vladalo na pedagoškom području njegove karijere, zar ne?

Počeo da pomišlja kako mora postojati neki drugi uzrok. Nešto... rasno.

Dart se uvek držao podalje od opsesije uzdizanja koja je obuzimala mnoge šimpanze, od potpunog poštovanja većine prema ljudima i od zlovoljnog zlopamćenja slabe, ali glasne manjine. Pre nekoliko godina ipak je počeo malo da obraća pažnju. Uskoro je imao teoriju. Studenti su ga izbegavali jer je bio šimpanza!

To ga je zaprepastilo. Tri cela meseca zanemario je sve ostalo da bi proučio problem. Pročitao je protokole koji su određivali pokroviteljstvo Čovečanstva nad njegovom rasom i razbesneo se zbog bezuslovnog autoriteta koji je Čovečanstvo zadržalo u odnosu na njegovu vrstu - sve dok nije pročitao kako to izgleda širom Galaksije. Tada je shvatio da nikada pokrovitelji ne daju pravo glasa u najvišim telima štićenicima sa manje od četiri stotine godina staža.

Čarls Dart je bio zbunjen, a onda je shvatio smisao reči 'daju'.

Čitao je o vekovnim rasnim borbama Čovečanstva. Zar je zaista prošlo manje od pola milenijuma otkako su ljudi izmišljali ogromne, glupe laži jedni o drugima samo zbog razlike u pigmentaciji i pobili milione zato što su verovali u to?

Naučio je novu reč, 'žigosanost' i osetio se osramoćen. Tada se prijavio za misiju u duboki svemir, odlučan da se ne vraća bez dokaza svojih akademskih sposobnosti - i na ravnoj nozi sa bilo kojim ljudskim naučnikom!

Avaj, određen je na 'Brazdač', brod pun vrištavih delfina i vode. Kao vrhunac svega, onaj uobraženi Ignacio Mec odmah je počeo da se ponaša prema njemu kao prema svojim napola završenim opitnim primercima!

Naučio bi da živi s tim. Navikao se na Meca. Sve bi podneo samo da nalazi sa Kitrupa budu objavljeni.

Onda će svi ustajati kad Čarls Dart uđe! Blistavi mladi studenti počće da dolaze. Svi će videti da bar on nije žigosan!

Čarlijevo duboko razmišljanje prekinuto je zvucima iz obližnje šume. Brzo je položio pokrovnu ploču preko kontrolnih dugmadi u donjem uglu komandne table. Nije hteo da rizikuje da iko sazna za tajni deo njegovog opita.

Iz pravca sela pojavili su se Deni Sadmen i Tošio Ivašika, tiho razgovarajući i noseći male zavežljaje. Čarli je odjednom bio veoma zauzet dajući podrobna uputstva robotu, ali je krišom bacao pogled

na ljude, pitajući se da li su išta posumnjali.

Ne. Bili su suviše zauzeti jedno drugim, dodirujući se, mazeći se, šapćući. Čarli je u pola glasa frknuo na ljudsku zaokupljenost seksom, iz dana u dan; ali kad su pogledali prema njemu, nasmešio se i mahnuo im.

Ništa ne sumnjaju - čestitao je samom sebi kad su mu mahnuli u odgovor i ponovo se vratili svom poslu. Kakva sreća što su zaljubljeni.

"I dalje hoću da ostanem. Šta ako se Džilijan prevarila? Šta ako Takata-Džim ranije završi preradu bombi?"

Tošio je slegnuo ramenima. "Još imam nešto što će mu trebati." Pogledao je naniže, u jezero gde su plivale saonice. Jedne su pripadale Tomu Orliju.

"Tačno!" oduševila se Deni. "Biće mu potreban radio, inače će ga Itiji razneti na komadiće pre nego što stigne da pregovara. Ali ti ćeš biti sam! Taj fin je opasan!"

"To je samo jedan od mnogih razloga zašto te šaljem odavde."

"Sad si zvučao kao pravi muški šovinista", pokušala je da ga poklopi Deni, ali nije uspela da unese oštrinu u reči.

"Ne", odmahnuo je Tošio glavom, "zvučao sam kao vojni zapovednik ostrva. To je to. Hajde da utovarimo ove preostale uzorke. Ispratiću tebe i Sahota nekoliko kilometara pre nego što se oprostimo."

Sagnuo se da uzme jedan od paketa, ali pre nego što ga je dodirnuo osetio je ruku na slabini. Snažno ga je gurnula i izbacila ga iz ravnoteže.

"Deniiii!" Za trenutak ju je video kako se satanski smeje. U poslednjem trenutku uspeo je da je uhvati za ruku. Njen smeh se pretvorio u vrisak kad ju je povukao za sobom u vodu.

Isplivali su, prskajući sve oko sebe, između saonica. Deni je likujući uzviknula kad je uspela da mu obema rukama gurne glavu pod vodu, a onda je napola iskočila napolje kad ju je nešto pomazilo otpozadi.

"Tošio!" rekla je s prebacivanjem.

"Nisam bio ja", hvatao je Tošio dah, uzmičući van njenog dohvata.

"To mora da je bio tvoj drugi ljubavnik."

"Moj... o, ne! Sahote!" Deni se brzo okrenula, tražeći pogledom, i ciknula kad ju je nešto opet dodirnulo s leđa. "Da li vi mudoglavi muški ikad mislite na nešto drugo?"

Šarenosiva delfinska glava provirila je na površinu nedaleko od nje. Aparat za disanje prekrivao mu je usta, ali je samo neznatno izmenio kreštavi smeh.

* Pre nego što ljudi
Izmisliše čamce
* Mi smo izumeli -
* Hajde da
probamo -
* Makar i nakratko
Menage a trois... *

Namignuo je i Tošio je morao da se nasmeje kad je Deni pocrvenela. To ju je nateralo da počne da ga prska sve dok nije doplivao do nje i pritisnuo joj ruke uz jedne od saonica. Poljubio ju je da bi prekinuo bujicu pogrda.

Usne su joj nosile beznadežni ukus Kitrupa dok mu je uzvraćala poljupce. Sahot je plivao pored njih i blago im grickao noge neravnim, oštrim zubima.

"Znaš da ne bi trebalo da se izlažemo ovim materijalima bez preke potrebe", rekao je Tošio, grleći je. "Nisi smela to da uradiš".

Deni je odmahнула glavom i naslonila mu lice na rame da bi se sakrila.

"Koga mi to zavaravamo, Toš?" promrmljala je. "Zašto se brinemo oko polaganog trovanja metalima? Bićemo mrtvi mnogo pre nego što desni počnu da nam plave."

"O, Deni, to su gluposti..." Pokušao je da nađe reči utehe, ali zaključio je da samo može da je grli dok se delfin motao oko njih.

Oglasio se komunikator. Sahot je otišao da aktivira spravu na Orlijevim saonicama, još povezanu monofilamentom sa starim položajem 'Brazdača'.

Saslušao je brz niz jednostavnih coktaja i brzo zazviždao u

odgovor. Izdigao se visoko nad vodom i odbacio aparat za disanje..

"Tošio, za tebe je!"

Tošio nije ni zapitao da li je važno. Preko te linije moralo je biti. Nežno se odvojio od Deni. "Završi pakovanje. Odmah ću se vratiti da pomognem."

Klimnula je glavom, brišući oči.

"Ostani malo sa njom, Sahote, hoćeš?" zamolio je kad je doplivao do saonica. Stenos je odmahnuo glavom.

"Rado bih to učinio, Tošio. Ionako je moj red da zabavljam damu. Ne nessesreću, potreban sam ti kao prevodilac."

Tošio ga je zbunjeno pogledao.

"To je kapetan", objasnio je Sahot. "Kraidaiki hoće da razgovara ssa obojicom. Posle hoće da mu pomognemo da ssstupi u kontakt sa tehno-stanovnicima ovog sveta."

"Kraidaiki? Zove ovamo? Ali Džilijan je rekla da je nestao!" Tošio se sve više mrštio sa svakom novom izgovorenom reči. "Tehno... hoće da govori sa Kikvima?"

Sahot se iscerio.

"Ne. Oni ne dolaze u obzir, neussstrašivi vojni vođo. Naš kapetan hoće da govori sa mojim 'glasovima'. Hoće da govori sa onima koji borave u dubini."

82. TOM ORLI

Brat Dvanaest Senki tiho je zazviždao. Njegovo zadovoljstvo širilo se kroz vode oko njega, ispod sloja korova. Isplivao je iz zasede dok su se ispod i iza njega čuli zvuci otimanja umiruće žrtve.

Tama u vodi nije mu smetala. Odsustvo svetlosti nikad nije činio nesrećnim Braću Noći.

"Brate Mračne Magle", zašištao je, "da li se veseliš koliko i ja?"

Odnekud sleva, između morskih biljaka, stigao je veseo odgovor.

"Veselim se, Stariji Brate. Ova grupa ratnika Paha nikad više neće klečati pred ženkama Soroa. Hvala drevnim božanstvima rata."

"Zahvalićemo im lično", odgovorio je Brat Dvanaest Senki, "kada saznamo položaj njihove flote od polurazumnih Zemljana. Zasad, zahvalimo našim davno izumrlim pokroviteljima, Noćnim Lovcima, koji su nas načinili ovako strašnim borcima."

"Zahvaljujem njihovim senima, Stariji Brate."

Zaplivali su dalje, razdvojeni za tri dužine tela kako je zahtevala doktrina podvodnih okršaja. To je bilo nezgodno sa svim onim biljem unaokolo i voda je neobično odjekivala, ali doktrina je doktrina, neosporna kao i nagon.

Stariji Brat je slušao sve dok nisu nestali i poslednji zvuci otimanja Pahe koji se davio. Sad su on i njegov drug mogli da zaplivaju prema jednoj od plutajućih olupina, gde ih je sigurno čekalo još žrtava.

Bilo je jednostavno kao branje voća. Čak i moćni ratnici Tandui bili su ograničeni na blesavo koprcanje po opasnom korovu, ali ne i Braća Noći! Prilagodljivi, promenljivi, oni su plivali ispod, stvarajući pustoš gde god se mogla stvoriti.

Škržni prorezi su mu pulsirali, uvlačeći vodu metalnog ukusa. Brat Dvanaest Senki otkrio je trag nešto višeg sadržaja kiseonika i blago zaokrenuo da bi se našao na njemu. Držanje doktrine je, naravno, bilo važno, ali ovde, pod vodom, ko bi im mogao naškoditi?

Iznenada je sleva začuo komešanje i udarce, kratak uzvik, a zatim je nastupila tišina.

"Mlađi Brate, šta se to desilo?" povikao je u pravcu u kome bi

trebalo da bude njegov preživeli sadrug. No, govor se pod vodom loše pronosio. Čekao je dok mu je nespokojstvo raslo.

"Brate Mračne Magle!"

Zaronio je kroz masu visećih izdanaka, držeći strelaste pištolje u svakoj od četiri ruke za rad.

Šta bi ovde moglo da savlada tako strašnog ratnika kao što je njegov mlađi brat? Svakako nijedan od pokrovitelja ili šticećenika koje je poznavao nije bio u stanju da učini tako nešto. Robot bi aktivirao detektore metala.

Iznenada mu je sinulo da bi polurazumni 'delfini' koje su tražili mogli biti opasni u vodi.

Ne, ne. Delfini dišu plućima. I veliki su. Pretražio je prostor oko sebe i nije čuo nikakve odjeke.

Najstariji Brat - koji je komandovao ostacima njihove flotile iz pećine na mesecu - zaključio je da u Severnom moru nema Zemljana, ali poslao je mali brod da osmatra i uleće u čarke. Dva brata u vodi jedini su preživeli. Sve što su dosad videli potvrđivalo je da lovina nije ovde.

Brat Dvanaest Senki brzo je obišao malu površinu otvorene vode. Je li njegov mlađi brat zalutao na otvoreno, pa ga je razneo neko odozgo?

Zaplivao je prema tihom zvuku, sa spremnim oružjem.

U tami je osetio krupno telo pred sobom. Zacvrkutao je i usredsredio se na složene odjeke.

Zvuci koji su se vratili pokazivali su samo jedno veliko biće u blizini, mirno i tiho.

Doplivao je do njega, zagrlio ga i počeo da oplakuje. Voda je strujala kroz njegove škržne proreze dok je zapevao.

"Ja ću te osvetiti, Brate!

"Ja ću ubiti sve što misli u ovom moru!

"Ja ću prekriti tamom sve koji se nadaju!

"Ja ću..."

Začuo se glasan pljusak. Tiho je jeknuo kad je nešto teško palo sa površine na njega i obavilo ga dugačkim rukama i nogama.

Dok se otimao, Brat Dvanaest Senki preneraženo je shvatio da je njegov neprijatelj čovek! Polurazumni, mekokoži, samonikli čovek!

"Pre nego što učiniš sve to što si rekao, učinićeš još nešto", zaškripao je glas na Galaktinskom Desetom, tik iznad njegovog slušnog organa.

Brat je zacvileo. Nešto štrašno oštro probilo mu je vrat blizu leđnog nervnog stabla.

Čuo je svog neprijatelja kako gotovo sažaljivo govori.

"Prvo ćeš umreti."

83. DŽILIJAN

"Sve što ti mogu reći, Džilijan Baskin, jeste da je on znao kako da me nađe. Došao je ovamo na 'hodaču' i govorio je sa mnom iz hodnika."

"Kraidaiki je bio ovde? Tom i ja smo pretpostavljali da zna za naš privatni kompjuter, ali položaj je morao biti nemoguć..."

"Ja nisam bila odveć iznenađena, doktore Baskin", prekinula ju je Nis mašina, prikrivajući neučtivost umirujućim apstraktnim slikama. "Kapetan dobro poznaje svoj brod. Očekivala sam da će otkriti moj položaj."

Džilijan je sela pored vrata i odmahнула glavom. "Trebalo je da dođem čim si se prvi put javila. Mogla sam ga sprečiti da ode."

"Nije to tvoja krivica", odgovorila je naprava sa neobičnom dobrodušnošću. "Mogla sam biti upornija da sam mislila da je situacija važna."

"O, naravno", sarkastično je odvratila Džilijan. "Nije važno kada dragoceni oficir flote podlegne pritisku atavizma i hitro se izgubi u smrtonosnoj tuđinskoj divljini!"

Slika je poigrala. "Grešiš. Kapetan Kraidaiki nije žrtva šizofreničnog zaostajanja."

"Otkud znaš?" ljutito je upitala Džilijan. "Više od trećine posade ovog broda ispoljilo je iste simptome posle zasede kod Morgrana, uključujući i gotovo sve pojedince sa genima Stenosa. Otkuda znaš da se to nije desilo i Kraidaikiju posle svega što je propatio? Kako može upražnjavati Kinink ako nije u stanju ni da govori!"

Nis je odgovorila smireno. "Došao je ovamo u potrazi za određenom informacijom. Znao je da imam pristup ne samo do 'Brazdačevog' mikroogranka Biblioteke, nego i do onog složenijeg, uzetog sa tenenijske olupine. Nije mogao da mi kaže šta hoće da zna, ali našli smo načina da savladamo govorna ograničenja."

"Kako?" Džilijan je bila zainteresovana uprkos ljutnji i osećanju krivice.

"Pomoću piktograma, vizuelnih i zvučnih slika koje sam mu pokazivala u nizu da izabere između njih. Odgovarao je sa da i ne da

bi mi rekao da li su - kako biste vi ljudi rekli - hladne ili vruće. Uskoro je on vodio mene, praveći asocijacije koje još nisam ni počela da razmatram."

"Kao, na primer?"

Svetlosne čestice su zablistale. "Kao, na primer, to što se mnoge tajne ovog jedinstvenog sveta uklapaju međusobno: neobično dugo vreme napuštenosti planete posle degeneracije njegovih poslednjih stanara koji su ovde smešteni da izumru, neobična ekološka niša takozvanih metalnih brda i svrdlastog drveća, Sahotovi čudni 'glasovi iz dubine'..."

"Delfini kao što je Sahot uvek čuju 'glasove'", uzdahnula je Džilijan. "Nemoj zaboraviti da je i on jedan od opitnih Stenosa. Sigurna sam da su neki od njih ušli u posadu bez uobičajenih testova postojanosti pod stresom."

Posle kratke pauze, mašina je mirno progovorila. "Ima dokaza, doktore Baskin. Doktor Ignacio Mec očito je predstavnik nestrpljive struje u Središtu za uzdizanje..."

Džilijan je poskočila. "Uzdizanje! Prokletstvo! Znam šta je Mec učinio! Misliš da sam slepa? Izgubila sam nekoliko dragih prijatelja i nezamenljivih kolega zbog njegovog ludačkog plana. Dobro, testirao je svoje miljenike na najstroži mogući način i neki modeli su pod pritiskom otkazali!

Ali to je sad gotovo! Kakve veze ima uzdizanje sa glasovima iz dubine, sa metalnim brdima, istorijom Kitrupa ili našim prijateljskim lešom Herbijem, što se toga tiče? Kakve veze išta od toga ima sa spasavanjem onih koji su rasuti po planeti i sa bekstvom odavde?"

Srce joj je snažno udaralo i otkrila je da je stegla pesnice.

"Doktore Baskin", umiljato je odgovorila Nis, "upravo to sam pitala vašeg kapetana Kraidaikija. Kad mi je pomogao da sklopim deliće mozaika, i ja sam shvatila da uzdizanje nije beznačajno. Ovde na Kitrupu predstavljalo je sve što je dobro i loše u tom milijardama godina starom sistemu. Gotovo kao da je sama osnova društvenog sistema Galaktinaca stavljena na probu."

Džilijan je piljila u apstraktne slike.

"Kakva ironija", nastavio je bestelesni glas, "da ste se sa time suočili baš vi, ljudi, prva razumna rasa koja posle mnogo eona tvrdi

da je 'evoluirala' do inteligencije...

Vaše otkriće u takozvanom Grozdastom plicaku može dovesti do rata koji bi ispunio svih Pet Galaksija, ili izbledeti kao tolike druge varljive krize. No, ono što je učinjeno ovde, na Kitrupu, ući će u legendu. Svi elementi su tu... a legende utiču na događaje i dugo pošto su ratovi zaboravljeni.

Džilijan je za trenutak ukočeno zurila u hologram, a onda je odmahнула glavom.

"Hoćeš li mi, molim te, već jednom reći šta je posredi?"

84. HIKAHI I KIPIRU

"Moramo p-požuriti!" zahtevao je pilot.

Kipiru je ležao pričvršćen za prenosni autodok. Iz mreže koja ga je držala tik ispod vodene površine izlazili su kateteri i cevčice. Zvuk motora sa skifa ispunjavao je malu prostoriju.

"A ti ssse moraš opustiti", smirivala ga je Hikahi. "Uključen je autopilot. Idemo najbrže što se može pod vodom. Uskoro bi trebalo da sssmo tamo."

Hikahi je još bila pomalo ošamućena vestima o Kraidaikiju i potresena Takata-Džimovom izdajom. No, i pored toga nije dopustila sebi da prihvati Kipiruovu besomučnu žurbu. Njega je očito vodila odanost Džilijan Baskin i želeo je da se vrati i pomogne joj još istog časa, ako je moguće. Hikahi je posmatrala stvari iz drugog ugla. Znala je da je Džilijan verovatno već sve sredila i da kontroliše brod. U poređenju sa nevoljama koje je zamišljala proteklih dana, vesti su je gotovo obodrine. Kraidaikijeva povreda nije mogla umanjiti njeno olakšanje što je 'Brazdač' ostao nedirnut.

Oklop joj je zazujao. Jednom servo-rukom dotakla je kontrolu da bi dala Kipiruu blago uspavljujuće sredstvo.

"Volela bih da zasspiš", rekla mu je. "Moraš obnoviti snagu. Smatraj to naređenjem, ako sam, kao što kažeš, sad ja vršilac dužnossti kapetana."

Kipiruove oči počele su da se sklapaju. "Izvinjavam ssse... izgleda da nisam ništa logičniji od Mokija. Ssstalno ulećem u nevolje..."

Reči su postajale sve nerazgovetnije kako je lek počinjao da deluje. Hikahi je doplivala tik ispod sanjivog pilota i zazviždala tihu, kratku uspavanku.

* Sanjaj, branioče -
One koji te vole
I cene tvoju hrabrost - *

85. DŽILIJAN

"Kažeš da su ti... Karranci%... bili poslednji razumnjaci sa dozvolom na planeti Kitrupu, i to pre sto miliona godina?"

"Tačno", odgovorila je Nis mašina. "Njihovi pokrovitelji bezočno su ih zloupotrebili i mutirali ih daleko više nego što je dozvoljeno galaktinskim zakonima. Sudeći prema Biblioteci sa tenanijskog broda, to je u svoje vreme izazvalo priličan skandal. Kao nadoknadu, celom narodu Karrank% ukinuto je štíćeništvo i dat im je svet koji je odgovarao njihovim potrebama, sa malim mogućnostima razvoja prerazumnosti. Zato su vodeni svetovi pogodni za povlačenje. Na ovakvim planetama razvilo se vrlo malo razumnjaka. Kikvi su, izgleda, izuzetak."

Džilijan je hodala po zakrivljenoj tavanici naopake sobe. Povremeno udaranje, koje su prenosili metalni zidovi, govorilo joj je da traju završni radovi na učvršćivanju 'Brazdača' u 'Trojanskog morskog konja'.

"Ne misliš, valjda, da Kikvi nemaju veze sa tim prastarim..."

"Baš tako. Oni su istinsko otkriće i glavni razlog zbog koga se morate potruditi da pobegnute iz zamke i vratite se na Zemlju sa onim što ste naučili."

Džilijan se ironično nasmešila. "Hvala. Potrudićemo se. Dakle, ti Karranci%", dala je sve od sebe sa dvostrukom glotalnom tačkom, "šta im se desilo pošto su rešili da se sakriju na Kitrupu i pošto se nikad više nisu pridružili galaktinskoj zajednici?"

Nis je počela da objašnjava. "U pre-razumnom obliku, oni su bili bića nalik na krtice na svetu bogatom metalima kao što je i ovaj. Metabolizam im je bio zasnovan na ugljeniku i kiseoniku, kao i vaš, ali bili su sjajni kopači."

"Pusti me da nastavim. Odgajeni su kao rudari, da izdvajaju metale na svetovima gde ih je bilo malo. Bilo je jeftinije prevesti i odgajiti Karranke% nego prevoziti velike količine metala kroz međuzvezdane prostore."

"Odlično, doktore Baskin. Pokrovitelji su Karranke% zaista pretvorili u rudare i promenili im metabolizam tako da energiju

dobijaju pravo iz radioaktivnih materija. Pokroviteljima se činilo da je to vrlo zgodno poboljšanje."

Džilijan je zazviždala. "Tako drastična promena strukture nije mogla biti naročito uspešna! Tako mi Beskrajona, mora da su se napatili!"

"To je bilo izopačeno", složila se Nis. "Kada je otkriveno, Karrantke% su oslobodili i ponudili im obeštećenje. No, posle nekoliko milenijuma pokušaja da se prilagode standardnom međuzvezdanom životu, oni su izabrali da se povuku na Kitrup. Planeta im je dodeljena sve dok njihova rasa bude trajala. Niko nije očekivao da će dugo živeti.

No, umesto da izumru, oni su, izgleda, nastavili da preinačuju sami sebe, na svoj način. Ispada da su stvorili životni oblik koji je jedinstven u poznatom svemiru."

Džilijan je počela da povezuje deliće ranijeg razgovora i došla do zaključka. Oči su joj se raširile. "Ne misliš valjda da su metalna brda..."

"...larve inteligentnog oblika života, koje borave na površini planete. Da. Mogla sam to naslutiti iz poslednjih podataka koje je poslala Deni Sadmen, ali Kraidaike je izveo taj zaključak pre nego što se ona javila. Zato je došao kod mene, da mu potvrdim pretpostavke."

"Sahotovi glasovi", šapnula je Džilijan. "To su oni? Karrantke%?"

"Prihvatljiv ogledni zaključak", složila se Nis. "To bi bilo otkriće stoleća da nije ostalih stvari koje je pronašao ovaj pohod. Mislim da u engleskom postoji izraz - 'nevolja nikad ne dolazi sama' - koji je starinski, ali prikladan."

Džilijan nije slušala. "Bombe!" Udarila se po čelu.

"Molim?"

"Pustila sam Čarlija Darta da ukrade nekoliko bombi slabog dometa iz oružarnice. Znala sam da će ih Takata-Džim oduzeti i početi da ih pretvara u gorivo. To je bio deo plana koji sam smislila, ali..."

"Podrazumevala si da će Takata-Džim uzeti sve bombe?"

"Da! Mislila sam da ga pozovem i obavestim ako ih ne bude otkrio, ali bio je revnosta i odmah ih našao. Morala sam da malo

slažem Tošija, ali tu nije bilo pomoći."

"Ako je sve išlo po planu, ne vidim u čemu je problem."

"Problem je što Takata-Džim možda nije našao sve bombe! Nije mi ni palo na pamet da bi Čarli mogao naškoditi živim razumnjacima ako mu ostane jedna! Ali sad...moram se odmah javiti Tošiju!"

"Možeš li da sačekaš još koji minut? Takata-Džim je verovatno temeljito obavio posao, a ja bih htela da razgovaramo o još nečemu."

"Ne! Ne razumeš! Tošio treba da pokvari svoj komunikator! To je deo mog plana! Ako postoji i najmanja verovatnoća da je Čarli sačuvao jednu bombu, moram to odmah otkriti!"

Holo-slika se uzburkala.

"Odmah ću uspostaviti vezu", objavila je Nis. "Trebaće mi nekoliko trenutaka da se provučem kroz 'Brazdačev' komunikacioni sistem, a da me ne otkriju. Sačekaj."

Džilijan je stala da šparta po zakrivljenom podu, nadajući se da će stići na vreme.

86. TOŠIO

Tošio je završio premeštanje žica, vratio poklopac na predajnik saonica Toma Orlija i prekrio ga slojem blata da bi izgledalo kao da odavno nije otvaran.

Otkao je monofilamentni kabel, pričvrstio za njega malu crvenu plutaču i pustio da gotovo nevidljivo vlakno potone u dubinu.

Sad više nije bio u vezi sa 'Brazdačem'. Osećao se usamljeniji nego ikada - usamljeniji nego što je bio kada su Deni i Sahot rano jutros pošli na put.

Nadao se da će Takata-Džim poštovati naređenja i sačekati do 'Brazdačevog' polaska. Tada bi Džilijan javila da su krenuli i upozorila ga na prepravke izvršene na velikom čamcu i ovom odašiljaču.

Ali šta ako je Takata-Džim zaista izdajnik? Šta ako poleti ranije?

Čarls Dart će verovatno biti sa njime, kao i Ignacio Mec, tri Stenosa i možda tri ili četiri Kikvija. Tošio nije želeo da iko od njih nastrada. To će biti mučna odluka.

Podigao je pogled i video Čarlsa Dartu kako srećno mrmlija sam za sebe, igrajući se svojim novim robotom.

Tošio je odmahnuo glavom. Bilo mu je drago da je bar šimpanza zadovoljan.

Skliznuo je u vodu i otplivao do svojih saonica. Mali radio sa njih bio je potopljen još pre jednog sata. Prevezao se i uključio motore.

Trebalo je da napravi još jedan spoj ispod ostrva. Stari robot, oštećena sonda koju je Čarls Dart zanemario kad je već dospela gotovo do dna pukotine ispod svrdlastog drveta, imao je još jednog korisnika. Kraidai, koji je ostao u blizini starog 'Brazdačevog' položaja, i dalje je želeo da razgovara sa Sahotovim 'glasovima', Tošio je znao da kapetanu duguje toliko, čak i ako se osećao kao da mu pomaže u samoobmani.

Dok su saonice zaranjale, Tošio je razmišljao o preostalom poslu... o onom što još mora učiniti pre odlaska.

Kad bi me samo Tom Orli čekao kad budem isplivao, vatreno je poželeo. To bi sve rešilo. Kad bi Orli završio svoj posao na severu i

došao dok sam ja ovde dole!

Tošio se ironično nasmešio. Zaista, Sudbo, kad smo već kod toga, zašto nam ne pošalješ i ogromnu flotu dobrih momaka da rasteraju nevaljalce sa neba?

Spuštao se kroz usku pukotinu, u tamu.

87. DŽILIJAN

"Prokletstvo! Do sto đavola! Tošio je već prekinuo vezu!"

"Nemoj se preterano uzbuđivati", umirivala ju je Nis. "Sasvim je verovatno da je Takata-Džim zaplenio sve bombe. Zar nije kadet Ivašika javio da ih je video nekoliko razmontiranih, kao što si očekivala?"

"Da, i ja sam mu rekla da se ne brine. Nije mi palo na pamet da zatražim da ih prebroji! Bila sam zauzeta sitnicama oko pomeranja broda i nisam mislila da bi Čarli mogao naneti neku štetu ako je nekako i uspeo da zadrži jednu!"

"Naravno, sada smo bolje obavešteni."

Džilijan je podigla pogled, pitajući se da li je timbrimska naprava taktična ili prikriveno sarkastična.

"Pa", rekla je, "šta je tu je. Šta god se desilo, nas ne može pogoditi. Samo se nadam da nećemo spisku svojih prestupa na ovom putovanju dodati i zločin protiv razumne rase."

Uzdahnula je. "Hoćeš li mi i dalje tvrditi kako će sve ovo postati nekakva legenda?"

88. TOŠIO

Spoj je bio gotov. Sad Kraidaiki može slušati podzemne glasove dogod mu to srce želi. Tošio je pustio da monofilament padne u blato. Odbacio je balast i saonice su počele zavojito da se podižu.

Kad je izbio na površinu, Tošio je odmah znao da se nešto izmenilo. Druge saonice, one koje su pripadale Tomu Orliju, bile su izvučene uz strmi nasip i ležale su na travi sa južne strane jezerceta. Iz otvorene kontrolne ploče visile su žice.

Na ivici vode čučao je Čarls Dart. Šimpanza se nagnuo prema njemu sa prstom na usnama.

Tošio je isključio motore i oslobodio se pojasa. Seo je i pogledao na čistinu, ali video je samo uznjihano granje.

Čarli je progovorio grlenim šapatom. "Mislim da Takata-Džim i Mec planiraju da uskoro polete, Tošio, sa mnom ili bez mene." Dart je delovao zbunjeno, kao da ga je zgranula glupost te pomisli.

Tošio je kontrolisao izraz lica. "Po čemu ste to zaključili, doktore Dart?"

"Čim si ti zaronio, dva Takata-Džimova Stenosa došla su i uzela radio sa onih saonica. Dok si još bio dole, isprobavali su i motore. Zvučali su dosta raštmano, ali sad ih sređuju. Mislim da im više i nije važno hoćeš li ih prijaviti."

Tošio je čuo prigušenu grmljavinu na jugu - duboko tutnjanje koje se neujednačeno uspinjalo i padalo.

Pogled mu je privukao pokret na severnoj stazi. Video je Ignacija Meca kako žuri niz šumsku stazu prema jugu, noseći zavežljaje zapisa. Iza njega su marširala četiri odlučna Kikvija, dobrovoljca. Njihovi vazdušni mehurovi bili su ponosno napeti, ali očito im se nije dopadalo što se približavaju prodornoj buci motora. Pred sobom su nosili grubo umotane bošče.

Iz grmlja je nekoliko desetina krupnih očiju nervozno posmatralo povorku.

Tošio je osluškivao zvuk motora i pitao se koliko je još vremena ostalo. Takata-Džim je završio recikliranje bombi ranije nego što su očekivali. Možda su potcenili delfinskog poručnika. Koliko će mu još

vremena trebati da dovede čamac u vozno stanje?

Treba li da nekako odložim njihovo poletanje? Ako ostanem još malo, verovatno neću stići do 'Brazdača' na vreme.

"A vi, doktore Dart? Jeste li spremni da završite posao i ukrcate se čim vas Takata-Džim pozove?"

Dart je pogledao svoju komandnu tablu i odmahnuo glavom. "Potrebno mi je oko šest sati", zagundao je. "Možda možemo da nađemo zajednički jezik, odlažući poletanje tog čamca. Imaš li neku ideju?"

Tošio se zamislio.

Pa, to je to, zar ne? trenutak odluke. Ako ti se ide, pođi smesta.

Duboko je uzdahnuo. Pa, dobro.

"Ako smislim način da ih malo zadržim, doktore Dart, hoćete li mi pomoći? Možda će biti malo opasno."

Dart je slegnuo ramenima. "Ionako sada samo čekam da se moj robot dovoljno spusti da bi postavio...pa, jedan instrument. Do tada sam slobodan. Šta treba da uradim?"

Tošio je otkacio dovod energije za monofilament sa svojih saonica i odsekao slobodan kraj. "Pa, za pečetak će nam biti potreban neko da se popne na drveće."

Čarli je iskrivio lice. "Stereotip", promrljao je za sebe. "Opet sam uhvaćen u stereotip."

89. DŽILIJAN

Polako je odmahivala glavom. Možda zbog umora, mogla je da razume samo deo objašnjenja Nis mašine. Svaki put kad bi pokušala da je navede da pojednostavi neke istančane pojedinosti galatinske tradicije, naprava je uporno iznosila primere koji su samo usložnjavali stvar.

Osećala se kao Kromanjonac koji pokušava da razume spletke na dvoru Luja XIV. Nis je, izgleda, tvrdila da će 'Brazdačeva' otkrića imati posledice koje će daleko prevazići trenutnu krizu oko Napuštene flote. No, pojedinosti su joj izmicale.

"Doktore Baskin", pokušala je ponovo mašina, "svaka epoha ima svoju prekretnicu. Nekad se to dešava na bojnom polju. Ponekad zadobije oblik tehnološkog napretka. Ponekad je ključna pojava filozofske prirode i tako je neobična da vrste koje u to vreme postoje nisu ni svesne da se išta promenilo, sve dok se njihov pogled na svet ne okrene naglavačke.

No, često, vrlo često, promenama prethodi legenda. Ne znam nijednu drugu angličku reč za to... recimo, priča čije predstave prodiru u umove gotovo svih razumnjaka...istinita priča o čudesnim delima i moćnim arhietipskim simbolima, koja predskazuje buduću promenu."

"Hoćeš da kažeš kako ćemo mi postati takva jedna legenda?"

"Da, baš to."

Džilijan se nikad ranije nije osećala tako mala. Nije mogla da podnese težinu onoga na šta je ciljala Nis. Njena dužnost prema Zemlji i životima sto pedeset prijatelja i članova posade već je bila dovoljan teret.

"Ahetipski simboli, kažeš..."

"Šta bi moglo biti simboličnije, doktore Baskin, od 'Brazdača' i njegovih otkrića? Samo jedno, Napuštena flota, okrenulo je Pet Galaksija naglavačke. Sad dodajte i činjenicu da je otkriće načinila najnovija od svih štićeničkih rasa, čiji su pokrovitelji samonikli i tvrde da uopšte nemaju pokrovitelje. Ovde, na Kitrupu, gde uopšte ne bi trebalo da postoji pre-razumni život, našli su zrele pre-razumnu rasu

i izložili se velikim opasnostima da bi zaštitili nedužne od galaktinske civilizacije koja je postala kruta i ukočena..."

"Sačekaj samo..."

"Sad dodajte i Karranke%. U svim poznatim epohama nijedna razumna rasa nije tako prljavo iskorišćena, tako zaloupotrebljena od strane sistema koji bi trebalo da je zaštititi.

Kakvi su bili izgledi da se ovaj brod zadesi baš na planeti koja je njihovo poslednje utočište? Zar ne vidite da se sve uklapa u sliku? Od Praotaca do najnovije rase, to je najmoćnija kritika Sistema Uzdizanja.

Kakav god bio ishod vašeg pokušaja da napustite Kitrup, bilo da uspete ili ne, zvezde će morati da stvore veliku pesmu od vaše pustolovine. Ta pesma će, verujem, promeniti više nego što možete zamisliti." Glas Nis se prekinuo, zazvučavši pred kraj prigušeno, gotovo pun strahopoštovanja. Njegovo značenje ostalo je da lebdi u tišini.

Džilijan je stajala na zakrivljenoj tavanici tamne, zaobljene sobe, žmirkajući prema česticama svetla koje je odašiljala Nis. Tišina je i dalje trajala. Na kraju je odamahnula glavom.

"Još jedna proketo vešta timbrimska šala", uzdahnula je. "Pričam ti priču. Sve vreme si me vukla za nos."

Čestice su se za trenutak okretale u tišini. "Da li bi se osećala bolje kad bih se složila, doktore Baskin? Da li bi išta promenilo ono što morate da učinite ako bih se usprotivila?"

Slegnula je ramenima. "Verovatno ne bi. Bar si me za neko vreme izbacila od mojih briga. Osećam se pomalo zbrkano od cele te hrpe filozofije i možda ću čak moći da zaspim."

"Drago mi je što sam od neke koristi."

Džilijan se nategnuto nasmešila. "Sigurno". Uzverala se na policu da bi stigla do vrata, ali pre nego što ih je otvorila, osvrnula se na mašinu.

"Kaži mi samo jedno, Nis. Jesi li napričala Kraidaijiju išta od tih gluposti kojima si mene nakljukala?"

"Ne na engličkom, ali otvorili smo većinu tema."

"I poverovao ti je?"

"Da. Verujem da jeste. Iskreno rečeno, bila sam pomalo

iznenađena. Kao da je sve to već ranije čuo, iz nekog drugog izvora."

To je objašnjavalo deo tajne kapetanovog nestanka. I tu više ništa nije moglo da se učini.

"Pod pretpostavkom da ti je poverovao, šta Kraidaike misli da će postići tamo napolju?"

Čestice su se okretale nekoliko sekundi.

"Pretpostavljam, doktore Baskin, da je on prvi koji će potražiti saveznike. Mislim da pokušava na potpuno drugačijem nivou da doda nekoliko odabranih strofa legendi."

90. KRAIDAIKI

Ječali su. Uvek su bili bolni. Eonima ih je život boleo.

: Slušajte :

Pozvao je na jeziku drevnih božanstava, podstičući Karranke% da mu odgovore.

: Slušajte : Vi Duboko Skriveni - Vi Tužni, Naruženi : Zovem Iz Spoljašnjosti : Molim Da Saslušate :

Turobna pesma je prestala. Osetio je nagoveštaj razdraženosti. Osetio ju je i sluhom i psihički, kao želju da se otera dosadna muva.

Pesma žaljenja se nastavila.

Kraidaiki je nastavio da pokušava i navaljuje. Plutao je kraj kabela koji je 'Brazdač' ostavio za sobom, dišući pod vazdušnom komorom svojih saonica, pokušavajući da zadobije pažnju drevnih čovekomrzaca, koristeći elektronski šapat udaljenog robota da bi pojačao svoju poruku.

: Zovem Iz Spoljašnjosti : Tražim Pomoć : Vaši Davni Mučitelji Su I Naši Neprijatelji :

To je bilo pomalo preterano. Požurio je, stvarajući zvučne slike, kad je osetio da zadobija njihovu pažnju.

: Mi Smo Vaša Braća : Hoćete Li Nam Pomoći? : Jednolično zapevanje iznenada se pojačalo. Psi-zračenje je postalo ljutito i tuđinsko. Čujni deo zaškripao je kao smetnje. Da nije izučavao More snova, Kraidaiki bi bio siguran da bi mu sve to bilo sasvim neshvatljivo.

+ NE SMETAJ NAM! -
- IDI ODAVDE! MI +
+ NEMAMO BRAĆE -
- NE TREBA +
+ NAM SVEMIR -
- GUBI SE! +

Kraidaikiju je glava zvonila od moćnog odbijanja. Ipak, psi-snaga je bila ohrabrujuća.

'Brazdačevoj' posadi sada je bio najpotrebniji saveznik, bilo kakav saveznik. Morali su imati neku pomoć, makar odvratanje pažnje, ako promućurni plan Tomasa Orlija o obmani i prerašavanju računa na uspeh. Ma koliko strana i ogorčena, ova podzemna stvorenja nekada su bila svemirski putnici. Možda će naći malo zadovoljstva pomažući drugim žrtvama galaktinske civilizacije.

Ostao je uporan.

: Gledajte! : Slušajte! : Vaš Svet Je Opkoljen Onima Koji Se Upliću U Gene : Oni Traže Nas : I One Male Koji Dele Ovu Planetu Sa Vama : Hoće Da Nas Izmene : Kao Što Su Izmenili Vas : Uplešće Se U Vaše Lične Patnje :

Stvorio je soničnu sliku velikih flota brodova i dodao im razjapljene ralje. Stvorio je preko njih utisak zlonamernosti.

Sliku je razbio gromki odgovor.

+ NAS SE TO NE TIČE! -

Kraidaiki je odmahnuo glavom i usredsredio se.

: Možda Traže I Vas :

+ OD NAS NEMA KORISTI -

- ONI TRAŽE SAMO VAS! +

+ NE NAS! -

Odgovor ga je ošamutio. Kraidaiki je imao snage samo za još jedno pitanje. Pokušao je da sazna šta bi oni uradili da su napadnuti.

Pre nego što je završio, odgovorili su mu škrgutanjem koje se nije moglo izraziti čak ni čulnim znacima drevnih bogova. To je bio pre urlik protivljenja nego odgovor. Onda su se odjednom zvuci i metalni odjeci prekinuli. Ostao je da pluta, dok mu je u glavi odzvanjalo od njihovog besa.

Učinio je sve što je mogao. A sada?

Jedino mu je preostalo da zatvori oči i meditira. Sonarom je stvorio spiralu i utkao u nju odjeke okolnih grebena. Njegovo razočaranje se stišalo kad je osetio da se kraj njega uobličava Nukapai, sa telom stvorenim od njegovih zvukova i šumova mora.

Izgledalo je kao da se trlja o njega i Kraidaiki je pomislio da bi gotovo mogao da je oseti. Iskusio je kratak seksualni drhtaj.

: Nisu Dobar Narod : oglasila se.

Kraidaiki se tužno nasmešio.

: Ne, Nisu Dobri : Ali Povređeni Su : Ne Bih Uznemiravao Takve Pustinjake Bez Preke Potrebe :

Uzdahnuo je.

: Pisma Sveta Kao Da Kaže Da Mi Neće Pomoći :

Nukapai se nasmešila njegovom pesimizmu. Promenila je ritam i tiho, vedro zazviždala.

* Idi u dubinu

I slušaj sutrašnji vetar

* Idi u dubinu

Predviđanja, predviđanja... *

Kraidaiki se usredsredio da bi je razumeo. Zašto je govorila trinarnim, koji mu je sad bio težak koliko i englički? Postojao je drugi jezik, istančan i moćan, koji su sada mogli koristiti. Zašto ga je podsećala na njegovu nesposobnost?

Protresao je glavu, zbunjen. Nukapai je tvorevina njegovog uma... ili je ograničena na zvukove koje je mogao stvoriti sopstvenim glasom. Pa kako je onda uopšte mogla govoriti trinarni?

I dalje je bilo tajni. Što je dublje silazio, pojavljivalo ih se sve više.

*Idi u dubinu

Dubinu iz tamnih noći

* Idi u dubinu

Predviđanja, predviđanja - *

Ponovio je u sebi poruku. Da li je to značilo da se nešto može saznati iz budućnosti? Da li je suđeno da nešto neizbežno izvede Karranke% iz njihove izdvojenosti?

I dalje je pokušavao da reši zagonetku, kad je začuo zvuk motora. Nekoliko trenutaka je osluškivao. Nije mu bilo potrebno da uključuje hidrofone na saonicama kako bi poznao ritam.

Oprezno, oklevajući, maleni svemirski brod zavirio je u kanjon. Sonar je polako prešao sa jednog kraja na drugi. Reflektori su se zaustavili na ožiljcima koje je na morskom dnu ostavilo 'Brazdačevo' kretanje. Pretraživali su delove napuštene opreme i na kraju se zaustavili na njegovim saonicama.

Kraidaiki je žmirkao pod jarkom svetlošću. Široko je otvorio usta u znak dobrodošlice. Ali glas mu je otkazao. Prvi put posle više dana osećao je bojažljivost i strah da progovori, jer bi se zagrcnuo i kod najjednostavnijih reči i ispao bi budala.

Brodski zvučnici preneli su jedan uzdah sreće, elegantno jednostavan.

* Kraidaiki! *

Obuzelo ga je zadovoljstvo kad je prepoznao glas. Uključio je motore saonica i odvojio se od monofilamenta. Dok je ubrzavao prema otvorenom ulazu na skif, pažljivo je izgovarao reči na engličkom, jednu po jednu.

"Hikahi... drago mi... je... što... te... opet... čujem..."

91. TOM ORLI

Magla se kovitlala nad morem korova. To je bio dobro, do izvesne mere. Bilo je lakše sakriti se, ali i teže otkrivati zamke. Tom je pažljivo tražio, puzeći preko poslednjeg grebena morske trave ispred otvorenog kraja slupane krstarice. Taj put nije mogao preći pod vodom, a nije ni sumnjao da su se oni koji su zaklonjeni u unutrašnjosti olupine pripremili za susret.

Naišao je na lukavstvo tik pred zjapećim otvorom. Tanke žice bile su razapete između dve male uzvišice. Tom je ispitao napravu, a zatim iskopao udubljenje ispod žice i provukao se kroz njega. Kad je prošao, četvoronoške se privukao ivici plutajućeg broda i zastao uz izbušeni oklop.

Životinje iz korova sklonile su se za vreme borbe. Sad su ponovo izišle, jer je većina boraca bila mrtva. Njihovo oglašavanje nalik na kreket jezivo je zvučalo u škodljivim isparenjima. Tom je čuo tutnjanje vulkana. Prazan stomak mu je krčao. Zvučao je dovoljno glasno da probudi Praoce.

Proverio je svoje oružje. U pištolju je ostalo samo nekoliko igala. Uzdao se u to da je dobro procenio broj Itija koji su se sklonili u brod. Nadam se da sam procenio i količinu zaliha, podsetio se. Ozbiljno računam na njihovu hranu, isto kao i na obaveštenja koja su mi potrebna.

Zatvorio je oči u kratkoj meditaciji, a zatim se okrenuo da se zguri ispod otvora. Promolio je jedno oko tik uz deformisanu ivicu.

Tri pticolika Gubrua zgurala su se oko šarolike gomile opreme na iskošenoj, prljavoj palubi. Dvojica su bila zabavljena malim, neodgovarajućim grejačem nad kojim su držala tanke ruke. Treći je sedeo pred ulubljenom komandnom tablom i skičao na Galaktinskom Četvrtom, jeziku rasprostranjenom među mnogim pticolikim vrstama.

"Nema tragova ljudi ni njihovih štíćenika", pištalo je stvorenje. "Izgubili smo opremu za dubinsku pretragu, pa ne možemo biti sigurni. No, nismo našli ni traga od Zemljana. Ne možemo postići ništa drugo. Dođite po nas!"

Radio je zašuštao. "Nije moguće izići iz skloništa. Nije moguće u

ovom času protraćiti poslednje izvore. Morate izdržati. Morate ostati. Morate čekati."

"Čekati? Sklonili smo se u olupinu čije su zalihe hrane radioaktivne. Sklonili smo se u olupinu čija je oprema uništena. Pa ipak, ta olupina je najbolji raspoloživi zaklon! Morate doći po nas!"

Tom je opsovao u sebi kad je čuo vest. Toliko o jelu.

Radista je nastavio da se buni. Ostala dva Gubrua su slušala, nestrpljivo se meškoljeći. Jedan od njih je zatoptao nogama sa kandžama i naglo se okrenuo kao da hoće da prekine radistu. Pogled mu je preleteo preko otvora. Pre nego što je Tom stigao da se povuče, biće je raširilo oči i pokazalo na njega.

"Čovek! Brzo..."

Tom mu je pucao u grudi. Nije sačekao da ga vidi kako pada, nego se bacio prema otvoru i otkotrljao iza komandne table. Zavukao se do kraja i ispalio dva brza hica baš kad je drugi Gubru hteo da puca. Iz njegovog oružja blesnuo je plamen i probušio već šupljikavu tavanicu kad je tuđinac vrisnuo i srušio se na leđa.

Galaktinac pored radija upiljio se u Toma, a onda je bacio pogled na spravu pored sebe.

"Nemoj ni pomisliti na to", zakreštao je Tom na prenaglašenom Galaktinskom Četvrtom. Tuđinčeva kresta iznenađeno se opustila. Spustio je ruke i ostao miran.

Tom je oprezno ustao, ne skidajući pogled sa preživelog Gubrua. "Baci pojas sa oružjem i udalji se od predajnika. Polako. Seti se, mi ljudi smo samonikli. Divlji, proždrljivi i neverovatno brzi! Ne teraj me da te pojedem." Iscerio se što je više mogao da bi pokazao sve zube.

Stvorenje je uzdrhtalo i poslušno se pomerilo. Tom ga je podstakao režanjem. Ponekad je korisno predstavljati se kao primitivac.

"Dobro", rekao je, kad se stvorenje zaustavilo tamo gde mu je pokazao, pored zjapećeg otvora. Tom ga je i dalje držao na nišanu kad je seo kraj radija. Iz zvučnika se čulo uzbuđeno ćurlikanje.

Prepoznao je napravu, hvala Beskrajonu, i isključio je. "Kuda si odašiljao kad me je tvoj sadrug video?" upitao je zarobljenika. Pitao se da li je komandant skrivenih snaga Gubrua čuo reč 'čovek'.

Galaktinčeva kresta je podrhtavala. Odgovor mu je bio toliko nepovezan da je Tom za trenutak pomislio da je potpuno pogrešno uobličio pitanje.

"Moraš odbaciti ponos", zacvrkutalo je stvorenje, rastresajući perje. "Svi mlađi moraju odbaciti ponos. Ponos vodi u greške. Gordost vodi u greške. Samo pravovernost nudi spas. Možemo spasti..."

"Dosta!" obrecnuo se Tom.

"Možemo spasti vas i vaše šticeenike od jeretika. Vodite nas do Praotaca. Vodite nas do drevnih gospodara. Vodite nas do vladalaca. Vodite nas do njih. Oni očekuju da se vrate u raj koji su ostavili odavno, kad su otišli. Oni očekuju raj i biće bespomoćni ako neko od Soroa ili Tandua ili Tenanijaca ili..."

"Tenanijaca! To sam hteo da znam! Da li se Tenanijci još bore? Jesu li još moćni?" Tom je počeo da drhti od silne želje da sazna.

"...ili Tamne Braće. Trebaće im zaštita dok ne razumeju kakve su strahote počinjene u njihovo ime, da je pravoverje srušeno i da je jeres nadvladala. Odvedite nas do njih, pomozite da svemir oslobodimo greha. Bićete bogato nagrađeni. Izmene će biti male, ugovor kratak..."

"Prekini!" Tom je osetio da se izmučenost i iscrpljenost iz proteklih dana sakupljaju u divlji bes. Pored Soroa i Tandua, Gubru su bili među najgorim neprijateljima Čovečanstva. Od ovog ovde čuo je sve što mu je trebalo.

"Prestani i odgovori mi na pitanje!" Opalio je u pod pored tuđinčevih nogu. Ovaj je iznenađeno poskočio. Tom je opalio još dva puta. Prvi put je Gubru uspeo da se izmakne. Drugi put je radosno zacičao kad je pištolj škljocnuo u prazno. Raširio je pernate ruke i izbacio dugačke kandže. Prvi put je rekao nešto konkretno i razumljivo.

"A sad ćeš ti govoriti, drski, poluvaspitani skorojeviću bez gospodara!"

Jurnuo je, vrišteći.

Tom se bacio u stranu i ptičoliko biće je proletelo pored njega. Usporen glađu i iscrpljenošću, nije mogao da izbegne jednu oštru kandžu koja je prošla kroz ronilačko odelo i razderala mu kožu duž

rebara. Jeknuo je i posrnuo kraj zida zamrljanog krvlju dok se Gubru okretao za novi napad.

Nijednom od njih nije palo na pamet da uzme oružje sa poda. Ispražnjeni i nepouzdati, pištolji nisu bili vredni rizika potrebnog da bi ih podigli.

"Gde su delfinini?" zakreštao je Gubru, poigravajući tamo-amo. "Reci mi ili ću te naučiti da poštuješ starije od sebe,"

Tom je klimnuo glavom. "Nauči da plivaš, ptičji mozgu, pa ću te odvesti od njih."

Gubruove kandže su se opet pojavile. Vrisnuo je i jurnuo.

Tom je prikupio snagu. Skočio je uvis i iz sve snage udario nogom tuđinca u vrat. Vrisak se naglo prekinuo i osetio je krckanje pršljenova pre nego što je stvorenje udarilo u zid i skliznulo niz njega u bezobličnu gomilu.

Tom se posrćući približio. Pred očima mu se vrtelo. Dahćući sa rukama na kolenima, pogledao je svog neprijatelja.

"Rekao... rekao sam ti da smo... samonikli", promumlao je.

Čim se sabrao, oteturao se do iskrzanog procepa na boku broda i naslonio se na neravnu, pocrnelu, donju ivicu, zureći napolje u strujanje magle.

Imao je samo masku za disanje, preostalu vodu, odeću i... a, da, gotovo beskorisno ručno oružje Gubrua.

I bombu sa porukom, naravno. Pritiskala mu je dijafragmu.

Dovoljno sam odlagao odluku, zaključio je. Dok je bitka trajala, mogao se pretvarati da traga za odgovorima. Možda je ipak samo odugovlačio.

Hteo sam da budem siguran. Hteo sam da znam hoće li trik imati najveće izgleda da uspe, a za to bi tamo gore morali postojati tenanijci.

Sreo sam izviđača. Gubru je pomenuo Tenanijce. Moram li videti njihovu flotu da bih zaključio kako i dalje učestvuju u bici?

Shvatio je da je postojao još jedan razlog zbog čega je odlagao odluku.

Kada aktiviram bombu, Kraidaiki i Džilijan će otići. Nemaju načina da dođu po mene. Trebalo je sam da se vratim do broda, ako ikako uspem.

Dok se borio u korovu, nadao se da će naći ispravan brod. Bilo šta čime bi mogao da pođe kući. Ali zatekao je samo olupine.

S mukom je seo, oslonjen leđima na hladan metal, i izvukao bombu sa porukom.

Da je aktiviram?

Morski konj je njegov plan. Zašto je ovde, daleko od Džilijan i doma, ako ne zato da otkrije može li se plan ostvariti?

Pogled mu je preko okrvavljene palube tuđinske krstarice pao na radio Gubrua.

Znaš, rekao je sebi, postoji još nešto što možeš učiniti. Čak i ako to znači da ću se naći u središtu mete, bar ću reći Džil i ostalima sve što znam.

A možda ću postići i više od toga.

Tom je prikupio snagu da još jednom ustane. Pa, dobro, pomislio je dok se zanosio stojeći. Ionako nema hrane. Mogu bar da odem u stilu.

Deveti deo: USPON

"Zalazak Sunca, Večernjača,
I jasan poziv za mene!
I neka ne bude tužaljki
Kad se otisnem na more."

A. Tenison

92. DENI I SAHOT

"To je duži put, Deni. Jesssi li sigurna da ne treba poći na jugozapad?"

Sahot je plivao kraj saonica, prilično lako prateći brzinu. Posle svakih nakoliko zamaha izdizao se na površinu po vazduh, a zatim se pridruživao saputnici, ne remeteći ritam.

"Znam da bi bilo brže, Sahote", odgovorila je Deni, ne dižući pogled sa sonarnog ekrana. Pazila je da se drži podalje od metalnih brda. U ovom području rasla je trava-ubica. Prestrašila ju je Tošiova priča o susretu sa krvoločnom biljkom i rešila je da izdaleka obiđe nepoznata brda.

"Pa zašto ssse onda vraćamo na stari 'Brazdačev' položaj pre nego što krenemo na jug?"

"Iz nekoliko razloga", odgovorila je Deni. "Kao prvo, ovaj deo puta poznajemo, jer smo već prošli tuda. Od starog 'Brazdačevog' položaja treba ići pravo na jug, pa ne možemo zalutati."

Sahot se krišom osmehnuo. Nije bio ubeđen. "I?"

"Na ovom putu imamo izgleda da sretnemo Hikahi. Pretpostavljam da ona već sad njuška po starom mestu."

"Da li je Džilijan zahtevala da je potražimo?"

"Da", slagala je Deni. Zapravo, imala je sopstvene razloge da reši da nađe Hikahi.

Deni se bojala Tošiovih namera. Sasvim je moguće da je hteo da odloži odlazak sa ostrva sve dok 'Brazdač' ne završi sa pripremama i dok ne bude prekasno za Takata-Džima da ih omete. Naravno, tada bi bilo prekasno i da se on saonicama vrati na brod.

U tom slušaju, skif je Tošiova jedina prilika. Morala je da nađe Hikahi pre nego što to učini Džilijan. Džilijan će možda odlučiti da pošalje skif po Toma Orlija, a ne po Tošija.

Znala je da nije razmislila o svemu i pomalo je osećala krivicu zbog svoje odluke. No, ako je mogla da slaže jednog delfina, moći će i drugog.

93. TAKATA-DŽIM I MEC

Bivši vicekapetan tresao je glavom i škrgurtao zubima dok je posmatrao najnoviju sabotažu.

"Razapeću im utrobu po šumi", siktao je. Teške servo-ruke njegovog naoružanog pauka resko su zujale.

Ignacio Mec je gledao naviše u njega i tanke, gotovo nevidljive žice koje su se ukrštale preko velikog čamca, vezujući ga za zemlju. Zažmirkao je, pokušavajući da prati niti koje su se gubile u šumi.

Mec je odmahnuo glavom. "Jesi li siguran da ne preteruješ, vicekapetane? Meni se čini da mladić samo pokušava da se osigura da ne poletimo pre dogovorenog vremena."

Takata-Džim se naglo okrenuo da bi pogledao čoveka. "A da se nissste vi iznenada predomislili, doktore Mec? Možda sad mislite da treba pustiti onu ludu ženu koja sada zapoveda 'Brazdačem' da pošalje celokupnu posadu u sigurnu smrt?"

"N-ne, naravno!" Mec je ustuknuo pred delfinovim besom. "Moramo istrajati, slažem se. Moramo pokušati da ponudimo Galaktincima sporazum, ali..."

"Ali šta?"

Mec je nesigurno slegnuo ramenima. "Nisam siguran da treba kriviti Tošija što radi svoj posao... Mislím..."

Takata-Džimove vilice glasno su škljocnule i on je naterao svog pauka da zakorači prema Mecu, zaustavivši se na manje od metra pred nervoznim čovekom.

"Mislíte! Vi MISLITE! Od svih lakrdija, ova je najveća! Vi, koji ste bili dovoljno oholi da poverujete kako vaša mudrost nadmašuje savete na Zemlji, koji ste doveli svoja čudovišta među već nepostojanu posadu; vi, koji ste obmanjivali samog sebe da je sve u redu i zanemarivali znakove opasnosti kad je vaša mudrost bila očajnički potrebna vašim štíćenicima - da, Ignacio Mec misli!" Takata-Džim je podrugljivo frknuo.

"A-ali mi smo... ti i ja smo se slagali gotovo u svemu! Moji Stenosi bili su ti najvernije pristalice! Oni su jedini ostali uz tebe!"

"Vaši Stenosi nisu Stenosi! To su primitivna, nastrana bića kojima

nije bilo mesta na ovom zadatku! Iskoristio sam ih, kao što sssam iskoristio i vas. Ali nemojte me svrstavati sa svojim čudovištima, doktore Mec!"

Ošamućen, Mec se naslonio na zid velikog čamca.

Obojica su začula zvuk paukova koji su se vraćali. Takata-Džim je pretećim pogledom upozorio čoveka da ćuti. Iz šipraga je izbio Šrika-Pol na hodaču.

"Žic-ce vode do jezerceta", objavio je. Njegov anglički bio je toliko brz i povišen da ga je Mec jedva pratio. "Spuštaju se u njega i omotavaju se oko sstabla svrdlastog drveta."

"Jesi li ih presekao?"

"Jesssam", zaklimao je glavom neodelfin.

I Takata-Džim je klimnuo glavom. "Doktore Mec, molim vas, pripremite Kikvije. Oni su druga po važnosti roba koju imamo da ponudimo i moraju biti sssprenni za susret sa bilo kojom rasom sa kojom stupimo u kontakt-t."

"A kuda vi idete?" upitao je Mec.

"Ne tiče vas se."

Mec je primetio Takata-Džimov odlučan izraz, a odmah potom pogledao je i tri Stenosa. Oči su im blistale od ludačke spremnosti.

"Podbadao si ih na primalnom!" zapanjio se. "Vidi se na njima! Preveo si ih preko granice! Napravićeš od njih ubice!"

Takata-Džim je uzdahnuo. "Kasnije ću se suočiti sa svojom savešću, doktore Mec, a dotle ću činiti ono što moram da bih spasao brod i našu misssiju. Pošto normalan delfin ne može da ubije ljudsko biće, potrebni su mi nenormalni delfini."

Tri Stenosa su se iscerila Mecu. Uplašeno ih je gledao u oči i slušao njihove divlje glasove.

"Ti si lud!" šapnuo je.

"Ne, doktore Mec", sažaljivo je odmahnuo glavom Takata-Džim. "Vi ste ludi. Ovi delfini su ludi. Ja se samo ponašam onako kako bi se ponašalo očajno i odlučno ljudsko biće. Kriminalac ili rodoljub, to je stvar opredeljenja, ali svakako sam razuman."

Mec je raširio oči. "Ne možeš vratiti na Zemlju nikoga ko zna..." Prebledeo je i pokušao da potrči prema ustavi.

Takata-Džim nije morao ni da izda naređenje. Iz Šrika-Polovog

pauka blesnuo je mlaz prodorno plavog svetla. Ignacio Mec je jeknuo i pao u blato tik ispred ulaza u čamac. Gledao je Šrika-Pola kao otac koga je izdao najmiliji sin.

Takata-Džim se okrenuo prema svojoj posadi, skrivajući mučninu koja se uskovitlala u njemu.

Naći, naći
I ubiti
I ubiti
Mladog čoveka
Ružnog majmuna
Čekam, čekam
Tu kod broda
Tu kod broda

Delfini su se u jedan glas piskavo složili i okrenuli kao jedan da se vrate u šumu, lomeći granje i stabla kao slamke svojim teškim rukama.

Čovek je zaječao. Takata-Džim je spustio pogled na njega i upitao se da li da ga oslobodi muka. Želeo je to, ali nije mogao da počini neposredno nasilje nad ljudskim bićem.

Dobro je i tako, pomislio je. Ima još popravki koje treba obaviti. Moram biti spreman kad se moja čudovišta vrate.

Takata-Džim je pažljivo prekoračio preko skljojkanog čoveka i ušao u ustavu.

"Doktore Mec!" Tošio je okrenuo ranjenog čoveka na bok i podigao mu glavu. Žurno je šaputao dok je pripremao ampulu anestetika da bi dao genetičaru injekciju u vrat. "Doktore Mec, da li me čujete?"

Mec je nesigurno pogledao mladića. "Tošio? Mladiću, moraš da bežiš! Takata-Džim je poslao..."

"Znam, doktore Mec. Bio sam sakriven u žbunju kad su pucali u vas."

"Znači, čuo si", uzdahnuo je.

"Jesam."

"I znaš kakva sam budala bio..."

"Sad nije vreme za to, doktore Mec. Moramo vas skloniti odavde. Čarls Dart je sakriven u blizini. Idem po njega dok su Stenosi zauzeti pretraživanjem drugog kraja ostrva."

Mec je zgrabio Tošiovu ruku. "I njega love."

"Znam. On je strašno zapanjen. Zaista je mislio da njima neće pasti na pamet ko mi je pomogao! Sačekajte da ga dovedem, pa ćemo vas odneti odavde."

Mec se zakašljao i na usnama mu se pojavila crvenkasta pena. Odmahnuo je glavom.

"Ne. Kao i Viktora Frankenštajna, ubila me je sopstvena oholost. Ostavi me. Idi po svoje saonice i napusti ostrvo."

Tošio je iskrivio lice. "Prvo su otišli do jezera, doktore Mec. Pratio sam ih i video kako mi potapaju saonice. Požurio sam napred da rasteram Kikvije sa ostrva. Deni me je naučila njihovom znaku za opasnost i razbežali su se kao poludeli leminzi kad su me čuli. Sad su bar bezbedni od Stenosa..."

"To nisu Stenosi", ispravio ga je Mec. "Zovu se demenso cetus metzii, rekao bih... 'Mecovi ludi delfini'. Znaš, mislim da je ovo prvo ubistvo čoveka koje je izvršio delfin za poslednjih..." Prineo je ruku ustima i ponovo se zakašljao.

Pogledao je crveni ispljuvak na dlanu, a zatim Tošija. "Nameravali smo da damo Kikvije Galaktincima, znaš li? Nisam bio presrećan zbog toga, ali on me je ubedio..."

"Takata-Džim?"

"Da. Mislio je da neće biti dovoljno ponuditi Itijima lokaciju Napuštene flote..."

"Znači da ima trake?" Tošio je bio zaprepašćen. "Ali kako..."

Mec ga nije slušao. Izgledalo je da mu nije ostalo još mnogo vremena. "...mislio je da to neće biti dovoljno da bi izborio oslobođenje 'Brazdača' u zamenu, pa je... odlučio da im damo i urođenike."

Poslednjom snagom uhvatio je Tošija za ruku. "Moraš ih osloboditi, Tošio. Ne dopusti da ih fanatici dobiju. Oni tako mnogo obećavaju. Moraju imati dobre pokrovitelje. Možda Lintene, ili Sintijce... mi nećemo odgovarati za to... mi... mi bismo ih načinili

sopstvenim karikaturama. Mi..."

Genetičar je klonuo na tlo.

Tošio je čekao kraj njega. To je bilo sve što je mogao učiniti. Njegov mali pribor za prvu pomoć mogao je samo da mu olakša bolove.

Mec se još jednom podigao, možda minut kasnije. Gledao je uvis kao da ništa ne vidi.

"Takata-Džim..." dahtao je. "Nikad ranije nisam pomislio. Pa, on je baš ono za čim smo tragali! Ranije nisam shvatao, ali on nije delfin. On je čovek... Ko je mogao da pomisli..."

Glas mu je prešao u krkljanje. Prevrnuo je očima.

Tošio nije mogao da oseti puls. Spustio je telo na tlo i nestao u šumi.

"Mec je mrtav", rekao je Čarlsu Dartu. Šimpanza je virio kroz žbunje. Beonjače su mu sijale.

"A-a-ali t-to je..."

"Ubistvo, znam." Tošio je klimnuo glavom, saosećajući sa Čarlsom Dartom. Jedna od standardnih metoda uzdizanja, koje su ljudi preuzeli nepromenjene od Galaktinaca, bila je ugrađivanje osećanja zgražanja nad ubistvom pokrovitelja. Neki su mislili da je to prilično licemerno kad se uzme u obzir čovekovo ponašanje u sličnim situacijama. Pa ipak...

"Znači, n-neće se mnogo premošljati pre nego što ubiju tebe i m-mene!"

Tošio je slegnuo ramenima.

"Pa šta da radimo?" Čarli je odbacio svoje profesionalno ponašanje. Očekivao je pomoć od Tošija.

On je odrastao, a ja sam klinac, pomislio je Tošio sa gorčinom. Trebalo bi da bude obratno.

Ne, to je glupo. Odnos pokrovitelja i šticećenika nema veze sa razlikom u godinama. Ja sam vojnik. Moj je posao da se staram o bezbednosti.

No, prikrio je svoju nervozu. "Nastavićemo kao i do sada, doktore Dart. Uznemiravaćemo ih i što duže ćemo odlagati njihovo poletanje."

Čarli je zatreptao i pobunio se. "Ali onda neće biti načina da mi

odemo! Može li 'Brazdač' da dođe po nas?"

"Ako to ikako bude bilo moguće, Džilijan će to učiniti. No, vi i ja sada nismo važni. Pokušajte da razumete, doktore Dart. Mi smo vojnici. Kažu da se može naći zadovoljstvo u žrtvovanju za druge. Mislim da je to tačno; inače ne bi postojale legende."

Šimpanza je pokušao da veruje. Ruke su mu podrhtavale. "Ako se v-vrate na zemlju, ispričaće šta smo učinili, zar ne?"

Tošio se nasmešio. "Sigurno."

Čarli je za trenutak gledao u zemlju. Iz daljine su se čuli Stenosi kako se probijaju kroz šumu.

"Uh, Tošio, ima nešto što bi trebalo da znaš."

"Šta to, doktore Dart?"

"Pa, sećaš se da sam hteo da uradim još nešto pre poletanja, nešto zbog čega mi je odgovaralo da ih malo usporimo?"

"Vaš opit? Da, sećam se."

"Eto, instrumenti koje sam ostavio na 'Brazdaču' preuzeće podatke, pa će oni stići kući i bez mene,"

"Hej, to je divno, doktore Dart! Baš mi je drago!" Tošio je znao koliko to znači naučniku-šimpanzi.

Čarli se slabašno nasmešio. "Vidiš, prekasno je da se to zaustavi ili spreči, pa mislim da i ti treba da znaš kako se ne bi iznenadio."

Tošio je osetio nelagodnost zbog načina na koji je to bilo rečeno. "Kažite mi."

Čarli je pogledao na sat. "Robot će biti tamo gde sam želeo za osamdeset minuta." Pomalo nervozno je pogledao Tošija. "Onda će moja bomba eksplodirati."

Tošio se nemoćno naslonio na najbliže stablo. "Divno, samo nam je još to trebalo..."

"Hteo sam da kažem Takata-Džimu neposredno pre toga, pa da se svi sklonimo pre eksplozije", snebivljivo je objašnjavao Čarli. "Ipak, ne bih se mnogo brinuo. Pregledao sam Deninu mapu pećine ispod ostrva. Rekao bih da ima bar pedeset odsto izgleda da se brdo neće urušiti, ali, znaš..." raširio je ruke.

Tošio je uzdanuo. Ionako će umreti. Na sreću, izgleda da ovaj poslednji preokret ne može imati neki kosmički značaj.

94. 'BRAZDAČ'

"Spremni smo", objavio je vrlo poslovno.

Džilijan je podigla pogled sa holo-ekrana. Hanes Suezi joj je salutirao sa dva prsta, stojeći u vratima. Svetlo iz bleštavog hodnika bacalo je jasnu trapezoidnu senku na pod prigušeno osvetljene sobe.

"Podešavanje otpora...?" upitala je.

"Sve je gotovo savršeno. Zapravo, kad se vratimo na Zemju, predložiću da kupimo gomilu olupina od Tenanijaca radi poboljšanja naše flote. Bićemo sporiji gotovo za polovinu zbog vode u središnjom prostoru, ali 'Brazdač' će se podići, leteti i hvatati krivine. I biće potrebna grozomorna snaga da bi probila spoljašnji oklop."

Džilijan je podigla jednu nogu na sto. "Tamo gore će nas i čekati prilično grozomorne snage."

"Letećemo. A što se ostalog tiče..." Inženjer je slegnuo ramenima. "Jedina mera predostrožnosti koju bih predložio jeste da se inženjerskom osoblju odobri jedan sat u mašinama za san ako nećeš da zabrljamo pri poletanju. Osim toga, sve zavisi od vas, gospođo kapetane."

Zaustavio ju je pre nego što je progovorila. "I nemoj očekivati od nas nikakve savete, Džilijan. Do sada si tako dobro obavljala posao da ni Tišt ni ja nećemo reći ništa drugo osim 'razumem, kapetane' i skakati na svako naređenje."

Džilijan je sklopila oči i klimnula glavom. "U redu", tiho je rekla.

Hanes je kroz otvorena vrata pogledao u njenu laboratoriju. Znao je za drevni leš. Pomogao je Tomu Orliju da ga unese na brod. Video je odsjaje obrisa koji je lebdeo u staklenom kovčegu. Uzdrhtao je i okrenuo se.

Holo-ekran ispred Džilijan pokazivao je sliku Kitrupa veličine ping-pong loptice i rasuto mnoštvo tačkica koje su predstavljale njegove satelite. Dva oblaka plavih i crvenih tačaka bila su dopunjena sitnim kompjuterskim slovima koja su 'visila' u svemiru.

"Izgleda da nije ostalo mnogo nevaljalih strašila", izjavio je Hanes.

"To su samo brodovi u obližnjem svemiru. Malo šira panorama, možda kubni astron, pokazuje dva jaka eskadrona Galaktinaca. Ne možemo tačno identifikovati flote, naravno, ali vojni kompjuter određuje boje na osnovu pokreta. Tamo gore se i dalje menjaju savezništva. Osim toga, postoji i obilje preživelih koji se kriju na satelitima."

Suezi je nabrao usne. Gotovo da je izgovorio pitanje koje je svima bilo na umu, ali je uspeo da ga proguta. Džilijan je ipak odgovorila.

"I dalje nema vesti od Toma." Pogledala je svoje ruke. "Do sada ionako ne bismo imali neke koristi od informacija, ali sad..."

"Sada moramo znati da li bi poletanje bilo samoubistvo", završio je Suezi njenu misao. Primetio je da Džilijan ponovo gleda u ekran.

"Pokušavaš sama da to saznaš, je li?"

Džilijan je slegnula ramenima. "Iskoristi onaj svoj sat, ili tri, ili deset, Hanese. Kaži delfinima da odremaju u svojim kabinama i da izvuku mašine za spavanje na most."

Namrštila se dok je posmatrala lebdeće tačke. "Možda nisam u pravu. Možda bi trebalo da izaberemo manje zlo i ostanemo tu u skrovištu dok nam desni ne poplave od trovanja metalima ili dok ne pomremo od gladi. Ipak, imam osećanje, slutnju, da uskoro moramo u pokret." Odmahnula je glavom.

"A šta je sa Tošiom i Hikahi i ostalima?"

Džilijan nije odgovorila. Odgovor i nije bio potreban. Časak kasnije Suezi se okrenuo i otišao. Zatvorio je vrata za sobom.

Tačke. 'Brazdačevi' pasivni senzori mogli su da razaznaju samo lebdeće tačke koje bi se povremeno stapale u svetlucave rojeve, a zatim se razdvajale i tada ih je bilo u manjem broju. Vojni kompjuter sledio je pokazatelje i izvlačio nesigurne zaključke. Odgovor koji je tražila nikako nije dolazio. Hoće li preživele flote biti ravnodušne prema iznenadnoj pojavi odavno izgubljene tenanijske krstarice, ili će se udružiti da je zbrišu sa neba? Odluka je ležala na njoj. Džilijan se nikad nije osećala tako usamljeno.

"Gde si, momče? Živ si, znam. Osećam tvoj udaljeni dah. Šta li sad radiš?"

Sa leve strane blesnulo je zeleno svetlo. "Da", rekla je u komunikator.

"Doktore Bassskin!" Bio je to glas Vatacetija; javljao se sa mosta. "Zove Hikahi! Ona je na sstaroj poziciji! I K-kraidaiki je sa njom!"

"Daj mi vezu!"

Začulo se zujanje dok je radista pojačavao udaljeni signal.

"Džilijan! Jessi li to ti?"

"Da, Hikahi. Hvala Bogu! Jesi li dobro? I Kraidaiki je još tamo?"

"Oboje sssmo prilično dobro, Leči-telice. Po onom što su nam rekli delfini sa mosssta, mi ti i nismo mnogo potrebni!"

"To su prokleti lažovi koji se ulaguju pokroviteljima! Nijednog od njih ne bih dala da mi život zavisi od toga. Slušaj, nedossstaje nam pet članova posade. Treba da te upozorim, dvojica su atavistički i veoma opasni."

Za trenutak se sa druge strane čulo samo šuštanje. "Sa njima su računici središni, Džilijan", začuo se najzad odgovor. "Četvorica su mrtvi."

Džilijan je zatvorila oči. "Gospode..."

"Kipiru je sssa nama", odgovorila je Hikahi na neizgovoreno pitanje.

"Siroti Aki", uzdahnula je Džilijan.

"Javite na Kalafiju da je izvršio svoju dužnost. Kipiru kaže da je bio prkosan i razuman do sssamog kraja."

Značenje ove poruke baš se nije dopalo Džilijan. "Hikahi, sada ti komanduješ. Potrebna si nam, odmah. U ovom trenutku ti i zvanično predajem..."

"Nemoj, Džilijan", prekinuo ju je melodičan glas. "Molim te. Nemoj još. I dalje t-treba ponešto uraditi sa skifom. Moramo vratiti one koji su ostali na ostrvu i Kikvije-dobrovoljce."

"Nisam sigurna da imamo vremena, Hikahi." Zvučalo je gorko kad je to izgovorila. Pomislila je na oštroumnu, nesigurnu u sebe Deni Sadmen, učenog Sahota i Tošija, tako mladog i plemenitog.

"Je li ssse Tom javio? Je li uzbuna?"

"Nijedno, zasad, ali..."

"Pa, šta je onda?"

Nije mogla da objasni. Pokušala je na trinarnom.

- * Kakav strašan zvuk to čujem -
- * Odjek truba i motora -
- * I ljubavi bivše suza -
- * Uskoro, tako uskoro - *

Sa skifa dugo nisu odgovarali. Na kraju nije uzvratio Hikahin glas, nego Kraidaikijev. U njegovom jednostavnom trinarnom sa mnogo ponavljanja bilo je nečeg što je Džilijan mogla samo naslutiti, nečeg dubokog i pomalo jezivog.

- * Zvuci, Samo Zvuci
- Odgovaraju
- Odgovaraju:
- * Dela, Samo Dela
- Glasno Zvuče
- Glasno Zvuče:
- * Dužnost, Samo Dužnost
- Tiho Zove
- Tiho Zove:

Džilijan nije disala dok je slušala kako se utišava Kraidaikijev poslednji ton. Osećala je jezu.

"Zbogom, Džilijan", rekla je Hikahi. "Čini ono što moraš. Vratitićemo se što brže možemo, ali nemojte nasss čekati."

"Hikahi!" Džilijan je pružila ruku prema komunikatoru, ali veza se prekinula pre nego što je stigla išta da kaže.

95. TOŠIO

"Obe ustave su zaključane iznutra." Tošio je dahtao kad se vratio u sklonište. "Moraćemo da probamo na tvoj način."

Čarls Dart je klimnuo glavom i poveo ga do izvoda za ubrzanje na krmi male letelice.

Dva puta su se sakrili, verući se na visoko drveće, dok su patrole Stenosa prolazile ispod njih. Poludelim delfinima kao da nije padalo na pamet da pogledaju uvis. No, Tošio je znao da nemaju izgleda ako se susretnu sa njima na otvorenom.

Čarli je uklonio poklopac sa prolaza za održavanje između motora. "Ušao sam puzeći između dovoda, ovuda, sve dok nisam stigao do pregradnog zida", pokazao je. Tošio je zavirio u lavirint cevi.

Zbunjeno se zagledao u Darta. "Nikakvo čudo što niko nije očekivao slepog putnika. Tako si ušao i u oružarnicu, zar ne? Penjući se kroz kanale u koje čovek ne može da uđe?"

Planetolog je klimnuo glavom. "Mislim da ne možeš poći sa mnom. To znači da moram sam da izvedem male pištavce, je li?"

Tošio je klimnuo glavom. "Mislim da su u komori na repu. Ovo će ti pomoći."

Dodao mu je mašinu za prevođenje. Izgledala je kao veliki medaljon na lancu. Sve neošimpanze znale su da se koriste njima, pošto su uglavnom imali problema sa govorom sve do treće godine. Čarli ga je stavio oko vrata. Počeo je da se uvlači u otvor, ali se zaustavio i iskosa pogledao kadeta.

"Slušaj, Tošio. Zamisli da je ovo jedan od brodova koji su u dvadesetom veku skupljali životinje po divljini. Zamisli da se na njemu nalazi gomila pre-razumnim šimpanza na putu iz Afrike za neku laboratoriju ili cirkus. Da li bi se ti ušunjao unutra da njih spaseš?"

Tošio je slegnuo ramenima. "Zaista ne znam, Čarli. Voleo bih da mislim da bih tako postupio, ali jednostavno ne znam."

Neošimpanza ga je za trenutak gledao u oči, a onda je zagundao. "Dobro, ti čuvaj krmu."

Tošio ga je pogurao i pomogao mu da se zavuče u mehanički lavirint, a onda se šćućurio ispod potisnih cevi i osluškiavao šumu. Dok se Čarli trudio da otvori pregradni zid, pravio je strašnu buku. Posle se sve primirilo.

Tošio je ušao u šumu da bi napravio krug po najbližoj okolini.

Po lomljavi koja je dopirala iz pravca urođeničkog sela, pretpostavio je da Stenosi priređuju razaračku seansu. Nadao se da se niko od Kikvija nije vratio da bi prisustvovao tome ili, još gore, da i sam nastrada.

Vratio se do čamca i pogledao na sat. Još sedamnaest minuta do eksplozije bombe. Nije bilo mnogo vremena.

Zavukao je ruku među dovode i nekoliko minuta se zabavljao okrećući ventile. Naravno, Takata-Džimu neće biti potrebni potisni motori, ako je zaista upotrebio Čarlijeve bombe, koristeći gravitacioni pogon. Ostavljanje razmontiranog pregradnog zida narušice aerodinamičku stabilnost čamca, ali i to će biti jedva primetno. Ovakvi čamci pravljani su da budu izdržljivi.

Zaustavio se i oslušnuo. Divljanje po šumi ponovo se približavalo. Delfini su se vraćali.

"Požuri, Čarli!" Otipao je dršku pištolja sa iglama, nesiguran može li dovoljno dobro nanišanići da bi pogodio osetljiva mesta na kojima delfini nisu zaštićeni metalnim stranicama pauka.

"Hajde!"

Začuo se niz tihih, šljapkavih zvukova iz unutrašnjosti čamca. Povremeni piskovi odjekivali su iz tesnog prolaza, a onda je ugledao par zelenih, dugoprstih ruku.

Za njima je sledila glava prilično izmućenog Kikvija. Domorodac se povukao kroz otvor u unutrašnjosti i propuzao kroz zbrku ventila da bi na kraju skoćio u Tošiovo narućje.

Morao je brzo da spusti uplašeno stvorenje da bi prihvatio sledeće. Mali Kikvi nadigli su nevorovatnu buku, nezadovoljno pišteći.

Konaćno su sve četvoro izašli. Tošio je zavirio unutra i ugledao Čarlsa Dartu kako pokušava da vrati ploću pregradnog zida na mesto.

"Nije važno!" brzo je šapnuo Tošio.

"Moram! Takata-Džim će primetiti promenu vazdušnog pritiska oko ove ploče! Čudo da još nije!"

"Hajde! Oni..." Čuo je zujanje servo motora i lomljenje bilja. "Evo ih! Odvući ću ih od vas. Srećno, Čarli!"

"Čekaj!"

Tošio je otpuzao nekoliko metara kroz žbunje da se ne bi videlo odakle je pošao. Skočio je i potrčao iz niskog starta.

Tamo! tamo!

Eno ga!

Proklet!

Sluzav!

Ubij! Tamo! Tamo!

Stenosi su se oglasili iz opasne blizine. Tošio se bacio iza stabla koko-masline kad su iznad njega suknuli mlazevi plavičaste smrti. Kikvi su zavrištali i pobjegli u šumu.

Tošio se podigao i potrčao, pokušavajući da ostavi stablo između sebe i progonitelja.

Čuo je zvuke sleva i zdesna dok su se delfini brzo kretali da bi ga opkolili. Ronilačko odelo usporilo ga je pri pokušaju da stigne do litice na obali pre nego što se krug zatvori.

96. TOM ORLI

Neko vreme je slušao radio, ali, iako je prepoznao glasove nekoliko rasa, najveći broj podataka razmenjivao se između kompjutera, pa je jedva ponešto uspeo da sazna na taj način.

U redu, rekao je sebi. Hajde da razradimo prigodne izraze. To mora biti pažljivo urađeno.

97. SKIF

Deni se spotala o reči koje je tako pažljivo pripremila. Pokušavala je da ponovo oblikuje svoje razloge, ali Hikahi ju je zaustavila.

"Doktore Sadmen, nema razloga za toliku upornost! Ostrvo je ionako naša sledeća stanica. Pokupićemo Tošija, ako već nije sam otišao. Možda ćemo pregovarati i sa Takata-Džimom. Polazimo na put čim Kraidaiki završi."

Deni je odahnula od preostale napetosti. Više nije bilo njena briga. Profesionalci će se postarati za sve. Mogla je da se opusti.

"Koliko dugo...?"

Hikahi je odmahнула glavom. "Kraidaiki ne očekuje ništa veći uspeh nego prošli put. Neće mnogo trajati. Zašto si i Sahot dotle malo ne odmorite?"

Deni je klimnula glavom i potražila mesto na kome bi se mogla ispružiti.

Sahot je plivao pored nje.

"Čuj, Deni, dok pokušavamo da se opustimo, hoćeš da češemo leđa jedno drugom?"

Deni se nasmejala. "Naravno, Sahote. Samo pazi da se ne zaneseš, dobro?"

Kraidaiki je još jednom pokušao da ih ubedi.

: Mi Smo Očajni : Kao I Vi Nekad : Nudimo Nadu Onima Koji Je Očekuju Na Ovom Svetu : Nadu Da Odrastu Pravi :

: Naši Neprijatelji Naškodiće I Vama :

: Pomozite Nam :

Smetnje su treperile i prigušivale odgovor. Nosile su delimično psihičko osećanje zatvorenosti, pritiska i rastapajuće vreline. Pesma je bila klaustrofobična, veličala je grub, čvrst kamen i tečni metal.

+ OSTAVITE -

- TIHO +

+ ODUSTANITE -

- IZOLACIJA! +

Tišinu je iznenada prekinuo vrisak prenapregnutih motora. Stari robot koji je tako dugo ostao dva kilometra duboko u pukotini ispod svrdlastog drveta bio je uništen.

Kraidaiki je zazviždao poznatu frazu na trinarnom.

* To je, što je - *

Bio je spreman da ponovo uđe u San. No, na ovom nivou stvarnosti nije bilo vremena za tako nešto.

Na ovom nivou stvarnosti ležala je dužnost, za sada. Kasnije, možda. Kasnije će ponovo posetiti Nukapai. Možda će mu ona pokazati neizrecive stvari koje je naučila kroz maglovite staze predviđanja.

98. TOM ORLI

"...mala grupa delfina primećena nekoliko stotina parktara severno od ovog položaja! Kreću se na sever prilično brzo. Možda su pošli ovamo da vide oko čega se vode borbe. Požurite! Sad je trenutak za napad!"

Tom je isključio predajnik. Glava ga je bolela od usredsređenosti potrebne da brzo govori Galaktički Deseti. Nije očekivao da će Braća Noći poverovati da čuju glas jednog od svojih nestalih izviđača. Za njegov plan to i nije bilo važno. Hteo je samo da ih malo zainteresuje pre konačnog udara.

Promenio je učestalost i nabrao usne, pripremajući se da progovori na Galaktinskom Dvanaestom.

Zapravo, bilo je zabavno! Odvraćalo mu je misli od iscrpljenosti i gladi i prijalo je osećanju za estetsko, čak i ako je značilo da će sva njegova publika uskoro sleteti u potrazi za njim.

"...ratnici Paha! Paha-ab-Kleppko -ab-puber ab-Soro ab-Hul! Obavestite Majku flote da imamo novosti!"

Tom se nasmejao kad je pomislio na igru reči koja se mogla izreći samo na Galaktinskom Dvanaestom i koju, uostalom, Soroanka nikad neće saznati.

99. DŽILIJAN

Flote su zbog nečeg iznenada uzdrhtale. Male eskadre odvojile su se od njih i pridružile grupama na Kitrupovim mesecima, pa su se svi zajedno uputili prema planeti. Dok su se spajale, grupe su se nekoliko puta uskovitlale i na mestu pojedinih tačaka pojavili su se tragovi malih eksplozija.

Šta li se to dešava? Šta god bilo, Džilijan je osetila zračak nade.

"Doktore Basskin! Džilijan!" Tištin glas začuo se preko komunikatora. "Opet primamo radio-emisiju sa površine planete! Potiče od jednog predajnika, ali emituje podatke na različitim galaktinsskim jezicima! Sssigurna sam da je sve izgovorio jedan issti glas!"

Nagnula se i pritisnula prekidač. "Odmah krećem gore, Tišt. Molim te, pozovi pola raspoložive posade. Ostali neka se još malo odmaraju." Isključila je napravu.

Oh, Tome, pomislila je dok je žurila ka izlazu. Zašto tako? Zar nisi mogao da smisliš ništa elegantnije? Ništa manje očajničko?

Naravno da nije mogao, ljutnula se na sebe dok je trčala niz hodnik. Hajde, Džil. Mogla bi bar da ne zakeraš.

Začas je bila na mostu i počela da sluša.

100. TOŠIO

Sateran u ugao, Tošio nije mogao ni da se popne na drvo. Bili su suviše blizu i sručice se na njega čim ga čuju kako se kreće.

Mogao je da ih čuje dok su sužavali krug oko njega. Tošio je uhvatio pištolj sa iglama i odlučio da je najbolje da prvi napadne, pre nego što mu se približe dovoljno da bi pokrivali jedan drugoga. Imaće mali pištolj protiv naoružanih mašina i moćnih lasera, a nije bio strelac kao Tom Orli. Zapravo, nikad ranije nije pucao u razumno biće. No, i to je bilo bolje od čekanja.

Zgurio se i počeo da puže nadesno, prema obali. Pokušavao je da ne lomi grančice, ali minut posle napuštanja skloništa uplašio je neku malu životinju, koja je bučno pobjegla kroz žbunje.

Odmah je čuo zvuk mašina koje su se približavale. Brzo se zavukao pod razgranat žbun, ali sa druge strane se suočio sa širokim stopalom pauka.

Tu si! Tu si!

Vrisak je bio likujuć. Podigao je oči i susreo ludački pogled Šrika-Pola. Fin ga je pakosno osmotrio, naređujući svom pauku da podigne nogu.

Tošio se bacio u stranu kad se stopalo sručilo na mesto gde mu je maločas bila glava. Bacio se na drugu stranu da bi izbegao udarac. Naprava se nagnula unazad da bi mogla da koristi obe prednje noge. Tošio nije imao mesta da se okrene. Opalio je iz pištolja u oklopljeni trbuh mašine i malene igle nestale su u šumi, ne načinivši nikakvu štetu.

Likujuć vrisak je bio potpuno primalni.

Tu si!

Onda je ostrvo počelo da se trese.

Tlo se talasalo, a Tošio se tresao levo-desno, udarajući glavom u ilovaču. Pauk se zaljuljao i brzo se probio nazad u šumu.

Podrhtavanje se ubrzalo. Tošio se nekako okrenuo na stomak. Borio se sa potresima, pokušavajući da se podigne na kolena.

Dva pauka doteturala su se uz škripanje na čistinu. Jedan je u panici jurnuo pored Tošija. Drugi ga je ipak video i besno zacičao.

Tošio je pokušao da ispruži pištolj, ali podrhtavanje tla pretvorilo se u naginjanje. Između njega i poludelog delfina počelo je nadmetanje ko će prvi uspeti da nanišani i opali.

Obojica su posrnula od vriska koji im je odjeknuo u glavama.

+ GROZNO -
- UŽASNO +
+ OSTAVITE -
- NAS +
+ NA MIRU -

Urlik je bio tako pun mržnje da je Tošio zaječao i uhvatio se za slepoočnice. Pištolj mu je skliznuo iz ruke i pao na uzdrhtalo tlo.

Delfin je piskavo zazviždao kad mu se pauk srušio, trzajući se. Zgrčio se i počeo da nariče.

Žalim! Žalim!
Pokrovitelju, oprost!
Oprost!

Tošio je počeo da se tetura. "Oprošteno ti je", uspeo je da kaže, dok je prolazio pored njega. Sada nije imao vremena za delfinove šizoidne promene. "Pođi ovuda ako možeš!" Doviknuo je dok je pokušavao da dospe do obale. Buka u njegovoj glavi ličila je na zemljotres. Tošio je nekako uspeo da ostane na nogama i da zađe u šumu.

Kad je stigao do ivice brda, more u dubini se penilo. Tošio je pogledao oko sebe, ali nije video pogodnije mesto.

U tom trenutku prolomila se buka motora. Osvrnuo se i ugledao kovitlac iskidanog bilja kako poleće sa mesta udaljenog nekoliko stotina metara. Metalnosivi veliki čamac podigao se iznad sve iskošenije šume. Bio je okružen svetlucajućim oreolom jonizacije.

Tošio se naježio kad je ostrvo za trenutak prekrilo treperenje antigravitacionog polja. Čamac se polako okrenuo i kao da je oklevao. Onda je uz prasak sunuo ka istočnom nebu.

Tošio se pognuo kad ga je zahvatila vazдушna struja, trgajući mu odeću.

Nije bilo vremena za odlaganje. Čarls Dart je ili pobegao ili nije. Tošio je navukao masku za disanje na lice, pridržio je jednom rukom i skočio.

"Sudbo Beskrajona..." pomolio se i pao u uzburkanu vodu.

101. GALAKTINCI

Male flote izgubljenih ratnih brodova iznenada su prekinule međusobne borbe nad površinom planete.

Ostavile su skloništa na Kitrupovim malim satelitima, rešene da rizikuju ako je neobična radio-poruka sa severne polulopte bila zaista delo ljudi. Na putu prema Kitrupu, mala savezništva su zapodevala čarke svojim sve manjim snagama, sve dok talas psihičke buke nije zahvatio celu šaroliku grupu. Podigao se sa planete snagom koju niko nije očekivao, savladao psi-štitove i privremeno onesposobio posade.

Brodovi su nastavili da jure prema planeti, ali preživela posada samo je mlitavo žmirkala, nesposobna da puca iz svog oružja ili da vodi projekte.

Da je to bilo oružje, psihički krik bi zbrisao polovinu brodova zajedno sa posadama. Ovako, mentalni vrisak besa i odbacivanja odjekivao je u njihovim mozgovima, i nekoliko manje prilagodljivih oterao u ludilo.

Krstarice su začas napustile formacije, nekontrolisane, i stuštile se do gornjih ivica atmosfere.

Psi-zvuk konačno je počeo da se stišava. Grubi bes pretvorio se u režanje i iščezao, ostavljajući otupele posade da se polako oporave i dođu k sebi od slika koje su im ostale u glavi.

Ksatini i njihovi šticeci našli su se daleko od ostalih, razmislili su i zaključili da su izgubili volju za daljom borbom. Odlučili su da prihvate jasan poziv za odlazak. Njihova četiri olupana broda napustila su sistem Kitsemenija onoliko brzo koliko su im to omogućavali izmučeni motori.

J'8leki su se sporo oporavili. Kad su podlegli otupljujućem psi-vrisku, otplutali su među brodove Braće Noći. Braća su se brže probudila i iskoristila J'8leki kao mete za vežbe u gađanju.

Istančani autopiloti doveli su dva jofurska bojna broda do padine planine koja se isparavala i tu se spustili, daleko južnije od početnog odredišta.

Automatsko oružje tražilo je moguće neprijatelje dok su se Jofuri

borili sa obamrlošću. Konačno, kad je zbunjujuća psihička buka prestala, posade su počele da oživljavaju i da preuzimaju kontrolu nad prizemljenim brodovima.

Jofuri su bili upravo spremni da ponovo polete i upute se na sever, prema okršajima, kad se ceo vrh njihove planine rasprsnuo u stub pregrejane pare.

102. 'BRAZDAČ'

Džilijan je zurila u prazno, opuštenih vilica, dok škripavi 'zvukovi' nisu najzad oslabili. Odahnula je. Uši su joj zujale. Otresla je glavom da bi odagnala osećanje tuposti. Onda je videla da delfini pilje u nju.

"Bilo je užasno", zaključila je. "Jesu li svi dobro?"

Tišť je izgledala puna olakšanja. "Svi smo dobro, Džilijan. Pre nekoliko sekundi otkrili smo neverovatno snažnu psi-eksploziju. Začas je prodrila kroz naše štitove i izgleda da te je ošamutila na nekoliko minuta. No, osim malo neprijatnosti, mi je nismo ni osetili!"

Džilijan je trljala slepoočnice. "Mora da me je psi-osetljivost učinila podložnijom napadu. Nadajmo se da nam Itiji neće posle ovog napada prirediti još jedan..." Zastala je. Tišť je odmahivala glavom.

"Džilijan, mislim da ovo nisu bili Itiji. Ako i jesu, nisu gađali nas. Instrumenti pokazuju da je eksplozija poticala odnekud iz blizine i da je gotovo savršeno podešena da ne škodi delfinima! Tvoj mozak je sličan našima, pa si je samo delimično osetila. Suezi kaže da još može da se sabere. No, pretpostavljam da se Galaktinci nisu baš proveli za vreme psi-oluje!"

Džilijan je po drugi put odmahnila glavom. "Ne razumem."

"Nisi jedina. Pretpostavljam da ni ne treba da razumemo. Znam samo jedno - u isto vreme kad je počela psi-eksplozija, na oko dve stotine klikova odavde zabeleženo je pomeranje tla. Talasi kore planete tek počinju da prissstižu."

Džilijan je otplivala do Tišťinog mesta u staklenoj kugli 'Brazdačevog' mosta. Tišť joj je nosom pokazala trodimezioni prikaz planete.

Mala grupa crvenih simbola nalazila se nedaleko od 'Brazdačevog' položaja.

"To je Tošiovo ostrvo", rekla je Džilijan. "Znači, Čarli je uspeo da ipak sačuva jednu bombu!"

"Molim?" Tišť je izgledala zbunjeno. "Ali ja sssam mislila da je Takata-Džim zaplenilo..."

"Brod uzleće!" Objavio je operator detektora. "Koristi

antigravitaciju i stazisna polja - polazi sa istog mesta kao i podrhtavanja tla, sssto pedeset klikova odavde. Kreće... kreće... brod se uputio brzinom od dva maha, prema issstoku!"

Džilijan je pogledala Tišt. Pomislile su na isto. Takata-Džim.

Džilijan je videla pitanje u oku oficira. "Uskoro ćemo morati da donesemo odluku. Pratite brod da vidite kuda se uputio. I treba početi sa buđenjem ostatka posade."

"Razumem, kapetane. One koji su uspeli da se ne probude za poslednjih pet minuta." Tišt se okrenula i prenela naređenje.

Nekoliko minuta kasnije oglasio se vojni kompjuter.

"Šta je sad?" upitala je Džilijan.

Na kugli koja je prikazivala Kitrup stala su da se pale i gase mala, žuta svetla. Počinjala su na Tošiovom ostrvu i isprekidano se nastavljala u svim pravcima.

"Neka vrsta detonacije", rekla je Tišt. "Kompjuter ih predstavlja kao bombardovanje, ali nismo otkrili projekte! A zašto je predstavljeno isprekidanim linijama? Sve detonacije polaze sa iste geografske dužine!"

"Još jedan psi-napad!" objavio je radista. "Snažan! Iz različitih pravaca, širom planete!"

Džilijan se namrštila. "Detonacije... eksplozije... ali to nije bombardovanje. Sećam se da sam već videla takve isprekidane linije. Predstavljale su zonu preklapanja tektonskih ploča planete. Možda su u pitanju vulkani. No, pre bih rekla da lokalni živalj ovako pokazuje da je nezadovoljan."

Tišt je delovala zbunjeno.

Džilijan je bila zamišljena, kao da traži nešto veoma daleko. "Čini mi se da počinjem da razumem šta se dešava. Možemo zahvaliti Kraidaikiju što psi-energija ne pogađa delfine, na primer."

Delfini su zurili u nju. Džilijan se nasmešila i potapšala Tišt po peraju.

"Ne brini, draga moja. To je duga priča, ali sve ću ti objasniti kad budemo imali vremena. Čini mi se da će na nas najviše delovati zemljotres. Uskoro bi trebalo da stigne do nas. Hoćemo li moći da ga podnesemo?"

Tišt se namrštila. Nije mogla da razume brzinu kojom su ljudi

menjali temu i način razmišljanja.

"Čini mi sse da možemo, Džilijan. Naravno, ako ono ostane posstojano." Pokazala je prema grebenu koji su nadvijao nad njihov hibridni brod.

Džilijan je pogledala nadnesenu masu stenja kroz pukotine na tenanijskom oklopu. "Na to sam zaboravuila. Moraćemo da pripazimo."

Ponovo se okrenula prema holo-ekranu i zagledala se u prikaz planete.

Hajde, Hikahi! - požurivala je u sebi. Pokupi Tošija i ostale i vrati se ovamo! Uskoro ću morati da se odlučim, a ti ćeš se možda prekasno vratiti!

Minuti su prolazili. Nekoliko puta voda kao da je uzdrhtala dok je morsko dno odjekivalo od grmljavine.

Džilijan je posmatrala plavu kuglu Kitrupa. Niz treperavih, žutih svetala postepeno se širio na sever, nalik na duboku ranu na boku planete. Žute tačkice na kraju su se stopile sa grupom malih ostrva u severoistočnom kvadrantu.

Tamo je Tom, setila se.

Radista se iznenada okrenuo od svog aparata. "Komandante! Uhvatio sssam poruku! Na engličkom!"

103. TOM ORLI

Bilo mu je neobično da drži mikrofon predviđen za sasvim drugačije ruke. Tom je prevukao jezikom preko ispucalih usana. Nije imao vremena da ponovo razmisli o svom govoru. Društvo samo što nije stiglo.

Uključio je predajnik.

"Kraidaiki!" Pažljivo je progovorio. "Pažljivo me slušaj! Snimi i daj Džilijan! Ona će prevesti!"

Znao je da svi brodovi u obližnjem svemiru pažljivo slušaju njegov predajnik. Verovatno ih je podosta već krenulo ovamo. Ako je dovoljno pažljivo pripremio svoje nove laži, možda će ih doći i više.

"Direktna veza sa brodom mi se prekinula", rekao je, "a sto kilometara je preveliko rastojanje da bi se nosila poruka, pa ću rizikovati sa ovim novim šifrovanim predajnikom. Nadam se da nije oštećen u ovdašnjim borbama ."

To je bila gomila izmišljotina namenjena Galaktincima. Sad je bio red na prvu poruku. Između redova je morao preneti 'Brazdaču' ono što je saznao.

"Džil? Jaje nam se izleglo, draga. Ispuzao je ceo zoo vrt! No, našao sam samo jedan musav uzorak robe one marke koju smo poželeli. Čuo sam da je i dalje na prodaju, doduše na malo, ali to su samo glasine. Ti, H i K morate odlučiti na osnovu toga.

Sećaš se kad nas je stari Džejk Demva poveo sa sobom na zadatak u središnju Biblioteku Tanita? Sećaš se šta je rekao o slutnjama? Ispričaj to Kraidaikiju. Odluka zavisi od njega, ali ja savetujem da poštuje Džejkov savet!"

Osetio je stezanje u grlu. Morao je da skrati. Nije bilo smisla dopustiti Itijima da ga suviše precizno lokalizuju.

"Džil", zakašljao se. "Draga, ja sam sad van igre. Daj Herbija i ostatak podataka našem Veću. I urođenike, naravno. Moram verovati da je sve ovo bilo vredno toga."

Zatvorio je oči i stegao mikrofon. "Kada sretnješ starog Džejka, podignite jednu čašu za mene, važi?"

Hteo je još da govori, ali shvatio je da je već bio malo previše

jasan. Nije smeo dozvoliti galaktinskim jezičkim kumpjuterima da shvate o čemu je pričao.

Nabrao je usne i oprostio se na jeziku stvorenom za takve stvari.

- * Latice, plovite
- * Kraj moje žene
- * Kada me se priseća - *

Veza je šuštalala dok nije prekinuo.

Ustao je i izneo radio. Pažljivo je prišao prvoj površini otvorene vode i bacio u nju predajnik. Ako neko hoće da zaviri u njega i ustanovi ko je i kuda emitovao, moraće malo da roni.

Stajao je pored vode i posmatrao niske oblake kako prolaze, tamni i teški od neprolivene kiše.

Uskoro će početi da stižu. Za pojasom je imao oružje, cev za disanje i punu čuturu. Bio je spreman.

Stajao je, gledajući i čekajući, kad je oživeli vulkan na obzorju počeo da tutnji, pa da kašlje i na kraju je ljutito ispunio nebo svetlošću.

Most je izgledao razmazan. Džilijanine oči bile su zamagljene, ali kad je trepnula, suze nisu htele da se odvoje i skliznu joj niz obraz. Zagledala se u kapljice na trepavicama kao u dragocenost.

"Da odgovorimo?" Tišt je stajala tik uz nju i tiho pitala.

Džilijan je odmahнула glavom. Ne, pokušala je da kaže, ali nije imala glasa. Telempatski je osećala saosećanje onih oko nje.

Kako da žalim, pitala se, kad ga i dalje osećam? Još je živ tamo negde.

Kako da žalim?

Osetila je nagli pokret kad se jedan fin oprezno približio i pokušao da raportira Tišt, a da nju ne uznemiri.

Džilijan je stegnula kapke. Suze su konačno potekle, u tankim mlazevima, niz obraze. Nije mogla da ih obriše ispod maske, pa ih je ostavila. Kad je otvorila oči, vid joj se razbistrio.

"Čula sam, Vataceti. Kuda se uputio Takata-Džim?"

"Prema flotama Galaktinaca, komandante. Iako izgleda da su oni

u potpunom haosu! Rasuli su se na sssve strane posle zbrke koju je izazvao psi-napad. Izgleda da opet ratuju svi sssa svima, tačno iznad... iznad Orlijevog položaja"

Džilijan je klimnula glavom. "Čekaćemo još malo. Pređite u stanje pripravnosti i o svemu me obaveštavajte."

Sve osoblje je pozvano na dužnost. Suez i D'Anit javili su da su motori zagrejani.

Poslednja prilika, Hikahi, pomislila je Džilijan. Stižeš li?

"Džilijan!" Povikao je Srećni Ka. Rukom oklopa pokazivao je prema jednom od prozora. "Stena!"

Džilijan je žurno prišla i pogledala u pravcu koji je pilot pokazivao. Celokupna masa stenja je podrhtavala. Počele su da se pojavljuju pukotine u zidu koji se naginjao nad 'Brazdač'.

"Vežite pojaseve!" naredila je Džilijan. "Tišt, vodi nas odavde!"

104. GALAKTINCI

Kulkulabra se duboko poklonio pred Krat.

"Jeste li preveli emisiju ljudi?" obrecnula se.

Zdepasti Pil ponovo se poklonio i malo ustuknuo. "Ne, Majko flote, ne sasvim. Čovek je govorio na dva njihova rogobatna jezika, zvana 'anglički' i 'trinarni'. Imamo programe za prevođenje sa oba, naravno, ali tako su haotični i isprepleteni - ni nalik na neki civilizovani jezik..."

Bibliotekar se trgao kad je Krat zasiktala na njega. "Zar nemaš ništa?"

"Gospodarice, mislimo da je poslednji deo poruke, na deldfinskom jeziku, najvažniji. Možda je to naređenje njihovim šticienicima ili..." Bibliotekar je preplašeno zapištao i pobjegao na mesto kad ga je šljiva-vres promašila za koji centimetar.

"Pretpostavke! Nesigurna nagađanja!" grmela je Krat. "Čak i Tandui ključaju od uzbuđenja i šalju jedan pohod za drugim na mesto sa koga je porukama odaslata. A mi treba da pođemo za njima, zar ne?"

Osvrnula se oko sebe. Posada je izbegavala njen pogled.

"Ima li neko makar pretpostavku koja bi objasnila onaj psi-napad koji nas je pogodio pre jednog sata i koji je obezglavio sve razumnjake u sistemu? Je li i to bilo delo Zemljana? Jesu li vulkani koji ometaju sve naše instrumente isto samo prevara?"

Posada je pokušavala da istovremeno izgleda zaposleno i da sluša sa dužnom pažnjom. Nikio nije hteo da na sebe navuče gnev Majke flote.

Ratnik Paha pojavio se iz odeljenja za posmatranje.

"Gospodarice", objavio je, "ranije nismo primetili zbog vulkana, ali sa površine planete poleteo je brod."

Krat je osetila da je obuzima radost. Ovo je čekala! Iako je i sama slala brodove na planetu, zadržala je glavninu flote na okupu.

"Diverzije! Sve su to diverzije! Radio-pozivi, psi-napadi, vulkani, sve!"

Zapravo se pitala kako su Zemljani postigli poslednje dve stvari.

No, to pitanje će biti rešeno kad ljudi i njihovi štićenici budu zarobljeni i saslušani.

"Zemljani su čekali da se glavna bitka približi planeti", mrmrljala je, "a sada pokušavaju da pobegnu! Sada moramo..."

Kukulabra joj je prišao i naklonio se. "Gospodarice, duboko sam pretražio Biblioteku i mislim da znam razlog psi-napada i..."

Bibliotekar je iskolačio oči kada ga je Krat pogodila u stomak svojom kandžom za parenje. Ustala je, podigla ga u vazduh i bacila beživotno telo o zid.

Za trenutak je stajala nad lešom i duboko udisala mirise smrti. Zbog ovog ubijanja neće imati neprilika. Glupi Pil usudio se da je prekine! Niko neće reći da nije postupala u okviru svojih prava.

Smotala je kandžu. Prijatno se osećala. Ne baš kao da se parila sa mužjakom svoje rase, koji bi pokušao da uzvрати borbom, ali ipak prijatno.

"Kaži mi o tom zemaljskom brodu" obratila se Pahi.

Primetila je da mu je trebala cela sekunda dok nije progovorio. "Gospodarice, to nije njihov glavni brod. Izgleda kao izviđačka letelica."

Krat je klimnula glavom. "Izaslanik. Pitam se zašto nisu i ranije pokušali da pregovaraju o uslovima predaje. Pokrenite flotu da presretne taj brod. Moramo delovati pre nego što ga Tandui primete! Naši novi saveznici, Tenanijci, ostaju na začelju. Hoću da shvate ko je manje važan u ovom poduhvatu."

"Gospodarice, Tenanijci su već počeli pripreme da nas napuste. Izgledaju spremni da se pridruže zbrci na površini planete."

Krat je zagundala. "Neka ih. Sad smo opet ravni Tanduima, a Tenanijce smo ionako iskoristili. Neka odu, a zatim produžite prema izviđačkom brodu!"

Smestila se na svoje vletorske jastuke i počela da pevuši za sebe.

Uskoro. Uskoro.

Gospodari su zahtevali previše. Kako mogu očekivati od Primaoca da izvesti o nečem specifičnom kad se dešava toliko toga!

Bilo je prelepo! Sve se dešavalo odjednom! Male, svetlucave

bitke nad površinom planete... blistavi, vreli vulkani... i ona ogromna psihička erupcija besa koja se maločas izlila iz same planete!

Ljutnja se i dalje penila i pušila. Zašto su gospodari tako nezainteresovani za nešto tako jedinstveno? Psi iz unutrašnjosti planete? Primalac je mogao reći Tanduima tako mnogo o ljutitom glasu, ali oni su hteli samo da ga učutkaju. Smetao im je, jer su se osećali ranjivo.

Primalac je blaženo prisustvovao svemu tome dok ga nisu ponovo kaznili. Gospodari su upotrebili nervni bič. Noge su mu se zgrčile od neprijatnog osećanja koje mu je projurilo kroz mozak.

Treba li dopustiti da 'kazna' ovaj put izmeni njegovo ponašanje? Primalac se zamislio.

Odlučio je da zanemari 'bol'. Neka mu laskaju i neka viču na njega. Primalac je bio opčinjen ljutitim glasovima koji su se talasali u dubini i slušao ih je sa punom posvećenošću.

105. SKIF

"Šta je sad...?"

Deni se prevrnula sa suvog ležaja i bućnula u vodu. Sahot je zbunjeno zacičao kad se mali brod nakrivio.

Tada se fizičkom bacakanju pridružio talas psihičke neprijatnosti i ispunio im glave. Deni se zagrcnula u vodi i zgrabila držač na zidu. Želela je da zapuši uši.

"Ne opet", jeknula je. Pokušala je da koristi ono čemu ju je Tošio naučio... da se usredsredi na svoje otkucaje srca i da tako nadvlada drobeći zvuk u glavi. Jedva da je i primetila kad je Sahot povikao. "To sssu oni!"

Delfin je pritisnuo dugme pored ulaza vrhom nosa i požurio u hodnik. Jurnuo je u malu kontrolnu sobu.

"Kraidaiki!" počeo je, za trenutak zaboravljajući da ga kapetan ne može razumeti. "To su oni. Glasovi iz dubine!"

Kraidaiki mu je uzvratio pogled i Sahot je shvatio da kapetan već zna. Zapravo, nije delovao iznenađeno. Kraidaiki je pevušio tihu melodiju prihvatanja. Izgledao je zadovoljno.

Sa pilotkog mesta oglasio se Kipiru. "Primam neutrone i antigravitacioni fluksss! Potiču odnekud pravo ispred nas. Mali brod poleće."

Hikahi je klimnula glavom. "To je verovatno Takata-Džim. Nadam se da se Džilijan pobrinula za njega."

Nastavili su da voze pod vodom prema istoku.

Oko pola sata kasnije, Kipiru je ponovo povikao. "Još antigravitacije! Veliki brod! Uzleće na jugozapad!"

Kraidaiki je udario perajima po površini vode.

* Gore, gore!

Gore i vidi!

* Vidi! :

Hikahi je klimnula glavom Kipiruu. "Idemo gore."

Skif je isplivao na površinu. Voda je istekla iz udubljenja.

Skupili su se pored južnog prozora i posmatrali udaljeni klinasti oblik kako se podiže sa obzorja i nezgrapno penje u nebo, polako dobijajući na brzini. Posmatrali su ga kako odleće na jug, dostižući brzinu zvuka i konačno nestajući u visokim oblacima.

Posmatrali su i kad je 'Brazdačev' trag počeo da se leluja i polako razilazi pod Kitrupovim nestalnim vetrovima.

Deseti deo: ZANOS

"To su momci koji uvek
žive ispred vetra."

Herman Melvil

106. TOŠIO

Tošio je plivao iz sve snage, jer je struja pokušala da ga odvuče nazad. Borio se da izbije na otvoreno more. Konačno, kad je već osetio da bolne ruke i noge više neće izdržati, dospeo je do mirnijih voda. Pluća su mu pucala kad se okrenuo da pogleda metalno brdo, gotovo dva kilometra daleko, kako polako nestaje u sopstvenoj unutrašnjosti.

Nije moglo sasvim potonuti. Svrdlasto drvo nije završilo sa iskopavanjem kad su ga on i Deni razneli. Ostrvo će se verovatno umiriti kad ispuni pukotinu.

Prigušene eksplozije odjekivale su svuda oko njega. Tošio se izdigao u vodi i osvrnuo. Na svim ostrvima u blizini drveće se njihalo, i to ne od vetra. U daljini je video bar tri zamučena oblaka pare i dima kako se podižu iz zapenušanih delova mora. Čulo se tutnjanje podvodnih potresa.

I sve to zbog jedne male bombe? Uprkos svemu onome kroz šta je prošao, Tošio se spokojno pitao kakav bi mogao biti uzrok tome. Ostalo mu je još samo da izabere način na koji će umreti. Osećao se jezivo slobodnan.

Šta ako je bomba oslobodila tok magme, upitao se. Ako se negde pojavi vulkan, rekao bih da će to biti u pukotini svrdlastog drveta. No, pretpostavljam da će je ostrvo zapušiti.

Metalno brdo, koje mu je dve nedelje bilo dom, kao da je prestalo da tone. Nekoliko vrhova drveća njihalo se nad vodom.

Tošio se pitao kakva je bila sudbina Čarlsa Darta. Nije mogao da zamisli šimpanzu kako pliva na duže staze. Možda je tako i bolje. Čarli je bar imao brz odlazak.

Osetio se malo bolje kad se odmorio. Ponovo je počeo da pliva prema otvorenom moru.

Otprilike dvadeset minuta kasnije začuo je novo duboko tutnjanje. Okrenuo se u pravi čas da vidi kako udaljeno brdo raznosi strahovita eksplozija. Prljavština i bilje leteli su na sve strane. Samo brdo se izdiglo uvis, gotovo izišavši iz vode, raspalo se i nestalo u oblaku pare.

107. TAKATA-DŽIM

"Zovem bojnu flotu! Zovem bojnu flotu pred sobom! Govori poručnik Takata-Džim iz Istraživačke službe Zemlje. Želim da pregovaram! Molim vasss, odgovorite!"

Zvučnik je ostao nem. Takata-Džim je opsovao. Radio mora raditi. Uzeo ga je sa saonica Tomasa Orlija, a ljudi uvek održavaju svoju opremu! Zašto Galaktinci ne odgovaraju?

Čamac je bio predviđen da njime upravlja više od jedne osobe. Nagla i neočekivana nesreća na ostrvu primorala ga je da napusti svoje Stenose. Sad nije imao nikoga da mu pomogne. Morao je da radi dva ili tri posla istovremeno.

Posmatrao je ekran za taktiku. Oblak žutih svetala uputio se prema njemu sa galaktinskog severa. Flotila je delovala kukavno u poređenju sa velikim armadama koje su banule u sistem pre samo nekoliko nedelja. No, i dalje je predstavljala strašnu usredsređenost vatrene moći. Uputili su se pravo prema njemu.

Osim toga, sve je ostalo bilo u haosu. Planeta je bila prekrivena znakovima oslobađanja energije - uraganima vrele pare tamo gde su se aktivirali vulkani u moru. A iznad severne polulopte besnela je opšta bitka.

Takata-Džim je povećao rezoluciju na ekranu i video još jednu flotu. I ona je krenula prema njemu.

Eter je bio ispunjen hukom glasova. Svaka talasna dužina doprinosila je povećanju zbrke. Je li to bilo objašnjenje zašto ga niko ne čuje?

Ne. Galaktinci imaju istančane kompjutere. Mora da je kriva njegova oprema. Nije bilo vremena za proveru pre uzletanja!

Takata-Džim je nervozno posmatrao mapu.

Leteo je pravo u jato ajkula u nadi da će pregovaranjem postići zaštitu 'Beazdača' i konačno oslobođenje. No, setio se izraza lica Džilijan Baskin, pre nedelju dana, kada je predložio da daju Itijima sve što požele. Mec ga je tada podržao, ali sad mu se u sećanju pojavio izraz ženinog lica. Sažaljivo ga je pogledala i kazala da fanatici nikad tako ne postupaju.

"Uzeće sve što imamo, učitivo se zahvaliti i odmah nas skuvati u ulju", rekla je.

Takata-Džim je odmahnuo glavom. Ne verujem. Osim toga, sve je bolje od onog što ona namerava!

Posmatrao je ekran za taktiku. Prva flota bila je udaljena samo sto hiljada klikova. Kompjuter mu je najzad dao podatke o brodovima. Bile su to bojne krstarice Soroa.

Soroi! Takata-Džim je osetio da mu se iz prednjeg želuca podiže žuč. Prisetio se svih priča koje je čuo o njima.

Šta ako odmah otvore vatru? Šta ako ih ni ne zanimaju zatvorenici? Pogledao je svoje bojne kontrole. Naoružanje na čamcu bilo je bedno, ali ipak...

Pružio je ruku oklopa da dodirne prekidač za naoružanje... makar zbog ono malo utehe koju mu je to moglo pružiti.

108. 'BRAZDAČ'

"Sad su se obe velike flote pokrenule prema Takata-Džimu!"

Džilijan je klimnula glavom. "I dalje me obaveštavaj, Vataceti." Okrenula se. "Tišt, koliko možemo ostati prikriveni tektonskim smetnjama?"

"Naša antigravitacija primetna je već pet minuta, Džilijan. Ne možemo još mnogo odlagati, leteći iznad vulkana. Ako hoćemo da išta postignemo, moramo dobiti na visini."

"Preko nas je prešao dugotalasni ssskaner!" javio je osmatrač. "Nekoliko brodova iz bitke nad Orlijevim položajem postalo je radoznalo!"

"Znači - to je to", objavila je Tišt. "Idemo."

Džilijan je odmahнула glavom. "Daj mi još pet minuta, Tišt. Ne brinu me zaostali brodovi sa severa. Drži me sakrivenu od glavnine flote još samo malo!"

Tišt se naglo okrenula u oksivodi, ostavljajući za sobom mehuriće. "Srećni Ka! Kreni na jug-jugozapad, prema onom novom vulkanu!"

Džilijan je napeto gledala u ekran. Mala plava tačka pokazivala je dugački čamac kako leti prema grupi od preko trideset mnogo većih tačaka.

"Hajde, takata-Džime", promrmljala je. "Mislila sam da te poznajem. Dokaži mi!"

Preko radija se nije čuo ni glas od odbeglog poručnika. Tošio mora da je obavio svoj posao i onesposobio sve aparate na ostrvu.

Plava tačka približila se na oko sto hiljada kilometara od neprijatelja.

"Telemetrija! Takata-Džim je pripremio oružje!" objavio je Vataceti.

Džilijan je klimnula glavom. Znala sam. Momak je gotovo čovek. Morao bi imati ličnost daleko jaču nego što sam ikada pomislila, a da to ne uradi, makar samo radi samopouzdanja. Ma koliko izgledalo besmisleno, ko bi se suočio sa neprijateljam, a da se ne osigura što bolje može?

Sad još samo malo bliže...

"Džilijan!" povikao je oficir-osmatrač. "Ne mogu da p-poverujem! Takata-Džim je..."

Džiulijan se pomalo tužno nasmešila. "Pusti da pogodim. Naš hrabri vicekapetan je otvorio vatru na čitavu bojnu flotu."

Tišt i Vataceti okrenuli su se i pogledali je raširenih očiju. Slegnula je ramenima. "Ma, hajde. Bez obzira na sve što je počinio, ne možemo reći da Takata-Džim nije bio hrabar."

Iscerila se da sakrije sopstvenu nervozu. "Budite spremni."

109. TAKATA-DŽIM

Takata-Džim je kriknuo i zgrabio prekidač. Nije radio! Kontrola vatre funkcionisala je bez njegove volje!

Svakih nekoliko sekundi kroz mali brod prolazio je drhtaj kad bi sitni krstareći projektil bio lansiran iz cevi za torpeda. Iz kljuna čamca izletali su mlazevi antimaterije, automatski upravljani prema najbližem tuđinskom brodu.

Već na početku, najbliži brod Soroa rascepio se kao ognjeni cvet. Potpuno iznenađenje pri napadu preteklo je mehanizme koji bi sprečili razvijanje toplote nove.

Opsovao je i pokušao da isključi komande. Ni to mu nije uspelo.

Kad je flota Soroa počela da uzvraća vatru, Takata-Džim je jauknuo i naterao mali brod u divlji niz manevara da bi izbegao pogodak. Sa delfinskim prirodnim osećajem za trodimenzionno, prešao je u visoku antigravitaciju i počeo da se vrti, izbegavajući projekte koji su prolazili jezivo blizu.

Postojalo je samo jedno što je mogao učiniti, jedini način za spas. Takata-Džim je upravio brod prema bojnoj floti. Oni mora da su videli njagov napad. Smatraće ga za saveznika, ako poživi dovoljno dugo da stigne do njih.

Ubrzao je u svemir, progonjen krdom čudovišta koja su se okrenula i zatandrakala za njim.

110. 'BRAZDAČ'

"Sada, Džilijan?"

"Skoro, draga. Samo još časak."

"Oni brodovi na sseveru izgleda da su se odlučili. Neki od njih polaze ovamo... Ispravka, ceo okršaj se premešta na jug, prema nama!"

Džilijan nije mogla da se oseća loše što odvlači vatru sa Tomovog položaja. Time mu je, na kraju krajeva, uzvrćala uslugu.

"U redu. Izaberi trajektoriju. Hoću da pođemo prema istoku ekliptike čim ona druga flota završi okretanje prema čamcu."

Tišt je treperavo, nesigurno uzdahnula. "Razumem." Otplivala je do pilotskog mesta i počela da se savetuje sa Srećnim Ka.

111. TOM

Provirio je iznad površine jezerceta koje mu je pružilo sklonište.
Gde su svi odjednom nestali?

Pre nekoliko minuta nebo je bilo u plamenu od pirotehnike.
Zapaljeni brodovi padali su i levo i desno. Sad je video nekoliko
zaostalih, visoko na udaljenom nebu, kako ubrzavaju prema jugu.

Trebalo mu je samo trenutak da pogodi.

Hvala, Džil, pomislio je. Ispraši ih i za mene.

112. TAKATA-DŽIM

Takata-Džim je izgubljeno udarao oko sebe. Bio je toliko zauzet da nije imao vremena da se pozabavi kontrolama paljbe. Očajan, poslao je impulse koji su izbrisali čitave blokove kompjuterske memorije. Konačno, nešto je proradilo. Sistem za kontrolu oružja se isključio.

Pomamno je naterao brod da se obrne ulevo i nagnuo se što je više mogao da bi izbegao niz torpeda.

Dve flote brzo su se približavale, a on je bio u sredini.

Takata-Džim je nameravao da jurne u drugu flotu i da se zaustavi iza nje, pokazujući time ono što nije mogao reći preko radija, da traži zaštitu.

No, kontrole nisu reagovala! Nije mogao da se ispravi od poslednjeg manevra! Mora da je uništio previše memorije!

Čamac je brzo išao pod pravim uglom u odnosu na obe flote, udaljavajući se od njih.

Obe flote pošle su za njim.

113. 'BRAZDAČ'

"Sad!" rekla je.

Pilota nije trebalo opominjati. Već je povećavao brzinu. Sad je upotrebio svu snagu. 'Brazdačevi' motori zaurrali su i on je napustio atmosferu, ostavljajući iza sebe pucketavi trag jonizacije. Ubrzanje se moglo osetiti čak i kroz stazisna polja, čak i na mostu ispunjenom tečnošću.

Sivo more je nestalo, a pod belim prekrivačem oblaka obzorje se izvilo i pretvorio u luk. 'Brazdač' je izleteo napolje, u okean zvezda.

"Prate nas. Čarkaši sa severa."

"Koliko njih?"

"Oko dvadeset." Tišt je za trenutak slušala preko nervne veze. "Rasuti su. Osim prilično velike grupe na začelju, jedva da i dvojica pripadaju istoj rasi. Čujem pucnjavu. Bore se među sobom čak i dok nas jure."

"Koliko ih ima u toj izdvojenoj grupi?"

"Hm... šesst, čini mi se."

"Pa, da vidimo šta će biti kad malo pružimo korak." Planeta je nestala iza njih kad je Srećni Ka upravio 'Brazdač' u pravcu koji je odabrala Džilijan.

Iza Kitrupovog obzorja počinjala je velika bitka. Brod je neko vreme bio zaklonjen iza planete, a onda je izišao i suočio se sa sukobom.

Milion kilometara daleko, svemir je bio ispunjen jasnim eksplozijama i jezivim kricima koji su pomalo prodirali kroz psištitove.

"Veliki momci bore se oko Takata-Džima", oglasila se Tišt. "Možda ćemo čak uspeti da izidemo iz sistema pre nego što nam se velike flote približe."

Džilijan je klimula glavom. Tošiova žrtva nije bila uzaludna.

"Znači, problem su nam ovi mališani što nas prate. Moramo ih se nekako otresti. Možda možemo da se zavučemo iza džinovske gasovite planete. Koliko nam treba do nje?"

"Teško je reći, Džilijan. Možda jedan sat. Ne možemo koristiti

nadsvetlosnu brzinu u sistemu, a nosimo ogromnu mrtvu masssu."

Tišť je ponovo slušala svoju vezu, usredsređena. "Oni iza nas su gotovo prestali da se međusobno koškaju. Možda su oštećeni, ali mislim da će nas bar dva broda sustići pre nego što stignemo do gasovitog džina."

Džilijan je pogledala holo-ekran. Kitrup se pretvorio u malu loptu u jednom uglu, a iza njega je svetlucala bitka. Na bližem kraju male tačke predstavljale su 'Brazdačeve' genitalije.

U prednjem planu počela je da raste pastelno obojena kugla. Veliki svet smrznutog gasa, veoma nelik na Jupiter, bujao je polako, ali uočljivo.

Džilijan je tiho zazviždala. "Pa, ako nismo brži od njih, treba pokušati sa zasedom."

Tišť se zagledala u nju. "Džilijan, to su bojni otrovi, a 'Brazdač' je samo preopterećeni istraživač!"

Džilijan se nasmešila. "Istraživač će se pretvoriti u iznenađivača, curo. Tenanijski oklop učiniće više nego da nas samo uspori. Možda ćemo moći da učinimo nešto što niko od nas ne bi očekivao."

Nije pomenula da nemerava, ako bude imala prilike, da što duže ostane u sistemu, za slučaj da se desi čudo.

"Je li sve na brodu pričvršćeno?"

"Da, to je standarni postupak."

"Fino. Molim te, naredi posadi da napusti središnji prostor. Neka se privežu što bolje mogu."

Tišť je izdala naređjenje i upitno je pogledala.

Džilijan je objasnila. "Spori smo jer nosimo prekomerno opterećenje, je li? Pucaće na nas pre nego što stignemo do zaklona kod gasovite planete, a da ne govorimo o položaju za nadsvetlosnu brzinu. Kaži mi, Tišť, šta nas to toliko opterećuje?"

"Tenanijski brod!"

"I? Šta još?"

Tišť je izgledala zbunjeno.

Džilijan je odgovorila zagonetkom.

* Živi dodir

I materija puna pokreta

* Kao vazduh, zaboravljen,
Dok ne nestane! *

Tišť za trenutak nije razumela, a onda su joj se oči raširile.
Shvatila je.

"Vrlo lukavo, da. Moglo bi da ussše. Ipak, drago mi je što si mi rekla. Posada će morati da se snabde odgovarajućim priborom."

Džilijan je pokušala da pucne prstima u vodi, ali nije uspela.
"Svemirska odela! Tačno! Tišť, šta bih ja bez tebe!"

114. GALAKTINCI

"Sporedna bitka između ostataka flota izgleda da se premestila sa planete", izvestio je ratnik Paha. Odlaze sa Kitrupa, goneći neki prilično veliki brod."

Krat je završila ljuštenje šljive-vresa. Borila se da sakrije nervozno podrhtavanje leve ruke.

"Jeste li identifikovali koga gone?"

"Ne liči na naš plen."

Paha je taktično prenebregao očiti talas olakšanja koji je obuzeo Majku flote kad je to čula. "Suviše je veliki da bi bio zemaljski brod. Čini nam se da su to oštećeni Tenanijci, mada..."

"Da?" Krat je bila nestrpljiva.

Paha je oklevao. "Neobično se ponaša. Neumereno je masivan, a u zvuku njegovih motora ima nečeg pomalo timbrimskog. Već je predaleko da bi se tačno čulo."

Krat je zagundala. "Kakav je naš položaj?"

"Tandui idu uporedo sa nama i čarkaju se sa našim krilima kao i mi sa njihovim. I jedni i drugi progonimo zemaljskog izviđača, i izbegavamo da pucamo u njega, osim kad priđe preblizu drugoj strani."

Kraz je zarežala. "Taj brod nas vodi sve dalje i dalje od planete - od pravog plena. Jeste li pomislili da mu je to bio jedini cilj?" obrecnula se.

Paha je razmislio i klimnuo glavom. "Da, Majko flote. To bi ličilo na trik samoniklih ili Timbrima. Šta predlažete?"

Krat je bila ispunjena osećanjem bespomoćnosti. To je morao biti trik! Ipak, nije mogla odustati od potere, ili će Tandui zarobiti izviđački brod. A što duže bude trajala potera, gubici obeju strana biće sve veći!

Bacila je šljivu preko sobe. Pogodila je tačno u središte zrakaste spirale, oznake za Biblioteku. Prepadnuti Pil poskočio je u uplašeno ciknuo, a onda ju je drsko prostrelilo pogledom.

"Emitujte standardni poziv na primirje broj tri", rekla je Krat sa odvratnošću. "Stupite u kontakt sa vođom Tandua. Moramo prekratiti

ovu farsu i odmah se vratiti do planete!"

Pikradalac Tandua ponovo je upitao Vežbača. "Možete li podstaći Primaoca?"

Vežbač je kleknuo pred Šunjačem, nudeći mu glavu. "Ne mogu. Obuzelo ga je orgazmičko stanje. Prestimulisan je. Naši postupci ne postižu uspeh."

"Znači, nema metafizičkog načina da istražimo neobičnu poteru iza nas?"

"Nema. Možemo koristiti fizičke postupke."

Pikradaočeve noge su se skupile. "Idi i ukloni svoju glavu. Po svojoj poslednjoj volji, postavi je na moju policu sa trofejima."

Vežbač je zaškripao u znak saglasnosti. "Neka nova koja mi izraste bolje posluži vašim namerama."

"Neka bude tako. Ali pre toga", predložio je Pikradalac, "otvori govornu liniju sa Sorojima. Moraću se rastati od svoje noge da bih govorio sa njima, naravno, ali moramo govoriti sa njima."

Buolt je zagrizao šiljkove na laktovima i upotrebio ih da bi nagizdao svoju krestu. Pravilno je pretpostavio! Upotrebio je poslednjih šest tenanijskih brodova koji su preživeli bitku Tandua i Soroa da bi stigao na planetu i pridružio se drugoj poteri. Deset oštećenih brodova bilo je pred njim, jureći za objektom koji se mogao samo mutno razaznati.

"Većom brzinom", zahtevao je. "Ostali nisu koordinisani. Dok Tandui i Soroi gone prevaru, mi smo jedini dobro opremljeni u celoj oblasti! Moramo u poteru!"

Daleko ispred Tenanijaca, kapetan Gubrua rastresao je svoje perje i zacerekao se.

"Približavamo se! Približavamo se krtiji! I pogledajte! Sad kad smo blizu, pogledajte i videćete da je njihovo ponašanje ljudsko! Lete unutar oplata, ali sad smo blizu i možemo pogledati i videti i shvatiti šta se nalazi unutra! Sad smo blizu i uhvatićemo ih!"

Promašaj je i dalje bio moguć, naravno. No, potpuni poraz nije se mogao dozvoliti.

"Ako ih ne možemo mi uhvatiti", podsetio je sebe, "moramo ih svakako uništiti."

115. 'BRAZDAČ'

U daljini se nazirao gasoviti džin. Nešto opterećeni 'Brazdač' mu se nezgrapno približavao.

"Očekivaće da se približimo što više za tesnu hiperbolu", rekla je Tišt. "To je uglavnom dobra taktika kad nekoga progone u planetnom sistemu. Brz okret u blizini planete može se pretvoriti u veliku promenu pravca."

Džilijan je klimnula glavom. "To će očekivati od nas, ali mi to nećemo učiniti."

Posmatrale su ekrane na kojima su tri velike tačke postajale sve veće i konačno se pretvorile u čvrsta tela - brodove sa ružnim ožiljcima iz bitke i još ružnijim oružjem.

Rastuća masa planete počela je da zaklanja sve veći deo ekrana.

"Svi privezani?"

"Jesssu!"

"Onda izaberi trenutak, poručniče. Imaš bolje osećanje za svemirske bitke nego ja. Znaš šta želimo da učinimo."

Tišt je škljocnula vilicama. "Znam, Džilijan."

Jurnuli su prema planeti.

"Ussskoro. Ussskoro ćemo ih obrukati..." Tišt je zažmirila. Usredsredila se na zvučne slike koje joj je prenosila nervna veza. Na mostu je vladala tišina narušena samo nervoznim coktanjem delfinskog sonara. Džilijan se prisetila napetih situacija na ljudskim brodovima, kad je pola članova posade zvižduvalo kroz zube, a da toga uopšte nisu bili ni svesni.

"Ssspremite se", obratila se Tišt inženjeriji preko interkoma.

Progonitelji su za trenutak nestali iza ivice planete.

"Sada!" Povykala je da bi je Suezl čuo. "Otvorite ustave na repu! Pokrenite sve pumpe!" Okrenula se prema pilotu. "Lansiraj sondu za mamac! Što veće bočno ubrzanje! Upotrebi stazisno polje da ukloniš sve osim jednog 'g'! Ponavljam, potrebna je samo jedna gravitacija na brodu!"

Polovina kontrolnih tabli na mostu zasvetlela je crvenim svetlima. Upozorena, posada je ostala na svojim mestima kad se sadržaj

'Brazdačevog' središnjeg prostora izlio iza njih u vakuum otvorenog svemira.

Kapetan Gubrua brinuo se zbog broda Ftaka koji mu je ugrožavao prvenstvo. Razmišljao je o manevru kojim bi uništio uljeza, ali glavni kompjuter iznenada je kreštavo zatražio pažnju.

"Nisu to mogli da učine!" zgrozio se kapetan kad je pogledao u ekran. "Nisu mogli učiniti tako nešto. Nisu se mogli setiti tako đavolske zamke. Nisu mogli..."

Posmatrao je brod Ftaka kako se sudara pri brzini bliskoj svetlosnoj sa preprekom koja nije postojala ni minut ranije.

Bila je to samo rasuta struja gasovitih čestica koja im se našla na putu. No, neočekivana, sudarala se sa zaklonima oko ratnog broda Ftaka. A pri brzini koja se približavala svetlosnoj, svaka prepreka bila je smrtonosna.

"Promenite pravac!" zapovedio je Gubru. "Vatra iz svih oružja prema plenu!"

Upotrebili su svu raspoloživu energiju, ali zraci su zapeli o nevidljivi zid između Gubrua i zemaljskog broda koji je brzo skretao.

"Voda!" vrisnuo je kad je očitao spektralnu analizu. "Prepreka od vodene pare! Civilizovana rasa nije mogla naći takav trik u Biblioteci! Civilizovana rasa se nije mogla spustiti tako nisko! Civilizovana rasa nije mogla..."

Još je vikao kad se brod Gubrua zario u oblak lebdećih pahuljica...

Olakšan za više megatona, 'Brazdač' je uspeo da zaokrene mnogo oštrije nego što bi bio u stanju pre samo nekoliko minuta. Ustave su se zatvorile i brod se polako punio vazduhom. Uključena je unutrašnja antigravitacija. Posada opremljena svemirskim odelima vratila se na dužnosti iz prostorija u koje se sklonila.

Na mostu koji je i dalje bio ispunjen vodom, Džilijan je posmatrala anihilaciju prva dva broda u nizu progonitelja. Posada je stala da kliče kad je treća krstarica počela očajnički da skreće, izgubila kontrolu u poslednjem trenutku i konačno se sudarila sa rasutim oblakom. Nestala je u pravilnom oblaku plazme.

"Ostatak je i dalje zaklonjen iza gasnog džina", rekla je Džilijan. "Posle jurnjave od Kitrupa, misliće da poznaju naše kretanje i nikad im neće pasti na pamet da možemo ovako zaokrenuti!"

Tišť nije bila toliko sigurna. "Možda. Ispalili smo sondu da bismo ih zavarali. Kretaće se našom starom putanjom i zračiće radijaciju nalik na našu. Možda će poći za njom. Bila bih spremna da ssse kladim da će i oni uhvatiti brzu i tesnu hiperboličnu putanju."

"Ako bude tako, poskidaćemo ih!" Džilijan je počela da oseća vrtoglavicu. Postojali su izgledi da to izvedu čisto, taman toliko da bi imali prilike da još malo ostanu i sačekaju Hikahi i Kraidaikija. Da sačekaju još jedno čudo.

'Brazdač' je gundao, boreći se da promeni pravac.

"Suezi kaže da sssu spojnice zidova preopterećene", izvestio je Srećni Ka. "Pita hoće li ponovo isključivati stazisna polja ili izvoditi još... ovaj, on ih zove 'divlji, ludački, ženski manevri'. Njegove reči, komandante!"

Džilijan nije odgovorila. Suezi to svakako nije ni očekivao.

'Brazdač' je dovršio oštro skretanje i ubrzao putem kojim je došao, baš kad su se na vidiku pojavile još dve bojne krstarice.

"Drži ih, Tišť", obratila se Džilijan poručniku. U glasu joj se osetio bes koji je tako pažljivo skrivala nedeljama. "Koristi kakvu hoćeš taktiku, ali drži ih!"

"Razumem!" Tišť je primetila Džilijanine stegnute pesnice. I sama je isto osećala. "Sssad!"

Okrenula se i obratila posadi.

* Strpljivi smo bili

I primali uvrede -

* I sve zle namere

Strpljivo smo trpeli -

* Sada to prestaje

Strpljenja više nema -

* Snovi i logika

Neka stupe u bitku! *

Posada na mostu je zažamorila. 'Brazdač' je jurnuo prema iznenađenom protivniku.

116. GALAKTINCI

Glas matrijarha Soroa grmeo je iz komunikacione mreže. "Znači, složili smo se da zaustavimo ovu poteru i udružimo snage?"

Prikradalac Tandua obećao je sebi da će ukloniti dve svoje noge, a ne jednu, od sramote što pristaje na ovaj dogovor.

"Da", odgovorio je. "Ako ovako nastavimo, od nas neće ništa ostati. Vi Soroi borite se dobro, s obzirom na to kakve ste hulje."

Krat je bila izričita. "Zaklinjemo se Paktom Broj Jedan, najstarijim i najčvršćim koji postoji u Biblioteci, da zarobimo Zemljane zajedno, da izvučemo informacije zajedno i da zajedno potražimo izaslanike naših predaka da bi oni presudili u našem sporu."

"Slažem se", potvrdio je Tandu. "Hajde sad da završimo sa ovim i vratimo se da pokupimo plen."

117. TAKATA-DŽIM

Sad je razumeo šta ljudima znači izraz 'Ne možeš sedeti na dve stolice'.

Takata-Džim se umorio. Izgledalo mu je da beži već satima. Kad bi pokušao da skrene na jednu stranu, da bi se predao jednoj od flota, oni drugi su ispaljivali plotune između njega i njegovog odredišta i primoravali ga da se vrati.

Pre nekog vremena primetio je dugački niz brodova kako napušta Kitrup u drugom pravcu. Nije mu trebalo dugo da shvati. 'Brazdač' je pošao.

Znači, gotovo je, pomislio. Pokušao sam da izvršim svoju dužnost onako kako sam ja shvatao i da spasem istovremeno i sopstveni život. Sad je kocka bačena. Moj plan je propao.

I ja sam propao. Nema ničega što mogu učiniti, osim da, možda, obezbedim 'Brazdaču' još koji minut.

Nešto ranije, obe flote su prestale da pucaju jedna na drugu dok su ga gonile. Takata-Džim je shvatio da su u toku pregovori.

Iznenada se u prijemniku začulo zujanje, osnovni poziv na kontakt na Galaktičkom Prvom. Poruka je bila jednostavna... zaustavi se i predaj se združenoj Soro-Tandu floti.

Takata-Džim je škljocnuo vilicama. Nije imao predajnik, pa nije mogao da odgovori. No, ako se zaustavi i ostane nepokretan u svemiru, to će verovatno biti shvaćeno kao predaja.

Odlagao je dok poruka nije ponovljena treći put. Onda je počeo da smanjuje brzinu... ali polako. Veoma polako, dobijajući na vremenu.

Kad su mu Galaktinci prišli vrlo blizu i kad su pretnje zazvučale vrlo odlučno, Takata-Džim je uzdahnuo i ponovo uključio kompjuterizovane kontrole oružja.

Čamac se propeo kad su mali projektili lansirani. Opet je povećao brzinu.

Kad su obe flote ispalile istovremene plotune projektila prema njemu, pokušao je da ih izbegne, naravno. Bilo bi nespportski odustati.

No, nije imao snage za veliki napor. Umesto toga, dok je čekao, sastavljao je pesmu.

* Najtužnije za delfina
- čak i za mene -
Jeste da umire sam... *

118. 'BRAZDAČ'

Zaseda kraj gasnog džina bila je potpuno neočekivana. Neprijatelj je prišao blizu, koristeći gravitaciju velike planete da bi napravili oštar hiperboličan zaokret. Nisu ni bili pripremljeni za napad sa boka.

U poređenju sa njihovom vratolomnom jurnjavom, 'Brazdač' je gotovo bio nepokretan. Sručio se na dve krstarice dok su prolazile i bacio pred njih mrežaste niti antimaterije.

Jedan od bojnih brodova pretvorio se u užarenu kuglu pre nego što su 'Brazdačevi' kompjuteri stigli da ga identifikuju. Štitovi su mu verovatno bili oštećeni posle dugih borbi.

Druga krstarica bila je u boljem stanju. Štitovi su joj se presijavali zlokobnim purpustom, a tanke niti metala koji je eksplodirao obasjavale su joj trup. No, prošla je kroz zamku i počela ljutito da usporava.

"Nemamo sreće, promašiće i naše mine", objavila je Tišt. "Nismo imali vremena da ih savršeno rasporedimo."

"Ne možemo sve imati", odgovorila je Džilijan. "Odlično si postupila. Trebaće im vremena da se vrate do nas."

Tišt se zagledala u ekran, oslušujući svoju nervnu vezu. "Možda će im trebati i veoma mnogo vremena ako motori ne budu proradili. Padaju u zavojitoj putanji prema planeti!"

"Fino. Hajde da ih pustimo i postaramo se za ostale."

'Brazdač' se po inerciji udaljavao od džinovske planete pravo prema novoj grupi nadirućih krstarica. Pošto su videli zasedu, svih pet brodova žurno je podešavalo kurs.

"Sad ćemo ustanoviti koliko dobro dejstvuje 'Trojanski morski konj'", rekla je Džilijan. "Prva grupa je dovoljno blizu da bi očitala naše motore i otkrila da su zemaljskog porekla. Ovi momci suviše su udaljeni. Je li Suezzi izmenio naše odavanje energije u skladu sa tenanijskim standardima, kao što je planirano?"

Vataceti je potvrdno zazviždao. "Učinjeno je. Sssuezzi kaže da nam to smanjuje sposobnost. Podseća vas da naši motori nisu tenanijski."

"Prenesi mu moju zahvalnost. Sad se držite. Sve zavisi od toga je

li ova družina onako nemaštovita kao što je to Tom pretpostavljao. Aktivirajte psi-štitove punom snagom!"

"Razumem!"

Detektori energije su se osvetili kad su ih pridolazeći brodovi skenirali zracima za sondiranje. Šarolika grupa Itija kao da je za trenutak oklevala, a onda su se razdvojili.

"Prvi, četvrti i peti ubrzavaju da bi priošli pored nasss!" Objavila je Tišt. Most je živnuo od vedrog žamora delfina.

"A ostali?"

Tišt je rukom oklopa pokazala dve tačke na holo-ekranu. "Usssporavaju i preipremaju se za bitku! Uхватili smo zrak poruke na Galaktinskom Desetom. Upućuju nam obredni izazov!"

Tišt je odmahнула glavom. "Zaista misssle da smo Tenanijci! Zato i hoće da se zaustave i obraćunaju se sa nama!"

"Ko je to?"

"Braća Noći!"

Uveličavajući ekrani pokazali su oklopljene brodove koji su im se približavali, tamni, preteći i smrtonosni.

Šta sad? Džilijan je pazila da joj lice ostane mirno. Znala je da je delfini posmatraju.

Ne možemo im pobeći, naročito ne dok oponašamo tenenijske motore i nosimo ovaj teški tenanijski oklop. A samo bi budala prihvatila otvoreni sukob.

Ratoborna budala kao Tom, pomislila je ironično. Ili Kraidaiki. Da je neki od njih komandant, već bih pripremala posmrtnе vence za Braću Noći.

"Džilijan?" Tišt ju je nervozno posmatrala.

Džilijan se pribrala. Sada. Odluči se!

Pogledala je u mašine smrti koje su im se približavale.

"Pravo u ralje", rekla je. "Idemo prema Kitrupu!"

119. GALAKTINCI

"Ostavićemo pola naše združene flote nad planetom. Niko od ostalih neće se usuditi na povratak, sad kad smo se ujedinili. Poslaćemo eskadre da očiste satelite od sakrivenih neprijatelja i da izvide šta se dešava iza gasovitog džina.

Pikradalac Tandua sad je imao samo četiri noge umesto ranijih šest. Krat se pitala kakva je nezgoda snašla vođu njenih neprijatnih saveznika.

Zapravo i nije bilo važno. Krat je maštala o trenutku kad će moći lično da mu iščupa preostale udove, a za njima i sve začete glave.

"Je li moguće da je taj haos izvan planete izazvao naš plen?" upitala je.

Tanduov izraz nije se mogao razaznati na ekranu. "Sve je moguće, čak i ono nemoguće". Zvučalo je kao neka izreka. "No, plen ne bi mogao pobeći čak ni malim snagama koje ga gone. Ako ga oni zarobe, ostali će se potući sa njima. Kada naše snage pristignu, preuzećemo plen. Jednostavno.

Krat je klimnula glavom. Zaista je elegantno zvučalo.

Uskoro, rekla je sebi. Uskoro ćemo iscediti informacije iz Zemljana ili ih probrati iz onog što ostane od njih. A ubrzo potom stajaćemo pred našim precima.

Moram pripaziti da nekoliko ljudi i delfina ostane u životu, kad nam budu rekli gde se nalaze flote Praotaca. Moji štićenici ne vole kad ih koristim za zabavu. Uštedeću sebi nevolje ako budem nalazila rasonodu van porodice.

Setno je čeznula za hrapavim mužjakom sopstvene vrste dok je odred od trinaest brodova Tandua i Soroa punom brzinom jurio prema džinovskoj gasovitoj planeti.

120. 'BRAZDAČ'

"Oštećenje stazisnih nosača na levoj strani!" uzviknuo je Vataceti. "Sve oružje u tom području ne djeluje!"

"Je li oštećen unutrašnji brod!" odmah je upitala Džilijan.

Fin je prazno gledao dok je osluškivao izveštaj kompjutera o proceni štete. "Ne. Tenanijski oklop sssve je primio na sebe, zasssad. Suezika kaže da veze popuštaju!"

"Pokušaću da usredsrede vatru na tu oštećenu stranu", kazala je Tišt. "I očekivaće od nas da se okrenemo. Leve artiljerijske baterije! Ssspustite mine na azimut četrdeset i udaljenost od sto na jug! Neka sse kreću polako, sa prikrivenim uapaljačima!"

"Ali, t-tamo nema nikoga!"

"Biće! Ispaljuj! Skreći ulevo dva radijana u minutu, uvis jedan radijan!"

'Brazdač' je uzdrhtao i zaječao dok se polako okretao u svemiru. Štitovi su opasno svetlucali pod moćnim bojnim zracima sa kojima nisu očekivali da će se susretati. Nisu nijednom opalili na protivnike koji su lako držali korak sa tromim pokušajima da ih izbegnu.

Sa zamračene strane 'Brazdača' polako se izdvojilo šest malih projektila i počelo da ubrzava.

Brod se okretao da bi nekako zaštitio oslabljeni bok, nešto sporije nego što je zaista bio sposoban.

Osećajući presudnu slabost, neprijateljski brodovi pratili su taj okret. Zraci su se zarivali u 'Brazdačev' oštećeni deo, gde su Braća Noći mislila da je najslabije mesto njihovog neprijatelja.

'Brazdač' se zatresao kad su zraci prodrli kroz štitove i pogodili trup tenanijskog broda. Stazisna polja su zatreperila, dajući im jezivo osećanje 'dQja vu'. Čak i na mostu ispunjenom vodom, udarci su gotovo izbacili članove posadu sa njihovih mesta. Osmatrači zaduženi za izveštaj o šteti javljali su o dimu i vatri, topljenju metala i savijanju zidova.

Krstarice su samouvereno uplovile u minirano područje i počele su eksplozije.

Džilijan je grčevito stegla rukohvat. Oni senzori koji nisu bili

pretvoreni u prah pokazivali su neprijatelje sakrivene iza oblaka uzavrelih gasova.

"Puna brzina, sa dvadeset stepeni na dvessta sedamdeset!" naredila je Tišt. "Prekinite okretanje!"

Preopterećeni motori su zaurrali. Držači koji su povezivali 'Brazdač' sa lažnim oklopom škripali su dok je brod ubrzavao u novom pravcu.

"Blagosloven prokleti tenanijski oklop", uzdahnuo je jedan od delfina. "Ti zraci bi iseckali 'Brazdač' kao tsssst!"

Džilijan je pogledala jedan od retkih očuvanih holo-ekrana, naprežući se da vidi nešto kroz dim i krhotine. Konačno je ugledala neprijatelja.

"Pogodak! Puni pogodak!" likovala je .

Jedan od brodova imao je zajpeću rupu na boku. Zapaljeni metal i dalje se krivio i proširivao šupljinu, a sekundarne eksplozije potresale su ceo brod.

Drugi je izgledao neoštećen, ali oprezniji nego ranije.

Oh, oklevaj i dalje, pomislila je. Pusti nas da malo odmaknemo!

"Ima li još nekog u blizini?" upitala je Tišt. Ako su ostala samo ova dva broda, bila je spremna da natera motore punom snagom, pa neka svi saznaju da je brod zemaljski!

Tišt je zatreptala. "Da, Džilijan. Još šsssst. Brzo se približavaju." Odmahnula je glavom. "Nema načina da izbegnemo novu družinu. Sssuviše su brzi. Žao mi je, Džilijan."

"Braća sssu se odlučila", objavio je Vataceti. "Polaze za nama!"

Tišt je prevrnula očima, Džilijan se ćutke složila sa njom. Nećemo ih ponovo prevariti.

"Zove Suezi. Pita hoćemo li..."

Džilijan je uzdahnula. "Kaži Hanesu da više neće biti 'ženskih štosova'. Iscrpla sam nadahnuće."

Dva bojna broda bila su sve bliža 'Brazdačevom' repu. Nisu pucali, čuvajući se za konačni napad.

Džilijan je pomislila na Toma. Osećala se kao da ga je izneverila.

To je zaista bio dobar plan, dragi. Žao mi je što ga nisam izvršila umesto tebe.

Neprijatelj je išao pravo na njih, zlokobno rastući na ekranu.

Iznenada se oglasio Srećni Ka. "Promena vektora!" Pilot je uzbuđeno udarao repom. "Zaokreću! Beže kao sssardine!"

Džilijan je zbunjeno zatreptala. "Ali imali su nas u šaci!"

"To je zbog ovih novih, Džilijan! Zbog šest novih brodova!" veselo je povikala Tišt.

"Šta? Šta je sa njima?"

Tišt se iscerila koliko god je mogla. "To su Tenanijci! Dolaze pucajući sssvime što imaju! I to ne na nasss!"

Ekрани su pokazivali krstaice koje su ih gonile sada u punoj brzini, kako uzvraćaju vatru nadolazećoj floti.

Džilijan se nasmejala. "Vataceti! Kaži Sueziju da umukne! Usporite i napravite što više dima. Izigravaćemo teško ranjenog vojnika!"

Inženjerov odgovor odmah je stigao.

"Suezi kaže da neće bit-ti teško. Ni najmanje."

121. GALAKTINCI

Buoltova kresta podrhtavala je od navale osećanja. 'Kronendorova vatra' bila je pred njim, oštećena ali ponosna. Mislio je da je stari oklopni brod izgubljen još prvog dana bitke, zajedno sa komandanom, Baronom Embresevom. Buolt je jedva čekao da ponovo vidi svog starog druga.

"I dalje nema odgovora?" upitao je radistu.

"Ne, komandante. Brod ćuti. Moguće je da su upravo primili kobni udarac i... Trenutak! Evo ga! Svetlosni signal! Koriste nešifrovani otvoreni govor! Šalju signal sa jednog od otvora za osmatranje!"

Buolt se nestrpljivo nagnuo. "Šta kažu" Traže li pomoć?"

Vezista se uzmućvao oko monitora, posmatrajući svetlucanje i beležeći.

"Oružje i komunikaciona oprema uništeni", deklamovao je, "sistem za održavanje života i pogoni i dalje upotrebljivi... Zemljani pred nama, praćeni ološem... sklonićemo se... srećan lov... 'Kronendorova vatra' prekida vezu."

Buoltu se učinilo da je poruka pomalo čudna. Zašto je Embresev hteo da se povuče ako i dalje može da prati neprijatelja i makar privlači njegovu vatru?

Možda je pokazivao hrabrost time što nastoji da ih ne zadrži. Buolt je upravo rešio da im pošalje pomoć kad se oficir za vezu ponovo oglasio.

"Komandante! Sa vodene planete približava se eskadron! Bar deset brodova! Vidim oznaku Tandua i Soroa!"

Buoltova kresta smesta se spustila. Došlo je do konačnog saveza među jereticima.

"Ovo nam je prilika! Brzo za beguncima! Možemo nadvladati ostale čak i ako savladaju Zemljane i nestati pre nego što Tandui i Soroi stignu!"

Brod je jurnuo napred, šaljući poruku 'Kronendorovoj vatri': "Neka Veliki Duhovi ostanu sa vama..."

122. 'BRAZDAČ'

"Taj kompjuter koji ste sve dosad skrivali prilično je zgodna mala naprava", kazala je Tišt.

Džilijan se nasmešila. "Zapravo, on pripada Tomu".

Delfini su uviđavno klimnuli glavama. To je bilo dovoljno objašnjenje.

Džilijan se zahvalila Nis mašini za žurno prevođenje na tenanijski. Iz oblaka iskri koje su poigravale pred njom prošaputao je bestelesni glas između penušavih mehurića oksivode.

"Ništa mi drugo nije preostalo, Džilijan Baskin", rekao je. "Vas nekoliko zalutalih Zemljana prikupili ste, ulećući u nevolje, više podataka nego što su moji gospodari otkrili za poslednjih hiljadu godina. I sam nauk o uzdizanju koristiće Timbrimima, koji su uvek voljni da uče - čak i od samoniklih."

Glas se utišao i čestice su iščezle pre nego što je Džilijan stigla da odgovori.

"Grupa za signalizaciju vratila se sa osmatračnice, Džilijan", rekla je Tišt. "Tenanijci su otišli da jure naše senke, ali vratiće se. Šta ćemo sada učiniti?"

Džilijan je osetila drhtaje od adrenalinske reakcije. Dalje od ovog trenutka nije planirala. Postojalo je smao jedno što je očajnički želela da učini. Samo jedno mesto u celom svemiru kuda je želela da pođe.

"Kitrup", prošaputala je.

Džilijan se stresla. "Kitrup?" Gledala je Tišt, znajući kakav će biti odgovor, ali želeći da bude drugačiji.

Tišt je odmahnula glatkom glavom. "Oko Kitrupa ssse na orbiti nalazi čitava flota, Džilijan. Nema borbi. Mora da se zna pobednik velike bitke. U ovom pravcu se velikom brzinom kreće nova eskadra. Velika. Ne bi trebalo da nam priđu toliko blizu da prozru naše lukavstvo."

Džilijan je klimnula glavom. Za trenutak nije bila u stanju da govori ali primorala se da izusti reč:

"Sever", kazala je kratko.

"Vodi nas prema galaktinskom severu, Tišt... prema prenosnoj

tački. Punom brzinom. Kada se dovoljno približimo, odbacićemo 'Morskog konja' i zbrisati što brže možemo... sa pepelom koji smo osvojili."

Delfini su se nagnuli nad svoja mesta. Tutnjanje motora dobijalo je na snazi.

Džilijan je otplivala do tamnog ugla kristalne komore, do mesta gde je u tenanijskom oklopu postojala pukotina, pa je mogla da vidi zvezde.

'Brazdač' je ubrzavao.

123. GALAKTINCI

Odred Tandua i Soroa primicao se iscrpljenim izbeglicama.

"Gospodarice, oštećeni tenanijski brod približava se prenosnoj tački putanjom za bekstvo."

Krat se izvila na svom ležaju i zarežala. "Pa šta? Oštećeni brodovi već su napustili područje bitke. Sve strane pokušavaju da evakušu svoje ranjenike. Zašto me uznemiravaš sad, kad smo gotovo pred odredištem!"

Mali osmatrački oficir, Pila, otkasao je nazad u svoju jazbinu. Krat se nagnula, posmatrajući prednje ekrane.

Mala eskadra Tenanijaca borila se da očuva prednost. Ispred njih, na granici doseg, svetlucanje povremenih okršaja pokazivalo je da se vodeća grupa i dalje međusobno gloži, čak i dok se približava plenu.

Šta ako greše, upitala se Krat. Jurimo Tenanijce koji jure ostale, koji jure... šta? Te budale možda jure jedni druge!

Nije važno. Polovina Soro-Tandu flote nalazila se na orbiti oko Kitrupa, pa su Zemljani bili zarobljeni, ovako ili onako.

Obračunaćemo se sa Tanduima na vreme, pomislila je, i sami ćemo se susresti sa drevnima.

"Gospodarice!" povikao je Pila. "Dobijamo poruku sa prenosne tačke!"

"Uznemiri me još jednom nečim nevažnim..." Zagrmela je, preteći pružajući kandžu za parenje. Ali štićenik ju je prekinuo! Pila se usudio da je prer кине!

"Gospodarice, to je zemaljski brod! Ismevaju nas! Prkose nam! Oni..."

"Pokaži mi!" zasiktala je Krat. "To mora da je neki trik. Odmah mi pokaži!"

Pila se odgegao u svoje odeljenje. Na glavnom ekranu pred Krat pojavila se holo-slika čoveka i nekoliko delfina. Po obliku čoveka, Krat je videla da je u pitanju ženka, verovatno njihov vođa.

"... glupa stvorenja koja ne zaslužuju naziv 'razumnjaka'. Budalasti, pre-razumni skorojevići nastranih gospodara. Izmigoljili

smo se i pored sve vaše moći i oružja, smejući se vašoj trapavosti! Izmigoljili smo se i uvek će biti tako, sirota stvorenjca. A sad, kad smo ozbiljno isprednjačili, nikad nas nećete uhvatiti! Ima li boljeg dokaza da Praoci štite nas, a ne vas! Ima li boljeg dokaza..."

Ismevanje se nastavljalo. Krat je slušala, razjarena, ali u isto vreme se naslađivala njihovom umetnošću. Ti ljudi su bolji nego što sam verovala. Uvrede su im opširne i visokoparne, ali imaju dara. Zaslužuju časnu, sporu smrt.

"Gospodarice! Tandui pored nas menjaju kurs! I ostali njihovi brodovi napuštaju Kitrup i polaze prema prenosnoj tački!"

Krat je očajnički zašišćala. "Za njima! Smesta za njima! I dosad smo ih pratili kroz svemir. Potera se samo nastavlja!"

Posada se spokojno posvetila svojim poslovima. Zemaljski brod bio je u dobrom položaju za beg. Čak i u najboljem slučaju, potera će dugo trajati.

Krat je shvatila da nikako neće stići kući na vreme za parenje. Umreće negde u svemiru.

Čovek sa ekrana nastavljao je svoje izazivanje.

"Bibliotekaru", pozvala je. "Ne razumem neke od izraza. Pronađi šta znači fraza, 'uta-ta' na njihovom gnusnom, samoniklom jeziku!"

124. TOM ORLI

Sedeći prekrštenih nogu na prostirci ispletenoj od rogozine, zaklonjen plutajućom olupinom, slušao je mumlanje vulkana koje je povremeno prekidalo tišinu. Razmišljajući o smrti od gladi, osluškivao je tihe, vlažne zvuke beskrajne možvare i nalazio u njima jednostavnu lepotu. Lepljivi, slučajni ritmovi mešali su se sa njegovim meditacijama.

Na prostiraču pred njim, kao osnovna mandala, ležala je psi-bomba sa porukom koju nikad nije poslao. Metal se presijavao na svetlosti prvog lepog dana na severu Kitrupa posle više nedelja. Na mestima gde je bomba ostala ulubljena blistala su mala sunca.

Gde si sada?

Talasanje mora ispod močvare nežno je njihalo njegovu platformu. Plutao je u transu kroz nivoe svesti, kao starac koji dokono njuška po svom potkrovlju, kao nekadašnji skitnica koja sa mirnom radoznalošću zaviruje kroz prozore automobila u pokretu.

Gde si sada, ljubavi moja?

Prisetio se haiku pesme iz osamnaestog veka, dela velikog japanskog pesnika Jose Busona.

Na prolećnoj kiši,
Natopljena, na krovu,
Dečja krpenjača.

Posmatrajući odsjaje u udubljenjima psi-kugle, osluškivao je krčanje ravne džungle, izazivačke, tihe glasove životinjica, vetar kako huji kroz vlažno, pljosnato lišće.

Gde je onaj deo mene koji je otišao?

Osluškivao je lagano pulsiranje okeanskog sveta, posmatrao strukturu metala i posle nekog vremena u odrazima udubljenja ugledao je lik.

Krupan, nezgrapnan, klinast predmet približavao se mestu koje je bilo ne-mesto, sjajna crnina svemira. Dok je posmatrao, nezgrapni oblik se otvorio, polako, nalik na jaje. Ljuske su nestale i ostao je

vitak, kvrgav valjak, pomalo nalik na gusenicu. Oko njega je svetlucao oreol, zgusnuto polje verovatnoće koje je očvršćavalo dok ga je posmatrao.

Nije opsena, zaključio je. Ne može biti opsena.

Otvorio se prema slici, prihvatajući je. Iz gusenice je prema njemu poletela misao.

Pupoljci breskve
I žena na mesečini
Čita tamo pismo...

Usne su mu polako zarastale, ali zbolele su ga kad se nasmešio. To je bio drugi haiku Jose Busona. Poruka je bila sasvim nedvosmislena, koliko je to samo bilo moguće s obzirom na okolnosti. Ona je nekako uhvatila njegovu pesmu iz transa i odgovorila na isti način.

"Džil..." Dao je sve od sebe.

Gusenički oblik, ugnežden u stazisnom polju, približavao se velikoj rupi u svemiru. Jurnuo je prema ne-mestu, postao proziran i nestao.

Tom je dugo sedeo potpuno nepomično, posmatrajući odsjaje na metalnoj kugli kako se polako pomeraju dok je jutro odmicalo.

Na kraju je odlučio da ni njemu ni svemiru neće škoditi ako počne da se stara o preživaljavanju.

125. SKIF

"Vas dvojica poludelih mužjaka, jeste li došli išta bliže zaključku o čemu on to govori?"

Kipiru i Sahot piljili su u Hikahi. Vratili su se razgovoru, ništa joj ne odgovorivši, i nagurali se oko Kraidaikija, pokušavajući da shvate kapetanova uvijena naređenja.

Hikahi je prevrnula očima i obratila se Tošiju. "Pomislio bi da će i mene uključiti u te njihove ssseanse. Na kraju krajeva, Kraidaiki i ja smo par!"

Tošio je slegnuo ramenima. "Kraidaikiju je potrebna Sahotova jezička veština i Kipiruova pilotska sposobnost. No, videla si im lica. Već sad su na pola puta u Delfinski San. Ne možemo i tebe pustiti za njima dok si komandant."

"HmMMM", gundala je Hikahi, samo delimično umirena. "Pretpostavljam da si završio sa inventarisanjem, Tošio?"

"Jesam", klimnuo je glavom. "Već sam napravio spisak. Imamo dovoljno namirnica do prve prenosne tačke i bar do još jedne posle nje. Naravno, nalazimo se Bogu iza leđa i trebaće nam bar pet prenosnih skokova da bismo stigli negde blizu civilizacije. Karte kojima raspolažamo jezivo su neodgovarajuće, pogon će nas pri dužem skoku verovatno izneverit, a i malo brodova naše veličine ikada je uspešno prošlo kroz prenosne tačke. Osim svega toga i skućenog životnog prostora, mislim da je sve u redu."

Hikahi je uzdahnula. "Ništa nam ne može škoditi da pokušamo. Bar su Galaktinci otišli."

"Tako je", složio se Tošio. "To je bio lep potez - kad je Džilijan izazivala Itije sa prenosne tačke. Tako smo i mi saznali da su uspeali i skinula nam je Itije s vrata."

"Nemoj govoriti 'Itiji', Tošio. To nije prissstojno. Mogao bi da uvrediš nekog simpatičnog Kantena ili Lintena jednog dana, ako ti pređe u naviku."

Tošio je progutao knedlu i pognuo glavu. Bez obzira na vreme i mesto, poručnici nikad ne dopuštaju kadetima da se opuste. "Razumem", rekao je.

Hikahi se nasmešila, zahvatila donjom vilicom malo vode i poprskala mladića.

* Dužnost i dužnost

Hrabri lovče

* Koja nagrada

Bolje zvuči? *

Tošio je porumeneo i klimnuo glavom.

Skif je ponovo pošao. Kipiru se vratio na pilotsko mesto. Kraidaiki i Sahot uzbuđeno su cičali poluprimalnim ritmom od koga su Hikahi podilazili žmarci. A Sahot je rekao da Kraidaiki namerno tako zvuči!

I dalje se privikavala na pomisao da je Kraidaikijeva povreda odškrinula vrata, a nije ih zatvorila.

Skif se podigao sa mora i počeo da ubrzava prema istoku, sledeći Kraidaikijeve slutnje.

"A kakvo je raspoloženje među putnicima?" upitala je Hikahi Tošija.

"Pa, čini mi se da je prilično dobro. Par Kikvija je srećan sve dok je sa Deni. A Deni je srećna... pa, prilično srećna, za sada."

Hikahi je to zabavljalo. Zašto je momku neprijatno zbog ostalih Deninih zanimanja? Bilo joj je drago što dvoje mladih ljudi imaju jedno drugo, kao što je ona imala Kraidaikija.

Uprkos novim, čudnim osobinama, Kraidaiki je bio isti kao ranije. Navikao se na novost, mada je tek počeo da je istražuje. Jedva je mogao da govori, ali sačuvao je svoj ogromni intelekt - i pažnju - na druge načine.

"A šta je sa Čarlijem?" upitala je Tošija.

Tošio je uzdahnuo. "Još mu je neprijatno."

Našli su šimpanzu dan posle velikih zemljotresa kako se drži za stablo koje je plivalo, potpuno mokar. Deset sati nije bio u stanju da govori i pentrao se po zidovima broskog skladišta sve dok se nije konačno smirio.

Čarli je na kraju priznao da se popeo na vrh visokog drveta neposredno pre nego što je ostrvo eksplodiralo. To mu je spaslo život, ali stereotip ga je strašno ponizio.

Tošio i Hikahi stajali su iza Kitrupovog pilotskog mesta i posmatrali okean koji se žurno valjao ispod skifa. Svakih nekoliko minuta voda je postajala jasno zelena kad su prelazili preko velikih površina prekrivenih morskom travom. Mali brod hitao je prema suncu.

Tražili su skoro nedelju dana još otkako je 'Brazdač' otišao.

Prvo su našli Tošija kako svrhovito pliva prema zapadu, ne predajući se. Onda ih je Deni odvela do drugog ostrva koje su nastanjivali Kikvi. Dok je ona vodila pregovore, oni su dalje tražili i našli Čarlsa Darta.

Takata-Džimovi Stenosi svi su nestali ili poginuli.

Posle toga im je ostala još jedna, očito beznadežna potraga. Trajala je već nekoliko dana.

Hikahi je bila spremna da odustane. Nisu više mogli tako da traće vreme i zalihe. Očekivalo ih je još jedno veliko putovanje.

Ni na njemu neće imati mnogo izgleda. Niko nikad nije ni čuo za put kakav su oni planirali. Putovanje s kraja na kraj Galaksije u skifu učinilo bi da prelazak Tihog okeana u čamcu za spasavanje sa broda 'Baunti' izgleda kao popodneveni izlet.

Zadržala je svoju procenu za sebe. Kraidai i Kipiru verovatno su shvatali šta ih očekuje. I Tošio kao da je pogodio makar deo. Nije bilo razloga da se kaže ostalima sve dok ne budu morali da po četvrti put smanje sledovanje.

Uzdahnula je.

* Od čega su to

Stvoreni junaci

* Nego od onih

Koji, kao i mi,

* Poku - *

Kipiruov likujućí doziv ličio je na trubu. Zakreštao je i počeo da se bacaka na svom postolju. Skif se zaljuljao levo-desno kao klackalica, a zatim počeo uz urlik da se uzdiže.

"Šta ti je...!" Tošio se na vreme zaustavio. "Za ime Ikija, Kipiru!

Šta se dešava?"

Hikahi je pružila ruku oklopa da uhvati držač na zidu i pogledala kroz osmatračnicu. Uzdahnula je po treći put, dugo i duboko.

Dim koji se podizao sa vatre za trenutak je zaklonio čamac. Prvi znak njegovog prisustva bio je sonični talas koji je protutnjao preko njega, gotovo preturivši stalke za sušenje.

Čovek koji je stajao na istkanoj prostirci gotovo je pojurio u zaklon, ali predosećanje ga je nateralo da se zaustavi i podigne pogled.

Žmirio je zbog sunca. U uglovima očiju nosio je mrežu bora kojih pre nekoliko nedelja nije bilo. Brada mu je bila crna i prošarana sedinom. Prilično je izrasla i gotovo da je prestala da ga svrbi. Bezmalobilo je prekrila krivudavi ožiljak koji se spuštao niz jedan obraz.

Zaklanjajući oči, prepoznao je divlje manevre pre obrisa malenog broda. Propinjao se visiko u nebo i spuštao u širokim petljama, vraćajući se da opet prohuji pored njega.

Postarao se da osigura stalke za sušenje. Nije bilo smisla da toliko meso propadne. Trebalo je dosta truda da se prikupi, iseče i pripremi. Biće im potrebno za putovanje koje je pred njima.

Nije bio siguran kako će se delfini privići na jelovnik, ali bilo je hranljivo... jedina hrana na celoj planeti koju su Zemljani mogli jesti.

Pršuta od Gubrua, odresci od Tandua i ošureni Epiziarh svakako ne spadaju u neki vrhunski jelovnik, ali verovatno imaju prihvatljiv ukus.

Iscerio se i počeo da maše kad se Kipiru konačno smirio dovoljno da bi spustio skif u blizini.

- Kako sam uopšte mogla da sumnjam da je još živ? - pitala se Hikahi ispunjena radošću. Džilijan je rekla da on mora živeti. Niko od Galaktinaca nije mogao ni da ga pipne. Kako bi i mogli?

I zašto sam se, za ime svemira, uopšte brinula kako ćemo stići kući?

EPILOG

- : Odmaraj Se : Odmaraj Se I Slušaj :
- : Odmaraj Se I Slušaj I Uči, Kraidaiki :
- : Jer Zvezdana Plima Se Podiže :
- : U Strujanjima Tame :
- : A Mi Smo Dugo Čekali : Ono Što Mora Biti :

POST SCRIPTUM

Delfinska imena često zvuče kao polinezijska ili japanska. U nekim slučajevima to je istina. Uopšte govoreći, neodelfin bira za ime zvuk koji mu se dopada, obično višesložnu reč u kojoj se smenjuju izraziti samoglasnici i suglasnici.

Delfinski jezici su plod mašte autora i nije mu bila namera da predstavljaju odraz opštenja današnjih prirodnih delfina i kitova. Tek počinjemo da razumevamo mesto ovih životinja u svetu, kao što tek počinjemo da razumevamo naše sopstveno mesto u njemu.

Autor želi da zahvali svima onima koji su mu pomagali u ovom poslu, bilo savetima ili kritikama, bilo ohrabrenjima, a naročito Marku Gridžeru, Aniti Everson, Petriku Meheru, Riku i Peti Harper, Reju Fejtsu, Ričardu Spalu, Timu Laselu, Etanu Mansenu, kao i, neizostavno, Denu Brinu. Lu Aronika i Tapan King iz 'Bantam Buksa' bili su od najveće pomoći sa svojim ohrabrenjima kad je moral bio najniži.

Prevedene haiku-pesme Jose Busona uzete su iz 'Antologije japanske književnosti' koju je sastavio i uredio Donald Kin, a objavio 'Grouv pres'.

Mnogi putevi u svetu se razilaze, i u stvarnosti i u mašti. Sva bića u ovom romanu su izmišljena. No, može se desiti da neki od naših parnjaka-sisara jednog dana postanu naši saradnici. Budućnosti radi, dužni smo da im omogućimo preživljavanje.

Avgust 1982.
Dejvid Brin

Sadržaj

PROLOG

Prvi deo: POTISAK

1. TOŠIO
2. GALAKTINCI
3. TAKATA-DŽIM
4. KRAIDAIKI
5. TOM ORLI
6. GALAKTINCI
7. TOŠIO
8. GALAKTINCI
9. IZ DNEVNIKA DŽILIJAN BASKIN
10. MEC
11. KRAIDAIKI I ORLI
12. GALAKTINCI
13. TOŠIO

Drugi deo: STRUJANJA

14. DENI
15. STENOSI
16. GALAKTINCI
17. TOM ORLI
18. DŽILIJAN
19. KRAIDAIKI
20. GALAKTINCI
21. DENI I TOŠIO
22. KRAIDAIKI
23. DŽILIJAN
24. GALAKTINCI
25. TOMAS ORLI
26. KRAIDAIKI
27. OSTRVO

Treći deo: NESKLAD

28. SAHOT

29. TAKATA-DŽIM

30. AKI

31. SUEZI

32. GALAKTINCI

33. TOMAS ORLI

34. KRAIDAIKI

Četvrti deo: LEVIJATAN

35. DŽILIJAN

36. AKI

37. SUEZI

38. ČARLS DART

39. MAKANI

40. KRAIDAIKI

41. TOM ORLI

42. TOŠIO

43. AKI

44. KRAIDAIKI

45. TOM ORLI

Peti deo: POTRES

46. SAHOT

47. 'BRAZDAČ'

48. TAKATA-DŽIM

49. PSI-BOMBA

50. 'BRAZDAČ'

51. TOMAS ORLI

52. AKI

53. MOKI

54. KIPIRU

55. ČARLS DART

56. SAHOT

57. DENI I TOŠIO

58. GALAKTINCI

59. KRAIDAIKI

60. DŽILIJAN

61. HIKAHI I SUEZI

62. IZGNANICI

63. TOM ORLI

Šesti deo: RASIPANJE

64. KRAIDAIKI I SAHOT

65. DŽILIJAN

66. AKI

67. KIPIRU

68. TOM ORLI

69. TOŠIO

70. HIKAH I

71. ČARLS DART

72. 'BRAZDAČ'

Sedmi deo: LANAC ISHRANE

73. AKI

74. KIPIRU

75. HIKAH I

Osmi deo: 'TROJANSKI MORSKI KONJ'

76. GALAKTINCI

77. TOŠIO

78. TOM ORLI

79. GALAKTINCI

80. DNEVNIK DŽILIJAN BASKIN

81. ČARLS DART

82. TOM ORLI

83. DŽILIJAN

84. HIKAH I KIPIRU

85. DŽILIJAN

86. TOŠIO

87. DŽILIJAN

88. TOŠIO

89. DŽILIJAN

90. KRAIDAIKI

91. TOM ORLI

Deveti deo: USPON

92. DENI I SAHOT

93. TAKATA-DŽIM I MEC

94. 'BRAZDAČ'

95. TOŠIO
96. TOM ORLI
97. SKIF
98. TOM ORLI
99. DŽILIJAN
100. TOŠIO
101. GALAKTINCI
102. 'BRAZDAČ'
103. TOM ORLI
104. GALAKTINCI
105. SKIF

Deseti deo: ZANOS

106. TOŠIO
107. TAKATA-DŽIM
108. 'BRAZDAČ'
109. TAKATA-DŽIM
110. 'BRAZDAČ'
111. TOM
112. TAKATA-DŽIM
113. 'BRAZDAČ'
114. GALAKTINCI
115. 'BRAZDAČ'
116. GALAKTINCI
117. TAKATA-DŽIM
118. 'BRAZDAČ'
119. GALAKTINCI
120. 'BRAZDAČ'
121. GALAKTINCI
122. 'BRAZDAČ'
123. GALAKTINCI
124. TOM ORLI
125. SKIF
EPILOG
POST SCRIPTUM